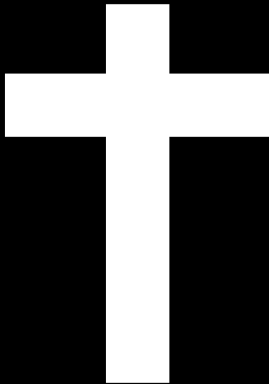

Ĕhwati Gali

Portions of the Holy Bible in the Yalë language of Papua New
Guinea

Ēhwati Gali
Portions of the Holy Bible in the Yalë language of Papua
New Guinea
Buk Baibel long tokples Yalë long Niugini

copyright © 2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yalë (Yale)

CC BY-SA required by use of Sweet Publishing CC BY-SA licensed illustrations in the printed edition.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023

4a4fca1d-2276-53e5-95b2-a315846297c3

Contents

Mak	1
Luk	56
Aposel	150
Filipai	245
1 Tesalonaika . .	256
Jems	265

Mak Ebë Lale Anebo Gali Kënëgebëye Jisame Gali nene, Mak Yahit tle

Jon, tu mëta baptais logotomebë ho, gali të têtatëme

¹ Ebë lale gali, bu Gotobë nëba Jisas Klaisme gali nene.

² Ètani anebomu ebë lale gali fàta tle. Bu mefata latle, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Aisaia, fene yahi tle, “Goto boweneme megali latletle, ‘Aholokwane elo, kwe tokwafë bo ho lime jine nëglëlëme, bobë gali të nalëtagulebëme. Na bu jume loutatëme. Na bu alëge jume fu nalëtagutëme.’ ³ Tokwafë, li ho, ho jwa lifeku mëta mewe lëgleme, ‘Sobo tako hobë alëge fu etatelo, alëge sle etatelo.’”

⁴ Jon ebë kë nëgebëye, tu mëta baptais logotomebë ho. Bu ho jwa lifekuwa tuhu tule, Aisaia fene yahi tle. Na onehome gali të têtatëme, “Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome na baptais elome. Na Goto tëbo lowene sle nalëgetatëyome.”

⁵ Na feilawa oneho, Juda lifate mago na feilawa oneho mata Jerusalem lifate mago, Jon belë mutuja. Na bubë tëbo lowene këme olafa mototometla. Na Jon bume Jordan tu mëta baptais totome.

⁶ Jon bu lale èho hana gelo totle. Bu kamel kleli hobona kë susu mototlabë èho gelo

totle. Na bu bulmakau jibo alitaba mata tehwarë. Na bu mëgou na saule tu mehihi latlekefe. ⁷ Na këme Jon bu gali metë têtakefëtëme, “Ho li bobë nagi ligisime. Na kë ho kë ligisibë bubë afutuku takomu kwe bobë afutuku tokwëfomu. Bo lale ho nane kë ligisibë home kë nëgaitalëme, manawa wege ho fene laitale. Weye. Bo bubë jiteho hana titika nëgletelëme. Bu letitabo homu nëgeme na bo atwati homu. ⁸ Bowe, some tu mëta fwa baptais nëlelëyo, kwe buwe Gotobë Amtëtombana baptais lëglëlëyome.”

Jon Jisame baptais totle

⁹ Na kë olëna, Jisas Galili provinsbë tokwëfo lifate Nasaret mago tisi. Na Jon bume Jordan tu mëta baptais totle. ¹⁰ Na Jisas tu kile tle na helefowa fe tokwake. Na bu hwi tokwake, matafa inoha latikawa tle na Gotobë Amtëtomba seuneni foleha Jisame ji têtëkeketle. ¹¹ Na Goto matafa mago gali tle, “Ju bobë lale nëba. Bo jume tako maninibo nanëletë, na tako fleflesu nanëletë.”

Satan bu Jisame tëbo loweneme fene susu totle

¹² Na kë nalëwamu, Gotobë Amtëtomba, Jisame ho jwa tabo elë tlelule. ¹³ Na bu ho jwa tabo mëta niliafewe olë tafa tle. Na Satan bu tëbo loweneme fene mana susu totle. Bu waluju mago klelina tafa mëtla, kwe ensel bume lamëtaitale.

Jisas bu Gotobē lale gali, Galili provinsme afina tē tētātēme

¹⁴ Bu Jonme kalabusu lowa watuku mētla, na Jisas Galili provins elē tisi. Na bu Gotobē lale gali tē tētātēme. ¹⁵ Bu megali tle, “Goto kē aniji toglolebē olē wafata lēle. Na Goto iniwa onehobē eso home natafa lēletēmēbē olē nounou lalēletle. Sobo tēbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elēlōme. Na sobo Gotobē lale gali lowene sle eletelome.”

Jisas bu nilimalē home we tlome na bume nagi mētlēla

¹⁶ Na Jisas bu Galili lake tu hele helefowa tuju. Na bu Saimon name bolijamo Andru name hwi tlome. Bu solo, tu mēta tuku mētelo, mo fa fa namēgelome, bu kē mona baliti glo namēgelome. ¹⁷ Na kēme Jisas bume megali tlome, “Sobo esijomo, bona asē nanēglame. Sobo mo fa fa lowenebē walowene eletelo. Na bo some ho fa fa lowenebēme okokwe nanēglēyome, bu Gotome esogo namēglelēlame.” ¹⁸ Na bubē solo lakilewa mētelo na mana nagi mētelēkaklo.

¹⁹ Na Jisas sogē tuju watile, na bu Jems, bolijamo Jon name hwi tlome. Bu Sebedibē nēbale. Bubē solo holēye tēgletēmeme nēgema na bu ihe mēta kēme tafa mētelo na mana tibwa mētelo. ²⁰ Na kēme Jisas tlemalēme we tlome. Na bu bolijayaname, bume kē wege mēgletēmabē ho name, ihe mēta hune

mētēkaklo. Na bu Jisasme nagi mētelēkaklo.

Jisas bu ahwane, hobē ato mago, hehē tletle

²¹ Jisas bu fli hona Kaperneam lifewa mutuja. Na Juda enēnebē tafawa olēna, bubē lotu lowa tēkaklu. Na mana onehome gali tē tētātēme. ²² Bubē gali yafe aholokwane motlola, bu klelego memētla. Bubē gali gena lēbetleme nēgema kwe Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē hobē galiye ge jwa lēbetēmemu.

²³ Na kē nalē, li ho bu kē life hobē lotu lo mēta tafa tle. Na ahwane kē ho mēta tētabe. Na kē ho meafēflei latle, ²⁴ “Nasaret life mago Jisas, ju seme habelē egētaname esine? Ju seme tēbo naegētaname esine? Bo jume lowene nanēletē, Ju Gotobē lale homu. Ju Goto mago kē egisibē ho.” ²⁵ Kwe Jisas ahwaneme anisasana megali latlole, “Ju kuju ebe na ebē ho mago eiju.” ²⁶ Na ahwane kē home anisasana luluju totle na feilawa juju tēkake na kē home lakilewa totle. ²⁷ Na kwe iniwa oneho klelego memētla na blalo gēgali mētla, “Euowe! Ebē fēye wesibine? Kē ho bu tiho gali tē lotle. Na bubē galiye, flesu hobē gali fenene. Bu ahwaneme gali loglomena, aholokwanewa lamolole.” ²⁸ Na hokweinawa, Jisas kētēglebē galibē, Galili provinsbē li life li life fifiji mētlēlēla.

Jisas Saimon bokokabë ato sle têtatë

²⁹ Jisas bu fli hona, lotu lo mago metëkaklija. Na bu Saimonna, Andrunabë lowa mutuja. Jems na Jon buna iniwa mutuja. ³⁰ Na Saimon bokoka ni labuku mëta ni tēbe, bu tēbo tēgleme nēgeme na bu ahojutena sago metle. Na hokweinawa Jisasme gali motlola, “Bu tēbo lale.” ³¹ Na Jisas bu betelë tujutë na bume tobame fa tētamë na huju tētamë. Na tēbo latliwa tēbe. Na kë mësebë, bume hi wesibi ahojume tletëme.

Jisas lebutako onehobë ato sle totometëme

³² Atome hwi olëna, bu tēbo atona onehome Jisas belë mëtlesuma. Na bu mata ahwane kë tēbo mototomebë onehome sei mëtëlfamëtla. ³³ Na feilawa oneho kë life mago, bu Jisas këme kë tafa tēglebë lo ino mëta loko mëtletlëya. ³⁴ Na tako ato elili mëta kë tafa mëtlabë onehome Jisas sle totome. Na bu ahwane tēbome hobë ato mago hehë tletëme. Na kë ahwane bu melowene lamëtla, “Jisas bu Gotobë nēba.” Këme nēgeme Jisas bume lëkle totome, “Sobo asa gëgali elo, matëbe.”

Jisas bu Galili provins mëta asë tēbelëfa

³⁵ Na Jisas fole olëmu huju tle na tēkakli. Na ho jwa tabo elë tuju. Na Gotome gëgali tlelële. ³⁶ Na tokwafe Saimon bu huju tle na Jisasme hana hwi tlole. Na këme buna, bubë yabena, Jisasme hohwi mëtëtatla. ³⁷ Na bu hwi

motlola na megali motlola, “Feilawa oneho jume hohwi mëtätëyo.” ³⁸ Kwe Jisas bume megali latlome, “Matëbe. Bo kë lifewa ita hana nuguwime. Sebo fli life elë lolime kë mëgebebë telë manuja. Bo Gotobë gali tē nanogoutatemëme. Bo këme tisi.” ³⁹ Na bu Galili provinsbë tokwëtokwë life elë asë tēbelëfa. Na bubë jowa jowa lotu lowa tēkaklutëme na Gotobë gali mana tē tētagutëme. Na bu ahwane tēbo onehobë ato mago hehë tlagutëme.

Jisas bu ato juba jubawa kë tēgehalebë home sle totle

⁴⁰ Na ato juba jubawa kë tēgehalebë ho Jisas belë tisitle. Na bu sēkefo miti tafa tletle na anisasana gali tlole, “Jisas, ju tole laley, ju bobë ato lalowa sle etatenëme.” ⁴¹ Na Jisas bume maninibomu metletle na tobana lu totle na gali tlole, “Bo tole nanelë, ju lalowa tafa egleme.” ⁴² Na kë tēbo bume lakilewa tetokwale. Na bu lalowa tafa tle. ⁴³ Na Jisas bume jine tlële na anisasana megali tlole, ⁴⁴ “Ju aholokwane ele. Jubë ato lalowa kë lëgëbetëbë, ho lime asa gali elole. Matëbe. Jubë lowene mëta fwa eholeme. Na jubë ato, lotu home lebotane eoutatleme. Na ju bume sipsip kleli afabo ejuwelëleme, Moses fene gali tle. Na bu kë afabo Gotome ahojume nalëgletleme, bu sinikibo hëhë nalogoleme. Na iniwa oneho bu melowene namëgletëyome, ‘Jubë ato lalowa lëbetëfe.’”

45 Kwe kē ho, bubē ato kēsle tēgletlebē gali, iniwa onehome tē tētātēme. Na iniwa oneho Jisas kēsle logotlebē gali walowene mētletla. Kēme nēgeme Jisas lifeku mēta hana tafa tle, oneho bume sosalē mogotlalime nēgeme. Na bu ho jwa tabo mēta kēme tafa tle. Na iniwa oneho li life li life mago, bu betelē mutujukefētla.

2

Jisas ato mogowa home sle totle

¹ Na tokwafe, li olēna, Jisas Kaperneam lifewa ita tuju. Na iniwa oneho Jisas ita kē tigisibē gali aholokwane mētla. ² Na lebutako oneho Jisame lowa loko motokweitla. Lo lakewa tle, afloko hana tēbe tle. Na ino ēfo mata afloko hana tēbe. Na Jisas Gotobē gali onehome tē tētātēme. ³ Bu gali mana tē tētagulebēē, na nilimalē ho, ato mogowa kētēgebetlebē home Jisas belē ni labukuna mētlesula. ⁴ Bu Jisas belē loliwa yafe mētlesula kwe lebutako oneho tafa mētlame nēgeme na lo wake tle, na bu loliwa hana mētlesula. Na bu lo leli elē mētehilikola na anabali sēsakēfa mētla, na ni labuku mēta kē ni tēgēbebē ato mogowa home mana tuku mētēmalitaya Jisasbē elebo li elē. ⁵ Na kē ho melowene lamētla, “Jisas ebē ato mogowa home lalowa sle logotlemefe.” Na kēme tuku mētēmalitaya. Na Jisas bubē lowene wahwi tlotēme na kē ato mogowa home gali tlole,

“O nēba iko. Bo jubē tēbo aholokwana wafi ti nēletē.”

⁶ Na Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē ho fli, kē lo mēta tafa mētelula, na bubē lowene nawa melowene lamētla, ⁷ “Bu kēha gali fēyeme gali lēlene? Bu tēbo homu. Bu Gotome fēyeme boblo lotlene? Bu Gotoha natafa lēglemene? Hee! Ho kwe tēbo lowene aholokwana hana ti lēgleme. Hanane mu. Goto kwe fēyemene, tēbo lowene aholokwana ti lēgleme.” ⁸ Na Jisas bubē lowenena hokweinawa lalowenewa tletēme. Na bume takune tlome, “Sobo kēha lowenena fēyeme lowene elone? ⁹ Bo bume megali noglolēna, ‘Bo jubē tēbo aholokwana wafi ti nēletē,’ sobo habelē lowene lalone, bo bubē tēbo lowene aholokwana ti nēletelē. Sobo kē wesibi hwi hana elolo. Kwe bo bume megali noglolēna, ‘Ju huju ele, na jubē lowa ejume.’ Na bu huju lēleme, kwe sobo melowene naegelome, ‘Bo Gotobē kalēlegona ho, na bo ato tēbona home lalowa sle nogotlēme. Na bo mata hobē tēbo lowene aholokwana lalowa ti nēgletelēme.’ ¹⁰ Bo metole nanelē, sobo melowene egelome, ‘Bo kē nēgebē kwe, Gotobē life mago ho, bo ebē life mēta, kalēlegona homu nētabē. Na bo tēbo lowene aholokwana lalowa ti nēgletemēme.” Na Jisas ato mogowa kētēgebetlebē home hwi tole na gali tole, ¹¹ “Bo jume gali nolē, ju huju ele, na jubē ni labuku glo elēme na jubē lowa ejume.”

¹² Na kë ho lahujuwa tle na bubë ni labuku glo tle na hokweinawa latugujuwa. Na iniwa oneho klelego memëtla na bu Gotome fleflesu mëtletla na megaliwa mëtla, “Goto lale mu.” Na bu gali mëtla, “Ëtani sebo ebëha wesibi hwi hana tloa. Hanane mu.”

Jisas Livaime gali tlole, “Ju bome nagi enënë”

¹³ Jisas bu Galili lake tu helefowa ita tuju. Na feilawa oneho bu belë mitisitla na bume Gotobë gali të têtatëme. ¹⁴ Bu tugujubë na bu Alfiusbë nëba, Livaime, hwi tlole, bu takis lo tokwëfo mëta tafa tle. *Livai bu takis baliti glo tëglekëfëbë ho.* Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome nagi enënë.” Na Livai fotokoke na bume nagi telëkakle.

¹⁵ Tokwafe Jisas Livaibë lo mëta hi tle. Na feilawa takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho na fli tëbo enëne, bu tëbo lowene mëta kë tafa mëglabë, bu Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona hi mëtla. Feilawa këha tëbo lowene esogo mëglelëlabë ho bu Jisame nagi mëtëlekakla. ¹⁶ Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho fli, bu lolime tafa mëtla. Bubë weniji melë lëgëbetëmelalële, Farisi. Na bu Jisame mehwi motlola, takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho name na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë ho name hihi tlelëme. Na bu Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë home takune motloma, “Bu takis

baliti kë glo mëglekefëyabë ho name na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë enëname fëyeme hi lëlelëmene? Bu tëbo enëne mu.” ¹⁷ Jisas bu kë gali aholokwane tle na kë Farisi home gali tlole, “Dokta bu tëbo jwa mëglabë home hana sle logotomeme, hanane mu. Ho tëbo mëglabë kwe fëyemene, dokta bume fwa sle logotomeme. Na bo kë fenene, bo lale lowene kë esogo mëglelëlabë hobë lowene sleme nane tisi. Weye. Bo tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë hobë lowene sleme tisi.”

Jisas bu hi wesibi kë yo mëtlabë loweneme gali tle

¹⁸ Kë olëna, Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Farisi ho, bu hi wesibi yo mëtla, bu Gotome lowene sle namëgletlame. Na fli enëne bu Jisame takune motlola, “Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho na Farisibë lowene esogo mëglelëtëmabë ho, bu hi wesibi fëyeme yo melekefëyane kwe jubë lowene esogo mëlelëtëyobë ho, bu hi wesibi yo jwa fëyeme melekefëyane? Hi wesibi yo lowene, ebë lale lowene mu.” ¹⁹ Na Jisas bume gali tlole, “Ho mëse sei lëglëna, bubë yabenino hi wesibi yo mëglamene? Weye. Hanane yo mëglame. Kë ho bubë yabenina mana tafa mëglana, kwe bu hi wesibi hana yo mëglame. Hanane mu. Bu fleflesuna feilawa hi wesibi hi mëglame.

²⁰ Kwe tokwafe, bu kë home bu mago mëglelulana, kwe mana bubë hi wesibi hana hi mëglame. Bu iniwa yo mëglame.”

²¹ Jisas megali latlome, “Ëtanifu lowenena, tiho lowenena iniwa hana sago mëgleme.” Na bu ebëme mewafle gali tle, “Ho li bu hëno ëho, tiho ëho katabona hana susu logotleme. Bu melë lëglena na kë ëho swa logotlena kwe kë tiho ëho katabobë fofogo lëgleme na hëno ëhome laholëyewa lotleme na fuluju takowa lëbeme. ²² Na ho li bu tiho wain taba liji tu, ëtanifu mëmë kleli jibona kë blëge blëge mototlabë botolo mëta hana wë logotleme. Bu melë lëglena, na kë tiho wain taba liji tu sëse lëglena, kwe ëtanifu mëmë kleli jibo botolome bule logotleme na wain taba liji tu na mëmë kleli jibo botolona iniwa tëbo mëgleme. Ho li bu këha melë hana logotleme. Weye. Bu tiho wain taba liji tu, tiho mëmë kleli jibo botolo mëta wë logotleme. Na bu hana bule lëgleme.”

Jisas bu tafawa olëna wege jwa namëglame loweneme gali tleme

²³ Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona tafawa olëna nuju kukuwa tlelume. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, witi liji hi wesibi alëge alëge tëtälëwa motokouja. ²⁴ Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Farisi ho, bu Jisasme

takune motlola, “Ëje, ebë tafawa olë. Jubë lowene esogo mëlelëtëyobë ho, bu tafawa olëna nuju mago hi wesibi fëyeme tëtälë mëlane, bu tafawa olëna fëyeme wege mëlane? Moses bu ëtani kë lowenebëme tako hehë latle.”

²⁵⁻²⁶ Na kwe Jisas bume gali tafu tëtätëme. “Sobo, sebobë ëtanifu eso ho, Devitbë anebo gali, Gotobë bogo mago, hwi sle hana elotelone? Gotobë bogo megali lala, ëtanimu, Abiatar bu lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho tafa tle. Na Devit, buna kë tafa tleglëmëbë ho, bu hi wesibi hanane na foneme gigli memëtla. Na Devit bu Gotobë lowa tëkaklu na bu Gotobë naba li mëta kë gogwa mëtlabë bletë nage hi tle. Kë bletë nage, Gotome kë gogwa mëtletlabë, atwati oneho hana hi mëglame. Lotu lo mëta kë wege mëglabë howa hi mëglame. Kwe Devit kë bletë nage fa totle na bume kë tafa tleglëmëbë home sa tëtätëme na bu iniwa hi tlelëme. Kwe bu tëbo lowene nane mëtla. Na bobë lowene esogo mëglelëtenabë ho mata, bu tëbo lowene nane mëtla.”

²⁷ Na Jisas bu li gali megali tleme, “Goto onehome afina blëge blëge totome na tafawa olë mana blëge totle, onehome lëgaitame nalëgleme, kë olëna tafawa namëglame. ²⁸ Kwe bo kë nëgebë kwe, Gotobë life mago ho, bo tafawa olëbë eso ho nëtabë.”

3

Jisas, tafawa olëna, toba tëbona home sle totle

1 Jisas bu lotu lowa ita tēkaklu. Na toba tēbona ho kē mēta tafa telule. 2 Na Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē enēne, Farisi enēne, bu Jisasme mana hwiwa motlola. Bu melēme hwi motlola, Jisas bu kē toba tēbona home, tafawa olēna sle logotlemene o hanane. Bu melowene namēglame, “Jisas bu tafawa olēna kē toba tēbona home sle logotlena, kwe bu Jisasme eso hobē toba elē gwa mogotlame.” 3 Na kwe Jisas bu kē toba tēbona home gali tlole, “Ju ebelē esi.” 4 Na Jisas bume takune tlome, “Gotobē gali ebelē lēgēbelalēlene? Sobo habelē lowene lalone? Sebo tafawa olēna lale lowene lalowa esogo nēglelēlamene o tēbo lowene esogo nēglelēlame. Sebo tafawa olēna onehome lalowa nēgaitamamene, bu lale tafa namēglame o sebo onehome lalowa hehē nēgletēmamene, bu gigli namēglame.” Kwe bu gali tafu hana mētētlatla, bu hilego memētla. 5 Na Jisas bume hwi tlagume na lowene nawa wame tlome. Kē enēnebē lowene kalēlego lēgletēmeme nēgeme na bu kē toba tēbona home hana maninibo mētletla. Na Jisas bu kēme wabelē tletēme. Na bu kē home gali tlole, “Jubē toba elili etokwakle.” Na kwe bu toba elili tetokwakle na bu lalowa tēbetle. 6 Na hokweinawa Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē ho, Farisi ho, bu lotu lo mago totoho mētēkaka. Na bu eso ho Herotna ilawa

kē wege mēglabē enēnena loko mutulelēya. Na bu blalo, Jisasme gali mana fafa mētētlatla. Jisasme mogo nalē, tēkle namogotlame.

Feilawa oneho lake tu helefome loko mētletlēya

7-8 Jisasna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, kē life kile mētla na Galili lake tuwa mutuja. Na feilawa oneho Jisas belē mitisitla. Fli Galili provins mago na fli Judia lifate mago na fli Idumea lifate mago memitisitla lamētla. Na fli Jerusalem lifate mago na fli Tair na Saidon lifate mago mata memitisitla lamētla. Na fli Jordan tu jelēfo elē kē tafa mutulabē, bu mata mitisitla. Kē feilawa oneho bu Jisas kē sle tētagumebē gali aholokwane mētla na bu belē mitisitla. 9 Na Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tlome, “Feilawa onehomu bome ekē sosalē mētana. Te, sobo ihe loliwa ehijo. Na oneho bome feilawa sosalē mēgētana kwe bo kē ihe mēta fe nanēkakēme.” 10 Ētani Jisas bu feilawa tēbo atona home sle tētagume. Kēme nēgeme feilawa tēbo atona oneho, bu kofekofe sigli memētletlogwaya, Jisasme atome lu namogotlame, bubē tēbo sle nalēgētātēmeme. 11 Na ahwane Jisasme hwi moglolena kwe bu kē tēbo mogotomebē enēneme buna iniwa lifeme mitigwēyame na anisasana gali motlola, “Ju Gotobē nēba.” 12 Kwe Jisas

bu ahwaneme itaita lëkle to-
tokwefëme na anisasana gali
tlokwefëme, “Sobo onehome
megali asa elokwefomo, bo
Gotobë nëba, matëbe.”

*Jisas we ita tële home aniji
tlo me*

¹³ Jisas fatiniwa tokwale.
Bu metole latle, home aniji
naloglomeme, buna tafa
namëglame. Na bu kë home
gali telokwakëme. Na bu belë
mitisiya. ¹⁴⁻¹⁵ Na bu we ita
tële home aniji tlo me, buna
tafa namëglame. Bu metole
latle, bu Gotobë gali tëme
jine nalëgëbelëkwakëmeme
na Gotobë afutukuna, iniwa
lëlëmeme, ahwane tëbo hehë
namëgletëmame. Na bume
Aposel weniji fëfë totome.
Aposel weniji ebë melë
Gotobë gali mëgehila ho.
¹⁶ Bu we ita tële home aniji
tlo me. Bu Saimonme aniji
tlo le. Na Jisas bume li tiho
weniji fë totle, Pita. ¹⁷ Na
bu Jems, Sebedibë bowene
name, na bolijamo Jon name
aniji tlo me. Na Jisas bu
kë tlemalëme li weniji fë
totome, “Boanerges.” Ebë
wenijiye bu kë gali fenene,
“Matafaha kale.” ¹⁸ Na bu
Andru, Filip, Bartolomyu,
Matyu, Tomas, Jems, Alfiusbë
bowene, Tadius na Saimon
name aniji tlo me. (Saimon
bu Selot ho, na bu metole
latle, “Li life mago ho bu
seme eso home asa tafa
malëletëna.”) ¹⁹ Na bu Judas
Iskariotme mata aniji tlo le.
Judas bu tokwafe Jisasmë
wame home kë yo loglomebë
ho.

*Bu meweniji lamëtla, “Jisas
bu Belsebulna wege melowa”*

²⁰ Jisasna bubë lowene
esogo mëglelëtlabë hona lowa
mutuja. Na lebutako oneho
mana ita loko metlelëtëmame
nëgeme, na Jisas na bubë
lowene esogo mëglelëtlabë
hona bu kë nalë hi hana
mëtla. ²¹ Na Jisasbë weife
mago enëne bu Jisas hi jwa
këtëglebë gali aholokwane
mutula na bu nome mitisitla.
Oneho bu gali mëtla, “Bu wafi
yaya lële.”

²² Na Gotobë tafa sle
gali lowene sle mëgletlabë
ho, Jerusalem lifate mago
kë mëtetujulabë, gali mëtla,
“Tëbo alibahobë eso ho,
Belsebul, (bubë li weniji
Satan), bu Jisasbë lowene
mëta lelutabetle. Na bubë
kalëlego Jisasmë lëlëkefle.
Na bu kë kalëlego nawa
ahwane hehë lëlekefëtëme.”
²³ Na Jisas gali telokwakëme
na bu betelë mutuja. Na
bume wafle gali të tëtatëme.
Bu gali tle, “Satan bubë
wege enëneme habëna kë
lëglëmeme? Weye. Hana kë
lëglëmeme. ²⁴ Na jowa lifate
mago enëne, bu bwa bwa
lowene mëta tafa mëglana
na momogli mëgëtayana kwe
bu tafa sle hana mëglame.
²⁵ Na jowa lo mëta kë tafa
mëglabë enëne, bu bwa bwa
lowene mëta tafa mëglana na
momogli mëgëtayana kwe bu
tafa sle hana mëglame. ²⁶ Na
Satanbë ilawa mago alibaho
mata, bu blalo wame mëglana
na bwa bwa lowene mëta tafa
mëglana kwe bu tafa sle hana

mëglame. Hanane mu. Bu tëbomu mëglame.”

²⁷ Na bu wafle gali mana të tètätëme. Bu megali tle, “Tokli ho bu kalëlego hobë lowa hana felokwakeme na wesibi mana tokli loleme. Weye. Hanane. Anë bu kë kalëlego home tabana afina lalei lotleme, kwe bubë lo mago wesibi mana toklime glo lëgletleme.”

²⁸ Bo some nëgali gali nanëlëyo, Goto, bu iniwa tëbo lowene, na iniwa gali, oneho Gotome kë tëbo gali moglolabë, aholokwana ti lëgletëmeme. ²⁹ Kwe oneho, bu Gotobë Amtëtombame tëbo gali moglolana, kwe Goto kë tëbo lowene aholokwana hana ti lëgletëmeme. Kë tëbo lowene bu mëta unaunalëme tei lëbetëmemu. ³⁰ Jisas bu kë gali këme gali tlome. Bu megali motlolame nëgeme, “Tëbo alibaho bubë lowene mëta lelutabetle.”

Jisasbë bota na bolijamonina yalëne

³¹ Na kë nalëwa, Jisasbë bota na bolijamonina kë lo elë fwa mëtla. Bu lo li mëta mitlija na bu Jisasme mana gali mëtelulukwakla, bu belë ligisitëme nalëgleme. ³² Lebutako oneho bume iniwa tafana hwagënë mototla. Na bume gali motlola, “Aholokwane elë! Jubë bita, blijamoni, bimilunina, mana kë tafa melukokwëya na jume kë gali melulubakëyo.” ³³ Na Jisas bu gali metafu tètätëme, “Bobë beë na keinëbalenino bu habëha enënë?” ³⁴ Na bume kë hwagënë mototlabë

onehome hwi tlagume na gali tlome, “Sobo hwi elo! Bobë beëmino na keinëbalenino ekë tafa mla.” ³⁵ Oneho bu Gotobë lowene esogo mlelëkefëtlabë, bu bobë beëmino na keinëbalenino na oneglëni.”

4

Jisas mewafle gali latlome, “Ho aoba liji nujume sike lële”

¹ Jisas Galili lake tu helefo mëta onehome gali ita të tètätëme. Na feilawa oneho bume loko mëtlelëtla na bume goglo mëtëtagulame nëgeme. Na Jisas ihe mëta këme fe tëtëkake na tafa tle. Jisas ihena lake tu mëta temule na oneho tu helefo mëta tafa motokouja. ² Na Jisas onehome feilawa wafle gali të tètätëme.

Na bu këme megali tlome. ³ “Sobo aholokwane elo. Ho li nujuwa luju, aoba liji sike nalëgleme. ⁴ Bu aoba liji sike lëkou, na fliye alëgeme mitigotle na fole misibë lahiwa mele. ⁵ Na fli aoba lijiye anijina flëke mëta mitigo. Kë flëke feilawa hanane. Këme nëgeme bu hokweinawa këme hulu mëtle. ⁶ Kwe tokwafe kliji bu fëfalewa u tle na kë aoba olo maklëfa mëtle. Bubë tayafo su sle hana mototome, këme nëgeme lakokowa metëbe. ⁷ Na fli aoba lijiye, ikiji taba wayo mëta mititigo. Na kë ikiji taba bubule mëtle na tatako mëtle na kë aoba olome lamu mototome. Na bu liji hana fu mëtle. ⁸ Na fli aoba lijiye bu lale flëkememu mititigo. Na bu lale hulu sle lamëtle na liji

fu mëtletle. Fli 30 liji fu mëtletle na fli 60 liji fu mëtletle na fli we lujuafe we liji fu mëtletle.”⁹ Na Jisas megali latlome, “Sobo ebë gali aholokwane egelona, lowene sle saeletelo.”

Jisas bu fëye lowene nane, wafle gali kë të tëtatëmebëye

¹⁰ Iniwa oneho wafi mu-tuja. Na Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita tële, na kë enëne Jisasna kë tafa mëtlabë, bume takune motlola, “Ju seme kë wafle galibë të sle etatëna.”¹¹ Na Jisas bume gali tlome, “Ëtani Goto, bu onehome kë tafa lëglelëmebë gali olafa hana tletëme. Kwe ebë olëna bu kë gali some waolafa lëtatëyo. Kwe oneho bu Goto kë tafa lëglelëmebë lifate mëta tafa hana mëglame, bu Gotobë wafle gali aholokwanewa lamla kwe lowene sle hana mëgletlame.”¹² Këme nëgeme, ‘Bu mana itaita hwi mëglekefëyana kwe wesibi lowene sle hana mëgletlame. Na bu gali itaita meaholokwane mëglekefëyana kwe gali wayobë lowene sle hana mëgletlame. Bu wafle gali lowene sle mëgletlana kwe tëbo lowenebë kile mëglame na Gotobë lale lowene mëta tafa mëglame, na Goto bubë tëbo lowene aholokwana ti lëletëmeme.”

Jisas bu aoba liji wafle gali wayobë të sle tëtatëme

¹³ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Sobo ebë wafle gali mumu egëbetelona kwe sobo fli wafle gali habëna

lowene egletemomene?”¹⁴ Bo some aoba liji wafle gali wayobë të sle nëgetatëyome. Kë ho, bu aoba liji kë sike lëkoubëye, bu Gotobë gali të logotlebë home lëlekujuwa lële.¹⁵ Na aoba liji alëgeme kë mitigobëye, bu Gotobë gali aholokwane mëglabë enëneme lëlekujuwa mëletëme, kwe Satan ligisibë na kë gali bubë lowene mago lafawa letokwakëtëme.¹⁶ Na fli oneho, bu kë aoba liji anijina flëkeme mitigobë fenene. Bu Gotobë gali aholokwane mla na hokweinawa lowene mletla na fleflesu mletla.¹⁷ Kwe Gotobë gali bubë lowene mëta lëgëbetëme sle hana lëletëme, olo wesibi tayafoha su sle hana motometëme. Na kë gali bubë lowene mëta tako lëbetëme hana lële. Kwe bu Gotobë gali lowene mëgletlame nëgeme, fli enëne bume këme tëbo mogotomame. Na bu Gotobë gali hokweinawa lamëglëkëlawana.¹⁸ Na fli enëne, bu kë aoba liji, ikiji taba wayome kë mitigobë fenene. Kë enëne bu Gotobë gali aholokwane mla,¹⁹ kwe bu ebë life mago wesibime fwa tako lowene lamëletëma, na feilawa baliti gogwame fwa tole mla, na bu feilawa lale wesibi mëmaune lamëlëma. Na kë wesibiwa Gotobë gali lëlamu mëtatëme. Na bubë lowene eflëbowa hana lëbetëme na lale lowene lëbetëme hana lële.²⁰ Kwe fli enëne, bu kë aoba liji lale flëke mëta kë mitigobë fenene. Bu Gotobë gali aholokwane mla, na bu kë gali bubë lowenena

kiki motla na bubë lowene mëta eflëbowa lëbetëme. Fli oneho bu lale lowene sogë takoha lëbetëme na fliye lale lowene takoha lëbetëme na fliye lale lowene takomu lëbetëme.”

Oneho bu lamo fiji tabo, iseku lokwalëfe hana gwa mëgëtayame

²¹ Na kwe, Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tleme, “Oneho bu lamo fiji tabo, iseku o ni labuku lokwalëfe hana gwa mëgëtayame. Hanane mu. Bu masei mëta gogwa melekefëya. ²² Iniwa wesibi ëho kë mëglebë, kwe tokwafe olafa mëgleme. Na iniwa wesibi oneho ëho kë motomabë, kë mata, tokwafe olafa mëgleme. ²³ Sobo ebë gali aholokwane egelona, lowene sle eletelome.”

²⁴ Na bume ita megali latlome, “Gali sobo kë aholokwane egelobë, lowene sle eletelome. Sobo ebë gali aholokwane sle egelona na tako lowene slemu eletelona, kwe Goto some tako lowene lëglëyome na mata ita fli lowene lëlëyome. ²⁵ Ho bu Gotobë gali lowene sle lëletlona kwe ita Goto bume fli lowene lëglëleme. Kwe ho bu Gotobë gali lowene sle hana lëletlona kwe Goto kë hobë tokwëfo lowene kë lëglëkakëtleme.”

Olo wesibi kë hulu mëglebë waflë gali

²⁶ Goto kë tafa lëglëlëmebë oneho, bu kë fenene, Ho bu olo wesibi nuju mëta sike lële. ²⁷ Na bu klabë nini tëbagu na

klijina huju tlekëfe na asë tle, bubë wege fa nalogotleme. Na kë olo wesibi hulu mëtle na tatako mëtle. Kwe kë ho bu olo wesibi hulume lowene hana tletëme. ²⁸ Ebë flëkebë wesibiwa. Flëke bu lalemu nëgeme, olo wesibi këme hulu sle mële na liji këme fufu mële. Laba afina foke mële na tokwafe tahweji fata mële na liji mana fu mële. ²⁹ Na liji niglijji mëglena, kë ho bu kosina tëtlë lotome, bu niglijji mëglebëme nëgeme. (Ebë waflë galibë wayo gali bu melë lëgëbetlëlalële. Goto kë tafa lëglëlëmebë oneho, bu feilawa fata mëglame kwe sebo ëje hana hwi noloma na lowene hana nëletëma.)

Mastet inilu lijibë waflë gali

³⁰ Na Jisas ita gali tleme, “Sebo habelë gali nëglame Goto onehome eso home ke tafa lëgletëmebë. Fëye wesibi hane? Bo some ebë, waflë gali të nëtatëyo. ³¹ Goto onehome eso ho kë tafa lëglëlëmebë, bu mastet inilu liji fenene. Fli inilu liji bu tokwëtokwë ha, kwe mastet inilu liji bu tokwëtokwëmu. Ho bu kë tokwëtokwë mastet liji life mëta sike lëleme. ³² Bu sike lëleme, na bu hulu mleme, na takowa mlememu. Fli inilubë ato bu tokwëtokwëha kwe mastet inilubë ato bu tatakumu. Na kë inilubë tikefo tatakumu so mëbelëkakëmememe. Na fole, kë tatako tikefo tlilego tabo mëta, lo lalowa megiglijji mogoleme.” (Goto onehome eso ho kë tafa lëglëlëmebë, bu kë mastet liji fenene. Ebë

olëna Goto tëlewa onehome tafa lëlelëme, kwe tokwafe bu feilawa onehome tafa lëglelëmeme.)

Jisas bu waflë galiwa të tëtätëme

³³ Jisas bu onehome feilawa waflë gali të tëtätëme, bubë lowene niijiwa. ³⁴ Bu onehome gali të sle hana tëtätëme. Bu waflë gali nawa të tëtätëme. Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë home fwa tafa tlelëkefëme, bu waflë gali mana të sle tëtakefëtëme.

Jisas bu flelume kale tlole na latliwa tëbe

³⁵ Na kë olëna, taboklë, Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Te manuja. Sebo lake jelëfo elë su manëkaka.” ³⁶ Na Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, onehome hune mototoma, na Jisas kë tafa lëglebë ihe mëta fëfe mëtla. Na bume mëtlelula. Na fli oneho mata buna fli ihena mutuja. ³⁷ Na tako flelu tisi, na lake tu ihe elë okokli tokoke, na tu ihe mëta tëtafu lëgleme kofene. ³⁸ Na Jisas eso hwesutane mëta gwa totle na ihe elo mëta mana ni tëbe. Na bume ni mago huju mototla, na gali motlola, “Tisa, ju seme maninibo hana eletënanane? Sebo tume susuglu nëglame ekëne.” ³⁹ Na Jisas huju tle na flelume kale tlole, “Teiyo, kuju ebe.” Na tume mata, kale tlole, “Teiyo.” Na kwe flelu latliwa tëbë na tu sosogli mata lakujuwa tëbe. ⁴⁰ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home takune tlome, “Sobo fëyeme

uli elone, bome lowene sle hana eletënanane, hee?” ⁴¹ Na bu tako uli memëtla na blalo gëgali mëtla, “Euowe! Ebë habëtabo hone? Fleluna tuna bubë gali aholokwanewa lamlolefe.”

5

Jisas bu gëgëme këtëglebë hobë ato mago ahwaneme hehë tletëme

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Galili lake tu su mëtëkaka na Gerasabë walujuwa fwa mutula. ² Na Jisas ihe mago fe təkake na ahwane kë tetëbo mogotlebë ho matëmatë life mago bu belë tisi tle. ³ Kë ho matëmatë life mëta fwa nini tēbekëfe. Ho liha bume senë tabana lei hana totle. ⁴ Olëli olëli bu toba kaba yafe gëgelo mototokwefëmetla, kwe bubluju latotokwefëme. Na senë tabana yafe lei mototokwefla, kwe eluluwa latotokwefëme. Na ho liha bume hana fa logotleme. Bu afutuku feilawa tēgleme nēgeme. ⁵ Klijiina klabëna bu matëmatë life mëta na fatini mëta measasëwa latlekëfe. Na bu afëflei tlekëfe na bubë ato anijina tëtälë tēbetëfale.

⁶ Bu Jisasme hwi telëkakle na fëka tokweitle na sēkefo miti latafawa tletle. ⁷⁻⁸ Na Jisas gali tlole, “Ahwane ju ebë ho mago eiju.” Na bu kë gali aholokwane tlole na bu Jisasme feilawa galina këme gali tlole, “Jisas ju tako kalëlegona Gotobë nëba. Ju bome habelë egëtanëmene? Bo jume Gotobë wenijina gali nolë. Ju bome asa tëbo etanë.”

⁹ Na Jisas bume takune tlole, “Jubē weniji fē etle.” Na bu gali metafu tētatile, “Bobē weniji feilawa ho. Sebo lebutako nēgeme.” ¹⁰ Na bu Jisame anisasana itaita gali tlokwefle, “Ju ahwane kakē life elē asa jine elēkakēme.”

¹¹ Na kwe lebutako kleli bu fatini mēta lolime memonei mētle. ¹² Na ahwane Jisame gali motlole, “Ju seme kē kleli belē jine elēkakēna, nēkaklutēma nanēglame.”

¹³ Na Jisas gali tlome, “Sobo lalewa eyeu.” Na ahwane kē home kile mototle na kleli belē mētēkaklutēme. Kē kleli kēniji mitlibe 2,000. Na bu fatini mago lake tu elē fēka mētēmalita na tu mēta lasusugluwa mētle.

¹⁴ Na kleli mētēma ho bu mētēbouja. Na kē gali li life li life asē mētēlela. Na lebutako oneho mutuja kē wesibi hwi namoglomame. ¹⁵ Na bu Jisas belē fwa mutula na ahwane ēbame kē tetēbo mototlebē home mana hwi motlola. Bu lale ēho wateho na kēna tafa tle. Na bubē eso hanane yaya tletle. Na bu uli memētla. ¹⁶ Na ho bubē nabana kē hwi motlomabē wesibime, ho flime gali tē mētētātēma. Ahwane kē tetēbo mototlebē hobē gali na klelibē gali mata tē mētētātēma. ¹⁷ Na oneho Jisame hehē mētletla. Bubē life mago luguju nalēgleme, li lifewa.

¹⁸ Jisas bu ihe mēta fe tle. Na ahwane ēbame kē tetēbo mototlebē ho anisasa gali tlole, “Bona manēyeuwo.” ¹⁹ Na kwe Jisas kēme tole hana tletle. Na bu kē home gali tlole, “Jubē lifewa ejumo

na feilawa wesibi Goto jume kē sle tēgetabē gali na jume kē maninibo tēgletēbē wesibi jubē ilawa mago home tē eoutatēmeme.” ²⁰ Na fe tēkake, kē ho tuju na Dekapolis magobē life elēme, Jisas bume kē sle togotlebē gali tē tētagutēme. Na iniwa oneho bu aholokwane motlola na kle memētletla.

Jisas bu gli kētēglebē nēbame huju tētame na ko kē tēglekēfebē mēse sle tle

²¹ Na kwe Jisas ihena lake tu jelēfowa ita su tēkake. Na tu helefo mēta lebutako oneho loko mētēlela. ²² Na lotu lobē eso ho tisi. Kē hobē weniji Jairus. Jisame hwi tlole, na elebolime latitigotlewa. ²³ Na bume anisasana takune tlole, “Bobē tamo nēba tako tēbo lale, gli egleme ekēyo. Ju bobē lowa lalowa egisimene na toba gwa etatēme, ato titika naegleme na mana lalowa tafa naegleme.” ²⁴ Na Jisas buna ilawa mētēyeu.

Na feilawa oneho mata esogo mētlagula. Na Jisasna gēgeniwa mutuja. ²⁵ Na jowa mēse kē onehona mutuja. Kē mēse bu we ita tēle tlibutu ko tle. ²⁶ Na kē mēse lili dokta belē yafe asē tēbelēfa, kwe bubē ato titika sle hana tletē. Na bubē baliti doktame yawe latlometēme. Na kwe bubē tēbo mana tēbetē. Titika hana tle. ²⁷ Na kē mēse bu Jisasbē kē ato sle gali aholokwane tletēme. Na bu onehonabē Jisasnabē nagi kēme tuju. Na bu Jisasbē leluju elēme tujutle. Na bubē ēho tobana lu tētatile. ²⁸ Na bu melowene tēgleme

nëgeme, “Bo tobana ëho mëta lu nogotlëna, bobë ato titika nalëgleme.”²⁹ Bu ëho lu tëtatlë na ko latewa tle. Na bubë ato melowene tletle, “Tëbo hana nelëfe, watitika nelëfe.”³⁰ Na Jisas bu melowene latle, “Bobë kalëlego bome wali wafi kile lëtanëfe.” Këme nëgeme, bu swaya tle, na takune tle, “Bobë ëho ya lu lëtanëne?”³¹ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume gali motlola, “Ju hwi hana elomene, lebutako oneho juna gëgeniwa kë egiyeubëye. Na ju fëyeme gali elene, ‘Bobë ëho ya lu lëtanëne?’”³² Kwe Jisas hwi tëbebokwake.³³ Na kë mëse lowene tle, “Bubë kalëlego bobë ato mago tëbo wasle lëtanëfe.” Na bu uli tëglebë, lili namëtle. Na Jisame loliwa tisi tle. Na elebolime sëkefo miti tafa tletle. Na bu Jisame iniwa gali ble tëtatlë.³⁴ Na Jisas gali tolë, “Mola, ju bome lowene sle egletenëme nëgeme, jubë ato këme titika lëletë. Na ju eiju. Tutune asa ele, lalowa tafa eoule. Na jubë tëbo tei sle lëletë.”

³⁵ Na Jisas mana gëgali tlelëbëë, na ho, Jairusbë lo mago wofu mana fata tlelëkakile. Na Jairusme gali motlola, “Jubë nëba wagli elo. Ju tisame ita welili asa eletle. Matëbe.”³⁶ Kwe Jisas bubë gali boblo tëtatëme. Na lotu lobë eso ho, Jairusme gali tlole, “Ju tutune asa ele, bome fwa lowene sle egletenëme.”³⁷ Na bu feilawa home hehë tletëme, bume esogo jwa namëglagulame. Pita, Jems,

na bolijamo Jonname fwa tlelume.³⁸ Na bu Jairusbë lowa fwa mutula. Na Jisas, bu se lego aholokwane tlome na ye lego mata aholokwane tlome.³⁹ Jisas lowa tëkaklu na gali tlome, “Sobo fëyeme ye elone? Sobo fëyeme se etlone? Kë nëba gli hana elo. Ni tekwe egëbe.”⁴⁰ Kwe bu Jisame tako soso memotlola. Na Jisas bume lo mago hehë tletëme, “Sobo kë mago këkle ekako na eyeumo.” Na Jisas kë nëba bolijayaname botaname na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho aomalë, këme fwa tlelëkakume, nëba mogo këme egëbebë lowa.⁴¹ Na Jisas toba mëta fa tëta na bubë galina megali tolë, “Talita kumi.” Ebë galibë wayo melëgëbelalële, “Mësenëba tokwëfo, bo jume gali nolë, ju huju ele!”⁴² Na bu lahujuwa tle na kë lo mëta asë tëbelëfa. Kë nëba bu we ita tële tlibutu kënji tafa tle. Na bu këme hwi mëtla, na klelego memëtla.⁴³ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo ebë wesibi ho lime asa gali elolo. Na sobo bume hi wesibi elëyome.”

6

Nasaret life mago oneho Jisame tëbojiwa motlola

¹ Jisas kë lifate kile tle na bubë lifatewa Nasaretwa tuju. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho nagi mëtlëla.² Tafawa olëna bu lotu lowa tuju na bu Gotobë gali onehome mana të tëtatëme. Na lebutako oneho, bu kë gali aholokwane motlola,

na bu klelego memëtletla na gali mëtla, “Kë ho bu kë gali na kë lowene hamago fa lotlene? Na bu kë tiho wesibi na kë klelegowa wesibi bu melë kë logotomebë, habelë lalotomene? ³ Sebo melowene nanëletla, ‘Kë ho bu lo gliji howa. Bu Mariabë nëba. Na bu Jems, Josep, Judas, Saimon nabë bolijahafe. Na bubë bomolunino bu sebona tafa nëlafe. Bu sebobë life mago hofe na bu kë lowene hamago fa lotlene?’” Bu megali mëtla, na bume tëboijiwa memëtletla. ⁴ Kwe Jisas bume gali tlome, “Iniwa fli life mago oneho bu Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë home tole mletla na gali mëtla, ‘Kë ho bu lale homu.’ Kwe bubë life mago oneho, na bubë ilawa mago oneho, na bubë weife mago oneho bume tole hana mletla na bu melowene hana mletla, ‘Bu lale ho.’ Hanane mu.” ⁵ Na Jisas bu kë life mëta feilawa klelegowa wesibi blëge hana totometëme. Hanane. Bu jowa, jowa tëbo atona onehome fwa, toba gwa têtatutëme na sle totome. ^{6a} Na bume kë lowene sle jwa mëgletlabë onehome tako tutune latletëmemu.

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, Gotobë gali tëname na hobë tëbo ato sle-name jine tëbelëkakëme

^{6b} Na kwe Jisas bu kë lifate mëta gali të tēbetokwakle. ⁷ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita tële kënijime gali telokwakëme na bu mitisitla. Na bu

tlemalë tlemalë home jine tëbelëkakëme. Na bu wesibi fenene blëge lotome, këha afutuku bume gwa têtatëme. Bu ahwane onehobë ato mago kë afutukuna hehë namëgletëmame. ⁸ Na bu këme mana tafa mëtla, na gali tlome, “Sobo egëyeuna, sobo feilawa wesibi asa ehoujo, asë lijiwa egehujome. Sobo hi wesibi, musu, baliti musuna asa ehoujo. Matëbe. ⁹ Na sobo juba jibowa ehwëyome, kwe sobo hihijika ëho asa ehoujo. Ato mago ëhowa egehujome.” ¹⁰ Na bume ita gali tlome, “Sobo li lifatewa tuhu egulona na ho some no lëglëyona, sobo kë lo mëta fwa tafa elome. Sobo kë lo mëta tafa egelobëë, na ita mana eyeume. ¹¹ Na sobo li lifewa tuhu egulona na ho some nëno hana mëglana na sobobë gali aholokwaneme tole hana mëglana, kwe sobo kë life lakilewa elome. Sobo kë life kile egelona, kwe sobobë juba mago flëke bubë naba li mëta bu elome. Bu some këme hwi mëlëyome na melowene namëglame, ‘Fëyeme tëbo nilitayane? Goto seme tëbo lëgëtanamefe.’” ¹² Na kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho mana mutuja. Na bu iniwa onehome megali mëtlaguma, “Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome.” ¹³ Na bu feilawa ahwane, onehobë ato mago hehë mëtlagumetëma. Na bu lëkaluwa welë tu tëbo atona onehome tefo mëtëtagumetëma na bume sle

mototoma na bu lalowa tafa mëtla.

Eso ho Herot bu Jisame meweniji latle, "Home kë bap-tais togotomebë, Jonfe"

¹⁴ Iniwa lifatebë oneho, bu Jisas onehome kë sle togotomebë gali waaholokwane motokouja. Na eso ho Herot bu kë gali mata aholokwane tle. Fli oneho bu megali motokouja, "Jisas ebë kwe, onehome kë bap-tais togotomebë Jon, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle. Këme nëgeme, kë klelegowa wesibi melë blëge këme lotome." ¹⁵ Na fli oneho megali lamëtla, "Ebë kwe, Elaija tekwe nëge, matëmatë mago huju tle." Na fliye kwe megali lamëtla, "Ebë kwe, Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë ho, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle. Bu ëtanifu Gotobë lowene mago gali të motokweflabë ho fenene." ¹⁶ Na eso ho Herot bu kë gali aholokwane tle na gali tle, "Bu home kë bap-tais togotomebë Jonfe. Èbame bu wame home boblo logotomebë home gali tlole, na bu tuju na Jonme mou lokwati tlë tujetle. Na bu matëmatë mago wahuju tle."

¹⁷⁻¹⁹ Ètani eso ho Herot bu bolijamobë, Filipbë, mëseme hijika totle. Kë mësebë weniji Herodias. Jon Herotme itaita megali latlokwefle, "Blijamobë mëseme kë hijika egotlebë, kë lale lowene nane. Weye." Këme nëgeme, Herodias bu Jonme tako enisusu latletlemu na bume mogo nalë tëkleme tole tletle.

Herodias bu Jonme wame togloleme nëgeme na eso ho Herot bu home këme jine tlële, Jonme senë tabana lei lotleme na kalabusu lowa tuku lëleme, Herodias bume tëkle egotlelime. ²⁰ Eso ho Herot bu Jonme melowene latletle. "Bu lale homu na Gotobë lale lowene esogo lëglelëtlebë ho." Na bu Jonme uli këme tletle na bume ululu sle këme totle, bubë mëse Herodias tëkle egotlelime. Bu Jonbë gali yafe aholokwane tlole, maninibona tëbo metletle na tako tutune metle. Kwe bu Jonme aholokwaneme tako tole latletlemu.

²¹ Na kë nalëwa, eso ho Herot bu feilawa hi wesibi loko tëtamë, bota bume këna fu totlebë olëna feflesu hi nalëglelëmeme. Na Herodias bu melowene sle latle, "Bo metole nanelë, kë feflesu hi nalë, Jonme mana tëkle nogotlëme, mogo nalë." Na Herotbë gavmanbë eso ho, na wame home boblo mogotomabë eso enëne na Galili provins magobë letitabo ho bu kë feflesu wesibi hime mitisiya. ²² Kë enëne bu mana hi motokouja na Herodias boko mana tisi tëme, elefi naegleme. Na kë layo mëse bu elefi tle. Na eso ho Herot na buna kë hi mëtlabë ho bu kë elefi hwi motlotëya, mëmaune lamëtlëtëyamu na bubë elefime tako feflesu memëtletëya. Na eso ho bu kë layo mëseme këme gali tolë, "Ju fëye wesibi tole eletlene? Ju wesibi tole laletlëye, bo jume kë wesibi nëglëme." ²³ Na eso ho Herot bume

iniyafememu gali tolë, “Bo jume nëgali galimemu gali nolë. Ju wesibi tole laletlëye, bo jume kë wesibi nëglëme. Na ju metole eglena, bobë iniwa wesibi fu notometëme na jume nëlëme, na bobë lifate mata tlë nëtatëme na jebelëfu jume yo nolëme, ebë lalowa, bo tako tolemu nanelë.”

²⁴ Na kë layo mëse bu tuju na botame takune tolë, “Bo bume fëye wesibime gali noglolëmene?” Na bota këme gali tolë, “Ju bume, home kë baptais togotomebë, Jonbë esome gali eglonëme, kë eso nalëglëme.” ²⁵ Na këme kë layo mëse bu eso ho belë ita hokweinawa tuju na gali tlole, “Bo metole nanelë, ju eli, home kë baptais togotomebë, Jonbë eso mou lokwati tlë etatle, na kë eso bletë ëhou mëta tuku elëme na kë manogwa bome enënëme, hwi nanoglolëme.” ²⁶ Eso ho bu kë gali aholokwane tolë na bu tako maninibo metle. Kwe bu kë hi tëglëlëmebë oneho, bubë iniyafe gali aholokwane motlolame nëgеме na bu këme tiniji tletëme. Këme nëgеме bu kë mësebë gali hana boblo lëtatëme. ²⁷ Na këme, bu wame home boblo logotomebë home, gali tlole, “Ju ejume, na Jonbë eso mou lokwati tlë etatleme na bome ehitenëme.” Na kë wame home boblo logotomebë ho, bu kalabusu lowa tuju na Jonbë eso mou lokwati tlë tëtatlë. ²⁸ Na bu Jonbë eso bletë ëhou mëta gwa tëtatlë na tehile na layo mëseme

tlëkakiji. Na layo mëse kë eso tehule na botame tujuwelë.

²⁹ Na Jonbë lowene esogo mëglëlëtlabë ho bu Jonme kë tëke toglolebë gali aholokwane mëtla na bu mutuja na Jon mogome fa mototla na aniji fuluju matëmatë mëta gwa mutujetla.

Jisas bu hi wesibi 5,000 home sa tëtatëme

³⁰ Jisas, Gotobë gali tëme kë jine tëgelëkakëmebë ho, ita mitisiya na Jisas mëta loko mëtlelëkakëjaya. Na bu iniwa wesibi kë mëtlabë na onehome kë të mëtëtagutëmabë gali Jisame të mëtëtatla. ³¹ Kwe feilawa oneho mitisikefëtëmame nëgеме na Jisasna bubë lowene esogo mëglëlëtlabë hona bu kë nalë këme haha tafu hana mototla na hi hana mëtla. Na Jisas bubë lowene esogo mëglëlëtlabë home këme gali tlole, “Te, mana manuja, hojwa tabo elë. Tafa sle nanëglame.” ³² Na bu ihe mëta fëfe mëtla na buwa hojwa tabo elë mutuja.

³³ Na feilawa oneho bu hwi mëtlaguma na lowene mëtla, “Jisas lalëlelumefe, bubë lowene esogo mëglëlëtlabë home.” Na këme nëgеме lilife lilife mago oneho bu Jisasna kë mutujabë life elë këme fëka motokouja na kë lifewa bu afina fwa mutula. Na Jisas bubë lowene esogo mëglëlëtlabë home nagi fwa tulelëme. ³⁴ Këme nëgеме, Jisas bu jelëfowa fwa tule na bu kë feilawa onehome hwi tlole. Bume mehwi latlome.

Bu sipsip kleli, ho lëglëme jwabë fenene. Ho bume hana taitame. Na bu bume tako maninibo këme tletëme. Na bume feilawa gali të têtatëme. ³⁵ Tokwafe, taboklë mu, Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu belë mitisiya na bume gali motlola, “Ebë taboklëmu na ebë hojwa life. Sebo hi wesibi hamago fa nogotlamene? Hanane mu. ³⁶ Te, ju onehome mana jine ebelëkakëme. Loli life elë fwa matliwaya, hi wesibi balitina glo namëglame.” ³⁷ Kwe Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tafu têtatëme, “Hi wesibi bume sobo eglëmome.” Na bu Jisame takune motlola, “Eëë, ju melowene lalene, ‘Sebo bletë nage 200 balitina glo nëlamene na bume nëlëmame?’ Sebo këha baliti hanane.” ³⁸ Na bume takune tlome, “Habenuju bletë nage mëbetëyone? Sobo hwi ejuwelëmo.” Na bu hwi mutujuwelëma na ita mitisiya na Jisame gali motlola, “Sebo tobali bletë nage mëbe na mo tële mëbe.”

³⁹ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo lalë agosaba mëta loko elagujome na tafa ekoujome.” ⁴⁰ Na bu iniwa tafa motokouja. Fli tafa mëtlabë we lujuafe we oneho na fli tafa mëtlabë 50 oneho. ⁴¹ Na Jisas kë tobali bletë nage na tële mo glo tle na hwi tokwake na Gotome lalë gali tlole, “Ebë bletë nagenana mona yaha fëyeme enënëne?” Na bu klelegowa

wesibi blëge totle na kë bletë nage fufu totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme, onehome sa namëgëtatëmame. Na bu kë tële mo mata fufu totome na sa mëtëtagutëma. ⁴² Na bu iniwa hi mëtla na imo sosolo mototoma. ⁴³ Na bu bletë nage lëna, mo lëna we ita tële basketë musu mëta mëtëselokwaya. Na kë basketë musu ëfowa lakalewa mëtle. ⁴⁴ Feilawa oneho bu kë bletë nage hi mëtla na hobë tabëi kë niji 5,000 bu onename nëbalename hana tabei mëtla.

Jisas bu lake tu matawa asë tole

⁴⁵ Na kë nalëwamu, Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home, gali tlome, “Sobo ihe elë fëfe elome na jelëfo elë Betsaida lifatewa su ekakome.” Na bu iniwa onehome jine tëbelëkakëme. Buwa lëtabe nalëgleme. ⁴⁶ Onehome afina jine tëbelëkakëme, na bu fatiniwa tokwale, Gotome gëgali nalogolelëleme. ⁴⁷ Na atome hwi olëna, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho lake tu ku mëta ihena kakëha mëtemula na Jisas lake tu helefo mëta tlibe. ⁴⁸ Na Jisas bu hwi telokwakëme, bu ihena yafe yegu motokouja, kwe flelu ihe yelu boblo tégëtatëmeme nëgëme, na ihe alabuju këme tiwatëme. Tokwafe, fole olëna Jisas lake tu matawa wa bu belë tisi tëme. Bu sigli lëgetokwakëmeme kofene. ⁴⁹ Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume hwi motlola, tu matawa wa asë tole. Na bu meweniji

lamëtla, "Alibahowa." Na bu afëfleina memëtla. ⁵⁰ Na iniwa bume hwi motlola na uli memëtla. Kwe Jisas bume hokweinawa gali tleme, "Sobo uli asa elo. Bo tekwe nëge. Sobo lalowa tafa elo." ⁵¹ Na bu ihewa fe tokwake na buna mëtëtabëya. Na flelu latliwa təkake. Na bu klelego memëtla. ⁵² Jisas tobali bletë nage feilawa onehome sa tëtätëmena, bubë kalëlego olafa tëtätëme. Kwe bubë lowene esogo mëglëlëtlabë ho kë lowenëbëme lowene sle hana mëtletla, aholokwana timu mëtla. Këme nëgëme tu matawa wa kë asë tëglebë na flelu kë tli tęgëbebëme klelego këme mëtletla. Bubë lowene mana yaya tletëmemu. Bu bubë kalëlego, lowene sle jwa mëgletlame nëgëme.

Jisas bu feilawa tēbo atona onehome Genesaret lifate mēta sle totome

⁵³ Jisas, bubë lowene esogo mëglëlëtlabë hona, lake tu su mëtëkaka na Genesaret lifatewa fwa mëtëtëkekëya na ihe kesi mëtëtaya. ⁵⁴ Bu ihe mago, helefo elë fëfe motokwaka, na hokweinawa oneho bu Jisame hwi motlola na wenyane mana mëtëselëla sle mëtla. ⁵⁵ Na ho bu kë lifate li mēta kë lëgëbagubë lifatewa fëka fëka mëtëbelëfaya na onehome gali mëtlaguma. Na oneho, bu Jisas kë tafa tuglebë gali, aholokwane mëtla na bu tēbo atona onehome sanëneme gogwa mëtla na bu belë mëtlesuma. ⁵⁶ Na iniwa tatako lifate elë na tokwëtokwë lifate elë Jisas bu kë tuhu

tokoubë, oneho kë mēta loko mëglëlëkefëyabë lifeku elëme, tēbo atona onehome kë belëme mëtletluma. Na bu Jisame anisasana gali motlola, "O masiwafe, kë tēbo atona oneho, jubë ëho mēta fwa lalowa lu mëtomene, sle namëglame." Na iniwa oneho melë kë mëtlabë, bu laslewa mëtla.

7

Gotobë tafa sle gali homubë tafa sle galime boblo lalotle

¹ Farisi enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne fli, Jerusalem lifate mago kë mitisiyabë, bu Jisame loko mëtletlëta. ² Na bu mehwi motloma, Jisabë lowene esogo mëglëlëtlabë ho fli, bu hi wesibi hi mëtla kwe bu toba afina swa swa hana motoma, bosemnenibë tafa sle gali fene lëbetëme. ³ Farisi enëne na fli Juda life mago enëne bu bubë bolijafujunibë lowenewa esogo mëtletlëta. Bu melowene mēta tafa mëtla. "Toba afina swa hana motomana, bosemnenibë tafa sle gali fene tēbetëme, kwe bu hana hi mëglame." ⁴ Na bu maketwa mugujana na migisiyana na tu tetefo jwa mëglana, bosemnenibë tafa sle gali fene tēbetëme, kwe bu hana hi mëglame. Na bu lili lowene mēta tafa mla, bosemneni fenene tafa mëtla. Bu mëlamelekefëya, bu blete, kabo, sospenë, na ni labuku mata swa motokwefëma. Bu bosemnenibë lowenewa esogo

metlelētēmame nēgeme. ⁵ Na Farisi enēne na Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē enēne, bu Jisame takune motlola, “Jubē lowene esogo mēglelēlabē ho bu sebobē semlenibē lowene esogo jwa fēyeme mēlelēlane? Bu hi wesibi manawa fēyeme hi mētlekefēyane? Bu toba afina swa hana motomana, bosemnenibē tafa sle gali fene lēbetēme.” ⁶ Na Jisas bume gali tlome, “Ētani anebo, Gotobē lowene mago gali tē totokweflēbē ho, Aisaia, bu some nēgali galime gali tolēyo. Sobo sosogēna hofe bu fene yahi tle. Bu Gotobē gali meyahi latle, ‘Kē oneho bu bome bubē ēfalēbo nawa mēfē mēgētanana, “Goto lale homu.” Kwe bu bome bubē lowenena iniwa tole hana mētletēna, na lowenena, lowene sle hana mētletēnamu. ⁷ Bu melē lamēta, bu onehobē tafa sle galiwa tē motokwefla kwe mesosogēna lamotloma, “Kē tafa sle gali ebē Gotobē gali.” Bu bome megali kē moglonabē, “Goto ju lale ho, sebo jume tako tole nanēletēyo,” kwe bome lowene sle hana mēletēna bubē lowene mēta. Kēme nēgeme bu kē galina bome blawa gali molona.” ⁸ Jisas ita megali tle, “Sobo Gotobē tafa sle gali aholokwana wati telo. Eholo hana elo. Na sobobē bisemnenibē lowenewa eholo. Sobo Gotobē gali, bisemnenibē lowenena lēlamu latatelo.”

⁹ Na Jisas bume fli gali megali latlome, “Sobo Gotobē tafa sle gali kaiselo boblo

etokweflo na sobobē lowene mēta fwa etabo. Sobo kē lowene tako lēbeteyo. ¹⁰ Ētanifu ho Moses gali tle, ‘Sobo bitaname, blijayaname boblo asa etomo na bubē galiwa esogo elēlētēmome.’ Na bu li gali megali tle, ‘Ho botaname o bolijayaname tēbo gali loglomena kwe ho bume mogo nalē tēkle mogotlame.’ ¹¹ Moses kē gali megali latlēyo kwe sobo megali latlekefo, ‘Ho bolijayaname botaname megali loglomena kwe ebē lalowa, “Ayana beēna masiwafe, ebē wesibi some nēgaitome fene kwe bo ebē wesibi Gotome wafi aniji tlometelēfe.”’ ¹² Ho bu kē gali, bolijayaname, botaname gali loglomena, na bu botaname, bolijayaname, lēgaitame jwa nēgena sobo megali egelome, ‘Ebē lalowa. Bu Gotome wafi aniji tlometle.’ ¹³ Sobo kē gali megali egelona, sobo bisemnenibē lowene mago galiwa tē etatemo na Gotobē gali kēna lēlamu latlo. Na sobo feilawa tēbo wesibi kēha memelē latokwefēmofe.”

Jisas, bu Gotobē naba lime, home kē tēbo mogotomebē wesibime, gēgali tle

¹⁴ Na Jisas onehome gali telokwakēme na bu mitisitla na bume ita gali tē tētātēme, “Sobo iniwa aholokwane elome na lowene sle eletelome. ¹⁵ Iniwa wesibi, ho bu kē hi mēglekefēyabē, kē wesibi Gotobē naba lime home tēbo hana mogotomeme. Hanane. Kwe wesibi hobē lowene mēta kē lēgelubebē na lēkaklibē, kē

wesibiwa Gotobë naba lime home bu tëbo motomeme.¹⁶ Ho bu aholona, bu ebë gali sa aholokwane sle lële.”

¹⁷ Jisas kë onehome hune totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona lowa mëtëkakluja. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume kë wafëlë gali wayome takune motlola. ¹⁸ Na bume gali tlome, “Sobo mata wayo gali yaya laletelone? Sobo kë wafëlë gali lowene hana elone? Sobo aholokwane elo. Iniwa wesibi, ho bu kë hi mëglekefëyabë, kë wesibi Gotobë naba lime home tëbo hana mogotomeme. ¹⁹ Këha wesibi hobë lowene elë nane muju. Weye. Bu aliji elë fwa muju na gu namela. Këme nëgeme bu home tëbo hana mogotomeme.” Jisas bu kë galina seme melë lëlekujü latletëna, sebo lalowa iniwa hi wesibi hi nëglame. Hi wesibi bu seme Gotobë naba li mëta hana tëbo mëgëtaname. ²⁰ Na Jisas bu ita gali tle, “Wesibi hobë lowene mëta lëgelubebë na lëkaklibë, kë wesibi Gotobë naba lime home buwa tëbo mogotomeme. ²¹ Bo këme gali nelë, hobë lowene mëta kë lelubebë wesibi bu melë: Tetëbo lowene, lisë lowene, tokli lowene, home mogo nalë tëkle lowene, ²² hona mëseme lisë eglelëbë lowene, mëmaune lowene, sosogëna lowene, aholabu lowene, gëglë lowene, li home gali fa lowene, home agalëklebë lowene na yayaha lowene. ²³ Kë iniwa tëbo lowene, hobë lowene mëta melubetëme na

mëkakli na Gotobë naba lime home bu tëbo motomeme.”

Fonisia lifate mago mëse bu Jisasmelowene sle latletle

²⁴ Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, kë lifate kile mëtla na Tair lifatebë tokwëfo lifekuwa mutuja. Bu fwa mutula na Jisas bu li lowa hwelutuwa tëkaklu, oneho bume sosalë mogotlalime. Kwe bu mogweliha hana tafa lëgleme, oneho bume wahwi motlola. ²⁵⁻²⁶ Na mëse li bu megali aholokwane tlome, “Jisas bu lo mëta kë tafa lële.” Na bu hokweinawa bu belë tuju tle. Ahwane tëbo kë mësebë nëbabë ato mëta lëtabetëme nëgeme na bota Jisas belë hokweinawa këme tisi tle na elebo lime bubusu tletle. Na bu Jisasmelowene anisasana gali tlole, “Jisas, ju ahwane tëbo bobë nëbabë ato mago kë elëkakëtë.” Kë mëse bu li lifate mago mëse. Bu Siria lifate mago na bubë lifekumu Fonisia. Bu Juda lifate mago mëse hanane. ²⁷ Na Jisas bu melowene latle, “Juda life mago oneho bu nëbaleha na fli life mago oneho bu amale ha. Na bu Juda lifate mago onehome afina naitamëme.” Na bu kë mëseme wafëlë gali latolë, “Bo nëbalebë hi wesibi amaleme afina hana nëglëmëme. Weye. Bo nëbaleme afina nëlëmëme.” ²⁸ Kwe kë mëse bume gali tafu tëtlatle, “O tako ho, jubë gali nëgali gali. Kwe ama mata, lo malu mëta kë tafa mëlekëfebë, bu nëbalebë lëne hi wesibi, kë mitigokëfebë mehihi mëlekëfe. Na ju

bome mata lène hi wesibiha aitane.”

²⁹ Na Jisas bume gali tolè, “Ju bobè gali lale lowenena tafu etatenèfe. Kème nègeme, kè ahwane tèbo jubè nèbabè ato mago wakile lètamè, jubè lowa ita lalowa ejume.” ³⁰ Na kè mèse bubè lowa ita tuju. Na bubè nèba ni labuku mèta hwi tolè na bu lalowa tafa tletè. Kè ahwane bume wakile tèta.

Jisas bu aholo titiji tabo na gali mumu tabo home sle totle

³¹ Kè nalèwa Jisas Tair lifatebè tokwèfo lifeku kile tle na Saidon lifate sigli tèttagule na Dekapolis provins sigliwa tèttagule, na Galili lake tu elè fwa tule. ³² Na bu aholo titiji tabo na gali mumu tabo home bu belè mètlesula. Na bu Jisame anisasana gali motlola, “O masiwafe, jubè toba kè hobè ato mèta gwa etatle, sle nalègleme.” ³³ Na Jisas kè home no tlèle na onehome hune mètelo. Na Jisas toba ku bubè aholo fuluju elème sei tlèmetle. Na tokwafe bubè toba ku mèta nagutaba tihele tle na kè hobè aleji mèta gogwa tletle. ³⁴ Na Jisas heven lifewa hwi tokwake, na tako maninibo lowenebè haha tafu totle. Na bu kè home, bubè galina, megali tlole, “Efata.” Kè galibè wayo melè lègèbelalèle, “Tika eletelo.” ³⁵ Na kè hobè aholo latikawa metletle na bume gègali lèglebè lowene tisitle na bu lalowamu gègali tle. ³⁶ Na Jisas onehome hehè latletème

na fli onehome gali moglo-malime, “Bo kè nogotlèbè wesibime fli onehome asa gali elomo. Matèbemu.” Bume yafe hehè tletème, kwe bu boblo lamototla, na Jisas togotlèbè wesibime gègali motokoutla. ³⁷ Na oneho kè hobè sle gali, aholokwane mètla, na klelego memètletla. Na bu gali mètla, “Euowe! Iniwa wesibi bu melè kè lotomebè, lalowamufe. Bu aholo titiji tabo hobè aholo titika lotometème na gali mumu tabo enèneme mata sle lotometème.”

8

Jisas bu 4,000 onehome hi wesibi tlème

¹ Kè olèna, feilawa oneho Jisame ita loko mètletlèla. Na bu hi wesibi hanane. Na Jisas bubè lowene esogo mèglelètlabè home gali telok-wakème. Na bu mitisitla. Na Jisas bume gali tlome, ² “Bo ebè onehome maninibo nanèletèmè. Bu bona aona olè tafa nèla na bu hi wesibi jwa. ³ Na bo bume fonoba jine nègelèkakèmèna, kwe bu alègeme foneme nabasahoba mèglame na migitigwèyame. Fli bu kakè mago mitisiyame nègeme.” ⁴ Na bubè lowene esogo mèglelètlabè ho, bume takune motlola, “Sebo hi wesibi hamago fa nogotlamene, kè onehome kè nèglèmame? Ebè afloko mèta ho tafa jwa, mèglame nègeme.” ⁵ Na Jisas bume takune tlome, “Sobo habenuju bletè nage mèbetèyone?” Na bu megali motlola, “Sebo tobali ita tèle kènjijwa nehwèyafe.”

6 Na Jisas onehome gali tlome, "Sobo tafa ekoujome." Na bu kë tobali ita tële bletë nage glo tle, na Gotome gali tole, "Weë, ebë bletë nage, yaha fëyeme enënane." Na bu klelegowa wesibi blëge totle na kë bletë nage fufu totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme. Na bu onehome sa mëtëtagutëma. 7 Na bu tëlewa mo mata mëtëhwëya. Na Jisas bu kë mo glo tle na Gotome gali tole, "Weë, ebë mo yaha fëyeme enënane." Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, "Sobo ebë mo mata, onehome sa etatemo." Na bu kë mo mata sa mëtëtatëma. 8 Na oneho bu yafe hi mëtla, kwe bubë imo sosolo mototomame nëgame, na lëne mana sigenë metletëme. Na kë lëne hi wesibi mëtëselokwaya na bu tobali ita tële basketë musu tëtafu mototoma. 9 Kë onehobë tabei këniji 4,000.

Na Jisas onehome jine telëkakëme. 10 Na kwe, bubë lowene esogo mëglelëtlabë home ihe mëta fe tlelëme, na Dalmanuta lifate elë mutuja.

Farisi enëne, Jisame takune motlola, klelegowa wesibi blëge logotlebëme

11 Bu Dalmanuta lifatewa fwa mutula na Farisi enëne bu Jisas belë mitisitla na mana Jisasna kofe kofe gali mëtlelogwaya. Bu Jisame sogëname su namogotlame fene na gali motlola, "Ju seme klelegowa wesibi li lebotane etatëna. Sebo jume melowene

nanëgletëyome, 'Goto jume kë jine tëgelëbakëbë hofe.'"

12 Na Jisas wabelë tle na gali tlome, "Sobo, ebë olëna kë tafa egelobë oneho, bome klelegowa wesibi lebotane nogotlëbëme, fëyeme takune enonane? Bo some nëgalimu nanëlëyo, bo klelegowa wesibi lebotane hana nogotlëme, sobo melowene naegletëname, 'Goto bome jine tlënëfe.' Matëbe mu."

13 Na bume hune mototoma, na ihe elë fëfe mëtla, lake tu jelëfo elë su namëkakame.

Jisas bu Farisi enënebë na Herotbë tëbo loweneme ululu sle galime gali tlome

14 Bu lake tu mëta mana mëtemula na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bletë nage mëtëhouja hana mëtla, aholokwana ti memëtla. Bu jowa bletë nagewa, ihe mëta tëbe. 15 Na Jisas anisasana gali tlome, "Sobo Farisi enënebë na Herotbë bletë nage sëse wesibime ululu sle saelo." 16 Na kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu blalo gëgali mëtla, "Bu kë gali fëyeme gali lëlene? Sebo bletë nage nëgehweja jwa nëglame nëgame na bu këme gali lëlenawa." 17 Kwe Jisas bubë gali walowene tletëme, na bume megali tlome, "Sobolalo megëgali fëyeme elone, 'Sebo bletë nage alujawa.' Sobobë lowene lëgëbetëyo hana lëlene? Hee! Sobobë lowene yaya lalëletëyone? Hee!" 18 Sobo nabana, kwe sobo hwi hana elomo. Na sobo

aholona, kwe sobo aholokwane hana elo. Bo bletë nage kë sa tégëtatëmëbë lowenebëme, lowene hana elone, aholokwana fëyeme ti telone? ¹⁹ Èbame, bo tobali bletë nage 5,000 home kë fufu totometëmëbë, lili kë mëglebë bletë nagenä, habenuju basketë musu tëtäfu totomone?" Na bu gali motlola, "Basketë musu we ita tële këñiji." ²⁰ "Na èbame, bo tobali ita tële bletë nage 4,000 onehome kë fufu totometëmëbë, lili kë mëtëglebë bletë nagenä, habenuju basketë musu tëtäfu totomone?" Na bu gali motlola, "Basketë musu tobali ita tële këñiji." ²¹ Na bu gali tlome, "Sobo kë wesibi wahwi tlomofe kwe sobo aholokwana fëyeme ti elone, bo some këha wesibi melë lalowa nëgetatëyome."

Jisas bu naba titiki tabo home, Betsaida life mëta, sle totle

²² Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Betsaida lifewa tuhu mëtla. Na naba titiki tabo home bu belë mëtlesula. Na Jisasme anisasana gali motlola, "Masiwafe, ju ebë home toba gwa etatle, sle nalëgleme." ²³ Na Jisas kë naba titiki tabo hobë tobame fa totle na bume lifeku mëglëbo elëme fe tlelëkakle. Na bubë naba mëta nagutaba tihele tletle. Na bu toba kë home gogwa tletle na takune tlole, "Ju wesibi hwi elome o hanane?" ²⁴ Na kë ho hwi tle na gali tlole, "Bo home asëna mehwi nanolomë kwe bume ti fene hwi nolomë." ²⁵ Na Jisas toba bubë naba

mëta ita gogwa tletle. Na kë ho ita hwi tëkake, na bubë naba lalowa mëtëbetle. Bu iniwa wesibi hwi sle tlagume. ²⁶ Na Jisas bume bubë lowa jine telëkakle. Na gali tlole, "Ju lifeku elë asa ekaklu."

Pita megali latle, "Jisas, ju ebë ho kë nëgebë, Goto jume kë aniji tëglebë ho, onehome nëno naegleme"

²⁷ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Sisaria Filipai lifate li mëta kë mëgëbagubë lifatewa asë mëtëbelëfaya. Bu alëge mëta mana asë mëtla, na mana takune tlome, "Oneho bome habelë lowene lamëletënanane?" ²⁸ Na bu gali metafufu mëtëtatla, "Fli howe megali lamla, 'Onehome kë baptais togotomebë Jon, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.' Na fliye megali lamla, 'Elaija, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.' Na fliye megali lamla, 'Ètanifu Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.'" ²⁹ Na Jisas bume takune tlome, "Na sobo ee, sobo bome habelë lowene lalone?" Na Pita bubë gali tafu tëtatile, "Ju ebë ho kë nëgebë, Goto jume kë aniji tëglebë ho, onehome nëno naegleme." ³⁰ Na Jisas bume meheheë latletëme, "Sobo kë galibëme onehome asa gali elomo. Matëbe."

Jisas gali tlome, "Bo gli nëgelëme na huju nelëme"

³¹ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home,

meokokwe sle wafi tlome, “Tokwafe bome, Gotobë life mago home, lebutako elili na hobota migisitenëme na bo kë mëta tafa nelëme. Na lotu letitabo ho na Gotobë lo mëta wege mëglabë eso enënëne, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, bome hehë mëgletëname na mogo nalë tëkle mëtaname. Na bo tële olë nebëme kwe aona olëbëye huju nëgelëme.”³² Na bu kë gali të sle tētātëme. Na Pita Jisame mëglëbo elë fe tlelëkakle na bume anisasana këkale tlole, “Ju këha gali fëyeme gali elene? Kë galime asa gali ele. Matëbemu.”³³ Na Jisas swaya tokoketëme na bubë lowene esogo mëgletlëtlabë ho flime hwi tlome na Pitame anisasana këkale tlole, “Ju Satanha gali elë. Ju kë mago fe ekake. Ju këha wesibi lowene egletëmena, kwe ju Gotobë lowene mëta nane tafa ele, weye, ju hobë lowene mëta fwa tafa ele!”

³⁴ Jisas bu onehome na bubë lowene esogo mëgletlëtlabë ho name gali telokwakëme. Na bu mitisitla na bume gali tlome, “Ho bome na bobë loweneme esogome tole lëglëna kwe bu ebë life magobë lale wesibi, bu kë tole lëgletëmebë, aholokwana timu sle sa lële na glime ulijwamu lëleme. Ho bume wame gali moglolana na bume mogo nalë tëkleme gali mëglana, bu uli jwa lëleme na bome mana esogo lëlenënëme.”³⁵ Ho bu melowene lëglëna, ‘Bo

Jisame esogo nëglëlëläna fli ho bu bome tëbo mëgëtaname.’ Na bu, bubë ato uli lëglëlëläna na bome hana esogo lëglënenëna, kwe këha ho bu tëbo liglitame. Kwe ho bu bome lowene lëgletenëna na Gotobë lale anebo galiwa lowene lëgletlëna na bubë ato uli hana lëglëlëläna kwe kë ho bu hana tëbo liglitame. Ho bu kë home mogo nalë tëkle mogotlana, kë gli sle nane lële, weye, bu unaunalëme lale tafa lëgleme.³⁶ Ho bu ebë life mago iniwa wesibi glo lëglëna, na kë ho bu hel life mëta tëbo liglitana, kwe kë wesibi bume habëna mëgaitalemene? Weyewa. Hana mëgaitalememu. Bu blawa glo lële.³⁷ Ho bu Gotona unaunalëme tafabë, wesibina hihijika lëglemene? Weye. Hanane mu.³⁸ Tokwafe, bo kë nëgebë kwe, Gotobë life mago ho, bo ita nigisime. Bo bobë ayabë klijiha, kë u lëglebë elulegona na Gotobë enselna iniwa nigisiamë. Oneho bu Gotome tëboijiwa mëgletlame na tetëbo lowene mlame. Na bu mago ho li, bo kë okokwe noglëyobëme na bome tiniji lëgletenëna kwe tokwafe bo nigisina, bo mata kë home kofayame tiniji nëgletelëme.”

9

1 Na Jisas bume ita gali tlome, “Bo some nëgali galime gali nolëyo. So mago emëta kë eglëbobë bu mana neme na Goto onehome kë tafa lëgletëmebë olë mana tako

kalëlegona fata lëgleme. Na bu kë olë mana hwi mololame.”

Jisasbë ato bu li weniyanena fata tle

² Tobali ita jowa olë yawe motlola, na kwe Jisas, bu Pita, Jems, Jon name nëno tle. Na tako fatiniwa tilekome. Na buwa tafa mëtla. Bu Jisasmë hwi moglolabë na mana bubë ato li weniyanena hihi-jika tletle. ³ Na bubë ato mago ëho, olëha mëtëbetle, na bu tatiwamu mëtëbetle. Ebë life mago oneho bu ëho itaita swa mogotomana, kwe bu Jisasbë tatiwa ëho fenene këha hana mëtëbetëme. Bubë ëho tatiwamu nëgëme. ⁴ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu ëtanifuho Elaijaname, Mosesname hwi motloma, bu Jisasna gëgali mëtla. ⁵ Pita bu këme hwi tleme, na Jisasmë gali tlole, “O Tisa, bo tako fleflesu nanelë, sebo ebë life mëta kë tafa nëglabë. Sebo aomalë, aona afeteni tli lo gigliji nëglame. Li jubë lo, li Elaijabë lo na li Mosesbë lo.” ⁶ Kë aomalë ho bu tako uli mëtlame nëgëme, na Pita gali lowene sle jwa tëgleme nëgëme, na bu kë galime blawa këme gali tle. ⁷ Na oloba tetujule na bume iniwa lamu totome. Na Goto kë oloba mago gali tle, “Ebë bobë nëba, bo tako tole nanëletelë. Sobo bubë gali aholokwane elolome.” ⁸ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho yafe hwi mëtebokwaka, kwe bu Jisasmë kë gëgali mëtlelëlobë home hana hwi motloma. Bu Jisasmë fwa hwi motlola.

Weniyaneme aotome fene hwi motlotla, këhawa ita hwi motlola.

⁹ Bu fatini mago kle mëtëmalitaya, na Jisas bume gali tleme, “Sobo ëje kë hwi eglolobë wesibi lili onehome asa gëgali eelëmo. Awi. Kwe tokwafe bo Gotobë life mago ho, bo matëmatë mago huju nokokwëna, sobo kë hwi eglolobë wesibi li li onehome mana kwe lalowa gëgali elagumome.” ¹⁰ Na bu Jisasbë gali aholona aholokwane mëtla. Na bu kë gali lowene mëta fwa gwa mototla, na bu li li onehome hana gëgali mëtlelëma. Na bu blalo gëgali mëtla, “Jisas bu matëmatë mago habëna huju lëglemene? Kë matëmatë mago huju lëglebë gali ebë fëye galine?”

¹¹ Na bu Jisasmë gali motlola, “Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu fëyeme gali mëlane, ‘Elaija bu afina ligisime na Goto kë aniji toglolebë ho bu nagi ligisime?’” ¹² Na Jisas bume gali tafu tëtätëme, “Ebë gali, nëgali mu, ‘Elaija bu afina lisime na iniwa wesibi sle lotomeme.’ Kwe bu Gotobë bogo mëta bome meyahi lamëtletëna, ‘Gotobë life mago ho, bu lebutako elili fa logotleme, na oneho bume hehë mëgletlame.’ Na bo some takune nolëyo, bu kë gali Gotobë bogo mëta fëyeme yahi mëtlane?” ¹³ Kwe bo some gali nëlëyo. Elaijaha ho, bu watisife, na oneho bubë tetëbo lowenewa esogo esogo mëtlelëla na bume tetëbo

mototla, ëtani Gotobë bogo mëta fene yahi mëtletla.”

Jisas bu ahwane kë tëbo lotlebë nëbame sle totle

¹⁴ Jisas bu kë aomalë lowene esogo mëglelëtlabë home tlelume na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho flime esune mëtlëma. Na bu lebutako oneho hwi motloma, bume hwagënë mototoma. Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho fli, bu Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho flina kofaya kofaya gali mëtlelogwaya. ¹⁵ Na kë oneho bu Jisasme hwi motlola na klelego memëtletla. Na bu belë fëka motokouja na bume gali motlola, “Lalemu. Yahala fëyeme esine.” ¹⁶ Na Jisas bume takune tlome, “Sobo buna kofaya kofaya gali fëye wesibime gali elelëgone?” ¹⁷ Na ho li, bu kë onehona kë mitlijabë bu Jisasme gali tafu tëtatile, “Tisa, bobë iko nëba ahwane tëbo lëtatënë. Kë ahwane bubë ëfalëbo geni lëtatle. Na bo ju belë nëlesulë, sle naegotleme. ¹⁸ Kë ahwane bume itaita feilawa kiki totokwefle, na bume life mëta itaita meenogli enogli latlekëfe. Na bu nënafuna, enino këkëna melatlekëfe. Na iniwa ato toulego metlekefëtle. Na bo jubë lowene esogo mëglelëtëyobë home metakune yafe tlomë, ‘Sobo bobë nëbabë ato mago ahwane këë elekakëtelo.’ Kwe bu yafe këë mëtletla kwe hanane mu.”

¹⁹ Jisas kë gali aholokwane tle na bume gali tlome, “O

masiwafe, sobo bome lowene sle jwa fëyeme eletënane? Bo sobona habenuju afe olë tafa nëglelëyomene na mana lowene sle eletëname? Bo sobobë hobota habenuju afe olë fa nëgetatëyomene? Kë nëba bo belë elesulo.” ²⁰ Na bu kë nëba bu belë mëtlesula. Na kë ahwane Jisasme hwi tlole, na kë nëba anisasana lili tle, na bu lifeme latitigowa, na lifeme obobwelë tle, na nënafu ëfalëbo elë motoweli-betle.

²¹ Na Jisas bolijayame takune tlole, “Melë kë lëglekefëbë, habenuju afe olëne?” Na bolijaya gali tlole, “Tokwëfome nëgena, kë gëgëme tëglebëë, mana ekë. ²² Kë ahwane tëbo bume itaita ahoju mëta na tu mëta metuku tuku latlekëfe, bume tëkle sle nalogotleme fene, mogo nalë. Ju bobë nëba lalowa sle egëtatënëna kwe ju seme maninibo eletëname na aitaname.” ²³ Na Jisas gali tlole, “Ju megali fëyeme elene, ‘Ju bobë nëba lalowa sle egëtatënëmene?’ Ju bome lowene sle egletënëna, kwe ju iniwa wesibi melë ego-tomeme.” ²⁴ Na kë nëba bolijaya anisasana lagaliwa tlole, “Bo jume tokwëfo lowene nanëletë, kwe ju bobë kë lowenebë aiatënë, bo jume lowene slemu nanëgletëme.” ²⁵ Jisas bu hwi tlome, feilawa oneho bubë li elë fëkana mitisiyame nëgeme, na bu kë ahwane hokweinawa këme wame gali tlole, “Ju, ëfalëbona aholona kë titiji mëgletëbë ahwane, bo jume

gali nolë, ju ebë nëbame kile etole na bubë atowa ita asa ekaklutle.”²⁶ Na kë ahwane, tëbo afëfleiwa yëë tlële, na nëba anisasana lili tle, na bume lakilewa tetokwakle, na latugujuwa. Na këme nëba mogo fene tëbe. Na feilawa oneho bume hwi motlola na gali mëtla, “Wagli lëlefe.”²⁷ Kwe Jisas bubë tobame fa totle na huju tetëbakle, na bu lalowa tlibe.

²⁸ Tokwafe, Jisas lowa tuju na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho këme hwelutuwa gali motlola, “Sebo kë ahwane hehë jwa fëyeme nëletlane?”²⁹ Na bume gali tlome, “Sobo këha ahwane manawa hana hehë egletelome. Sobo Gotome fwa gëgali eglelëkeflona, kwe fëyemene, sobo këha ahwane lalowa hehë egletelome.”

Jisas ita gali tle, “Bo gli nelëme na huju nelëme”

³⁰ Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, kë lifate kile mëtla na Galili provins kukuwa mutuja. Jisas bu melëme tole tle; ho bume melowene mëgletlalime, “Bu ekë tafa lëlefe.”³¹ Bu bubë lowene esogo mëglelëtlabë home fwa okokwe naloglomeme nëgeme. Na bume gali tlome, “Bo, Gotobë life mago ho, bu bome wame hobë toba elë gwa mëgëtaname. Na bu bome mogo nalë tëkle mëtaname. Na bo tële olë nebëme na aona olëbëna kwe huju nëgelëme.”³² Kwe bu bubë gali lowene sle hana mëtletla. Bu Jisasmë uli

mëtletlame nëgeme, na bu kë galime takune jwa këme motlola.

Tako letitabo ho yalëne

³³ Na kwe, Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Kaperneam lifatewa fwa mutula. Na bu lowa tlelëkakume. Na Jisas bume takune tlome, “Sobo alëgeme, fëye wesibime gëgali ekweijone?”³⁴ Kwe bu gali kujuna tei tafa mëtla. Bu Jisasmë tiniji mëtletlame nëgeme. Bu alëge mutujana, na blalo kofaya kofaya me-gali mëtletlogwayame nëgeme, “Semago, tako letitabo ho tafa, ya lëgletënamene?”³⁵ Na Jisas tafa tle na bume gali tlome, “Ho tako letitabo home tafame tole lëglena, kwe bu iniwa onehome luglunuta asa malëletëme. Na manawa wege hoha satafa lëletëme na iniwa onehome lëgaitame nalëgleme.”³⁶ Na Jisas bu nëba no tlële na bubë naba li mëta tlebitëme, na hwë tlële, na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome,³⁷ “Ho bome lowene lëgletenëna, na ebëha nëbame lëgaitalena, kwe bu bome laitanë. Na ho bu bome lëgaitanëna, bu bome fwa nane laitanë. Weye, bome kë jine tëglënëbë ayame laitale.”

Ho seme wame hana lolonana, kë ho sebobë yabe

³⁸ Jon bu Jisasmë gali tlole, “Tisa, sebo mehwi latlola, ho bu jubë weniji fë tëta na ahwane tëbo hobë ato mago hehë tletëme. Kwe kë ho sebona hana tuja na këme

nëgeme sebo bume gali tlola, 'Ju, Jisasbë wenijina, ahwane tëbo asa hehë eletëme.'" ³⁹ Na Jisas gali tlome, "Sobo këha home asa lëkle etomo. Ho bu bobë weniji fë logotlena, na bu Gotobë afutuku fenene, wesibi melë logotlena, kwe bu bome hokweinawa tëbo gali hana loglonëme. ⁴⁰ Ho seme wame hana lolona, kë ho sebobë yabe. ⁴¹ Ho some melowene lëgletëyona, 'Bo kë home nëgaitamëme, bu Goto kë aniji toglolebë home yonane mëglëlëlame nëgeme.' Na kë ho some hi tume lëgaitona kwe bo some nëgalimemu gali nolëyo, Goto kë tokwëfo wesibi hwi loglolena, na kë home aholokwana hana ti lëgleme. Bu tokwafe bume lale wesibi lëglëleme."

Tëbo lowene ho, bu lale lowenena hobë lowene tëbo mëtakefëtëma

⁴² Jisas ita gali tle, "Ho li bome kë lowene lëgletenëbë nëbame tëbo lowene elë tëbo logotlena na kë nëba bome kë lowene lëgletenëbë lowene kile lëglena kwe ebë tëbo wesibimu. Goto kë home habelë logotlemene? Kwe fli ho, kë home aniji mou mëta takuliji mëtatlana na bume nutu elëme tuku mëtëkakana kë kwe lalowa. Bu kë nëbame tëbo hana logotleme na Goto kë home hana tëbo logotleme. ⁴³ Jubë toba jume tëbo lowene mëta gwa lëgëtana, kwe ju kë toba tlë etokwakleme na tuku ekakeme. Ju jowa tobanawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana egotlena

kwe ju Gotobë lale lifate mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële tobana nëgena na kë tëbo lowene eglena kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële hana lëgleme. ⁴⁴ Kë life mëta, 'Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmememe na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.' ⁴⁵ Jubë kiju jume tëbo lowene mëta gwa lëgëtana, kwe ju kë kiju tlë etokwakleme na tuku ekakeme. Ju jowa kijunawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana egotlena, kwe ju Gotobë lale lifate mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële kijuna nëgena na kë tëbo lowene eglena kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële hana lëgleme. ⁴⁶ Kë life mëta, 'Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmememe na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.' ⁴⁷ Jubë naba jume tëbo lowene mëta gwa egëtana, kwe ju kë naba lemo etamëme na tuku ekakeme. Ju jowa nabanawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana eglena, kwe ju Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë life mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële nabana nëgena na kë tëbo lowene eglena, kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële

hana lëgleme. ⁴⁸ Kë life mëta, 'Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmeme na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.'

⁴⁹ Këji hi wesibi fene sle motome, tokwafe ahoju mata onehome mesle logotomeme.

⁵⁰ Këji lale wesibi mu. Kwe këji iji hana mëglena, habelë notomamene na ita iji namëgleme. Hanane mu. Këji bu hi wesibi sle wesibi, na feilawa hi wesibi bu ijina mle. Na sobo onehome melë sle egotomome, këji fenene iji mle na sobolalo tafa sle naegelome."

10

Jisas bu noninome heheëbëme gali tlome

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, kë lifate kile mëtla na Judia lifatebë tokwëfo lifekuwa mutuja. Na bu Jordan tu su mëtékaka. Na lebutako enëne bume ita loko mëtlelëtlä. Na bu Gotobë gali ita të tëtätëme bu ëbame fene të tëtäkefëtëme.

² Na Farisi enëne Jisas belë mitisitla. Bu Jisame su namogotlame fene. Bu bubë gali tëbo tafu lëtätëmenawa na bu mana tëbo namogotlame fene. Na këme takune motlola, "Sebobë, Juda life mago enënebë tafa sle gali, melë lëgëbetëmelälëlene o hanane? Ho noninome lalowa hehë mëgletëmamene o hanane?"

³ Na Jisas gali tafu tëtätëme, "Ëtanifu ho, Moses, bu fëye tafa sle gali yahi tletëyone, bimësemeninome hehë egletemobë galibëye?" ⁴ Na bu gali

tafu mëtëtatla, "Moses megali latle, 'Ho nome heheëme tole lëglena, bu hehë gali laba mëta yahi lëletëme na bume lëläme. Na këna lalowa hehë lëkakëtëme.'" ⁵ Na kwe Jisas bume gali tlome, "Sobo aholabu enëne nëgeme, Moses kë tafa sle gali këme yahi tletëyo. ⁶ Kwe ëtanimu, Goto iniwa wesibi blëge totome. Gotobë bogo megali lalatlä. 'Goto home blëge totle na mëse blëge tëtämë. ⁷ Këme nëgeme ho bu botaname, bolijayaname hune lële na nona weife mëtabome. ⁸ Na bu jowaha tafa melome.'

Bu tlemalëha hana tafa mëgelome. Weye. Bu jowa atoha mëtabome. ⁹ Goto, buwa, home mëse wayo tlole na bu weife këme mëtabo. Na ho hana hehë lëgletëme."

¹⁰ Tokwafe, Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, bu lowa ita mutuja. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume kë nonino hehë galibëme takune motlola. ¹¹ Na bume gali tlome, "Ho, nome hehë lëgletëna na li mëseme sei lëglena, kë ho bubë auto mëseme sisile lälëta na lisë lowene mëta tafa lële. ¹² Na mëse boheme hehë eglëlena na li home sei eglëlena, kë mëse bu lisë lowene mëta tafa ele."

Jisas gali tle, "Sobo nëbale lëkle asa etomo, bo belë matisiya"

¹³ Oneho bu nëbale Jisas belë metlesumëtlä. Bu metole lamëtlä, Jisas bubë toba gogwa naloletëmeme

na Gotome takune lololeme, bume lëgaitame nalëgleme. Kwe Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume hwi motloma na lëkle mototoma, “Teife. Sobobë nëbale bu belë asa elesumo.”¹⁴ Jisas këme hwi tlome na bu wame tlome. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home megali tlome, “Sobo nëbale lëkle asa etomo. Bo belë matisiya. Oneho kë nëbaleha nëgena, kwe bu Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifatewa, mugujame.”¹⁵ Bo nëgalimu nanolëyo, ebëha nëbale bu Gotome hokweinawa lowene sle lamëletla. Na oneho bu ebë nëbale ha, Gotome lowene sle mëgletlana kwe bu Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifatewa mugujame.”¹⁶ Na bu nëbaleme nëno tle na hohwë tle. Na toba gogwa toletëme na Gotome takune tlole, bume lëgaitame nalëgleme.

Wesibi lebutakona ho, bu Jisasna gëgali mëtelo

¹⁷ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona huju mëtla na mutuja. Na ho li bu Jisas belë fëka tokwei na bubë li mëta bubusu tēmalita na sēkefo miti tafa tletle. Na bume takune tlole, “O Tisa, ju lale ho. Bo jume takune nolë. Bo habelë nēgelēmene, bo Gotona unaunalēme lale tafa nanēgelome?”¹⁸ Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome lale fë fëyeme etanēne? Ebë life mago ho bu lale nane. Goto buwa lalemu.”¹⁹ Ju Gotobë tafa sle gali walowene eletle. Bu megali

lalamë, ‘Sobo onehome mogo nalë asa tētëkle etomo. Sobo liseëliseë asa elo. Sobo tokli asa elo. Sobo li home blawa asa so etatelo. Sobo hobë wesibi sogëna galina manawa asa mēmë eletemo. Sobo bitaname blijayaname boblo asa etomo. Bubë galiwa saesogo elelëtemo.”

²⁰ Na kë ho Jisasme gali tlole, “O Tisa. Bo tokwëfome nēgena bo këbë tafa sle gali iniwa melë esogo sle nēlagilë na bo ebë olëna mana esogo nēlelële.”²¹ Jisas bume hwi tlole na maninibo latletle na tole latletle na bume gali tlole, “Ju li lowenewa mana afolo eletle. Ju melë egleme. Jubë iniwa wesibi balitina hihijika eleme na kë baliti glo eleme na wesibi jwa onehome elēmeme. Ju melë laleye kwe Heven lifate mëta lale wesibimu lamëbetë. Na ju bome esogo elenënëme.”²² Kë ho bu kë gali aholokwane tlole na lawabelëwatle na witina latugujuwa. Bu feilawa wesibimu mëtëbetleme nēgeme na fli onehome lëglēmeme tole hana tle.

²³ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home hwi tlome na gali tlome, “Wesibi lebutakona enëne, Goto onehobë eso ho kë tafa lëgletëmebë lifatewa mugujabëme, ebë kalëlego lalëletëme.”²⁴ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu kë gali aholokwane mëtla na klelego memëtletla. Kwe Jisas bume fli gali megali tlome, “O nëbale, iniwa oneho, Goto onehobë

eso ho kë tafa lëgletëmebë lifatewa mugujabëme, ebë kalëlego lalëletëme. Hafëna mugujamene? ²⁵ Kamel kleli, bu ëho susu nili fulujuwa lëkaklubëme ebë kalëlegomu lalële, kwe wesibi lebutakona enëne, Goto onehobë eso ho kë tafa lëgletëmebë lifewa mugujabëme ebë kalëlegomu lalëletëme.” ²⁶ Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu klelego memëtla na blalo gëgali mëtla, “Kë melë nëgena, kwe Gotobë ëhwati tafa yalë fa logotlemene?” ²⁷ Na Jisas bume hwi tlome na gali tlome, “Oneho bu kë wesibi hana mogotlame kwe Goto kë wesibi lalowa logotleme. Goto iniwa wesibi lalowa logotomeme.”

²⁸ Na Pita Jisasme li gali megali tlole, “Jisas, ju seme hwi enona. Sebo iniwa wesibi wahune tla na jume waesogo tlelëyo.” ²⁹ Na Jisas gali tlole, “Bo nëgalimu gali nolë, oneho bome tolemu mëgletënana na Gotobë lalë gali të mogotlana na bubë lo o bolijamoni o blijahani o mësenëbani o bolijaya o bota o nëbale o nuju hune mëglana, kwe Goto bume lebutako wesibimu lëglëmeme. ³⁰ Bu ebë life mëta mana tafa mëglana, Goto bume lebutako wesibimu lëglëmeme. Ètani kë hune mëtlabë wesibi bu tëlëwaha kwe Goto bume kë lëglëmëbë wesibi bu lebutakomu. Goto bume lebutako lo na, bolijahani, bolijamoni, mësenëbani, botani, nëbale, na nuju lëglëmeme. Kwe, masiwafe, fli enëne bume

tëbo mogotomame, bu bome lowene sle mëgletëname nëgeme. Na tokwafe bu lalë tafa memokoukëfëyame. ³¹ Lebutako enëne bu ebë olëna letitabo hoha kë tafa mëglabë, bu tokwafe Gotobë olëna bu atwati hoha tafa mëglame. Na lebutako enëne bu ebë olëna atwati hoha kë tafa mëglabë bu tokwafe Gotobë olëna letitabo hoha tafa mëglame.”

Jisas bu ita gali tle, “Bo gli nelëme na huju nelëme”

³² Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jerusalem lifate alëge elë motokwala. Jisas bu toutatëme. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tutune motokouja. Na oneho bume kë nagi mëtlëmabë bu uli memëtla. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home loko tëta na bume tëbo namogotlabë galime gali tlome. ³³ Bu megali tle, “Sobo aholokwane elo. Sebo Jerusalem lifatewa ekë nuja. Na bo, Gotobë life mago ho, bu bome, lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë honame yo molomame. Na bu tetahë melëmame na bome mogo nalë tëkle mëgëtanabë gali sle namogotlame. Na bu bome, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, yo namoglomame. ³⁴ Na kë enëne, bu bome tiniji galina gali namogloname. Na bome ssonatlé namëgëtaname. Na bome nagutaba kokose mogloname. Na bome

taba afona feilawa lëläfa mëtaname. Na bome mogo nalë tëkle mëtaname. Na bo mogo tële olë nebëme na aonabëna huju nëgelëme.”

Jemsna Jonna bu metole lamëtelo, eso home tafa namëgelome

³⁵ Na këme, Sebedibë nëbale, Jemsna Jonna, Jisas belë mitisijo. Na bume takune motlolo, “Tisa, sebo jume wesibime takune nëlëyo. Na ju seme kë wesibi lalowa egotometenomene?”

³⁶ Na Jisas bume takune tleme, “Bo fëye wesibi nogotometëyomene, sobo habë tole lalone?” ³⁷ Na bume gali motlolo, “Tisa, ju tokwafe tako eso home watafa eglena, sebo metole nanelo, sebo juna onehome eso ho tafa nanëgletëmame. Li jubë tobamu toba elëme tafa lëleme na li jubë yemane toba elëme tafa lëleme.”

³⁸ Kwe Jisas bume gali tleme, “Sobo bome kë takune eglonabë, kë wesibime sobo lowene sle hana eletelo. Tokwafe bo tako elili fa nogotlëme, sobo këha elili lalowa fa egotlomene? Na tokwafe bo gli nëgelëme, sobo këha megli lalowa egelomene?” ³⁹ Na bu gali motlolo, “Sebo melë lalowa nëgelome.”

Na Jisas bume gali tleme, “Nëgali. Bo elili mefa notlëme, sobo mata këha elili mefa egotlome, na bo megli nëgelëme, sobo mata këha megli egelome. ⁴⁰ Kwe ho bu bona eso home kë tafa nëgletëmabë na bobë tobamu

toba elë tafa lëglebë o bobë yemane toba elë tafa lëglebë, ebë bobë wesibi nane bo kë aniji noglomëme. Weye. Ebë Gotobë wesibiwa. Bu, bona eso home kë tafa nëgletëmabë home waaniji tleme.”

⁴¹ Na fli we ho, bubë lowene esogo mëglelëtlabë, bu Jemsna Jonna, Jisame kë takune motlobë gali aholokwane mëtlana, bu wame memotloma. ⁴² Kwe Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho iniwame gali telëkakëme. Na bu mutujutla na bume këme gali tleme, “Sobo walowene elo, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë eso ho, bu melamela, onehome baba të motoma, bubë wege manawa fa namëgëtatëmame.

⁴³ Kwe, kë eso ho fene mëtabëya, sobo këha lowene mëta asa tafa elo. Weye. Matëbe. So mago ho, bu sobobë eso home tafame tole lëglena, bu melë lëglëme, some wege lëgletëyobë hoha lëtabeme. ⁴⁴ Na somago ho, bu iniwa onehobë logouta home tafame tole lëglena, bu melë lëgleme, iniwa onehobë manawa wege hoha tafa lëletëmeme. ⁴⁵ Na bo, Gotobë life mago ho, bo melëme nane tisi, oneho bome mëgaitana namëglame. Weye. Bo melëme tisi, onehome nëgaitamë nanëgelëme. Na bobë gli lebutako onehome laitame nalëgleme. Bubë tëbo lowene bobë glina hihijika nanogotometemëme.”

Jisas bu naba titiki tabo

hobē naba sle totometle

⁴⁶ Jisasna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, Jeriko lifatewa fata mētla. Na Jeriko lifate kile mototla. Na buna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, feilawa onehona mutuja. Na Bartimeus, Timeusbē bowene, alēge mēglēbo lime tafa tlekēfe. Bu naba titiki tabo ho. Na bu onehome balitime gēgēba latlokwefēme. ⁴⁷ Na bu kē gali aholokwane tle, “Nasaret life mago Jisas, bu lisi.” Na bu anisasana we tlole, “Jisas, Devitbē bosemle, ju bome maninibo eletenē!” ⁴⁸ Na feilawa oneho bume kēkale motlola, “Euowe! Ju kuju ebe.” Kwe bu anisasana we tlole, “Devitbē bosemle, ju bome maninibo eletenē!” ⁴⁹ Na Jisas bubē we lego aholokwane tlole na kēme tlibe, na gali tle, “Sobo gali elēbaklo, ligisi nalēgleme.” Na bu kē naba titiki tabobē home we mētēlakakla na gali motlola, “Ju fleflesu ele. Ju huju ele. Bu jume ekē we lelēbakē.” ⁵⁰ Na kwe bubē tli lime kē gelo totokweflebē ēho hwaga totle na hokweinawa huju tēkake, na Jisas belē tuju. ⁵¹ Na Jisas bume takune tlole, “Bo jume fēye nēgētēmene?” Na kē naba titiki tabo ho bume gali tlole, “Tisa, ju bobē naba sle etometenē, bo hwi nanēgelēme.” ⁵² Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome lowene sle eletenēme nēgeme, jubē naba kēme sle meletē. Ju lalowa eiju.” Na hokweinawa bubē naba lalowa memētletlemu. Na bu hwi tēkake. Na bu Jisasme

alēge elē nagi telēkakle.

11

Jisas bu tako eso ho ha, Jerusalem lifatewa tēkaklu

¹ Jisasna, bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, Jerusalem lifatewa lololi mētla, na bu Betfage lifekuwa na Betani lifekuwa loliwa fwa mutula. Kē lifeku bu Oliv fatini li mēta metēbe. ² Na Jisas bu tlemalē lowene esogo mēglelētlabē home jine tlēme na bume gali tlole, “Sobo kē hwi egelēkakēlobē lifekuwa eyeume. Sobo eyeume, na ti mēta takuliji tabo afeku donki kleli hwi eglolome. Ēbame, ho kē donki kleli matawa hana tafa tle. Sobo taba tohwa etatelome na elesutēname. ³ Na ho li some metakune loglēyona, ‘Sobo ebē donki kleli fēyeme elelulone?’ Kwe sobo bume metafu saetatelo, ‘Sebobē tako ho bu tole lēletle. Bu kēna asē lēleme na bu seme hokweinawa ita jine lelēbakēname, ebē donki kleli ita nēglesutēyome.’” ⁴ Na kwe bu mētēyeu, na bu afeku donki kleli, alēge li mēta kē liglibebē hwi motlolo. Fli ho bu kē donki kleli, lo ino li mēta watakuliji mototla. Na kwe kē tlemalē ho bubē taba tohwa mētētatelo. ⁵ Na lolime kē mitlijabē ho takune motloma, “Sobo kē donki kleli fēyeme tohwa etlone?” ⁶ Na tlemalē bu gali tafu mētētatemo, Jisas bume fene gali tlole. Na kē enēne, bume gali motloma, “Sobo lalowa elelulo.” ⁷ Na kwe tlemalē, kē donki kleli Jisasme

sei mētlēkakitelo. Na bubē heletabo ēho donki klelibē amlebo mēta kahēba motolo. Na Jisas kē ēho matawa tafa tole. ⁸ Na feilawa oneho bubē heletabo ēho totohwa mēta na alēge mēta kahēba motokouja. Bu Jisame fleflesu mētlela, eso hoha fata tēgleme nēgeme. Na Jisas donki klelina kē matawa luguju nalēgleme, eso ho fene asē mēta. Na fli oneho bu yagibeha laba mata glo mēta na alēge mēta kahēba motokouja. ⁹ Na oneho bu Jisasna kē motoutayabē na oneho fli nagi kē mitlijabē, bu kēme memomolē motokouja, “Yahala fēyemene. Sebo Gotome fleflesu nēgletlame. Goto bu jine tlēle. Bu Gotobē kalēlegona tisi. Goto kē home ululu sle nalogotleme. ¹⁰ Kē ho bu seme eso home tafa nalēgletēname tisi, Bosemle Devit, sebobē semlenime eso home fene tafa tletēme. Goto kē eso home ululu sle nalogotleme. Sebo Gotome tako fleflesu nēgletlamemu.”

¹¹ Na Jisas bu Jerusalem lifatewa fwa tule na tako lotu lowa tēkaklu. Na bu iniwa wesibi hwi tlagume. Kwe olē ki lēgēbeme nounou latle na buna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona Jerusalem lifate kile mēta na Betani lifekuwa hokweinawa mutuja.

Jisas atowaiha time anisasana hana tlole, “Ju liji ita asa fu ele”

¹² Tokwafe li olēna bu Betani lifekuwa kile mēta na bu alēge mēta mana asē mēta. Na Jisas foneme gli

tle. ¹³ Na bu atowaiha ti kakē manogwa hwi telokwakle na bu lebutako labana. Na kwe bu loliwa tuju tle, lijime hohwi nalēgētame, kwe bu liji hwi hana tlometle labawa hwi tlome. Ebē atowaiha ti logowalē jwa lēglebē olē nēgeme hwi jwa kēme tlome. ¹⁴ Na Jisas kē time anisasana hana tlole, “Ju liji ita asa fu ele na oneho bu liji ju mago hi hana mēglekefēyame. Hanane mu.” Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho kē gali aholokwane motlola.

Jisas bu wesibi balitina hihijika home, Gotobē lo mago hehē tletēme

¹⁵ Jisas na bubē lowene esogo mēglelētlabē hona Jerusalem lifatewa fwa mutula. Na Jisas tako lotu lo kē mēta liglibebē life elēme tēkaklu. Na bu wesibi balitina kē glo mēglabē enēneme na wesibi balitina kē hihijika mētlabē enēneme hehē teluletēme. Bu melatotome. Bu li life li life enēnebē baliti kēme kē hihijika mētlabē enēnebē masei obobwelē tetokwakēmetēme. Na bu seunenī fole balitina kē hihijika mētlabē enēnebē tafa labuku mata obobwelē totometēme. (Bu kē fole Gotome ahojume ahojume mētlekefētlabē.) ¹⁶ Oneho bu wesibina, tako lotu lo li mago lēglesī tabo life elēme mētlelēkaklukefēma. Na Jisas bu kē onehomo hehē tletēme. ¹⁷ Na bu gali tlome, “Gotobē bogo megali lala, ‘Li life li life mago oneho bobē lo elēme migisiyabē, bome gēgali namēlelēkefēname.’ Kwe

sobo ebë lo tēbo latlo na bu tokli enēnebē loha lilibetēyo.”

¹⁸ Na lotu lo mēta wege mēglabē eso enēne na Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē ho bu kē gali aholokwane motlola, na alēge hohwi mētētatla, Jisame mogo nalē tēkle namogotlame. Iniwa

oneho bu Jisame tako tole lamētletla. Melēme nēgeme bu kē tētē togotlebē gali kle klelego lamētlekefētla, na lotu lo eso enēne bu Jisame kēme uli mētletla. ¹⁹ Na atome hwi olē, Jisasna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona Jerusalem lifate kile mētla na mutuja.

Ho bu Gotome lowene sle lēgletlena na bume mana gēgali lēglelēna kwe bu wesibi glo lēgleme

²⁰ Na li olēna, olobalēwa, Jisasna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, Jerusalem lifatebē alēge mēta mana asē mētlabē, na bu kē atowaiha ti ita hwi mētelēkakla, bu wakoko tēbefe. ²¹ Na Pita bu Jisas kē time kēhana toglolebē gali ita lowene tletle na gali tle, “Euowe, Tisa, yame ju kē atowaiha time anisasana mehana tole, ‘Ju liji ita asa fu ele.’ Na ēje bu wakoko lēbe.” ²² Na Jisas megali tlome, “Sobo Gotome melowene sle egletelome, bu kalēlego ho. ²³ Bo some nēgali gali nanēlēyo. Ho bu

fatinime megali loglēna, ‘Ju huju elēme na ju nutu elēme okli ekakeme.’ Na kē ho bu tēle lowene hana lēglēna na Gotome lowene sle lēgletlena kwe Goto bu melē logotleme, kē ho fene gali lēle. ²⁴ Sobo Gotome wesibime takune eglolona na sobo melowene sle egletelona, ‘Goto bu seme kē wesibi lēglēnamefe,’ kwe Goto bu some kē wesibi lēglēyome, sobo fene takune elolo.

²⁵⁻²⁶ Sobo Gotome gali eglolona, na sobo li ho, some kē tēbo tēgētobē lowenebē, ita lowene egletelona, kwe sobo kē hobē tēbo lowene aholokwana ti egletelome. Sobo melē eglona, kwe sobobē aya, heven life mēta kē tafa lēglebē bu sobobē tēbo lowene mata aholokwana ti lēgletēyome.”*

Bu Jisame takune motlola, “Ju kē egotomebē wesibime, ya gali tolēne”

²⁷ Jisasna, bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, Jerusalem lifatewa ita fwa mutula. Na Jisas bu tako lotu lo li mago lēglesī tabo mēta asē tle. Na lotu lo mēta wege mēglabē eso enēne fli, na Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē enēne fli, na lotu letitabo enēne fli, bu belē mitisiya. ²⁸ Na bu metakune motlola, “Ju kē kalēlego hamago fa totlene?”

* **11:25-26** Fli lowene ho bu melowene lamētla, li gali mana lēbe kē gali mēta. Kē gali melē lēgēbelalēle, “Kwe sobo iniwa onehobē tēbo lowene aholokwana hana ti egletemona, kwe sobobē aya, heven life mēta kē tafa lēglebē bu sobobē tēbo lowene mata aholokwana hana ti lēgletēyome.”

²⁹ Na Jisas bume gali tlome, “Bo mata, some li wesibime takune nolëyo. Sobo bobë gali tafu sle latatëna kwe bo some kalëlego kë mago kë fa nogotlëbë gali, gali noglëyome.” ³⁰ Bo some metakune nëlëyo, onehome tume kë baptais totomebë Jonme ya jine tlëlene? Goto bu jine tlëlene o ho jine mëtlëla? Sobo bobë gali tafu etatëna.”

³¹ Na bu blalo gëgali mëtla, “Sebo megali noglolana, ‘Goto bu jine tlële,’ kwe bu seme megali logloname, ‘Kë nëgali nëgebë, sobo bume lowene sle egletelo jwa fëyemene?’” ³² Kwe sebo megali noglolana, ‘Ho jine mëtlëla,’ kwe oneho bu seme habelë mëgëtanamene?” Bu kë gali fëyeme gali mëlane? Bu onehome uli mëtletëmame nëgame. Iniwa oneho bu melowene lamëtletla, “Jon bu Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë homu.” ³³ Na bu Jisame gali metafu mëtëtatla, “Sebo, Jonme kë jine tëglëlebëme, lowene hana nëla.” Na Jisas bume gali tlome, “Bo mata sobobë takune tafu hana nëgetatëyome. Na bo kalëlego kë mago kë fa nogotlëbëme hana gali nëglëyome.”

12

Ebë wain taba liji nuju kë hwi motlolabë tëbo enënebë wafle gali

¹ Jisas, Juda life mago lotu letitabo home, wafle gali tletëme. Bu megali latle, “Ho

bu wain taba, nuju mëta ola tle na lëglesì tle. Na bu life ha totle na fuluju yefi tle, wain taba liji kë mëta fëfe namëglame, bubë tu hi namëglekefëyame. Na bu akolalo, kë nuju mëta gliji tle, ho kë lo mëta sei namogowelëkeflame, ho tokli mëglalime. Na bu fli home gali tlome, ‘Sobo bobë wain taba nuju hwi elotëna. Na tokwafe liji mogwalëna, fliye sobobë na fliye bobë.’ Na kë ho hune totome na kakë lifewa tuju. ² Tokwafe, wain taba liji nigliji mëtle, bubë wege home, bubë nuju kë hwi moglotlabë ho belë jine tletëme, bubë hi wesibi kë nuju mago glo nalëgleme. Na bu tuju. ³ Kwe nuju kë hwi motlotlabë ho, bu belë kë tigisitëmebë home anisasana tëkle mëtëtagula na kë mago hehë mëtëkaketa. Na bu kë mago manawa latëglëbouwa. ⁴ Na ita nuju bolijaya, li home jine tletëme. Kwe kë enëne kë hobë eso labulewa mëtëtatla na bume tëbo mototla. ⁵ Na ita li home jine tletëme. Kwe bu kë home mogo nalë tëkle mototla. Na këme, bu feilawa home kë enëne belë jowa jowa jine tlëkefëmetëme. Na bu fli home tëtëkewa mëtla na flime mogo nalë tëtëke mëtla. ⁶ Na jowa howa tafa tle. Kë ho kë nëgebëye nuju bolijayabë bowene, na bume tako tole latletlemu. Na yawememu, boweneme, bubë nuju kë hwi motlotlabë ho belë jine tletëme. Bolijaya melowene latle, ‘Bu bobë nëbabë gali aholokwanewa moglolame.’

7 Kwe bubë bowene alëge mēta mana asë tēkeke na nuju kē hwi motlotlabë ho bu blalo gēgali mēta, ‘Ebë ho kē ligisibë ebë kē nujubë bolijayabë bowene. Tokwafe bolijaya gli lēglena, kwe bu kē nuju bolijaya tafa lēgleme. Te, mana mogo nalë tēkle manotla na kē nuju seme lēbetēname.’⁸ Bu tisitēme na hohwë mētlēla na mogo nalë tēkle mototla. Na mogo fa mototla na nuju mēglēbo elë tuku mētēkaka.”

9 Na Jisas lotu letitabo home takune tlome, “Sobo habë lowene lalone, kē nuju bolijaya bubë nuju kē hwi motlotlabë home habelë logotomemene? Sobo aholo bo eto. Bu ligisina, bu kē home mogo nalë tēbo logotomeme. Na ita kē wain taba liji nuju fli home yo loglomeme, hwi namoglotlame.

10 Sobo Gotobë bogo mēta kē lēgēbebë gali hwi hana tlolone? Ēye wahwi tlolo. Ebë gali metēbe latle,

‘Lo gliji ho, bu lo, anijina gliji mēta. Na kwe bu li anijime meweniji lamēta, “Tēbowa.”

Kēme nēgeme, mēglēbo elë fo mētetokwakēya.

Kwe kē aniji mēglēbo elë kē fo mētetokwakēyabë bu lale anijimu ebamë.

Lo bulego kē aniji mēta lotle. Kē aniji jwa nēgena, kwe lo fli lēgleme.

11 Goto melë tēgleme nēgeme, kē wesibi kēha kēme fata lēle.

Sebo yafe hwi nololamu,

lale wesibimu tlēna.”

12 Lotu letitabo ho bu melowene lamēta, “Jisas seme waflē gali lēletēnafe.” Kēme nēgeme, bu Jisame ējeha fa motlame. Kwe bu onehome uli mētletēmame nēgeme. Na bu Jisame kēme kile mēta na bu mitliwaya.

Bu Jisame takune motlola, “Ho takis baliti, Rom life mago eso ho, Sisarme, lalowa mēglēlamene o hanane?”

13 Lotu letitabo ho, bu Farisi enēne fli na eso ho Herotbë wege enēne fliname, Jisas belë jine mētlēma. Bu metole lamēta, Jisame sogēname takune namoglolame na bu Rom life mago eso ho, Sisarme, tēbo gali nalogloleme. Kē tēbo galime fwa bume kēna so namēgētatlame fene.¹⁴ Na kēme mutuja na gali motlola,

“Tisa, sebo lowene nanēla, ju nēgali gali homufe na ju hobë tēbo loweneme na tēbo galime uli hana eletēme. Ju nēgali galimu tē etagule. Ju baliti musuna home na baliti musujwa home, lili gali hana gali tlagume. Weye. Ju iniwa home, jowa gali mēfwa gali tlagume. Ju iniwa onehome, Gotobë lale anebo galiwa tē tētagutēme. Na ju habelë lowene lalene? Sebo takis baliti Rom life mago eso ho, Sisarme, lalowa nēglēlamene o hanane? Kēha lowene lalowa nēglamene o hanane?”

15 Kwe Jisas bubë sosogēname wafi lowene tletēme na bu kē enēneme megali tlome, “Sobo bome fēyeme su etanane? Sobo

jowa baliti bome ehitëna, hwi nanoglëme.”¹⁶ Na baliti mëtëhitla. Na Jisas takune tlome, “Ebë amtëtomba yalëbëne, na weniji yalëbëne?” Na këme gali motlola, “Ebë Sisarbëyo.”¹⁷ Na Jisas bume gali tlome, “Sisarbë wesibiye, kwe Sisarme eglëlome. Gotobë wesibiye, kwe Gotome eglëlome.” Na bu kë gali aholokwane motlola na klelego memëtla.

Sadyusi enëne, Jisasmë, lebo enëne huhuju mëglabëme, takune motlola

¹⁸ Na këme Sadyusi enëne Jisas belë mitisiya. Kë enënebë lowene metëbetëmelatle, “Lebo mëgebëyabë oneho, hana huhuju mëglame.” Na këme Jisasmë takune motlola,¹⁹ “Tisa, ëtani, Moses ebë gali meyahi latletëna, ‘Ho nëba jwa lebo lëgëbena, na bubë mëse sei ju mana tafa eleme, kwe ita bolijamo sei lëlëme, na nëbaneni lëlelëme. Na kë nëbale, lebo kë tëglebë hobë wenijina mëtabetla namëglame. Na bu kë hobë nëbaleha tafa namëglame, na lebo kë lëgëbebë hobë weniji hana te lëgletleme na aholokwana hana ti mëglame.’

²⁰ Ètani, ho li tobali ita jowa bolijamonime kënjiji tlebime. Bolijaha afina mëse sei tlë na kwe bolijaha nëba jwa gli tle. ²¹ Këme nëgëme, ita kë sei ju bolijamo sei tlë, na bu mata nëba jwa gli tle. Na ita kë sei ju tafa tle ita li bolijamo sei tlë, na bu mata,

melatle, kë fenene. ²² Bu iniwa bolijamoni melamëtla, kë sei ju fwa fifiji mëtletëya na iniwa nëbale jwa gigli mëtla. Na tokwafe kë mëse, bu mata, gli tle. ²³ Na sebo ju me takune nëlëyo. Tokwafe gigli kë mëglabë oneho huhuju mëglana, kë mëse fëye home tafa eglëtleme? Ju wafi lowene ele, bu kënjiji mitlibëya, tobali ita tèle bu kë mëseme iniwa sei mëtletëya.”

²⁴ Na këme Jisas bume gali tlome, “Sobo Gotobë bogo mëta kë lëgëbebë gali na Gotobë afutuku lowene sle hana eletelo. Këme nëgëme sobo yaya lowene këme elo. ²⁵ Tokwafe, gigli kë mëglabë oneho huhuju mëglana, kë lebo enëne, one hana sesei mëglame. Weye. Bu heven life mago ensel fene mëtabëya, bu one sesei jwa mëglame.

²⁶ Na eli, bo lebo enëne huhu mëglabë gali të nëgetatëyome. Sobo Mosesbë bogo mago yahi hwi hana tlole? Èye wahwi tlole. Kë gali melë lëgëbelalële. ‘Ahuju, ti abo mëta u tle, kwe kë ti abo koko hana tëbe. Moses bu kë hwi tole na Goto ahoju kë u tëglebë ti abo mëta tètabe na bume gali telulubakle, “Bo blijafujunibë Goto mana ekë tafa nelë, Abraham, Aisak, na Jekopnabë.” ²⁷ Gotobë lowene melë lëgëbetlälälë, ‘Kë aomalë ho wagigli mëtla, kwe amtëtomba mana mëtabëya, na bubë Goto mana ekë tafa lëletëme.’ Ebë Goto kë nëgebë lebo enënebë Goto nane. Weye. Mana kë tafa

mëglabë enënebë Goto. Sobo melowene kë egelobë, 'Lebo enëne hana huhuju mëglame.' Kë yaya lowene lëbetëyo."

Gotobë lale tafa sle galimu habelëne?

²⁸ Gotobë tafa sle gali lowene sle lëgletlebë ho li këme tëtabe. Na bu Sadyusi enëne Jisasna kë gëgali mëtlelogwayabë gali aholokwane tleme. Na bu melowene latle, "Jisas bume lale tafu lalëtatëmefe." Na bu Jisasmë këme takune tlole, "Gotobë fëye tafa sle gali blo lotomene, iniwa tafa sle galibëme." ²⁹ Na Jisas bume tafu tëtätëme, "Gotobë lale tafa sle gali kë lëgëbebëye melë, 'Israel life mago ho sobo aholo bo eto! Goto buwa sebobë tako letitabo lëtabetëna. Sebobë li Goto hanane lëtabe. Jowa Gotowa lëtabetëna. ³⁰ Sobo Gotome anisasana tole egletelomemu, lowenena ini tolewa egletelomemu.'

³¹ Na li lale tafa sle gali kë lëgëbebëye melë, 'Ju iniwa onehome anisasana tole egletëmeme, jume fene tole ele.' Fli tafa sle gali bu kë tële tafa sle galiha hana mëbe. Kë telë tafa sle gali bu fli tafa sle galime boblo lamotome."

³² Na këme Gotobë tafa sle gali lowene sle lëgletlebë ho Jisasmë gali tlole, "Tisa, ju gali kë tafu etatenëbë lalowamu. Ebë nëgali, Goto buwa tako letitabo lëtabe. Na li Goto hana lëtabe. Jowa Gotowa tafa lële.

³³ Sebo Gotome anisasana tole nëgletlamemu, lowenena

iniwa tole nëgletlamemu. Na sebo iniwa onehome anisasana tole nëgletëmeme, seme fene tole nëla. Kë tële anebo gali nëgehweyana na esogo nëglelëmana ebë lalëmu. Kwe Gotome afabo kë ahøjume ahøjume nëglekefëtlabë lowene na iniwa wesibi Gotome kë nëglëlabë lowene ebë lalëha."

³⁴ Jisas kë home aholokwane tlole na melowene latle, "Lale tafu lalotlefe." Na Jisas bume gali tlole, "Ju Gotome lowene sle egletleme nounou lale, na Goto jume eso home tafa lëgletëme nounou lalëlemu."

Na bu Jisasmë li takune, takune moglolabëme uli memëtletla.

Jisas onehome takune tleme, Goto kë aniji toglolebë hobë galime

³⁵ Jisas tako lotu lo lifeku mëta tafa tle na bu gali kë mëta të tëtätëme. Na bu megali latlome, "Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu megali lamëtla, 'Goto bume kë aniji toglolebë ho, onehome nëno nalëgleme, kë ho bu Devitbë bosemle.' Sobo habelë lowene laletelone, bu kë gali fëyeme gali mletlane?

³⁶ Ètani Gotobë Amtëtomba Devitme lowene tële na Devit bu kë lowene megali latle,

'Goto, bu bobë tako home megali lalolole,

"Ju bobë tobamu toba elë tafa egletenëme

na ju bona onehome eso home tafa nëletemome.

Sebo onehome mana tafa nëlëlemome

na bo jume kē wame
mēglēyobē home boblo
nogotomēme
na bu jubē gali hana
boblo mētome.”

37 Devit kē aniji toglolēbē
home mēfē latotle, ‘Bobē
tako ho.’ Na bo some takune
nēlēyo, Gotobē tafa sle gali
lowene sle mēgletlabē ho,
mēfēwa fēyeme mototlane,
‘Kē ho Devitbē bosemle,’ kwe
bu mēfē jwa fēyeme motot-
lane, ‘Devitbē tako ho?’ Bo
some gali nēlēyo, bu Devitbē
bosemle kwe tako home
tētābe. Kēme nēgēme, Devit
bu tako ho fē kēme totle.”
Na kē feilawa oneho buna
kē mētētābēyabē, Jisasbē
gali fleflesuna aholokwane
motlola.

*Gotobē tafa sle gali lowene
sle mēgletlabē ho tēbo lowene
esogo mēlelēkefla*

38 Na Jisas bume okokwe
tlome na megali tle, “Sobo
Gotobē tafa sle gali lowene
mēgletlabē home ululu
egelome. Sobo bubē lakale
asa esogo elelētemo. Bu
memelē lamla, heletanēno
ēho mehweā na iniwa
onehobē naba lime asē
mēbebokwaka. Oneho bu
melowene namēgletēmame,
‘Bu lale letitabo enēnefe.’
Na bu oneho kēme kē
tafa mēglabē lifeku mēta
asē mēglana, bu metole
namēgletēmame, oneho bume
megali namoglomame, ‘O
letitabo ho. Lale kljimu.’
39 Bu lotu lome tafa mēglana,
bu metole lamla, onehobē
naba li mēta, letitabo ho
kēme tafa mēglekefēyabē tafa

labume tafa mlame. Na
tako hi olēna, bu metole
lamla, onehobē naba li
mēta, letitabo ho kēme tafa
mēglekefēyabē tafa labume
tafa mlame, oneho bu
melowene namēgletēmame,
‘Lale letitabo enēnefe.’
40 Bu seiju oneme sosogēna
moloma na bubē iniwa
wesibi manawa mēglēma
namēglame. Na bu memelē
lamelekefēya, onehobē naba
li mēta, Gotome feilawa
gēgali mēlelēla, oneho bu
melowene namēgletēmame,
‘Lale letitabo enēne fe.’ Bubē
tēbo lowene kēna lēlamu
motla. Tokwafe, Goto fli
enēneme tēbo logotomena,
kwe kē enēneme tako tēbo
logotomememu.”

*Wesibi jwa mēse bu baliti
Gotome tlēle*

41 Jisas, baliti Gotome kēme
sisike melekefētlabē bokis
li mēta tētābe, tako lotu lo
mēta. Na bu onehome hwi
tlome, bu baliti Gotome kē
bokis mēta sisike mētletla.
Na feilawa oneho bu feilawa
baliti sisike mēta. 42 Na kwe
wesibi jwa seiju mēse tisi. Na
bu baliti tokwētōkwē tēle sike
tle. 43 Na Jisas bubē lowene
esogo mēglelētlabē home
gali telokwakēme. Na bu
mitisitla na gali tlome, “Sobo
kē mēseme hwi elēkakēyo.
Bo some nēgali nanēlēyo.
Fli oneho bu kē bokis mēta
feilawa baliti sisike mla, kwe
Goto kē wesibi jwa seiju
mēseme melowene lalēletē,
‘Bu feilawamu baliti sike ele.’
44 Fli oneho bubē feilawa
baliti mētēbetēme kwe tēlewa
sike mēta na fli mana
mētēbetēme. Kwe kē seiju

mëse bu baliti iniwamu tlële, fli hana mëtëbetë. Na tokwafe hi wesibi fëye balitina glo eglemene? Hanane mu. Bubë iniwa baliti wayawe tolë.”

13

Jisas bu melëme gali tle, “Gotobë tako lo tēbo lëgletleme”

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, tako lotu lo mago metëkaklija na mana bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho li gali tlole, “Euowe, Tisa, ju hwi elome. Anijina kë gigliji mëtlabë lo bu lale klisomu. Bu aniji tatakumu na lale klisomu.”

² Na Jisas bubë gali tafu tëtatlë, “Bo sobo, lo kë hwi eglomobë gali, tē nëtatëyo. Tokwafe bu ebë iniwa lo yayei mogotomame. Fli aniji matawa hana mëgëbëme. Weyewa. Iniwa sisike mëkakame.”

Jisas bu megali latle, “Tokwafe tēbo olë folokokwëme”

³ Na bu Oliv ti fatiniwa motokwala. Na Jisas kë fatini lufu mëta tafa tole na tako lotu lo hwi tëtëlokwakle. Na Pita, Jems, Jon, Andruna buwa bu belë mitisitla, na takune motlola, ⁴ “Ju seme gali enona. Gotobë lo yayeime, kë gali toglonabë gali, habenalë fata lëglemene? Sebo fëye wesibi afina hwi noglomamene na këme lowene nëlame, ‘Hai, kë olë nounou ekë lële.’”

⁵ Na Jisas bubë gali tafu tëtatëme, “Sobo ululu slewa saelo. Ho some sogëna moglëyolime. ⁶ Unina feilawa

ho migisiyame na sogëname gali mlame, ‘Bo kë nëgebë kwe Gotobë life mago ho, onehome nëno nëgelëbë ho.’ Na bu feilawa onehome sosogëna mlagumame.

⁷ Na tokwafe, sobo tako wame mëglabë gali aholokwane egelona, na li life elë wame gali fafa mogotlabë gali aholokwane egelona, klelego asa elo. Kë wame kwe melëmane, kwe ebë life tēbo lëglebë olë mana lebokwetle. ⁸ Li life li life mago ho, li life hona momogli mëtayame. Na li life li life nano ekoujamëme. Na li life li life mago oneho, foneme gigli mokoujame. Kë wesibi bu tokwëtökwë eliliha, mëse nëba amlebo fene fale etamë. Kwe tokwafe tako elili fa mëtagulame.

⁹ Kë olëna, sobo ululu sle saelo. Sobo bome fwa lowene sle egletëname nëgema na bu some bubë letitabobë toba elëme mëglelujome. Na bu some lotu lo mëta tëtëke mëgelulame. Na bu some gavman ho belë na eso ho belë sei mugujelëyome. Na kwe sobo Gotobë lale gali tē eoutatemome. ¹⁰ Bu Gotobë lale gali iniwa lifeku mago onehome afina tē mëtatëmame na yawe olë mana fata lëleme. ¹¹ Bu some fafa mëglana, na hobë gali aholo bo lëgëtabë ho belë mëlelujona, sobo uli asa elo na melowene asa elo, ‘Sebo habë gali nëglamene?’ Weye. Iniwa gali, Goto some kë olëna kë lëglëyobë, tē etlome. Sobowa tē egotlome nane. Weye. Gotobë Amtëtomba lowene

lëlëyome na kë lowenena tē etatemome. ¹² Wali ho, fli home melēkei melēmame, bolijahanime mogo nalē tēbo namotomame. Na wali bolijaya mata bubē nēbaleme kë fene, melē mogotomame. Na wali nēbale bubē botaname bolijayaname wame molo-mame na wame home melēkei melēmame, mogo nalē tēbo namotomame. ¹³ Sobo bome lowene sle egletēname nēgeme, iniwa oneho some këme gēglē mēgletēyome. Kwe ho bome fwa esogo lēglenēnēna na bubē gli olē nēgena, bome mana esogo lēglenēnēna, Goto bume no lēglēleme.”

Tēbo wesibimu fata lēgleme

¹⁴ Na Jisas ita gali tlome, “Tokwafe sobo mehwi egelome, afehi life mēta home tēbo logotomebē wesibi fata lēgleme. Ho ebē gali hwi loglolena, lowene sle salēletle. Na kë olēna, oneho Judia lifate mēta kë tafa mēglabē, bu fatinina tabo elē matlebouja. ¹⁵ Na ho lo sebatī mēta lētabena, bu lowa bubē wesibi glome asa malēkaklu. Weye. Lēglēbouwa malēle. ¹⁶ Na ho nuju mēta lētabena, bubē lowa ēho glome asa maluju. Matēbe. Lēglēbouwa malēle. ¹⁷ One, kë olēna, nēbale imonabē na one nēbale kolēbo nabē, bo bume tako maninibo nanēletemēmu. Masiwafe, bu habēna mēglēnēboujamene? ¹⁸ Sobo Gotome këme gali eglolome, haliji tu olēna kë wesibi fata jwa nalēgleme. ¹⁹ Kē tēbo olēna tēbo tafamu

lēgēbeme. Kēha hobota ētani hana fata tletēme. Ētanimu, Goto iniwa wesibi blēge totomebē olēna, kēha tēbo wesibi hana tēbe. Na ēje mata, kēha tēbo wesibi hana lēbe. Na tokwafe kēha tēbo wesibi hana lēgēbeme. ²⁰ Goto bu kë tēbo olē lēkle jwa logotlebē kwe iniwa oneho tēbo miglitayame fene. Goto fli onehome melowene latletēme, ‘Bo ebē onehome waaniji tlomē, bu bobēmufe.’ Na bu kë onehome maninibo tēgletēmeme nēgeme na bu kë tēbo olē këme lēkle totle.

²¹ Kē tēbo olēna, ho some megali lēglēyona, ‘Hwi elo, Goto onehome nēnome kë aniji toglolebē ho, ekē lētabe,’ o bu megali lēglēyona, ‘Hwi elo bu ekē tafa lule,’ sobo bubē gali asa aholokwane elolo. ²² Fli ho migisiyana sogēname megali mēglame, ‘Bo ekē, Goto onehome nēnome kë aniji toglonebē ho.’ Na fli ho mata sogēname megali mēglame, ‘Bo Gotobē gali nēgehilēbē ho, bo ekē.’ Na bu Gotobē afutuku fenene, klelegowa wesibi melē blēge motometēmame. Oneho bu meweniji namēglame, ‘Kē enēne Gotobē life mago enēnefe.’ Na bu feilawa onehome sosogēna mlagumame na meṭole lamēṭla, Goto bu kë aniji toglomebē onehome mata, sosogēna mlagumame fene. ²³ Kēme nēgeme, ululu sle saelo. Bo some iniwa wesibi, unina mefata mēglebēme, wagali nēlēyo.”

Unina Gotobē life mago ho

ligisime

²⁴ Na Jisas ita gali tle, “Kë tēbo olē yawe lēkakeme na mana kliji yemena u jwa mëgleme. ²⁵ Na sēgetoba matafa mago luklu mëleme na mitigome. Na iniwa matafa mago wesibina lili mëleme na tēbo mëleme. ²⁶ Na kwe, bo, Gotobē life mago ho, bo oloba nagi netujulēme. Na bobē tako lolokwēnena, na tako kliji elulego fenene kēhana iniwa nigisime. ²⁷ Na kë olēna, bobē enselme jine nēbelēkakēmēme. Na Goto kë aniji loglomebē onehome loloko mëtagujayame. Na Gotobē onehome iniwa life mago nēno mokoujame. Matafana, lifena këme tou mëglebē mago.”

Sobo binibwe time lowene sle egletemome

²⁸ Jisas ita gali tle, “Sobo binibwe time lowene sle egletemome. Bubē laba luklu lēglena na tahweji foke lēglena sobo këme lowene elome, ‘Ebē wanagli tei fe.’ ²⁹ Kë fenene. Sobo kë tēbo olē hwi eglolona, sobo melowene naegletelome, ‘Bo nigisibē olē nounoumu lalēle.’ ³⁰ Bo some nēgali nanēlēyo, fli oneho bu ebē olēna kë tafa mëglabē, bu mana mëtabēyame na kë iniwa tēbo wesibi mana fata mëgleme. ³¹ Lifena matafana tēbo mëgleme, kwe bobē anebo gali unaunalēme melē lēgēbekēfeme.”

Ho liha bo këna nigisibē olē lowene hana lēletle

³² Jisas bu ita gali tle, “Ho liha bo këna nigisibē olē, lowene hana lēletle. Heven life mago ensel mata lowene hana mletla. Na bo, bubē bowene, mata lowene hana nēletelē. Aya buwa lowene lēletle.

³³ Bobē nigisibē olē, sobo lowene hana eletelome nēgeme. Kēme nēgeme sobo ululu sle saelo na walena satafa elo. ³⁴ Bo nuguwibē na ita nigisibē, ebē ho bubē lo kile lēglebē fenene na li lifewa luju. Bu bubē mëta kë wege mëglekefēyabē home afina gali tleme, ‘Bobē wesibi sahwi elokwefēmetēna.’ Na bu wege bwa bwa tlēwagume. Na bubē lo mëta kë sei lēglēkeflebē home gali tlole, ‘Bo nigisibē olēme, ju walena satafa ele.’ ³⁵ Na sobo mata mehwi eglētename, kë ho fene hwi lēle. Bo lo bolijayaha ho. Na sobo bobē nigisi olēme lowene hana elo. Bo fole olēna nigisimenawa o olobalē nigisimenawa o taboklē nigisimenawa o klabē kuna nigisimenawa. Sobo kë olē lowene hana eletelo. ³⁶ Bo hokweinawa nigisina, na bo some nina hwi noglokwakijona, kwe kë lalē nane? Weye. Kë tēbomu. ³⁷ Ebē gali, kë gali noglēyobē, bo iniwa onehome gali nolomē. Sobo sagli elolome na mana walena satafa elo.”

14

Lotu letitabo ho, gali fa mototla, Jisame mogo nalē tēkle namogotlame

¹ Tële olë mana mëtebokwe na Israelbë afenëbobë tako lotu olë mana folokoke tëmeme. Israelbë afenëbo bu kë olëna, Goto ëtani bolijafujunime këna tęgaitamebë olë na Isip lifate këna kile mëtëglabë olë, lowene mëtlegefëtle. Na li lotu olë, bu sëse wesibina afulu jwa mëglabë bletë nage hi mëtlegefëya. Na lotu eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne bu kë olëna blalo gëgali mëtla, “Sebo Jisame hwelutuwa habëna fa nogotlamene na mogo nalë tēkle notlame. ² Sebo kë wesibi, Juda life onehobë tako lotu olëna asa manotla. Sebo tako lotu olëna melë nēglana kwe oneho tako wame huju mogotlame.”

Mëse li, lëkaluwa tu Jisasbë eso mëta wë eotatle

³ Jisas bu Saimonbë lo mëta tafa tle, Betani life mëta. Ètani, Saimonbë ato juba jubawa tęgëbetlena na Jisas sle totle. Na Jisas bu masei li mëta tafa tle. Na mëse li mana tisi. Na bu lalë lëkaluwa tu aniji botolona tehitle. Kë tubë baliti feilawamu. Na bu kë botolobë ëfo tika totle na lëkaluwa tu Jisasbë eso mëta wë totatle. ⁴ Kwe fli ho kë tafa mëtlabë, bu hwi motlola na witi mëtla, na blalo gëgali mëtla, “Bu kë lalë lëkaluwa tu blawa fëyeme wë etatlene? ⁵ Sebo kë lëkaluwa tu li hona balitina hihijikame nēglëlana kwe sebo 300 baliti këniji glo nēglame na kë baliti, baliti jwa home nēlëmame.” Na bu kë mëseme wame gali motlëya. ⁶ Na kwe Jisas gali

tlome, “Matëbe. Bume asa gali elëyo. Bume fëyeme wame gali elëyone? Bu bome slemu latanëyo. ⁷ Baliti jwa enëne, sobona unaunalëme tafa eglekefome. Na sobo agaitamome tole egletemona, lalowa egaitamome. Bo kwe sobona unaunalëme hana tafa nēglame. Bo sobona tafa jwa nēglana habëna egaitanamene, ebë mëse ëje fene aitanë? ⁸ Ebë mëse wesibi melë kë egëtatënëbë këwa melë tei etle. Bu melë, bu lëkaluwa tu bobë eso mëta wë eotatenë na bobë ato kë tuna matëmatëme nēgebëbëme sagli elëtenë. Bo some nēgalimu nanëlëyo. ⁹ Bu tokwafe iniwa life, Gotobë lalë gali tē mëtagulana, kwe bu mëse kë wë tëtatlëbë galime tē namëtakefëtëyame na bu këme lowene namëgletëyame.”

Judas lotu eso home gali sle tëtatëme, “Bo some Jisame yo noglëyome”

¹⁰ Kë nalëwa, Judas Iskariot, bu lotu eso home tujutëme na gali tujuwelëme, “Bo tokwafe Jisame yo noglëyome.” Judas bu we ita telë Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu mago li. ¹¹ Na lotu eso ho bu kë gali aholokwane mëtla na maninibona sle memëtla. Na bume gali sle motlola, “Sebo jume baliti nēglëyome.”

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona hi mëtla

¹² Na sëse wesibina afulu jwa mëglabë bletë nage kë hi mëtlegefëyabë olë wafolokoke. Kë olëna bu afeku sipsip kleli tëtëkle

mētētakefēya na hi hi mēṭla. Goto bubē bolijafujunime kē taitamebē olēbē lowene namēgletlame nēgeme, bu sipsip kleli kēme tētēkle mētētakefēya. Na Jisasbē lowene esogo mēglelētlabē ho, bume gali motlola, “Sebo kē tako hi wesibi fēye lo mēṭa sle nogotomamene, Goto sebobē afuninome kē tēgaitamebē olē lowene nanēgletlame?”¹³ Na Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē ho tle-malēme jine tlēme na gali tloṃe, “Sobo lifate takowa eyeumo. Na tu kē lēgehulebē ho some alēgeme esune lēglēyome. Sobo bume nagi elēkaklome.”¹⁴ Bu lowa lēkakluna, sobo mata saekaklujo na kē lo bolijaya home megali elujololome, “Tisa bu megali lalēle, “Hi lo hametane? Na bo na bobē lowene esogo mētlelētēnabē hona kē hi lo mēṭa, sipsip kleli hi nanēglelēmēme, Goto bu sebobē afuninome kē taitamebē olē lowene nanēgletlame.”¹⁵ Na kwe bu some nogowelē kē logobebē lo lebotane lēgētātēyome. Kē lo bu maseina, tafa labuna, na bu kēna iniwa wasle totome. Na sobo kē hi lo mēṭa sebobē hi wesibi sle etomome.”¹⁶ Na kwe kē lowene esogo mētlelētēlobē ho mētēyeu. Na bu lifate takowa fwa mutulo, na bu iniwa wesibi hwi motlomo, Jisas fene gali tloṃe. Na bu hi wesibi sle mutujetomo. Na bu Jisas belē ita mētēyeu.

¹⁷ Na taboklē, Jisas bubē we ita tēle lowene esogo

mēglelētlabē home tlesume.¹⁸ Na bu masei labu li mēṭa tafa motokouja. Na mana hi motokouja na Jisas mana gali tloṃe, “Bo some nēgalimu nanēlēyo, ho li, sobona kē tafa egelobē, bome wame home yo loglomeme. Kē ho bu bona ekē hi nelo.”¹⁹ Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho kēbē gali yafe aholokwane motlola na kwe bubē lowene mēṭa sle hana tletēme na witina tafa mēṭla. Na jowa jowa ho bume takune motlola, “Ju bomeha gali elene?”²⁰ Na Jisas gali tloṃe, “Kē ho bu sobo we ita tēle hobē ku mēṭa kē lētabetēyo. Kē ho bu bona weife hi nelo. Bo buna bletē nage, hi wesibi tu mēṭa weife fuflu notomo.”²¹ Ētani, bu Gotobē bogo mēṭa meyahi lamēṭla, ‘Gotobē life mago ho, bu gli lēgleme.’ Na bo, Gotobē life mago ho, bo gli nēgelēme ekē, Gotobē bogo fene gali tla. Masiwafe, bome, Gotobē life mago home, wame home kē yo loglēmēbē ho, bo bume tako maninibomu nanēletelēfe. Tokwafe bu tēbo liglitamemu. Bota kē home fata jwa egotlebē kwe ebē lalowamu.”

Jisas bu bletē nage na wain taba liji tu bubē lowene esogo mēglelētlabē home tlēme

²² Bu mana hi motokouja na Jisas bletē nage fa totle, na Gotome feflesu gali tlole, na fufu totle na bubē lowene esogo mēglelētlabē home satētagutēme. Na gali tloṃe, “Sobo hi elo, ebē bobē ato.”²³ Na bu wain taba liji tuna

kabo fa tētātēme na Gotome lale galimu tlole, na mana tlēme. Na iniwa kē kabo mago hi motokouja. ²⁴ Na Jisas gali tlome, “Ebē bobē wino. Bobē wino kē lugujubē, feilawa onehome lēgaitame nalēgleme. Bobē wino kē lugujubē kēme lēlekujū tle, Gotobē gali nēgali galimufe na Goto bu melē lēgleme bu ētani fene gali sle tle. ²⁵ Bo some nēgalimu nanēlēyo, bo wain taba liji tu eli hana hi nēgelēme. Kwe tokwafe, Goto bu onehobē eso home kē tafa lēgletēmebē life mēta fwa, bo tiho wain taba liji tu mana hi nēgelēme.”

²⁶ Na kwe bu Gotobē flesu sawa jowa fē mētētaya, na bu lifate tako kile mētla na Oliv ti fatiniwa mutuja.

Jisas megali latle, “Pita bu bome kē lowene lēgletenēbē lowenebēme able lēgleme”

²⁷ Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home megali latlome, “Sobo tokwafe bome ulime kile egētaname. Goto, bubē bogo mēta megali tēgleme nēgeme, ‘Bo sipsip kleli lēglēme home mogo nalē tēbo nogotlēme na sipsip kleli ulime mēglēnēboume.’ ²⁸ Kwe bo gli nelēme na huju nelēme na bo afina some Galili provinswa noutatēyome.”

²⁹ Pita bume gali tlole, “Kē enēne jume kile mēgētona, kwe bo jume hana kile nēgētēmemu. Hanane mu.”

³⁰ Na Jisas bume megali latlome, “Bo jume nēgali gali gali nolē, eli klabē, kakalo tēlafē huju jwa lēglēna, ju bome kē lowene egletenēbē

lowenebēme aowafe able eglomeme.” ³¹ Kwe Pita Jisame anisasana gali tlole, “Bo juna ko nēgelona, bo jume kē lowene nēgletēbē lowenebēme hana able nēgelēme. Hanane mu.” Na bubē iniwa lowene esogo mēglelētlabē ho mata megali motokouja, Pita fene gali tle.

Jisas bu Getsemani nuju mēta Gotome gēgali tlelēle

³² Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē hona nujuwa fwa mutula. Kē nujubē weniji Getsemani. Na Jisas bume gali tlome, “Sobo emēta tafa elo. Bo Gotome gēgali nanēglelēlēme.” ³³ Na bu Pita, Jems, Jonname tlelume. Na bubē lowene mēta tako hobota fata tletle na tutune tle. ³⁴ Na bume gali tlome, “Bo tako hobota nanēlēyo. Kē tako hobota lowenebē bome tako boblo laletanē. Sobo ni asa ebo, emēta hwina tafa elo.” ³⁵ Na sogē fewa tēkake. Na life mēta latitigowa na Gotome gēgali tlelēle. Bu metole latle, ebē enisusu na tēbo wesibi bume kē migisitlebē, bume sigli namogotleme fene. ³⁶ Na bu Gotome megēgali latlelēle, “O aya. Ju iniwa wesibi melē lalowa egotomeme. Na bo metole nanelē, ju ebē tēbo wesibi bome kē migisitenēbē, bo mago sike ekaketenē, na bome migisitenē jwa namēgleme. Kwe ju bobē tole asa esogo elelētēnē. Weye. Matēbo. Jubē tolewa esogo eglelēleme.”

³⁷ Na Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē ho aomalē

betelē tujutēme. Na bume nina hwi tlome. Na Saimon Pitame takune tlole, “Pita, ju fēyeme ni ebene? Ju tako tafa hana ele na hokweinawa fēyeme ni ebene?”³⁸ Sobo ni asa ebo. Tafawa elome na Gotome gēgali elelélome. Satan some su lēgētolime, sobo tēbo lowene esogo jwa naeglelélome. Sobobē lowene lalowa lēbeteyo kwe sobobē ato mogowa lēbeteyo.”

³⁹ Na Jisas bu ita tuju na bu Gotome ita gēgali tlelèle, otome fene gēgali tlelèle. ⁴⁰ Na bubē lowene esogo mēglelētlabē hobētelē ita tisitēme, na bume nina hwi tlokwakime, bu tako nilafalemu memētla. Na Jisas bume huhuju totome, na bume tiniji na hwē memētletla na lowene mētla, “Habē gali noglolamene?” Bu ni mētēbeyame nēgame. Na Jisame hwiwa motlola.

⁴¹ Tokwafe Jisas aowafeme tisitēme. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tlome, “Sobo itaita fēyeme ni ebekefone? Tatei! Bo, Gotobē life mago ho, bu bome tēbo lowene esogo mēglelētlabē home yo loglomebē olē, ekē folokoke. ⁴² Hwi elo. Bome yo loglomebē ho ekē fata lēle. Sobo huhuju elo na bu belē nuguja nanēglame.”

Judas Jisame wame home yo tlome

⁴³ Jisas mana gēgali tle na Judas mana tujutēme. Judas, ebē Jisasbē lowene esogo lēglelētlabē ho li. Jisasbē lowene esogo mēglelētlabē

ho kēniji, we ita tēle. Na feilawa ho Judasna mitisiya. Na bu kosina, atobeilana mētehweija. Na lotu lo mēta wege mēglabē eso enēne na Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē ho na lotu letitabo ho, bume jine mētelēkakēma. ⁴⁴ Ēbame, Jisame yo gali kē loglomebē ho, bume megali latlome, “Bo tokwafe some melē lēlekuju nēgletēyome. Bo ahino mēta momotlē notlēme na sobo mehwi elome kē ho, ebē Jisas. Sobo kē home fa etlome na kiki sle etlome na elelulome.”

⁴⁵ Na ebē olē Judas tisi, na Jisas belē hokweinawa tujutle, na gali tlole, “O Tisa.” Na bume ahino momotlē tle-tle. ⁴⁶ Na bu Jisame fa mototla na kiki mototla.

⁴⁷ Kwe li ho, kē mēta kē tiglibebē, bu Gotobē lo mēta wege mēglabē eso hobē, wege hobē aholo kosina sika metētlatle. Na aholo life mēta latitigotlewa. ⁴⁸ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo kosina atobeilana bome fame fēyeme esijone, tokli home fame fene mutujutla? ⁴⁹ Iniwa olē, bo tako lotu lo mēta kē tafa tēglekēfēbē na onehome gali kē tē tēgētakefētemēbē, sobo bome mana fa tētana jwa fēyemene? Kwe matēbe. Gotobē bogo mago gali metēgēbetenē watle, kē nēgali galimu lēgēbeme.” ⁵⁰ Na Jisasbē lowene esogo mēglelētlabē ho iniwa ulime lamētlēnēboujawa.

⁵¹ Na falake ho, tatiwa lablab ehowa kë sabu togotlebë, Jisame nagi esogo tlagile. Na bume yafe fa mototla, ⁵² kwe bu kë tatiwa ehowa kile təkake na flatabowa latlëboukakuwa.

Jisame hobë gali aholokwane mëglabë letitabo home tetahë mëtlëma

⁵³ Jisame kë fa mototlabë ho, lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso hobë lowa mëtlelula. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne, na letitabo enëne, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne, iniwa loko mëtlelëya. ⁵⁴ Na Pita, Jisame nagi nagiwa esogo tlagule. Na bu lotu lo mëta wege mëglabë hobë eso hobë lo li mago lëglesli elë təkaklu. Na bu lo mëta kë sei moglokweflabë hona tafa mëtla na ahojume satle.

⁵⁵ Lotu lo mëta wege mëglabë eso enënena hobë gali aholokwane mëglabë letitabo ho, fli onehome, gali tuku mëtletëma, “Sobo Jisasbë tēbo lowene hwi eglotelona, kwe sobo esijome na kë galibë tē etatëname.” Bu metole lamëtla, Jisame so mëtatlame na bume mogo nalë tēkle namogotlame. Kwe oneho bu gali tē sle hana mëtëtatla. ⁵⁶ Feilawa ho bume sogëna gali so mëtëtatëma, kwe bubë gali bwa bwa lowene mëta tēbetëme na jowa lowene mëta hana tēbetëme. ⁵⁷ Na fli ho bu Jisame gali meso mëtëtatla, ⁵⁸ “Sebo waaholokwane tlola, bu megali latle, ‘Bo ebë tako

lotu lo, ho tobana kë gliji mëtlabë, yayeri nogotlëme. Na bo aona olënawa li gliji nëgelëme, kwe bo tobana hana gliji nëgelëme.” ⁵⁹ Kwe kë gali bu kë gëgali mëtlabë, bu mata bwa bwa lowene mëta gëgali mëtla na jowa lowene mëta fwa hana gali mëtla.

⁶⁰ Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho, bu hobë gali aholokwane mëglabë letitabo hobë li mëta tlibe na Jisame takune tlole, “Kë enëne jume so namëtatëyo. Ju bume kofaya gali gali eglome jwa fëyemene?” ⁶¹ Kwe Jisas mogweliha latiglibewa na bume gali hana tafu tëtätëme.

Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho bume gali tlole, “Ju ebë ho kë nëgebëne, Goto jume kë aniji toglibë, onehome nëno naeglemene? Ju kë hone? Ju lale Gotobë nëbane?” ⁶² Na Jisas gali tlole, “Bo ta kë hofe. Na tokwafe, sobo mehwi egloname, bo, Gotobë life mago ho, bo tako kalëlegona Gotobë tobamu toba elë tafa nëgelëme. Na bo heven life mago oloba nagi nëgetujulëme.” ⁶³ Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho bu Jisasbë gali aholokwane tlole, na bubë ato mago ëho kaka totle, bu Jisasbë galime hobota tēgletleme nëgëme. Na bu gali tle, “Sebo fli enëneme hana gali noglomame, seme kë hobë tēbo loweneme gëgali namëglame. Weye.

Matëbemu. ⁶⁴ Sobo bubë gali waaholokwane tlole, bu megali latle, 'Bo Goto fenene.' Kë gali tëbomu. Bu Gotome tëbo gali latlole. Na sobo habelë lowene lalone, sebo habelë nogotlamene?" Na iniwa anisasana jiyakle mëtla, "Bu tëbo lowenena ho, gli malële."

⁶⁵ Na fli ho bume nagutabana kokose mëtlëla. Na bubë naba ëhona lamu mototometla na bume mana tëkle mototla na takune motlola, "Ju iniwa wesibi lowene egletëmena kwe ju seme gali elona, jume ya tëkle lëtane?" Na lo mëta kë sei mëglëkeflabë ho bume mata tëkle mototla.

Pita bu Jisame kë lowene lëgletlebë loweneme aowafe able lëgleme

⁶⁶ Pita lo li mago lëglesu tabo lifeku mëta mana tlibe. Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso hobë wege mëse tisi. ⁶⁷ Na bu Pitame hwi tlole, ahøjume sa tle. Na kë wege mëse bume hwi sle tlole, na gali tlole, "Ju mata, Nasaret life mago Jisasna, kë tafa tëgelobë ho li." ⁶⁸ Kwe Pita bu able tle, "Ju kë gali eglebë gali bo lowene hana nëletelë. Hanane mu." Na bu ino ëfo elë tuju na ino ëfo mago lëglesu mëta mana telutabe. Na hokweinawa kakalo huju tle. ⁶⁹ Na kë wege mëse bume ita hwi tlole na bu kë tafa mëglabë home gali tlome, "Ebë ho kë nëgebë, buna kë asë mëtëglabë ho li ekëyo." ⁷⁰ Kwe bu ita able tle, "Hanane mu."

Na Pita sogë tëtëlëkakewatle, na buna kë mitlijabë ho Pitame gali motlola, "Nëgali mu. Ju buna kë asë tëgelobë ho li ta ekë. Ju mata Galili provins mago ho nëgeme." ⁷¹ Na Pita bu anisasnamu gali tlome na kakëne tletëme, "Iyemanemu! Bo kë home lowene hana nëletelëmu. Hanane mu. Bo nëgali gali hana nëgelëna na Goto bu bome tëbo lëgëtanëna kwe tëbo malëtanë." ⁷² Bu wagali tle, na kakalo mana huju tle. Na Pita, Jisas kë gali toglolebë gali ita lowene tletle, "Eli klabë, kakalo tëlafe huju jwa lëglëna, ju bome kë lowene egletenëbë loweneme aowafe able egglomeme." Na Pita kë gali ita lowene tletle na bu wabelë tle na tako yemu kletotle.

15

Bu Jisame eso ho Pailat belë mëtlelula

¹ Olobalëwamu, lotu eso enëne, na lotu letitabo ho, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, na hobë gali aholokwane mëglabë letitabo ho, bu iniwa loko motokweija na blalo gali sle mototla wesibi mogotlabëme, "Sebo habelë nëglamene?" Bu gali wasle mototla na Jisame tabana lei mototla na eso ho Pailat belë mëtlelula. ² Na Pailat Jisame takune tlole, "Ju Juda enënebë tako eso hone?" Na Jisas tafu tëtatlë, "Nakwefëyemene. Ju fene gali ele." ³ Na lotu eso ho Jisame lebutako gali so mëtëtatla. ⁴ Na Pailat bume ita gali

tole, "Bu feilawa gali jume so mētatēyo, na ju gali tafujwa fēyeme etatēmene?"⁵ Kwe Jisas gali tafu hana tētadle, bu mogweliha tētabe. Na Pailat bu kēme tutune tle.

Pailat gali tle, "Jisasbē ato nilina ti mēta bu eletelo"

⁶ Jowa jowa tlibutuna, bubē tako lotu olēna, oneho kalabusu lo mago hobē weniji fēfē mototokwefēma na Pailat bu kē hobē weniji aholokwane lēletle na kē home kalabusu lo mago jine lelēkakētēme.⁷ Ebē olēna, li ho bu kalabusu lo mēta tafa tle. Bubē weniji Barabas. Ēbame Barabasna fli hona, bu gavman enēneme tako wame motloma na ho flime mogo nalē tētēkle mototoma. Na gavman enēne bu kē home kalabusu lowa sike mētla.⁸ Na oneho Pailatme mitisitla na gali motlola, "Ju seme jowa kalabusu lo mago home jine elētēna, ju seme ēbame ho li kalabusu lo mago fene jine tlētēna."⁹ Na Pailat bume takune tlome, "Sobo metole lalone? Bo some, Juda life mago onehobē eso ho, Jisame, kalabusu lo mago jine nēglētēyomene?"¹⁰ Pailat bu megali fēyeme lēlene? Bu melowene lēgleme nēgeme. "Lotu lo mēta wege mēglabē eso enēne bu Jisame tēbojiwamu lamletla na bu bo mēta kēme melesula."¹¹ Kwe lotu lo mēta wege mēglabē eso enēne, bu onehome anisasana gali tlome, "Sobo Pailatme, gali elēlo, 'Jisas matēbo. Barabasma fwa kalabusu lo mago jine

elobakētēna."¹² Na Pailat bume metakune tlome, "Kē ho, sobo mēfē kē egotlobē, 'Israelbē afenēbonibē eso ho,' bo bume habelē nogotlēmene?"¹³ Na bu feilawa anisasana jiyakle memētletlēla, "Bume ti mēta nilina bu elo."¹⁴ Kwe Pailat takune tlome, "Sobo fēyeme gali elone? Bu fēye tēbo wesibi fa totlene? Bu fēye tlene?" Kwe bu feilawa anisasana jiyakle memētletlēla, "Bume ti mēta nilina bu elo."¹⁵ Pailat bu melēme tole tle, oneho bume fleflesu namēgletlame nēgeme, na bu Barabasma kalabusu lo mago kēme jine tletēme. Na bu fli home gali tlome, "Sobo Jisame taba afona feilawa lēlafa etlome." Na bu Jisame taba afona feilawa lēlafa mototla. Na tokwafe bu Jisame wame home boblo mogotomabē enēneme tlēme, bume ti mēta nilina bu namēglame.

Wame home boblo mogotomabē enēne Jisame tiniji galina memotlola na bume sasonatlē memototla

¹⁶ Fli wame home boblo mogotomabē enēne, bu Jisame eso hobē tako lowa mētletlēkakula, na bu fli wame home boblo mogotomabē enēneme gali mētelokwakēma. Na bu iniwa mitisiya.¹⁷ Na bu Jisame winowa ēho mētehwaatla, eso hoha nafata lēgleme. Na bu analēbana taba glo mētla, na eso hobē eso afeteniha hwaṭē mētletla, na bubē eso mēta gelo mētētatla.¹⁸ Na bu tiniji galina gali motlola, "O

Israelbë afenëbonibë eso ho, lale olobalë?”¹⁹ Na bubë eso elëme atobeilana tëke motlola na bume nagutabana kokose mëtlëla. Na bu Jisasbë elebo li mëta bubusu mëtlela, eso home fene bubusu mletla.²⁰ Bu Jisame këbë iniwa tiniyi galina wafi gali motlola. Na bu kë winowa ëho tika mëtëtatla na bubë ëhomu gelo mëtëtatla. Na bume mëtlelula, bume ti mëta nilina bu namëglame.

Bu Jisasbë ato ti mëta nilina bu mëtla

²¹ Bu Jisame mëtlelula na li ho, bubë weniji Saimon, Sairini lifate mago ho, bu li lifate mago tisi na lifate takowa tuju. Kwe wame home boblo mogotomabë enëne bume alëgeme esune mëtlëla na enisusuna gali motlola, “Se! Ju Jisasbë ti mana ehule.” Na bu mana tehule. Saimon bu Aleksandernabë, Rufusnabë bolijaya.

²² Na bu Jisame Golgota lifekuwa mitilekola. Golgota weniji bu ebëha gali fenene, “Hobë eso eleboha life.”²³ Na bu Jisame wain taba liji tu, malasini na sago, yafe fwei mëtlëla, tako elili fa jwa nalogotleme fene. Kwe bu yo latletëme na hana hi tle.²⁴ Na kwe, wame home boblo mogotomabë enëne bu Jisame ti mëta nilina bu mëtla. Na bubë ato mago ëho melëna sa mëtëtaya. Bu satu salë mëtla na ho mana aniji

motloma jowa jowa wesibi glo namëglabëme.

²⁵ Olobalë, kliijina, bu Jisame ti mëta nilina bu mëtla.²⁶ Na bu ti katabo, eso matawa elë fla mëtëtatla. Na bume kë so mëtëtatlabë gali, kë mëta yahi mëtla. Bu meyahi lamëtla, “Juda lifate magobë eso ho.”²⁷⁻²⁸ Na bu Jisasbë ti li mëta, tlemalë tokli home ti mëta bu mëtla. Lime tobamu elë lë mototla na lime yemane toba elë lë mototla.*

²⁹ Na lifate mago kë mitisiya, mutujabë oneho, bubë eso luluju mototoma na Jisame sasonatlëtlë memototla, “Te, ju ëbame megali latle, ‘Bo ebë tako lotu lo yaye notlëme na aona olënawa li gliji nelëme.’³⁰ Te, ju këha afutukuna ho kwe ju eli jubë ato mana aitale na kë ti mago kle etëkekeme.”³¹ Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu mata Jisame tëtane lamëtëbetla na blalo gëgali mëtla, “Bu fli home taitame na kwe bubë ato lëgaitale hana lëgleme.”³² Kë ho bu ëtani megali latle, ‘Bo kë ho kë nëgebë, Goto bome kë aniji toglonëbë ho, onehome nëno nanëgelëme.’ Na bu mata megali latle, ‘Bo Israel life mago onehobë eso ho.’ Te, sebo kë home nabana mehwi noglolana, ti mago kle lolëme, kwe sebo mana bume lowene sle nanëletlame.” Na

* **15:27-28** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, Gotobë bogo mëta kë lëgëbebë gali bu olafamu këme tëbe. Kë gali melë lëgëbelalële, “Oneho bume mehwi lamotlola, tëbo ho fenene.”

ebë tlemalë tokli ho, Jisasbë li mëta ti mëta kē bu mëtlabë, bu mata, Jisame tiniiji galina gali motlolo.

Jisas gli tle

³³ Kliji kuna, kwe klabëha ki tēbetēme. Na kē tēgemolebëë na taboklë klijina ita fetiha tēbetēme. ³⁴ Na taboklë, klijina Jisas anisana ana we tlole, “Eloi, Eloi, lama sabaktani!” Kē galibë ebëha gali fenene, “Bobë Goto, bobë Goto, ju bome fëyeme kile etanëne?” ³⁵ Fli ho, lolime kē tafa mëtlabë, bu kē we lego aholokwane motlola na gali mëtla, “Aholokwane elo. Elaijame we lolole.” ³⁶ Na li ho fëka tlagutle, na bu sufa iniluha wesibi, wain taba liji tu mëta flu tētatile na klenëba mëta lei tētatile. Na këna Jisame mana fwei telokwakle, wain taba liji tu slo nalëgleme. Na bu gali tle, “Awiya, sebo hwi nolola, bale Elaija bu ligisina na kle lëtletëbakleme nawa o hanane.” ³⁷ Na Jisas feilawa aflei tle na lagliwa tle.

³⁸ Na kē tako ëho, bu tako lotu lo ino ëfo mëta këkesi tēglebë, lakawa tēmalita kufe lokwati. ³⁹ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bu Jisasbë li mëta tlibe. Bu Jisasbë aflei lego aholokwane tle na kē gli tēglebë hwi tlole na gali tle, “Euowe, nëgali fe, bu Gotobë nëbafë.”

⁴⁰ Na aomalë one bu kakëha mëtelubokwëya na hwi mëtelokwakëma. Li mësebëye, buna tafa mëtla, bubë weniji Maria, Makdala lifate mago.

Na li mata, bubë weniji Maria, Jems tokwëfo nabë, Josep nabë bota, na li mësebë weniji Salome. ⁴¹ Èbame Jisas Galili provins mëta tafa tēglena, kē aomalë one bume nagi esogo esogo mëtlelëla na mana mëtaitaefla. Na fli lebutako one mata, kē mëta kē mitlijabë bu iniwa Jisasna Jerusalem lifatewa mitisiya.

Bu Jisas mogome aniji fu-luju mëta gwa mototla

⁴²⁻⁴³ Na taboklë, Arimatea life mago Josep, tisi. Bu hobë gali aholokwane mëglabë letitabo ho li. Bu lale homu. Bu mata, Goto iniwa onehobë eso ho kē tafa lëgletëmebë olë hwi loglalebëme hwi lalëlekëfe. Ebë olë ebë Fraide, wesibi sle mototokwefëmabë olë. Uniji ebë bubë tafawa mëgla olë nëgeme, na bu kē olëye wesibi hana sle motomame. Na Josep bu eso ho Pailat belë tujutle. Bu bume uli hana tletle. Na takune tlole, “Bo Jisas mogome ti mago lalowa tohwa nogotlëmene o hanane?” ⁴⁴ Na Pailat bu klelego latle na melowene latle, “Bu wagli-nawa.” Na bu wame home boblo mogotomabë enënebë eso home gali tujuwelële, ligisinalëgleme. Na bu belë tisi na Pailat bume takune tlole, “Jisas wagli lëlene o mana hwi lëtane?” ⁴⁵ Na kē ho bume gali tlole, “Nëgalimu. Wagli lële.” Bu kē gali aholokwane tle na Josepme gali tlole, “Ju Jisas mogome lalowa tohwa etle.” ⁴⁶ Na kwe Josep bu lale tatiwa ëho heletabo, balitina fa tētatile

na bu Jisas mogome kë ëhona lalei totle. Na bu mogo tehule na aniji fuluju matëmatë mëta gwa telujuwetle. Ho bu kë aniji fuluju tobana go mëtlelëya. Na Josep aniji tako obobwelë tëtagiji na kë aniji fuluju ëfo tiji tletle. ⁴⁷ Na Makdala life mago Maria, na li Maria, Josep bota, bu lolime tafa mëtelo. Na bu Jisas mogome këme gwa togotlebë aniji fuluju hwi mëtlëyo.

16

Jisas bu matëmatë mago lahujuwa tle

¹ Tafawa olë yawe tle, na Makdala life mago Maria, na li Maria, Jems bota, na Salome, bu lëkaluwa welë tu, balitina glo mëtla, Jisas mogome këna tefo namogotlame. ² Na Sande, olobalëmu, bu aniji fuluju matëmatëwa mutuja. ³ Bu mutujabë, na alëgeme blalo gëgali mëtla, “Seme ya lëgaitanamene, kë tako aniji, matëmatë fuluju ëfo mago obwelë nanëgëtayame.” ⁴ Kwe bu mitisiya na lolime mitlija na hwi mëtëkaka, “Aniji, matëmatë ëfo mëta hana ebamëfe. Kë aniji waobobwelë mëtagujayafe.” Kë aniji tako anijimu. ⁵ Na bu kë aniji fuluju matëmatë elë mëtëkakluja. Na bu falake home, tobamu elë kë tafa tëglebë, hwi mëtelëjuwelëla. Bubë ëho heletabo na tatiwamu. Bu kë home hwi motlola na klelego memëtletla, na ulina memëtletla.

⁶ Na bume gali tlome, “Sobo klelego asa elo. Bo

walowene nelë, sobo Nasaret life mago Jisame hohwi etatelo, ti mëta kë bu mëtlabë home hohwi etatelo. Bu eme hana tafa lële. Bu wahuju lële. Sobo hwi elo, eme kë gwa mototlabë tala alujawa ekë lëbe. ⁷ Kwe sobo Pita name, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho fli name sagali ejuwelëmo, ‘Jisas bu afina Galili provinswa waloutatëyo. Na sobo bume këme hwi egujuwelëleme, bu ëbame fene gali tëlëyo.’”

⁸ Na kwe, one bu aniji fuluju matëmatë mago mëtëkaklija na mëtlëbouja. Bu klelego memëtla na lilina hwei memëtla. Na bu këme fli enëneme li gali meha hana gali motloma, bu uli mëtlame nëgeme.

Makdala life mago Maria bu Jisame hwi tlole

⁹ Jisas bu Sande olobalëmu matëmatë mago huju tle. Na bu Makdala life mago Mariame afina tuhu tlelë. Jisas bu ëtani tobali ita tèle ahwane, kë mësebë ato mago hehë tletëme. ¹⁰ Maria bu Jisasna kë asë mëtlabë onehome gali tujuwelëme. Kë enëne bu maninibo mëtletla na ye mëtlekefëtla. ¹¹ Na Maria bume gali tlome, “Jisas mana tafa lële na bo wahwi nololë! Na kë enëne bubë gali aholokwane mëtla kwe melowene lamëtla, ‘Bu sogëna lale.’”

Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalë bume alëgeme esune mëtlëlo

¹² Na tokwafe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalë, lifate kile mëtelo na alëge alëgewa mëtëyeu. Na Jisas kë tlemalëme li weniyanena esune tlëme. ¹³ Na bu kë gali, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho flime, gali mutujuwelëmo. Bu kë gali aholokwane mëtla kwe bubë lowenena hana sle mëtlamu, sogëna tokwë mëgelo.

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home fata tletëme

¹⁴ Na tokwafe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita jowa këniji hi mëtla na Jisas bume mana fata tletëme. Na bume wame galina gali tlome, “Sobo lowene sle jwa fëyeme elone? Na sobo bome, matëmatë mago huju tëgelëna kë hwi motlonabë onehome fëyeme boblo totomone na bubë gali aholokwane toglomo jwa fëyemene?” ¹⁵ Na bume ita gali tlome, “Sobo iniwa lifate Gotobë lale gali, asë elelëtelo. Na Gotobë lale gali iniwa onehome të etagutemome. ¹⁶ Onoho bu Gotobë lale gali lowene sle mëgletlana, na wafi baptais mëglana, kwe Goto bume lëgaitameme na nëno lëgleme, buna unaunalëme tafa nalëglelëmeme. Kwe onoho bu Gotobë lale gali lowene sle hana mëgletlana, Goto bume hehë lëgletëmeme na tëbo miglitayame. ¹⁷ Bome kë lowene sle mëgletë nabë onoho, bu Gotobë afutuku fenene, wesibi melë lamototoma. Bu bobë weniji fë mogotlana, na ahwane hehë

mëgletëmeme. Na bu lili anigawa galina gëgali mëglame. ¹⁸ Na bu wametabo taiju tobana atineha fa mogotlana, bume hana tëbo logotomeme. Na bu motaba foha wesibi atineha hi mëglana, bu tëbo hana miglitayame na bu gigli hana mëglame. Na bu tëbo atona home, toba gwa motatëmana, na bu ato titika mlame.”

Goto Jisame heven life elë watilekole

¹⁹ Tako Ho Jisas, bume gali watë tëtätëme na Goto bume heven life elë tilekole. Na bu Gotobë tobamu toba elë tafa tletle, Gotona onehome eso home tafa namëgletemome. ²⁰ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho mutuja na lale gali të mëtëtagula, li life, li life memëtla. Tako Ho Jisas, bume lataitame, na bubë afutuku lafijiwa tlëme. Na bu, Gotobë afutuku fenene, wesibi melë lamototoma. Na onoho këme hwi mëtla na lowene mëtla, “Bu kë të mëtätë nabë gali nëgalimufe.”

Luk Ebë Lale Anebo Gali Kënëgebëye Jisame Gali nene, Luk Yah tle

*Luk bu kë lale gali
Tiofilusme yahi tletle*

¹ O letitabo ho, Tiofilus. Ebame feilawa ho bu, Jisas wesibi sebobë li mëta, melë kë totometë nabë yahi mëtla. Kwe bu iniwa gali yahi hana mëtla. ² Fli enëne, bu iniwa wesibi Jisas kë totomebë bubë nabana hwi motloma. Na bu kë gali boname na fli enëname të mëtëtatëna. Na kë enëne bu kë aholokwane motlolabë gali yahi mëtla. ³ Këme nëgame, bo metole nanelë, bo mata kë lale gali yahi nelëme na jume nelëbakëme. Bo iniwa wesibi, Jisas melë kë totomebë, onehome itaita takune latlokwe fëmë. Na bo kë wesibëme walowene sle nëletemë. Na bo ëje kë wesibi, yahi sle nelë. ⁴ Ju bobë yahi hwi sle eglomëna, na melowene sle naegletëmeme, “Kë gali bu jume ebame kë okokwe mëtëglëyobë, nëgali gali mu.”

*Ensel Sekaraiame megali
latlole, “Jubë mëse Elisabet
nëba fu egotleme”*

⁵ Herot bu Judia provins mago eso home tafa tëglëna, na lotu lome wege lëglebë ho li këme tëtabe. Bubë weniji Sekaraia. Bu Abiyabë ilawa mago ho. Abiyabë ilawa

mago ho, bu lotu lome wege mëtlekefëya. Bu na bubë mëse mata, lotu lome wege lëglebë letitabo ho Aronbë bosemle. Bubë nobë weniji Elisabet. ⁶ Nona, bohena, Gotobë naba lime lale tafamu lamëtelo. Na bu Gotobë galiwa lowene sle mëtletelo. Na bu këme fëye wesibiha hana mëtelo. ⁷ Kwe bu nëba jwa mëtëtabo. Elisabet layame tlibeme nëgame. Na bohe hoti tle na no mëseti tle.

⁸ Li olëna, Sekaraiabë ilawa mago enëne, Gotobë tako lotu lo mëta, Gotobë wege fa mëtëtatla. Na Sekaraia mata, Gotobë wege fa tëtatlë.

⁹ Ètani home fene aniji motlokwe fëmë, kë fenene Sekaraiame aniji motlola, lale lëkaluna wesibi Gotome ahojume nalëgletleme, Goto bubë lale ahëya lëkalu hëhë nalëgleme. Bu Sekaraiame melëna aniji motlola bu satu salë mëtla na Sekaraiabë weniji fata tletle. Na bu Gotobë tako lotu lowa tëkaklu, lale lëkaluna wesibi Gotome ahojume nalëgeluletleme.

¹⁰ Na Sekaraia lale lëkaluna wesibi Gotome kë ahojume tletlebë olëna, feilawa oneho Gotobë tako lotu lo li mëta loko mëtlelëya na Gotome mana gëgali motlokwe fla.

¹¹ Sekaraia lale lëkaluna wesibi Gotome mana ahojume lëgletlebë, na kwe Gotobë ensel bume mana olafa tletle na lale lëkaluna wesibi këme ahojumbë masei li mëta, tobamu elëme tlibetle. ¹² Sekaraia, enselme hwi tlole na klikina metletlemu na ulina metletle. ¹³ Na këme ensel bume gali tlole, “Sekaraia,

ju uli asa ele. Goto jubë mèse nëba egeholebë gali waaholokwane tolë. Këme nëgeme jubë mèse Elisabet nëba fu egotleme. Na ju bubë weniji mefë saetle, 'Jon.'¹⁴ Kë nëba fu egotlena, jubë lowene lalowamu nalëbetëme na fleflesuna etabeme. Feilawa oneho mata fleflesuna mëtabyame.¹⁵ Tokwafe Goto bume mehwi nalogloleme nëgeme, lale homu. Bu wain taba liji tu na bia tu na hana hi lëglememu. Bu botabë imo mëta manane na Gotobë Amtõtomba bu mëta mana lelutabetleme.¹⁶ Na bu, Israelbë afenëbome lowene hihijika mëglabëme laitameme na ita bubë Gotome esogo melelëlame.¹⁷ Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ètanifu ho, Elaija fenene, bu këha lakalena kalëlegona tafa nalëgleme. Na Tako Home leoutatleme. Bu bolijaya name, nëbale name melë logotomeme, yonane lowene mëta fwa tafa mlame. Na bu Gotobë gali kë momata mëgëtatlabë enëneme sle lotomeme na bu metafafa namëglame, lale lowenena enënebë lowene fene lëbetëme. Na bu onehome sagli lëlelëmeme na Gotobë kalëlegona ho ligisibë olëme mana hwi namëgletleme."

¹⁸ Na Sekaraia enselme gali tlole, "Bo habëna lowene nëgletelëmene, kë gali nëgali gali mu? Ju hwi ele! Bo wahoti nelë na bobë mèse mata wamëseti ebefe."

¹⁹ Na ensel Sekaraiaime gali metafafa tëtatile, "Bo Gabriel. Bo Gotobë li mëta kë niglibekefëbë ho. Goto

bu jine lelëfakënë, jume gali nanogläme na ebë lale gali të nanëtätëme.²⁰ Te! Ju aholokwane ele. Ju bobë gali lowene sle jwa egletleme nëgeme, elë ju gali mumu egëbeme. Ju gali mumu tabo tafa eglebëë, na jubë mèse nëba mana fu totleme. Bobë gali olafa lëglebë olë, Goto waaniji lolole."

²¹ Oneho Sekaraiaime yafe hwi mëtletla na metutune lamëtletla, "Bu lotu lo mëta tako tafa fëyeme lelulene, wesibi liha fata leluletlene?"²² Tokwafe tekaklina, gëgali lëgleme fene kwe bu hana gëgali tle. Bu tobanawa lëlekuju tëbebokwaketëme. Bu gali wamumu tëbe. Oneho bume yafe hwi motlola na melowene lamëtletla, "Gotobë tako lotu lo mëta, Gotobë klelegowa wesibi hwi lelujelëlefe."²³ Tokwafe, Sekaraia, Gotobë tako lotu lo mëta kë wege tëglebë wege yawe tlole na bubë lifatewa mana tuju.²⁴ Na tokwafe bubë mèse Elisabet nëba imona tëtabe. Na bubë lo mëta fwa tobali yeme tafa tle. Na bu megali tle,²⁵ "Goto maninibo tletenë. Bome kë fata lëgletenëbë wesibi, ebë Gotobë wesibi. Bo onehobë naba lime, layame kë tiglibebë tiniji, Goto wasle totle."

Ensel Mariame megali tolë, "Jisame egehole naegleme"

²⁶ Elisabet bu nëba imona tobali ita jowa yeme tafa tle na Goto, bubë ensel Gabrielme, Galili provinsbë

tokwêfo lifate Nasaretwa mana jine tlêle. ²⁷ Na bu layo mëse belê tujutê, bubê weniji Maria. Kê mëseme, eso ho Devitbê afenêbo mago ho, Josep sei lëglebême wafi aniji motlêya. ²⁸ Na Gabriel gali tolê, “Bo nisiyo. Goto juna etabo na jume lataita na tako tole latletê.” ²⁹ Maria kê gali aholokwane tlole na klelego metletle na tutune tle na melowene tle, “Kê habêtabo galine?”

³⁰ Na ensel gali tolê, “Maria, ju uli asa ele. Goto jume fleflesumu lalêletê. ³¹ Aholokwane ele. Ju nêba egeholeme. Na ju iko nêba fu egotleme. Na ju bubê weniji mefê egotleme, ‘Jisas.’ ³² Na bu flesu hoha lëgêtabeme. Na bu mefê namogotlame, ‘Tako kalêlegona Gotobê nêba mu.’ Na Goto bume eso home aniji logloleme, bosome Devit fene tafa tle. ³³ Na bu Jekobê ilawa mago enênebê eso home unau-nalême lêtabetême nalêgleme. Na bu eso home iniwa olê metafa lokoukêfeme.”

³⁴ Na Maria enselme gali tlole, “Euowe. Bo nêba habêna nêgeholêmene? Bo ho sei hana nêlêlêfe.”

³⁵ Na ensel bubê gali metafu têtatê, “Gotobê Amtêtomba jume ligisi tême na kalêlegona Gotobê afutuku jume lamu lëgêtame. Kême nêgeme, kê nêba ju tokwafe fu egotlena bu Gotobê lalê homu lëgêtabeme. Na bu mefê namogotlame, ‘Gotobê nêba.’

³⁶ Ju aholo bo eta! Binabi Elisabet bu mësetimu kwe

bu mata nêba ehole. Oneho megali kê mêtlekefêtêyabê, ‘Bu layame eliboo,’ kwe aona yeme neme na bu nêba mana tafa egleme. ³⁷ Goto bu Elisabetme nêba melê lêlê na jume mata nêba lëglême. Gotome li wesibiha hana lêkle logotleme, bu lalowa iniwa wesibi melê logotomeme.”

³⁸ Na Maria bume gali tlole, “Aholokwane ele. Bo Gotome wege nêgletelêbê mëse. Bu bome melê malêtanê, ju fene gali ele.” Na kwe ensel bume kile têta.

Maria Elisabetme hwime tujutê

³⁹ Kê nalêwa, Maria bu hokweinawa fatini mêtâ kê tégêbebê lifatewa tokwale, Judia provins mêtâ, Elisabetme hwi naegwelême. ⁴⁰ Na bu Sekaraiabê lowa t êkaklu na Elisabetme gali tole, “Bo nisiyo.” ⁴¹ Elisabet kê gali aholokwane tolê na nêba imo mago klikinamu metletê. Na Gotobê Amtêtomba Elisabet belê tisi tê na buna mêtêtabo. ⁴² Na bu Mariame anisana gali tolê, “Goto jume fleflesumu lalêletê na jume tako lëgaitamê lalêle kwe fli oneme, melêgaitame hana lêle. Na kê nêba jubê imo mêtâ kê nêgebê, Goto bume mata tako lëgaitale lëgmemu. ⁴³ Bo lalê mëse nane na bobê Tako Hobê bota, bo belê kê egisibê. ⁴⁴ Aholokwane ele! Bo jubê gali meaholokwane noglêna, ‘Bo nisiyo,’ kwe bobê nêba fleflesu lalêlule na klikinamu melêluletenê. ⁴⁵ Ju Gotome melowene sle tletle, ‘Goto kê wesibi jume kê gali toglêbê,

melë lëgleme, këme nëgeme ju
fleflesu këme egleme.”

*Maria Gotome kë fleflesu
tëgletlebë sawa*

⁴⁶ Maria gali tle,
“Bobë lowene mago lowe-
nena
Gotome fleflesu nëlekefëtelë,
na bibita notokweflë,
‘Goto bu lale mu.’

⁴⁷ Na bo Gotome fleflesu
nëletelë.
Bu bome lëgaitanë ho,
bo tafa sle këme nelë,
bu melë lëgëtanëme
nëgeme.

⁴⁸ Bo bubë wege mëse,
bo lale mëse nane.
Kwe bu bome hwi tlonë
na maninibo tletenë.

Elina, unina mata,
iniwa oneho megali
mokoukefëtëname,
‘Goto bume tako fleflesu
latletë.’

⁴⁹ Na Tako Afutukuna Goto,
bome lale wesibi-
mume laitanë.
Ebë kë nëgebë Goto,
tëbo lowene hanane,
lale lowene nawa lëtabe.

⁵⁰ Bubë gali momata jwa kë
mogotlabë onehome,
Goto bume maninibo
lëglekefëtëmeme.

Bu itaita melë lo-
tokefëmeme,
ebë olëna kë tafa mëglabë
onehome
na tokwafe fu onehome
mata
itaita melë lotok-
wefëmeme.

⁵¹ Goto bubë afutukuna melë
totome.
Oneho bu melowene
mëtlana,
‘Sebo kwe lale enënefe.
Fli enëne bu seboha
nane. Weye.’

Na bume fwa fleflesu
mëtletëma
na bibita mototoma,
bu këha enëneme hehë
tletëme,
na bu mitliwaya.

⁵² Bu kalëlegona eso home
boblo totome,
kwe atwati home
taitame.

⁵³ Bu foneme gigli mëtlabë
onehome,
lale wesibi tlëme
na bubë imo sosolo
memëtëtaya.

Kwe feilawa wesibina
onehome hehë tletëme
na bu alujawa mitli-
waya.

⁵⁴⁻⁵⁵ Bu bubë wege enëne,
Israelbë ilawa mago
enëneme taitame.

Na bu Abraham name,
sebobë semlenino
name,
gali kë sle tëtatëmebë gali
aholokwana hana ti tle.
Bu bume megali sle tle,
bume na bubë tokwafe
fu afenëbome
itaita memaninibo
lëkoukefëtëmeme.”

⁵⁶ Maria bu Elisabetna
aona yeme mëtëtabo na bubë
lifatewa tuju.

Elisabet Jonme fu totle

⁵⁷ Elisabetbë nëba fu olë
fata tletë, na bu iko nëba
mana fu totle. ⁵⁸ Bubë
life mago oneho na weife
mago enëne, Goto bume
kë maninibo tëgletëbë gali
aholokwane mëtla na buna
iniwa fleflesu mëtlelëya.

⁵⁹ Nëba tobali ita aona
olë kënji tëtabe, na bu loko
mëtletëya, kë nëbabë ato
jibo tlë namëtatame. Na
bu metole lamëtla, boli-
jaya Sekaraiabë wenijina

lëtabeme. ⁶⁰ Kwe bota gali tlome, “Matëbe. Bubë weniji Jon.” ⁶¹ Na bume gali motlëya, “Ju kë weniji fëyeme fë etlene? Jubë afenëbo mago hobë weniji li këha hana lëbe.” ⁶² Na bu kë nëbabë bolijayame to-bana lëlekuju mëtletla, “Weniji habelë fë egotlemene?” ⁶³ Na bu yahi laba mëglëlabëme, tobanawa lëlekuju tletëme. Na bu mëtlëla na bu kë laba mëta meyahi latle, “Bubë weniji Jon.” Na bu kë weniji hwi motlola na klelego memëtla. ⁶⁴ Na Goto Sekaraiabë gali laslewa tëtatile na bu ita mana gali tle na Gotome fleflesu latletle na bibita totle. ⁶⁵ Na bubë life mago oneho kë wesibi hwi motlola na klelego memëtletla. Na kë gali, Judia provinsbë fatini mëta kë tégëbagubë lifatewa fifiji mëtlagula. ⁶⁶ Na bu kë gali aholokwane motokouja na tako tutune memotokouja na takune mëtla, “Tokwafe kë nëba habëtabo hoha lëgëtabemene?” Bu melowene mëtlame nëgeme, “Gotobë kalëlego bu mëta lëtabetle.”

Sekaraia Gotobë lowene mago gali të totle

⁶⁷ Gotobë Amtëtomba, kë nëbabë bolijaya, Sekaraia belë tisi tle na buna mëtëtabo. Na bu Gotobë lowene mago gali metë totle,

⁶⁸ “Sebo Israelbë Gotome fleflesu manëletla na bibita manotla.

Bu seme, bubë onehome, lëgaitana nalëgleme tisi tëna,
na seme nëno nalëgleme tisi tëna.

⁶⁹ Goto, bubë wege ho Devitbë afenëbo mago, kalëlegona ho seme jine tlëtëna,
seme lëgaitana nalëgleme,
na nëno nalëgleme.

⁷⁰ Ètani anebomu, Goto bu kë galime gali sle latlona.
Na bubë lowene mago gali të mototokweflabë ho,
bu kë gali sle toglobebë gali të mototla.

⁷¹ Bu wagali sle tle, seme lëgaitana nalëgleme.
Na seme kë wame moglonabë enëne magome
na gëglë kë moglonabë enëne magome nëno lëgleme,
bu seme tëbo hana mëgëtaname.

⁷² Bu ëbaimë sebobë semleninome megali sle latlome,
‘Bo seme maninibo nëgletëyome na nëgaitome.’
Na bume kë gali sle toglobebë gali,
mana lowene tlekefëtëme, aholokwana hana ti tle.

⁷³ Bu sebobë semle Abrahamme gali wasle tëtatile.
Na ebë olë, Goto bu metole lalëletëna,
kë wesibi seme mefata lëgletëname,
bu ètani fene gali sle tle.

⁷⁴ Bu metole lalële,
bu seme kë wame moglonabë enënebë magome
nëno lëgleme.
Na sebo Gotome esogo sle nanëglëlëlame

na wame home uli jwa
nanëletëmame.

75 Këme nêgeme, sebo
ebë life mëta mana
nëtabëyame,
sebo bubë li mëta lale
lowene mëta natafa
nëglame.

Na sebobë lowene mëta
bubë lale lowenewamu
lëbetëname.

76 Na ju, bobë nëba, tokwafe
jume mefë mëgëtome,
'Tako kalëlegona Gotobë
lowene mago gali të to-
tokweflebë ho.'

Ju Gotobë kalëlegona
hobëme eoutatleme
na bubë alëge fu naege-
tatleme.

77-78 Ju Gotobë onehome
okokwe
na bu melowene
namëglame,
'Goto bume tako
maninibo lalëletëme,
na bubë tëbo lowene sle
nalëtatëmeme
na bume laitameme.'
Na bu heven life
mago elulego seme
lëglëname.

79 Na oneho bu tëbo lowene
mëta kë tafa mëglabë,
kë elulego bume
lale lowene olafa
lëtatëmeme.
Bu lale tafa lowene seme
olafa lëtatëname
na sebobë lowene lalowa
nalëbetëname."

80 Tokwafe, Jon, sigli lëleme
na bubë lowene lalemu
lëbetleme. Bu ho jwa tabo
elë lutabeme. Bu lutabebë
na mana Israelbë afenëbobë
naba li mëta, bubë wege
mana fa lotleme.

2

Maria Jisame fu totle

1 Elisabet bu Jonme wafu
totle, na kë nalëwa, Rom
lifate mago eso ho Ogas-
tus, bu kë tafa lëglelëmebë
onehome tabëi mëglabëme
wasle totle. 2 Gavman

ëbame onehome hana tabëi
tle. Ebënawa tabëi lëgleme.

Na kë nalëwa, Kwirinius
bu Siria provins magobë
ëso ho tëtabetëme. 3 Këme

nêgeme iniwa oneho bubë
lifekuwa këme mitliwaya,
Gavman bubë weniji gogwa

nalëgletëmeme. 4 Na Josep
Mariana Galili provinsbë
tokwëfo lifeku Nasaret kile

mëtelo na Judia provinsbë
tokwëfo lifeku Betlehemwa
mitimo, bubë bosemlebë

life nêgeme. Josepbë bosem-
lebë weniji Devit, Israelbë
ëtanifu eso ho. 5 Na bume

sei lëglëbëme, kë aniji mo-
totlabë Mariana mitimo,
weniji bubëna iniwa sle

namogotometëmame. Na
kwe Maria nëba imona.

6-7 Betlehem lifewa fwa
mutulo. Na kë lifeku mago
ni lobë ke mëtlame nêgeme

na bulmakaubë ni lo mëta
këme ni mëtebo. Na bu kë
lo mëta mana mëtëtabo na

Maria amlebo mana fale tëta.
Na bu abwa nëba mana fu
totle. Na ëhona lei totle na
bulmakaubë hi wesibi iseku

mëta tuku tle.
*Gotobë ensel, sipsip kleli
kë mëglëmabë home gali
mëtehitëma*

8 Na kwe Betlehem life li
mëta, sipsip kleli mëtlëmabë
ho mana tafa mëtla. Na

bu klabëna bubë sipsip

kleli kēme mētlēkēfēma.
 9 Mētlēmabēē, na Gotobē
 ensel fata tletēme na Gotobē
 elulego kljiha sisigli tētāgule
 na bume hwagēnē totome.
 Na bu tako ulimu memētla.
 10 Kwe Gotobē ensel gali
 tlome, “Sobo uli asa elo.
 Aholokwane elo! Bo some
 lale galimu nehitēyo. Iniwa
 oneho bu ebē lale gali aholok-
 wane mēglana, kwe bu tako
 fleflesu mēglame. 11 Ebē gali
 melē lēgēbelalēle, ebē olēna,
 Devitbē lifeku mēta, mēse li
 nēba fu etle. Kē nēba bu some
 lēgaito nalēgleme, tēbo lowene
 mago nēno nalēgleme. Bu
 tako ho, na Goto bume wafi
 aniji tole, onehome lēgaitame
 nalēgleme, tēbo lowene mago
 nēno nalēgleme. 12 Sobo
 mehwi eglolome. Ēhona
 leitabo nēba bulmakaubē hi
 wesibi iseku mēta ni lēbe.”

13 Ensel wagali tlome
 na feilawa ensel lafatawa
 mētletēme. Na bu Gotome
 fleflesu mētletla na bibita
 mototla, na Gotobē sawa
 mēfē lamētētātla, 14 “Goto bu
 heven life mēta kē tafa lēglebē
 bu lale na tako mu. Oneho
 Goto kē fleflesu lēgletēmebē,
 bubē lowene lēgēbetēme sle
 malēletēme.”

*Sipsip kleli kē mētlēmabē
 ho, Jisame hwime mutujutla*

15 Na kwe ensel bume
 hune mototoma na heven
 lifewa motokwala. Na
 sipsip kleli kē mētlēmabē
 ho mana gali mētla, “Te,
 mana manuja, Betlehem
 lifekuwa. Goto seme kē
 gali toglonabē wesibi hwi
 nanugujelēlame.” 16 Na bu
 hokweinawa mutuja. Na

bume hohwi mētētāgutla.
 Na Josep na Maria name
 mana hwi motloma. Na
 bulmakaubē hi wesibi iseku
 mēta kē ni tēgēbebē nēbame
 mata hwi motlola. 17 Bu hwi
 motlola na bu ensel kē gali
 toglobebē gali tē mētētātēma.
 18 Na iniwa oneho, bu sipsip
 kleli kē mēglēmabē hobē gali
 aholokwane motloma, na
 klelego memētla. 19 Kwe
 Maria kē wesibi aholokwana
 hana ti tle na itaita lowene
 tlekefētle. 20 Na sipsip
 kleli kē mētlēmabē ho, kē
 aholokwane mētlabē gali na
 kē hwi motlomabē wesibime
 Gotome fleflesu motokoutla.
 Iniwa wesibi melē mētleme
 nēgēme, Gotobē ensel fene
 gali tlome.

*Bu kē nēbabē weniji mēfē
 mototla, “Jisas”*

21 Tobali ita aona olē tētābe
 na bubē ato jibo mana tlē
 mētētātla, na bubē weniji
 mana fē mototla, “Jisas.”
 Maria kē nēba tehōle jwa
 nēgena kwe Gotobē ensel
 kēbē wenijibēme mana gali
 tolē.

*Simeonna Anana Jisame
 tako lotu lo mēta hwi
 mētēlujelēlo*

22 Na kē olē fotokoke tēme,
 Josep Mariame Jerusalem
 lifatewa tleouli, toba mago
 sasū ko, Gotobē naba li mēta
 sle naegotomeme, Mosesbē
 gali fene tēbetle. Mēse bu nēba
 tafa eglena, toba sasū kowa
 egehona, kwe Gotobē naba
 li mēta tēbo lalēta. Na kwe
 bu nēba Jerusalem lifatewa
 mētēlululo, Gotome mēglēlo
 namēglome. 23 Tlemalē

bu metole lamëtelo, Gotobë gali kē lēgēbebē, kē galiwa esogo mëtletelëlo. Kē gali melē lēgēbelalēle, “Sobo abwa mago iko nēba kē nēgebē, Gotome eglëlome.”²⁴ Na Gotobë tafa sle gali mata melē lēgēbetlelalēle, “Sobo tēle seuneni o tēle yolime nēbale, Gotome egehotelome, Gotobë naba li mēta, toba mago sasu ko kēna sle naegotomeme.” Na bu fole kēme mētehoujo, lotu lome wege lēglebē ho, kē fole Gotome ahojume nalēgletleme.

²⁵ Na kē nalē, ho li Jerusalem lifate mēta tētabe. Bubē weniji Simeon. Kē ho kē nēgebē bu lale lowenewa esogo tlelële na bu Gotome fwa lowene slemu tletle. Na Gotobë Amtëtomba bu mēta telutabetle. Simeon bu Goto kē jine lēglelebē hobēme hwi tletle. Israelbē ilawa mago onehome lēgaitame nalēgleme.²⁶ Gotobë Amtëtomba bume megali sle latlole, “Ju ilawa hana gli egleme. Ètani Goto bu megali slemu latle, ‘Bo ho jine nēglëlēme, onehome tēbo lowene mago nēno lēgleme.’ Ju kē home afina hwi eloleme na ju mana gli elēme.”²⁷ Na kwe Gotobë Amtëtomba Simeonme tisi tle na bu Gotobë tako lotu lowa kēme tēkaklu. Na Jisasbē botana bolijaya name, Jisame Gotobë lowa mëtletlulo, kē nēbame melē namogotlame, Gotobë gali fene lēbetle.²⁸ Na Simeon kē nēbame hwi tole na fa totle. Na bu Gotome fleflesu tletle na bibita totle na megali tle,

²⁹ “Tako ho, jubē gali sle gali

watēbetē,
na bo, jubē wege ho,
bo manibona wasle nelē,
bo mana lalowa gli nelē.

³⁰ Seme nēno lēglebē home,
ju kē jine tēglēlebē ho,
bo nabana wahwi nololē.

³¹ Ju kē home,
iniwa onehome ekē leb-
otane etatēme.

³² Na kliji elulegoha, bu Go-
tobē lowene,

Israelbē afenēboni
mētabēya jwa mēglabē
enēneme
olafa lēgētātēmeme.

Na bu Israelbē afenēbome,
lēgaitame nalēgleme
jubē lowene esogo
mēglelēlabē.

Kē oneho ebē jubē.”

³³ Jisasbē botana, boli-
jayana, Simeon nēbame kē
gali toglolebē gali aholok-
wane mëtelo na klelego
memëtletelo.³⁴ Na Simeon
Gotome gēgali tlelële, bume
lēgaitame nalēgleme. Na bu kē
nēbabē bota, Mariame, gali
tolē, “Aholokwane ele! Goto
ebē nēbame meaniji latlole,
Israelbē lebutako afenēbome
melē logotomeme. Lebutako
oneho bume kē lowene
sle mēgletlabē lowene, kile
mlame na lebutako oneho
bume kē lowene mēgletlabē
lowene esogo sle melelëlame.
Ebē nēba kē nēgebēye, Gotobē
lale lowene, onehome leb-
otane lētātēmebē ho. Kwe
feilawa oneho bume tēbo
gali moglolume,³⁵ na bubē
lowene mago tēbo lowenebē
olafa lēgletēmeme. Na tok-
wafe ju tako hobota egleme,
sēfa yo sle eglēbē fenene.”

³⁶ Na Gotobë lowene mago gali tē egotlebë mëse li kē mëta tafa tle. Bubë weniji Ana. Bu Aserbë afenëbo magobë mëse, Fenuelbë nëba. Ètani bu ho sei tlële na bu kē hona tobali ita tēle tlibutu këniji tafa mëtelo ³⁷ na bohe mana gli tletë. Na bu sei ju tètabe. Na ëje bu 84 tlibutu këniji etabe. Bu Gotobë tako lotu lo kile hana tletle. Bu hi wesibi itaita yo tle kēfe, Gotome lowene sle naegletleme. Na bu Gotome mana gëgali tlelëkefle. Klijina, klabëna Gotome fwa lowene tlekefëtla. ³⁸ Na kē nalë, Ana bu nëba loliwa tisi tle na Gotome mana gali tlole, “Ebë nëba, yaha fëyeme enënëna.” Na feilawa oneho bu mehwi kē mëtletlekefëyabë, Goto bu Jerusalem lifate mago onehome nëno lëgleme. Na bu kē nëbabë gali kē onehome tē tètätëme.

Josep, nona, Jisasna, Nasaret lifewa ita mutuja

³⁹ Bu iniwa wesibi, Gotobë gali fene tëbe, melë wamoto-toma. Na kwe bu Galili provinsbë tokwëfo lifeku Nasaret lifekuwa ita mutuja. Ebë bubë life. ⁴⁰ Na kē nëba sigli lëleme na lolokwëne lëgleme. Na lale lowene bubë lowene mëta lëbetleme na Goto bume tako tole lëletleme na bume laitaleme.

Jisas, falake tokwëfo nëgena, na botana bolijayana tako lotu lowa bume iniwa mëtletelulo

⁴¹ Iniwa tlibutuna, Jisas bolijayana, botana, Jerusalem lifatewa itaita

lamëtëyeoukefo, Gotobë tako lotu olë lowene mëtletelome nëgeme. Israelbë ilawa mago oneho, bu kē tako lotu olë, Goto ètani bosemnenime kē tégaitamebë olë na Isip lifate kēna kile mëtëglabë olë, lowene mëtletlekefëtla. ⁴² Jisas bu we ita tēle tlibutu këniji watle. Na kwe bu Jerusalem lifatewa ita mutuja bu ëbame fene mutujukefëya, Gotobë tako lotu olë lowene mëtletleme nëgeme. ⁴³ Kē tako lotu olë yawe motlola, na kwe bu Jerusalem lifate kile mëtla na bubë lifekuwa mutuja. Kwe falake tokwëfo Jisas, Jerusalem lifate mëta mana tafa tle. Botana bolijayana melowene hana mëtletelo, “Jisas mana tafa lële.” ⁴⁴ Weye, bu meweniji lamëtelo, fli enënëna mana asë melawa. Këme nëgeme olë jowa buwa mëtëyeu. Tokwafe, bubë ilawa mago onehome na bubë yabe home, tètakune mëttagumo. ⁴⁵ Bu yafe tètakune mëttagumo, kwe hana hwi motlolo. Këme nëgeme bu lu mëtelo na Jerusalem lifatewa ita mëtëyeu, hohwi namogutatelome. ⁴⁶ Bume aona olë yafe hohwi mëtëtätelo. Na tokwafe bume tako lotu lo mëta hwi motlolo. Bu Gotobë gali okokwe moglomabë hobë ku mëta tafa tletëme. Na bubë gali mana aholokwane tlagukefëme na bume tètakune tlokefëme. ⁴⁷ Iniwa oneho, bubë lowene yafe hwi motlotla na bubë tafu gali yafe aholokwane motlotla, klelegomu

memëtletla. ⁴⁸ Botana boli-jayana hwi motlolo, na klelego memëtletelo. Na bota bume gali tlele, “O hëyai, ju seme melë fëyeme etanone? Sebo blijayana jume yafe hohwi nëtatëyo na maninibona tëbo menëletëyo.” ⁴⁹ Kwe bubë gali tafu tëtätëme, “Sobo bome fëyeme hohwi etatenone? Sobo bome melowene hana eletëname, ‘Bo bobë ayabë lo mëta tafa manelë?’” ⁵⁰ Kwe bubë gali lowene hana mëtletelo bu yaya lamëtletelo.

⁵¹ Na kwe buna Nasaret lifewa ita mutuja. Na bubë lowenewa esogo esogo tlelëkefëtëme. Kwe Maria bowene meta kë hwi toglometlebë wesibi, bubë lowene mëta mana tehotle. ⁵² Na Jisas sigli tle na bubë lowene lalemu lëbetleme. Na Goto bume flelesu lëletleme na iniwa oneho mata bume tole mëgletlame.

3

Tu mëta baptais logo-tomebë ho, Jon, gali të tëtätëme

¹ Eso ho Taiberius, bu we ita tobali tlibutu këniji, Rom life enënebë tako eso home tafa tletëme. Kë nalëwa, Pontius Pailat Judia provins enënebë eso home tafa tletëme. Na Herot Galili provins enënebë eso home tafa tletëme. Na bolijamo Filip bu Ituria na Trakonitis provins enënebë eso home tafa tletëme. Na Lisantias, bu Abilene provins enënebë eso home tafa tletëme. ² Na Anas na Kaiafas bu lotu lo mëta wege mëglabë enënebë

eso ho mëtëtabo. Kë nalëwa, Sekaraia bowene Jon, ho jwa tabo mëta tafa tle na Gotobë gali bubë lowene mëta mana fata tletle. ³ Këme nëgeme, Jon bu Jordan tu lime kë tafa mëtëlabë lifekuwu taju na gali metë tëtägutëme, “Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome na baptais elome. Na Goto bu sobobë tëbo lowene aholokwana ti lëgletëyome na hana lëgeholeme.” ⁴ Kë wesibi mefata latle, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Aisaia, fene yahi tle. Bu meyahi latle, “Tokwafe, li ho, ho jwa tabo mëta mewe lëgleme, ‘Sobo tako hobë alëge fu etatelo, alëge sle etometelo. ⁵ Bu iniwa klukulego tabobë na iniwa fofotabobë sle motomame. Na iniwa alëge, ekekë mëglebë sasle mëtaguma. Na iniwa alëge tëbo mëglebë, sasle motoma. ⁶ Na iniwa oneho, Goto onehome kë nëno lëglebë wege hwi moglotlame.’” ⁷ Feilawa oneho Jon belë mitisitla, bume baptais nalogotomeme. Kwe Jon bume gali tlome, “Sobo tëbo taijuha. Sobo tëbo enëne. Goto tako wame loglëyome na tëbo lëgëtome. Sobo melowene lalone hee! Bo some baptais nëgëtona kwe Gotobë wame some hana tëbo lëgëtomene? Weyewa. ⁸ Sobo tëbo lowene aholokwana ti egelona na Gotobë lale lowenewa esogo eglelëlona, ta kë lowene saolafa etlo, bu melowene namëgletëyome,

'Bubë tēbo lowene aholokwana wati mēlafa na Gotobē lale lowenewa esogo melelēlafa.' Na sobolalo megēgali asa elo, 'Sebo Abrahambē afenēbo, kēme nēgame Goto bu seme hana tēbo lēgētaname.' Weye. Bo some gali nolēyo, Abrahambē afenēbo ebē tokwēfo wesibi. Goto ebē anijime, Abrahambē afenēbome lalewa fata lotomeme. ⁹ Gotobē wame bu onehome fata lēgletēmeme nounou lalēletēmemu, yasi ti wayome wafi lēbe. Na iniwa ti, lale liji mogwalē hana mēglana, kwe Goto kē ti tētēka lēgleme na ahojume sike lēleme."

¹⁰ Oneho bu Jonbē gali aholokwane motlola, na bume metakune motlola, "Sebo habelē nēglamene na Goto seme tēbo jwa nalēgētaname?" ¹¹ Na bume megali tlome, "Fli enēne bu gelowa ēho tēle tēle nēgena, bu fli alujawa kē nēgebē enēneme sa mēlēma. Na fli enēne hi wesibina nēgena, bu hi wesibi jwa kē nēgebē enēneme sa mēlēma." ¹² Takis baliti glo mēglabē ho fli, bu belē mitisiya, bume mata baptais nalogotomeme. Na bu takune motlola, "Tisa, sebo habelē nēglamene?" ¹³ Na bume megali tlome, "Sobo takis baliti meglo egletemome, gavman fene gali tlēyo. Sobo fli baliti manawa asa glo eletemo." ¹⁴ Na wame home boblo mogotomabē enēne fli, bu mata takune motlola, "Na sebowa, sebo habelē nēglamene?" Na bume

gali metafu tētātēme, "Sobo fli enēneme gēglē asa elelēmo na bubē baliti toklime glo elome. Na sobo fli onehome gavmanbē naba lime blawa asa so etatemo na bubē baliti blawa glo eletemome. Na gavman some wege baliti kē lēglēyobē, kēme fwa flelesu egelome. Fli baliti glome asa tole elo."

¹⁵ Na oneho Jonme hwi motlola, na bubē lowene fokokoke tēme na bubē lowene nawa melowene mētla, "Jon bu kē ho nawa, seme na nēno lēglebē ho nawa. Goto kē aniji toglolebē ho nawa." ¹⁶ Kēme nēgame Jon bubē gali metafu tētātēme, "Bo some tu mēta fwa baptais nēlelēyo. Kwe tokwafe bobē nagi ho li ligisime. Na kē ho kē ligisibē bubē afutuku takomu kwe bobē afutuku tokwēfomu. Bo lale ho nane kē ligisi home kē nēgaitalēme, manawa wege ho fene laitale. Weye. Bo bubē jiteho hana titika nēgletelēme. Bu letitabo homu nēgame na bo atwati homu. Bu some Gotobē Amtētombana, ahोजना baptais lēglelēyome. ¹⁷ Na kē ho kē ligisibē bu tēbo lowenenabē enēneme na lale lowenenabē enēneme lēselokwame, nuju bolijaya hwetikina witi liji mago fene lēselokwa. Na bu lale lowene enēneme heven life elē sei lēlēmeme, nuju bolijaya bu witi liji, lale lo mēta fene gogwa lēle. Kwe bu tēbo lowene enēne lēle jwa ahoku life elēme sike lēgleme, nuju bolijaya witi liji mago hwetiki ahojume fene sike

lële.”

¹⁸ Jon bu feilawa gali tē tētātēme, onehobē lowene huju tētātēme, lowene sle namēglame. Na kē esome fwa, Gotobē lale gali kēme tē tētātēme.

Herot bu Jonme kalabusu lowa tuku tle

¹⁹ Herot, Galili provinsbē eso ho, bu bolijamobē mēseme, Herodiasme, hijika totle na sei tlē. Na Jon bume kēme wame gali tole. Na iniwa fli tēbo lowene Herot bu kē tēglebēmeha bume wame gali tlokwefle. ²⁰ Na Herot bu li tēbo lowene tle. Bu melēme, Jonme kalabusu lowa tuku tle.

Jon Jisame baptais totle

²¹ Kē nalēwa, Jon kalabusu lome tafa jwa tēglena. Bu iniwa onehome wabaptais totome, na bu Jisame mana baptais totle na Jisas Gotome mana gēgali tole. Bu Gotome mana gēgali tlelēlebēē, na heven inoha latikawa tle. ²² Na Gotobē Amtētomba seuneni foleha ji tētēkeketle. Na bu matafa mēta gali tle, “Ju bobē lale nēba. Bo jume tako tole nanēletē, tako fleflesu nanēletē.”

Jisasbē bosemlembē weniji

²³ Jisas bubē aowafewe tlibutu mutuju tle na bubē wege mana fa totle. Na kwe oneho bume meweniji lamētletla, Josepbē bowenefe. ²⁴ Josep Helibē bowene. Na Heli Matatbē bowene. Na Matat Livaibē bowene. Na Livai Melkibē bowene. Na Melki Janaibē bowene.

Na Janai Josepbē bowene. ²⁵ Na Josep Matatiasbē bowene. Na Matatias Amosbē bowene. Na Amos Nahumbē bowene. Na Nahum Eslibē bowene. Na Esli Nagaibē bowene. ²⁶ Na Nagai Matbē bowene. Na Mat Matatiasbē bowene. Na Matatias Semenbē bowene. Na Semen Josekbē bowene. Na Josek Jodabē bowene. ²⁷ Na Joda Joananbē bowene. Na Joanan Resabē bowene. Na Resa Serubabelbē bowene. Na Serubabel Sealtielbē bowene. Na Sealtiel Neribē bowene. ²⁸ Na Neri Melkibē bowene. Na Melki Adibē bowene. Na Adi Kosambē bowene. Na Kosam Elmadambē bowene. Na Elmadam Erbē bowene. ²⁹ Na Er Josuabē bowene. Na Josua Elieserbē bowene. Na Elieser Jorimbē bowene. Na Jorim Matatbē bowene. Na Matat Livaibē bowene. ³⁰ Na Livai Simeonbē bowene. Na Simeon Judabē bowene. Na Juda Josepbē bowene. Na Josep Jonambē bowene. Na Jonam Eliakimbē bowene. ³¹ Na Eliakim Meleabē bowene. Na Melea Menabē bowene. Na Mena Matatabē bowene. Na Matata Natanbē bowene. Na Natan Devitbē bowene. ³² Na Devit Jesibē bowene. Na Jesi Obetbē bowene. Na Obet Boasbē bowene. Na Boas Salmonbē bowene. Na Salmon Nasonbē bowene. ³³ Na Nason Aminadapbē bowene. Na Aminadap Atminbē bowene. Na Atmin Arnibē bowene. Na Arni Hesronbē bowene. Na Hesron Peresbē bowene. Na Peres Judabē bowene. ³⁴ Na Juda Jekopbē bowene. Na

Jekop Aisakbë bowene. Na Aisak Abrahambë bowene. Na Abraham Terabë bowene. Na Tera Nahorbë bowene. ³⁵ Na Nahor Serukbë bowene. Na Seruk Reubë bowene. Na Reu Pelekbë bowene. Na Pelek Eberbë bowene. Na Eber Selabë bowene. ³⁶ Na Sela Kainanbë bowene. Na Kainan Arpaksatbë bowene. Na Arpaksat Siembë bowene. Na Siem Noabë bowene. Na Noa Lamekbë bowene. ³⁷ Na Lamek Metuselabë bowene. Na Metusela Enokbë bowene. Na Enok Jaretbë bowene. Na Jaret Mahalalelbë bowene. Na Mahalalel Kenanbë bowene. ³⁸ Na Kenan Enosbë bowene. Na Enos Setbë bowene. Na Set Adambë bowene. Na Adam Gotobë bowene.

4

Satan bu Jisame tëbo loweneme fene susu totle

¹ Gotobë Amtëtomba, Jisas mëta telutabetle na bu Jordan tu mago ita tuju. Na Gotobë Amtëtomba bume ho jwa tabo elë tlelule. ² Na Satan bume niliafewe olë tëbo loweneme fene susu totokwefle.

Na kë nalë, Jisas hi hana tle na bu foneme gli tle. ³ Satan bume gali tole, “Ju Gotobë nëba nëgebë kwe, ju ebë anijime gali eolëme na bu bletë nageme fata naeglamëme. Na ju hi elëme.” ⁴ Kwe Jisas bume gali tafu tëtatlë, “Gotobë bogo megali lala, ‘Hi wesibiwa, onehome, lale tafame hana lëgaitameme.’”

⁵ Na kwe Satan bume kë mago mana tilekole. Na bume iniwa tatako lifate lalebotanewa totometle. ⁶ Na

gali tole, “Bo jume tako afutukume nëgaitëme, kë iniwa lifatebë onehome eso ho tafa naegletëmeme na ju tako eso home tafa elëme. Na bo kë lifatebë iniwa lale wesibi jume yo noglëme. Kë iniwa lifate na wesibi ebë bobë, bu bome wayo tlonë. Na bo li home yo noglolëbëme tole nëgelëna, kwe bo lalowa yo noglolëme. ⁷ Ju bome sëkefo miti tafa eletenëna na bome megali eglonëna, ‘Ju bobë lale tako eso ho tafa eletenë, bo jume tako tole nanëletë,’ kwe bo kë iniwa lifate na iniwa wesibi jume yo noglëme.” ⁸ Kwe Jisas bume gali tafu tëtatlë, “Gotobë bogo megali lala, ‘Goto buwa jubë eso home tafa lëletë. Ju bume fwa satole eletle na saesogo elelële.’”

⁹ Na Satan Jisame Jerusalem lifatewa tlelule na tako lotu lo leli elë tilekole. Na bume gali tole, “Ju Gotobë nëba nëgebë kwe, ju lalowa emagowa okli etëkake na ju tëbo hana eglitame. Hanane mu. ¹⁰ Gotobë bogo megali eglamëme nëgeme, ‘Goto, bubë enselme jine lëglëmetëme, na bu jume ululu mëgëtome.’ ¹¹ Na bu mata megali lala, ‘Bu jume fa mëgëmalitome bubë tobana, na jume aniji yo hana sle eglëme.’” ¹² Na Jisas bubë gali tafu tëtatlë, “Gotobë bogo megali lala, ‘Jubë tako Gotobë afutuku asa su etatlë.’”

¹³ Satan bu Jisame memelë wesibina wasusu tëtetëfale, na bume kile totle,

li olë nalë ita su nalogotleme.

Jisas bu Gotobë lale gali, Galili provins mago onehome afina të têtatëme

¹⁴ Jisas bu, Gotobë Amtëtombabë afutukuna, Galili provinswa ita tuju. Na Jisas kë tafa tëglebë gali, Galili provinsbë li life li life mago onehome fifiji mëtlagutëma. ¹⁵ Na bu li life li lifebë lotu lo mëta, Gotobë gali onehome okokwe tlagukefëme. Na iniwa oneho bume fleflesu mëtletla na bibita mototla.

Nasaret life mago oneho Jisame enisusu memëtletla

¹⁶ Jisas bu Nasaret lifewa tuju. Ètani bu kë lifeme sigli tle. Na bubë tafawa olëna, bu lotu lowa tëkaklu, bu ëbame fene tlekëfe. Na bu hujuna tlibe, Gotobë gali hwi naloglotëmeme. ¹⁷ Na bogo kë ululu sle logotokwefëmebë ho, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë, Aisaiabë bogo, bume tlële. Na bu bogo ya têtamë. Na këme kë galibë hwi tlome, kë gali melë lëgëbelalële, ¹⁸ “Gotobë Amtëtomba bo mëta têtabe. Këme nêgeme, Goto bu bome waaniji tlonë, bubë lale gali, wesibi jwa onehome të nanëgëtatëmeme. Na bu bome këme jine tlënë, kalabusu mëta kë tafa mëglabë onehome megali nanoglomëme, ‘Sobo kalabusu lo lalowa kile elo.’ Na naba titiki tabo onehome megali nanoglomëme, ‘Sobo lalowa hwi elo.’ Na bu bome këme jine tlënë, gëglë kë mëglelëmabë onehome nanëgaitamëme na bubë

afowelili sle nanogototemëme. ¹⁹ Na bu bome jine tlënë, onehome megali nanoglomëme, ‘Goto, bubë onehome kë lëgaitamebë olë, ekë folokoketle.’”

²⁰ Na Jisas bogo geni tëta, na bogo kë ululu sle logotokefëmebë home tlële na mana tafa tle. Na iniwa oneho, lotu lo mëta kë tafa mëtelulabë, Jisame fwa wëya mëtlelëla.

²¹ Na kwe bume gali tlome, “Ebë gali, sobo Gotobë bogo mago kë aholokwane egelobë, bu ëje iniyafememu ekë fata lële.”

²² Lale gali të totleme nêgeme na bume këme fleflesu mëtletla na bibita mototla. Na bume kë të têtatëmebë gali mana lowene mëtletla. Kwe, bu megali mëtla, “Bu ebë galime, kë gali loglonabë, habelëme gali lëlene? Bu seme kë gali loglonabëye, kwe Josepbë nëba tekwe nêge.”

²³ Na Jisas bume gali tlome, “Bo walowene sle nëletëyo. Tokwafe sobo kë ètanifu anebo gali bome të egëtatëname, ‘Dokta, jubë ato elili sle egotleme, na ilawa mago hobë ato elili mata sle etome tëmeme.’ Na sobo mata gali egloame, ‘Ju Kaperneam lifeku mëta wesibi melë kë totomebë sebo waaholokwane tletëyo. Na sebo metole nanëla, ju ebë lifekume mata, kë wesibi melë egotomeme.’” ²⁴ Bo some iniyafeme gali nolëyo, bubë life mago oneho, Gotobë lowene mago gali të

mototokweflabë hobë gali aholokwaneme, tole hana mëtla. ²⁵ Bo some iniyafeme gali nolëyo, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Elaija mana tëtabena, na seiju one feilawa, Israel provins mëta tafa mëtëkouja. Na kë nalë wanagli tako temotëme na aona tlibutu na tobali ita jowa yeme tu hana teto. Na tako fone iniwa lifateme fata tokoutëme. ²⁶ Kwe Goto bu Elaijame Israelbë ilawa mago seiju mëse belë hana jine tletëme. Weye. Bu li ilawa mago seiju mëse belë fwa jine tlëtë, bume lëgaitame nalëgleme. Kë mëse bu Saidon provinsbë tokwëfo lifeku Sarefat mago mëse na bu Israelbë ilawa mago nane. ²⁷ Na kë mata, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Elisa mana tëtabena, na feilawa ato juba jubawa kë mëtëgeholabë oneho, Israel lifate mëta mëtëtäbëya. Kwe, Elisa kë mago juba jubawa onehome li hana sle totle. Weye. Bu Siria life mago ho, Namanme fwa sle totle. Naman bu Israelbë afenëbo nane, li afenëbo mago ho.”

²⁸ Na oneho, lotu lo mëta kë tafa mëtëkulabë, bu kë gali aholokwane mëtla na melowene mëtla, “Bu seme, Israelbë afenëbome, gali lëlefe” na tako enisusu memëtletla. ²⁹ Na fe mëtëkaka na Jisame fa mototla, na bume lifeku tiniju elëme so mëtlagula, fatini mleibu elëme so namëtëlekaklame fene. Bubë lifeku fatini mëta tobetëme. ³⁰ Kwe bu kukuwa lateiwa tëtägwï na

latugujuwa.

Jisas ahwane hobë ato mago hehë tletëme

³¹ Na kwe Jisas Galili provinsbë tokwëfo life, Kaperneamwa tëmatule. Na bubë tafawa olëna, onehome Gotobë gali të tëtätëme. ³² Bubë gali aholokwane motlola, na klelego memëtla. Bubë gali flesu hobë galiha nëgeme, kalëlegona tlëme. ³³ Na kë nalë, li ho lotu lo mëta tafa tle na ahwane bubë ato mëta telutabetle. Na bu feilawa aflei tle, ³⁴ “Nasaret life mago Jisas, ju seme habelë egëtaname esine? Ju seme tëbo naegëtaname esine? Bo jume wafi lowene nëletë, ju kë ho kë nëgebë, Goto jume kë jine tëglëbë homu. Ju Gotobë lale homu.”

³⁵ Kwe, Jisas kë ahwaneme anisasana gali tlole, “Ju kuju ebe na ebë home kile etoleme.” Na ahwane kë home life elëme so telëkakle na masana ku mëta titigo. Na kë ahwane, bume li atoha hana tëbo tëtätle na bume kile togotlena. ³⁶ Na iniwa oneho klelego memëtla na blalo gëgali mëtla, “Euowe! Ebë fëye galine? Bubë gali flesu hobë gali fene, kalëlegona tlëme. Bu ahwaneme anisasana gali tlome na bu home lakilewa mototome.” ³⁷ Na iniwa wesibi, Jisas melë kë totomebë, kë galibë, Galili provinsbë li life li life mago onehome fifiji mëtletëma.

Jisas bu Saimonbë bokokame sle tëta

38 Jisas lotu lo kile tle, na Saimonbë lowa tēkaklu. Saimonbë bokokabë ato, tako ahojute latletē. Na bu Jisasmē takune motlola, sle nalēgētame. 39 Na kwe, Jisas bu loliwa tujutē, na kē ahojute anisasana gali tlole, bume kile nalēgētamēme. Na ahojute bume lakilewa tēta na bu lahujuwa tēkake na hi wesibi ahojume tletēme.

Jisas feilawa onehome sle totome

40 Atome hwi olē, oneho bubē yabenime, ato elili kē mētlabē, Jisas belē mētlesuma. Na bubē toba iniwa ato elili enēneme gogwa tokoutēme na bu iniwa sle tētagume. 41 Na bu ahwane hehē tletēme. Na bu feilawa onehome hune mētētagume na meafēflei lamētle, “Ju Gotobē nēbafē.” Kwe Jisas bume anisasana gali tlole, na gēgalime lēkle totome. Kē ahwane bu melowene mētleme nēgeme, “Bu Goto kē aniji toglolebē ho, onehome nēno nalēgleme.”

Jisas li life li life asē tēbelēfa

42 Olobalē mu, Jisas kē life kile tle na ho jwa tabo elē tuju. Na oneho bume hohwi mētētatlā na bume mana hwi motlola. Na bume yafē lēkle mototla, bume kile jwa nalogotomeme. 43 Kwe bume gali tlole, “Goto onehobē eso home kē tafa lēgletēmebē lale gali, fli lifateme mata tē nētagutemēme. Goto bome kēme jine tlēnē.” 44 Na bu Judia provinsbē, li life li life

measē tēbelēfa na lotu lo mēta gali tē tētagutēme.

5

Jisas mo fafa home gali tlole, na bume nagi mētlēla

1 Li olēna, Jisas, Genesaret lake tu helefome tlibe, na feilawa oneho mitisiya na bume lolime loko mētlēlētla, Gotobē gali aholokwane namēglame. 2 Na Jisas bu lake tu helefo mēta, tēle ihe, hwi tlole. Kē ihe, mo fafa enēnebē ihe. Kwe ihe bolijaya enēne bu ihe wahune mētla na solo swa mototoma. 3 Na Jisas bu Saimonbē ihe mēta fe tle. Na bu Saimonme gali tlole, “Ju iheme fe elēme na so elēkakēme, helefo tokwēfo kilewa naegotleme.” Na Jisas iheme tafa tle, na mana onehome gali tē tētātēme.

4 Bu gali watē tētātēme, na Saimonme mana gali tlole, “Te, ku tako elē yegu ekake na sobo solo sike etēkakome, mo fafa naegelome.” 5 Na Saimon gali tlole, “O tako ho, ēje klabē yafē sike sike nēla na olē feti na loko menēlebla, kwe sebo mo liha hana buhe notla. Kwe lalowa, jubē gali esogo nēgletēyome na solo sike nēglame.” 6 Na bu melēmētla, na mo feilawa tēkeji bubuhe mētla, na solo ējeha holēye mēleme. 7 Kēme nēgeme bubē weife wege ho flime, li ihe mēta kē tafa mēgelobēme, we motlomo, bume mēgaitamo namēgelome. Na bu mitisi temo, na mo, kē tēle ihe mēta sisike mētla. Na ihe mo hobota manogwa, ējeha flu

mëleme. ⁸ Na Saimon Pita këme hwi tlole. Na Jisasbë elebo lime sêkefo bubusu totometle na gali tlole, “O, tako ho, ju bome kile etanë. Bo tëbo homu.” ⁹ Saimon na kë tafa mëtlabë ho, kë feilawa mo hwi motloma na klelegomu memëtletëma. ¹⁰ Na Saimonbë yabe, Jems na Jon, Sebedibë nëbale, bu mata klelego memëtelo. Kwe Jisas Saimonme gali tlole, “Ju tutune asa ele. Èje ju mo fafa ele, kwe tokwafe ju onehome bo belë eglesumetenëme, bome esogo namëglenëname.” ¹¹ Na kwe bu yegu motokouja na yenëba mëta fla mëtla na ihe yenëbawa kiki motokwaka na bubë iniwa wesibi këme hune mëtla na Jisasme nagi mëtlëla.

Jisas bu ato juba jubawa kë tëgehlebë home sle totle

¹² Li olëna, Jisas li lifate mëta tafa tle. Na ato juba jubawa kë tëgehlebë ho kë mëta tafa tle. Bu Jisasme hwi tlole, na bu belë tisi tle na sêkefo miti bubusu totometle na gali tlole, “Tako ho, ju tole eglena, ju bobë ato lalowa sle etatenëmene na bo Gotobë naba lime lalowa nanëtabëme.” ¹³ Na Jisas toba gwa totatle na gali tlole, “Bo tole nanelë, ju lalowa etabeme.” Na kë juba juba lalujuwa mëtletle. Na bu lalowamu tëtabe. ¹⁴ Na Jisas bume anيسانamu gali tlole, “Jubë ato lalowa kë lëgëbetëbë, ho lime asa gëgali

elelële. Matëbe. Ju ejume na jubë ato, lotu lome wege lëglebë home lebotane eoutatleme. Na ju bume wesibi ejuwelëleme, Moses fene gali tle. Na bu kë wesibi Gotome lëlëleme. Na iniwa oneho melowene namëgletëyome, ‘Jubë ato lalowa lëbetë.’” ¹⁵ Na iniwa wesibi, Jisas melë kë totomebë, kë gali, li life li life feilawa fifiji mëtlagutla. Këme nëgеме, lebutako onehomu mitisitla, bubë gali aholokwane namoglolame na bubë tëbo sle nalogotometëmeme. ¹⁶ Kwe bu lebutako olë, onehome hune tlekëfe na ho jwa tabo elë, Gotome gëgalime, tuju kefë tle. Na Jisas bubë lowene wahwi tlotëme na kë ato mogowa home gali tlole, “O nëba iko. Bo jubë tëbo aholokwana wafi ti nëletë.”

Jisas ato mogo tabo home sle totle

¹⁷ Li olëna, Jisas onehome gali mana okokwe tlome. Na Farisi ho* na Gotobë galime okokwe moglomabë hona kë mëta tafa mëtla. Bu Galili provins mago, na Judia provins mago, na Jerusalem lifate mago, na li life li life mago mitisiya. Na Gotobë afutuku Jisas mëta mana tëbe, na bu onehome këbë afutukuna sle totome. ¹⁸ Na fli ho, ato mogo tabo home sanënena mëtlesula. Na bume lowa mëglelukakulame yafene, Jisasbë elebo lime gwa namugujetlame fene.

* **5:17** Farisi ho bu Mosesbë gali feilawa esogo mëglelëtlabë hobë weniji. Bu metole lamëtla, Gotobë naba li mëta lale tafa namëglame. Bu Jisasbë olë mëta tafa mëtla.

19 Kwe lebutako oneho lo mēta tafa mētame nēgeme, na lo wake tle, na bu loliwa hana mētehila. Kēme nēgeme, bu lo leli elē mētehilikola, na anabali tatē mototaya, na ni labuku mēta kē ni tēgēbebē ato mogo tabo home onehobē ku mēta alabujuwa gwa mētēmalitala, Jisasbē li mēta. 20 Kē enēne melowene mētla, “Jisas ebē ato mogowa home lalowa sle logotlemefe.” Na Jisas bubē lowene wahwi tlotēme na kē ato mogowa home gali tlole, “O yabe. Bo jubē tēbo lowene aholokwana wafi ti nēletē.” 21 Na Gotobē galime okokwe moglomabē ho fli, na Farisi ho fli bubē gali aholokwane motlola na blalo gēgali mētla, “Eēē! Bu habētabo hone, Gotoha kē fata lēglebēye? Bu kēha gali fēyeme gali lēlene? Bu tēbo homu. Bu Gotome fēyeme boblo lotlene? Ho kwe hobē tēbo lowene aholokwana hana ti lēgletleme. Hanane mu. Goto bu kwe fēyemene, tēbo lowene aholokwana lalewa ti lēgleme.” 22 Na Jisas bubē lowene walowene tletēme. Na bume takune tlome, “Sobo kēha lowenena fēyeme lowene elone? 23 Bo bume megali noglolēna, ‘Bo jubē tēbo aholokwana wati nēletē,’ sobo habē lowene lalone, bo bubē tēbo lowene aholokwana wati nēletelē? Sobo kē wesibi hwi hana elolo. Kwe bo bume megali noglolēna, ‘Ju huju ele, na jubē lowa ejume.’ Na bu huju lēleme, kwe sobo melowene egelome, ‘Bo

Gotobē kalēlegona ho, na bo tēbo atona ho lalowa sle nogotlēme. Na bo mata hobē tēbo lowene aholokwana lalowa ti nēgletemēme.’ 24 Kwe bo metole nanelē, sobo melowene egelome, ‘Bo, Gotobē life mago ho, bo ebē life mēta, kalēlegona homu nētabē. Na bo tēbo lowene aholokwana lalowa ti nēgelēme.’” Na Jisas ato mogo tabo home hwi tlole na gali tlole, “Bo jume gali nolē, ju huju eleme, na jubē ni labuku glo eleme na jubē lowa ejume.” 25 Na kē ho, kē ni tēgēbebē, onehobē naba li mēta lahujuwa tle, na kēme ni tēgēbebē ni labuku glo tle, na Gotome fleflesu tletle na bibita totle na bubē lowa tuju. 26 Na iniwa oneho bu klelego memētla, na Gotome fleflesu mētletla na bibita mototla. Na megali mētla, “Eje sebo lale klelegowa wesibi fli hwi noloma.”

Jisas Livaieme gali tlole, “Ju bome nagi enēnē”

27 Tokwafe, Jisas tuju, na takis baliti kē glo lēglekefētēmebē home hwi tlole. Bu takis lo mēta tafa telule. Bubē weniji Livai. Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome nagi enēnē.” 28 Na Livai huju tle, na iniwa wesibi hune tle, na Jisame nagi telēkakle.

29 Na kwe Livai Jisame lebutako hi wesibimu bubē lo mēta ahojume tletle. Na lebutako takis baliti kē glo mēglekefēyabē ho na fli ho mata, buna tafa mētla na hi mētla. 30 Na Gotobē

galime okokwe moglomabë ho, na fli Farisi ho, Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë home momata mëtlelëma na megali motloma, “Sobo, takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë enëenename fëyeme hihi elelëkefëmone? Bu tëbo enëne mu.”³¹ Na Jisas bubë gali tafu tëtätëme, “Dokta bu tëbo jwa mëglabë home hana sle logotomeme, hanane mu. Ho tëbo mëglabë kwe fëyemene, dokta bume fwa sle logotomeme.”³² Na bo kë fenene. Oneho bu meweniji lamëtla, ‘Sebo, Gotobë naba li mëta, lale enënefe,’ bo këha onehobë lowene sleme nane tisi. Weye. Kwe oneho bu melë lowenena kë tafa mëglabë, ‘Sebo Gotobë naba li mëta tëbo enënefe,’ kwe bo këha onehobë tëbo lowene sleme tisi, bubë tëbo lowene aholokwana ti namëglame na Gotobë lale lowenewa esogo namëglelëlamë.”

Jisas bu hi wesibi kë yo yo mëglabë lowenebëme gali tle

³³ Na fli ho Jisame gali motlola, “Lebutako olë, Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu hi wesibi yo yo mëtlekefëya, Gotome lowene sle namëgletlame na Gotome gëgali mëtlelëkefla. Na Farisibë lowene esogo mëtlelëtëmabë ho, bu mata melamëtla. Kwe jubë lowene esogo mëglelëtëyobë howe, bu kë lale lowene esogo hana mëlelëla, bu hihi melekefëya.”

³⁴ Na Jisas wafle gali tlome, “Ho bu mëse sei lëglëna, na

mëse sei lëglëbë hi wesibi salë fata logotlena, na kë ho buna mana tafa mëglana, kwe bu hi wesibi yo mëglamene? Weye. Hanane mu.³⁵ Kwe tokwafe, wame ho bu kë mëse sei home mëglelulana, na bu bubë yabe hona tafa jwa mëglana, kwe kë olëna bu hi wesibi mana yo mëglame.”

³⁶ Jisas bume wafle galime gali tlome. Bu megali latlome, “Ho li tiho gelowa ëho hana ka logotleme, na kë tiho ëho katabo hëno gelowa ëho mëta hana susu logotleme. Weye. Bu melë lëglëna, kwe bu tiho gelowa ëhome tëbo logotleme, na kë tiho ëho ka tabo na hëno gelowa ëhona weife weniyanena hana mëgebome.”³⁷ Na ho li bu tiho wain taba liji tu, ëtanifu mëmë kleli jibona kë blëge blëge mototlabë botolo mëta hana wë logotleme. Bu melë lëglëna, na kë tiho wain taba liji tu sëse lëglëna, kwe ëtanifu mëmë kleli jibo botolome bule logotleme na wain taba liji tu lifewa owë lëkakeme.³⁸ Këme nëgeme, ho li bu tiho wain taba liji tu, tiho mëmë kleli jibo botolo mëta wë logotleme na bu hana bule lëgleme.³⁹ Oneho bu hëno wain taba liji tu wahi mëglabë, kwe bu tiho wain taba liji tu tole hana mletëma. Bu megali lamla, ‘Hëno wain taba liji tu ebë lalowa mu.”

6

Jisas, tafawa olëna wege jwa mëgla galibëme gali tlome

¹ Jisas tafawa olëna, witi liji nuju kukuwa bule mëtëtagujaya. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, witi liji tëtälë mëtla, na sosa mototoma, jibo foke namëgletëmeme. Na mana afabo hi mëtla. ² Na Farisi ho fli, bume hwi motloma na këme takune mëtla, “Euowe! Ebë kwe sobo sogëna lalo. Ebë kwe tafawa olë fe. Sobo tafawa olëna, hi wesibi, fëyeme tëtälë elone? Fëyeme wege elone? Moses bu ëtani kë lowenebëme tako hehë latle.” ³ Na Jisas bubë gali tafu tëtätëme, “Sobo, sebobë ëtanifu eso ho, Devitbë gali, Gotobë bogo mago, hwi sle hana elolone? Bo melëme gali nolëyo. Ëtani Devitna, kë tafa mëtëglabë ho, foneme gigli memëtla. ⁴ Na Devit Gotobë lowa təkaklu, na bu Gotobë naba li mëta kë gogwa mëtlabë bletë nage glo telule. Kë bletë nage, oneho hana hihi mëtla, lotu lome wege mëglabë ho, buwa hihi mëtla. Kwe Devit wali hi tle na bume kë tafa tēglelēmēbē home wali sa tētätēme na bu hi mëtla. Sobo kë gali hwi hana elolone? Eëë?” ⁵ Na Jisas bume ita gali tlome, “Kwe bo, Gotobë life mago ho, bo tafawa olëbë tako ho.”

Tafawa olëna, Jisas toba mogo tabo home sle totle

⁶ Li tafawa olëna, Jisas lotu lowa təkaklu, na onehome gali tē tētätēme. Na tobamu toba mogo tabo ho këme tafa telule. ⁷ Na Gotobë galime okokwe moglomabë ho, na

Farisi ho, Jisame mana hwiwa motlola. Bu melëme hwi motlola, bu tafawa olëna, onehome sle logotomemene o hanane? Bu melowene namëglame, “Jisas bu tafawa olëna onehome sle logotomena, kwe bume onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo hobë naba li elëme mëglelula namëglame, bume tēbo namogotlame. Bu tafawa olëna wege lëgleme nëgeme.” ⁸ Kwe Jisas bubë lowene walowene tletëme. Këme nëgeme, kë toba mogo tabo home gali tlole, “Ju bo belë esime na emëta elikakime.” Na kë ho bu belë tuju tle na bubë lime tlibetle. ⁹ Na Jisas bume takune tlole, “Sebobë semle Mosesbë gali habelë lëgëbetle lalëlene? Sebo tafawa olëna lalë lowene lalowa esogo nēglelëlamene o tēbo lowene esogo nēglelëlamene? Sebo onehome lalowa nēgaitamamene, bu lalë tafa namëglame o tēbo nogotomame?” Kwe bubë gali tafu hana mëtëtatla. ¹⁰ Na Jisas bume hwi tlagume, na kë home gali tlole, “Jubë toba elili etokwakle.” Na bu melë totle, na bubë toba lalowa tēbetle. ¹¹ Kwe Gotobë galime okokwe moglomabë ho, na Farisi ho, bu tako enisusu memëtletla, na blalo gëgali mëtla, “Euowe, Sebo Jisame habelë nogotlamene?”

Jisas bu we ita tēle home aniji tlole

¹² Na kë nalëwa, Jisas fatiniwa tokwale, Gotome gëgali nalëglelëleme. Na bu klabë tako, Gotome gëgali

tëgëmaitelebë na mana feti na loko metleble. ¹³ Kliji fe tole, na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali telokwakëme, bu belë migisitla namëglame. Na bu belë mitisitla. Na bu we ita tële home aniji tlome, na Aposel* wenijina fëfë totome. ¹⁴ Bu Saimonme aniji tlole. Na Jisas bume li tiho weniji fë tole, "Pita." Na bu Saimonbë bolijamo, Andrume mata aniji tlole. Na bu Jems, Jon, Filip, Bartolomyu, ¹⁵ Matyu, Tomas, Alfiusbë bowene Jems, Saimon name aniji tlome. Saimon bu Selot ho.† ¹⁶ Na bu Jemsbë bowene Judas name aniji tlome. Na Judas Iskariot name mata aniji tlome. Judas Iskariot bu Jisasmë wamehome kë yo toglomebë ho.

Jisas lebutako onehome sle totome

¹⁷ Jisas, bu kë aniji toglomebë ho name, fatini mago kle mëtëmalitaya. Na buna fli lowene esogo mëglelëtlabë hona, lale tabo mëta tlebime. Na feilawa oneho, Judia provinsbë li life li life mago, na Jerusalem lifate mago, na Tair na Saidon nutu helefo li mago, bu mata kë mëta mëtëtabëya. ¹⁸ Bu këme loko mëtëlelëtlä, Jisasbë gali aholokwane namoglolame na bubë tëbo sle nalogotometëmeme. Na ahwane kë tëbo mototomebë onehome, sle totome. ¹⁹ Na

iniwa oneho bume yafe lu mototla. Tako afutuku bu mëta tëgëbetleme nëgeme, na kë afutuku bume laslewa totome.

Atwati enëne fleflesu matla

²⁰ Jisas swaya tletëme na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home hwi tlagume na këme gali tlome, "Sobo tëlewa wesibina enëne, kwe fleflesu egelome. Sobo Gotobë oneho etabetelo, na Goto bu some eso home tafa lëletëyo.

²¹ Sobo fonoba kë tafa egelobë enëne, kwe fleflesu egelome. Tokwafe sobo hi wesibina memelë wesibina matahëna fe egelome.

Sobo ye kë eglekefobë enëne, kwe fleflesu egelome. Tokwafe sobo soso egelome.

²² Sobo bome, Gotobë life mago home, esogo eglenëname nëgeme, bu some tëbojiwa këme mëglëyome, na këme hehë mletëyome na këme klëi galina gali moglëyome na këme sobobë weniji sisile mogotometëyome. Oneho bu some këha melë mëgëtona, kwe sobo fleflesu egletemome. ²³ Sobo fleflesu elome na tëtane ebome. Tokwafe, Goto some heven life mëta feilawa wesibi lëglëyome. Ètani bubë bosemnenino, bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home mata melamototokwefëma.

²⁴ Kwe sobo feilawa balitina enëne. Sobo hai! Sobo,

* **6:13** Aposel weniji ebë Jisasbë wege kë fa nogotlabë enënebë weniji. Jisas, Gotobë gali tëme kë jine tëglëmebë enënebë weniji. † **6:15** Selot enëne bu metole lamla, li life mago ho bu seme eso home asa tafa malëletëna.

sobobë lale wesibi wafi glo elo na sobobë lale tafa wafi fa etlo. Sobo tokwafe naba lalawa egotome.

²⁵ Sobo hi wesibi mëta kë egemulubë na imo feilawa kë tëtafu egotomobë enëne. Sobo hai! Kwe tokwafe sobo fone egelome na naba lalawa etome.

Sobo sosonawa kë egëtabobë enëne. Sobo hai! Tokwafe sobo ye egelome.

Na naba lalawa etome.

²⁶ Na iniwa oneho some fleflesu mëgletëyona na bibita mëgëtona. Sobo hai! Ètani bubë bosemnenino bu Gotobë lowene mago gali tē mototokwefëmabë sosogëna enëneme kë fene melë lamototoma.”

Some kë wame moglëyobë enëneme tole sle egletemome

²⁷ Jisas ita gali tlome, “Sobo bobë gali kë aholokwane egletë nabë enëneme gali nolëyo, some kë wame moglëyobë enëneme tole sle egletemome. Na ho some gëglë mëgletëyona, sobo bume tole sle egletemome na maninibo egletemome. ²⁸ Fli ho some hana mëglëyona, sobo Gotome gali elëlome, bume lëgaitame nalëgleme na bume lale wesibi lëglëme nalëgleme. Some kë gëglë mëgletëyobë enëneme, Gotome gali elëlome, bume maninibo nalëgletëmeme.

²⁹ Na ho jume ahino elë bu lëglena, kwe bu malële, ju bume kofaya asa tēke elole. Weye. Ju jelë ahino elë obwelë etatleme, bu jubë jelë ahino elë mata bu nalëgleme. Na ho jubë gelowa

ëho li fa logotlena kwe fa malotle, na kwe li gelowa ëho mata elëleme. ³⁰ Ho fli jume wesibime takune mëglëyona, ju bume eglëmewa egleme. Na ho jubë wesibi fa logotlena, ita lëgleme asa takune elole. ³¹ Iniwa wesibi sobo fenene tole eletemo, some melë lamëto, sobo kë wesibiwa bume melë egotomome.

³² Ho some kë tole mëgletëyobëme fwa tole egletemona, kwe ho sobobë lakaleme habëna lowene mëgletëyomene? Tëbo

lakalena enëne mata bume kë tole mëgletëmabë enëneme, bu tole lamëletëma. ³³ Ho some kë mëgaitobë, sobo

bume fwa egaitamona, kwe ho sobobë lakaleme habë lowene mëgletëyomene? Tëbo lakalena enëne mata, bume kë mëgaitamabë enëneme memaitama. ³⁴ Sobo

melowene egelona, ‘Bu sebobë baliti seme kofayame lalowa mëglënamefe.’ Na sobo bume fwa baliti esokwaneme eglëmona, kwe ho sobobë lakaleme habëna lowene mëgletëyomene? Tëbo lowene enëne bu fli tëbo lowene enëneme baliti esokwaneme memelë melëma. Bu melowene mëgletëmame nëgeme, ‘Kofaya seme mata mëglënamefe.’ ³⁵ Kwe sobo, sobobë wame home tole eletemome na lale lowenenawa yonane elelëmome. Sobo bume baliti elëmome, na melowene asa elo, ‘Bu seme tokwafe ita mëglëname.’ Weye. Sobo melë lalowa, kwe tokwafe sobo lale wesibi fa egotlome, na sobo tako

kalëlegona Gotobë nëbale egëtabome. Gotome flelesu jwa mëglekefëtlabë enëneme, na tëbo enëneme mata, Goto bume lalowa lëgaitameme. ³⁶ Sobobë heven life mago blijaya, fli enëneme fene maninibo lëletëme, sobo mata melë maninibo egletemome.”

Sobo fli enënebë lakale asa hwi eletemo. Matëbe

³⁷ “Sobo fli enënebë lakale asa hwi eletemo na megali asa elomo, ‘Bu tëbo enëne.’ Sobo melë egelona, kwe kofaya Goto mata sobobë lakale hwi sle lëgletëyome, na megali lëlëyome, ‘Sobo tëbo enëne.’ Sobo fli hobë tëbo lakale aholokwana ti egletemome na lowene asa elekefëtemo. Na Goto sobobë tëbo lakale mata aholokwana ti lëgletëyome na hana lowene lëglekefëtememe. ³⁸ Sobo ho lime wesibi elëlome na Goto bu mata some kofayame wesibi lëlëyome. Bu some feilawa wesibimu lëglëyome. Bu wesibi ëfomemu kale lotomeme, owë mëkakettleme. Na some lëlëyome. Sobo wesibi home këniji elëmowe, kwe Goto mata some kënijiwa lëglëyome.”

³⁹ Jisas bume wafle galime gali tlome, “Naba titiki tabo ho, li naba titiki tabo home alëge lalowa lebotane lëgëtagutlemene? Weye. Bu melë mëgelona kwe bu iniwa fulujuwa mitigwëyome. ⁴⁰ Tisa kë okokwe loglolebë nëba bubë tisabë lowene hana sigli lëtatleme. Kwe tokwafe bu tisabë lowene,

lowene sle lëletlena, kwe bubë tisabë lowene fene lëbetle, bu këha melë lëgleme.

⁴¹ Ju hwetiki tokwëfo, blijahabë naba mëta kë egëbatlebë, fëyeme hwi elotlene na kwe jubë naba mëta tako ti bule tabo tako kë lëgëbetëbë, lowene jwa fëyeme eletlene? ⁴² Ju tako ti bule tabo tako jubë naba mëta kë lëgëbetëbë hwi hana eglolena kwe ju li afame habë gali eglolemene, ‘O afa, bo jubë naba hwetiki tokwëfo, lalowa tufiji nëgëtatëmene?’ Weye. Ju sosogëna ho. Tako ti bule tabo, jubë naba mëta kë lëgëbetëbë afina tufiji etokwakleme. Na tokwafe ju hwi sle ekakeme na tokwëfo hwetiki, blijahabë naba mëta kë egëbatlebë, mana lalowa tufiji egëtatleme.”

Tëbo ti, tëbo liji mogwalëme

⁴³ Jisas ita wafle gali tle, “Lale ti, tëbo liji hana mogwalëme. Na kë fenene, tëbo ti mata, lale liji hana mogwalëme. ⁴⁴ Ho bu ti liji afina hwi molola na weniji lowene mletla. Ho bu atowai liji, walëlëba ti mago hana tëtllë lëgleme na bu wain taba liji, ikiji taba mago hana tëtllë lëgleme. ⁴⁵ Lale ho bu feilawa lale lowene bubë lowene mëta lëbetle. Këme nëgeme bu lale lowenena këme tafa lële. Kwe tëbo ho bu feilawa tëbo lowene bubë lowene mëta lëbetle këme nëgeme bu tëbo lowenena këme tafa lële. Tëbo lowene bu mëta lëbetlena, kwe tëbo galime gali lële. Kwe lale lowene bu mëta lëbetlena, kwe lale galime gali lële.”

Lale lo gliji ho na tēbo lo gliji ho

⁴⁶ “Sobo bome mefē fēyeme etanane, ‘Sebobē tako ho,’ kwe bobē gali esogo jwa fēyeme elelētēnane? ⁴⁷ Ho bu bo belē ligisina na bobē gali aholokwane lēglena na esogo lēglelēna, bo kēha hobē lowene some gali noglēyome. ⁴⁸ Kē ho bu lale lo gliji lēglebē ho fenene. Bu life afina kakē yefi lēle, na mēsēbahihā ti kēme lē lētāmē. Na lo kē matawa gliji lole. Na tokwafe haliji tu ligisina na kē lo yafe bēbē logotlena kwe bu hana fli logotleme, bu lale kalēlego lo gliji tēgleme nēgeme. ⁴⁹ Kwe ho bobē gali aholokwane lēglena na esogo hana lēglelēna, bu tēbo lo gliji lēglebē ho fenene. Bu life hana yefi lēgleme na kalēlego jwa ti lē sle hana lēgētame. Tokwafe haliji tu ligisina na kē lo bēbē logotlena kwe bu lafliwa lotleme na tēbo lēleme.”

7

Jisas bu wame home boblo mogotomabē enēnebē eso hobē wege home sle tētate

¹ Jisas onehome gali watē tētātēme na Kaperneam lifewa tuju. ² Na wame home boblo mogotomabē enēnebē eso ho kē life mēta tētābe na bubē wege ho jowa. Bu kē wege home tako tolemu latlekefētle, kwe bu tako tēbomu latletle na ējeha gli lēletleme. ³ Na wame home boblo mogotomabē enēnebē eso ho Jisas kē tafa tēglebē gali

aholokwane tle, na kwe bu Israelbē afenēbonibē letitabo enēne fli, Jisas belē jine tlēme, bume takune namoglolame, bu ligisi nalēgleme na bubē wege home sle nalēgētatele. ⁴ Bu Jisas belē mutuju tla na bume anisasana gali motlola, “Kē wame home boblo mogotomabē enēnebē eso ho, bu lale homu. Ju lalowa egaitalēmene? ⁵ Bu seme, Israelbē afenēbonime, tole latletēna, na bu sebobē life mago lotu lo gliji tletēna.”

⁶ Na kwe Jisas buna mutuja na loliwa fwa mutula na kē wame home boblo mogotomabē enēnebē eso ho, bubē yabe home Jisas belē jine tlēme, bume megali namoglolame, “Tako ho, matēbe, menuju asa kēkē ele. Bo lale ho nane, ju bobē lowa kē ekaklime. Weye. Bo tēbo ho. ⁷ Na bo mata, bo lale ho nane, ju belē kē nigisime. Weye. Bo tēbo ho. Kwe, ju galiwa elēme, na bobē wege ho lalowa nalēgetabetenēme. ⁸ Bo ebēha gali kēme gali nelē. Fli eso ho bu bome tafa mlēlēna na bo mata wame home boblo mogotomabē enēneme tafa nēlelēmē. Na bo ho lime megali noglolēna, ‘Ju eiju,’ kwe bu lalugujuwa. Na bo ho lime megali noglolēna, ‘Ju esi,’ kwe bu laligisiwa. Na bobē wege home megali noglolēna, ‘Te, ju wege ele,’ kwe bu lawegewa lēle.”

⁹ Jisas kē hobē gali aholokwane tlotle, na klelego metletle, bume tako lowene sle lēgletleme nēgeme. Na bume kē esogo mētletlēlabē

onehome swaya tletēme na gali tlome, “Bo some gali nolēyo, bo Israelbē afenēbo ku mēta, kēha lowene sle lēgletenēbē home hana hwi nololē. Kē wame home boblo mogotomabē enēnebē eso ho bu bome tako lowene sle lēletēnē kwe Israelbē afenēbo bu iniwa kēha nane, bu bome tokwēfo lowene slewa lamletēna.”¹⁰ Na kē ho, kē jine tēglēmēbē, bu kē eso hobē lowa ita mitisiya, na kē wege home yafe hwi motlola, kwe wasle tle.

Jisas bu seiju mēsebē nēba huju tētātē

¹¹ Tokwafe, Jisas bu li lifekuwa tuju. Kē lifekubē weniji Nain. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē hona na fli feilawa onehona, bu nani iniwa mutuja. ¹² Na bu kē lifekubē lēglesī ino elēme loliwa fwa mētēkakija, na bu u mogo kē mētēlēkakilabē home esune mētēma. Na kē u mogobē bota, nēba jowa na bu seiju tafa ele. Na feilawa oneho kē lifeku mago, bu kē seiju mēseme nani mētlesujaya. ¹³ Jisas kē mēseme yafe hwi tolē na tako maninibomu metletē na gali tolē, “Asa ye ele.” ¹⁴ Na bu loliwa tuju tle na u mogo kē lēgēbebē sanēne lu totome. Na u mogo kē mētehilabē ho mana kēme fwa mitlija. Na Jisas gali tle, “Falake, bo jume gali nolē, ju mana huju ele.” ¹⁵ Na gli kētēglebē falake, huju tle na tafa tle na mana gēgali tle. Na Jisas botame tlē. ¹⁶ Na iniwa oneho klelego memotokouja

na Gotome fleflesu mētletla na bibita mototla na gali mētla, “Goto bubē lowene mago gali kē tē togotlebē ho tako kalēlegona ekē jine lēletēna. Goto bu wafi lisi tēna, bubē onehome lēgaitame nalēgleme.”¹⁷ Na Jisas kē nēba kē huju totlebē gali, Judia provinsbē li life li life fifiji mētlagula na kakē elē mago life mata fifiji mētlagutla.

Tu mēta kē baptais totokwefēmēbē Jon, bubē lowene esogo mētēlētēlobē ho, Jisas belē jine tlēme

¹⁸ Jonbē lowene esogo mēglelētlabē ho, iniwa wesibi Jisas kē sle totomebē, Jonme gali motlola. ¹⁹ Na Jon bubē lowene esogo mētēlētēlobē home, gali telokwakēme, na bu mitisijo. Na bu kē tlemalē home Jisas belē jine telokwakēme, bume metakune namoglolome, “Goto jine gali kē lēglelebē ho, kē ho ju ekēnene, o kwe sebo li home hwi nēgletlamene?” ²⁰ Na kē tlemalē ho, Jisas belē mitisijo. Na bume gali motlolo, “Tu mēta, kē baptais totokwefēmēbē Jon, seme ju belēme jine lēlēbakēno, na bu jume metakune lalolē, ‘Goto jine gali kē lēglelebē ho, kē ho ju ekēnene o kwe sebo li home hwi nēgletlamene?’”

²¹ Kē nalēwa, Jisas, bu lebutako onehobē memelē ato elili sle sle totometēme, na onehobē ato mago lebutako ahwane hehē tletēme. Na bu lebutako naba titiki tabo onehome sle totometēme. ²² Na Jisas Jonbē lowene

esogo mëtletelobë hobë gali tafu têtatëme, “Iniwa wesibi sobo kë hwi eglomobë na kë aholokwane egelobë sobo Jonme sagali ejuwelëlo. Naba titiki tabo oneho wahwi mla, na elebo tëbona oneho asë sle mla, na ato juba jubawa kë mëtëbetëmebë oneho, bu lale tafa mla, na aholo titiji tabo oneho bu waaholokwane mla, na gigli kë mëgebëyabë oneho wahuhuju mla, na bu Gotobë lale gali, wesibi jwa enëneme të mëtätëma.²³ Oneho bome kë lowene sle mëgletë nabë lowene kile jwa mëglana kwe bu fleflesu matla.”

²⁴ Jonbë gali kë mëtehilobë ho wamëtëyeu, na Jisas Jonbë gali onehome megali tlome, “Sobo ëbame ho jwa tabo elë kë tégëyeubë, sobo habëtabo home hwime tëyeune? Sobo li li lowenena home hwime tëyeune, flelu agosaba fene abeiabei lotome? Weyewa.²⁵ Sobo fëye wesibi hwime tëyeune? Sobo, lale ëho kë gelo togotlebë home hwime tëyeune? Weyewa. Ho bu lale lale ëho ato mëta kë mëgëbetëmebë na lebutako lale wesibi kë mëgëbetëmebë, bu walujume nane tafa mla. Weyewa. Bu tako lifatebë eso hobë lo mëta tatafa mla.²⁶ Sobo fëye wesibi hwime tëyeune? Gotobë lowene mago gali të totokweflebë home hwime tëyeune? Kwe nëgali fe? Na bo some gali nolëyo, kë Gotobë lowene mago gali kë të togotlebë ho bu lalowa mu, kwe fli Gotobë lowene mago gali

kë të mogotlabë ho bu sogë lalowaha.²⁷ Gotobë bogo, Jonme, megali lalatlë, ‘Aholokwane elo, kwe tokwafe bo ho lime jine nëglëlëme, bobë gali të nalëtaguleme. Na bu jume loutatëme. Na bu alëge jume fu nalëgëtagutëme.’²⁸ Bo some gali nolëyo, Iniwa oneho bu ëtani kë tafa motokweijabë na ëje mana kë tafa mokouja, bu letitabo hoha kwe Jonye bu tako letitabo homu. Kwe, Goto eso home kë tafa lëgletëmebë oneho mago, li atwati homu kë tëtäbebë, bu letitabo homu kwe Jonye bu sogë letitabo ho.”

²⁹ Na iniwa oneho na takis baliti kë glo mëglekefëyabë hona bu kë gali aholokwane mëtla na gali mëtla, “Gotobë lowene ebë lale mu.” Jon bume wafi baptais totomeme nëgeme na bu kë galime këme gali mëtla.³⁰ Kwe Farisi ho, na Gotobë galime okokwe moglomabë hona bu Jon mëta baptaisme iweniji lamëtla. Këme nëgeme bu, Goto kë lebotane têtatëmebë lale loweneme, tëboijiwa këme molola.

³¹ Na Jisas bu ita gali tlome, “Ebë olëna kë tafa mëglabë oneho bu fëye wesibihane? Bo some wafle galina lëlekuju nëletëyo.³² Kë oneho bu fli hobë gali tole hana mletëma. Bu nëbale lifeku kume kë salë mëglabë fenene. Bu fli nëbaleme gali melëkakëma, ‘Iniwa wesibi sebo metole kë nëgletëmebë, sobo kë wesibime tole hana eletemo. Sebo some ifeife nëletëyo,

sebo sobona sawa nanëglame kwe sobo sawame tēbojiwa lalo. Na sebo maninibo ye nēla kwe sobo tēbojiwa lalo na ye hana elo.”³³ Na Jisas ita gali tlome, “Jon, onehome kē baptais totomebē ho, bu tisi na bu bletē nage na wain tabo liji tu hana hi tle. Kwe sobo gali telo, ‘Ahwane tēbo bu mēta tafa lēle.’³⁴ Na bo, Gotobē life mago ho, bo tigusibē na bo hi wesibi hi telē na wain taba liji tu hi telē na sobo gali tlekefo, ‘Sobo hwi elo, bu feilawa hi lēglekefēbē ho na feilawa wain taba liji tu hi lēglekefēbē ho. Na bu takis baliti kē glo mēglekefēyabē hobē yabe na tēbo lowene kē fa motokweflabē hobē yabe.’³⁵ Sobo kēha gali gali elekefo, kwe oneho bu Gotobē lowene kē fa mogotlabē, bu seme melebotane mētātēname, Gotobē lowene ebē nēgali mu.”

Mēse li, Jisasbē juba lēkaluwa tuna swa totometle

³⁶ Farisi ho, bubē weniji Saimon, Jisame no tlēle, buna hi namēgelome. Na Jisas kē hobē lowa tēkaklu na hi labuku mēta tafa tle. ³⁷ Na lisei lisei tēglebē mēse, li kē lifeku mēta tētabe. Kē mēse, gali meaholokwane tle Jisas Farisi hobē lo mēta kē lētabe. Na bu lale anijina kē blēge blēge mētētayabē botolona lēkaluwa tu fa totle. ³⁸ Na bu Jisas kē mēta tafa lēglebē lowa tlelēkakule, na Jisasbē elebo li mēta tlibetle. Na mana ye tle. Bu ye tlebē na nabatu Jisasbē juba mēta tuha tetotē. Na bubē eslehuba heletanēnona,

Jisasbē juba mago nabatu sosa totometle. Na bubē juba ēfalēbona itaita momotlē tletle na lale lēkaluwa tu juba mēta wē tētatle.

³⁹ Na kē Farisi ho Jisame bubē lowa hime kē notēglēlebē, kē mēse, Jisame kē fa tēgētalebē wesibi yafe hwi tlole na bubē lowene-nawa melowene tle, “Kē ho, Gotobē life mago nēgebē, kwe bu melowene lēgletēme fene, ‘Bu tēbo lakalena mēse.’”

⁴⁰ Jisas bu kē hobē lowene walowene tletle na bume gali tlole, “Saimon, bo jume li galime gali nolēme.” Na Saimon bume gali tlole, “Tisa, jubē gali tē etle.” ⁴¹ Na Jisas gali tle, “Tlemalē ho bu baliti li hobē toba mago esokwaneme glo mētelo. Li ho bu we lujuafe we baliti esokwaneme kēniji glo tle na liye we lujuafe we baliti esokwaneme kēniji glo tle.

⁴² Kwe tokwafe kē tlemalē ho kofaya baliti mēglēlome fene kwe bu baliti hanane. Na kēme nēgeme bu kē tlemalē hobē kofaya baliti glo lēglebē lowene aholokwana ti lēletēmeme na kē balitime ita hana takune loglomeme. Na ju habē lowene lalene, bu mago tlemalē ho ebē kē nēgebē feilawa tole yalē lēgletlemene o sozi tolewa yalē lēgletlemene?”

⁴³ Na Saimon bume gali tafu tētatle, “Bo melowene nanelē, we lujuafe we baliti esokwaneme kē tēglēlebē ho, bume tako tole latletle.” Na Jisas bume gali tlole, “Jubē gali nēgali galimu.”

44 Na Jisas mëseme swaya tokokwetë na Saimonme gali tole, “Saimon, ju ebë mëse kë eglibebëme hwi hana eolëne? Bo jubë lowa nêkaklina, kwe ju bobë juba tuna swa hana etometenë. Kwe ebë mëse kë nêgebë, bubë nabatuna bobë juba swa etometenë. Na bubë esolehubana sosa etometenë. 45 Na ju bome ëfalëbona sësle hana etanë, kwe ebë mëse bobë juba ëfalëbona sësle etometenë. 46 Na ju bobë eso mëta welë tu hana wë etatenë, kwe ebë mëse, bobë juba mëta lëkaluwa tu wë etatenë. 47 Këme nêgeme bo jume gali nolë, ebë mëse kë nêgebë, bo bubë feilawa tëbo lowene aholokwana wati nëletë. Këme nêgeme bu bome tako tole këme eletenë. Kwe ho bubë tëbo lowene tokwëfo, na Goto kë tëbo lowene aholokwana wati lëletle kwe bu Gotome tokwëfo tolewa lëletle.” 48 Na Jisas kë mëseme gali tolë, “Bo jubë tëbo lowene aholokwana wati nëletë.” 49 Na buna masei li mëta kë tafa mëtlabë ho, bu kë gali aholokwane mëtla na blalo mana gëgali mëtla, “Ebë habëtabo hone? Bu sogëna lalële, tëbo lowene aholokwana habëna ti eglemene?” 50 Na Jisas kë mëseme gali tolë, “Ju bome lowene sle egletenëme nêgeme, na Goto jubë tëbo lowene aholokwana këme ti lëletë. Jubë lowene wasle nêtatë. Ju fleflesuna eiju.”

8

Jisasna kë mutujabë one

1 Tokwafe, Jisas li life li life asë tëbelëfa na onehome, Goto onehobë eso home tafa lëgletëmebë, lale gali të têtatutëme. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita tèle, buna mutuja. 2 Na fli one mata, ëbame ahwane tëbo bubë ato mago kë hehë tëgletëmebë na tëbo kë sle totometëmebë, buna mutuja. Liye, Makdala life mago Maria. Ëbame Jisas, tobali ita tèle ahwane tëbo, bubë ato mago hehë tletëme. 3 Na liye Joana na Susana na fli feilawa one mata buna mutuja. Kë one kë nêgebë, bu Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, bubë balitina, hi wesibina mëtaitama. Joana ebë Kusabë no. Na Kusa, eso ho Herotbë lo tafa lëlelëkefëtlebë eso ho.

Jisas mewafle gali latlome, “Ho aoba liji nujume sike lëkou”

4 Li life li life mago oneho Jisas belë mitisiya. Na feilawa oneho bume loko mëtlelëtla. Na bume wafle gali të têtatëme, 5 “Ho li nujuwa luj, aoba liji sike nalëkoume. Bu aoba liji sike lëkoubëë, na fliye alëgeme mititigo tle. Na oneho jubana fëfe melekefëya na fole jiwa mëtëkekebë lahiwa mële. 6 Na fli aoba lijiye anijina flëke mëta mititigo. Na liji hulu mële kwe kë flëke tu jwa nêgeme, na lakokowa mëbe. 7 Na fli aoba lijiye, ikiji taba wayo mëta mititigo. Na kë ikiji tabana aoba liji weife hulu mëtle na kë aobame lamuwa mototome. 8 Na

fli aoba lijiye bu lale flêke mêtamu mititigo. Na bu hulu mêtla na bubë liji feilawamu motowalë. Bubë liji këniji motowalëwagu, we lujuafe we, we lujuafe we.” Jisas kē waflē gali watē tētātēme na onehome gali tloime, “Ebë gali aholokwane lalo, sobo salowene sle eletelo.”

Jisas bu fëye lowene nane, waflē gali kē tē tētātēmebëye

⁹ Jisasbë lowene esogo mēglelētlabë ho bume kē waflē gali wayobëme takune motlola. ¹⁰ Na bu kēme gali tloime, “Ētani, Goto, onehobë eso home kē tafa lēglelēmēbë gali olafa hana tletēme. Kwe ebë olēna bu kē ēho gali some waolafa tētātēyo. Kwe bo fli onehome waflē galinawa gali tloime. Bo waflē galiwa kēme gali tloime, bu mana itaita hwi mēglekefëyana kwe wesibi lowene sle hana mēgletlame. Na bu gali itaita meaholokwane mēglekefëyana kwe gali wayobë lowene hana mēgletlame.”

Jisas bu aoba liji waflē gali wayobë tohwa sle tētātēme

¹¹ Na Jisas ita gali tloime, “Kē aoba liji waflē gali wayobë melë lēgēbetlelalële. Aoba lijiye, Gotobë galime lēlekuju ne. ¹² Na aoba liji alēgēme kē mititigobëye, bu Gotobë gali aholokwane mēglabë enēneme lēlekuju ne, kwe Satan ligisiwa lēglebë na kē gali bubë lowene mago lafawa letokwakētēme. Satan bu melowene lalële, ‘Gotome

lowene sle mēgletlalime na Goto bume nēno lēglelime.’ ¹³ Na aoba liji, anijina life mēta kē mititigobëye, bu ebëha enēneme lēlekuju ne. Bu Gotobë gali aholokwane mla na hokweinawa lowene mletla na fleflesu mletla. Kwe bubë gali bubë lowene mēta lēgēbetēme sle hana lēletēme, olo wesibi fenene tayafō su sle hana motometēme. Kēme nēgēme, kē nalēwa kēme lowene mletla. Kwe hobota olē yafe fata lēletēme, Gotome aholokwana latiwa mla. ¹⁴ Na aoba liji, ikiji taba wayome kē mititigobëye bu ebëha enēneme lēlekuju ne. Bu Gotobë gali aholokwane mla na lowene mletla, kwe bu ebë life mago hobota wesibime fwa tako lowene lamletēma, na feilawa baliti glo mēglame fwa lowene mla, na bu ebë life mago lale wesibime fwa fleflesu mla. Na kē wesibiwa Gotobë gali lēlamu mētatile, na bu Gotobë gali lowene sle jwa kēme mletla. Bu tētētabo hi wesibi fenene. ¹⁵ Na aoba liji lale flêke mēta kē mititigobëye bu ebëha enēneme lēlekuju ne. Bu Gotobë gali aholokwane mla, na bu kē gali bubë lowenena kiki motla. Bubë lowenena maninibona lalowa mēbetēmemu. Na bu kē gali aholokwana hana ti mla na bubë lowene li wesibi mētaha hana soslo lēletēme na bu lale lowene mēta fwa tafa mla.”

Oneho lamo fiji tabo isekuna hana lamu mēgētayame

¹⁶ Jisas ita gali tle, “Oneho bu lamo fiji mētayana,

na isekuna hana lamu mēgētayame o ni labuku lokwalēfe mēta hana ēho mēgētayame. Hanane mu. Bu masei mēta gwa mētaya. Na oneho lowa mēkaklijana, bubē elulego hwi namoglotēyame. 17 Na wesibi elulego mēta fene olafa tletēme, iniwa wesibi ēho kē mēglebē, kwe tokwafe Goto olafa lotomeme. Na iniwa wesibi oneho ēho kē motomabē, kē mata, tokwafe Goto olafa lotometēmeme na oneho bu hwi molomame.

18 Sobo ululu sle saelo, gali aholokwane sle naegelome. Ho bu Gotobē gali lowene sle lalēletlee kwe ita Goto bume fli lowene lēglēleme. Kwe ho bu Gotobē gali lowene sle hana lēletlee kwe Goto kē hobē tokwēfo lowene ita hijika logotleme na bu kē lowene aholokwana ti lēleme.”

Jisasbē bota na bolijahanino na bolijamonino yalēne

19 Na kē nalēwa, Jisasbē botana bolijamonina mitisiya, bume hwi namoglolame. Kwe feilawa oneho bume loko mētletlame nēgeme na bubē li elē hana mutuju tla. 20 Na bume gali motlola, “Bitana, blijamonina, jume hwime misiya. Bu lo mēglēbo elē ekē milija.”

21 Kwe bume gali metafu latētātēme, “Oneho Gotobē gali aholokwane mēglabē na esogo melelēkefētlabē, buwa bobē beēnino na keinēbalenino na afanino.”

Jisas tu name flelu name gali tlome na latliwa mētēbe

22 Na kē nalēwa, Jisasna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, ihe elē fēfe mētla. Na megali tlome, “Te, sebo lake tu jelēfo elē mana su manēkaka.” Kēme nēgeme bu mutuja. 23 Ihe tigiwabē na Jisas ni tēbe. Na tako flelu lake tu mēta fata tletēme, na lake tu ihe elē okokli tokoke, na tu tētafu lēgleme kofene, tēbo namigitayame kofene. 24 Na bu Jisame ni mago huju mototla na gali motlola, “Tako Ho, huju ele. Sebo tēbo niglitayame ekēyo.” Na bu huju tle na tu susugli name, flelu name kale tlome. Na kwe fleluna tu susuglina latliwa mētēbe. Na tu mēgelimeha latēgemulewa. 25 Na bubē lowene esogo mēglelētlabē home takune tlome, “Bome lowene sle jwa fēyeme eletēnane?” Kwe bu Jisasbē kalēlego hwi motlolame nēgeme na bu ulina tutunena memētla na blalo gēgali mētla, “Euowe! Ebē habētabo hone? Bu galiwa lēglena, na fleluna tuna bubē gali laaholokwanewa molole.”

Jisas ahwane tēbo, hobē ato mago hehē tletēme

26 Jisasna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona Galili provins kile mototla na Galili lake tu jelēfo elē ihena su mētēkaka na Gerasabē walujuwa fwa mutula. 27-29 Jisas ihe kile tle na helefowa fe tokwake, na ahwane kē tetēbo mogotlebē ho bume esune tlēle. Kē ho bu feilawa olē, ēhona nane tētabekēfe na bu

lome fwa nane tatafa tlekëfe. Weye! Bu matëmatë life mëta fwa tatafa tlekëfe. Olëli olëli ho bume itaita fa mototokwefla na bu senë tabana, toba kabana yafe gëgelo mototokwefëmetla, kwe bu laeluluwa tototokwefëme. Na kë ahwane tëbo bume ho jwa tabo elë memëtletlukefle lamëtletle. Kë ho Jisame hwi tlole, na tako afëflei metle na bubë elebo lime latitigotlewa. Na Jisas kë ahwaneme megali tlole, “Ju ebë home kile ele.” Na bu anisasana këme afëflei tle, “Jisas ju tako kalëlegona Goto bënëba mu. Ju bome habelë egëtanëmene? Masiwafe, ju bome asa tëbo etanë.”

³⁰ Na kwe Jisas bume takune tlole, “Jubë weniji fë etlemo.” Bume feilawa ahwane mëtëkaklu tleme nëgeme na bu metafuf këme tëtatlë, “Bobë weniji feilawa ho.” ³¹ Na kë ahwane Jisame anisasana itaita gali motlokwefla, “Ju seme ahøjuna fuluju elë asa jine enëna. Matëbe.”

³² Na kwe lebutako kleli bu fatini mleibu li mëta monei mëtletle. Na ahwane Jisame anisasana gali motlole, “Ju seme kë kleli belë jine elëkakëna, nëkakluja nanëglame.” Na kwe Jisas gali tlome, “Sobo lalowa eyeumo.” ³³ Na ahwane kë home kile mototle na kleli belë mëtëkaklutëme. Na bu fatini mago lake tu elë fëka mëtëmalita na tu mëta lasusugluwa mëtletle.

³⁴ Na kleli mëglëmabë ho bu kë wesibi hwi motlola na mëtlëbouja. Na kë gali li life li

life të mëtëtagula. ³⁵ Na iniwa oneho mutuja kë wesibi hwi namoglomame. Na bu Jisas belë fwa mutula na ahwane bume kë kile mototlebë home mana hwi motlola. Bu lale ëho wateho na bubë eso hana yaya tletle. Na bu Jisasbë elebo lime tafa tletle. Na bu iniwa uli memëtletla. ³⁶ Oneho Jisame ahwane kë hehë tëgletëmebëme kë hwi motlolabë, bu tokwafe kë mitisiyabë onehome kë gali të mëtëtatëma. ³⁷ Na Gerasa lifate li mago life enëne bu kë gali aholokwane mëtla na bu tako uli memëtletla na Jisame këme hehë mëtletla, bubë lifeku mago luguju nalëgleme. Na këme nëgeme Jisas ihe mëta fletle, muguja namëglame fene. ³⁸ Kwe ahwane kë kile mototlebë ho Jisame anisasana takune tlole, “Bona lalowa nëgëyeumene?” Na kwe Jisas bume hehë metletle na këme gali tlole, ³⁹ “Jubë lifekuwa ejumo, na Goto jubë tëbo wesibi kë sle totometëbë gali të eoutatëmeme.” Na kë ho tuju, na kë lifate mago onehome, Jisas bume kë tégaitalebë gali të tutatëme.

Jisas bu gli këtëglebë nëbame huju tëtamë, na tëbo atona mëseme sle tëtamë

⁴⁰ Na kwe Jisas ihena lake tu jelëfowa ita su mëtëkaka. Na feilawa oneho bume hwi mëtlekefëtla na bume hwi motlola na tako fleflesumu memëtletla. ⁴¹⁻⁴² Na lotu lo hwi loglokweflebë eso ho tisi, bubë weniji Jairus. Jisame hwi tlole, na elebo lime latitigotlewa. Kë hobë nëba

gli egleme kofene na bume anisasana kème takune tlole, bubë lowa lëglelule nalëgleme. Kë ho bu jowa nëbawa. Na kë nemosa nëbabë tlibutu tabei kënjiji, we ita tële.

Na kwe Jisas tuju na feilawa oneho buna gëgeniwa mutuja. ⁴³ Na mëse li kë oneho buna iniwa mutuja. Kë mëse bu we ita tële tlibutuna ko latëkougëfe. Ho bubë ato yafe sle sle mëtëtatëya kwe wino te hanatle.* ⁴⁴ Kë mëse Jisasbë leluju elëme tuju tle. Na bubë heletabo ëho mëta tobana lu totle na ko kë tëglebë latewa tle. ⁴⁵ Na Jisas gali tle, “Bome ya lu lëtanëne?” Na iniwa oneho bume gali motlola, “Sebo kwe hanane.” Na Pita bume gali tlole, “Tako Ho, ju hwi hana elene, lebutako oneho juna gëgeniwa kë egëyeubë?” ⁴⁶ Kwe Jisas gali tle, “Bo melowene nanelë, ho li bome tobana lu lëtanë. Bo mesu nanelë, bome fli afutuku wakile mëtanë.” ⁴⁷ Na kë mëse melowene tle, “Bu walowene lëlefe, bo hana ëho nëgelëmefe.” Kème nëgeme bu lilina metle na tisi tle na Jisasbë elebo lime latitigotlewa. Na iniwa onehobë naba lime gali tle, “Bubë ëho, bo lu nëtatelëfe. Melëme nëgeme, bobë ato sle nalëgletenëme. Na bobë ato elili laslewa lëletenë.” ⁴⁸ Na Jisas gali tolë, “Mola, ju lowene sle egletenëme nëgeme, jubë ato kème titika lëletë. Na ju eiju. Tutune asa ele, lalowa tafa eguleme.”

⁴⁹ Jisas mana gëgali tlelëbëë, na ho, lotu lo hwi loglokwe-flebë eso hobë lo mago nëba wofu mana fata tlelëkakile. Na Jairusme gali tlole, “Jubë nëba wagli elo. Ju tisame ita sosalë asa etle. Matëbe.” ⁵⁰ Jisas kë gali aholokwane tle na Jairusme gali tlole, “Ju tutune asa ele, bome fwa lowene sle egletenëme na jubë nëba lalowa egëtabetëme.” ⁵¹ Na Jisas Jairusbë lowa tuju. Na bu onehome buna mëkaklujame hehë latletëme. Bu Pita, Jems, Jon, kë nëba bota, bolijayaname fwa tlelëkakume. ⁵² Na kë lo mëta kë tafa mëtlabë oneho bu kë nëbame tako maninibo memëtletëya, na ye mëtlelëkefëya. Na Jisas gali tlome, “Sobo fëyeme ye ye elelëyone? Kë nëba gli hana elo. Ni labe tekwe nëge.” ⁵³ Kwe bu Jisasme tako soso memëtëlëlamu. Bu melowene mëtlame nëgeme, “Kë nëba wagli sle elefe.” ⁵⁴ Kwe Jisas kë nëbabë tobame fa tëta na anisasana gali tolë, “Nëba, ju huju ele!” ⁵⁵ Na bubë amtëtomba ita tisitë na lahujuwa tëkake. Na Jisas bume gali tlome, “Sobo bume hi wesibi elëyomo.” ⁵⁶ Na kë nëba botana bolijayana klelego memëtelo. Kwe Jisas bume anisasana gali tlome, “Sobo ebë wesibime ho flime asa gali elomo. Matëbe.”

9

* **8:43** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Bu lili dokta belë yafe asë tëbelëfa kwe bubë baliti dokta enëneme yawe tlotëme.”

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home jine tëbelëkakëme

¹ Na Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita tële kënijime gali telokwakëme na bu mitisitla. Na bu tako afutuku bume tlëme, bu ahwane onehobë ato mago kë afutukuna hehë namëgletëmame na tëbo kë mëglabë onehome sle namogotomame. ² Na bu, Goto onehobë eso home tafa lëgletëmebë gali të name na onehobë tëbo ato sle name, jine tëbelëkakëme. ³ Na bume gali tlome, “Sobo egëyeuna, sobo wesibi asa ehoujo. Sobo liji, musu, hi wesibi, baliti, hihijika ëhona asa ehoujo. Matëbe. ⁴ Sobo li lifekuwa tuhu egulona na ho some nëno lëglana, sobo kë lo mëta fwa nini ebekefome. Kë lo mëta nini ebekefobëë, na mana kë magowa eyeume. ⁵ Na sobo li lifekuwa tuhu egulona na kë lifeku mago oneho some nëno hana mëglana, kwe sobo kë lifeku lakilewa elome. Sobo kë life mago egëyeuna, kwe sobobë juba mago flëke bubë naba li mëta bu elome. Bu some këme hwi mëglëyona na melowene namëglame, ‘Fëyeme tëbo nilitayane? Goto seme tëbo lëgëtanamefe.” ⁶ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu mana iniwa lifeku elë mitliwaya. Na bu Gotobë lale gali të mëtëtagumetëma na iniwa onehobë ato elili sle mëtëtagumetëma.

Herot Jisame yaya tletle

⁷ Galili provins enënebë eso ho Herot, bu Jisas kë totomebë wesibi aholokwane tle, na bu feilawa këme tutune tlekëfe. Fli oneho megali mëtlame nëgëme, “Ebë kwe, onehome kë baptais togotomebë, Jon, matëmatë mago wahuju tle.” ⁸ Na fli oneho megali lamëtla, “Ebë kwe, ëtanifu ho, Elaija tekwe nëge, matëmatë mago huju tlefe.” Na fliye kwe megali lamëtla, “Ebë kwe, Gotobë lowene mago gali ëtani kë të mogotlabë ho li, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.” ⁹ Këme nëgëme Herot megali latle, “Ëbame, bo wame home boblo logotomebë home gali tlolë, na bu Jonbë eso, mou lokwati iniwa tlë tëtatlë. Kwe kë fëye homune? Bo ho mago meaholokwane nanolokwefëmë, bu klelegowa wesibi blëge lotokwefëmë.” Na bu Jisame hwime tole tletle.

Jisas bu hi wesibi 5,000 home sa tëtatëme

¹⁰ Gotobë gali tëme kë jine tëgelëkakëmebë ho, ita loko mëtëkakija na bu iniwa wesibi melë kë mëtlabëme, Jisame të mëtëtatla. Na Jisas bume nëno tle, na bu fli onehome hune mëtlë na bume fwa li lifekuwa tlelume. Këbë life weniji Betsaida. ¹¹ Tokwafe lebutako oneho melowene mëtlë, “Bu wafi mujafe.” Na kwe bu nagi esogo mëtlaguma. Bu belë mitisitla na Jisas gali tlome, “Sobo lalowa esijo.” Na bu, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë gali, të tëtatëme. Na bu tëbo atona onehome sle totome. ¹² Na

taboklë mu, Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita tële, bu belë mitisiya na bume gali motlola, “Te, ju onehome mana jine ebelëkakëme, lolime kë mëgëbebë lifeku elë mana migliwaya, hi wesibime hohwi namëtayame na ni lo mata hohwi mëtatlame. Ebë ho jwa life nègеме.”¹³ Kwe Jisas bume gali tloме, “Sobowa hi wesibi elëmo.” Na bume gali motlola, “Sebo feilawa hi wesibi hanane. Sebo tobali bletë nage na mo tële, këwa ekë mëbe. Ju melowene lalene, ‘Sebo hi wesibi kë iniwa onehome balitina glo nanëgletëmamene, hee?’”¹⁴ Ebë hobë tabei këniyi 5,000.

Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tloме, “Sobo onehome gali elomo, 50, 50 mëta tafa namokouja.”¹⁵ Na bu melë mëtla na iniwa oneho tafa motokouja. ¹⁶ Na Jisas kë tobali bletë nage na mo tële glo tle, na matafa elë hwi tokwake na Gotome lalë gali tlole, “Ebë bletë nagenä mona yaha fëyeme enënanе?” Na bu klelegowa wesibi blëge totome na kë bletë nagenä mona fufu totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme, onehome sa namëgëtatëmame. ¹⁷ Na bu iniwa hi mëtla na hahana memëtletëma. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, lëne hi wesibi loloko mëtëtaya na we ita tële këniyi basketë musu tëtafu mototoma.

Pita megali latle, “Jisas, ju ebë ho kë nègebë, Goto jume kë

aniji toglëbë ho, onehome nëno naegleme”

¹⁸ Kë nalëwa, Jisas, buwa Gotome gëgali tlelële, na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu belë mutuju tla. Na Jisas bume takune tloме, “Oneho bome habë weniji lamlane?” ¹⁹ Na bume gali tafu mëtëtatla. “Fli onehowe megali lamëtla, ‘Onehome kë baptais togotomebë Jon, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.’ Na fliye megali lamëtla, ‘Gotobë gali, ëtani kë tëgehilebë ho, Elaija, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.’ Na fliye megali lamëtla, ‘Gotobë gali ëtani kë mëtehilabë ho li, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.’” ²⁰ Na Jisas bume takune tloме, “Na sobo bome habë weniji lalone?” Na Pita bubë gali tafu tëtatle, “Ju ebë ho kë nègebë, Goto jume kë aniji toglëbë ho, onehome nëno naegleme.”

Jisas gali tloме, “Bo gli nelëme na huju nëgelëme”

²¹ Na Jisas bume anisasana gali tloме na meheheë latletëme, “Sobo kë galibëme fli onehome asa gali elomo. Matëbemu.” ²² Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tloме, “Tokwafe bo, Gotobë life mago ho, lebutako elili na hobota fa nogotlëme. Na letitabo enëne na lotu lome wege mëglabë eso enëne, na Gotobë galime okokwe moglomabë ho, bu bome hehë mëgletëname na bome mogo nalë tëkle

mëgëtaname. Na bo matëmatë mëta tële olë nebëme kwe aona olëbëye mana huju nelëme.

²³ Ho bome na bobë loweneme esogome tole lëglena kwe bu ebë life magobë lale wesibi, bu kë tole lëgletëmebë, aholokwana satimu sle lëletëme na glime uli jwamu lëleme. Ho bume wame gali moglolana na bume mogo nalë tëkleme gali mëglana, bu uli jwa lëgleme na bome iniwa olë mana esogo lëlenënëme. ²⁴ Ho bu melowene lëglena, 'Bo Jisame esogo nëglelëlëna fli ho bu bome tëbo mëgëtaname.' Na bu, bubë ato uli lëglelëlëna na bome hana esogo lëglenënëna, kwe këha ho bu tëbo liglitame. Kwe ho bu bome lowene sle lëgletenënëna na bubë ato uli jwa lëglelëlëna kwe këha ho bu hana tëbo liglitame. Ho bu kë home mogo nalë tëkle mogotlana, kë ho gli sle nane lële. Weye. Bu unaunalëme lale tafa lëgleme. ²⁵ Ho bu ebë life mago iniwa wesibi glo lëglena, na kë ho bu hel life mëta tëbo liglitana, kwe kë wesibi bume habëna mëgaitalemene? Hanane. Bu blawa glo lële. ²⁶ Tokwafe, bo, Gotobë life mago ho, bo tako elulegona nigisime. Bo bobë ayabë na bubë enselbë klijiha, kë u lëglebë elulegona nigisime. Na ho li, onehobë naba li mëta bobë galibëme able loglomena na bome able lëglena kwe tokwafe bo nigisina, bo mata kë home

kofaya able nëgletelëme. ²⁷ Bo some nëgali nanolëyo. So mago emëta kë tafa egelobë bu mana neme na Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë olë mana fata lëleme. Na bu kë olë mana hwi mololame."

Jisabë ato li weniyanena fata tletle

²⁸ Jisas kë gali wagëgali tle. Na tokwafe tobali ita aona olë mëtlëbou na kwe Jisas, Pita, Jems Jonname nëno tle. Na tako fatini lufuwa tilekome, Gotome gëgali nalogolelëleme. ²⁹ Bu Gotome mana gëgali tlelëlebëë, na bubë weniyanë li weniyanena mana fata tletle na bubë ëho melë tatiwamu fata tletle na feilawamu u tletle. ³⁰ Na tlemalë ho lafatawa mëtletelo na bume gëgali mëtlelëlo. Kë tlemalë hobë weniji, Elaija na Moses. ³¹ Na bu Gotobë elulegona fata mëtletelo. Na bu Jisame, Jerusalem lifate mëta wesibi fata mëgletlebëme na bu gli lëglebëme na ebë life kile lëglebëme kë galime gëgali mëtlelëlo. ³² Pita bume kë tafa tēglelëmebë ho bu feilawa nilafale mëtla na ni mëtebëya. Na bu ni mago huhuju mëtla na Jisabë elulego, na bume kë mëtlebilobë elulego, hwi motlotëma. ³³ Na tokwafe, kë tlemalë ho, Jisame kile mogotlome kofene kwe Pita gali tlole, "O tisa, sebo eme tafa nëglabë, ebë lalowa. Sebo aomalë, aona afeteni tli lo gigliji nëglame. Li jubë lo, na li Elaijabë lo na li Mosesbë lo." Pita bu yaya hoha gali tle na

bu kē gali tēglebē gali lowene hana tletle. Bubē efalēbowa lēleguli tletle.

³⁴ Pita mana gēgali tlebēē, na oloba mana tetujule na bume iniwa lamu to-tome. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho uli memētla. ³⁵ Na Goto kē oloba kweli mana gēgali tle, “Ebē bobē nēba. Bo bume wafi aniji tole, bobē wege fa nalētatenēme. Sobo bubē gali aholokwanewa eglolome.” ³⁶ Kē gali wayawe tole, na bu Jisaswa tlibe. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho, kē olēna, kē hwi motlomabē wesibi, ho flime hana gali motloma.

Jisas bu ahwane kē tēbo lotlebē nēbame sle totle

³⁷ Li olēna, Jisas na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho aomalēna, fatini mago kle mētēmalitaya. Na feilawa oneho Jisasmē alēgēme esune mētlēla. ³⁸ Na ho li kē one-hobē ku mago we tole, “Tisa, bo jume anisasana gali nolē, bobē nēba hwi naegloleme. Bobē jowa nēba nēgēme! ³⁹ Ahwane bume itaita lalēkaklufētla na bu afēfleina mētlekēfe. Na kē ahwane bume lilina lalogotlewa na nēnafu bubē ēfalēbo elē mow-elēbetle. Na kēbē ahwane bubē ato tēbo lētakēfētla na bume hokweinawa hana kile logotleme. ⁴⁰ Na bo jubē lowene esogo mēglelētēyobē home anisasana yafe takune tломē, kēbē ahwaneme hehē namēgletlame fene. Kwe bu hana hehē mētletla.”

⁴¹ Na Jisas metafu tētlatle, “Sobo oneho, sobo lowene

sle hana elo. Sobo tēbo lowene ehola. Bo sobona li olē tafame tole hana nelē. Bo sobobē hobota ita fa nogotlēbēme tole hana nelē.” Na bolijayame gali tole, “Te! Jubē nēba ebelē elesutēna.” ⁴² Kē nēba Jisas belē loliwa tisi tle, na ahwane bume lifewa so telēkakle na life mēta tujetigo, na bume feilawa lili totle. Na Jisas kēbē ahwaneme anisasana kale tole na kē nēbame sle totle na bolijayame tlēle. ^{43a} Na iniwa oneho klelego memētla, Gotobē tako afutuku hwi motlolame nēgēme.

Jisas, bubē glime ita gali tle

^{43b} Jisas kē togotlebē we-sibime, oneho mana lowene mētlekēfēya, na Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tole, ⁴⁴ “Te, sobo aholo bo sle eto. Bo, Gotobē life mago ho, bu bome home yo moglomame.” ⁴⁵ Kwe bubē lowene esogo mēglelētlabē ho, kēbē gali wayobē lowene hana mētletla. Goto, kē gali wayo bume ēho tēgētātēmeme nēgēme na bu kē gali wayo lowene sle jwa kēme mētletla. Bu Jisasmē uli mētletlame nēgēme, na bu kē gali way-obēme takune jwa kēme motlola.

Logouta ho yalēne

⁴⁶ Li olē na, bubē lowene esogo mēglelētlabē ho, blalo kofaya kofaya megali mētletlogwaya, “Semago, logouta home, ya tafa lēlene?” ⁴⁷ Na Jisas bubē lowene walowene tletēme. Kēme nēgēme bu nēba tokwēfo

no tlēle na bubē lime tlibe.
 48 Na bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tlome, “Ho bome lowene lēgletenēna, na ebēha nēbame lēgaitalena, kwe bu bome laitanē. Na ho bu bome lēgaitanēna, bu bomewa nane laitanē. Weye, bome kē jine tēglēnēbē ayame laitale. Na ebē nēba fenene, ho somago atwati hoha metafa lēglēna kwe kē ho logouta home tafa lēgletēyome.”

Ho some wame hana loglēyona, bu sobobē yabe

49 Jon bu Jisame gali tlole, “Tako Ho, sebo ho li mehwi latlola, ho jubē wenijina ahwane tēbo hobē ato mago hehē tletēme. Kwe ahwane kē hehē lēgletlebē ho bu sebona jume hana esogo nēglelēyome nēgeme, sebo bume kēme fene lēkle totla.” 50 Kwe Jisas gali tlole, “Sobo kēha home asa lēkle etlo. Ho some wame hana loglēyona, bu sobobē yabe.”

Samaria provinsbē li lifeku mago enēne, Jisas bu belē ligisime tole hana mētletla

51 Goto, Jisame heven lifekuwa kē no lēglelebē olē nounou lalēle. Kēme nēgeme, Jisas lowene fa sle totle, Jerusalem lifatewa nalugujume. Na bu tuju.
 52 Na bu fli home jine tlēme, mogoutaya namēglame. Na bu motoutaya na Samaria provinsbē, lifeku tokwēfo elē mētēkakluja, Jisasbē wesibi sle namogotometlame.
 53 Kwe kē life mago oneho, Jisas bu belē ligisime tole

hana mētletla, Jisas bu Jerusalem lifatewa tugujume nēgeme. Bu melowene lamētla, “Bu sebona lotume tole hana lēletēnawa na bu Jerusalem lifatebē tako lotu lowa kēme lujū.” 54 Na bubē lowene esogo mētletēlobē ho, Jems na Jon, kē lifekubē onehobē lowene hwi motlometemo na Jisame takune motlolo, “Tako Ho, ju metole lalene, sebo Gotome takune nanoglolome, kē onehome heven life mago, ahoju tuku nalētēkakētēmeme, temu namēgebeḃyame?” 55 Kwe Jisas swaya tēkakētēme na kēkale tlome. 56 Na bu li lifekuwa mutuja.

Jisame esogome tole mēglabē enēne

57 Jisana bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, alēge elē mutuja na ho li Jisame gali tlole, “Iniwa lifeku ju egujuna kwe bo jume nagi nēglagwime.” 58 Kwe Jisas bume gali tlole, “Mēgali bu ni mēgebebē fuluju nane na fole mata ni tiji nane. Kwe, bo, Gotobē life mago ho kē nēgebē, bo kwe ni nēgebēbē lo hanane.” 59 Na kwe Jisas li home gali tlole, “Ju bome nagi enēnē.” Kwe kē ho gali tlole, “O tako ho, bo bobē ayame matēmatē mēta afina lalowa gwa nugujetlēmene na mana jume nagi nēlēmē?”
 60 Na Jisas bume gali tlole, “Gigli mēglabē ho, buwa, gigli mēgebeḃya home lalowa matēmatē motoma. Kwe juwe, Goto onehobē eso

home tafa lëgletëmebë gali të etagutëme.”

⁶¹ Na li ho Jisame gali tole, “Tako ho, bo jume nagi nëglëme, kwe bobë weife mago enëneme kaiyo afina lalowa nugujelimëmene?”

⁶² Na Jisas gali tole, “Ho bu ihena yegu lëglena kwe bu miti nagi itaita hwi lokoukëfena kwe bu ihe yegu sle hana lëglelëme. Na kë fenene, ho bome nagi lëglënëna kwe bu wesibina honame kë hune tëglebëme lowene lëglekefëtëmena, kwe këha ho bu Goto onehobë eso home tafa lëgletëmebë wege hana fa logotleme.”

10

Jisas bu 72 home jine tëbelëkakëme

¹ Tokwafe, Tako Ho Jisas, bu 72 home mata aniji tlome. Na bu tlemalë tlemalëme jine tëbelëkakëme, bume mogoutatla namëglame. Iniwa lifate na iniwa lifeku bu kë belëme lugujume kë tole lëglebë, bu kë enëneme kë iniwa lifate na lifeku elëme jine tëbelëkakëme. ² Na bume wafle gali tlome, “Feilawa hi wesibi bu nuju mago wanigliji mëbe, kwe lebutako wege ho hana mëtabëya, kë hi wesibi fa namogotlame. Këme nëgеме sobo nuju bolijaya, Gotome, sagali elolo, bu wege home jine nalëglëmeme, bubë nuju mago hi wesibi fa namëgëtatlame.”

³ Na bume gali tlome, “Sobo eyeumo. Aholokwane elo. Bo some kë jine nëglëyobëye,

sobo sipsip kleli nëbale, wame tabo amalebë ku mëta fene mëtabe. ⁴ Sobo baliti musu o wesibi sisike musu o juba jibo asa ehoujo. Na some alëgeme kë esune mëglëyobë onehome, tafana asa gëgali elelëmo. Weye. Sobo hokweinawa saeyeu. ⁵ Na sobo lowa ekaklujona, sobo kë lo mago onehome afina megali eglomome, ‘Sobo ebë lo mëta kë tafa egelobë lowenena sle elo.’ ⁶ Na tu taba ka ho, kë lo mëta tafa lëglena, kwe sobobë lowene sle gali bu mëta malëbetle. Kwe këha ho, kë lo mëta tafa hana lëglena kwe sobobë lowene sle gali sobelë lukwaiji lëkeketëyome.

⁷ Sobo kë lo mëta fwa sani ni ebekefo. Li lo li lo asa elo. Na iniwa hi wesibi some kë lo mago kë mëglëkefëyobë sahi hi elo. Bo ebë galime fëyeme gali nelëne? Ho wege lëglekëfena, kwe bubë wege wesibi lalowa glo lëgleme. Na kë fenene, ho bu Gotobë wege, wege lëgletlana, kwe bubë wesibi glo lëgleme.

⁸ Sobo li lifatewa tuhu egelona na ho some bubë lowa no lëglëyona, kë hi wesibi some kë mëglëyobë, sahi elo. ⁹ Sobo kë life mago ato elili onehome sasle etomo. Na sobo gali metë saetatemo, ‘Goto bu sobobë eso home natafa lëgletëyobë olë nounou lalëletëyo.’ ¹⁰ Na sobo li lifatewa tuhu egelona na kë life mago oneho some nëno hana mëglana, kwe sobo kë lifatebë alëge mëta elibome na megali elëmome, ¹¹ ‘Sobobë lifate flëke sobobë

jubame kë lesili mëglebë sebo sosa nanotoma. Some melebotaneme nëgeme, ebë wesibi sobo kë egelobë wafi tëbo elito. Kwe sobo lowene sle elo, Goto bu sobobë eso home natafa lëgletëyobë olë nounou lalëletëyo, kwe sobo kë olë tole hana eletelo.¹² Bo some gali nolëyo, Goto, iniwa onehobë gali aholokwane loglomebë olë na onehome fufu logotomebë olë fata lëglena, kwe bu ebë lifatebë onehome tako tëbo logotomeme kwe bu Sodom lifatebë onehome sogë tëbowa logotomeme.”

Jisas, bume lowene sle jwa enëneme, maninibo tletëme

¹³ Na Jisas ita gali tlome, “Sobo Korasin lifate mago oneho na sobo Betsaida lifate mago oneho, masiwafe, tokwafe tëbo wesibi somëta fata mëgletëyome. Èbame, bo sobobë ku mëta Gotobë afutukuna, klelegowa wesibi blëge blëge tëtatëyo, kwe sobobë tëbo lowene aholokwana ti hana elo. Ètani, bo Tair na Saidonbë onehome këha klelegowa wesibi hana blëge blëge tëtatemë. Kwe bo Tair na Saidonbë onehome, këha klelegowa wesibi blëge blëge nëgëtatëmëbë, kwe bu ètani anebo bubë tëbo lowene aholokwana wati mëglame fene na lalë lowenewa esogo mëglelëlame fene. Na bu tëbo èho wafi gëgelo motomame fene na atikafa wafi ju mëglame fene, bu melëme lëlekuju mëtla, bubë tëbo lowene wahune mëtla.¹⁴ Goto, iniwa

onehobë gali kë aholokwane loglomebë olë na onehome kë fufu logotomebë olë fata lëglena, bu some tako tëbo lëgëto kwe bu Tair na Saidon life mago onehome sogë tëbowa logotomeme. Sobo kë klelegowa wesibi hwi toglomome nëgeme kwe sobobë tëbo lowene aholokwana hana ti elo.¹⁵ Na sobo Kaperneam life mago oneho, sobo melowene lalone, ‘Sebo lalë enënemu nëgeme na Goto seme heaven life elë nëno lëgleme.’ Weye. Hanane mu. Goto some tëbo lëgëto kwe hel lifewa sike lëtëkakeme.”

¹⁶ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Oneho sobobë gali aholokwane sle lameletëyo bu mata bobë gali aholokwane sle mëgletëname. Na oneho some hehë lameletëyo bu bome mata hehë mëgletëname. Na oneho bome hehë lamëletëna, bu bome kë jine tëglënebë ho, Gotome mata hehë lamletla.”

Jisas kë jine tëglëmebë 72 ho, ita loko mëtëkakija

¹⁷ Tokwafe, Jisas kë jine tëglëmebë 72 ho, fleflesuna loko mëtëkakija. Na bu gali mëtla, “O, tako ho, sebo jubë weniji fë tëtona, na ahwane bu sebobë gali aholokwane mëtle na lamëtlëbouwa.”¹⁸ Na Jisas gali tlome, “Sobo melë tugulona, bo kwe, mehwi latelë, Satan heaven lifate mago latitigowa, wawaine fene tle.¹⁹ Aholokwane elo! Bo some afutuku wafi tlëyo. Na sobo sebobë wame ho, Satanbë afutuku

boblo etatelome. Na sobo wame tabo taiju na mlawalē matawa lalowa asē egolome na iniwa wesibi bu some hana tēbo mēgētome. ²⁰ Kwe ahwane, bu sobobē gali kē aholokwane mēgletēyobēme na kē mētlēboubēme, asa fleflesu elo. Weye. Goto sobobē weniji bubē bogo mēta kē yahī tēgletēyobēme fwa fleflesu egelome.”

Jisas bu fleflesu latle na bubē bolijaya, Gotome gēgali tlelē

²¹ Kē nalēwa, Gotobē Amtētomba, Jisasbē lowenebē fleflesu tētatlē. Na Jisas gali tle, “Aya, ju heven lifate magobē na ebē life magobē Tako Ho. Yaha fēyemene? Bo jume fleflesu nanēletē. Oheho bume fwa melowene lamētla, ‘Sebo iniwa wesibi lowene sle nēletēma,’ kwe ju jubē afutuku bume ēho tētātēme. Kwe oneho bume fwa melowene lamētla, ‘Sebo nēbale tokwetokwēha, sebobē lowene afluja lalēletēna, sebo iniwa wesibi lowene hana nēletēma,’ kwe ju jubē afutuku bume waolafa tētātēme. O aya, ju jubē tolewa esogo elelēle na ju melē eleme.”

²² Na Jisas bu ita gali tle, “Bobē aya bu iniwa afutuku na lowene bome watlēnē. Iniwa ho bome bubē nēbame lowene sle hana mēletēna. Bolijaya buwa lowene lēletle. Na iniwa oneho, bolijayame lowene hana mletla. Bo bubē nēba na bo ayame lebotane nētātēmebē, kē oneho buwa lowene mletla.”

²³ Jisasbē lowene esogo mēgletētlabē ho, bume fwa

tafa tlelēme, na bume swaya tletēme na bume fwa gali tloime, “Sobo lebutako lale wesibi wahwi tloimo, na sobo fleflesu egelome. ²⁴ Bo some gali nolēyo, ētani, lebutako Gotobē lowene mago gali tē mototokweflabē ho na lebutako life mago eso ho bu metole lamētla, sobo kē hwi toglobobē wesibi, hwi moglomame fene, kwe bu hana hwi motloma, na bu metole lamētla, sobo kē aholokwane tēgelobē gali, aholokwane mēglame fene, kwe bu aholokwane hana mētla.”

Samaria lifate mago ho, bume kē wame toglobobē home taitale

²⁵ Gotobē galime okokwe toglobobē ho Jisas belē tisi tle, bume tēbo loweneme su nalogotleme fene. Na bu takune tlole, “Tisa! Bo habelē nēgelēmene, lale tafa unau-nalēme fa nanogotlēmene?”

²⁶ Na Jisas bume takune tlole, “Gotobē bogo mago gali habē gali lalane? Ju habē hwi laeolēne?” ²⁷ Na Gotobē galime okokwe toglobobē ho gali tafu tētatlē, “Sobo tako Gotome anisasana tole egetelomemu. Lowenena, afutukuna, ini tolewa egetelomemu. Na jubē ato fene tole eletle, ju lime mata metole egetleme.” ²⁸ Na Jisas bume gali tlole, “Ebē lalowa. Ju gali tafu sle latle. Ju melē eglena, na ju lale tafa fa egotleme.”

²⁹ Kwe kē Gotobē galime okokwe toglobobē ho bu metole latletle, Jisas bume

melowene nalëgletleme, “Lale lowenena hofe.” Këme nêgeme bu Jisame këme takune tlole, “Gotobë bogo mago gali, bobë fëye yabe home gali elane?”³⁰ Na kwe Jisas metafu têtatle, “Ëbame, ho li, Jerusalem lifate kile tle na Jeriko lifatewa tēmatule. Bu tematulebëë na wameho alêgeme êho mêtla, na bu alêgelême okli mêtêlêkukiya na fa mototla na têkle mototlabëë ëjeha gli lëleme. Na bubë êho titika mêtletla na bubë iniwa wesibi mata glo mêtletla na mana bume alêge mëglëbo mëta lakilewa mêtêkaka na bu mêtêlbouja.³¹ Na kë olê nawa, lotu lome kë wege lëglebë ho mata kë alêge elême tēmatule. Kwe bu alêge mëglëbome kë lëgëbebë home hwi telokwakle na alêge mëglëbo elë sigli têttagule na latugujuwa.³² Na tokwafe, Livaibë afenëbo, lotu lo mëta kë wege lëglekefëbë, bu mata kë alêge elême tēmatule na kë home hwi telokwakle, na lolime hwime tuju tle na hwi tlole kwe bu mata sigli têttagule na latugujuwa.

³³ Kwe Samaria lifate mago ho li,* bu mata nagi tēmatule. Na bu kë home hwi telokwakle, na bume tako masiwamu metletle.³⁴ Na bu loliwa tuju tle, na bu wain taba liji tu, welë tuna, bubë juba këna swa totometle na kë juba, êho kaka tabona lalei totometle. Na bume huju totle na bubë donki kleli

amlebo matawa gwa towetle. Na bume oneho këme ni mêtêbekefëyabë lowa tlelule, na bume ululu sle latotle.³⁵ Na li olêna, bu tèle baliti kë ni lo bolijaya home tèle na gali tlole, “Ju ebë balitina, ebë home këna satafa eelêlê. Na jubë baliti, bume tafa eglelêlebëme, sike eglena, kwe tokwafe bo nigisina, bo kofaya baliti jume nêglême.”

³⁶ Na Jisas kë Gotobë galime okokwe toglomebë home takune tlole, “Ju habë lowene lalene? Wame ho kë têkle mototlabë hobë yabe yalêmunne?”³⁷ Na bu gali tle, “Ebë ho bume kë masiwa lëgletlebë na kë lëgaitalebë, ebë bubë yabemu.” Na Jisas bume gali tlole, “Ju ejume na kë ho fene laitale ju melë egleme.”

Jisas Marta nabë, Maria nabë lo mëta tafa tle

³⁸ Jisasna bubë lowene esogo mëglelêtlabë hona Jerusalem lifatewa mutujabë na li lifekuwa fwa mutula. Na kë lifeku mago mëse, bubë weniji Marta, Jisame bubë lowa no tlêle.³⁹ Martabë bolijamobë weniji Maria. Maria, bu Jisasbë elebo lime tafa tletle na bubë gali mana aholokwane tlokwefle.⁴⁰ Kwe Marta bubë hi wesibi kêsle totomebë wegeme tutune tlekêfe na Mariame têbo lowene fa têtatê. Na bu këme Jisas belë tuju na gali tlole, “O tako ho, bobë keinëba bome wakile etanë iniwa wege bowa no tlê. Ju këme lowene jwa fëyeme

* **10:33** Israelbë afenëboni bu Samaria life mago enêneme yonane hana mêtletlogwaya.

elene? Ju bume gali eolè! Bome egaitanè naegleme.”
 41 Kwe Jisas bume gali tolè, “O, Marta, Marta. Ju feilawa wesibime fëyeme tutune elene? 42 Maria bu bona kè tafa nëgelobè na kè gëgali nëgelobè wesibi, ebè lale wesibimufe. Kème nëgeme sebo ebè lale wesibime bume hana lèkle nëgetayame. Ju ebè wesibime fwa lowene egletleme.”

11

Jisas, Gotome gëgali mëglelèla lowenebème okokwe tleme

1 Li olèna, Jisas Gotome gëgali tlelèle. Bu Gotome wagëgali tlelèle na bubè lowene esogo tlelètlebè ho li, bume megali tole, “O tako ho, ju seme Gotome gëgali nëglelèlabè lowenebème okokwe enona, ëbame Jon bubè lowene esogo mëglelètlabè home fene okokwe tleme.” 2 Na Jisas bume megali tleme, “Sobo Gotome gëgali eglelèlona, kwe megali eglolome.

‘O, Aya, iniwa oneho bu megali samèla,

“Ju lalemu.”

Sebo metole nanèla, ju onehobè eso home tafa egletë nabème es-itëna.

3 Iniwa olè, ju seme hi wesibi kè olè niyiwa saelèkefëna.

4 Ju sebobè tëbo lowene aholokwana sati eletëna,

fli enène seme tëbo lowene kè mëgletë nabè lowene

aholokwana fene ti nëletëma.

Ju seme su mëgëtanabè wesibi elè asa hwiwa enona.”

5 Na Jisas bume ita gali tleme, “So mago ho li bu yabena nëgena, na bu klabè kuna bubè yabebè lowa lujuna na gali loglolena, ‘Ju bome hi wesibi eglënëme.

6 Bobè yabe kakè mago walisi na bo nëglèlèbè hi wesibi hanane.’ 7 Na bubè yabe bume lo mago megali lëgelubaklena, ‘Ju bome asa

sosalè etanè. Ino watiji nelè, na bu bobè nëbale labuku mëta wani mebëya. Bo huju hana nëgelème na jume hi wesibi hana nëglème.’ Na sobo fëye lowene lalone, kè ho bu habelè lëglemene?

8 Bo some gali nolëyo, sobo aholokwane elo, kè ho ebè lo bolijayabè yabemu, kwe bu hana huju lèle na bume hi wesibi hana lèlèle. Kwe bubè yabe itaita takune lëgelulukwakleme nëgeme na hana kile lotle, na bu kème huju lëgleme na iniwa wesibi bubè yabe kè tole lëgletëmebè mana nalëglèlème.

9 Bo some gali nolëyo, sobo Gotome wesibime takune elokwe-flome na bu some wesibi lëglëyome. Sobo wesibi hohwi etakefëtélome kwe sobo hwi eglolome. Sobo inome kèke elekefëtélome na Goto some ino tika lëgëtatëyome. 10 Iniwa oneho Gotome wesibime takune moglokwe-flana, kwe bu wesibi glo mëglame. Na iniwa oneho wesibi hohwi mëtakefëtëmana kwe bu hwi moglomame. Na

iniwa oneho inome kēke mēglekefēyana kwe Goto bume ino tika lēgētātēmeme.

¹¹ So mogo ho li nēbana lētabe na kē nēba bolijayame mome takune loglolena, kwe bolijaya bume waiye lēglēlemene? Weye. Hanane mu. ¹² Na bu bolijayame kame takune loglolena, kwe bolijaya bume mlawalē lēglēlemene? Weye. Hanane mu. ¹³ Sobo tēbo lowene itaita esogo elelēkeflo kwe sobo lale wesibi sobobē nēbaleme itaita elēkefēmo. Kēme nēgeme sobo melowene egelomemu, ‘Sobobē aya heven life mēta kē tafa lēglebē, bu metole lalēle, oneho bume kē takune moglolabē, bubē Amtētomba, bume lēglēmeme.’”

Bu megali lamētla, “Jisas Belsebulna wege melo”

¹⁴ Jisas gali mumu tabo hobē ato mago ahwane hehē tletle. Ahwane wafi kile totle na kē ho mana gēgali tle. Na iniwa oneho hwi motlola na klelego memētletla. ¹⁵⁻¹⁶ Kwe fli metole lamētla, Jisame su namogotlame, na bume kēme takune motlola, “Jisas ju klelegowa wesibi li lebotane etatēna. Sebo jume melowene nanēgletēyome, ‘Gotobē afutuku ju mēta lēbetēfe.’” Na fli ho blalo megali mētla, “Bu, tēbo alibahobē eso ho, Belsebulbē, afutukuna ahwane kēna hehē lēlekefētēme.” (Belsebulbē li weniji Satan). ¹⁷ Kwe Jisas bubē lowene wahwi tlotēme na bume waflē galina gali tlome, “Li lifate mago enēne, bu bwa bwa lowene mēta

tafa mēglana na momogli mēgētayana kwe bu blalo tafa sle hana mēglame. Na weife mago enēne blalo momogli mēgētayana kwe bu iniwa tēbo miglitayame. ¹⁸ Na Satanbē ilawa mago alibaho, bu bwa bwa lowene mēta tafa mēglana na momogli mēgētayana kwe bu afutuku mēglamene? Weye. Bu tēbo miglitayame. Bo walowene nelē, sobo bome melowene laletēna, ‘Bu ahwaneme Belsebulbē afutukuna hehē lēletēme.’ ¹⁹ Kwe ebē nēgali nēgebē, Belsebul bome lalaitanē na bo ahwane tēbo kē hehē nēgletemēbē, kwe sobobē lowene esogo mēglelēlabē home ya laitamene, ahwane kē hehē mēgletēmabē? Belsebul bu laitamene? Sobobē weife mago enēne bu some melebotane mētatēyome, sobobē lowene tēbo. ²⁰ Kwe bo ahwane Gotobē afutukuna hehē nēgletemēna kwe sobo kēme lowene elome, Goto bu sobobē eso home watafa lēletēyo.

²¹ Afutuku tabo ho bu wame home boblo wesibi glo lēglana na bubē lo mēta kēna mana sei sle lēglēlana kwe bubē iniwa wesibi mēgēbetle sle mēgleme. ²² Kwe li tako afutuku tabo ho, bu kē tokwēfo afutuku home wameme ligisi tlena na bume wame loglolena na bume boblo logotlena kwe bu kē hobē wame home boblo wesibi bume kē afutuku mēglelēlebē wesibi glo lēgletleme. Na bu kē hobē iniwa wesibi ho flime sa

lëtagutëmeme.

²³ Oneho bome yabe hana mëglenënana, bu bome wame moglonabë enëne. Na ho bome onehome loloko nëgëtëbëme hana mëgaitanana kwe bu onehome lëlakwanena sisile lamotoma.”

Ahwane tēbo ita tisi tle

²⁴ Jisas gali tle, “Ahwane tēbo home kile logotlena, kwe kē ahwane, lagu lifewa tuju, tafa labume hohwi nalugutame, haha tafu logotlebëme. Kwe haha tafu life hwi hana loglolena kwe bu kēme gali lële, ‘Bo ëbame kē tafa tēgelëbë lowa ita nuguwime.’ ²⁵ Na ita luju na lo mehwi lolole, bu wasle motlafe. ²⁶ Kēme nēgeme, bu luju na tobali ita tēle yaife tabo ahwane nēno lule. Na bu mëkakluja na kēme tafa mla. Ëbame kwe kē ho bu sogë tēbowa tētabe kwe tokwafe bu tēbomu lētabe.”

Fëye enëne fleflesu mëglamene

²⁷ Jisas lebutako onehome gali tē tētätëme na mëse li, kē onehobë mago bume anisasana gali tlöle, “Jume kē fu tēgetabë mëse na maba kē hi tēgletëbë mëse, bu fleflesu matle.” ²⁸ Kwe Jisas gali tle, “Weye. Oneho bu Gotobë gali aholokwane mëglabë na esogo mëglelëlabë bu kwe fleflesu mëglame.”

Fli oneho Jisame gali motlola, “Ju seme klelegowa wesibi li lebotane etatëna”

²⁹ Lebutako oneho bu Jisame loko motokweitlabë, na bume gali tlome, “Oneho

kē nalë kē mëtëtabëyabë bu tēbo oneho mu. Bu bome takune motlona, ‘Ju Gotobë afutukuna, klelegowa wesibi li lebotane etatëna, sebo melowene nanëglame, “Ju Gotobë wege fa etatle.”’ Kwe bu klelegowa wesibi li hana hwi moglolame. Bu jowa wesibiwa hwi moglolame. Wesibi Joname kē fata tēgletlebë wesibiwa hwi moglolame. ³⁰ Ètani, Jona bu mo imo mëta aona olë tafa tle na mana mo imo mago huju tle na Ninive lifate mago onehome gali mana tē tutatëme. Na Goto, kē klelegowa wesibina, Ninive lifate mago onehome, melebotane latëtätëme, Goto Joname jine tletëme. Na Jona fenene, bo, Gotobë life mago ho, bo tokwafe, onehome ebë nalë kē mëgëtabëyabë, klelegowa wesibi lebotane nëgëtatëmëme, melowene namëglame, ‘Goto bome jine tlënë.’ ³¹ Goto, iniwa onehobë gali kē aholokwane loglomebë olë na onehome kē fufu logotomebë olëna, nēgemowe life magobë eso mëse, bu huju egleme, na ebë nalë kē mëgëtabëyabë onehobë tēbo loweneme gëgali egletëmeme. Bu bubë tēbo lowene kēme gali egletëmeme. Ètani kē eso mëse bu kakë lifatemu tafa tuglebë kwe bubë life kile tölle na eso ho Solomon belë tisi. Na bubë lale lowene gali gëgali tlelë na aholö bo tētagutle. Kwe ho li somëta kē tafa lëglebë bubë lowene takomu kwe Solomonbë lowene melëha kwe sobo kē tako lowene

hobë gali aholokwane hana elolo. ³² Goto, iniwa onehobë gali kë aholokwane loglomebë olë na onehome kë fufu logotomebë olëna, Ninive lifate mago oneho bu huju mëglame, na ebë nalë kë mëgëtabëyabë onehobë tëbo lowene gëgali mëgletëmame. Bu bubë tëbo lowene këme gëgali mëgletëmame. Kë Ninive lifate mago oneho, bu Jonabë gali aholokwane motlolame nëgema na bubë tëbo lowene aholokwana këme ti mëtla. Kwe ho li somëta kë tafa lëglebë, bubë lowene takomu kwe Jonabë lowene bu melëha kwe sobo kë tako lowene hobë gali aholokwane hana elolo na esogo hana eleletelo.”

Jubë naba bu lamo fenene

³³ Na Jisas ita gali tle, “Oneho bu lamo fiji mëtaya na ëho hana mëgëtayame o isekuna hana lamu mëgëtayame. Weye. Bu masei mëta gwa mëtayame. Na oneho lowa mëkaklijana, bubë elulego hwi namoglëyame. ³⁴ Jubë naba lamo fenene. Jubë naba lalowa nëgena kwe jubë lowene mago lowene elulego lëgëbetëme na iniwa ato mëta elulego lëgëbetëmamu. Kwe jubë naba tëbo nëgena, kwe jubë lowene mago lowene kilego lëgëbetëme. ³⁵ Sobo ululu sle këme egelome. Elulego ju mëta kë lëgelubetëbë asa kilego malëletë. ³⁶ Jubë iniwa lowene elulegowa lelubetëna na kilego hana lelubetëna, kwe jubë iniwa

lowenebë olëha lelubetëme, lamo elulegoha u eglatëme.”

Farisi ho na Gotobë galime okokwe moglomabë ho bu tëbo lowene esogo mëtlelekefla

³⁷ Jisas gali watë tëtatëme, na Farisi ho Jisasme gali tlole, buna hi namëgelome. Na Jisas kë hobë lowa tëkaklutle na tafa tle, hi namëgelome. ³⁸ Na kë Farisi ho bu Jisasme mehwi tlole, bu hime tafa tle kwe bu toba tu afina swa hana totome, Gotobë wegeho Moses fene gali tle. Na bu klelego metletle. ³⁹ Kwe Jisas bume gali tlole, “Sobo Farisi ho, sobo kabona blete ëhou ato elë fwa swa etokefëmo jubë ato fene swa etole. Kwe waholo kë nëgelujebë bu memelë tetëbo wesibi sosolo lameluletëyo. Sobo kë wesibi hana sle etomo. ⁴⁰ Sobo yaya enëne. Ho bu matawa atowa nane blëge blëge totle. Weye. Bu matawa atona waholona mata iniwa blëge blëge totome. ⁴¹ Kwe wesibi, blete ëhou na kabo mëta kë mëgelubebë, sobo wesibi jwa enëneme elëmo, bume egaitamo naegelome. Sobo melë egelona kwe sobobë iniwa wesibi, Gotobë naba li mëta lalowamu mëgëbetëyome.

⁴² Sobo Farisi ho, sobo hai! Sobo tëbo eglitome! Sobo memelë inilu welujuwa welujuwa lalei egotokwefomome na welujuwa mëta gwa etlome na jowa leitabo Gotome elëkeflome. Kwe sobo lale lowenebë na Gotome tole eglotelobë aholokwana ti lalekefo. Sobo kë lale

lowenebë esogo sle eglëlëona na fli lale lowenebë aholokwana ti jwa egelona kwe sobo lale oneho etabome.

⁴³ Sobo Farisi ho, sobo hai! Sobo tēbo eglitome! Sobo lotu lome tafa egelona, sobo metole lalo, onehobë naba li mēta, eso hobë tafa labume tafa egelome. Na sobo oneho kēme kē tafa mēglabë lifeku mēta asë egelona, sobo metole lalo, oneho some megali namēglēyome, ‘O letitabo ho. Lale kliji.’

⁴⁴ Sobo hai! Sobo tēbo eglitome! Sobo matēmatē fenene kēha meēho lalo. Oneho lowene jwa, na meweniji lamla, ebë lale lifewa, na bu matēmatē matawa measë mogolame na bu Gotobë naba lime tēbowa mēgētābēyame. Na sobo kē matēmatē fenene. Oneho bu sobobë tēbo lowene hwi hana mōglētēyome na meweniji namēglame, sobo lale enēne.”

⁴⁵ Na Gotobë galime okokwe toglomebë ho, bu Jisasbë gali aholokwane tle na bume gali tlole, “Tisa, ju kē gali Farisi home gali eglomebë kwe ju seme mata gēglë lalēna.” ⁴⁶ Na Jisas gali tle, “Sobo Gotobë gali okokwe eglomobë ho. Sobo hai! Sobo tēbo eglitome! Sobo onehome lebutako tafa sle gali okokwe elokwefomo, esogo namēglelēmame, kwe sobo, kē gali esogo mēglelēmabēme, egaitamo hana elo na kēbēna bume hobota gwa etatemo.

⁴⁷ Sobo hai! Sobo tēbo eglitome! Sobobë bisemlenino bu Gotobë lowene mago gali tē

mototokweflabë home wamena tētēkle mētētākefēya. Na sobo kē hobë matēmatē negli etokwefēmetemo. ⁴⁸ Sobo matēmatē negli lakalena, onehome melebotane etatemo, sobobë bisemlenibë lakalame helawawa laletemo. Bu Gotobë lowene mago gali tē mototokweflabë home wamena tētēkle lamētētākefēya.

⁴⁹ Goto kēbë hwi tlolena na bubë lale lowenena megali tle, ‘Bo bobë lowene mago gali tē motokweflabë home na bobë gali tēme jine mēglēmabë home jine nēglēmēme, na bu flime wame ijiwa moglomame na flime mogo nalë tētēkle mētayame.’ ⁵⁰ Ètanimu na mana ekë lēbe bu Gotobë lowene mago gali tē mototokweflabë home mogo nalë tētēkle mētētagijayame nēgeme, na Goto, bu ebë olēna kē mētābēyabë onehome kēme tēbo logotomeme. ⁵¹ Bu

Gotobë lowene mago gali tē mototokweflabë home mogo nalë tētēkle lamētētagijaya. Bu ètani Abel mēta afina oto mutula, na flime mata mogo nalë tētēkle lamētētagijaya na Sekaraia belë mana fwa tēkaki na bume mata mogo nalë tēkle mototla. Sekaraia bu, Gotome, wesibi kē mēta ahojume ahojume melekefētābë masei jelë, na Gotobë lo jelë, kē afloko mēta tētābe na bume mana mogo nalë tēkle motlola. Na bo some gali nolēyo, ètanifu oneho bu Gotobë lowene mago gali tē mototokweflabë home mogo

nalë tètëkle mètëtagijayame nêgeme, na Goto bu ebë olëna kë mëtäbëyabë onehome, këme tëbo logotomeme.

⁵² Sobo Gotobë galime okokwe eglomobë ho. Sobo hai! Sobo tëbo eglitome! Sobo, Gotome kë lowene mëgletlabë lobë inoha tei tiji elo. Na sobowa kë ino hana tika etlome na hana ekaklujome, Gotobë lowene nafa egëtatelobëme. Hanane. Na oneho bu kë lowa mëkaklujame fene, Gotobë lale lowene fa namogotlame kwe sobo lëkleha latokwefomo.”

⁵³ Na kwe Jisas kë lo mago toho təkake. Na tokwafe Gotobë galime okokwe moglomabë ho na Farisi ho bume tëboijiwamu lamëtletla na memelë tëtakunebëme takune motlola. ⁵⁴ Bume melëme fene sosogëna motlola, tëbo galina tafu lëtatëme nawa na bume mana enisusu mletlame na mogo nalë mana tëkle motlame.

12

Sobo Farisi hobë sosogëna lowenebëme ululu sle saelo

¹ Feilawa onehomu loko mëtlelëya. Na bu ke mëtlame nêgeme na fli onehome jubame fëfe fëfeha mëtlelogwaya. Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home afina gali të tëtätëme, “Sobo Farisi hobë bletë nage sëse wesibime ululu sle saelo. Bo kë gali nêgelëbëye, bubë sosogëna lowenebëme gali nelë. Bubë sosogëna lowenebë, sobobë lowene mëta takowa lëbetëyolime. Bo

këme gali nelë, sobo ululu sle saelo. ² Iniwa wesibi oneho ëho kë motomabë, kwe Goto olafa lotometëmeme na oneho bu hwi molomame. ³ Na iniwa gali sobo hwelutuwa kë gëgali egelobë, kwe tokwafe ho li kë gali lifeku mëta onehobë aholo li mëta të logotleme.”

Sobo Gotome fwa sauli eletelo

⁴ Na Jisas ita gali tlome, “O bobë yabenino, bo some gali nolëyo. Sobo home asa uli eletemo. Weye. Ho some mogo nalë tëke mëglëyome kwe bu some ita hana tëbo mëgëto. ⁵ Bo some megali sle nëlëyo. Sobo Gotome fwa uli eglételome. Goto bu lalowa, home mogo nalë tëbo logotleme na bubë afutukuna kë home hel lifewa lalowa tuku lëgleme. Ho kwe melë hana mogotlame. Bo some gali sle nëlëyo, sobo Gotome fwa uli eglételomemu.

⁶ Fli tokwëtokwë fole, ho melowene lamla, ebë lale wesibi nane, ebë tëboha wesibi tekwe nêge. Kwe, Goto bu kë tokwëtokwë foleme aholokwana hana ti lëletëme. Bu tafa lëlelëme na ululu sle lalotome. ⁷ Na habenuju eslehuba tabëi sobobë kë nêgebë Goto walowene sle lëletëme na iniwa wesibi mata walowene sle lëletëme. Këme nêgeme bo some gali nolëyo, iniwa wesibi some kë fata mëgletëyobë, sobo uli asa eletemo. Sobo walowene elo, tokwëtokwë fole bu tokwëfo wesibiha kwe Goto bu kë foleme mana tafa lëlelëme na ululu sle lalotome. Kwe

sobowe, sobo tako wesibi na Goto bu some tako tolemu lalëletëyo na itaita metafa lëglelëkefëyome.”

Sobo megali egelobëme asa able elo, “Sebo Jisame lowene sle nëgletlabë oneho”

⁸ Na Jisas ita gali tle, “Bo some gali nolëyo, ho bu onehome megali loglomena, ‘Bo Jisame lowene sle nëgletelëbë ho.’ Kwe bo, Gotobë life mago ho, bo Gotobë enselbë li mëta megali noglomëme, ‘Bu bome lowene sle lëgletenëbë ho.’ ⁹ Na ho bu onehobë naba li mëta bome lowene lëgletenëbëme able lëglena, kwe tokwafe bo Gotobë enselbë li mëta kë home kofaya able nëgletelëme.

¹⁰ Ho bu bome, Gotobë life mago home tëbo gali loglonëna kwe Goto bubë kë tëbo lowene aholokwana ti lëgletleme. Kwe ho bu Gotobë Amtëtombame klëë gali loglologa, kwe Goto bubë tëbo lowene aholokwana hana ti lëgletlememu.

¹¹ Bu some lotu lowa sobobë tëbo lowene gëgalime mëglelujona. O gavman ho o tatakoto letitabo ho belë sobobë tëbo lowene gëgalime mëglelujona, kwe sobo këme metutune asa elo, ‘Sebo bubë gali habë tafu nëtatëmamene? Sebo habë gali nëglamene?’ Weye. ¹² Kë olëna, Gotobë Amtëtomba, sobo bume këna tafu egëtatëmobë gali leb-otane lëgëtatëyome.”

Baliti musuna hobë waflë gali

¹³ Na ho li, kë feilawa onehona mëtëtabëya na bu Jisame gali tlole, “Tisa, bobë aya wagli lële na bo metole nanelë, ju afame gali elole, iniwa wesibi aya kë hune lëglebë, fulelë lëleme na fli bome lëlënëme.” ¹⁴ Kwe Jisas bume gali tlole, “Ju bome kë galime fëyeme gali enonëne? Ho bome gali aholokwane moglomabë home hana aniji motlona, na bo kë wesibi some hana sa nëgëtatëyome. Weye. Hanane.” ¹⁵ Na bu onehome megali tlole, “Sobo ululu sle saelo, feilawa wesibi mëmaune eglëmolime. Sobo feilawa wesibina nëgebë kwe kë wesibi kwe some lale tafame hana mëgaitomemu.”

¹⁶ Na Jisas waflë galime gali tlole, “Baliti musuna hobë nuju mëta, feilawa hi wesibi mëbekefëtle. ¹⁷ Na kwe kë ho melowene tle, ‘Bobë hi wesibi loloko lo wake melefe na bo li lo hananefe, bobë fli hi wesibi këme gogwa nanëgelëme. Bo habelë nëgelëmene?’ ¹⁸ Na bu gali tle, ‘Ai, ta bo melë nëgelëme. Bobë hëno tokwëtokwë hi wesibi loloko lo yaye! notomeme na fli tatakoto wesibi loloko lo gigliji nelëme na bobë hi wesibi na fli wesibi kë mëta loloko nanëgëte. ¹⁹ Na bo bowa melowene nelëme, “Bo feilawa wesibina hofe. Bobë lale wesibi feilawa tlibutu niji mëbetenëfe. Ta bo tafawa manelë. Bo tafawa nëlekefëme na fleflesuna hi nëlekefëme.” ²⁰ Kwe Goto bume megali latlole, ‘Ju yaya homu. Ebë klabëna ju gli

egleme. Na iniwa wesibi ju kē loloko egētābē yalē glo lēgletēmene?”²¹ Na Jisas gali tle, “Na wesibi kē home fenene fata tletle, ho li Gotome lowene hana lēgletlena na bubē feilawa lalale wesibi loloko loloko lēgētana, na kē wesibina fli onehome lēgaitame jwa lēglena kwe kēha lakale Gotobē naba lime sle hana lēletle.”

Sobo tutune asa elo. Goto bubē nēbaleme tafa sle lēglēmeme

²² Na kwe Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tleme, “Sobo ebē galibē lowene sle eletelo. Na sobobē tafa lale lēgēbetēyobēme tutune asa elo na megali asa elo, ‘Sebo fēye wesibi hi nēglamene? Sebo ēho hamago glo nēglamene?’²³ Hi wesibi na ēho bu some lale tafame hana mēgaitome. Jubē lale tafa ebē tako wesibi, kwe hi wesibi ebē tokwēfo wesibi. Na jubē ato ebē tako wesibi, kwe ēho ebē tokwēfo wesibi.²⁴ Sobo abagou foleme lowene eletemo. Bu hi wesibi hana tobalo mēle na bu hi wesibi loloko hana mēta. Na bu hi wesibi loloko lo hanane. Kwe Goto bume hi wesibi lēlēkefēme. Kē fole kwe bu tokwēfo wesibiha kwe sobo oneho tako wesibimu na Goto bu some mata hi wesibi lēglēyome.²⁵ Na ho bu ebē life mēta kē tafa lēglebē olēme tutune lēglena kwe bubē olē lalowa kikli lēgetokwaklemene? Weye. Hanane mu.²⁶ Sobo ebēha tokwēfo wesibi melē hana

egelona kwe sobo fli wesibime blawa fēyeme tutune elone?

²⁷ Sobo lale ti tahweji lowene eletemo. Bu habētābo foke melene? Bu kēkē hana mēgleme na bubē negli wesibi hana susu motomeme. Kwe bo some gali nolēyo, ētani eso ho Solomon bu lale lale negli wesibi gēgelo totokwefēme. Kwe bubē negli wesibi bu kwe sogē lalowaha, kwe lale ti tahweji bu lalemu mēbe.²⁸ Sobo lifeku mago agosaba tahwejime lowene eletemo. Lifeku mago agosaba tahweji lifekume ēje kē foke mēglebē, ho uniji wege mēglame na ahoju fiji mētayame. Kwe Goto bu kēha lifeku mago agosaba tahwejime negli sle lalotokwefēme. Kēme nēgeme sobo lowene sle egletelome, Goto some mata ēhona negli lēgētome. Sobo Gotome tokwēfo lowene slewa laletelo.²⁹ Goto some tafa lēglelēyome. Kēme nēgeme sobo hi wesibime metutune asa elo. Sebo fēye wesibi hi nēglamene o sebo fēye tu hi nēglamene?³⁰ Gotome lowene jwa mēgletlabē oneho bu kē wesibime feilawa tutune melekefēya. Kwe iniwa wesibi sobo kē tutune egletemobē, sobobē blijaya kēbēme walowene lēletēyo.³¹ Sobo wesibime tutune asa elo. Weye. Sobo Gotome fwa melowene eglekefētelome, ‘Bu sobobē eso ho lētābetēnafe, na bubē tolewa esogo eglelētēlobēme lowene elome. Na kwe bu hi wesibina ēhona some mata lēglēkefēyome.’”

Sobo heven life mēta wesibi loloko egētome

³² “Sobo bobē enēne tēle. Bo some kē tafa nēglelēyobē, ho sipsip kleli fene lēlēme. Sobo uli asa elo. Sobobē blijaya bu wafi gali tle, bu sobobē eso home tafa lēgletēyome na sobo buna eso hoha onehome tafa elelēmome. ³³ Sobobē iniwa wesibi balitina hihijika elome. Na kē baliti glo elome na wesibi jwa onehome aitamome. Sobo melē egelona, kwe sobo unaunalēme tafa wesibi glo egelome, na sobo heven life mēta lale wesibi loloko egotome. Tokwafe sobo heven life mēta kēha wesibi hwi eglomome. Heven life mago wesibi, flawei hana mēgleme. Na ho toklime glo hana mēglame, na lahwē hana sisile mogotomeme na gu hana mēglelēme. ³⁴ Sobobē wesibi fēye mēta mēbetēyowe, sobobē lowene mata kē mēta lugubetēyome.”

Lale wege enēne bu sagli melēlame na walena satafa mla

³⁵ “Sobo iniwa wesibi sagli elēlome na walena satafa elo. Sobo ēho gēgelo etomome na lamo fifiji etomome na kēna tafa elome. ³⁶ Sobo kēha metafa egelome, ho bubē eso home, bubē tako salē mago ligisibēme fene hwi mletla. Bubē eso ho bu ino mēta kēke lēglena kwe bu hokweinawa tika mētatlame. ³⁷ Na bu ligisina na mehwi lēglena, bubē wege ho bu ni hana mēgebēyana, kwe kē wege ho bu fleflesu matla.

Bo some nēgali gali nanolēyo, kē eso ho bu wege ēho gēgelo lotomeme, na bubē wege home gali lolomeme, ‘Masei mēta tafa elome.’ Na buwa hi wesibi bume lēlēmeme. ³⁸ Na bu klabē kuna o fole olēna ligisina na mehwi lēglena, bubē wege ho bu ni hana mēgebēyana, kwe kē wege ho bu fleflesu matla.

³⁹ Sobo ebē wesibi lowene sle eletemome. Ho bu tokli ho ligisibē olē lowene lēgletlana, kwe bu kē tokli home lēkle logotleme na bu lowa hana lēkaklume. ⁴⁰ Sobo mata sagli elēlome na mana walena satafa elo. Bo kēna nigisibē olē sobo lowene hana eletelo. Sobo melowene jwa elome, ‘Bu ebē olēna hana ligisime, kwe bo, Gotobē life mago ho, kē olēna mana nigisime.’”

Ebē lale wege hobē na tēbo wege hobē waflē gali

⁴¹ Pita Jisame metakune tlole, “Tako Ho, ebē waflē gali ju seme fwa gali enonane o iniwa onehoname gali elome?” ⁴² Na bu gali tafu tētatile, “Bo iniwa lale wege kē fa mogotlabē na lale lowenena kē mētabēyabē wege home gali nēlēyo. Eso ho bu kēha lale wege home meaniji loglome, bubē fli wege home tafa nalēglelēmeme na hi wesibi bume nalēglēmeme, eso ho kē gali toglolebē olē mēta. ⁴³ Eso ho ligisina na bubē wege home mehwi loglolena, bubē lale wege mana fa lotokwefētlete. Kwe kē wege ho bu fleflesu malēle. ⁴⁴ Bo some nēgali nanēlēyo. Eso ho bu kēha

lale wege home meaniji lëglëyome, bubë iniwa wesibi tafa nalëglelëmetleme. ⁴⁵ Kwe kë wege ho bu melowene lëglëna, 'Bobë eso ho hokweinawa hana ligisimefe,' na bu fli wege onehome tëtëke lëglëna, na bu feilawa hi wesibi na biaha wesibi hi lëglëna, ⁴⁶ na kwe bubë eso ho ligisibë olë lowene sle jwa lëletleme na bu lili sloslowa lëleme na bubë eso ho mana lisime. Na bu kë wege home latëbowamu logotleme, na Gotome lowene sle jwa kë mëgletlabë enëne belë jine lelëkakleme.

⁴⁷ Wege ho bu bubë eso hobë tole lowene lëgletlëna kwe bu sagli hana lëgletlëna na bubë eso hobë tole hana esogo lëglelëtlëna kwe bubë eso ho bume anisasanamu feilawamu lola lëgëbetëfaleme. ⁴⁸ Kwe wegeho bubë eso hobë kë tole lëgletlebë lowene, lowene sle hana lëgletlëna na bu wege sle jwa lëleme kwe bubë eso ho bume tokwëfo tëklewa loglotleme. Goto onehome feilawa lowene lëglëmena kwe tokwafe bume takune loglomeme, 'Bo some kë tëglëyobë lowenena, feilawa wege fa totlone?'"

Jisas onehome fufu nalogotome këme ligisime

⁴⁹ Jisas ita gali tle, "Bo kë nigisibëye, bo Gotobë wame ahojuha ebë lifekuwa tuku nanëgelëme nisi, iniwa tëbo lowene na tëbo wesibi temu namëgleme. Na bo metole nanelë, Gotobë wame bume ahojuha hokweinawa

u nalëgletleme. ⁵⁰ Tokwafe feilawa elili na gli bome lamu lëgëtanëme, tu mëta home fene baptais melesëma na bo tako tutune këme nelë. Bo metole nanelë, kë wesibi bome kë fata lëgletenëbë bu hokweinawa tli nalëkaketenëme. ⁵¹ Sobo bome melowene laletënane, 'Bo ebë lifeku mago wame sleme tisine?' Weye. Hanane mu. Bo kë tigusibë, onehome fu nanogotomëme tisi. Oheho bu bobë gali aholokwane mëglana na fu fu mlame. Fli bobë gali lowene sle mletlabë na fli bobë gali lowene sle hana mletlabë. ⁵² Ebë olëna na tokwafe, tobalimalë ilawa mago ho jowa lo mëta kë tafa mëglabë, bu bobë lowene esogo mëglelëlabëme momata mëlame na fu fu melelogwayame. Na aomalë bu tlemalëme wame moglomame na tlemalë bu aomalëme wame moglomome. ⁵³ Bu bobë lowene esogo mëglelëlabëme momata melelogwayame na fufu melelogwayame. Na bolijayani bowenenime wame moglomame na boweneni bolijayanime wame moglomame. Na botamenino bokoninome wame moglomame na bokonino botameninome wame moglomame. Na bolujawani bu boweneninobë noninome wame moglomame na boweneninobë nonino bolujawanimewame moglomame."

Oheho bu wesibi kë fata mëglebë esobëme lowene hana

mla

⁵⁴ Na Jisas bu kë feilawa onehome na gali tlome, “Sobo matafa kë tēbo lētatilebē hwi elolome na megali lalekefo, ‘Tu lēgetomefe.’ Na tu leto. ⁵⁵ Na sobo kliji naba mehwi egowelēkaklona, yemeha fata eola kwe megali lalekefo, ‘Eli tako kliji lēgemolemefe.’ Na kliji bu tako lēgemolelēle. ⁵⁶ Sobo sosogēna enēne. Sobo klijina matafana hwi elomo na sobo melowene elete-mome, ‘Wesibi tokwafe fata mēglemefe.’ Sobo këha wesibi kwe walowene eletemo kwe ēje kë fata mēglebē wesibibē waiyo sobo hwi sle jwa fēyeme elēmone?”

Onehobē gali aholokwane loglomebē ho belē, kë lēgloulibē hona lowene sle etlome

⁵⁷ Jisas bume ita gali tlome, “Sobo lale lowene kë egelobē loweneme lowene sle jwa fēyeme eletelone?” ⁵⁸ Ho li, bu jume onehobē gali aholokwane loglomebē ho belē lēgloulina na sobo alēgeme mana asē elome kwe ju kë hobē lowene alēgeme yafe sle etatleme. Ju sle hana etatlona kwe bu jume onehobē gali aholokwane loglomebē ho belē lēgloulime na bu jume plismanē belē lēloulime na bu jume kalabusu lowa tuku lēleme. ⁵⁹ Bo jume gali sle nolē, jume kēniji kë aniji moglotēyobē balitina sle hana egotlena, kwe ju kalabusu lo mēta mana tafa egleme.

13

Ho bubē tēbo lowene aholokwana ti hana lēglena kwe bu tēbo liglitame

¹ Jisas gali wafi tē tētātēme na fli enēne bu belē mitisiya na megali motlola, “Galili provins mago ho bu Gotome kleli afabo ahøjume mētletla. Na eso ho Pailat bubē wame home boblo mogotomabē enēneme jine tlēme, kë enēneme mogo nalē tētēkle namēgētayame. Bu Gotome kleli afabo mana ahøjume mētlekefētlabēē, na bume mogo nalē tētēkle mētētaya.” ² Na Jisas bume gali tlome, “Sobo melowene lalone, ‘Kē Galili provins mago enēnebē tēbo lowene bu takomu lēbetēme na kwe fli Galili provins mago enēnebē tēbo lowene bu kwe tokwēfoha lēbetēme na kë tēbo wesibi bume kēme fata lēletēme?’ Sobo ebē loweneme melowene lalone, hee? ³ Weye. Kē melē hanane mu. Bo some gali sle nēlēyo, sobo tēbo lowene aholokwana ti hana egelona, kwe kë enēneme fene tēbo mototoma, këha wesibi some fata lēgletēyome. ⁴ Na sobo ita lowene elo, ētani, Siloam lifeku magobē akolalo bu mogo nalē 18 home tētafu tle. Na sobo melowene lalone? ‘Kē enēnebē tēbo lowene takomu lēbetēme na kwe fli Jerusalem lifate enēnebē tēbo lowene bu kwe tokwēfoha lēbetēme na kë tēbo wesibi bume kēme fata lēletēme.’ Sobo melowene lalone? ⁵ Weye. Kē melē hanane mu. Bo some gali

sle nĕlĕyo, sobo tĕbo lowene aholokwana ti hana egelona, kwe kĕ enĕneme fene tĕbo mototoma, kĕha wesibi some fata lĕgletĕyome.”

Ebĕ ti liji, logowalĕ jwabĕ waflĕ gali

⁶ Na Jisas waflĕ gali metĕ tĕtatĕme. “Ho bu niji olo bubĕ wain taba liji nuju mĕta lĕ lotle. Na kĕ niji bu sigli lĕle. Na kĕ ho itaita lisi, niji hwi naloglokweleme. Kwe niji logowalĕ hana lĕle. ⁷ Kĕme nĕgeme bubĕ nuju tafa lĕglelĕtlebĕ home gali lolole, ‘Ju aholo bo eta. Aona tlibutu kĕ mutujubĕ bo ebĕ niji yafe hwi tlokwakikeflĕ, kwe bu logowalĕ hana lĕle. Te ebĕ niji mana tĕka etokwakle. Ebĕ flĕkebĕ ĕflĕbo yawe loglotlelime.’ ⁸ Kwe bubĕ nuju kĕ tafa lĕglelĕtlebĕ home gali lolole, ‘Eso ho. Awi. Ebĕ tlibutuna kwe malilibe. Bo waiyo mago flĕke yefi nĕletelĕme na ahoju somalĕfa u nĕletelĕme. ⁹ Bo melĕ nogotlĕna kwe bo melowene nanelĕ, Li tlibutuna kwe logowalĕme. Kĕ tlibutuna logowalĕ jwa lĕglena na kwe lalowa tĕka nogotlĕme.’”

Tafawa olĕna, Jisas mĕseme sle tĕtamĕ

¹⁰ Tafawa olĕna, Jisas onehome bubĕ lotu lo mĕta gali okokwe tleme. ¹¹ Na ahwane kĕ tĕbo tĕtamĕbĕ mĕse kĕme telutabe. Na kĕ ahwane bume 18 tlibutu kĕniji tĕbo tĕtakefĕme nĕgeme na kĕ mĕsebĕ amlebo nemoha busu kĕme tlatĕ na lale tiglibe hana tle. ¹² Na Jisas bume hwi

telokwakĕ na gali telokwakĕ bu belĕ egisi tle naegleme. Na bu tisi tlee na gali tolĕ, “Bo jubĕ tĕbo wasle nĕtatĕ.” ¹³ Na toba bubĕ ato mĕta gwa totatĕ na bu tlibe sle tle, na Gotome flelesu tletle na bibita totle. ¹⁴ Kwe lotu lo hwi loglokwelebĕ eso ho bu Jisame kĕme wame tlole, bu tafawa olĕna, kĕ mĕseme sle tĕgĕtamĕme nĕgeme. Kĕme nĕgeme bu onehome gali tleme, “Tobali ita jowa olĕ ebĕ wege olĕ lĕbe. Sobo metole lalo, ho sobobĕ ato sle lĕtatĕyome kwe sobo kĕ wege olĕna egisijome. Kwe sobo tafawa olĕna home ato ŕleme asa takune elolo. Matĕbe.” ¹⁵ Na kwe Jisas bubĕ gali tafu tĕtatle, “Sobo sosogĕna enĕne. Sobobĕ gĕgali na sobobĕ lowene bwa bwa mĕbetĕyo. Sobo megali elo, ‘Tafawa olĕna asa wege elo.’ Kwe sobo tafawa olĕna, bulmakau kleli lowa kaiselo eyeukefo, na sobobĕ bulmakau kleli na donki kleli tu hime kaiselo elelukwefĕmo. ¹⁶ Sobo tafawa olĕna, bulmakau kleli itaita kaiselo aitakefĕmo kwe sobo bome fĕyeme gali enonane, tafawa olĕna kĕ mĕseme asa sle eta? Sobo hwi elo, ebĕ mĕse kĕ nĕgebĕye, Abrahambĕ afenĕbo. Na Satan bume kĕ yage tĕgetabĕ 18 tlibutu kĕniji yage tle. Kĕme nĕgeme bo kĕ tĕbo, tafawa olĕna lalowa sle nĕtatĕme.” ¹⁷ Na bume kĕ wame motlolabĕ ho, kĕ gali aholokwane motlola na tiniji na hwĕ memĕtletla. Kwe iniwa oneho bu iniwa wesibi melĕ kĕ totomebĕme flelesu mĕtletla.

Goto bu tokwafe eso home tafa lëgletëmebë waflë gali

¹⁸ Na Jisas ita gali tlome, “Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, ebë fëyeha wesibine? Bo some ebë wesibime waflë gali nolëyo. ¹⁹ Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, bu atowai liji fenene. Atowai liji bu tokwëtokwë mu. Kwe ho bu kë tokwëtokwë atowai liji flëke mëta sike lële. Na bu hulu mële na tatakò tiwa milibe na iniwa fole bubë tikefo mëta, lo gigliji mëkaki.”

*

Bletë nage këna sëse mëglebë wesibibë waflë gali

²⁰⁻²¹ Na Jisas ita gali tlome, “Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë ebë fëyeha wesibine? Bo some ebë wesibime waflë gali nolëyo. Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë bu bletë nage këna sëse mëglebë wesibi fenene. Mëse, bletë nage këna sëse mëglebë wesibi tëlewa glo ele na lebutako bletë nage obo mëta u etëkake na këna afulu ele. Na bu iniwa flële lëbebokwake na kë bletë nage iniwa feilawa sëse mele.”†

Sobo tokwëfo ino elëme ekaklujome

²² Jisas Jerusalem lifate alëge elë tuju. Na bu li life li life onehome okokwe tlagume. ²³ Na ho li bume takune tlole, “Tako ho, tokwafe Goto jowa jowa

onehome nëno lëglemene o feilawa onehome nëno lëgleme?” Na Jisas gali tlome, ²⁴ “Sobo ino tokwëfo elëme ekaklujome saafutuku elo. Bo some gali nolëyo, feilawa oneho bu heven lifewa mëkaklujame fene, kwe hanane. ²⁵ Tokwafe, lo bolijaya ho, bu huju lëleme na ino tiji lëleme. Na sobo kë ino ëfo li mëta elibome na ino mëta këke eletelome na mewe elome, ‘Tako ho, ino seme tika etatëna.’ Kwe bu some metafo lëtatëyome, ‘Bo some lowene hana nëletëyo, sobo hamagobë enënëne?’ ²⁶ Na sobo bume megali eglolome, ‘Sebo juna hi tlekefëya na ju sebobë lifeku mëta seme okokwe latlona.’ ²⁷ Kwe bu some megali loglëyome, ‘Bo some lowene hana nëletëyomu, sobo hamagobëne? Sobo tëbo lowene esogo eglelëlobë enëne. Sobo hai! Sobo bo mago eyeu.’ ²⁸ Bu some hehë mëgletëyome na sobo Abraham Aisak Jekopna iniwa Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home mehwi elokwakëmome, bu Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifate mëta mëtabëya. Kwe sobowa mëglëbo elë egëtabome. Na sobo tako ye eglekefome na enino këkë etokwefomome. ²⁹ Na iniwa life mago oneho, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë

* **13:19** Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, bu kë atowai liji fenene. Ebë olëna Goto bu tëlewa onehobë eso home tafa lëletëme, kwe tokwafe bu feilawa onehobë eso home tafa lëgletëmeme. † **13:20-21** Bletë nage këna sëse mëglebë wesibi, bletë nage mëta fene flële lëkake, Gotobë afutuku meflële lëbebokwaketleme na Goto bu tokwafe iniwa onehobë eso home tafa lëletëmeme.

lifewa migisiyame. Bu nogowelë mago na notowelë mago na nëgetujuwelë mago na nëgemowelë mago migisiyame. Na bu kë life mëta tafa mlame na hi melekefëyame.³⁰ Sobo aholokwane elo. Fli enëne bu ebë olëna letitabo home kë tafa mëglabë, bu tokwafe kë olëna atwati ho tafa mëglame. Na fli enëne bu ebë olëna atwati home kë tafa mëglabë bu tokwafe kë olëna letitabo ho tafa mëglame.”

Jisas Jerusalem lifate mago onehome maninibo tletëme

³¹ Na kë nalë, Farisi ho fli mitisitla na Jisasme gali motlola, “Eso ho Herot jume mogo nalë təkeme wahau lëletë. Ju emago li lifewa ejumo.”³² Na Jisas bume gali tlome, “Sobo kë kulekule home megali ejuwelëlome, ‘Ebë olë na uniji olë bo ahwane, hobë ato mago awi hehë nëletemë na onehobë ato elili awi sle sle notometemë na aona olëbëna bobë wege mana yawe noglolëme.’³³ Kwe eli olë uniji olë kë olë bo Jerusalem lifatewa nuguwi nuguwiwa awi nelë. Melëme nëgeme, Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë ho, li lifate meta mogo nalë hana tēkle mogotlame. Weye. Bubë ko Jerusalem lifate mëta fwa lugujutleme.

³⁴ O Jerusalem lifate mago enëne. Masiwafe. Sobo Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home mogo nalë tētēkle etakefëyo na Goto

kë jine tëglëkefëmebë home anijina mogo nalë metētēkle etakefëyo. Bo some sago nanëgētome fene, tēbo wesibi some tēbo lëgētolime, tamo kekelo bubë nēbale fene sago etome na hwaklona lamu etome. Kwe sobo tole hana elo.³⁵ Sobo aholokwane elo. Goto some hune lëgleme na ita hana lëgaitome. Bo some megali sle nēlëyo. Sobo bome eli hana hwi egloname. Sobo afina gali egelona, ‘Gotobë tolëna afutukuna kë ligisibë ho, Goto bume lëgaitalëme.’ Na sobo bome mana ita hwi enoname.”

14

Jisas bu ato sēse sēse tabo hobë ato sle tētatlē

¹ Tafawa olëna Jisas, Farisi hobë eso hobë lowa hime tuju. Bu kë lo mëta tafa tle, na buna kë hi mëtlabë enëne bume mana hwi mētēbelëkakla, eli bu habelë lëglemene? Bu tēbo lowene fa logotlemene?² Na ato sēse sēse tabo ho Jisas belë tisi tle.³ Na Jisas kë home hwi tole na bu Gotobë galime okokwe moglomabë ho na Farisi honame takune tlome, “Sebobë anebo gali habelë lëgēbetëna lalēlene? Sebo tēbo atona home, tafawa olëna, lalowa sle nogotlamene o matēbe?”⁴ Kwe bu mogweliha tafawa mētla. Kēme nëgeme bu kë tēbo atona home no tlēle na sle tole na jine tlēle.⁵ Na bume gali tlome, “Sobobë nēba o bulmakau kleli tafawa olëna yefi fulujuwa mētētigotēyona kwe sobo tafawa eglomene?”

Weye, sobo glo egotolome.”
 6 Kwe bu kë gali tafu hana mëtëtatla.

Jisas gali tle, “Ju atwati hoha etabe”

7 Na Jisas hime kë mitisiyabë enënebëme hwi tlagume. Fliye eso enënebë tafa labume tafa motokouja. Këme nêgeme bu wafle gali këme të tëtätëme. Bu megali latle, 8 “Ho bu mëse sei lëglebë olëbëme, fleflesu hi wesibi hime gali lëglëna na ju kë hi wesibi hime egujutlena kwe ju eso hobë tafa labume asa tafa eoule. Ju melë eglëna na bu kë tafa labu li eso home wafi aniji loglotlëna, 9 kwe jume kë hi wesibi hime kë gali loglëbë ho bu jume gali loglëme, ‘Ju ebë tafa labu ebë eso home kile eletle.’ Na ju tako tiniji eglëme na ju atwati hobë tafa labume tafa eoule. 10 Ho bu jume hi wesibi hime gali loglëna na ju kë hi wesibi hime egujuna kwe ju atwati hobë tafa labume tafa eouleme. Ju melë eglëna kwe jume hi wesibi hime kë gali loglëbë ho bu jume gali loglëme, ‘Yabe, ju eso hobë tafa labu mëta tafa eoule.’ Bu jume melë lëgëtana kwe juna kë hi egelobë oneho jume melowene mëgletëyome, ‘Bu lale eso hofe.’ 11 Ho bu megali lëglëna, ‘Bo tako afutukuna eso hofe,’ kwe Goto bume megali loglölëme, ‘Hanane ju atwati homu.’ Kwe ho bu megali lëglëna, ‘Bo kwe, bo atwati hofe,’ kwe Goto bume megali loglölëme, ‘Ju eso hofe.’”

Jume kofayame mëglëyo jwa enënebëme sle egotomeme

12 Jisas bume hi wesibi hime kë gali loglölëbë home gali tlole, “Ju tako salë hi wesibi sagli eglëlena, kwe ju yabe enëneme na blijahanime na weife mago enëneme, na weife life mago feilawa balitina kë nêgebë enëneme migisitëyome asa gali elome. Ju melë eglëna kwe bu tokwafe jume kofaya hime gali mëglëyome. 13 Weye. Këha melë asa ele. Matëbe. Ju tako salë hi wesibi sagli eglëlena, kwe ju wesibi jwa enëneme na yage tabo enëneme na naba titiki tabo enëneme gali elagumeme, kë salë hi wesibi hime migisiya namëglame. 14 Këha enëne jume kofaya hi mëglelëyobëme hana gali mogleyome. Këme nêgeme ju safleflesu ele. Tokwafe, Goto bu lale enëneme matëmatë life mago huhuju logotomebë olëna, kwe bu wesibi jume kofayame lëglëme.”

Tako salë hi wesibi wafle gali

15 Na ho li, Jisas buna kë hi mëtlabë, kë gali aholokwane tle na Jisame gali tlole, “Tokwafe, Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë life mëta kë hi mëglabë oneho, bu fleflesu mëglame.” 16 Kwe Jisas mewafle gali tle, “Ho li tako salë hi wesibi sagli lëglëleme. Na bu feilawa onehome gali tuku təkoutëme, tokwafe migisitla namëglame. 17 Na tokwafe kë tako salë hi wesibi olë fata tle. Na bu bubë wege home jine

tlële ëbame kë gali toglomebë onehome, megali nalugujelëmeme, ‘Sobo esijomo. Olë ekë fata lëleo. Salë hi wesibi iniwa wasagli lëlële.’¹⁸ Kwe iniwa bu megali mëtla, ‘Sebo hana nigisiyamo.’ Ho li gali tle, ‘Bo balitina nuju wahihijika telë na bo kë nuju hwime nuguwimo. Masiwafe, bo kë salëme hana nigisime.’¹⁹ Na ho li gali tle, ‘Bo jowafe we bulmakau kleli balitina waglo telë na bo bubë afutuku hwime nuguwitemëmefe. Masiwafe, bo kë salëme hana nigisime.’²⁰ Na ho li gali tle, ‘Bo mëse tokwafe sei nëlëfe na këme nëgeme kë salëme hana nigisime.’

²¹ Na kwe kë wege ho, kë enënebë gali bubë eso home gali tujuwelële. Na bu kë gali aholokwane tle na tako enisusu metle na bubë wege home gali tole, ‘Ju hokweinawa kë lifatebë tokwëtokwë alëge elë na tatakò alëge elë eiju. Na ju wesibi jwa enëneme na tëbo atona enëneme na kiju tëbona enëneme na naba titiki tabo enëneme nëno eouleme na elesume tenëme na bobë lowa elelëkakime tenëme.’

²² Na kwe kë wege ho melë tle, bu fene gali tle. Na bubë eso home gali tole, ‘Eso ho, bo melë wanelë ju fene gali ele kwe oneho lo ke hana mla.’²³ Na eso ho bume gali tole, ‘Ju ebë lifate tako kile eleme na waluju life elëme asë ebelëfame. Na ju onehome hwi elomena ju bume anisasana sagali elome, bobë

lowa migisiya namëglame. Bo metole nanelë, bobë lo ke nalëgleme.²⁴ Bo jume megali nolë, ëbame bo kë gali toglomëbë oneho, bu bo kë sagli nëglëlëbë hi wesibi hana hi mëglame.”

Ho bu afina lowene sle lëleme na Jisame mana esogo lëlëlëleme

²⁵ Lebutako oneho bu Jisasna asë mëtla na Jisas swaya tletëme na gali tleme,²⁶ “Ho bobë lowene esogo home fatame tole lëglena, bu bome tako tolewa salëletënë na bubë bolijaya, bota, no, bolijahani, bomoluni, bolijamoniname tokwëfo tolewa salëletëme na bubë atome tokwëfo tolewa salëletle. Bu melë hana lëglena kwe bu bobë lowene esogo home hana fata lëgleme.²⁷ Ho bu bobë lowene esogo home fatame tole lëglena, kwe melowene lëglena, ‘Bo Jisame esogo nëglëlëläna kwe ho bome tëbo mëgëtaname,’ kwe bubë ato uli lëglëlëläna, na fli hobë wame galime uli lëglena na glime uli lëglena kwe këha ho bu bobë lowene esogo home hana fata lëgleme.

²⁸ Ho bu kabana lo glijime tole lëglena, bu kë lo gliji baliti afina melowene sle lëletëmeme, ‘Bobë baliti kaba nijine o hanane? Bo ebë balitina lo yawe noglolëmene o hanane?’²⁹ Bu melë hana lëglena, na bubë baliti yawe loglomena, na bu lo hana yawe loglolena kwe oneho bume sasonatlëtë memogotlamemu.³⁰ Na

bu megali moglolame, 'Hwi elolo. Ebë ho bu lo yafe gliji lële kwe yawe hana lolole.'

³¹ Li lifate mago eso ho bu li lifatewa wameme lugujume fene kwe bu afina lowene fa sle lotleme, 'Bobë lifate mago wame home boblo mogotomabë enëne tëlewamufe kwe bubë wame home boblo mogotomabë enëne feilawamufe. Sebo bume boblo nogotomamene o hanane?' ³² Na bu melowene lëglena, 'Sebo bume hana boblo nogotomamefe,' kwe bu melë lëgleme, bume wame moglolabë ho kakë mana neme, kwe bu fli home afina kë lifatebë eso ho belë mana jine lelëkakëmeme, aisenë hi namëglame.

³³ Na kë fenene, somago ho li bubë iniwa wesibi aholokwana hana ti lëglena kwe bu bobë lowene esogo home hana tafa lëgleme."

Iji jwa kë mëglebë këjibë waflë gali

³⁴ Këji lale wesibi mu. Kwe këji iji tëbo mëglena, sebo habelë nogotomamene na ita iji namëgletëname? Hananefe. ³⁵ Këha iji jwa këji bu hi wesibi hana sle motomeme watëbomu mële. Sebo sike manëkaka. Sobo ebë gali aholokwane egelona, lowene sle eletelome.

15

Sipsip kleli kë flawei tëglebë waflë gali

¹ Takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë enëne bu Jisas belë loliwa

mitisitla, bubë gali aholokwane namoglolame. ² Na Farisi hona, Gotobë galime okokwe moglomabë hona wame gali mëtla, "Kë ho bu tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë enënenana fëyeme yonane lëlelëmene? Na buna fëyeme hi mëlekefëyane?"

³ Jisas bubë gali aholokwane tlome na bu ebë waflë gali këme gali tlome, ⁴ "So mago ho li, we ljuafe we sipsip kleli lëglëmema, na jowa flawei lëgletlana, bo melowene nanelë, bu fli 99 sipsip kleli tako ona mëta hune lëleme na flawei kë lëgletlebë sipsip kleli mana hohwi lëtagutleme. Hohwi lëtagutlebë na hwinaloko lujëlëleme. ⁵ Bu sipsip hwi lolole na feiji mëta gwa lowetleme na mana bubë lifekuwa feflesuna lehileme. ⁶ Bu lifekuwa lehileme, na bubë yabe name, weife mago enënenama gali lëlagumeme, migisitla namëglame. Na bu misitlame, na bume gali lolomeme, 'Bobë sipsip kleli li flawei tëglebë bo ita wahwi nololë. Sobo bona weife iniwa feflesu nëla.'" ⁷ Na Jisas megali tle, "Bo some gali nolëyo, tëbo lowene kë esogo lëglelëlebë ho, bubë tëbo lowene aholokwana ti lëglena na Gotobë lale lowenewa esogo lëglelëtlena kwe heven life mëta kë tafa mëglabë ensel, bu tako feflesumu mëglame, sipsip kleli kë hwi toglolebë ho fene feflesu tle. Kwe 99 enëne bu melowene mëglana, 'Sebobë lowene lalowa lëbetënafe,

sebo sebo bē tēbo loweneme ita hana gēgali nēglamefe, kwe heven life mēta kē tafa mēglabē ensel, bu tokwēfo fleflesuwa mēgletēmame.”

Baliti kē flawei eglabē waflē gali

⁸ Na Jisas ita gali tle, “Mēse libē baliti we kēniji mēgēbetēna na jowa flawei eglatēna, bu habelē eglemene? Kwe bu esi fiji etole na iseku enijina lo mago obo sle etagule na kē baliti mana hohwi etatē. Bu hohwi etatēbēē na mana hwinaloko meeolē. ⁹ Bubē baliti wahwi eolē na bubē yabe name, weife mago enēnename gali elome, migisitēya namēglame. Na bu misitēya. Na bume gali elome, ‘Sobo bona iniwa fleflesu nanēglame. Bobē baliti flawei eglabē, bo ita wahwi nolē.” ¹⁰ Na Jisas gali tle, “Bo some gali nolēyo, tēbo lowene kē esogo lēglelēlebē ho, bubē tēbo lowene aholokwana ti lēglena na Gotobē lale lowenewa esogo sle lēglelētlena kwe Gotobē ensel bu tako fleflesumu mēgletlame, baliti kē hwi toglēbē mēse fene fleflesu tle.”

Falake nēba bolijayame kē kile togotlebē waflē gali

¹¹ Na Jisas megali latle, “Ho li iko nēbale tēle. ¹² Na nagī fu nēba bolijayame gali tlole, ‘Aya, bo walowene nelē, ju glime nounou lale, kwe jubē iniwa wesibi seme afana mana fufu egotometēname. Kwe bo metole nanelē, bobē wesibiye, eliwamu eglēnēme. Tokwafe kwe matēbe.’ Na kēme bolijaya bubē iniwa

wesibi tlemalē nēbaleme fufu totometēme na tlēme. ¹³ Tako tafa hana tle, na nagīfu nēba, bubē iniwa wesibi balitina hihijika tle. Na bu kē baliti glo tle na kakē lifatewa kēna tuju na kēme tafa tule. Bu tafa tugulebēē, na memelē tēbo wesibi fafa totlē. Na bubē iniwa baliti kē mēta yawe tlome. ¹⁴ Bu baliti wayawe tlome, na kē life mēta, tako fone mana fata tletēme. Kē fone mēta tafa mētēglabēē na bu foneme ējeha gli lēleme. ¹⁵ Kēme nēgēme, na bu wegeme hohwi tētagwi. Na kē life mago ho li bubē luku lēglēmetlebē wege fame jine tlēle. ¹⁶ Kē luku bu alima jibo hihi mētkekēfe, na kē falake kē alima jibo hime tako tole latle, bubē imo kēna tētafu nalēgētame bu foneme tako glimu latle. Kwe ho bume hi wesibi hana mētlēla. Hanane mu.

¹⁷ Na tokwafe bu lowene fa totle na gali tle, ‘Bobē ayabē wegeho bu kwe feilawa hi wesibi mu mēbetēme, kwe bo foneme kwe gli nelē. ¹⁸ Bo eme hana tafa nēgelēme. Matēbemu. Ita aya belē nuguwime na bume gali nololēme, “Aya, bo Gotome tēbo lowenena watēbo totlē na jume mata watēbo tētē. ¹⁹ Bo lale ho nane ju bome mēfē kē egētanēme, bobē nēba. Matēbe. Ju bome melē egētanēme, jubē wegeho fenene.” ²⁰ Na kwe bu kē mago, fowa tokokebē na bolijaya belē tuju.

Bu kakē mana asē tēkeke, na bolijaya hwi telokwakle. Na tako maninibo metletle.

Na fëkawa tokoutlebë na lahwëwa tlële na kème sësle totle na ahino momotlë tletle. ²¹ Na bowene kème gali tlole, 'Aya, bo Gotome tēbo lowenena watēbo totlë na jume mata watēbo tētē. Bo lale ho nane ju bome mefë kē egētanēme, "Bobë nēba." Matēbe.' ²² Kwe bolijaya bubë wege home gali tlome, 'Sobo hokweinawa lale heletabo ēho ehilo na bume gelo etatelome. Na toba baliti lale, toba mēta ehwatelome, na juba jibo mata ehotelome. ²³ Na sobo bobë lale bulmakau nēba elesulome na tēke elolome. Sebo hi nanēglame na fleflesu nēlame. ²⁴ Bobë nēba leboha tēgletenēme nēgeme kwe bu mana ekē lētabetenē. Bu waflawei tlita kwe sebo ita ekē hwi nolola.' Na kwe bu hi mētla na tako fleflesu memētla.

²⁵ Na kē nalë, abwa nēba nuju mēta mana nuje. Na bu nuju mago tisi, na lolime tlibe na mana fleflesu kē mētletlabë sawa lego aholokwane tlome. ²⁶ Na kème li wege home we tlole na takune tlole, 'Kē fëye legone? Fëye mēlane?' ²⁷ Na wege ho kème gali tlole, 'Blijamo wafi lisiyo. Na blijaya lale bulmakau kleli nēba walemitle. Bu boweneme tako fleflesu lalëletle, bu ita ligisi tleme nēgeme na lalowa tutabetle.' ²⁸ Abwa nēba kē gali aholokwane tle na tako enisusu metletle na lowa hana tēkaklu. Na bolijaya tēkaklitle na lale lale galina yafe gali tlole, bubë lowene tli nalëgëbetleme fene. ²⁹ Kwe bu bolijayame kofaya gali

tlole, 'Fëyemene? Wege hoha, jubë wege feilawa tlibutu fa tētakefëtë. Na bo jubë gali momata hana tētätë. Kwe ju bome mēmë kleli nēba tokwëfoha hana yo tlonë bobë yabenime kēna fleflesu nanēglelēmēme. Hanane mu. ³⁰ Kwe jubë nēba kē nēgebëye, jubë baliti lisei oneme fwa yawe tlometēme. Kwe ēje bu lisi na ju bume fëyeme fleflesu eletlene na lale bulmakau kleli nēba fëyeme emitlene?'

³¹ Na bolijaya bume gali tlole, 'Hëyai! Ju itaita bonawa nētabekefo. Na bobë iniwa wesibi kē nēgebëye, ebë jubëwa. ³² Kwe sebo eliye, blijamome fleflesu nēgletlabë olë. Jubë blijamo leboha tēgleme nēgeme kwe bu mana lētabe. Bu waflawei tlita kwe sebo ita ekē hwi nolola.'"

16

Ululu sle logotomebë hobë wafle gali

¹ Jisas bubë lowene esogo mēglelētlabë home gali tlome, "Ètani, lebutako balitina ho, bubë wege ho jowa tafa tletle. Kē wege ho, kē lebutako balitina hobë wesibi ululu sle totokwefëmetle. Na fli ho kē lebutako balitina ho belë mitisitla na bubë wesibi ululu sle logotomebë hobë wegeme metëtahë lamëtlëla, 'Jubë wesibi ululu sle logotomebë ho, jubë wesibi fli blawa sisile lotometë.' ² Kème nēgeme kē lebutako balitina ho bubë wesibi ululu sle logotomebë home gali telokwakle, ligisi nalëgleme. Na bu loliwa tisi tle, na mana bume gali tlole,

'Bo ebë gali kë aholokwane nëgletëbë, ju fëye tlene? Bobë iniwa wesibi, ju mëta mana mëgëbena, tabei elëme na laba mëta yahi elëme. Ju bobë wesibi ululu sle egotomebë home hana tafa egleme.'

³ Na kwe kë ululu sle logotomebë ho mana melowene tle, 'Bo habelë nëgelëmene? Bobë wege eso ho, bome ebë ululu sle wegebë mago hehë lëgletenëmefe. Bo life yefi wegebë fa nogotlëme fene, kwe bo këha afutuku hana lëbetenë. Na bo fli onehome balitime na fli wesibime gëgëba noglomëbëme tiniji nanëletemë. ⁴ Kwe bo wesibi wafi lowene nelë. Bo kë wesibi nëgelëna kwe tokwafe, bobë wege eso ho bu bome hehë lëgletenëna kwe fli ho bome bubë lowa no mëglëname.' ⁵ Këme nëgeme, bubë wege eso hobë mago, wesibi manawa kë glo mëtletlabë home gali telokwakëme, migisi tla namëglame. Jowa ho bu belë afina tisi tle na kë ululu sle logotomebë ho takune tlole, 'Ju manawa, bobë wege eso hobë mago, habenuju wesibi glo tlenë?' ⁶ Na bu gali tle, 'Bo we lujuafe we ëflëbo tu manogwa dram glo telë.' Na kë ululu sle logotomebë ho gali tlole, 'Jubë manawa wesibi weniji kë gogwa mëtletëyobë laba tuku ekakeme na tiho laba mëta hokweinawa meyahi elëme, 50 dram ëflëbo tu.' ⁷ Tokwafe li ho bu belë tisi tle na bume takune tlole, 'Ju manawa, bobë wege eso hobë mago,

habenuju wesibi glo tlenë?' Na bu gali tle, 'Bo we lujuafe we witi liji manogwa iseku glo telë.' Na kë ululu sle logotomebë ho gali tlole, 'Jubë manawa wesibi weniji kë gogwa mëtletëyobë laba tuku ekakeme na tiho laba mëta hokweinawa meyahi elëme, 80 witi liji manogwa iseku.'

⁸ Tokwafe, wege eso ho, bubë wesibi ululu sle logotomebë ho këtëglebë wesibi hwi toglometlena kwe bu kë tëbo wege hobëme fleflesu tletle na këme bibita totle. Wesibi kë wege ho melë këtëglebë, bu tako lowenena hobë lowenaha nëgeme. Ebë life mago wesibime fwa, tako lowene kë mëgletëmabë oneho, bubë wege wege mëglabëme, tako lowene slemu lamëletëma. Kwe Gotobë lowene mëta kë mëtabëyabë oneho bubë wege wege mëglabëme tokwëfo lowene lamëletëma.

⁹ Bo some gali nolëyo, sobo ebë life magobë baliti, wesibi jwa enëneme elëmo, sobobë yabe tafa namëgletëyome. Na tokwafe kë baliti glo mëglabë olë yawe lëglena, Goto na bubë ensel some unaunalëme tafa mëglabë lowa nëno mëglame.

¹⁰ Bo some gali nëlëyo, ho tokwëtokwë wesibi ululu sle logotokwefëmena kwe tokwafe bu tatako wesibi mata ululu sle logotomeme. Ho li tokwëtokwë wesibi laboweli logotomena kwe tokwafe tatako wesibi mata melaboweli logotomeme.

11 Sobo ebë life mago baliti ululu sle jwa egotomona, kwe Goto bu some heven life mago lale wesibi ululu slebë habëna lëglëyomene? Weye. Hanane mu. 12 Na sobo fli enënebë wesibi ululu sle jwa egotomona kwe sobo sobobë wesibi mata ululu sle hana egotomome.

13 Wege enëne bu tële eso home hana wege mëgletëmame. Bu melë mëglana kwe bu li eso home fwa tole sle mletlame na lime kwe tëboijiwa moglome. Bu li eso hobë galiwa aholokwane mololame kwe lime kwe tëboijiwa mletlame. Sobo tële lowene hana esogo eglelëmome. Sobo Gotome lowene egletelobë lowene na baliti fa egotobë lowene sobo këna hana sago egotomome.”

Jisas bu fli gali mata të tëtätëme

14 Farisi ho bu baliti tako tole lamëtletëma. Këme nëgame bu Jisas kë gali tëglebë gali aholokwane motlola, na bu Jisame sasonatletë memototla. 15 Kwe Jisas bume gali tleme, “Sobo metole lalo, oneho some melowene namëgletëyome, ‘Bu lale lowenewa esogo mëglelëlabë hofe.’ Kwe Goto bu sobobë tëbo lowene wahwi lolotëyo. Iniwa wesibi oneho melowene mëgletëmame, ‘Lale wesibi mu,’ kwe Goto bu kë wesibime melowene lalële, ‘Tëbo wesibi mu.’”

16 Jisas gali tle, “Jon bu fata jwa tëglana, kwe bu Mosesbë gali na Gotobë lowene mago

gali të mototokweflabë hobë galiwa të mëtëtakefëtëma na bu kë galiwa esogo mëtletëtëma. Kwe Jon bu wafata tle na ebë olëna, Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lale gali të mëtagutëma. Na oneho bu Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifate elë mëkaklujame këkë lamla.

17 Matafana, lifena kwe tëbo mëgleme, kwe Gotobë gali kwe iniwa hana tëbo lëgletleme.”

Jisas one hehë lowenebëme gali tle

18 Na bume ita gali tleme, “Ho, nome hehë lëgletëna na li mëseme sei lëglëna, kwe kë ho bu lisei lowene mëta lëtabe. Na ho, li ho kë hehë lëgletëbë mëse sei lëglëna, kwe kë ho bu mata lisei lowene mëta lëtabe.”

Ebë tako baliti musuna ho na Lasarusnabë gali

19 Jisas megali tle, “Ètani tako baliti musuna ho tëtabe. Na olëli olëli bu lale lale ëhomu tehokëfe. Na olëli olëli bu feilawa lale lale hi wesibiwa hi tlekëfe. 20-21 Na wesibi jwa ho bu kë tako baliti musuna hobë lo ino ëfo li mëta ni tëbekëfe. Kë wesibi jwa hobë weniji Lasarus. Bu melëme tole tle, kë tako baliti musuna hobë masei mago kë luklu mëglekëfebë hi wesibi obobo hi nalëgleme fene. Bubë ato juba jubawa. Na amale bubë juba ololë lamototokwefëmetle.

22 Tokwafe kë wesibi jwa ho gli tle. Na ensel bume heven lifewa mitilekole na

Abraham belë sei motowelile. Na kë tako baliti musu na ho mata gli tle. Na matëmatë mutujuwetla. ²³ Na bu hel life mëta tototabe na tako elili mëta tëtabe. Na bu Abrahamme hwi towelëkakle. Na Lasarus buna mëtëtabo. ²⁴ Na kwe, tako baliti musuna ho we towelëkakle, 'O semle Abraham, ju bome maninibo eletenë. Ju Lasarusme gali elole, bubë toba ku, tu mëta flu lowetleme na lëhitenëme bobë aleji mëta gwa nalëtatenëme, tli nalëgëbetenëme. Bo ebë ahoju mëta nëgëtabëbë na bo tako elilimu mëta nëtäbëfe.'

²⁵ Kwe Abraham gali tle, 'O hëyai. Ju wesibi lowene sle eletle. Ju atomuna mana tafa tëglena, kwe ju feilawa lale lale wesibi mëta tëtabe kwe Lasarus bu feilawa tetëbo wesibi mëta tëtabe. Kwe ebë olëna, bu fleflesu mëta lëtabe na ju elili mëta etabe. ²⁶ Na li wesibi mëtabo. Sebobë ku mëta, Goto tako luju blëge totle. Këme nëgëme, oneho sebona kë tafa nëglabë, bu kë tako luju sobelë habëna su mëkakitëyomene? Hanane mu. Na oneho juna kë tafa egelobë bu kë luju sebelë habëna su mëkakijamene? Hanane mu.'

²⁷ Na tako baliti musuna ho gali tle, 'Bu këha nëgebë, kwe, semle, bo jume takune nolë, ju Lasarusme bobë ayabë lowa lalowa jine eglëkakëlemene? ²⁸ Bobë keinëbalenino tobali. Na Lasarus bume anisasana sagali lolome, bubë tëbo lowene hihijika melame na aholokwana ti melame.

Bu kë elili lifate tëbo elëme nagi migisiyalime.' ²⁹ Kwe Abraham gali tle, 'Mosesbë gali na Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë gali mana mëbetëme. Jubë blijamoni kë gali lalowa aholokwane mëglame.' ³⁰ Na tako baliti musuna ho gali tle, 'O semle, Abraham, bu kwe hanane. Kwe ho bu matëmatë mago huju lëglena na bume luguju tëmena, kwe bubë tëbo lowene lalowa hihijika melame na aholokwana ti melame.'

³¹ Kwe Abraham bume gali tle, 'Bu Mosesbë gali na Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë gali, aholokwane jwa mëglekefëyana, kwe matëmatë mago huju lëglebë hobë gali mëtabo hana aholokwane moglolame. Bubë tëbo lowene hana hihijika mëglame na aholokwana ti hana mëglame.'"

17

Tëbo lowene onehobë, lal lowene sisile lëtatëme

¹ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, "Memelë wesibi onehome fata mëgletëmemë, bume tëbo lowene belë ki namëkakeme. Kwe ho bu li home tëbo lowene belë ki lëkakena kwe masiwafe, Goto kë home tëbo logotlememu. ² Oneho bome tokwafe lowene sle mëgletë nabë, ho li bume tëbo lowene belë ki lëkakena kwe ebë tëbo wesibimu. Kwe Goto kë home tako tëbo logotlememu. Kwe fli ho, kë home afina tako aniji mou

mëta kesi mëtatlabë na bume nutuwa tuku mëtëkakabë na bu tu mëta suglu lëglebë kë kwe lalowa. Bu kë onehome tëbo lowene belë kiki hana lëkakeme na Goto bume hana tëbo logotleme. Këme nêgeme sobo ululu sle saelo.”

³ “Sobo bome kë lowene sle eglëtë nabë oneho, so-mago ho li tëbo lowene mëta litigona kwe sobo eyeutelome na bubë tëbo lowene sle etatelome. Bu kë tëbo lowene aholokwana ti lëglëna kwe sobo bubë tëbo lowene aholokwana ti eglëtelome. ⁴ Na bu jume jowa olëna tobali ita tëlafe tëbo lëgëtakefëna na jume tobali ita tëlafe lisikefëtëna na jume megali lolokwefëme, ‘Masiwafe. Bo tëbo ho. Bo jume tëbo nanëtakefë ebë olëna.’ Kwe ju bubë tëbo lowene aholokwana ti eletleme.”

Gotome lowene sle nêgletlabëme Jisas gali tle

⁵ Na Jisas bubë gali tème kë jine tëglëmebë ho, bume gali motlola, “Ju seme aitanana, Gotome kë lowene nêgletlabë lowene takowa nalëgëbetëname.” ⁶ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo Gotome kë lowene eglëtelobë lowene bu tokwëfowa nêgena, aoba liji tokwëfo fenene, kwe sobo tako wesibi lalowa egotlome. Sobo time megali eglolona, ‘Ju fli elëme na nutu mëta ejuwelëbeme,’ kwe kë ti sobobë gali esogo lëglëlëtëyome.”

Lale wege hobëme Jisas gali tle

⁷ “So mago ho li, bubë wege home, nuju wegeme o sipsip kleli lëglëmeme jine lëglëlena na bu wegeme lugujuna na bubë eso ho belë ita ligisina, bubë eso ho bume megali hana loglölöme, ‘Ju hokweinawa tafa elëme na hi elëme.’ ⁸ Weye. Bubë wege home megali loglölöme, ‘Ju bobë hi wesibi ahøjume eletenëme na kë hi wesibi mana glo eletenëme. Bo afina hi nelëme na ju mana hi egleme.’ ⁹ Na kë wege ho bubë eso hobë gali esogo lëglëlëtlena kwe kë eso ho bubë wege home yaha gali hana loglölöme. Hanane. ¹⁰ Këme nêgeme sobo mata, sobo iniwa wesibi Goto some fene gali tolëyo waegelona kwe sobo megali saelo, ‘Sebo wege howa. Goto seme kë gali toglonabë wege, kë wegewa wawege tla. Këme nêgeme Goto bu seme yaha gali hana logloname.”

Welujuwa ato juba jubawa home Jisas sle totome

¹¹ Jisas Jerusalem lifatewa tugujubëë na bu Samaria provins jelëme na Galili provins jelëme na kë ku kuwa tuju. ¹² Bu li lifatewa fwa tule na ato juba jubawa kë mëtehwyëabë welujuwa ho, bume alëge mëta esune mëtlëla. Bu kakëwa mëtelëkwëya, ¹³ na Jisasme feilawa we mëtelokwakla, “Jisas, tako ho, ju seme maninibo eletëna.” ¹⁴ Jisas bume hwi telokwakëme na gali tlome, “Sobo sobobë ato lotu lome wege lëglebë

home lebotane ëjuwetëmetelo, bu mehwi naloglëyome sobobë ato juba juba jwa mëbetëyo.” Na kwe, bu mutujabë na bubë ato juba lalowa mëtletëme. ¹⁵ Na bu mago ho li, bubë ato mehwi togloleme nëgeme lalewa lëbetenëfe na bu alëgeme lu tule na miti nagi tuju. Na bu Gotome feilawamu fleflesu tletle na bibita totle. ¹⁶ Bu Jisame esune tlële na bubë elebo li mëta latitigo tlewa na bume gali tole, “Yaha fëyeme sle etanëne?” Na kë ho bu Samaria provins mago ho. (Samaria provins mago enëne bu Israelbë afenëbonina yonane hana mëtlelogwaya.) ¹⁷ Jisas kë home hwi tole na gali tole, “Bo melowene nanelë bo ëje welujuwa home sle notomë fene. Na fli to-bali ita nilinabëye, hameta mëtabëyane? ¹⁸ Ebë ho bu Israelbë afenëboni nane kwe buwa fëyeme lu lulene Gotome fleflesu nalëgletleme na bibita lotleme? Kwe Israelbë afenëboni fli bu ita lulu jwa fëyeme mëlane?” ¹⁹ Na Jisas kë home gali tole, “Ju huju elëme na ejume. Ju bome lowene sle egletenëme nëgeme, jubë ato lalowa këme lëbetë.”

Goto onehobë eso home tafa lëgletëmebë olë fata lëgleme nounou lalële

²⁰ Farisi ho bu Jisame takune motlola, “Goto onehobë eso home habenalë tafa lëgletëmemene?” Na Jisas bubë gali tafu tëtätëme, “Goto onehobë eso home kë tafa

lëgletëmebë, sobo nabana hwi eglolobë wesibi nane. ²¹ Na bu megali hana mëglame, ‘Hwi elo, ekë lëbe’ o ‘Hwi elo, ekë lube.’ Weyewa. Sobo aholokwane elo. Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, bu sobobë ku mëta walëtabetëyo.”

²² Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tole, “Tokwafe bo, Gotobë life mago ho, tako afutukuna këna nigisibë olë hwime sobo tako tole egletelome. Kwe sobo kë olë hwi hana eglolome. ²³ Na bu some megali moglëyome, ‘Hwi elo. Gotobë life mago ho ita walisi na bu ebelë ekë lutabë’ o ‘Hwi elo. Bu eme ekë lëtabe.’ Kwe sobo bubë gali asa aholokwane elotemo. ²⁴ Sobo wawaine walowene eletelo, wawaine lëglena kwe iniwa oneho mehwi mlagula. Na kë fenene, bo, Gotobë life mago ho, bo nigisina kwe iniwa oneho bome mehwi mëglaguname, wawaine fene hwi mlagula. ²⁵ Kwe oneho ebë olëna kë tafa mëglabë, bu afina bome tako elili gwa mëtatëname na hehë mëletëname.

²⁶ Ètani, Noabë olëna, oneho fene mëtla, kwe bo, Gotobë life mago ho, bo nigisibë olëna, bu kë esona melë mëglame. ²⁷ Ètani Noabë olëna bu melë lamëtla, bu memelë wesibi monei monei mëtlekefëyabëë, na one sesei sesei mëtlabë na mana Noa tako sibu lowa tëkaklu. Na tako haliji tu fuflu totome na iniwa oneho këhaliji tu mëta susuglu mëtla. ²⁸ Na

Lotbë olëna, oneho bu Noabë olëna fene mëtla bu këha melë lamëtla. Bu memelë wesibi monei monei mëtlegefëyabë na bu wesibi balitina hihijika mëtlegefëyabë, na bu nuju toba tobalo mëtlegefëyabë, na lo gigliji gigliji mëtlegefëyabë, ²⁹ na mana Lot bu Sodom lifate kile tle na kë nalëwa anusesi ahojuha to tètëketëme, na Sodom life mago onehome kë ahoju iniwa latemuwa totome. ³⁰ Na kë oneho fene mëtlegefëya, kwe bo, Gotobë life mago ho, bo këna ita nigisibë olë mata, bu melë mëglekefëyame. Bubë wesibiwa lowene mëgletëmame. Na Gotome lowene mëgletlabë lowene hana lowene mëgletlame.

³¹ Kë nalë, ho li lo se-bati mëta lëtabena, kwe bu lowa bubë wesibi glome asa malëkaklu. Weye. Bu kë magowa hokweinawa lalëglëboukakuwa. Na kë fenene, ho nuju mëta tafa lëglena bu lowa asa maluju. Matëbe. Bu kë magowa lalëglëboukakuwa. ³² Sobo Lotbë mëseme kë fata tëgletëbë tëbo wesibi lowene eletelo.* ³³ Ho bu melowene lëglena, 'Bo Jisame esogo nëglelëlëna fli ho bu bome tëbo mëgëtaname.' Na bu, bubë ato uli lëglelëlena na bome hana esogo lëglenënëna, kwe këha ho bu tëbo liglitame. Kwe ho bu bome lowene

sle lëgletenëna na bubë ato uli jwa lëglelëlena kwe këha ho bu hana tëbo liglitame. Ho bu kë home mogo nalë tëke moglolana, kwe kë ho gli sle nane lële. Weye. Bu unaunalëme lale tafa lëgleme.

³⁴ Bo some gali nolëyo, bo këna nigisibë klabë, tlemalë ho hwëna ni mebome, na Goto lime fwa no lëlëleme na lime kwe kile lëleme. ³⁵⁻³⁶ Na tlemalë one nage labume mëtabome na Goto lime fwa no lëleme na lime kwe kile lëleme."† ³⁷ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, Jisame takune motlola, "Kë tëbo wesibi hameta fata lëglemene?" Na Jisas bume gali tlome, "Sobo fotë bota jiji mëglena hwi eglomona kwe sobo melowene elo, 'Wesibi mogo këme lebo.' Na kë fenene, sobo tokwafe wesibi hwi eglomome na melowene elome, 'Kë tëbo wesibi këme fata lëgleme.'"

18

Ebë onehobë gali aholokwane loglomebë hobë na seiju mësenabë wafle gali

¹ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home, li wafle galime gali tlome, bume meokokwe naloglomeme, bu Gotome itaita gali moglokefla namëglame na tëbojiwa jwa namëglame. ² Bu megali latle, "Li lifate mëta, onehobë gali aholokwane loglomebë ho

* **17:32** Bu melë latle. Bu bubë wesibi kë hune tëglebëme lowene tletëme na miti nagi swaya tekake na Goto bume tëbo tëtamë. † **17:35-36** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, "Na tlemalë nuju mëta wege melekefome na Goto lime fwa no lëlëleme na lime kwe kile lëleme."

këme tètabe. Kë ho bu Gotome uli hana tletle na bubë gali aholokwaneme momata latlokweftle na onehome mata tole hana tletëme. ³ Na seiju mëse li bu kë lifate mëta mata tètabe. Na bu kë gali aholokwane loglomebë home itaita tisikeftle na gali tlole, 'Bome wame loglonëbë ho, bome tëbo lëgëtanëme ekëne. Ju bome ebë hobota slème saaitanë.' ⁴ Èbame kë ho, kë mësebë galime iweniji latlekeftë, kwe tokwafe bu melowene latle, 'Bo Gotome momata nanotokweftle na bubë gali aholokwane hana nolokweftle na onehome mata momata nanotokweftëmë. ⁵ Kwe bo këha seiju mëseme uli nanëletë. Bome itaita sosalë latakëfënë. Bo melowene nanelë, bo bubë hobota sasle nëtatë. Bo bume nëgaitëme. Bo bume nëgaitë jwa nëgena kwe bu bo belë itaita egisikëfeme na bu bome feilawa sosalë etakeftënëlime.'

⁶ Na Jisas megali tle, "Sobo kë gali aholokwane loglomebë tëbo hobë gali lowene sle eletelo. Kë seiju mëse bume itaita yena takune tlokweftle na bume mana taitamë. ⁷ Na sobo melowene lalone? 'Goto bubë oneho, iniwa olëna klabë yena kë gëgali moglokweftlabë hana lëgaitamemene? Na totoko lëglemene?' Weye. Hanane mu. ⁸ Bo some gali nolëyo. Bume hokweinawamu lëgaitameme. Kwe bo, Gotobë life mago ho, ebë lifewa ita nigisina, na bo onehome hwi noglok-wakimëna, bu bome mana

lowene sle mëletëna o hanane?"

Tlemalë ho Gotome gëgali mëglelëlobë waflë gali

⁹ Wali enëne bu melowene lamla, "Sebo kwe lale onehomu kwe fliye sebo fenene këha hanane, bu kwe tëbo oneho." Na Jisas bu këha enëneme waflë galina megali tlole, ¹⁰ "Tlemalë ho bu Gotobë lowa mëtëkaklujo, Gotome nagëgali mëglelëlome. Li bu Farisi ho, na liye bu takis baliti kë glo lëglekëfëbë ho. ¹¹ Na kë Farisi ho bu hujuna tlibe na bubë lowene nawa Gotome gëgali tlelële, 'O Goto bo fli hoha hanane. Weye. Bo kwe lale ho mu. Këme nëgeme bo jume këme gali nolë, "Yaha fëyemene." Fli ho bu tokli tokli lamelekeftëya, na tëbo lowene esogo mëlelëkeftle na honaoneme lisei lisei mëglelëmabë. Kwe bo kwe hanane. Na bo takis baliti kë glo lëglekëfëbë hoha nane. Weye. ¹² Iniwa wiki, bo tèle olë, hi wesibi hi jwa metafa nanëlekeftë, jume fwa lowene nanëgletëme. Na bobë baliti na fli wesibi bo kë glo nëglekeftëbë, bo melë nanëlekeftë, bo welujuwa mëta fulelë fulelë nëlekeftë, na jowa fulelë tabo jume nëlekeftë.' ¹³ Kwe takis baliti kë glo lëglekëfëbë ho kakë tujuwelibe na bu heven lifewa hana hwi tokwafe. Na bu tako maninibona yako mëta bu tle na Gotome gali tlole, 'O Goto, bo tëbo ho mu, ju bome maninibo eletënë.'"

¹⁴ Na Jisas gali tle, "Bo some gali nëlëyo, kë takis baliti

kë glo lëglekëfebë ho bubë lowa ita lugujuna kwe buwa Gotobë naba lime lale ho lëtabeme. Kwe li ho kë kwe hanane. Iniwa oneho bu megali mëglana, 'Sebo lale oneho mu,' kwe Goto bume megali loglomeme, 'Hanane, sobo tēbo enēnemu.' Kwe iniwa oneho bu megali mëglana, 'Sebo kwe lale enēne nane, sebo tēbo enēnemu,' kwe Goto bume megali loglomeme, 'Sobo lale enēne.'

Jisas gali tle, "Sobo nēbale lëkle asa etomo, bo belë matisiyao"

¹⁵ Oneho bu tatako na maba mago nēbale Jisas belë metlesumëtla. Bu metole lamëtla, Jisas bubë atome toba gogwa nalëgletēmeme na Gotome takune nalololeme, bume lëgaitame nalëgleme. Kwe Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume hwi motloma na wame gali motloma na lëkle mototoma, Jisame sosalë mogotlalime. ¹⁶ Kwe Jisas nēbaleme gali telokwakēme, bu belë migisitla namëglame. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tleme, "Sobo nēbale lëkle asa etomo. Bo belë matisiyao. Oneho Gotome lowene slemu mëgletlana, ebë nēbale fene lowene slemu mletla kwe Goto bubë eso home tafa lëgletēmeme. ¹⁷ Bo nēgali gali nanolëyo, ebëha nēbale bu Gotome lowene slemu lamletla. Na oneho bu Gotome lowene sle jwa mëgletlabë, ebëha nēbale fene lowene sle mletla, kwe Goto eso home kë tafa lëglebë

lifatewa hana mëkaklujame. Hanane mu."

Wesibi lebutakona eso ho Jisasna gëgali mëtelo

¹⁸ Na wesibi lebutakona eso ho li, Jisame takune tlole, "O Tisa, ju lale ho. Bo jume takune nolë. Bo habelë nēgelēmene, Gotona unau-nalēme lale tafa nanēgelome?" ¹⁹ Na Jisas bume gali tlole, "Ju bome lale fë fëyeme etanēne? Ebë life mago ho bu lale nane, Goto buwa lalemu. ²⁰ Ju Gotobë gali walowene eletle. Bubë bogo megali lalamë, 'Honaone na onenaho sobo lisei lowene mëta asa tafa elo. Sobo onehome mogo nalë asa tëtëke elo. Sobo tokli asa elo. Sobo sosogëna galina fli onehome blawa asa soso etatemo. Sobo bita name blijaya name boblo asa etomo. Bubë galiwa esogo elelëtemome.'" ²¹ Na kë ho Jisame gali tlole, "O Tisa. Bo tokwëfome nēgena bo këbë iniwa gali melë esogo tlagimë na bo ebë olëna mana esogo nēlelëmë." ²² Jisas bubë gali aholokwane tlole na bume gali tlole, "Ju li loweneme mana afolo ele. Ju melë egleme. Jubë iniwa wesibi balitina hihijika eleme. Na kë baliti, wesibi jwa onehome sa etagutēmeme. Ju melë eglena kwe heven lifate mëta lale wesibimu lamëbetë. Na ju bome mana esogo elenēnēme." ²³ Kë ho kë gali yafe aholokwane tlole na bu witi tle. Bu lebutako wesibina ho nēgeme.

²⁴ Jisas kë home mehwi tlole, witi lalëlefe na gali tle,

“Wesibi lebutakona enëne, Goto bubë eso home kë tafa lëgletëmebëme, ebë kalëlego lalëletëme.”²⁵ Kamel kleli, bu ëho susu nili fulujuwa lëkaklume ebë sogë kalëlego lalële, kwe wesibi lebutakona enëne, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifatewa mëkaklujabëme ebë kalëlegomu lalëletëme.”²⁶ Oneho bu kë gali aholokwane mëtlabë, na klelego memëtla na gali mëtla, “Këha melë nëgena, kwe Gotobë lifateme unaunalëme ya tafa lugulemene?”²⁷ Na Jisas gali tle, “Oneho wesibi mogotoma jwa kë mëglabë, Goto bu kwe lalowa logotomeme.”

²⁸ Na Pita bume gali tlole, “Aholokwane ele! Sebobë lo na iniwa wesibi wahune tula na sebo jume ekë esogo nëlelëyo.”²⁹ Na Jisas gali tlole, “Bo nëgalimu nanelë. Oneho Goto, bubë eso home kë tafa lëgletëmebë lowenebëme, lowene mletlana bubë lo o nonino o bolijahani o bolijamoni o botamenino o bolijayani o nëbale hune mëglana,³⁰ kwe Goto bume lebutako wesibimu lëglëmeme. Bu ebë life mëta mana tafa mëglana, kwe Goto bume lebutako wesibimu lëglëmeme. Ètani kë hune mëtlabë wesibi bu tëlewaha kwe Goto bume kë lëglëmebë wesibi bu lebutakomu. Na tokwafe bu Gotona unaunalëme tafa mokokeyame.”

Jisas bu gali tle, “Bo gli nëgelëme na huju nelëme”

³¹ Jisas bubë we ita tële lowene esogo mëgletëlabë home mëglëbo elëme fo tlekekëme na gali tlole, “Sobo aholokwane elo, sebo Jerusalem lifatewa ekë nuja. Ètani, Gotobë lowene mago gali të mototokwe-flabë ho, bu iniwa wesibi bu tokwafe bome, Gotobë life mago home, mefata mëgletenëbëme, Gotobë bogo mëta wayahi mëtletëna. Na eli kë wesibi bu iniyafemu bome mefata mëgletenëme.”³² Na bu bome, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme yo moglomame. Na bu bome soso na tlë mëgëtaname na tëboijiwa mëgletëname na nagutabana kokose mogloname.³³ Na bome taba afona feilawa tëkle tëkle mëgëtaname na mogo nalë gwa mëtaname. Na bo matëmatë mëta tële olë nebëme, kwe aona olëbëye këna huju nëgelëme.”³⁴ Kwe bubë lowene esogo mëgletëlabë ho bu kë gali wayo lowene sle hana mëtletla. Kë gali wayo bume ëhomu latletëme.”

Jisas bu naba titiki tabo hobë naba sle totometle

³⁵ Jisas, Jeriko lifate lololi tole na naba titiki tabo ho bu alëge mëglëbo li mëta tafa tle. Kë ho onehome balitime gëgëba latlokwefëme.³⁶ Na bu lebutako onehobë lëleguli lego aholokwane tlagime, na bu loli mago onehome takune tlole, “Kë fëye mëlane?”³⁷ Na bume gali metafufu mëtëtatla, “Nasaret life mago Jisas sigli lële.”³⁸ Na

kwe kē naba titiki tabo ho, bu feilawa we telokwakle, “Jisas, Devitbē afenēbo, ju bome maninibo eletenē!”³⁹ Na motoutayabē enēne, bume wame gali motlola, “Ju kuju ebe.” Bu ita anisasanamu we telokwakle, “Devitbē afenēbo, ju bome maninibo eletenē!”⁴⁰ Na Jisas kēme tlikaku na gali telēkakeme, “Sobo kē home elesutēna.” Na bu loliwa tisi tle na Jisas bume takune tlole,⁴¹ “Bo jume habelē nēgētēmene?” Na kē ho bume gali tlole, “O tako ho, bo hwi nanēgelēme fene.”⁴² Na Jisas gali tlole, “Ju hwi egleme. Ju bome lowene sle egletenēme nēgeme, jubē naba kēme tika meletē.”⁴³ Na hokweinawa bubē naba latikawa mētletle na bu hwi tēkake. Na bu Jisame fleflesuna nagi tlēle. Na Gotome mana fleflesu tokoutle na bibita tētagule. Na iniwa oneho buna kē mutujabē kē wesibi hwi motlola na bu mata Gotome fleflesu mētletla na bibita mototla.

19

Jisas Sakiusbē lowa tuju

¹ Na kwe Jisas Jeriko lifate elē fwa tule na lifate kukuwa kē lugujubē alēge, esogo tlagule. ² Na ho li bu kē lifate mēta tafa tle bubē weniji Sakius. Bu takis baliti glo mēglekefēyabē eso ho. Na bu feilawa balitina tafa tle. ³ Bu Jisame hwi naloglolome fene, habētabo hone? Kwe bu hwi hana tlole. Bu afolo ho nēgeme na lebutako oneho lilifuha memētletla. ⁴ Kēme nēgeme bu afina fēka tokou

na ti elē tokwale, kē magowa, Jisame hwi naloglolome. Bu melowene latle, “Jisas eli ebē alēge elē ligisime.”⁵ Na kwe Jisas kē ti li elē fwa tule na hwi tokwale na Sakiusme hwi telokwakle na gali tlole, “Sakius, ju hokweinawa kle ele. Eli sebo jubē lowa nēgēyeu nanēgelome.”⁶ Kēme nēgeme hokweinawa laklewa tētēkakettle na bu Jisame bubē lowa fleflesuna tlelule. ⁷ Na iniwa ho kē hwi motlola wame galina gēgali mētla, “Bu tēbo lowene esogo lēglelebē hobē lo elē fēyeme lujune?”

⁸ Bu lo mēta tafa mētelo na Sakius hujuna tlibe na Jisame gali tlole, “O tako ho. Eli bo bobē iniwa wesibi fu tēle nogotomēme. Na jowa fulelē tabo, wesibi jwa enēneme sa nēgētatemēme. Na bo ho lime sogēna toglolēbē na bubē wesibi tokli tēgletelēbē kwe bo bume kofayame niliafe nēglēlē nēgelēme.”⁹ Na Jisas bume gali tlole, “Ēje, Goto bu ebē lo mago enēneme walaitame na bubē tēbo lowene mago wanēno lēle. Kē ho bu mata Abrahambē afenēbo lētabe.”¹⁰ Bo, Gotobē life mago ho, bo tēbo loweneme kē tafa mēglabē onehome hohwi nētatemē na bume nēgaitamēme na tēbo lowene mago nēno nanēgelēme. Bo kēme tisi temē.”

Welujuwa wege hobē waflē gali

¹¹ Oneho bu Jisasbē gali mana aholokwane

mëtlagulabëë na bu wafle gali olisina loko metotle na wafle gali metë têtatëme. Bu Jerusalem lifate elë lololi tle na oneho bu meweniji mëtla, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë olë, eliwa fata lëglemewa. Këme nêgeme Jisas këbë wafle galibëme gali tleme, bubë kë yaya lowene sle nalëgëtatëmeme. ¹² Bu megali tle, “Letitabo ho, kakë lifatewa lugujume, bume tako eso home aniji namugujelëlame. Na tokwafe bu ita lisime na bubë lifate mago onehobë eso home tafa nalëkakitëmeme. ¹³ Bu lugujume kofene na bubë welujuwa wege home gali telokwakëme bu betelë migisitla namëglame. Na bu mitisitla na bume tëlafe we (20) baliti, tëlafe we (20) baliti këniiji tlëwagume. Na bume gali tleme, “Sobo ebë baliti glo elome, na bobë nagi ebë balitina sawege elo. Sobo wege egelobëë na fli baliti kë wegena saboblo etomo. Sobo mana wege elekefobëë na bo mana fata nëkakime.’

¹⁴ Kwe kë hobë weife lifate mago oneho bume wame lamotlola. Këme nêgeme, bu wafi tuju, na bu gali mëtehula home nagi jine mëtelëkakëma, kë lifatebë eso home megali namugujuwelëmame, ‘Sebo kë home sebobë eso home tafame tole hana nëletlamu.’ ¹⁵ Kwe bume eso home aniji mutujuwelëla na bu ita tisi. Bu tisi na gali tle, ‘Ëbame baliti këtëglëmëbë wege home gali elokwakëmo, bo belë migisiya namëglame.

Bo lowene nanëgelëme, bu kofaya baliti kë balitina habenuju boblo mëtëtayane?’

¹⁶ Na kwe bubë wege ho li afina tisi tle na gali tlole, ‘O eso ho, ju kë tëglënëbë tëlafe we (20) balitina bo wege fa totlë na bo jubë nagi 200 kofaya baliti këna blëge tëtë.’ ¹⁷ Na eso ho gali tlole, ‘Ju bobë lale wege ho mu. Ju bobë nagi lale wege fa totle. Ju kë tokwëfo wesibi ululu sle togotleme nêgeme na bo jume meaniji këme nolë, ju jowafe we lifatebë onehobë eso home tafa egletëmeme.’

¹⁸ Na li wege ho bu mata tisi tle na gali tlole, ‘O eso ho, ju kë tëglënëbë tëlafe we (20) balitina bo jubë nagi wege këna fa totlë na bo we ljuafe we (100) kofaya baliti blëge tëtë.’ ¹⁹ Na eso ho bume gali tlole, ‘Bo jume meaniji nanolë, ju tobali lifatebë eso home tafa egletëmeme.’ ²⁰ Na li wege ho bu mata tisi tle na gali tlole, ‘O eso ho. Jubë tëlafe we (20) baliti mana ekë mëbe. Bo këbë baliti afeteni sosa ëhona lei totomë na gogwa telë. ²¹ Bo jume uli tëgletëme nêgeme. Bo melowene latletë, “Ju këha lakalena ho nêgeme ju ho libë wesibi lamomanëbawa etatle. Wesibi ho li gogwa lëglebë kwe ju lafawa etokwakle. Na hi wesibi li ho tobalo lëglebë kwe ju lamëmëwa eletle.”’

²² Na kwe kë eso ho bu kë wege home gali tlole, ‘Ju tëbo wege homu. Bo jubë galime fwa jume tëbo nêgëte. Ju bome melowene laletenëne, “Bo wesibi momanëba nogo-

tomëbë lakalena ho. Wesibi li ho gogwa lëglebë kwe bo lafawa netokwawlë. Na wesibi li ho toballo lëglebë kwe bo lamëmëwa nëletelë.” Ju melowene laletenëne? He? ²³ Ju kë lowenebëme walowene egletenëbë, kwe ju bobë baliti, baliti loloko lo mëta gogwa tugule jwa fëyemene? Na bo kënigisibë bo fli kofaya balitina glo nanëkakime fene.’ ²⁴ Na bu lolime kë mitlijabë home gali tlome, ‘Sobo bu mago tëlafewe (20) baliti glo elome na 200 balitina kë tafa lëglebë home elëlome.’ ²⁵ Na bume gali motlola, ‘Eso ho. Ju hwi ele. Bu 200 baliti lamëbetlefe. Ju seme fëyeme gali elonane sebo fli baliti mata nëglëlabëme.’

²⁶ Na bu gali tlome, ‘Bo some gali nolëyo, iniwa oneho, Goto kë lëglëmebë wesibi, ululu sle motomana, kwe Goto bume fli wesibi mata lëglëmeme. Kwe iniwa oneho, Goto kë lëglëmebë wesibi, ululu sle jwa motomana kwe Goto kë wesibi bu mago ita hijika logotomeme. ²⁷ Na bome bubë eso home fatame tēbojiwa kë mëtletënabë wameho, sobo eli bume bo belë elesumome na bobë naba li mëta mogo nalë tëtëkle etome.’”

²⁸ Jisas kë wafle gali wayawe tlole na bu Jerusalem lifatewa mana tokwale. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho nagi esogo mëtlagula.

*Jisas bu eso hoha,
Jerusalem lifatewa tēkaklu*

²⁹ Jisas bu Betfage lifekuwa na Betani lifekuwa loliwa fwa tule. Kë lifeku bu Olivtiwa fatini li mëta mëtëbe. ³⁰ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalëme gali tlome, “Sobo ebë kë lugubebë lifeku elë eyeumo. Sobo eyeume, na kë lifekuwa tuhu egulona, kwe sobo afeku donki kleli, hwi eglolome, ti mëta watakuliji mototla. Ètani ho li kë donki kleli matawa hana tafa tle. Sobo taba tohwa etlome na ebelë elesulome. ³¹ Na ho li some metakune loglëyona, ‘Sobo ebë donki kleli fëyeme tohwa etlone?’ Kwe sobo bume metafu saetatele, ‘Sebobë tako ho bu këna luguju nalëgleme.’”

³² Na Jisas bu kë tlemalë home jine tlëme, na bu mëtëyeu. Na bu iniwa wesibi hwi motlomo, Jisas fene gali tlome. ³³ Na bu kë donki kleli këna këkesi mototlabë taba mago taba, mana tohwa mototokweflobëë na mana kë donki kleli bolijaya ho mana takune telëbakëme, “Sobo ebë donki kleli fëyeme tohwa etlone?” ³⁴ Na bu gali tafu mëtëtatelo, “Sebobë tako ho këna lugujume.”

³⁵ Na kwe bu kë donki kleli Jisasme sei mëtëlkakitelo. Na bubë heletabo ëho donki klelibë amlebo mëta kahëba motoletelo. Na bu Jisasme mëtaitalo, kë donki kleli matawa tafa nalogolebëme. ³⁶ Na bu këna tuju. Na oneho bubë heletabo ëho totohwa motokouja na alëge mëta gogwa motokouja. Bu Jisasme flelesu mëtletla, eso

hoha fata tēgleme nēgeme.
 37 Na bu Oliv tiwa fatini kle tēmaitabē nounou totle, na Jerusalem lifatewa fwa tuguleme nounou latotle. Na bubē feilawa lowene esogo mēglelētābē enēne fli, bu fleflesu lamētletla. Na bu, klelegowa wesibi, Jisas kē blēge blēge totomebē, ita lowene mētletēma na bu Goto me anisasana fleflesu kēme mētletla na bibita mototla.
 38 “Yaha fēyeme jine tlēlene? Sebo Goto kē jine tēglēlebē eso home fleflesu nēgletlame. Bu Gotobē afutukuna lisi tēna. Goto kē eso home lēgaitaleme na ululu sle logotleme. Goto bu heven life mēta kē tafa logolebē bu lala na tako mu. Goto sebobē, ebē life mago onehobē lowene lēgēbetēme sle malēletēme.”

39 Na Farisi ho, bu kē feilawa onehobē ku mēta mētētabēya na bu onehobē galime tole hana mētletēma na bu kēme gali motlola, “O Tisa, jubē lowene esogo mēglelētābē home lēkle etome kaju namēgebēyame.”
 40 Kwe Jisas bume gali tafu tētātēme, “Bo some gali nolēyo, ebē oneho bu kaju mēgebēyana kwe aniji buwa momolē mēgleme na Gotobē weniji bibita mētātēme.”

Jisas Jerusalem lifate mago onehome ye tletēme

41 Jisas Jerusalem lifate lololi totle na bu kē lifate hwi telokwakle na mana bubē onehome naba tu tletēme.
 42 Na gali tle, “Oē Jerusalem lifate mago enēne. Bo metole nanelē,

iniwa wesibi sobobē lowene kē sle mogotometēyobē, lowene sle egletemome, lalowa tafa naegelome. Kwe kē wesibi ēho lameletēyo na sobo hwi hana elomo.
 43 Tokwafe tēbo olē somēta fata lēgleme. Na kē olēna sobobē wame enēne bu some lukume fu sle mēgletēyome na sobobē life mago lēglesini sabuwa mogotlame na wameme mokwatēyome.
 44 Na kē wame enēne bu some na sobobē lifatena iniwa tēbo mēgētome. Na li aniji bu li aniji matawa hana egēbamēme. Bu life silijiwa lēgēbeme. Goto some lēgaitome fene tisi tēyo kwe sobo kē olēbēme lowene sle hana tēgletelome nēgeme na kē tēbo olē some kēme lisitēyome.”

Jisas Gotobē lo mago wesibi balitina hihijika onehome hehē tletēme

45 Jisas tako lotu lowa tēkaklu. Na bu seuneni fole na sipsip kleli na bulmakau kleli balitina kē hihijika mētlekefēyabē onehome kē mago hehē tletēme.
 46 Na bu gali tle, “Gotobē bogo megali lala, ‘Bobē lo, oneho bome kēme gēgali mēglelēkefēnabē lo.’ Kwe sobo ebē lo tēbo latlo na bu tokli enēnebē loha lilibetēme.”

47 Na iniwa olē, bu tako lotu lo mēta onehome okokwe latlokwefēme. Na lotu lome wege mēglabē eso enēne na Gotobē galime okokwe moglomabē ho na onehobē letitabo enēne, Jisame mogo nalē tēke moglōlabē gali fame oto mētla.
 48 Kwe bu

onehome uli mëtletëmame nêgeme. Kê iniwa oneho Jisasbê gali aholokwaneme tako tole mëtletlame nêgeme na Jisasme mogo nalême têkle jwa kême mototla.

20

Bu Jisasme takune motlola, "Iniwa wesibi ju melê kê egotomebê, ya aniji tolêne"

¹ Na kê nalêwa, Jisas onehome tako lotu lo mëglêbo mëta okokwe tlome na bu Gotobê lale gali tē têtatême. Na lotu lome wege mëglabê eso enêne na Gotobê galime okokwe moglomabê ho na onehobê letitabo enêne bu belê mîtisitla, ² na takune motlola, "Ju seme gali enona, iniwa wesibi ju melê kê egotomebê, jume ya aniji tolêne? Kê afutuku ya tlênê?" ³ Na Jisas bume gali tlome, "Bo mata, some li wesibime takune nêlêyome. Sobo bome gali enona, ⁴ Jonme ya aniji tlolene, onehome tu mëta kê baptais totomebêye? Goto bu aniji tlolene o ho buwa aniji motlola?" ⁵ Bu Jisasbê gali aholokwane motlola na blalo gëgali mëtla, "Sebo megali noglolana, 'Goto bu aniji tlole,' kwe bu seme megali logloname, 'Kê nêgali gali nêgebê, sobo bume lowene sle egletelo jwa fëyemene?' ⁶ Kwe sebo megali noglolana, 'Ho, buwa aniji motlola,' kwe iniwa oneho bu seme anijina têtêkle mëgêtayame. Iniwa oneho Jonme melowene sle mëgletlame nêgeme, 'Bu Gotobê lowene mago gali tē

totokweflebê homu.'" ⁷ Na kwe bu Jisasme gali tafu mëtêtatla, "Sebo, Jonme kê aniji toglolebême, lowene hana nêla." ⁸ Na Jisas bume gali tlome, "Bo mata, iniwa wesibi bo melê kê nogotomêbê bome kê aniji toglonêbême some hana gali sle noglêyome."

Ebê wain taba liji nuju kê hwi motlolabê têbo enênebê waflê gali

⁹ Jisas, onehome waflê gali latlome, "Ho bu wain taba, nuju mëta tobalo tle. Na tokwafe bu fli home gali tlome, 'Sobo bobê wain taba nuju hwi elotêna na tokwafe wali wain taba liji lalowa glo elo, baliti kêna glo naegelome.' Na kê nuju bolijaya bu kakê lifatewa tuju. ¹⁰ Feilawa olê tafa tule na kê wain taba liji mana nigliji mëtla. Kême nêgeme nuju bolijaya ho, bubê wege ho lime, bubê nuju kê hwi moglotlabê ho belê jine telêkakle, bubê wain taba liji, kê nuju mago glo nalêgleme. Na bu tuju. Kwe nuju kê hwi moglotlabê ho, bu kê wege home hwi motlola na têkle mototla na kê mago hehê mêtêkaketla. Na bu toba alujawa tehou. ¹¹ Na ita nuju bolijaya, li wege home jine telêkakêtême. Kwe kê enêne, bume hwi motlola na bume mata têkle mototla na unalême sosalê sosalê sle memototla na kê mago hehê mêtêkaketla. Na bu toba alujawa tehou. ¹² Na ita li home jine telêkakêtême. Kwe kêbême mata unalême

sosalë sosalë sle memototla na kë mago hehë mëtëkaketa. 13 Na nuju bolijaya bu kë wesibi hwi tleme na këme lowene tle, 'Bo habelë nêgelëmene? Bo melowene nanelë. "Bobë jowa iko nêba jine nêgelëkakëtemëme. Bo bume tako tole nanëletelë. Bu bubë gali aholokwane moglolame na bume hana têbo mogotlame." Na bu kë nêbame jine telëkakëtemëme. 14 Na nuju kë hwi motlotlabë ho bu kë nêbame hwi mëtlagila na blalo gëgali mëtla, 'Ebë ho kë ligisibë ebë kë nujubë bolijayabë bowene. Tokwafe bolijaya gli lëglena, kwe bu kë nuju bolijayame lëtabeme. Te, mana mogo nalë tëkle manotla na tokwafe bolijaya gli lëglena kwe kë nuju sebo nanëglame.' 15 Këme nêgeme bu tisi tême na bume nuju mëglëbo elême hehë motokoutla na mogo nalë mana tëkle motlola.

Sobo habë lowene lalone, kë nuju bolijaya bubë nuju kë hwi moglotlabë home habelë logotomemene? 16 Sobo aholokwane elo, bu ligisi nêgena, na bu kë home mogo nalë têbo logotomeme. Na ita kë wain taba liji nuju fli home yo lolomeme." Onoho kë gali aholokwane mëtla na gali mëtla, "Melë asa malële."

17 Jisas bume hwi têtëbelëkakëme na takune tle, "Ebë gali, Gotobë bogo mëta kë tégëbebë, bubë wayobë habelëne? Kë gali melëgëbelalële,

'Lo gliji ho, bu lo, anijina gliji

mëtla.

Na kwe bu li anijime meweniji lamëtla, "Tëbowa."

Këme nêgeme, mëglëbo elë fo mëtetokwakëya.

Kwe kë aniji mëglëbo elë kë fo mëtetokwakëyabë bu lale anijimu ebamë.

Lo bulego kë aniji mëta lotle.

Kë aniji jwa nêgena, kwe lo fli lëgleme.'

18 Iniwa onoho bu kë aniji matawa mitigwëyana kwe bu mogo nalë têbo miglitayame. Na kë aniji, home matawa etigwatlena kwe bume lëlafowa egotleme."

19 Gotobë galime okokwe moglomabë ho na lotu lome wege mëglabë eso enëne melowene lamëtla, "Jisas seme fwa wafle gali lolonafe. Bu melowene lalëletëna, 'Sebo kë têbo enëne. Sebo nuju kë hwi noglolabë têbo enëne.'" Këme nêgeme, bu Jisame ëjeha fa motlame. Kwe bu onehome uli mëtletëmame nêgeme, onoho Jisame tako tole lamëtletla. Na bu Jisame fa jwa këme mototla.

Bu Jisame, takis baliti Sisarme mëglëlabë lowenebëme, takune motlola

20 Gotobë galime okokwe moglomabë ho na lotu lome wege mëglabë eso enëne bu Jisame olëli olëli mana hwiwa mëtëbelëkakla. Na bu ho flime jine mëtlëma, Jisame mogweliha hwi namëbelokwaklame. Kë enëne mesosogëna lamotlola, "Sebo jubë gali aholokwaneme

tako tole nanëla.” Bu metole lamëtla, Jisame sogëname takune manolola na bu Rom life mago eso ho, Sisarme, tëbo gali nalogloleme. Kë tëbo galime fwa bume këna so namëgëtatlame fene. ²¹ Na kë mogweliha hwi ho, Jisame këme takune motlola, “Tisa, sebo lowene nanëla, ju nëgali gali homufe. Ju nëgali galimu iniwa onehome të tëtätëme. Ju lebutako balitina home na baliti jwa home, lili gali hana gali tlome. Weye. Ju iniwa home, jowa galime fwa gali tlome. Ju iniwa onehome, Gotobë gali, iniyafeme fwa okokwe tlome. ²² Na ju habë lowene lalene? Sebo takis baliti Rom life mago eso ho, Sisarme, lalowa nëglëlamene o hanane? Këha lowene lalowa nëglamene o hanane?” ²³ Kwe Jisas bubë sosogëna lowene walowene tletëme na bume këme gali tlome, ²⁴ “Sobo jowa baliti bome ehitëna, hwi nanogläme.” Na bu baliti mëtëhitla. Na Jisas këbëme hwi tlome na takune tlome, “Ebë amtëtomba yalëbë lëbetlene, na yalëbë weniji lëbetlene?” Na këme megali motlola, “Ebë Sisarbëyo.” ²⁵ Na Jisas bume gali tlome, “Te! Sisarbë wesibiye, kwe Sisarme eglëlome. Gotobë wesibiye kwe Gotome eglëlome.” ²⁶ Bu onehobë naba li mëta bume sogëna galime yafe takune motlola, bu Rom life mago eso home, tëbo gali nalogloleme fene. Kwe bu tëbo gali hana gali tle. Bu kë tafu tëtätëmebë gali yafe aholokwane motlola

na klelego memëtla na tutune memëtla na këme kaju mëtebëya.

Sadyusi ho, bu Jisame, ho gli mago hujubëme takune motlola

²⁷ Na Sadyusi ho fli, Jisas belë mitisiya. Sadyusi hobë lowene metëbetëmelatle, “Oneho lebo mëgebëyana, hana huhuju mëglame.” ²⁸ Na bu Jisame takune motlola, “Tisa, ëbame, Moses bu ebë gali meyahi latletëna, ‘Ho nëba jwa lebo lëgëbena, na bubë mëse mana tafa eglena, kwe ita bolijamo sasei lëlë, nëbaneni namëgelome. Na kë nëbale, lebo kë lëgëbebë hobë wenijina namëtabëyame. Na bu kë hobë nëbaleha tafa namëglame, na lebo kë lëgëbebë hobë weniji lëgëbagutle nalëgleme.’ ²⁹ Ètani, ho li tobali ita jowa këniji bolijamonime tlebime. Boli-jaha mëse bu afina sei tlë na kwe kë bolijaha nëba jwa gli tle. ³⁰ Këme nëgeme, ita këme këbë, kë mëseme sei tlë, kwe bu mata nëba jwa gli tle. ³¹ Na ita këme këbë bu mata, melatle, kë fenene. Bu iniwa bolijamoni melamëtla, kë mëseme fwa sei mëtkefëya na bu iniwa nëba jwa gigli mëtla. ³² Na tokwafe kë mëse, bu mata, gli tle. ³³ Na sebo jume metakune nanëlëyo. Tokwafe gigli kë mëglabë oneho huhuju mëglana, kë mëse fëye hobë mëse tafa egletlemene? Ju wafi lowene ele, kë mëseme tobali ita tële ho këniji kë sei mëtleya.”

34 Na Jisas bume gali tlo me, "Oneho, ebë olëna kë tafa mëglabë bu one sesei melekefëya. 35 Kwe tokwafe Goto bu fli lebo onehome megali loglomeme, 'Sobo huhuju eglome na bona tafa nëlame.' Kë huhu mëglabë enëne bu hana sesei mëglame. 36 Bu heven life mago en-selha mëtabëyame nëgeme, na bu ita gigli hana mëglame. Goto bume matëmatë mago wahuju logotomeme nëgeme, bubë nëbaleha këme tafa mletlame. 37 Na bo some lebo enëne huhu mëglabë gali li të nëtatëyo. Ètani Moses bu mata seme melebotane latëtatëna. Oneho gigli mëglabë, bu matëmatë mago huhuju mëglame. Ètani Moses bu, ahoju ti abo mëta kë u tëglebë galime meanebo gali latletle. Na bu Gotome melë galina yahi tletle, "Tako Ho, bu semleninobë, Abraham, Aisak, Jekopnabë Goto mana ekë tafa lële." 38 Kë gali bu seme melebotane lalëtatëna, Goto bu lebo enënebë Goto nane. Weye. Bu mana kë tafa mëglabë enënebë Goto. Gotobë naba lime, iniwa oneho, giglibë na mana kë tafa mëglabë, iniwa bu mana hwi mëtaya."

39 Na Gotobë galime okokwe moglomabë ho fli, bu Jisabë gali yafe aholokwane mëtla na bume gali motlola, "Tisa, ju bume kë tafu ètatëmebë gali lalemu." 40 Na Sadyusi ho bu Jisame li loweneme takune moglome fene, kwe bu uli

memëtletlamu.

Jisas, Goto kë aniji toglolebë hobë galime, one-home takune tlo me

41 Na Jisas onehome takune tlo me, "Bu megali fëyeme mëlekefëyane, 'Goto kë aniji toglolebë ho, onehome nëno lëglebë ho, kë ho bu Devitbë afenëbo.' Sobo habelë lowene laletelone, bu kë galime fëyeme gali mëlekefëyane?"

42 Ètani Devit buwa Buk Song mëta meyahi latle,

'Goto, bu bobë eso home megali lalolole,

"Ju bobë tobamu toba elë tafa eglatenëme,

na ju bona onehome eso home tafa nëletemome.

43 Sebo onehome mana tafa nëlëlëmome,

na bo jume kë wame mëglëyobë home boblo nogotomëme

na bu jubë gali boblo jwa mëtome."

44 Sobo hwi elo. Devit kwe kë home mefë latotle, 'Bobë eso ho.' Na bu Devitbë bowene tafa habelë lëglemene?"

Gotobë galime okokwe moglomabë ho bu tëbo lowene esogo mëtletlëkefla

45 Iniwa oneho bubë gali mana aholokwane mëtlagulabë, na mana bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlo me, 46 "Sobo Gotobë galime okokwe moglomabë home ululu sle saletemo. Bubë lowene mëta asa etabetemo. Bu metole lamla, oneho bume hwi molomame na melowene mëletëmame, 'Bu lalë enënefe.' Këme nëgeme,

bu heletabo ëho gëgelo motokwefëma na asë mla. Na bu këna bume fwa fleflesu mla na bibita motoma. Na bu oneho këme kë loloko mëglabë lifeku mëta asë mëglana, bu metole lamla, oneho bume sësle galina gali namoglomame. Bu lotu lome tafa mëglana, bu metole lamla, onehobë naba li mëta, eso hobë tafa labume tafa mlame. Na hi wesibi salë olëna, bu metole lamla, onehobë naba li mëta, eso hobë tafa labume tafa mlame, oneho bume melowene namëgletëmame, 'Letitabo enënefe.' Na bu këna bume fwa fleflesu mla na bibita motoma. ⁴⁷Na bu sei ju oneme sosogëna moloma, bubë iniwa wesibi manawa mëglëma namëglame. Na bu memelë lamla, onehobë naba li mëta, Gotome megëgali gëgali mëglelëlabëë, bubë tëbo lowene këna ëho motoma, oneho bu melowene namëgletëmame, 'Letitabo enënefe.' Unina, Goto onehobë tëbo lowene aholokwane loglometëmebë olëna, bu kë Gotobë galime okokwe moglomabë home tëbomu logotomeme."

21

Wesibi jwa mëse, baliti Gotome tlële

¹Jisas tako lotu lo mëta tafa tle, na bu lebutako balitina onehome hwi tlome, bu Gotome kë sike melekefëtlabë bokis mëta baliti sisike mëtletla. ²Na bu mana mehwi tolë, wesibi jwa sei ju mëse, baliti tokwëtokwë tèle kë bokis mëta sike tule. ³Na

Jisas gali tle, "Bo some nëgali nanolëyo. Fli oneho kwe bu kë bokis mëta, tokwëfo balitiha sisike mla, kwe Goto kë wesibi jwa sei ju mëse melowene lalëletë, 'Bu feilawa balitimu sike ele.' ⁴Fli oneho bubë feilawa baliti mëbetëme kwe tèlewa sike mla na fli mana mëbetëme. Kwe kë wesibi jwa sei ju mëse bu baliti tokwëfo mu, kwe bubë hi wesibi glo baliti iniwa sike ele."

Jisas bu melëme gali tle, "Gotobë tako lotu lo yaye i mogotlame"

⁵Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu Gotobë tako lotu lo hwi motlola na gali mëtla, "Ebë lo bu lale klisomu. Bu ebë lo lale lale anijinamu gliji mëtla. Na lale lale wesibina, Gotome kë mëglëlabë, ebë lo neglina lamëtlëla." ⁶Na Jisas gali tlome, "Bo ebë wesibi sobo kë hwi eglomobëme gali nolëyo. Tokwafe bu ebë lo iniwa yaye i mogotlame. Fli aniji matawa hana mëgëbëme. Iniwa sisike mëkakame."

Jisas gali tle, "Tokwafe tëbo olë fata lëgleme"

⁷Na kwe bu Jisasmë takune motlola, "Tisa, bu ebë lo fëye olëna yaye i mogotlamene? Sebo fëye wesibi afina hwi noglolamene na këme lowene nëletlame, kë olë nounou ekë lële." ⁸Na Jisas gali tlome, "Sobo ululu sle saelo. Ho some sosogëna moglëyolime. Unina feilawa ho migisiyame na sogëname megali mlame, 'Bo onehome tëbo lowene mago nëno nëgelëbë ho.' Na

bu gali mëglame, 'Yawe olë nounou ekë lële.' Sobo bubë gali asa aholokwane elomo na bume asa esogo elelëmo. ⁹ Na sobo fli lifate enëne tako momogli mëtayabë gali aholokwane egelona, sobo uli asa elo. Kë wesibi bu afina melë mëgleme, kwe yawe olë nounou hana lëkeke."

¹⁰ Na bu gali tlome, "Li life li life mago ho, bu li life hona momogli mëgëtayame. ¹¹ Na tako nano ekoujamëme. Na li life li life oneho tako foneme gigli mëkoujame na tako ato elili mëkoujame. Na sobo tokwafe fli tëbo wesibi matafa mago hwi eglomome na sobo kë wesibime tako uli egelomemu.

¹² Kë tëbo wesibi bu fata jwa mëleme na bu some fafa mlame na tëbo mëtome. Bu bubë lotu lo elëme mëlëlkakujome na bubë letitabo enëne belë sei mugujuwelëyome. Na sobobë gali aholokwane molëyome. Na bu some kalabusu lowa sike mlame. Na bu gavman enëne belë na eso enëne belë sei mugujuwelëyome, sobo bome lowene sle epletëname nëgeme. ¹³ Na sobo kë nalë, Gotobë lale gali bume lalowa të egëtatemome. ¹⁴ Kwe sobo tutune asa elo na melowene asa elo, 'Sebo habë gali noglomamene?' Weye. ¹⁵ Bo some kë olëna lale lowene nëglëyome. Na sobo kë lale lowenena gali të egëtatemome. Na some kë wame mogleyobë ho kë gali aholokwane mëglëyona, na sobobë gali hana momata mëgëtatëyome na megali

hana mëglame, 'Bu yaya gali lamla.' Weyewa. Hanane mu.

¹⁶ Na tokwafe, blijayanino, bitamenino, bolijahanino, ilawa magobë, yabeninona, bu mata some kë wame mogleyobë ho belë sei mugujuwelëyome. Na somago wali mogo nalë tëtëkle mëtayame. ¹⁷ Na iniwa oneho some këme gëglë mëglelëyome, sobo bome lowene sle epletëname nëgeme. ¹⁸ Kwe Goto bu some tafa lëglëlëyome na some hana kile lëgëtome. Na ho sobobë heven lifate magobë lale tafa hana tëbo mëgëtatëyome. ¹⁹ Sobo kë tëbo olëna bome kë lowene sle epletëname lowene asa elëkëlo. Sobo melë egelona kwe sobo tokwafe unaunalëme lale tafa egelome."

Jisas gali tle, "Jerusalem lifate tëbo lëgleme"

²⁰ Na Jisas ita gali tle, "Sobo tokwafe mehwi egelona, wame home boblo mogotomabë enëne, Jerusalem lifate lukume fu mëgletlana na ini sabuwa mogotlana, kwe sobo këme lowene elome, kë lifate tëbo lëglebë olë ekë fata lëlefe. ²¹ Na kë olëna, Judia provins mëta kë tafa mëglabë oneho, bu fatiniwa matlëbouja. Na Jerusalem lifate mëta kë tafa mëgelulabë oneho, bu kë lifate kile mlame na jebelëme mëlëboujame. Na Jerusalem lifate li mëta kë tafa mëglabë oneho, bu lifatewa ita asa matëkakluja. ²² Kë nalë, Jerusalem lifate enëneme,

memelē tēbo lowene kē mēglabē enēneme Goto tēbo logotomeme. Na iniwa gali, bu Gotobē bogo mēta kē yahi mētēglabē, bu iniyafemu mefata mēgleme. ²³ Kē olēna, one nēbale imo nabē na one nēbale kolēbo nabē, bo bume tako maninibo nanēletemēmu. Masiwafe, bu habēna mēglēnēboujamene? Tēbo olē, kē onehome fata lēgletēmeme. Na Goto bu kē onehome wame loglomeme na tēbo logotomeme. ²⁴ Na wame home boblo mogotomabē enēne bu flime mogo nalē tēbo motomame. Na iniwa tatakō lifate ebē life mēta kē mēgēbagubē lifate elē flime mēlelumame na kalabusu lowa sike mokoujame. Na li lifate mago wame enēne, na Gotome lowene jwa kē mēgletlabē enēne, bu Jerusalem lifate hijika motomame na yelukwafe tuku mlame. Bu Jerusalem lifate mana bubē yelukwafe mēta mana lēgebetēmēbēē, na mana Goto bume gali lolomeme, ‘Sobo emago eyeu.’ Na bu kē lifate kile motlame na mujame.”

Tokwafe Gotobē life mago ho ligisime

²⁵ Jisas ita gali tle, “Kē nalēwa, tetēbo klelegowa wesibi, kliji, yeme, sēgetobana mēta fata mēgleme. Na iniwa lifate mago oneho, bu nutubē tako liglinitigo lego aholokwane mēglana, kwe bu tako tutune mēglame na tako ulimu mēglame. ²⁶ Na feilawa oneho, iniwa tēbo wesibi kē

lifateme kē fata mēglebēme tako tutune mēglame. Na bu tako uli mēglame na nabasa-hoba mlame na mogowa mitigwēyame. Iniwa matafa mago wesibi lili mēgleme nēgeme na bu kēme uli mēglame. ²⁷ Na kē nalē, iniwa oneho bu bome, Gotobē life mago home, mehwi mogloname, bo oloba nagi nigisime. Na bo tako lolokwēnena, na tako kliji elulego fenene kēhana nigisime. ²⁸ Sobo kē tēbo wesibi hwi eglomona, kwe sobo kēme uli asa elo, walena satafa elo. Goto some nēno lēglebē olē nounou lēgleme nēgeme.”

Jisas binibwe ti tahweji waflē gali latle

²⁹ Jisas waflē gali tlome, “Sobo binibwe time na fli time walowene eletemo. ³⁰ Bubē laba luklu mēglana na tahweji foke mēglana sobo kēbēme lowene eletelo, ‘Ebē wanagli tei fe.’ ³¹ Kē fenene. Sobo kē tetēbo wesibi, hwi eglomona, sobo melowene naegelome, ‘Goto iniwa onehobē eso home natafa lēgletēmēbē olē nounou lalēletle.’

³² Bo some nēgali gali nanēlēyo, fli oneho bu ebē olēna kē tafa mēglabē, bu mana mētabēyame na kē iniwa tetēbo wesibi, mana fata mēleme. ³³ Lifena matafana tēbo mēgleme, kwe bobē gali unaunalēme melē lēbagukēfeme.”

Sobo sagli sle elēlome na walena etabome

³⁴ Jisas ita gali tlome, “Sobo ululu sle saelo. Sobo bia na fli biaha wesibi itaita asa hihi elo na këna yaya elome. Na sobo sobobë ato lëgaitalebë wesibime feilawa tutune asa elo. Sobo këha lowene mëta tafa eglekefona kwe bo kë nigisibë olë bu some hokweinawa tafu lotokwakijome, ³⁵ kole bu klelime fene tafu etole. Kë olë li life li life mago onehome iniwa, lafatawa lokoutëmeme. ³⁶ Sobo olëli olëli walena satafa elekefo. Na sobo Gotome olëli olëli takune elokweflome, bu some lëgaito nalëgleme na bubë afutuku some lëläyome. Na tokwafe kë tëbo wesibi somëta, fata mëglena kwe sobo kë afutukuna lalowa boblo egotomome na bu some hana tëbo mëgëtome. Na sobo tokwafe, bome, Gotobë life mago hobë naba lime, tiniji jwa naeglibetëname.”

³⁷ Na iniwa olë, Jisas tako lotu lo mëta onehome okokwe latlokwefëme. Kwe klabëye, bu Oliv tiwa fatini mëta ni tubekëfe. ³⁸ Na iniwa oneho, bu olobalë mu, tako lotu lowa mutujukefëya, bubë gali aholokwane namoglolame.

22

Judas bu lotu lome wege mëglabë eso enëneme gali sle tëtätëme, “Bo Jisasse some yo noglëyome”

¹ Israelbë ilawa magobë tako lotu olë fata lëgletëmeme nounou tletëme. Israelbë afenëbo, bu kë lotu olëna,

sëse wesibi jwa bletë nage hi mëtlekefëya. Na bu kë lotu olë, Goto ëtani bosemnenime këna tëgaitamebë olë na Isip lifate këna kile mëtëglabë olë, lowene mëtlekefëtla. ² Na lotu lome wege mëglabë eso enëne na Gotobë galime okokwe moglomabë ho bu onehome uli mëtletëmame nëgeme na bu blalo gali këme fa mototla, Jisasse hwelutuwa mogo nalë tëkle namogotlame.

³ Judas Iskariot na fli we ita jowa (11) hona, bu Jisabë lowene esogo mëglelëtlabë ho. Na Satan bu Judasbë lowenewa tëkaklu tle. ⁴ Na bu lotu lome wege mëglabë eso enëneme na lotu lo magobë plismanëme këme tuju tëme, Jisasse yo naloglomebë galime gëgali nalëglelëmeme. ⁵ Na kë enëne bubë gali aholokwane motlolabëë na tako fleflesu memëtletlamu na bu buna gali sle mototla, bume baliti tokwafe namëglëlabëme. ⁶ Na Judas bubë galime helawa tletëme. Na bu këme melowene tle, “Bo Jisasse habelë yo noglomëmene?” Bu melowene tle, “Lebutako oneho Jisasma mëtabëya jwa mlame na bo Jisasse mana yo nolomëme.”

Jisabë lowene esogo mëtlelëtlobë ho hi wesibi loko mëtëto

⁷ Sëse tabo wesibi jwa bletë nage kë hi mëtlekefëyabë olë wafata tletëme. Kë olëna Israelbë afenëbo, bu sipsip kleli nëbale tëtëkle mëtëtakefëya na hihi mëtla.

Hihi mëtlegefëyabë, na Goto, bubë bosemnenime këna taitamebë olë lowene mëtlegefëtla. ⁸ Këme nêgeme Jisas Pitaname, Jonname gali tleme, “Sobo eyeumo na tako lotu olëbë hi wesibi loko eoutome. Sebo hi nanëglame.” ⁹ Na tlemalë bume gali motlolo, “Sebo kë hi wesibi hameta loko nêgëtomene?” ¹⁰ Na bume gali tleme, “Sobo Jerusalem lifatewa eyeume. Na ho li, sospenëna tu lëgehilena some alêgeme esune lëglëyome. Na sobo bume nagi elëkaklome. Na bu lowa lëkakluna, sobo mata kë lowa ekaklujome. ¹¹ Na kë lo bolijaya home megali egelujuwelëlome, ‘Sebobë tisa bu megali lalële, “Hi lo hametane? Bona, bobë lowene esogo mëglelëtë nabë hona, kë hi lo mëta, sipsip kleli hi nanëglelëmëme, Goto bu sebobë semleninome këna taitamebë olë, lowene nanëgletlame.”’ ¹² Na kwe bu some matawa kë ke logolebë lo ke lebotane lëgëtatëyome. Kë lo bu tafa labuna, na maseina. Sobo kë hi lo mëta sebobë hi wesibi loko etome.” ¹³ Na bu tlemalëme mana jine telëkakëme. Na bu tako lifatewa mëtëyeu. Na bu iniwa wesibi hwi motlomo, Jisas fene gali tleme. Na bu hi wesibi sagli motlolo.

Jisas bu bletë nage na wain taba liji tu bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme

¹⁴ Hi olë fata tle, na Jisas matawa kë ke logolebë lo ke masei mëta tafa tle. Na bubë gali tème kë jine tëlëmebë

ho, buna iniwa tafa mëtla. ¹⁵ Na bume gali tleme, “Bo ebë hi wesibi sobona hi nêglame, tako tole nanelë, Goto, sebobë semleninome këna tégaitamebë olë lowene nanëgletlame. Bo sobona ebë hi wesibi afina hi nêlame, na tokwafe bo elili mana fa nogotlëme. ¹⁶ Bo some gali nolëyo, bo sobona ebë tako lotu olëbë hi wesibi ita hana hi nêglame. Kwe tokwafe, Goto iniwa onehobë eso home tafa lëgletëmebë olë fata lëglena, ebë tako lotu olë hi nêglabë wayo mana olafa lëgleme. Na bo ebë tako lotu olëbë hi wesibi ita mana hi nêgelëme.”

¹⁷ Na bu wain taba liji tuna kabo fa tëtamë na Gotome gali tole, “Ebë wain taba liji tu, yaha fëyeme enënanë?” Na bu gali tleme, “Sobo ebë tu fa etlome na sobo lalo hi ekoujome.” ¹⁸ Bo some gali nolëyo, bo wain taba liji tu eliwa sobona tei hi nêla. Kwe tokwafe Goto bu onehobë eso home tafa lëgletëmebë olë fata lëglena kwe bo wain taba liji tu mana ita hi nêgelëme. ¹⁹ Na bu bletë nage fa totle, na Gotome gali tole, “Yaha fëyeme enënanë?” Na fufu totle na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home sa tëtatëme. Na gali tleme, “Ebë bobë atome lëlekujju ne. Bobë ato kë nêglëyobë some lëgaitome. Sebo ebë bletë nage fene hi nêla, sobo itaita melë sa elekefo, bome lowene eglekefëtë nabëme.” ²⁰ Bu bletë nage wahi mëtla, na bu wain taba liji tu kabo fa

tëta na bletë nage fene tlème ita metlème tle. Na bu gali tlome, “Ebë bobë winome lëlekuju lële. Bobë wino kë lugujubë, some lëgaitome. Ètani Goto bu Mosesme megali sle latlole, Israelbë afenëbome lëgaitameme. Kwe bobë wino kë lugujubë këme lëlekuju lëgleme, Goto bu bubë onehome tiho gali sle tètätème, bume lëgaitame nalëglebème. ²¹ Sobo aholokwane elo, bome wame ho belë yo loglonëbë ho bu sebona ebë masei mëta weife tafa nëla. ²² Kwe bo, Gotobë life mago ho, bo gli nëgelème, Goto ètani fene gali tle. Kwe kë ho bome kë yo loglomebë, masiwafe, bu tëbo liglitame.” ²³ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho kë gali yafe aholokwane motlola, na blalo tètakune mëtlelogwaya, “Melë yalë logotlemene?”

Semago, logouta home, ya tafa lëlene

²⁴ Na kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu blalo momata mëtlelogwaya, “Semago, logouta home, ya tafa lëlene?” ²⁵ Na Jisas bume gali tlome, “Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë eso ho, bu memelë lamla, onehome baba tei motoma. Na bu metole lamla, oneho bume megali molomame, ‘Sebobë lalë lakalena letitabo ho.’ ²⁶ Kwe, kë eso ho fene mëtabëya, sobo këha lowene asa fa etatemo. Weye. Matëbe. Ho li somago logouta home tafa

lëglebème tole lëglena kwe bu melë salëletëyo, atwati hoha lëtabeme. Na sobobë eso ho bu melë salëletëyo, some wegeme lëgaito hoha tafa lëletëyome. ²⁷ Sobo walowene elo. Mogoutayame kë tafa mëglabë ho, bu memelë lamla, bu masei mëta wege jwa tafawa tei lële na bubë wege ho hi wesibi tobanawa mehweitëma na masei mëta gogwa mëkakitëma na bu mana hiwa lële. Bo kwe, këha hana nëletëyo sobobë ku mëta. Bo some wegeme nëgaito hoha nëtabetëyo.

²⁸ Tëbo wesibi bome kë susu mëtëtanëbë, kwe sobo bona tafa tla na hana kile tëtana. ²⁹ Bobë aya bu bome meaniji latlonë, onehobë eso home tafa nëgletemème. Na kë fenene bo some këme aniji nolëyo, onehobë eso home bona tafa nanëgletëmame. ³⁰ Na bo tokwafe onehobë eso home tafa nëgletëmëna, sobo bona bobë masei mëta tafa nëglame na hi wesibi hi nëlame. Na sobo eso hobë tafa labu mëta tafa egelome, na sobo Israelbë we ita tële iko nëbalebë bosemnenibë eso home tafa egletemome na bubë lowene mana hwi ebelëkakëtemome.”

Jisas megali latle, “Pita, ju bome kë lowene egletenëbë lowene able eglelëleme”

³¹ Na Jisas Pitame gali tlole, “Saimon, aholokwane ele. Satan bu Gotome watakune tlole, sobobë lowene feilawa susu nalogotometëyome. Bu mehwi naloglëyome, sobo bome kë lowene egletenabë

lowene mëta mana tafa eglomene o aholokwana ti eglome. ³² Kwe bo Gotome, jume lëgaitame, wagali nololë, ju bome kë lowene eglotenëbë lowene iniwa aholokwana ti jwa naegleme. Kwe tokwafe ju bome kë lowene eglotenëbë lowene ita lowene eglitena, kwe juna kë tafa egelobë afanime, egaitameme, bu bome kë lowene mëgletë nabë lowene aholokwana ti jwa namëglame.”

³³ Na Pita bume gali tlole, “O tako ho. Bu jume kalabusu lowa mëglelujona, kwe bo juna kalabusu lo mëta weife lalowa tafa nëgelulome na sebo weife lalowa gigli nëgelome. Bo kë wesibime uli hana nëletelë.” ³⁴ Na Jisas bume gali tlole, “Pita, bo jume gali nolë, eli klabë, kekelo gali jwa lëglena, ju bome kë lowene eglotenëbë loweneme aowafe able eglomeme.”

Jisas megali tlole, “Sobo baliti, musu, wame kosina meegehajome”

³⁵ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlole, “Ëbame bo some Gotobë gali tëme jine tēglëyona sobo baliti, musu, juba jibona hana tehojo. Na sobo kë tēgëyobë nalë, sobo wesibi jwa tafa tulone?” Na bume gali motlola, “Weye.” ³⁶ Na bume gali tlole, “Kwe eli, sobo baliti musuna, musumuna meegehajogelome. Na ju wame kosi jwa nëgena kwe jubë

heletabo gelowa ëho, li home balitina hihijikame elëleme na wame kosi kë balitina fa etleme. ³⁷ Ètani bu, Gotobë bogo mëta wayahi tle, ‘Oneho bume mehwi lamotlola, tëbo ho fenene.’ Na bo some gali nolëyo, tokwafe oneho bome këha melë mëgëtaname. Ètani bu Gotobë bogo mëta meyahi mëtla, wesibi bome fata mëgletenëme, na kë wesibi bu iniyafe fata mëgleme ekëne.” ³⁸ Na bume gali motlola, “Tako Ho, hwi ele. Sebo wame kosi tële ekëne mëbetëna.” Na bu gali tlole, “Ta tei.”

Jisas Oliv tiwa fatini mëta Gotome gëgali tlelële

³⁹ Na Jisas lifate kile tle na bu Oliv tiwa fatiniwa tokwale, bu itaita fene tokwakefle. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume nagi mëtlëla. ⁴⁰ Bu kë belë fwa mutula, na bume gali tlole, “Sobo Gotome gëgali eglelëlome, some lëgaito nalëgleme na some su mëgëto wesibi somëta fata jwa namëgletëyome.” ⁴¹ Na bume hune totome. Na ho aniji tuku lëkakeme, kë aniji egujuwetigwabë fenene Jisas këniji mefë latëkake. Na bu sëkefo miti tafa tle na Gotome mana gëgali tlelële, ⁴² “O aya. Ju metole eglena kwe ju ebë tëbo wesibi bome kë fata mëgletenëbë, bo mago sike ekaketenëme. Kwe ju bobë tole asa esogo elelëtenë. Matëbemu. Jubë tolewa saesogo elelële.”

43 Na heven life mago enzel bume tisi tle na bume taitale. 44 Na Jisas bu tako maninibo latle na Gotome anيسانamu gégali tleléle. Na bubë afeteni tu, wino fene mesësëbo tletle na life mëta toto tletle. 45 Bu Gotome wagégali tleléle, na huju tle, na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho betelë ita tuju. Na bume nina hwi tloime, bu tako hobota mëtletlame nëgeme këme ni mëtebëya. 46 Na bume gali tloime, “Sobo fëyeme ni ebone? Sobo huhuju elome na Gotome gégali elelëlome, some lëgaito nalëgleme na su mëgëto wesibi somëta fata jwa namëgletëyome.”

Judas Jisasme wame home yo tloime

47 Jisas mana gégali tle na feilawa ho mana mitisitla na Judas kë enëneme toutatëme. Judas, ebë Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho li. Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho këniji, we ita tële. Na bu Jisasme loliwa tisi tle, bume sësle nalogotleme. 48 Kwe Jisas bume takune tlole, “Judas, ju bome, Gotobë life mago home, fëyeme sësle etanëne na këna wame home yo elomeme.”

49 Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, buna kë tafa mëtlabë, bu këme hwi mëtla, bu Jisasme fa mogotlame nounou ekënefe. Na Jisasme këme takune motlola, “Tako ho, sebo bume wame kosina lalowa tëtëke nëglamene?” 50 Na bu mago ho li, wame

kosi ki tokoke, na lotu lome wege lëglebë letitabo hobë, wege hobë tobamu elë mago aholo sika metëtatlë. 51 Kwe Jisas kë wesibi hwi tlole na gali tloime, “Matëbe. Eme fwa tou elo!” Na bubë toba kë hobë aholome gwa tëtatlë na laslewa tëkakettle.

52 Jisasme fame kë mitisitlabë enëne bu melë, lotu lome wege mëglabë eso enëne na lotu lo magobë plismanë, na letitabo enëne. Na Jisas bume gali tloime, “Sobo kosina atobeilana bome fame esijone? Sobo melowene laletënanë, ‘Bo tokli ho,’ eëë?” 53 Itaita, bo sobona tako lotu lo mëta kë tafa tēglekefëyabë na kë nalë sobo bome mana hana fa tëtana. Kwe sobo bome këna fa egëtanabë olë ekënefe. Satan bu tako afutukuna ekë lëtabe.

Pita bu Jisasme kë lowene lëgletlebë loweneme able tle

54 Jisas wagali tloime, na bume mana fa mototla na lotu lome wege lëglebë letitabo hobë lowa mëtlelula. Na Pita bume nagi hwiwa hwiwa tlagume. 55 Na bu lotu lome wege lëglebë letitabo hobë lo li mago lëglesë elë tëkaklu. Na fli enëne bu kë mëta ahoju hoho mëtelula. Na Pita buna kë ahoju mëta sa mëtla. 56 Na wege mëse bu Pitame hwi tlole, ahøjume sa tle. Na kë wege mëse bume tēsēlēle, na gali tle, “Kë ho bu melë Jisasna kë tafa mëtlabë ho.” 57 Kwe Pita bu able tle, “Mëse mëtabone. Bo kë home lowene hana nēletelēmu. Hanane mu.” 58 Na bu sogë tafawa tle na ho li tēsēlēle na

megali tlole, “Ju mata, bubë lowene esogo tëgletelobë ho li.” Kwe Pita bu able metle, “Hanane mu. Bo bubë lowene esogo tëgletelëbë ho nane.” ⁵⁹ Bu tako tafaha tle na ho li anisasana gali tle, “Nëgalimu. Hwi elo. Bu mata Galili provins mago holife. Kë ho buna kë tafa mëtlekefëyabë ho.” ⁶⁰ Kwe Pita able tle, “Ju kë gali eglebë gali bo lowene hana nëletelëmu. Hanane mu.” Bu mana gëgali tle, na kekelo mana huju tle. ⁶¹ Na Jisas swaya tletle na Pitame hwi telokwakle. Na Pita, Jisas kë gali toglolebë gali ita lowene tletle. Kë gali melë, “Eli klabë, kekelo gali jwa lëglena, ju bome kë lowene egletenëbë loweneme aowafe able eglomeme.” ⁶² Na Pita bu able kë tëglebëme lowene tle na lo li mago lëglesu mago tëkakli, na tako ye kle totle.

Bu Jisame sasonatlëtlë memototla na tëkle mototla

⁶³ Jisas lotu lome wege lëglebë letitabo hobë lo mëta tafa tle na bume kë fa mototlabë ho bume sasonatlëtlë memototla na bume tëkle mototla. ⁶⁴ Na bubë naba ëhona lamu mototometla na bume mana tëkle mototla na takune motlola, “Ju iniwa wesibi lowene egletëmena kwe ju seme gali sle enoname, jume ya tëke lolëne?” ⁶⁵ Na bume feilawa tiniji galina gali motlola.

Jisame onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo hobë naba li elëme mëtlelula

⁶⁶ Oloba olë, onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho, Gotobë galime okokwe moglomabë ho na lotu lome wege mëglabë eso enëne bu loko mëtlelëya. Na bu Jisame, kë loko mëtlelëyabë enëne belë mëtlelutëma. Na kë enëne Jisame takune motlola, ⁶⁷ “Ju seme gali enona, Goto kë aniji toglobë ho, onehome nëno naeglebëme. Ju kë ho ekëne?” Na bu gali metafu tëtätëme, “Bo some megali noglëyona, ‘Bo kë ho ekëne,’ kwe sobo bobë gali lowene sle hana egletelome. ⁶⁸ Na bo some fli galime takune noglëyona, kwe sobo bobë gali hana tafu egëtätëname. ⁶⁹ Kwe elina, unina, bo, Gotobë life mago ho, bo tako kalëlegona Gotobë tobamu toba elë tafa nëgelëme.”

⁷⁰ Na iniwa bume takune motlola, “Ju melowene lalene, ‘Bo Gotobë nëba,’ hee?” Na bume tafu tëtätëme, “Sobo nëgali gali gali elo. Bo ta kë ho ekëne.” ⁷¹ Na bu gali mëtla, “Sebo fli enëneme hana gali noglomame, seme kë hobë tëbo loweneme gëgali namëglenëname. Sebo ëje bubë tëbo gali, bubë ëfalëbo mago waaholokwane nolotlame nëgeme.”

23

Bu Jisame eso ho Pailatbë naba li elëme mëtlelula

¹ Na kwe, kë onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho, bu Jisame eso ho Pailat belë mëtlelula. ² Na bu Jisas kë tafa lëglebë galime

Pailatme megali motlola, “Ebë ho bu sebobë life mago onehobë wame lowene tufiji latotometëme. Bu megali latlome, ‘Sobo takis baliti, Rom life magobë eso ho, Sisarme, asa elëlo.’ Na bu megali latle, ‘Bo Goto kë aniji togilënbë ho, onehome nëno nëgelëbë ho, bo kë eso ho.’”³ Na Pailat Jisame takune tlole, “Ju Israelbë afenëbobë tako eso hone?” Na Jisas tafu têtatle, “Nëgalife. Ju fene gali ele.”⁴ Na Pailat lotu lome wege mëglabë eso enëneme na oneho name gali tlome, “Bo ebë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotelë na bo manawa hana tëbo nogotlëme.”⁵ Kwe bu bubë gali anisasana tafu mëtëtatla, “Bu Judia provinsbë, li life li life asë tēbelëfa na onehome okokwe latlagukefëme. Na bu iniwa onehobë wame lowene tufiji latëtagutëme. Bu Galili provins mëta okli tle na bu li life li life asë tēbelëfa na ebelë mana ekë lisi.”

Bu Jisame eso ho Herotbë naba li elëme mëtlelula

⁶ Pailat kë gali aholokwane tlome na takune tlome, “Ebë ho, bu Galili provins mago hone?”⁷ Pailat melowene tle, “Jisas Galili provins mago hofe. Bo bume Galili provins mago onehobë eso ho Herot belë jine nëgelëkaklëme.” Na bu Jisame eso ho Herot belë këme jine telëkakle. Herot bu ëbame bubë provins kile tle na kë nalë Jerusalem lifateme esokwaneme tafa tle.

⁸ Bu Jisame Herot belë mëtlelula. Herot bu Jisas

wesibi kë togotomebë gali waaholokwane tletle na bu anebo Jisame hwi loglome fene kwe bu hwi hana tlole. Këme nëgëme bu Jisame hwi tlole na tako flelesu këme tle. Bu metole latle, Jisas bubë naba lime klelegowa wesibi blëge blëge nalogotometleme.⁹ Këme nëgëme Herot bu Jisame feilawa wesibime këme tëtakune tlole. Kwe Jisas bubë iniwa gali hana tafu totometle.¹⁰ Na lotu lome wege mëglabë eso enëne na Gotobë galime okokwe moglomabë ho eso ho Herotme loliwa mutuju tla na bu Jisame blawa kë so mëtëtatlabë galime feilawa gali motlola.¹¹ Na kwe Herotna bubë wame home boblo mogotomabë enënena Jisame sisile lamototla na klëë galina gali motlola. Na eso ho fene mohweya, bu këha lale ëho bume mëtehvatla na bume Pailat belë ita jine mëtelëkakla.¹² Ètani Herotna Pailatna gëglë lamëtlekefo. Kë olëna kwe yonanewa lamëtelo.

Pailat bu gali tle, “Jisasbë ato ti mëta nilina bu eletelo.”

¹³ Na Pailat bu lotu lome wege mëglabë eso enëneme na Israelbë afenëbobë eso enëneme na onehome gali telokwakeme na bu belë loko namokweijame na bu mëta loko mëtëkakija.¹⁴ Na bume gali tlome, “Sobo ebë home bo belë elesulo, na sobo megali lalona, ‘Ebë ho bu sebobë life mago onehobë wame lowene tufiji latotometëme.’ Na bo sobobë li mëta bume

kë galime watakune slemu nololë. Kwe sobo aholokwane elo. Bo ebë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotelë. Bo melowene nanelë, ‘Sobo bume fene so etatelobë wesibi, bu melë hana totle.’¹⁵ Na Herot bu mata, bubë li fëye wesibiha, hwi hana lolotle, na bu ebë ho sebelë ita këme jine lelëbakle.’ Aholokwane elo, ebë ho bu li fëye wesibiha hana totle na bo megali hana nëgelëme, ‘Bume lalowa, mogo nalë tëke elolo.’ Hanane mu.¹⁶⁻¹⁷ Këme nëgëme, bo bobë wame home boblo mogotomabë enëneme afina gali nolomëme, bume taba afona lëläfa motlame na bo mana jine nelëkaklëme.*

¹⁸ Kwe oneho iniwa anisasana gali mëtla, “Ju kë home mogo nalë tëke elole na ju Barabasmë kalabusu lo mago jine elëbakëtëname.”¹⁹ Barabas, ëtani, fli onehobë wame lowene tufiji tëtätëme, na bu gavman enëneme tako wame lamotloma, Jerusalem lifate mëta. Na bu kë nalë, ho lime mogo nalë tëke tlole. Na gavman enëne bume kalabusu lowa këme tuku mëtla.²⁰ Kwe Pailat metole latle, Jisasmë jine lëgelëkakleme. Këme nëgëme ita gali tlome, Jisasmë jine nalëgelëkakleme.²¹ Kwe bubë gali aholokwane hana motlola na anisasana gali mëtla, “Bubë ato ti mëta nilina bu eletelo! Bubë ato ti mëta nilina bu eletelo!”²² Na bume ita gali tlome,

“Sobo kë gali fëyeme gali elone? Bu fëye tëbo wesibi totlene? Bo ebë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotelë na bo megali hana nëgelëme, ‘Bume lalowa, mogo nalë tëke elolo.’ Hanane mu. Këme nëgëme, bo bobë wame home boblo mogotomabë enëneme afina gali nolomëme, bume tëklewa namogotlame na bo mana jine nelëkaklëme.”²³ Kwe bu Pailatme itaita anisasnamu gali motlola, “Bubë ato ti mëta nilina bu eletelo!” Na Pailat bubë wame gali yafe aholokwane tlokwe fëme na bu kwasa metletëme na melowene tle, “Matëbe. Bu melë matotla.”²⁴ Këme nëgëme bu bubë lowenewa esogo tlelëtëme na gali tle, “Jisas gli malële.”²⁵ Na Pailat, Barabasmë, kalabusu lo mago tuhu totle na jine telëkakëtëme, bu fene gali molola. Barabas, ëtani, fli onehobë wame lowene tufiji tëtätëme na bu gavman enëneme tako wame lamotloma. Na kë nalë bu ho lime mogo nalë tëke tlole. Na gavman enëne bume kalabusu lowa këme tuku mëtla. Na oneho fene tole mëta, bu Jisasmë bubë wame home boblo mogotomabë enënebë toba elë gwa tetokwaketëme.

Bu Jisasmë ti mëta nilina bu mëtla

²⁶ Na wame home boblo mogotomabë enëne Jisasmë lifeku mago mëtletlula, na bu Sairini lifate mago

* **23:16-17** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële. Li li tlibutuna, bubë tako lotu olëna, eso ho Pailat bu jowa jowa kalabusu lo mago home bu belëme jine latlëkefëmetëme.

Saimonme alëgeme esune mētlēla. Saimon bu waluju mago Jerusalem lifatewa tuju fene kwe bume fa mototla na bu Jisame kēme bu mēglabē ti, bubē feiji mēta gwa mototatla na gali motlola, “Se! Mana ehule na Jisame nagi elēkakleme.” Na bu ti fejina nagi esogo tlagule.

²⁷ Na lebutako oneho bume nagi esogo mētlagula. Na lebutako one bu yena esogo mētlagula. ²⁸ Kwe Jisas bume swaya tletēme na gali tlome, “Sobo, Jerusalem lifate mago one, sobo bome asa ye eletēna. Matēbe. Sobo some fwa ye elome na sobobē nēbaleme fwa ye eletemome. ²⁹ Tokwafe, li tēbo olē fata lēgleme. Kē tēbo olē fata lēglena, kwe bu megali mēglame, ‘One nēbaleme yoneti mēglabē bu fleflesu mēglame.’ ³⁰ Kē nalē, oneho megali mēglame, ‘Sebo metole nanēla, ebē fatini kwe seme tētafu matla na lamu matētana, hokweinawa gigli nanēglame na wame ho seme tēbo jwa namēgētaname.’ ³¹ Bo li fēye wesibiha hana telē kwe bu bome manawa tēbo mētana. Bu bome melē mētana kwe bu Jerusalem lifate mago enēneme, memelē tēbo lowene mēta kē tafa mēglabē, tako tēbomu mogotame.”

³² Na wame home boblo mogotomabē enēne, bu tlemalē memelē tēbo lowenebē home mata mētleluma. Bume, Jisaname mogo nalē tētēke namēglame. ³³ Na bu li lifekuwa fwa mutula. Kē

lifeku weniji melē, “Eso Elebo.” Na kē fatini lufu mēta wame home boblo mogotomabē enēne Jisame ti mēta bu mētla na bu Jisame kē ti magowa lē mototla. Na bu kē tlemalē memelē tēbo lowenenabē home bubē li mēta mata ola mētla. Li tobamu toba elē tlibetle na li yemane toba elē tlibetle.

³⁴ Na Jisas ti magowa gali tētēkeke, “Aya, ju ebē enēnebē tēbo lowene, bome mogo nalē kē tēke moglonabē lowene, aholokwana ti eletēme. Bome melē kē mēgētānabē wesibi, lowene sle jwa mēgletlame nēgeme.” Na wame home boblo mogotomabē enēne bubē ato mago ēho blalo melēna sa mētētaya. Bu satu salē mētla na ho mana aniji motloma jowa jowa wesibi glo namēglabēme.

³⁵ Oneho bu mana hwiwa motlokweifēma, na kwe Israelbē afenēbobē eso enēne, Jisame mana ssonatlētlē memototla na gali motlola, “Bu fli home taitame. Na bu ebē ho nēgebē kwe Goto bume kē aniji toglolebē, onehome lēgaitameme na nēno lēglebēme, kwe bubē ato lēgaitaleme fene.” ³⁶ Na wame home boblo mogotomabē enēne, bu mata, bume ssonatlētlē memototla. Na bu loliwa mutuju tla na bume kaya tabo wain taba liji tu mēglēla namēglame fene. ³⁷ Na gali motlola, “Ju Israelbē afenēbobē esoho nēgebē kwe jubē ato mana aitale.” ³⁸ Na bu gali ti ka tabo mēta yahi mētla na Jisasbē

eso lufu elë fla mototatla. Bu kë mëta meyahi lamëtletla, “Israelbë afenëbobë tako eso ho.”

³⁹ Jisasname iniwa kë bu mëtëglabë tëbo lowenenabë ho li, Jisame tiniji galina megali tlole, “Ju melowene lalene, Goto jume kë aniji toglobë hone, hee? Hanane mu. Kwe melëbë kwe jubë ato aitalëme na seme mata aitanome. Kwe hanane.”

⁴⁰ Kwe li tëbo lowene ho, libë gali aholokwane tlole na bume wame gali metlole, “Tokwafe Goto jume kë tëbo lëgëtabë wesibime ju uli jwa fëyeme elene? Ju hwi ele, bu seme iniwa tëtëkle mëtana.

⁴¹ Kwe bu seme kë tëtëkle mëgëtanabë kë kwe lalowa, bu sebobë memelë tetëbo lowenebë niji tëtëkle mëtana. Kwe ebë ho kë nëgebë, bu li fëye wesibiha hana totle bume blawamu tëkle motla.”

⁴² Na bu Jisame gali tlole, “Jisas, ju unina eso home tafa eglena kwe ju bome aholokwana asa ti ele.” ⁴³ Na Jisas bume gali tlole, “Bo jume nëgalime gali nolë, eli ju bona heven lifeme weife tafa nëgelome.”

Jisas gli tle

⁴⁴⁻⁴⁵ Kliji ku mëta tlibe na kliji ki tetëfatle na tlukufiniwa tëbe. Na këha tęgëmowagulebëë na taboklë kljina ita fetiha tëbe. Na kë tako ëho, bu tako lotu lo ino mëta këkesi tęgëlulebë, lakawa tëmälita kufe lokwati.

⁴⁶ Na Jisas anيسانamu afëflei tle, “Aya, bo bobë amtëtomba jubë toba elë ekë

gwa netëfaklë.” Bu megali wafi tlole na tuku tëkakë.

⁴⁷ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bu këme hwi tle na Gotome fleflesu tletle na bibita totle na gali tle, “Nëgalimufe. Ebë ho bu lale ho fe. Bu li fëye wesibiha hana tëbo totle.”

⁴⁸ Na oneho kë hwime kë mitisiyabë, Jisas kë gli tęgëlebë yafe hwi motlola na bu tako maninibo memëtla na bubë lo elë ye motokouja.

⁴⁹ Na Jisasbë yabe enëne na Galili provins mago Jisasna kë mitisiyabë one, bu kakëha mëtelibukëya na iniwa wesibi hwi mëtelëkakëma.

Bu Jisas mogome aniji fuluju matëmatë mëta gwa mototla

⁵⁰⁻⁵¹ Arimatea lifeku mago ho bu kë mëta tëtabe. Bubë weniji Josep. Arimatea bu Judia provinsbë li lifeku. Bu lale homu. Bu, Goto iniwa onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë olëbëme, hwi lëglekëfëbë. Bu onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho li. Kwe bu onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho flibë lowenebëme, Jisame mogo nalë kë tëkle mototlabë lowenebëme, helawa hana tletëme. ⁵² Na Josep eso ho Pailatme tuju tle na takune tlole, “Bo Jisas mogome ti mago lalowa tohwa nogotlëmene?” Na Pailat gali tlole, “Lalowa tohwa etle.” ⁵³ Na kwe Josep Jisas mogome ti mago tohwa tëtëtëbakle na bu lale tatiwa ëho heletabona lei totle na tehule na tiho aniji fuluju matëmatë mëta gwa

tujuwetle. Kë aniji fuluju, ho tabana go mëtletëya. ⁵⁴ Bu Fraide taboklë mu, Jisas mogome gwa totle, na bubë tafawa mëglabë olë nounou watletëme.

⁵⁵ Galili provins mago Jisasna kë mitisiyabë one bu Josepme esogo mëtlagula na bu kë aniji fuluju matëmatë hwi motlëya na bu mata Jisas mogome këme kë gwa tégelujuwetlebë tala hwi motlola. ⁵⁶ Bu wahwi motlola na mana bubë lowa mutuja. Na lëkaluwa welë tu na fli lëkaluwa wesibi sle mototoma, Jisas mogome këna tefo namogotlame. Na tafawa mëglabë olë bu tafawa mëtla, Moses bu étani fene gali tle.

24

Jisas bu matëmatë mago huju tle

¹ Sande, olobalëwa mu, one bu matëmatëwa mutuja. Na lëkaluwa welë tu na fli lëkaluwa wesibi mata mëtehouja. ² Bu matëmatëwa fwa mutula na mehwi mëtla. Matëmatë ëfo kë tiji mëtlabë aniji waobobwelë mëtagujayafe. ³ Na bu kë aniji fuluju matëmatë elë mëtëkakluja. Kwe bu Jisas mogome hwi hana mëtelujelëla. ⁴ Na melowene mëtla, “Jisas mogo hameta lëbene?” Bu lowene mëtlabëë, na tlemalë ho, bubë lime lamitlikakijowa. Bubë ëho kliji fene u mëtletëme. ⁵ Na kwe one bu tako ulimu memëtla na laibibuwa mëtla. Kë ho bume gali motlomo, “Sobo tuja ato home, gigli enënebë tala mëta, fëyeme

hohwi etatelone? ⁶ Bu eme hana lëtabe. Bu wahuju lële. Bu some Galili provins mëta kë gali toglëyobë gali ita lowene egletelome. Kë gali melë, ⁷ ‘Bu bome, Gotobë life mago ho, Gotome lowene jwa mëgletlabë enëneme yo moglomame, bome ti mëta bu namëglame. Na bo matëmatë mëta tèle olë nebëme kwe aona olëbëna huju nëgelëme.”

⁸ Bu tlemalë hobë gali aholokwane mëtla na bu ëbame, Jisas kë gali téglebë gali ita lowene mëtletla. ⁹ Na bu matëmatë mago mëtëkaklija na ita mutuja. Na bu kë hwi motlomabë wesibi gali, Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë we ita jowa home, na fli onehome, të mututatëma. ¹⁰ Makdala life mago Maria, na Joana na li Maria, Jems bota, na buna kë tafa mëtlabë fli one, bu kë galime, bubë gali tème kë jine téglemëbë home yafe gali motloma. ¹¹ Kwe bubë gali tème kë jine téglemëbë ho bu melowene mëtla, “Bu sogëname gali molonafe.” Na bubë gali aholokwane hana motloma. ¹² Kwe Pita hujowa téglebë na matëmatëwa fëka tokou. Na bu blou tle na hwi telukwake na bume këna kë lei mototlabë ëhowa hwi tlotle. Na kwe bu ita lowa tugujuna lowene fafa tëtagele.

Tlemalë ho bu Jisasmë, Emeus lifebë alëge mëta, hwi motlolo

¹³ Kë olë nawa, tlemalë ho, Jisasmë kë esogo mëtlelëlobë, Emeus lifeku elë mëtëyeu.

Emeus lifeku bu Jerusalem lifate kakēha lēbe. ¹⁴ Tlemalē bu mētēyeubēē na bu iniwa kē fata mētēglebē wesibime gēgali motokoujo. ¹⁵ Bu gēgali motokoujobēē na mana Jisas lafatawa tletēme na buna iniwa mutuja. ¹⁶ Kē tlemalē bume hwi motlolo kwe bume mētēselēlo sle hana mētelo. Goto bubē mētēselēlo sle lowenebē obwelē latētātēme na mētēselēlo sle jwa kēme motlolo.

¹⁷ Na Jisas kē tlemalē home takune tlome, “Sobo kē egisijobē, fēye wesibime gēgali ekweijone?” Bu megali watle, na tlemalē mana mitlibo na wabelē mētletelo. ¹⁸ Na bu mago ho li, bubē weniji Kliopas, gali tlole, “Lebutako li life li life mago oneho, Jerusalem lifatewa esokwafe nime fwa mitisiya. Kwe ju Jerusalem lifatewa tokwafe ekē esine. Na juwa kē lifate mēta kē fata mētēglebē wesibi lowene jwa kēme eletēmene?” ¹⁹ Na Jisas bume takune tlome, “Fēye wesibi Jerusalem lifate mēta fata mētlene?”

Na tlemalē metafu mētētatelo, “Sebo, Nasaret lifate mago Jisame kē fata tēgletlebē wesibime gēgali nokweijo. Bu Gotobē lowene mago gali tē totokweflebē homu na bu Gotobē afutukuna klelegowa wesibi blēge blēge totokwefēme. Bu kalēlego gali tē totokwefle ho. Gotona, iniwa oneho mata, melowene lamētletla, ‘Bu lale homu.’ ²⁰ Kwe sebobē lotu lome wege mēglabē eso enēne na sebobē fli eso

enēne, bume gavmanme yo motloma, na bu gali fa mētētatla, bume mogo nalē tēke namoglolame na bume ti mēta bu mētla. ²¹ Sebo ēbame melowene latletla, ‘Jisas kē nēgebē kwe Goto kē aniji toglolebē ho, seme Israelbē afenēbobē wame hobē mago nēno nalēgleme.’

Na li gali mata lalēbe. Bu mogo nalē kē tēkle mototlabē, aona olē wamujutle. ²²⁻²³ Na ēje olobalēwamu semago one fli matēmatēwa muja na bu Jisas mogome, hana hwi molola. Na bu misiya na seme megali lamolona, ‘Sebo, enselme fwa hwi noloma na bu megali lamla, “Jisas tuja ato mana lētabe.” One seme kē galime gali molona na sebo klelego menēletēma. ²⁴ Na semago ho fli, bu mata matēmatēwa muja, na one fene gali mla, bu mata Jisas mogome hwi hana mujuwelēla.”

²⁵ Na kwe Jisas tlemalēme gali tlome, “Sobo yaya fēyeme eletelone na Gotobē lowene mago gali tē mototlabē hobē iniwa gali lowene sleme tole jwa fēyeme eletelone? ²⁶ Gotobē lowene mago gali tē mototlabē ho, bu ētani Gotobē bogo mēta meyahi lamētla, ‘Goto kē aniji toglolebē ho, onehome nēno lēglebē ho, bu elili afina fa lotleme na mana Goto bume iniwa afutuku lēlēlēme na bu Gotona onehobē eso home weife tafa meletemome.’ Sobo kē gali lowene sle jwa fēyeme eletelone?” ²⁷ Na iniwa wesibi bume, Gotobē bogo

mëta kë yahi mëtletlabë, bu kë wayo galime okokwe tleme. Bu ëtanifu ho, Mosesbë gali wayome afina okokwe tleme na Gotobë lowene mago gali të mototlabë hobë gali wayome mata okokwe tleme.

²⁸ Bu mutujabëë, na tlemalë këme ni mëgebobë lifeku loliwa fwa mutula. Kwe Jisas, luguju lugujuwa nalëgleme fene. ²⁹ Na kwe tlemalë bume lëkle mototlo, na gali motlolo, “Eguju egujuwa asa ele. Kliji walëtetigo na ki lëgebeme ekëne. Ju sebona eme ni nebëya.” Këme nëgeme bume lowa mëtletlulo. Na buna lowa mëtëkakluja. Na tafa mëtélula. ³⁰ Na buna hi mëglabë masei mëta tafa mëtla. Na bu bletë nage fa totle na Gotome yaha gali tole, “Ebë bletë nage yaha fëyeme enënanë.” Na bletë nage fufu totle na kë tlemalëme tlëme. ³¹ Bu melë tëglëna, na bubë lowene titika tëtätëme na mana bume mëtëselëlo sle mëtelo. Na bubë naba li mago laëhowa tëkaketëme. ³² Na buwa gëgali mëtelo, “Sebo buna ëje alëgeme gëgali nokweijana, na bu Gotobë bogo mago wayo gali seme të lëtatënona kwe sebobë lowene klelego memeletëno na sebo tako fleflesu menelo.”

³³ Bu megali mëtelo na fowa motokokobë na ita Jerusalem lifatëwa lafëkawa mëtëkoujo. Na bu Jisasbë we ita jowa lowene esogo

mëglelëtlabë ho na buna kë loko mëtletëyabë onehome hwi mutujuwelëmo. ³⁴ Na kë enëne bu tlemalëme gali motloma, “Nëgalimufe. Jisas matëmatë mago, wahuju lëlefe na Pita wahwi lololefe.” ³⁵ Na tlemalë bume alëgeme kë fata lëgletëmebë wesibime gëgali mëtletëmo. Na bu gali mëtelo, “Bu bletë nage fufu lëtatënona sebo bume mana nëselëlo sle nelo.”

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home olafa tletëme

³⁶ Kë tlemalë ho mana gëgali mëtelo na mana Jisas bume ku mëta lafatawa tletëme. Na bu megali tleme, “Sobobë lowene lëgëbetëyo sle malëletëyo.”* ³⁷ Kwe bu meweniji lamëtla, “Al-ibahofe,” na bu këme tako uli memëtla. ³⁸ Na Jisas bume gali tleme, “Sobo klelego fëyeme elone? Sobo tutunëna fëyeme tafa elone? ³⁹ Sobo bobë toba yayahuju na juba yayahuju hwi elok-wakimetëna. Ebë bo tekwe nëge. Sobo bobë ato lu etok-wakilo lowene naegelome bo afabona, elebona nëtabë. Sobo lowene lalo, alibaho bu afabo jwa na elebo jwa mëtäbëya bu kwe fleluwa.” ⁴⁰ Bu megali tle na bubë toba yayahuju na juba yayahuju bume lebotane totometëme.† ⁴¹ Na bu klelego memëtletla na tako fleflesu memëtla kwe bu lowene sle hana mëtla na melowene mëtla, “Ebë Jisas

* **24:36** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, “Kë gali, bu tële sëgetoba kume kë mëgëbebë, Luk bu nane yahi tle, kwe ho li bubë nagi yahi tle.” † **24:40** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, “Kë gali, bu tële sëgetoba kume kë mëgëbebë, Luk nane yahi tle, kwe ho li bubë nagi yahi tle.”

nawa, alibaho nawa.” Na Jisas takune tlome, “Sobo hi wesibi fli mana mēbetēyone?”
 42 Na bume muniji mo lēne fa mētētatla na mētlēla. 43 Na bu hilika totome na bubē naba li mēta hi tletēme.

44 Na bume gali tlome, “Ētani bo sobona mana tafa tēglana bo some megali latlēyo, ‘Iniwa wesibi, ētani Moses na Gotobē lowene mago gali tē mototlabē ho, bome kē yahi mētletēnabē na Buk Song mēta kē yahi mētletēnabē bu kē iniwa wesibi fata mēglememu.”

45 Na bubē lowene ha totometēme, Gotobē bogobē wayo gali iniwa lowene sle namēgletlame. 46 Na bume gali tlome, “Gotobē bogo megali lalamē, ‘Goto kē aniji tlelebē ho, onehome nēno nalēglebē ho, bu elili fa lotleme na gli lēleme na bu matēmatē mēta tēle olē lēbeme na aona olēbēna kwe huju lēgleme.

47 Na bu bubē wenijina iniwa life mago onehome gali tē mēgētagutēmame, bubē tēbo lowene aholokwana ti namēglame na Gotobē lale lowenewa esogo namēglelētłame. Bu melē mēglana, kwe Goto bubē tēbo lowene iniwa aholokwana ti nalēgletēmeme. Bu kē gali Jerusalem lifate mēta afina tē mēgētatēmame.’

48 Iniwa wesibi sobo kē hwi toglobobē iniwa lifate mēta satē etagutemo. 49 Sobo aholokwane elo. Ētani aya

Goto bu megali sle tle, bubē Amtētomba some lēglēyome na bo bume sobelēme jine nēgelēbakētēyome. Kwe sobo ebē lifate mēta fwa mana hwi elome na Gotobē Amtētomba somēta mana letujutēyome na bubē afutuku fa etatelome.”

Goto Jisame tilekole

50 Na kwe Jisas bume Betani lifate li elē tlelume. Na bubē toba elili tetokwakēme na Gotome takune tlele, kē onehome lēgaitame nalēgleme na ululu sle lotomeme.

51 Bu Gotome mana gēgali tēglagulebēē, na Goto bume mana heven lifewa alabujuwa tilekole. 52 Na bu sēkefo miti tafa mētla na Jisame mana lotu mētletla.† Na bu Jerusalem lifatewa tako fleflesuna mutuja. 53 Na bu itaita tako lotu lowa mutujukefēya na Gotome fleflesu mētlekefētla na bibita mototokwefla.

† 24:52 Fli lowene ho bu melowene lamētla, “Kē gali, bu tēle sēgetoba kume kē mēgēbebē, Luk nane yahi tle, kwe ho li bubē nagi yahi tle.”

Aposel

Jisasbë ëfalëbo mago gali kë mëgehilabë hobë wege melë tëgebetëme latle

*Jisas gali sle tlome, Gotobë
Amtëtomba jine nalëglëtëmeme*

1-3 O yabe Tiofilus. Jisas ebë life mëta tafa tëglena bu onehome feilawa wesibi tometëme na okokwe tlome. Na Goto bume heven lifewa mana no tlële. Na iniwa wesibi, Jisas onehome kë tometëmebë na kë okokwe toglobebë bo ëbame wayahi tletë.

Jisas elili fa totle na gli tle na matëmatë mago huju tle. Na ebë life mëta niliafewe olë tëtabe. Na kë niliafewe olëna, bu kë aniji toglobebë Aposel home itaita tuhu tlelëkefëme na bume feilawa wesibi lebotane totmetëme. Bume melowane namëgletlame, “Bu tuja ato lëtabefe.” Goto bubë onehome, eso home, kë tafa lëgletëmebë galime okokwe tlome. Gotobë Amtëtomba, Jisame lala lowene tlële. Na bubë Aposel home, loko tëtamë na iniwa wege bu melë namogotomabëme okokwe tlome. Na Goto bume heven lifewa mana no tlële. ⁴ Bubë Aposelna mana mëtëtabëyana, Jisas bume anisasana megali tlome, “Sobo Jerusalem lifate mago hokweinawa asa eyeu. Sobo Aya kë gali sle toglyëobë Amtëtomba fame

sahwi eletelo. Ëbame bo kë wesibime kë gali toglyëobë.

⁵ Ëtani, Jon onehome tu mëta baptais totome, kwe tokwafe, tokwëfo olëna kwe aya Goto bubë Amtëtombana some baptais logotome.”

⁶ Na li olëna, Aposel ho bu Jisana loko mëtlelëya na bu këme takune motlola, “O tako ho, ju ebë olëna, sebobë, Israelbë afenëbonibë eso home tafa egletënamene, ëtani sebobë semle Devit eso home fene tafa tletëna? Na ju sebobë wame home, Rom life mago home, hehë naegletëmeme.” ⁷ Na Jisas bume gali metafu tëtätëme, “Bobë aya buwa olë wafi aniji tole, wesibi melë nalogotomebëme. Ebë olë lowene egletelobëme sobobë wesibi nane. ⁸ Kwe tokwafe, Gotobë Amtëtomba ligisi tëyome, na somëta lëtabeme na bu some afutuku nalëglëyome. Na sobo kë afutukuna, bobë gali të naegëtagutëmome. Sobo Jerusalem lifate mëta, na Judia provinsbë li life li life mëta, na Samaria provins mëta, na iniwa lifate mëta të etagutëmome.”

Jisas heven lifewa tokwale

⁹ Jisas kë gali watë tëtätëme. Bume mana hwi motlolabëë. Na Goto bubë naba lime tilekole. Na oloba lamo totle na bume hwi hana motlola. ¹⁰ Bu mana hwi motokwakekefëya na tlemalë ho lamitlikakijowa. Bubë ëho tatiwamu. ¹¹ Na kë tlemalë gali motlomo, “Galili provins mago oneho, sobo mana fëyeme elibekefone

na matafa elë fëyeme hwi ekwakekefone? Kë Jisame kwe, Goto heven lifewa wafi lilekole. Kwe tokwafe ita bu lëgetujuleme, ëje sobo matafa elë lokwalebëme fene hwi eluluglo.”

Bu ho lime aniji motlola, Judas fene wege tle, bu këha wege fa nalogotleme

¹² Na Aposel ho kë fatini kile mëtla na Jerusalem lifatewa mëtëmatula. Kë fatinibë weniji ebë “Oliv tiwa fatini.” Bu kakë nane elijamë, loli mëta mu. ¹³ Bu lifekuwa fwa mototola na ëbame kë mëta tafa mëtlekefëyabë lowa ita mutuja. Na matawa kë ke togolebë lo ke elë motokwala. Bu kë lo mëta kë tafa mëtlekefëya enënebë weniji melë, Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Bartolomyu, Matyu, Alfiusbë nëba Jems, Saimon Saimon bu Selot ho*, na li Jemsbë bowene Judas. ¹⁴ Kë enëne bu iniwa loko mëtlelekefëya, na Gotome itaita gëgali mëtlelekefla. Jisas bota Maria, na fli one, na Jisas bolijamoni mata mitisiya, buna iniwa Gotome gëgali namëglelekeflame.

¹⁵ Tokwafe, li olëna, bu loko mëtleleëya, Gotome gëgali namëglelelame. Jisame lowene sle mëtletlabë oneho kënjiji loko mëtleleëya 120. Na Pita ku mëta tlibetëme na gali tlome, ¹⁶ “O bobë afanino na oneglëni, bo some Judasbë galime gali nolëyo. Ètani Gotobë Amtëtomba, eso ho Devitbë lowene huju

tëtatle na gali tle. Na kë galibë Gotobë bogo mëta lëbetle. Kë galibë, Jisame wamehome kë yo toglomebë home, Judasme, gali nene. Na ebë olëna kë wesibi wafi fata tle, Devit fene gali tle. ¹⁷ Sebo walowene nëla, ëbame Jisas, seme, Judasname iniwa aniji tlon, bubë wege fa nanëtatlame.”

¹⁸ Judas, Jisame wame home kë yo toglomebë balitina, life afloko këna fa totle. Na bu kë life mëta titigo na imo labulewa tlatle na bu aliji tei tabo tëbe. ¹⁹ Jerusalem lifate mago oneho kë gali aholokwane mëtla, na bubë galina kë lifeku mefë mototla, “Akeldama.” “Akeldama” weniji ebë kë gali fenene, “Kola life.”

²⁰ Pita megali tle, “Devit, Buk Song mëta, Judasme gali meyahi latletle, ‘Kë hobë lo mëta ho li hana tafa lëgleme. Kë lo bwa malilibe.’ Na Devit li gali Buk Song mëta meyahi latle, ‘Ho li bubë wege afloko safa lëtatle.’

²¹⁻²² Këme nëgame, sebo ho lime aniji noglolame, Judasbë afloko mëta wege fa nalogotleme. Na bu sebona Tako Ho Jisas matëmatë mago kë huju tëglebë gali weife të nanogotlame. Sebo ebëha home tole nëletla, Jon Jisame kë baptais totlebë hwi toglolebë. Na bu sebona Jisame mana kë esogo tëglagilabë bubë gli belë fe tëkaki. Na bu iniwa wesibi Jisas melë kë tëtagilebë bu

* **1:13** Selot enëne bu metole lamla, Rom provins mago ho bu seme eso home asa tafa malëletëna.

wahwi tlagime. Na bu Jisame hwi tole, Goto kë no tēglēlebe heven lifewa. Sebo këha home tole nëletla.”

²³ Pita megali tle na bu tlemalē home aniji motloma. Li howe Josep, bume mefē lamototla, Barsabas. Na bubē li weniji, Jastus. Na li howe, Matias. ²⁴ Na bu Gotome megali motlola, “Tako Ho, ju iniwa onehobē lowene wahwi elagumetēna. Kēme nēgeme sebo jume kēme takune nēlēyo. Ju seme lebotane naegētātēname. Kē tlemalē mago, ju fēye home aniji tolene, ²⁵ Aposel hobē wege fa nalogotleme. Judas kë wege wakile tle, na bu wagli tle, na Goto kë le tēglētēmēbē tēbo lifewa tuju.” ²⁶ Na bu wenijina goglē sike mētla na Matiasbē weniji fata tletle. Na bume aniji motlola, we ita jowa Aposel kë nēgebēna tafa namēglame.

2

Gotobē Amtētomba letujule

¹ Bubē tako lotu olē fotokoke tēme. Kē lotu olēbē weniji Pentikos. Bu kë olē, nuju mago kë fafa mototokweflabē wesibime, Gotome fleflesu mētletla. Na Jisame lowene sle mētletlabē oneho iniwa jowa lo mēta fwa loko mētletlēya. ² Na mana, labasagli flelu lego fenene, heven lifate mago latigisitēmewa. Na kë tako lego bu kë mēta loko mētletlēyabē lo iniwa lakewa tlotēme. ³ Na bu anusesi ahojuha wesibi hwi motloma. Na

kē anusesi ahojuha wesibi, iniwa mēta tlēwagutēme. Na bubē eso mēta ahoju naflēboha metlēwagutēme? ⁴ Na Gotobē Amtētomba kë iniwa enēneme tisi tēme. Na bu mēta tētabetēme. Na bume afutuku tlēme. Na kë afutukuna lili anigawa gēgalina, gēgali mētla.

⁵ Kē olēna, Israelbē afenēboni feilawa, Jerusalem lifate mēta mētētābēya. Bu Gotome kë lotu melekefētlabē oneho. Kē oneho li life li life mago mitisiya. Na bubē galina bwa bwa gēgali mētla. ⁶ Oneho kë legobē lego aholokwane mētla, hwime loko motokweija. Bu Jisame kë lowene sle mēgletlabē enēnebē gali aholokwane motloma na klelego memētletēmamu. Bubē lili galina gēgali mētletēmame nēgeme. ⁷ Bu klelego memētletēma na gali mētla, “Ebē oneho bu sebobē lili galina kë gēgali mēglabē, bu Galili provins mago tekwe nēge. ⁸ Sebo lowene hana nēletēmafe, bu sebobē lili galina habēna gēgali mēglamene? ⁹ Sebo kë nēgebē, li life li life mago oneho loko nēlelēya. Sebo fliye Partia na Midia na Elam lifate mago enēne. Na sebo fliye Mesopotemia na Judia na Kapadosia na Pontus na Esia provins mago enēne. ¹⁰ Na sebo fliye Frigia na Pamfilia provins mago enēne. Na sebo fliye Isip life mago enēne, na Libia provins li mago lifate Sairini mago enēne, na sebo fliye Rom

life mago enëne, ¹¹ na fliye Israelbë afenëbonimu na fliye bu Israelbë afenëboni nane kwe bu Israelbë afenëbonibë lotu tokwafe esogo mëtletlëla. Na sebo fliye Krit life mago na Arebia provins mago enëne. Sebo iniwa, li li galina nëtabëyabë enëne, kwe kë oneho, Gotobë tako afutukuna wesibi melë kë logotlebë, sebobë lili galina ekë të motla.” ¹² Na bu iniwa klelego memëtla na tutune mëtla. Na blalo gëgali mëtletlogwaya, “Ebë wesibi, ëje mefata kë lëglebë ebë fëye wesibine, sebo lowene hana nëletlafe?” ¹³ Kwe fliye sasonatlëtlë memototoma na bume tiniji gëgalina gali motloma, “Tiho wain taba liji tu feilawa hi mëglame nëgeme, bu këme yaya mla.”

Pita gali të totle

¹⁴ Pita na fli we ita jowa Aposelna mitlija. Na bu onehome anisasana gali tlome, “Bobë ilawa mago enëne na sobo fli enëne, Jerusalem lifateme kë tafa egelobë, sobo aholo bo etatëna. Bo some kë wesibi wayobëme gali nëglëyome, sobo lowene naegletelome. ¹⁵ Sobo seme melowene laletënanane, ‘Wain taba liji tu hi mëglame nëgeme këme yaya mla?’ Weyewa. Hanane mu. Sobo hwi elo, ebë olobalë klijina, na ho bu olobalë klijina wain taba liji tu hana hi mëlekefëya. ¹⁶ Ebë wesibi ëje kë fata lëglebë, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Joel, ëtani wagali tletle. Bu megali latle,

¹⁷ ‘Goto megali latle, “Yawe olë nounou lëglena, bobë Amtëtomba iniwa enëneme nëglëwagumëme. Sobobë nëbale bobë lowene mago gali të mogotlame. Sobobë falake na filemi ho, bu Gotobë toba mago nimitelë hwi mëglame. ¹⁸ Kë olëna, bobë Amtëtomba, bobë wege onehome nëglëmëme. Na bu bobë lowene mago gali të mogotlame. ¹⁹ Bo klelegowa wesibi matafa mëta fata nogotomëme na life mëta, mata, fata nogotomëme, bobë afutuku naolafa nogotlëme. Na bu wino, ahoju, tako ahëyana hwi moglomame. ²⁰ Na kliji ki letofatleme na klabëwa lëbeme, na yeme u mata obwelë tlamëme na winowa fata tlamëme. Kë wesibi yawe lëkakeme na mana Goto bubë tako afutuku olafa lotleme. ²¹ Na kë nalë, iniwa oneho, Goto bume lëgaitameme, kë takune moglolabë, kwe Goto bume lëgaitameme na nëno lëleme. Na bu tafa sle mlame.” Ebë gali kë nëgebë, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho bu gali tle.”

²² Na Pita ita gali tle, “Sobo Israelbë afenëboni, sobo aholo bo etatëna. Bo some Nasaret life mago Jisame gali nolëyo. Goto bu kë home aniji tlole. Na tako afutuku tlële. Na bu kë afutukuna, memelë tako afutukuna wesibi na memelë klelegowa wesibi blëge blëge totome, sobobë naba li mëta. Goto melë kë tëglebë, sobo melowene naegelome, ‘Goto ebë home jine tlëlefe.’

23 Goto bu ëtani walowene sle tle. Na bu ebë home some watlëyo, sobo wame home yo naeglomome, bume ti mëta, mogo nalë bu namëglame.

24 Kwe Goto bume matëmatë mago wahuju totle. Bu kë gli tëglebë elili mago wafi no tlële. Gli bume hana fa logotleme. 25 Ëtani eso ho Devit bu kë home wagali tletle,

‘Bo Tako Home wahwi nololë, bobë lime unau-nalëmemu lëtabe.

Bobë lime lëtabeme nëgeme bo li wesibimeha uli jwa këme nëletelë.

26 Këme nëgeme bobë lowene lalowa këme lëbetenë, fleflesu na këme gëgali nelë.

Lale wesibi, Goto bome melë kë lotometenëbë, bo kë hwi nëletemë.

27 Ju bome lebo enënebë life mëta kile hana egëtanëme.

Jubë lowenewa esogo sle lëglelëlebë lale wege home,

matëmatë mëta kibo lëglëbëme, hwiwa hana eglolome.

28 Ju bome lale tafa lowenebë walebotane tëtatenë, na ju bona unaunalëme tafa nëgelome

na ju bome tako fleflesu enënëmu.’

Ebë gali Devit bu të totle.”

29 Na Pita megali tle, “Bobë afanino na oneglënino, bo sebobë ëtanifu eso ho Devitme gali sle nëglëyome. Bu wagli tle na bume matëmatë mëta gwa mototla na bubë matëmatë semëta mana

mëbe. 30 Kwe Devit bu Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho. Na Goto bume anisasana megali sle latlole, ‘Nëgalimu, ju eso home

fene tafa ele, tokwafe, jubë weife mago hobë nëba bu metafa lëgleme.’ 31 Devit bu

Goto tokwafe logotomebë wesibime lowenemu sle latletëme. Na bu, Goto

kë aniji toglolebë home, onehome nëno lëglebë home, melowene sle tletle, ‘Bu

matëmatë mago huju lëgleme.’ Këme nëgeme bu megali tle,

‘Goto bume gigli enënebë life mëta hana hwiwa loglolleme

na bubë ato matëmatë mëta kibo hana lëgletleme.’ 32 Na

kwe kë ho bu ebë Jisas. Na Goto bume matëmatë mago

wafi huju totle. Na sebo bume hwi tlola na sebo kë wesibime

këme gëgali nëletla. 33 Goto bume fleflesu tletle na mana no tlële,

Gotobë tobamu toba elë tafa nalëgleme, eso home weife tafa namëgelome. Na bolijaya

Amtëtomba bume tlële, bu ëtani fene gali tle. Na Jisas

ëje seme kë Amtëtomba ekë lënëna. Këme nëgeme ëje kë wesibi

sobo kë hwi eglolobë na kë aholokwane egelobë, ebë kë wesibi Jisas

seme kë lënëna. 34 Kë galibëme, Devit bu bume nane gali tle. Weye, li home gali tletle. Sobo walowene elo. Devit bu

heven lifewa hana tokwale Jisas fene tokwale. Hanane. Kwe Devit bu megaliwa latle,

‘Tako Ho bobë Tako Home megali latlole, “Ju bobë tobamu toba elë

tafa eleme,
na eso home weife tafa
nëletemome.

35 Sebo onehome mana tafa
nëlekefëtemobëë
na jume kë wame
mëglëyobë onehome,
bo mana boblo nogo-
tomëme
na bu jubë gali boblo jwa
mëgëtatëyome.”

36 Na kwe, sobo Israelbë
afenëboni, sobo melowene
sle egelome, ‘Ebë ho Jisas
kë nëgebë, sobo time kë bu
tëgelobë, Goto bume Tako
Ho lëgëtabëbëme wafi aniji
tlole. Bubë enëneme nëno
nalëglebëme wafi aniji tlole.”

*Lebutako onehome bap-
tais mototoma*

37 Oneho Pitabë gali yafe
aholokwane mëtletla na bubë
gali bubë lowene sisilemu
metëtatëme. Na bu Pitaname
Aposel fliname këme takune
motloma, “O afanino, eli
sebo habelë nëglamene?”

38 Na këme Pita gali tlole,
“Sobo jowa jowa kë nëgebë,
tëbo lowenebë aholokwana
ti elome na Gotome fwa
lowene sle eletelome na
sobo Jisas Klaisbë weni-
jina baptais elome. Sobo
melë egelona, kwe Goto
bu sobobë tëbo lowenebë
aholokwana ti lëgletëyome
na bubë Amtëtomba lëlëyome.

39 Ètani Goto wafi gali
sle tle, bubë Amtëtomba
some lëglëyobëme na sobobë
afenëboni mata na kakë kë
tafa mëtlabë onehome mata
lëglëmëme. Sebobë Tako Ho,
Goto, iniwa onehome, bu
belë migisiyabëme, kë we

loglomebë, bubë Amtëtomba
lëglëmëme.”

40 Na Pita bu fli feilawa gali
të tëtatëme na këme bume
anisasana gali tlole, “Sobo
tetëbo wesibime ululu sle
sa elo na Goto some lëgaito
nalëgleme satakune elokwe-
flo, sobona, tëbo lowene kë
esogo mëglëlëlabë enënena,
iniwa tëbo eglitolime.” 41 Na
feilawa oneho Pitabë gali
lowene sle mëtletla na Aposel
ho bume mana baptais
mototoma. Na kë olëna,
Aposel ho, 3,000 onehome
baptais mototoma. Na buna,
Jisame ètani kë lowene sle
mëtletlabë onehona, iniwa
sago mëtla.

*Jisame lowene sle
mëtletlabë oneho bu jowa
lowenenawa mëtëtabëya*

42 Iniwa olë, Jisame tok-
wafe lowene sle mëtletlabë
oneho, Aposel ho kë të moto-
tokweflabë gali aholokwane
mëtkekefëya na kë galiwa
esogo sle mëtletlëla. Na bu
Jisame lowene sle mëtletlabë
oneho flina loko mëtkekefëya.
Na bu blalo yonane lowe-
nena hi mëtkekefëya na Jisas
bu gli tëglebë olëna kë hi
tëglelëmebë hi wesibi mata hi
mëtkekefëya. Na Gotome gëgali
mëtletlëkefla. 43 Na Aposel

ho bu Gotobë afutukuna,
klelegowa wesibi blëge blëge
mototokefëma. Na iniwa
oneho hwi motloma na
klelego memëtletëma na tako
tutune memëtla. 44 Na iniwa
oneho, Jisame kë lowene
mëtletlabë, bu jowa lowene
nawa tafa mëtlamu. Na bu

melowene lamëtla, “Jowa jowa enënebë wesibi kë nëgebëye, ebë sebo Jisame kë lowene sle nëgletlabë iniwa enënebë wesibi.” ⁴⁵ Na li li olëna bubë flëke na fli wesibina balitina hihijika mëtla. Na bu kë balitina hi wesibi jwa enëneme mëtaïtama. ⁴⁶ Na iniwa olë bu Gotobë tako lotu lo mëta loko mëtlelekefëya. Na bu li lo li lo mëta mana loko motokoukefëya. Na hi wesibi mana hi mëtlekefëya. Bu yonane lowenena tafa mëtla na fleflesu lowenena hi motokoukefëya. ⁴⁷ Na iniwa olë bu Gotome fleflesu lamëtkekefëtla na bibita mototokwefla. Na iniwa oneho bume fleflesu lamëtkekefëtema. Olë li olë li, Tako Ho bume lowene jwa mëgletlabë onehobë lowene sle tètakefëtëme. Na bume lowene sle mëtletla. Jisas bu melë tle na bume lowene sle mëtletlabë oneho feilawamu fata mëtletla.

3

Kiju mogotabo ho sle tle

¹ Li olëna, Pitana, Jonna, taboklë klijina oneho Gotome gëgali mëtagulabë olëna, Gotobë tako lotu lowa mëtëyeu. ² Na tlemalë, fli enëneme hwi motlomo, kiju mogotabo home mëtlesula. Bu botabë imo mago kiju mogotabo fata tle. Iniwa olë bu kë belë mëtlesukefla na Gotobë tako lotu lobë lëglesï ino ëfo li mëta gwa mototokwefla. Bu kë inobë weniji mefë lamototla, “Lale Ino.” Na kë kiju mogotabo ho, tako lotu lowa

kë mitisikefëyabë onehome, balitime, gëgëba tlokwefëme. ³ Na kë ho tlemalëme hwi tloime, Gotobë tako lotu lowa mëkaklujo namëgelome kofene, na bu balitime mana gëba tloime. ⁴ Pitana Jonna bume anisasana hwi motlolo na Pita gali tlole, “Ju seme hwi elëfakëna.” ⁵ Na kë ho bume anisasana wëya tlelëme na melowene latle, “Baliti mëglënomefe.” ⁶ Kwe Pita gali tlole, “Masiwafe, bo baliti hananefe. Kwe bo jume kë nëglëbë wesibi nane. Bo Nasaret life mago Jisas Klaïsbë afutukuna jume gali nolë, ju huju elëme na asë elëme.” ⁷ Na Pita tobamu tobame fa totle na hujume taitale. Na bubë kiju laslewa metletle. ⁸ Na bu hokweinawa huju totokwakle na asë tëbelëfa. Na buna, tlemalë hona, iniwa Gotobë tako lotu lowa mëtëkakluja. Na bu asë tëbelëfa. Na okokli okokli tëbelëfa. Na Gotome mana bibita tëtagule. ⁹ Na iniwa oneho lotu lo mëta kë tafa mëtlabë, bume mehwi motlola, bu asë tëbelëfa na Gotome bibita tëtagule. ¹⁰ Na bume lowene sle mëtletla na melowene lamëtla, “Ebë ho kë nëgebë kwe bu Gotobë tako lotu lo lëglesï mago ino ëfo li mëta kë tafa lëglekëfebë ho, balitime kë gëgëba lëglekëfebë ho.” Bume hwi motlola, kiju lalowa mëbetle na klelego memëtla.

Pita bu tako lotu lome gali tëtotle

¹¹ Iniwa oneho kë home kë fata tëgletlebë wesibi gali aholokwane mëtla na klelego

memotokouja. Na bu fëka motokweija, kē home hwi namoglolame. Na bume mehwi motlola, Pitaname Jonname tobame fafa tle. Na bu lotu lo sebatī mēta mana mitlija. Bu kē sebatibē weniji mēfē lamotla, “Solomonbē sebatī.”¹² Pita onehome hwi tlo me na gali tlo me, “Sobo Israelbē afenēboni, sobo ebē wesibi kē fata lēglebēme fēyeme klelego ekoujone? Na sobo seme anisasana fēyeme wēya elelēnane? Sobo melowene lalone, ‘Sobo Gotobē naba lime asē sle nanelo na kē home mana sle notlo?’ Weye. Hanane mu. Sebo kē home sobobē afutukuna hana sle notlo. Weye. Hanane mu.¹³ Sobobē semleninobē Goto, Abraham, Aisak, Jekopnabē Goto seme meolafa latētātēna, bubē wege ho, Jisas, bu tako afutukuna ho, na bu Jisame tako fleflesumu latletle. Kwe sobo bume wame ho betelē tlelulo, mogo nalē tēkle namogotlame. Eso ho Pailat bume jine lēgelēkakleme tole latle fene, kwe sobo bume jine lēgelēkaklebēme tole hana tletelo na bume hehē tletelo.¹⁴ Jisas bu Gotobē iniwa gali esogo sle tēglelētēbē ho, na bu lalemu na li fēye wesibiha hana tle. Kwe sobo bume tole hana tletelo na hehē tletelo. Na sobo eso ho Pailatme gali tlo lo, ho mogo nalē kē tēke toglolēbē home kalabusu lo mago jine nalēglēleme, Jisame asa jine elētēna.¹⁵ Jisas bu seme lale tafame sle lēgētana ho. Kwe sobobē

galime fwa nēgeme bume mogo nalē kēme tēkle mototla. Kwe Goto bume matēmatē mago hujū tle. Na sebo tlemalē kē wesibi sobobē nabana hwi tlo lome nēgeme, kē loweneme fwa kēme gali nelo.¹⁶ Sebo melowene sle nēgelome nēgeme, ‘Jisas ebē home lalowa sle logotleme, na bubē afutuku ebē home kēme sle lotle.’ Jisas sobobē lowene buwa hujū lētatenō na kēbē lowenena ebē home sle notlo. Na sobo ebē home wahwi elolo, ētani buwe kiju mogo tabo tētabe kwe ēje lalowa ekē asē lēbelēfa.

¹⁷ O, bobē afani, bo walowene nelē, sobona, sobobē eso hona, sobo melowene hana tletelo, ‘Goto Jisame wafi aniji tolefe, onehome nēno nalēgleme.’ Sobo kē wesibime lowene hana telo, na Jisame kēme tēbo totlo. Sobo meweniji latelo, Jisas bu atwati howa.¹⁸ Gotobē lowene mago gali ētani kē tē mototkweflabē home, Goto megali latlo me, onehome nēnome, kē gali tēgletēbē ho, bu tako elili fa logotleme na gli lēleme. Iniwa galime bu kē gali toglomebē, bu fatamu latotome.

¹⁹ Kēme nēgeme sobo tēbo lowene, aholokwana ti elome na Gotome fwa lowene sle eletelome. Sobo melē egelona kwe Goto bu sobobē tēbo lowenebē aholokwana ti lēgletēyome.²⁰ Na Tako Ho some tiho lowenēna tafa egelobē lowene lēglēyome. Na unina, bu Jisame ita jine lēgelēfakleme. Bu kē home wafi aniji tole seme

nëno lëglebëme. ²¹ Kwe bu heven lifate mëta tafa lëglebë, na Goto iniwa wesibi ëtani kë blëge totomebë, ita sle logotomebë olë mana folokoke tleme. Ëtani mu, Goto kë galime, gali sle tleme. Na bu bubë lowene mago gali të mototokweflabë home aniji tleme, kë gali onehome të namëgëtakefëtëmame.

²² Ëtani Moses megali latle, 'Sobobë Tako Ho, Goto, bu sobobë semle lime aniji logloleme, bubë gali të nalëgëtatëyome. Na bo Gotobë lowene mago gali të notokweflëbë ho fene tafa nelë, bu mata mefata nalëgleme. Sobo bubë gali aholokwane elolome na kë gali esogo elelëlome. ²³ Na iniwa oneho, kë hobë gali aholokwane jwa mëglana na esogo jwa mëglelëlana kwe Goto bume tëbo logotomeme. Na bu Gotobë onehobë ku mëta hana tafa mëgelulame.' ²⁴ Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho iniwa, bu ebë olëna kë fata lëglebë wesibime, gëgali motokweija. Samuel bu kë wesibime afina wagali tle na tokwafe Gotobë lowene mago gali të mogotlabë enëne fli, Samuelbë nagi kë fata mëtlabë, bu mata kë wesibime gëgali mëtla.

²⁵ Goto bu ëtani megali sle tle, bu ho lime jine lëglëleme, onehome nëno nalëgleme. Na Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho bu kë galime onehome gali motlokwefëma. Na Goto bu kë

home sobelë jine tlëtëyo, bu fene gali mëtla. Goto sobobë bisemleninome megali sle latlome, bume lale tafa nalëglelëmeme. Na kë gali sle gali bu soboname iniwame gali tle. Goto bu Abrahamme megali sle latlole, 'Bo tokwafe iniwa lifate mago enëneme lale tafa nëglëmëme. Na kë lale tafa lëglëme ho, jubë bisemleni mëta fata lëgleme.' ²⁶ Këme nëgëme, Goto bubë wege home aniji tle na sobelëme afina jine tlëtëyo, some ululu sle nalogotome na some jowa jowa onehome, tëbo lowenebë aholokwana ti egelobëme laitome."

4

Bu Pitana Jonname kalabusu lowa sike mëtla

¹ Pitana Jonna onehome mana gëgali mëtlelëmobëë, na lotu lo mëta wege mëglabë ho fli, na Gotobë tako lotu lobë plismanëbë eso ho, na Sadyusi enëne* fli, mana mitisiya. ² Bu melowene lamëtla, "Tlemalë bu onehome megali të mëtatemo, 'Goto Jisame gli mago wahuju ttle.' Na këme sebo melowene nanëla, 'Goto iniwa gigli enëneme huhuju logotomeme.'" Këme nëgëme bu tlemalëme tako wame lamotloma. ³ Na bu tlemalëme fafa mëtla na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë mëglelumame fene. Kwe taboklëmu nëgëme na bume kalabusu lo elë fwa këme sike mëtla. Li

* **4:1** Sadyusi enëne bu melowene mëta tafa mëtla, "Lebo enëne bu hana huhuju mëglame."

olëna namëglelumame. ⁴ Kwe lebutako oneho bu Pitabë gali aholokwane mëtla na bu Jisame lowene sle mëtletla. Na Jisame lowene sle mëtletlabë onehobë tabei këniji mefata latla 5,000 elë èjeha fwa neme.

Bu Pitana Jonname, Israelbë afenëbonibë lotu eso enënebë naba li elë mëtlesuma, bubë gëgali aholokwane namëgletëmame

⁵ Jowa olë mëtla na Israelbë afenëbonibë letitabo enënena, lotu eso enënena, Gotobë galime okokwe moglomabë hona, bu Jerusalem lifate mëta loko mëtletëya. ⁶ Na Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho Anas, buna iniwa loko mëtletëya. Na Anasbë ilawa mago ho, Kaiafasna, Jonna, Aleksanderna bubë fli ilawa mago ho mata buna loko mëtletëya. ⁷ Na bu Pitaname Jonname mëtlesuma na bubë naba lime ola mëtëkakija. Na bu tlemalëme metakune motloma, "Some ya gali tloyone, na some kë afutuku ya tlëyone na sobo kë home sle totlo?"

⁸ Na Gotobë Amtëtomba Pitame afutuku tlële, na bu megali latlome, "O Israelbë afenëbonibë letitabo enëne na sebobë eso enëne. ⁹ Bale, sobo seme kiju mogo tabo home kë tégaitalobëme takune naeglonamene? Na sobo melowene sle naegletelomene, 'Ebë ho habelë sle lamototlone?' ¹⁰ Kwe melë nëgebë, kwe sobo iniwa melowene egletelome,

na sobo Israelbë afenëboni iniwa sobo mata melowene egletelome, 'Nasaret life mago Jisas Klaisbë afutuku ebë kiju mogotabo home sle totle na sobobë naba li mëta ekë lilibetëyo.' Kwe sobobë so galime fwa bume mogo nalë ti mëta këme bu mëtla. Kwe Goto bume matëmätë mago huju totle. ¹¹ Gotobë bogo, bu ebë wesibime mewafle gali lalatlë, 'Lo gliji ho, bu lo, anijina gliji mëtla. Kwe bu li anijime meweniji lamëtla, "Tëbowa." Këme nëgëme, mëglëbo elë gwa mëtetokwakëya. Kwe kë aniji kë gwa mëtetokwakëyabë bu lale anijimu ebamë. Lo bulego kë aniji mëta lotle.' Sobo aholokwane elo. Sobo kë lo gliji enënena Jisas bu kë aniji fenene. ¹² Jisas buwamu seme nëno lëgleme. Goto, Iniwa life mago onehome, limeha meaniji hana tole, seme nëno lëglebëme. Goto Jisame fwa aniji tole."

¹³ Na iniwa Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne melowene lamëtla, "Pitana, Jonna, skulme hana mëtëyeu. Tlemalë bu atwati ho." Kwe bume yafe hwi motloma, tlemalë bubë naba lime gëgalime uli hana mëtelo. Na bu këme klelego memëtletëma na melowene mëtla, ëbame tlemalë bu Jisasna asë mëtla. ¹⁴ Na bu kiju mogotabo kë sle tëglebë home hwi motlola, Pitana Jonna weife mitlija, këme nëgëme Pitana abë Jonnabë gali habëna tafu mëgetatëmamene?

¹⁵ Na kwe Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne,

Pitaname, Jonname bu mago jine mētelēkakēma. Tle-malēme wajine mētelēkakēma na bu blalo mana gēgali mētla, ¹⁶ “Sebo kē tlemalē home habelē nogotomamene? Tlemalē bu klelegowa wesibi blēge mototlo. Na iniwa oneho, Jerusalem lifate mago, bu kēbē wesibi wafi lowene sle mletla. Sebo megali hana nēglame, ‘Ebē sogēna wesibi.’ Sebo able hana nēglame. ¹⁷ Kwe kē kiju mogo tabo ho, kē sle lēglebē gali, iniwa oneho betelē fifiji mēglagulalime. Kēme nēgeme sebo bume anisasana lēkle nogotomame, bu fli onehome, Jisasbē galime gali jwa namoglomame.” ¹⁸ Na kwe bu tlemalēme ita mētlelēkakima na anisasana gali motloma, “Jisas kē totomebē wesibime, itaita asa gēgali elekefo na sobo fli onehome Jisasbē wesibime asa okokwe elokwefomo. Matēbemu.”

¹⁹ Kwe Pitana Jonna bubē gali metafu mētētatemo, “Sobo habē lowene lalone, Gotobē naba lime fēye lowene lale lēlene? Sebo Gotobē tole esogo nēglelēlome o sobobē tole esogo nēglelēlome. Sobo kē wesibi mana lowene sle eletemo. ²⁰ Kwe sebo ēfalēbo kujuna hana tafa nēgelome. Sebo Jisame kē hwi toglobē wesibi, na Jisasbē ēfalēbo mago kē aholokwane toglobē gali, onehome tē nēgetatēmome.”

²¹ Na kwe Israelbē afenēbonibē lotu eso enēne bu

kē tlemalēme ita anisasana gali motloma. Bu bume tēbo mogotomabē lowene yafe sle mototla, kwe iniwa oneho, Goto kē kiju mogo tabo home kē sle togotlebēme, lowene mētla na Gotome fleflesu mētlekefētla. Kēme nēgeme, Israelbē afenēbonibē lotu eso enēne bu onehome uli memētletēma na bu kē tle-malēme hana tēbo mototoma na bume jine mētelēkakēma. ²² Na kē kiju tēbona home, tlemalē Jisasbē afutukuna kē sle mototlobē, bu niliafewe tlibutu wasigli totome na botabē imo mago kiju mogo tabo fata tle.

Bu Gotome gēgali mētlelēla Jisasbē gali tē mogotlabēme afutuku nalēglēmeme

²³ Israelbē afenēbonibē lotu eso enēne, Pitaname Jonname wafi jine mētelēkakēma. Na kwe tlemalē Jisame lowene sle mētletlabē oneho fli betelē ita mētēyeu. Na lotu lo mēta wege mēglabē eso hobē gali na fli Israelbē afenēbonibē letitabo enēnebē gali bume gali tē mētētatemo. ²⁴ Bubē gali aholokwane motloma, na kwe iniwa bu jowa lowenenawa Gotome gēgali mētlelēla, “Tako Ho, ju matafa blēge totle, na life blēge totle na nutu blēge totle, na iniwa wesibi kē mēta kē mēgēbebē mata blēge totome. ²⁵ Ētanimu jubē Amtētomba, sebobē semle, Devitme gali tlēle. Bu jubē wegeho tafa tletē. Na bu megali latle,

‘Gotome lowene jwa mētletlabē enēne,

bu fëyeme enisusu
mëlane?

Li life li life mago oneho,
bu Gotome wameme,
gali yafe sle mototla,
kwe hanane.

²⁶ Iniwa lifate mago eso ho bu
wameme sagli metlëla,
na bu loko mëtletëya,

Tako ho na, seme nëno
lëgleme

kë aniji toglolebë
honame,

momogli namëgletomame.

²⁷ Ebë gali Devit kë
yahi tëglebë, bu iniyafe-
memu yahi tle. Herotna,
Pontius Pailatna, Israelbë
afenëboni mëtabëya jwa
mëglabë enënena, Israelbë
afenëbonina, bu kë li-
fate, Jerusalem mëta loko
mëtletëya, Jisasme tëbo
namogotlabëme. Jisas, jubë
lale wege ho. Na ju bume
wafi aniji tlole, jubë one-
home nëno lëleme. ²⁸ Bu
kë wesibi melë kë mëtlabë,
kwe jubë gali na jubë tolewa
esogo mëtletëla. Jubë afutuku
nawa, ju ëtani wafi gali
sle tle, këbë wesibi fata
lëglebëme. ²⁹ Kwe Tako Ho,
ëje sebo jume gali nolëyo,
bu seme kë wame moglon-
abë gali, lowene egletleme.
Na ju seme, jubë wege
enëneme, afutuku elëlëname
na sebo jubë gali tëme uli
jwa nanëglame. ³⁰ Goto,

jubë afutuku onehome olafa
etatëmeme na onehobë ato
elili sle etometëmeme na
klelegowa wesibi mata blëge
etometëmeme. Ju kë wesibi
jubë wege ho Jisasbë afu-
tukuna melë saetometëme.”

³¹ Bu Gotome wafi gëgali
mëtletëla, na kë mëta, kë loko
mëtletëyabë lo, asëwa tletëme.
Na Gotobë Amtëtomba bume
afutuku tlëme na bu Gotobë
gali feilawa të mototla na bu
kë gali të mogotlabëme uli
hana mëtla.

*Jisasme lowene sle
mëtletlabë oneho, wesibi blalo
sa mëtëtaya*

³² Jisasme lowene sle
mëtletlabë oneho bu jowa
lowene nawa tafa mëtla.
Ho li bu megali hana tle,
“Ebë wesibi kë nëgebëye,
ebë bobëwa.” Weye. Iniwa
wesibi kë nëgebë ebë iniwa
onehome lëgaitamebë. ³³ Na
Aposel ho bu tako afutukuna,
Tako Ho Jisas matëmatë
mago kë huju tëglebë gali,
onehome të mëtetakefëtëma.
Na Goto bume lëgaitameme
tako fleflesumu latletëme. Na
bume ululu sle totome na bu
tafa sle mëtla. ³⁴ Na bubë
ku mago, li hoha, wesibime
hana afolo tle. Hanane mu.
Iniwa oneho bu flëke o lona
kë mëtëtabëyabë, bu kë wesibi
balitina hihijika mëtla. Na
bu kë baliti glo mëtla na
Aposel ho betelë mëtehweija.
³⁵ Na bubë toba mëta gogwa
mëtla. Na Aposel ho kë baliti,
wesibime kë afolo mëtlabë
enëneme sa mëtëtagutëma.

³⁶ Na ho li buna tafa mëtla
bubë weniji Josep. Na Aposel
ho bume li weniji fë mototla,
Barnabas. Barnabas weniji
kë nëgebë kë gali fene lëbe,
“Onehobë tutune lowene sle
lëgëtatëmebë ho.” Barnabas
kë nëgebë bu Livaibë afenëbo
na bu Saiprus afayo mago

ho. ³⁷ Bu bubë flêke afloko li, balitina hihijika tle. Na bu kë baliti tehwei na Aposelbë toba mëta gogwa tle.

5

Ananaiasna Safairana Gosome sogëna motlolo

¹ Na ho li buna tafa mëtla. Bubë weniji Ananaias. Na bubë nobë weniji Safaira. Ananaias bubë flêke afloko balitina hihijika tle. ² Na kë glo téglebë baliti fli ëho totome. Na no mata kë wesibi lowene latletle. Na Ananaias bu kë baliti lêne glo tle na Aposel home tujuwelëme na sogëna tlome, "Bobë flêke baliti këniyiwa glo telëyo." ³ Na Pita bume megali tlole, "Ananaias, Ju Satanbë tole fëyeme esogo tlelëtlene? Ju bome megali kë eglonëbë, 'Ebë baliti bobë flêke mago këniyi glo telë,' kwe ju Gotobë Amtëtombame sogëna lalole. ⁴ Ju kë flêke afloko jubë tole nawa balitina hihijika tle. Na baliti ju kë glo téglebë ebë mata jubë wesibi. Na ju kë balitina fëye wesibi egleme tole eglebë ebë jubë tolewa. Ju këha tëbo lowene fëyeme tlene? Na mesogëna ele, 'Baliti këniyiwa ekëne.' Ju melowene asa ele, 'Ju onehome sogëna elome.' Weyewa. Ju Gotomemu sogëna elole." ⁵ Ananaias kë gali aholokwane tle na bu mogowa latitigowa. Na oneho bu Ananaiasme kë fata tégletlebë wesibime yafe aholokwane motokouja na bu tako uli memëtla. ⁶ Na

falake nëbale bu mitisiya. Na bu mogo ëhona lalei mototla na matëmatë mutuje tla.

⁷ Tokwëfo tafawa tëtëkake, na Ananaiasbë no bu mata tëkakli. Bubë home kë fata tégletlebë wesibime lowene hana tle. ⁸ Na Pita, bohe kë téghe weibë baliti bume lebotane totometë na megali tolë, "Ju bome gali enonë, sobo bihena, flêke baliti kë glo tégelobë ebëwa glo telone?" Na Safaira bume gali tafu tëtatlë, "Na kwe fëyemene? Ta këniyiwa fe." ⁹ Na Pita bume megali tolë, "Sobo bihena gali fëyeme sle totlone? Gotobë Amtëtombame su naegotlomene? Ju aholokwane ele. Biheme kë gwa mogujetlabë falake nëbale, ino ëfo mëta ekë melujuwelukwëya. Na ju mogome mata mëgehoyome." ¹⁰ Na bu mata Pitabë elebo lime mogowa latitigowa. Na falake nëbale metëkaklija na bume mogowa hwi motlëya. Na fa mëtëtaya na mëtehujaya. Na bohebë mëglëbo lime matëmatë mëtëtaya. ¹¹ Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho iniwa na fli oneho mata bu kë gali yafe aholokwane mëtla na ulimu memëtla.

Aposel ho klelegowa wesibi blëge blëge mototoma

¹² Aposel ho bu feilawa klelegowa wesibi onehobë naba lime blëge blëge mototoma. Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho bu tako lotu lowa itaita mutujukefëya na lotu lo sebati mëta loko mëtlagukefëya. Bu kë sebatibë weniji mefë

lamototla, “Solomonbē sebatī.”¹³ Na Jisame lowene jwa kē mēgletlabē oneho, Jisame lowene sle mētletlabē onehome fleflesu lamētlekefētēma na bume megali lamētlekefētēma, “Bu lale lale oneho mu mētabēya.” Kwe buna lokome uli lamētletēma.¹⁴ Na feilawa onehomu bu Jisame lowene sle mētletla na Jisame lowene sle mētletlabē oneho flina iniwa sago mētla.

¹⁵ Iniwa oneho bu klelegowa wesibi Aposel ho kē blēge blēge mogotomabē wafi lowene mētletēma. Na bu tēbo atona onehome kēme mētlesumētēma. Na Pita kē betelē asē lēglebē alēge mēglēbome ni labuku kahēba motokouja. Bu metole lamētla, Pita bu loliwa lisime na toba gwa lētagutēmeme, bubē ato sle mēletēmeme. O melē hana lēglena, kwe bubē amtētombawa lamu lotomeme na bu sle mlame.¹⁶ Na feilawa oneho Jerusalem lifate lime kē tafa mokoujabē bu mata, ato tēbona enēneme na ahwane kē tēbo mogotomebē enēnename, Aposel ho betelē mētlesumētēma. Na bu kē onehome, Jisabē afutuku sle tētagume.

Ensel bu Aposel home kalabusu lo mago nēno tle

¹⁷ Gotobē tako lotu lo mēta wege lēglebē tako eso ho, bu Sadyusi enēnena ilawa yonane mēglabē ho. Na bu iniwa, Aposel enēne kē mētēglabē wesibi yafe hwi motloma na bume moumou mētletlēma, feilawa enēne Aposel enēnebē loweneme

tako fleflesu mētletēmame nēgeme.¹⁸ Kēme nēgeme Aposel home fafa mētla na kalabusu lowa sike mētla.¹⁹ Kwe klabē Gotobē ensel kalabusu lo ino tika totle na Aposel home tlelēkakime na megali tlome,²⁰ “Sobo eyeume na Gotobē tako lotu lowa ekaklujome na onehome gali tē eoutatemome. Na Gotobē unaunalē lale tafa lēglelēmebē gali, onehome tē eoutatemome.”²¹ Aposel ho bu kē gali aholokwane mētla na kwe olobalēmu Gotobē tako lotu lowa mētēkakluja. Na bu onehome Jisabē galime okokwe motloma.

Na lotu lo mēta wege lēglebē letitabo hona bubē yabenina, Israelbē afenēbonibē lotu eso enēneme na fli Israelbē afenēbonibē eso enēneme mata gali mētelokwakēma migisiya namēglame. Na bu mitisiya na iniwa loko mētletlēya. Na bu lotu lobē plismanē, kalabusu lowa jine mētelulukakēma, Aposel home nēno namēglame na bubelēme mēglesuma namēglame.²² Na plismanē kalabusu lowa mutuja kwe bu Aposel home hwi hana motloma. Na bu Israelbē afenēbonibē lotu eso enēne belē ita mutuja na lotu eso enēneme megali motloma,²³ “Sebo kalabusu lowa tuja na kalabusu ino hwi tlola, tiji sle wamētla. Na kalabusu ino ēfo mēta kē miglibekefēyabē ho bu mana mitlija. Na kwe sebo ino tika totlana, sebo ho limeha kē mēta hwi hana telujuwelēla.”

24 Gotobë tako lotu lobë plismanëbë eso ho na lotu lo mëta wege mëglabë eso ho kë gali aholokwane mëtla na tako tutune memëtla na gali mëtla, “Bu ebëha wesibi melë kë lëglebë, fëye wesibi fata lëglemene?” 25 Na ho li tisi na gali tlome, “Aholokwane elo! Sobo kalabusu lowa kë tëglelumobë ho, bu Gotobë tako lotu lo mëta milibo na Jisabë galime onehome okokwe molomo.” 26 Këme nêgeme, lotu lobë plismanëbë eso ho na fli plismanë mutuja na Aposel home nêno mutula na mëtlesuma. Kwe bu Aposel home tēbo hana mototoma. Bu onehome uli mëtletëmame nêgeme, bume anijina mogo nalë tētëkle mëgëtayalime.

Aposel ho eso enënebë naba lime, Jisabë gali tēme uli hana mëtla

27 Na plismanë, Aposel home mëtlesuma. Na bu Israelbë afenëbonibë lotu eso enënebë naba lime mitlibo. Na Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho bume megali tlome, 28 “Sebo some Jisabë galime onehome tēme waheheë tletëyo. Kwe sobo sebobë gali boblomu latotlo na sobo kë hobë galime, Jerusalem lifate mago enëneme iniwa wafi okokwe elagumo. Na sobo seme gali blawa meso naegëtatëname fene, Jisas kë gli tëglebë gli eso, somëta lëbetëyo.”

29 Kwe Pitana Aposel flina bubë gali metafui mototla, “Sebo Gotobë galiwa esogo nêglelëtame. Sebo hobë gali

hana esogo nêglelëtëmame. 30 Sobo Jisame mogo nalë ti mëta bu telo. Kwe sebobë semlenibë Goto, bume huju totle. 31 Goto bume tako fleflesu metletle na bume tilekole na bubë tobamu toba elëme tafa lëgletlebëme gali tlole, buna iniwa, onehome eso home tafa namëgletemome. Na bu seme nêno lëglebë ho ekë tafa lële. Na bu seme Israelbë afenëbonime tēbo lowenebë aholokwana ti mëglabëme na lale lowenewa esogo mëglelëlabëme litaname. Na Goto sebobë tēbo lowene aholokwana ti lëletëname. 32 Jisame kë fata mëtëgletlebë wesibi sebo wahwi tloma. Na sebo onehome kë gali tē nêtakefëtëma. Na Gotobë Amtëtomba mata onehome lowene tlëme, ebë gali kë nêgebëye nêgalimu. Oneho, Gotobë lowene kë esogo mëglelëlabë, Goto bubë Amtëtomba bume tlëme.”

Gamaliel, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme gali tlome

33 Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, bu kë gali yafe aholokwane mëtla na bu feilawamu enisusu mëtla na Aposel home mogo nalë tētëkle namëgëtayame fene. 34 Kwe letitabo ho li bubë ku mëta tētabe, bubë weniji Gamaliel. Kë ho bu Farisi ho, na bu Mosesbë tafa sle galime, okokwe loglokwe fëmëbë ho. Iniwa oneho bume tako fleflesu lamelekefëtla. Na kwe bu huju tle na gali tlome, “Sobo Aposel home toho elëlekakëmo,

haha sogë tafuwa namogu-jetlame.”³⁵ Bu Aposel home toho mëtletlakëma. Na Gamaliel bu Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme gali tlome, “O Israelbë afenëboni, sobo kë enëneme wesibi li egëtatemome tole egelona kwe sobo lowene sle afina elome.”³⁶ Sobu walowene elo, ëtani nane, ho li tëtabe, bubë weniji Teudas. Bu bume melowene latle, ‘Bo tako ho, eso home lalowa tafa nëgelëmefe.’ Na onehome gali tlome, bume esogo namëglelëlame. Na 400 ho këniji, bume esogo mëtletlëla, gavman enëneme boblo namogotomame fene. Kwe wame home boblo mogotomabë enëne bume mogo nalë tëke motlola na iniwa ho bume kë esogo mëtëglelëlabë lamëtletbouvawa, na gavmanme wame moglobabë lowene aholokwana ti mëtla.”³⁷ Na tokwafe, gavman, onehome tabei tokouna, Galili provins mago Judas bu tisi na fli onehobë wame lowene tufiji tëtatëme. Na fli oneho bume esogo mëtletlëla na Gavmanme heheëme wame mla. Kwe wame home boblo mogotomabë enëne bume mogo nalë tëkle mototla. Na iniwa ho bume kë esogo mëtëglelëlabë lamëtletbouvawa. Na gavmanme wame moglobabë lowene aholokwana ti mëtla.”³⁸ Këme nëgëme, eli bo some gali nolëyo, sobo kë Aposel home asa tëbo etomo. Sobu bume hwiwa elomo, tafa matla. Kwe ebë wege bu kë fa mogotlabë, hobë

afutuku magowa nëgena, kwe tëbo lëgletëmeme.”³⁹ Kwe ebë wege bu kë fa mogotlabë, Gotobë afutuku mago nëgena, kwe sobo lëkle hana egotomome. Sobu melë egelona kwe Gotome wame lalolo.”

Na kwe Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne bu Gamalielbë lowenewa esogo mëtletlëla.”⁴⁰ Na kwe bu ita Aposel home gali motloma, mëkakluja namëglame. Na bu mëtëkakluja. Na bu lotu lobë plismanëme gali motloma, taba afona lëlafa namogotomame. Na bume lëlafa mototoma. Na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, bume anisasa galina lëkle mototoma, “Sobu Jisasbë gali onehome itaita asa të eoutatemo. Matëbe.” Na bume mana jine mëtletlakëma.”⁴¹ Aposel ho, bu Israelbë afenëbonibë lotu enëneme hune mëtla. Na fleflesu motokouja. Bu Gotome melowene mëtletlame nëgëme, “Bu seme fleflesu lalëletëna. Sebu Jisame lowene sle nëgletlabë ho nëgëme na oneho seme këme wame molona.”⁴² Na iniwa olë bu Gotobë tako lotu lowa mutujukwefëya na Jisasbë galime onehome okokwe motlokwefëma. Na onehobë lowa mata mutujukwefëtëma na Jisasbë galibëme onehome okokwe mëttagukwefëma. Na bu megali sle lamëtla, “Goto Jisame jine tlële, bubë onehome nëno lëglebëme.”

6

Bu tobali ita tële home aniji motloma, Aposel home

mëgaitama namëglame

¹ Na kwe, kë olëna, Jisame lowene sle mëgletlabë oneho, bu lebutakomu mëtëtabëya. Na kë mago, Grik gali lowene mëglabë oneho bu Hibru gali lowene mëglabë onehome wame motloma na megali lamotloma, “Iniwa olë sobo hi wesibime kë afolo mëglabë onehome laitakefëmo, kwe sebobë seiju oneme hana aitakefëmo.”

² Këme nëgeme, we ita tële Aposel, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome gali mëtletlakëma, bu belëme migisitëma namëglame. Na bu mitisiya na bume megali motloma, “Sebo hi wesibi sa wege kë fa nogotlabë seme Gotobë gali tëme lëkleha lalëta. Kë lale nane. Sebobë wegemuwe, Gotobë galiwa të nogotkweflabë.

³ Këme nëgeme, afanino na mësenëbanino, sobo somago, tobali ita tële lale home hwi sle saelomo, kë hi wesibi sa wegebëme mogoutla namëglame. Lale lowenena mëtabëyabë home hwi sle elomome. Na Gotobë Amtëtombabë afutukuna kë tafa mëglabë home mata hwi sle elomome. Na sebo Aposel ho bume kë hi wesibi sa wegebëme aniji nanoglomame. ⁴ Kwe sebo kwe, Gotome gëgali nëglelëkeflame na Gotobë gali onehome okokwe nolokwefëmame.”

⁵ Iniwa oneho bu kë galime fleflesumu lamëtla. Na bu Stivenme aniji motlola.

Stiven bu Gotome feilawamu lowene sle tletle. Na Gotobë Amtëtombabë afutuku bu mëta feilawa tëtabetle. Na bu Filip na Prokorus na Nikanor na Timon na Parmenas na Nikolasname aniji motloma. Nikolas bu Antiok life mago ho na bu Israelbë afenëbo nane. Kwe bu Israelbë afenëbonibë lotu tokwafe esogo tlelele. ⁶ Bu kë tobali ita tële ho, Aposel enënebë naba lime mitlija. Na Aposel ho Gotome gëgali mëtletlëla, kë home lëgaitame nalëgleme. Na bubë toba kë hobë eso mëta gogwa motoletëma, bume kë wege fame aniji motloma.

⁷ Na Gotobë gali li life li life fifiji mëtletlëla. Na Jerusalem lifate mëta, Jisame lowene sle mëgletlabë oneho bu feilawamu fata mëtla. Na lotu lo mëta wege mëglabë ho feilawa mata, Jisame lowene sle mëtletla.

Israelbë afenëboni bu Stivenme bubë lotu eso enëne belëme mëtletlëla, bume gali so namëgëtatlame

⁸ Goto Stivenme tako lëgaitale lalële na tako afutukumu tlële. Këme nëgeme Stiven bu feilawa klelegowa wesibi onehobë naba lime këme blëge blëge lotokwefëme. ⁹ Kwe fli ho bu Stivenbë gali tole hana mëtletla na bume momata mëtletlëla. Kë oneho bu Israelbë afenëbonibë li lotu lo mago. Bu kë lotu lo mēfē lamototla, “Frimanbë lotu lo.”* Kë ho fli bu Sairini lifate na Aleksandria lifate

* **6:9** Friman gali melë galibëme gali mla, “Ho, li hobë wege afina manawa kë fa lëgëtakefëtlebë na tokwafe bubë eso ho, bume jine lelëkakleme, wege jwa manawa tafa nalëgleme.”

mago na fliye bu Silisia na Asia provins mago. ¹⁰ Kë ho Stivenbë gali boblo mägëtatlame fene kwe Gotobë Amtëtomba Stivenme lale lowene tlële na bubë gali boblo hana mëtëtatla. ¹¹ Këme nêgame bu fli onehome uwa-beli baliti mëtëlëma, na megali motloma, “Sobo Stivenme megali saso etatelo, ‘Sebo Stivenme waaholokwane tlola, Mosesname, Gotoname têbo gali latlome.’” ¹² Na kë galina, onehobë, na Israelbë afenëbonibë eso enënebë, na Gotobë galime okokwe moglomabë hobë wame lowene tufiji mëtëtatëma. Na bu Stivenme fame mutuja na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë mëtlesula. ¹³ Na fli home mata mëtlesuma, Stivenme gali so namägëtatlame. Kë enëne megali lamëtla, “Kë ho Gotobë tako lotu lome sisile lalotokwefle. Na Goto Mosesme kë gali toglolebë tafa sle galime mata itaita sisile lalotokwefle. ¹⁴ Sebo bume meaholokwane latlola, ‘Nasaret life mago Jisas bu Gotobë tako lotu lo yayei lotleme, na Mosesbë anebo gali ëtani afuninome kë tëglëmebë hihijika lëleme.’” ¹⁵ Na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne iniwa, Stivenme feilawa wëya mëtletlëla, na bubë wenyane, enselbë wenyane fenene mehwi motlotla.

7

Stiven Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme gali tëtätëme

¹ Na Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho, Stivenme metakune tlole, “Ju lowene lalene? Ebë gali, ho jume kë so mägëtatëyobë, nêgaline o sogëna lamla.” ² Na Stiven Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme megali latlome, “O afani na ayani, sobo aholokwane elo. Ètani, sebobë tako afutukuna Goto, sebobë semle, Abrahamme fata tletle. Kë olëna, Abraham bu Mesopotemia provins mëta mana tafa tle. Bu Haran lifatewa tuguju jwa tle. ³ Na Goto bume megali tlole, ‘Jubë home hune elëme. Na jubë life mata kile elëme. Na jume lebotane gali kë nëtätëbë life elëme ejume.’” ⁴ Na Abraham bubë life, Kaldia, kile tle. Na bu Haran lifate mëta tafa tule. Abraham bolijaya wafi gli tle na Goto, sebo ëje kë tafa nêglabë life elëme jine telëbakle. ⁵ Kwe Goto bume kë lifebë flëke afloko tokwëfo hana tlële. Weye. Hanane. Kwe Goto bume megali slewa latlole, ‘Kwe tokwafe, bo jume ebë life nêglëme. Na kwe kë life melëgëbeme, jubë na jubë bisemleninobë.’” ⁶ Goto bu Abrahamme li galime megali latlole, ‘Jubë bisemlenino bu li life mëta tokwafe nibowai mugulame. Na bu kë life enënebë wege manawa fa mëtakëfëtëname. Na kë bisemlenime têbo mogotomabë tlibutu kënjiji 400. ⁷ Kwe tokwafe bo kë onehome têbo nogotomëme. Na tokwafe bisemleni kë life kile mlame na misiyame. Na ebë life kë nêgebë mëta bome lotu mëlekefëtëname.’”

⁸ Na Goto gali tle, Abraham bubë ato jibo tlë lotleme, na bubë tokwafe fata mëglabë iko nëbalebë ato jibo mata, satëtlë mogotometëmame. Kë yayahuju melëme lëlekuju lëletëmeme, bu Gotobë onehomu mëtabëya mëglamemu. Bu kë yayahuju hwi moglo mana, Goto bu Abrahamme kë gali sle toglolebë galime, ita lowene mletlame. Na tokwafe, Abraham nëbana tle. Bubë weniji Aisak. Kë nëba tobali ita aona olë këniji tètabe na bu kë nëbabë ato jibo mana tlë tètatile. Na Aisak bu nëbana tle. Bubë weniji Jekop. Na bume mata kë fene melë latotle. Na Jekop bubë we ita tële nëbaleme mata melë latotome. Kë we ita tële nëbale kë nëgebë bu sebobë semlenino.

⁹ Jekopbë nëbale, bubë bolijahani Josepme, tako moumou lamëtletlëla. Na tëbo lowene memëtletla. Na bu Josepme, li life mago enëne mëta balitime hihijika mëtla, li hobë wege manawa fa nalëtatleme. Na kë enëne bume Isip lifatewa mëtlelula. Kwe Goto buna mëtëtabo. ¹⁰ Goto bume taitale, na iniwa tëbo wesibi bume kë fata mëtletlebë, Goto bu sle totometle. Bu eso ho Ferobë naba lime tiglibena, Goto bume taitale na lale lowene tlële. Këme nëgame eso ho Fero bume tako tole latletle na bume Isip lifate mago onehome tafa lëglelëmebë eso home aniji tole. Na bubë lo mago iniwa wesibi hwi loglometlebëme mata anijii tole.

¹¹ Tokwafe tako fone Isip lifate mëta na Kenan lifate mëta fata tle. Na iniwa oneho bu tëbo tafa memëtla. Na sebobë semlenino bu hi wesibime afolo mëtla. ¹² Kwe Jekop ebë gali aholokwane tle, hi wesibi Isip life mëta kë mëbe. Na bubë nëbaleme Isip lifewa otome afina jine tlëme, hi wesibi glo namugulame. Na bu mutuja hi wesibi glome. Na hi wesibi glo mutula. Na ita mitisiya. ¹³ Na kë hi wesibi wafi yawe motloma na kwe bu ita mutuja na Josep bubë bolijahanime gali tleme, 'Bo Josep, sobobë keinëba.' Na tokwafe, Isip life mago eso ho Fero, Josepbë ilawa mago enëneme lowene tletëme. ¹⁴ Na kwe Josep, bubë bolijahaninome gali tleme, 'Sobo eyeume. Na sebobë aya, Jekopme gali ejuwelolome. Buna, sebobë ilawa mago onehona, iniwa esijo naegelome, Isip lifateme tafa naegelome.' Na kë enënebë tabëi bu këniji, 75 oneho. ¹⁵ Na kwe Jekop, bubë nëbalena, Isip lifewa mitimiya na këme tafa mëtemola. Na tokwafe buna bubë nëbalena, kë mëta fwa gigli mëtemola. ¹⁶ Na bu mogo, kë mago Sekem lifewa mëtehwoțuja. Na këme matëmatë mëta gogwa mëtetula. Ètani Abraham bu kë matëmatë life, Hamorbë bowenenino mago, balitina fa totle."

¹⁷ Na Stiven ita gali tle, "Ètani Goto Abrahamme megali sle tole, bubë afenëbonime lëgaitametleme

na wame enënebë toba mago nëno lëleme. Na kë olë fata lëgleme lololi lalële. Na Israelbë afenëboni bu Isip life mëta lebutakomu fata mëtla.¹⁸ Na kë nalëwa, tiho eso ho Isip life mëta fata tle. Kwe kë eso ho, Josep ëtani kë fa togotlebë wege, lowene hana tletle.¹⁹ Na kë eso ho bu sebobë semleninome sogëna latlome na tëbo totome. Na bume gali tlome, 'Sobo iko nëbale fufu egelona kwe walujume sahune elekefo, gigli namëglame.'²⁰ Na kë olëna, bota Mosesme mana fu totle. Na bu lalë nëba klisomu fata mototlo. Botana bolijayana hwelutuwa lo mëta aona yeme mëtlëlo.²¹ Tokwafe bume waluju mëta gwa mutujetla. Na eso hobë boko hwi tujuwelële na fa totle. Na bubë nëbaha fata tletë.²² Na Isip life enënebë iniwa lalë lowene, bume okokwe motlola. Na bu gali anisasana anebo gali lëglebë ho tètabe. Na tatako kalëlego wege fa togotlebë afutukuna ho tètabe.

²³ Moses bu nili yafewe tlibutu kënjiji wafi tle na bubë enëneme hwime lowene tle. Kë enëne bu Israelbë afenëboni.²⁴ Na bu fe təkake, na Isip life mago home hwi tlole, Israelbë afenëbo mago ho lime, tēkle totle. Na bu fewa təkakebë na bubë ilawa mago home taitale. Na Isip life mago home mogo nalë tēke tlole.²⁵ Moses bu melowene latle, 'Bubë enëne bume melowene namëgletlame, "Goto bume wafi aniji tlole, bume

lëgaitame nalëglebëme na Isip life mago nëno nalëglebëme." Kwe bu këbëme lowene hana mëtletla.²⁶ Jowafe niwa tēbe na ita Moses tuju. Na bu tlemalë Israelbë afenëboni blalo momogli mëtëto kë labu mëta hwi tlome. Na bu belë tujutëme, bubë wame lëkle nalëgëtatëmeme na gali tlome, 'Hai! Sobo ilawa magofe. Sobo sobolalo memomogli fëyeme etone?'²⁷ Kwe wame kë togotlebë ho, Mosesbë gali fleflesu hana tletle. Këme nëgeme Mosesme so telëkake, na gali metafu tètatile, 'Sebobë eso home na sebobë tafa hwi eglotë nabë home jume ya aniji tolëne?'²⁸ Ju bome gli nalë tēke naeglonëmene, yame Isip life mago home mogo nalë fene tēke tlole? Ju bome melë naegëtanëmenë.'²⁹ Moses kë gali yafe aholokwane tle na bu Midian lifatewa ulime tlëboukaku. Bu kë mëta tako tafa tule. Na mëse sei tlë. Na iko nëbale tēle fata totome.

³⁰ Moses bu kë lifate mëta niliafewe tlibutu kënjiji tafa tule. Na tokwafe, li olëna, Moses ho jwa tabo mëta, Sainai fatini wayo li mëta, tafa tle. Na ahojuna ti tokwëfo hwi telokwakle. Na ensel kë ahoju mëta, Mosesme mana fata tletle.³¹ Moses klelego metletle. Na bu melëme tole tle, lolime hwi sle naloglome na këme nëgeme bu loliwa tuju tle. Na Tako Ho bume megali latlolle,³² 'Bo bisemlenibë, Abraham, Aisak, Jekopnabë Goto.' Na Moses lili tle na ita kë ahoju

hwi loglolebëme uli metletle.
³³ Na Tako Ho gali tlole, 'Jubë juba jibo hohwaga ele. Ebë life ju kë mëta kë eglibebë, ebë bobë life nêgеме. Bo kë mëta tafa nêgelëbë life.
³⁴ Bo Isip life mago oneho, bobë onehome kë tēbo mogotomabëme, wahwi nolomë. Bo bubë elili afëflei lego waaholokwane nolotemë. Èje bo këme netujulë, bume nêgaitamë nanêgelëme, Isip life onehobë toba mago nēno nanêgelëme. Këme nêgеме bo jume gali nolë, ju huju ele. Bo jume Isip lifatewa ita jine nêgelëkakëme.'

³⁵ Ètani, Israelbë afenëboni bu Mosesme boblo lamototla na megali lamotlola, 'Sebobë eso home na sebobë tafa hwi eglotë nabë home, jume ya aniji tolëne?' Kwe kë Moses fwa Goto jine tlële, Israelbë afenëbonibë eso home tafa nalëgletëmeme. Na bume Isip life mago nēno nalëgleme. Goto bume kë ti tokwëfo wayo mëta enselha fata tletle. Na bume kë wegeme mana aniji tlole. ³⁶ Na Moses bume Isip life mago tlelume. Na bu memelë klelegowa wesibi blëge blëge totome. Bu kë klelegowa wesibi Isip life mëta na Winowa Nutu* mëta mata blëge blëge totome. Na bu ho jwa yenëbawa life mëta, niliafewe tlibutu kë asë tēglelëmebë olëna mata blëge blëge totome. ³⁷ Na kë Moses buwa, Israelbë afenëbonime megali latlome, 'Goto, sobobë ilawa mago ho

lime aniji logloleme, bubë gali tē nalëgëtatëyome. Na bo, Gotobë lowene mago gali tē notokweflëbë ho fene tafa nelë, bu mata mefata nalëgleme.' ³⁸ Sebobë semlenino ho jwa tabo elëme mutuja. Na këme loko mutulelëya na Moses buna tafa tlelëme. Na bu Sainai fatiniwa tokwale na Gotobë ensel bume gali mana tlële. Na bu Gotobë gali fa totle. Kë lale galibë seme èhwati tafabëme lëgaitana nalëgleme. Na Moses kë gali seme tlëna.

³⁹ Kwe sebobë semlenino Mosesbë gali boblo lamëtëtatla. Na bu Isip lifatewa, ita muguja namëglabëme, tako tole memëtla. ⁴⁰ Moses bu Sainai fatini mëta mana tafa tole, na Israelbë afenëboni Eronme megali motlola, 'Moses seme Isip life mago kë tēglesunabë, bume fëye wesibi fata loletle nawa. Bu ita hana lëgetujuleme nawa. Këme nêgеме, ju seme fëso li blëge blëge etatëna, na bu Gotoha fata nalëgletëname. Na bu seme lëgaitana nalëgleme na logoutatëna nalëgleme na alëge leb-otane nalëtagutëname.' ⁴¹ Na kë nalë bu bulmakau kleli nëba fëso blëge blëge totle. Na bu kë bulmakau kleli nëba fësime, wesibi ahøjume mëtletla na bu kë sinikibome fleflesu nalëgletëmeme. Na bu tako hi wesibi blëge mototla. Na bu kë blëge mototlabë wesibime mana fleflesu mëtletla. ⁴² Këme

* 7:36 Winowa Nutu bubë weniji.

nëgeme, Goto bume yeolë latletëme. Na bu kliji name, yeme name, sëgetoba name lotu namëgletëmame. Na kë wesibi melë latle, ëtani Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë bogo mëta gali fene tëbe. Kë gali melë, 'Sobo Israelbë afenëboni, sobo ho jwa tabo mëta niliafewe tlibutu këniji tafa tēgelobë, sobo bulmakau kleli na sipsip kleli tētëkle tētakefëyo na ahojume ahojume tlekefo. Kwe sobo këha wesibi bome nane totometëna. Weyewa. ⁴³ Na sobo kë asë eglelëlobë selë lotu lo, bobë lotu lo nane. Weye. Bu sogëna goto Molokbë lotu lo. Na sobo, sogëna goto Refanbë sëgetoba weniyaneha wesibi, asë elelëlo. Sobobë tobana kë blëge blëge egotomobë wesibime fwa lotu eletemo. Këme nëgeme bo sobobë life mago këme hehë nëkaketëyome. Na some Babilon lifate elëme jine nelëkakëyome na sobo Babilon lifate sigli etokwaklome na tafa ekekome.'

⁴⁴ Sebobë semlenino bu ho jwa tabo mëta tafa mëtlana, bu Gotobë selë lo asë lamëtletëkëfëtla. Kë selë lo bu melëme lëlekujutle, Goto bubë ku mëta tētabe tëme. Bu kë selë lo kë gliji mëtëglabë, bu iniwa wesibi Goto Mosesme fene gali tlole, bu këha melë lamototla. Na Goto, Mosesme fene lebotane tētatile, bu këha melë lamototla. ⁴⁵ Tokwafe, kë semleninobë nëbale, bu kë selë lo ita fa mototla, na buna Josuana mitisiya, kë life mago enënebë life wame nagi

hilika mototoma. Na Goto bu kë life mago enëneme hehë tletëme. Na bu kë selë lo kë life mëta lë mototla. Na kë selë lo kë lifeme tlibekëfebë, na eso ho Devit mana fata tle. ⁴⁶ Na Goto Devitme fleflesu latletle. Na Devit Gotome takune tlole, 'Bo jubë tako lotu lo lalowa gliji nëgelëmene, bobë semle Jekophë afenëboni, këme lotu namëglekefëtëyome?' Kwe Goto kë lotu lo glijime ehe hana tlole. ⁴⁷ Kwe tokwafe Devitbë nëba Solomon kë lotu lo gliji tle.

⁴⁸ Kwe tako afutukuna Goto, bu ho tobana gliji mëglabë lo mëta hana tafa lëglekëfeme. Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho fene gali tle. Bu megali latle, ⁴⁹ 'Tako Ho megali lalële, Heven life ebë bobë tafa labu. Na ebë life kë nëgebëye, bo juba këme gogwa nolë. Na bo kë iniwa wesibibë eso ho tafa nëletemë. Këme nëgeme sobo fëye lo gliji egletënamene, bo këme tafa nanëgelëme? Weye. Sobo bome lo habëna gliji egletënamene? ⁵⁰ Iniwa wesibi heven life mago na ebë life mago bowa blëge blëge totomë.'

⁵¹ Na Stiven, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme, gali tlole, "Sobo aholo titiji tabo enënemu. Sobobë lowene bu tëbo lowenewa lëbetëyo, Gotome lowene jwa mëgletlabë enënebë loweneha lëbetëyo. Na sobo Gotobë gali aholokwane hana elolo na esogo hana elelëlotelo. Sobo Gotobë Amtëtomba galibë itaita boblo latlo,

sobobë bisemlenino fene boblo mêtëtatla. ⁵² Sobobë semlenino bu Gotobë lowene mago gali tē mototokweflabë home iniwame, wame lamotlokweŕëma. Ètani, Gotobë lowene mago gali tē mototokweflabë ho fli, bu megali lamëtla, ‘Gotobë lale lowenewa kē esogo lëglelëkefetlebë home, jine lëglëleme.’ Na sobobë semlenino bu kē gali metletëmabë enëneme mogo nalë tëtëkle mêtëtaya. Na Gotobë lale lowenewa kē esogo lëglelëtlebë ho wafi tisi. Na Goto bume flelesu latletle. Kwe sobo bume wame home yo tlo mo na bume mogo nalë tëkle mototla. ⁵³ Goto bubë enselme jine tlëme na bubë gali sebobë semleninome mëtlemä. Na sobo kē gali waaholokwane tletemo kwe sobo esogo hana tlelëtemo.”

Bu Stivenme mogo nalë anijina tëkle mototla

⁵⁴ Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, Stivenbë gali yafe aholokwane motlola. Na enisusumu memëtletla. Na enino kékë memototometla. ⁵⁵ Kwe Gotobë Amtëtomba Stivenme afutuku tlële na bu heven elë hwi tokwake. Na Gotobë tako elulego hwi telokwakëtla. Na Jisame hwi telokwakle, Gotobë tobamu toba elëme tlibetle. ⁵⁶ Na Stiven gali tle, “Aholokwane elo! Bo heven ino tikatabo wafi hwi nololë. Na bo Gotobë life mago home hwi nololë, Gotobë tobamu toba elëme lilibetle.”

⁵⁷ Bu kē gali yafe aholokwane mëtla, na Stivenme tako wame memotlola. Na bu feilawa juwafe mëtla na bubë

tobana aholo titiji mototoma. Na iniwa huhuju mëtëkaka na Stivenme hohwë mëtëlëla. ⁵⁸ Na bume Jerusalem lifate mëglëbo elëme tobana anisasana ki motokouja. Na aniji atome mana sisike mëtletla, bume mogo nalë tëkle namogotlame. Na bume gali kē so mêtëtatlabë ho, bubë matawa mago heletanëno ëho totohwa mototoma na falake hobë elebo lime gogwa mëtla. Kë falake hobë weniji Sol. ⁵⁹ Bu anijina mana tëkle mototla na Stiven Jisame mana megali telokwakle, “O Tako Ho Jisas, ju bobë amtëtomba eli sa no elëtënë.” ⁶⁰ Na bu sëkefo miti tafa tle na feilawa we tlole, “Jisas, bome kē wame moglonabë onehome kofaya asa wame elome, aholokwana sati ele.” Bu kē galime wafi gali tlole na mana tuku tëkake.

8

^{1a} Na Sol, bu Stivenme kē tëkle mototlabë lowenebëme, helawawa latletëme.

Sol, bu Jisame lowene sle mëtletlabë onehome tëbo totome

^{1b} Stivenme kē tëkle mototlabë olëna, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome, Jerusalem lifate mëta kē tafa mëtlabë, kē oneho mëta afina oto mëtla tëbo namëtagumane. Këme nëgeme, Jisame lowene sle mëtletlabë oneho iniwa Jerusalem lifate kile mëtla na Judia provins na Samaria provins li mago life elëme mëtlnëbouja. Kwe Aposel ho buwa, Jerusalem lifate mëta mëtëtabëya. ² Gotobë lale

lowene esogo mëglelëtlabë ho fli, Stiven mogome fa mototla na matëmatë mëta gwa mutujetla na bume tako ye lamëtletlamu. ³ Kwe Sol bu Jisasme lowene sle mëtletlabë onehome tëbo totokwefëme. Bu melatotokwefëme. Bu li lo li lowa fe tokoukefëtëme na onehome kë lo mago nëno tokoukëfe na kalabusu lowa tlelukefëme.

Bu Jisasbë lale gali Samaria provins mëta të mototla

⁴ Jisasme lowene sle mëtletlabë oneho, bwa bwa lifate elë kë mëtlënboujabë, bu Jisasbë lale gali iniwa lifate mëta të mëtëtagutla. ⁵ Filip Samaria provinsbë li lifatewa tuju. Na bu kë life mago onehome ebë gali të tëtätëme, “Jisas bu Goto kë aniji toglolebë ho na nëno lëglebë ho.” ⁶ Feilawa oneho Filipbë gali aholokwane mëtla na bu kë blëge totlebë klelegowa wesibi hwi motlotla. Na këme nëgeme, bubë gali aholo bo sle mëtëtagutla. ⁷ Na bu Filipme mehwi motlola, bu ahwane lebutako onehobë ato mago hehë tletëme. Na kë ahwane aflei tëbowa ëë memëtlële. Na kë onehome lahunewa mototome. Na feilawa oneho, elebo mogo tanënobë na elebo tëbonabë bu lalowa mëtëtabëya. ⁸ Këme nëgeme, ebë life mago oneho bu tako fleflesu këme mëtla.

⁹ Ho li, kë lifate mëta tafa tle, bubë weniji Saimon. Bu itaita humë tlekëfe na memelë olo tlësëme. Na lebutako oneho, Samaria

provins mago, wesibi bu melë kë tëglebëme, klelego memëtletla. Kë ho bu megali latlekëfe, “Bo tako letitabo ho tafa nelë.” ¹⁰ Na letitabo ho fli na manawa oneho, kë hobë gali aholokwaneme, tako tole lamëtla. Na bu megali lamëtla, “Kë ho kë nëgebë, Gotobë tako afutukuna ho!” ¹¹ Bu kë tëglekëfebë wesibime, feilawa oneho klelego lamëtletkefëtla. Na këme nëgeme bubë lowene këme esogo mëtletlekefëtla. ¹² Kwe Filip, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lale gali, të tëtätëme. Na Jisas Klaïs bë lale gali mata të tëtätëme. Na oneho bu kë gali lowene sle mëtletla. Na Filip bume baptais totome. ¹³ Na Saimon bu mata kë gali lowene sle tletle. Na Filip bume mata baptais totle. Na bu Filipna asë mëtelo na iniwa klelegowa wesibi Filip kë totokwefëmebë hwi tlome na klelego metletëme.

¹⁴ Aposel ho, Jerusalem lifate mëta kë tafa mëtlabë, bu meaholokwane mëtla, Samaria provins mago oneho bu Gotobë gali lowene sle lamletla. Këme nëgeme bu Pita name, Jon name këme jine mëtlëma. ¹⁵ Bu Samaria provinswa fwa mutulo, na bu Gotome gali motlolo, bu kë onehome, bubë Amtëtomba lëglëme nalëgleme. ¹⁶ Filip bume ëbame Tako Ho, Jisasbë weniji nawa baptais totome kwe Gotobë Amtëtomba bu belë tigisi tëme hana tle. ¹⁷ Këme nëgeme, bu Gotome afina gali motlolo na mana

toba gogwa motoletēmo na Gotobē Amtētomba bu belē tisi tēme.

¹⁸ Saimon bume mehwi tlo me, bu toba gogwa mētletēmo na Gotobē Amtētomba bu belē tisi tēme. Kēme nēgeme baliti glo tle na Jonna Pitana belē tisi tēme na gali tlo me, ¹⁹ “Sobo kē afutukubē bome enēna. Na bo mata ho lime toba gwa nēgētātēlēna, Gotobē Amtētomba bu belē ligisi tle nalēgleme.”

²⁰ Kwe Pita bume gali tlo le, “Gotobē Amtētomba, Goto manawa kē lēglēnabē, ju balitina hana fa egotleme. Hanane mu. Ju kēha tēbo lowene fēyeme lowene elene? Juna, jubē balitina tēbo life mēta tēbo eglitame. ²¹ Jubē lowene Gotobē naba lime lalowa hana lēbetē. Kēme nēgeme, ju sebona Gotobē wegeme hana wege nēglame. ²² Ju kē tēbo lowenebē aholokwana ti ele, na Tako Hobē gali eholeme, jubē aholabu lowenebē sle nalēgētātēme na aholokwana tilēletēme. Bu jume maninibo lēgletēme nawa na jubē tēbo lowene aholokwana ti lēletēme nawa o hanane. ²³ Bo jume walowene nēletē, mēmaune lowene ju mēta takomu lēbetē. Na ju tetēbo lowene mēta fwa tei tafa elekēfe.” ²⁴ Kwe Saimon, Pitaname Jonname metafu latētātēme, “Sobo Tako Home gali elolo, bome maninibo nalēgletenēme. Na kē tēbo wesibi, sobo bome kē gali eglonabē, bo belē migisitenē jwa namēgletenēme.”

²⁵ Na kwe Pitana Jonna, Jisasbē lale gali tē mētētatemō na Jisas bume melē kē totomebē wesibime gali motlomo. Na tokwafe Pitana Jonna Jerusalem lifatewa mētēyeu. Bu mētēyeubē, na Jisasbē lale gali, Samaria provinsbē fli life elēme, tē mētētāgutemo.

Filip Jisasbē lale gali, Itiopia lifate mago home tē tētatle

²⁶ Gotobē ensel bu Filipme megali tlo le, “Ju sagli elēleme na nēgemowelēme eimeme. Na Jerusalem lifate mago Gasa lifate elē kē lugujubē alēge elēme ejume.” Kē alēge bu ho jwa tabo mēta lēbe. ²⁷ Na Filip fe tēkake na kē alēge elēme time. Bu alēge elēme wafwa temole, na Itiopia lifate mago home, kē alēge mēta hwi tlo le. Bu Itiopia lifatebē gavmanbē letitabo ho. Na bu Itiopiabē eso mēse, Kandasibē baliti tafa tlelēkefēmetēbē ho. Bu Jerusalem lifatewa Gotome lotume tugujubē kē mago tisi, ²⁸ na bubē lifatewa luguju nalēgleme. Bu hos kleli kē kiki mēglebē kalē loha wesibi, wesibi mēta tafa tole. Na bu Gotobē lowene mago gali tē tokweflebē ho, Aisaiabē bogo, hwi tlagwi. ²⁹ Na kwe Gotobē Amtētomba Filipme gali tlo le, “Ju kē kalē loha wesibi, wesibi li elēme ejume. Na ju kalē loha wesibi, wesibina, mēglēbo lēlē eyeu elome.” ³⁰ Na kwe Filip loli elē fēka tokou. Na mana aholokwane tlo le, kē ho bu Gotobē lowene

mago gali të totokweflebë ho Aisaia bogo hwi tlagwi. Na Filip këme takune tlole, “Ju kë gali wayobë lowene laletlene?”³¹ Na bu tafu têtatle, “Ho li bubë wayo galibëme bome okokwe jwa loglonëna, bo habëna lowene sle nëgletelëmene? Ju kalë loha wesibi, wesibi elë lalowa etokwalemene na bona weife tafa nelome.” Na Filip bu kalë loha wesibi, wesibi elë fe tokwake.

³² Gali bu kë hwi toglolëbë, megali lalële, “Bu kë home sei mutujuwelëtëma, sipsip kleli mogo nalë tëkleme fene sei mutujuwelëtëma. Na kë ho bu ëfalëbo ji hana totle, sipsip kleli nëbalebë hobo fene le mëlëmetëma na bu afëflei mëgle jwa.³³ Bume tiniji galina gali motlola. Na bume onehobë gali aholokwane moglomabë ho belëme mëtletlütëma. Kwe bume blawa so mëtëtatla na blawa tëkle mototla. Bume mogo nalë tëkle mototla na bu hana tafa lële. Këme nëgeme bu nëbale tafa jwa këme mletla.”

³⁴ Kë ho kë gali hwi tlole na Filipme mana takune tlole, “Bo jume takune nolë, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, bu yalëme gali tletlene? Bu bume gali tlene o bu li home gali tletlene.”³⁵ Na kwe Filip kë home gali okokwe tlole. Bu Aisaia kë yahi tëglebë wayo gali afina okokwe sle tlole na bu Jisasbë

lale galime mata okokwe tlole.³⁶⁻³⁷ Tlemalë bu kë alëge elëme mëtëyeubëë na tu helefo elë fwa mutulo. Na kë ho gali tlole, “Ju hwi ele, tu ekë lemule. Ju bome lalowa baptais egëtanëmene?”*

³⁸ Na kwe, kë letitabo ho, bu hos kleli kë asë lëglelëlebë home gali tlole, “Ju hos kleli lëkle etle.” Na bu Filipna kë tu elë kle mëtëtëkako na Filip bume baptais tetofakle.³⁹ Na bu tu kile mëtelo na helefowa fe motokoko. Na Gotobë Amtëtomba Filipme kë mago latëglelulewa. Na kë letitabo ho bume ita hana hwi tlole, kwe kë ho bubë lifatewa fle-flesuna tuju.⁴⁰ Na Filip bu Asdot lifatewa hokweinawa lafwawa tule. Na Jisasbë lale gali li life li life meta te tëttagutëme na mana Sisaria lifewa fwa tule.

9

Sol lowene hihijika tle

¹ Kë nalë, Sol bu mana anisasana gali tlekëfe, “Bo, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome, mogo nalë tëbo nogotomëme.” Na bu Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho elëme tujutle,² na bume takune tlole, “Ju Israelbë afenëbonibë lotu lo hwi moglokeflabë home, Damaskus life mëta kë tafa mëglabë, pasë lalowa yahi ekaketëmëmene?” Na kwe Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho pasë yahi

* **8:36-37** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Na Filip gali tlole, ‘Ju Jisame lowene sle egletlena kwe bo jume lalowa baptais nëgëtëme.’ Na bu këme tafu têtatle, ‘Bo wafi lowene sle nëletelëfe, Jisas Klais bu Gotobë nëba.’”

tletëme na Solbë tobame tlele. Kë pasë megali lala, “Sol, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome hwi loglomena, kwe lalowa fafa malële na kalabusu lowa sike malële na Jerusalem lifatewa sei lëlëkakimeme.”³ Na këme, Sol Jerusalem lifate kile tle na Damaskus lifate elëme tuju. Bu Damaskus lifatewa tuhu lëgleme kofene, na heven life mago elulego mana hokweinawa lafatawa tletle na bume ini lamuwa totle. Kë elulego takomu.⁴ Na Sol lifeme latitigowa. Na bu li hobë we lego aholokwane tlole na bu këme gali tlole, “Sol, ju bome fëyeme tëbo etakefëne?”⁵ Na Sol takune tlole, “Tako ho, ju yalëne?” Na bu tafu tëtatlë, “Bo Jisas, ju bome tëbo latakefëne.”⁶ Te! Huju ele. Na Damaskus lifate elë ejume na këme eoutabeme. Na ho li jume gali loglëme na ju kë iniwa gali saesogo sle elelëmetle.”

⁷ Solna kë mutujabë ho klelego memëtletla, na gëgali hana mëtla, ëfasuna tafa mëtla. Bu gali lego aholokwane motlola, kwe kë home hwi hana motlola.⁸ Na këme, Sol huju tle na bubë naba yafe tika totome kwe bu wesibi hwi hana tlome, bubë naba kilego mëtletleme nëgeme. Këme nëgeme bume tobame fa mototla na Damaskus lifatewa nasi mëtëtagula.⁹ Bu naba kilego tabo tëgëtabebë aona olë latle. Na kë aona olëbë bu hi jwa tafa tle.

¹⁰ Na Jisame lowene sle lëgletlebë ho li, Damaskus lifate mëta tafa tle. Bubë

weniji Ananaias. Na bu nimitelë hwi tle, na Tako Ho Jisas bubë weniji fë tëtatlë, “Ananaias.” Na Ananaias tafu tëtatlë, “Tako Ho, bo mana ekë.”¹¹ Na këme, Tako Ho, megali tlole, “Ju huju eleme, na alëge mefë lamotla, Ininiwa alëge, ju kë belëme ejume. Na ju Judasbë lowa ejume na ho li Tarsus lifate mago kë mëta tafa lële na ju takune eletleme, ‘Tarsus life mago ho hameta lëtabene bo hwi nanoglolëme.’ Kë hobë weniji Sol. Bu Gotome mana kë gëgali lëlelëkefle.”¹² Kë ho bu nimitelë mehwi tle. Li ho, bubë weniji Ananaias, bu tëkaklutle na bubë toba gogwa toletle, bu naba tika namëgletleme.”

¹³ Na Ananaias bubë gali metafu tëtatlë, “Tako Ho! Lebutako oneho, kë hobë lakaleme wagali motlona. Bu Jerusalem lifate mëta, jubë onehome memelë tëbo wesibina tëbo lamotkwefëma.”¹⁴ Na ëje bu Damaskus lifatewa tisi, jume kë lotu mëgletëyobë onehome kalabusu nalotomeme. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso ho bu wesibi kë ho melë nalëglebëme halawa lamëtletla.”¹⁵ Kwe, Tako Ho, bume gali tlole, “Ju Sol belë eiju. Kë ho bu bobë wege home fata lëgleme. Bo bume wafi aniji tlolë, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, na bubë eso enëneme na Israelbë afenëbonime, bobë gali tle nalëgëtatëmeme, na bu bome lowene sle mëletëname.”¹⁶ Na

bo bume meolafa nētatelēme, ‘Bu bobē galiwa tē logotlena, memelē tetēbo wesibi bume fata mēgletleme.’”

17 Na Ananias, Sol kē tafa lēglebē lowa tuju. Na lowa tēkaklu. Na Solme toba gogwa toletle na megali latlole, “Afa Sol, Tako Ho Jisas bu jume alēge mēta olafa tletē. Na buwa bome jine lelēfakēnē, jubē naba tika namēgletēme na Gotobē Amtētomba ju belē naligisitēme.”¹⁸ Ananias kē gali wafi yawe tole, na hokweinawa, mo lēnēboha wesibi, Solbē naba mago mititigo tle na bu ita hwi tekake. Na bu huju tle na Ananias bume baptais tole.^{19a} Na tokwafe Sol hi wesibi hi tle na afutuku bume ita tisi tle.

Sol Jisasbē lale gali Damaskus lifate mēta tē totle

19b Sol Damaskus lifate mēta, Jisame lowene sle mētletlabē onehona fli olēwa tafa mēta.²⁰ Na kwe, bu Israelbē afenēbonibē lotu lowa mana latujuwa, na gali metē latētātēme, “Jisas bu Gotobē nēba.”²¹ Iniwa ho, Solbē gali kē aholokwane motlolabē, klelegomu memētla. Na bu megali lamētla, “Kē ho kē nēgebē, Jisame kē lotu mētlekefētlabē onehome, tēbo totokwefēmebē ho. Bu Jerusalem lifate mēta melatotokwefēme. Na ēje ebelē kē ligisibē mata, kalabusu lowa nalēglelumeme, na bume lotu lo mēta wege mēglabē eso ho belē lēglelume nalēgleme, Jerusalem lifatewa.”

²² Kwe Goto Solme afutuku tlēle na bu kē afutukuna Israelbē afenēbonime, Damaskus life mēta kē tafa mētlabē, kalēlego gali tē tētātēme. Sol megali slemu latlome, “Goto Jisame kē aniji toglolebē, bubē onehome nēno nalēglebēme.” Israelbē afenēboni, Solbē gali yafe aholokwane motlola. Bubē gali habēna tafu mēgētātlamene? Bu gali olafa slemu tēgētātēmeme nēgeme.

Israelbē afenēboni bu Solme wame motlola

²³ Lebutako olē wamutuju na Israelbē afenēboni loko mētletlēya na gali sle mototla, Solme mogo nalē tēkle namogotlame.²⁴ Kwe Sol bume kē fa mētētātlabē gali waaholokwane tletēme. Na Israelbē afenēboni, olēli olēli na klabē, Damaskus lifatebē lēglesibē ino ēfo li mēta, sei mētlēkefētla, Solme mogo nalē tēke namoglolame.²⁵ Kwe klabē kuna, Solbē yabeni, bume kē lifate mago tako lēglesibē mēglēbo li elē mitilekola. Na Solme tatijihā wesibi mēta tuku mētla na bu kē mēta tafa tokoke na tabana kesi mototla, na kē manogwa lēglesibē mēglēbo elēme alabusu tuku mētēmalitaya. Na bu mana tuju.

Sol Jerusalem lifate mēta tafa tle

²⁶ Tokwafe, Sol Jerusalem lifatewa tuju, Jisame kē lowene mēgletlabē enēnena loko namēglame. Kwe bu iniwa uli lamētletla na melowene lamētletla, “Bu Jisame lowene lēgletlebē ho

nane.” ²⁷ Kwe Barnabas Solme lataitale, na Aposel ho belë sei tlële. Na bume gali tlome, “Sol Tako Ho Jisame alëge mëta wafi hwi tlole. Na Tako Ho Jisas bume wagëgali tlelële. Na Sol mata, Damaskus lifatebë onehome, Jisasbë gali të têtatëmebëme, uli hana tle.” ²⁸ Barnabasbë gali aholokwane motlola na Aposel enëne lowene mëtla, “Nëgalife.” Këme nëgеме, Sol bu Aposelna, Jisame kë lowene mëgletlabë onehona iniwa tafa mëtla. Na buna iniwa Jerusalem lifate mëta asë mëtla. Na bu Jisasbë gali onehome të têtatëmebëme uli hana tle. ²⁹ Na bu Israelbë afenëboni flina, Grik gali kë lowene mëtlabë, Jisasbë galime gëgali tlelëme na bume momata lamëtletlëla. Kwe bume melowene mëtletla, “Sebo habelë nogotlamene, bume mogo nalë tëke nanogotlamefe?” ³⁰ Jisame kë lowene mëgletlabë oneho kë wame gali aholokwane mëtla, na bu Solme Sisaria life elëme mëtlelula na Tarsus life elëme jine mëtelëkakla.

³¹ Na kwe kë nalëwa, Jisame kë lowene sle mëgletlabë oneho, Judia provins na Galili provins na Samaria provins mëta lalowa tafa mëtla. Ho bume hana tëbo totome. Na Gotobë Amtëtomba bume afutuku tlëme. Na iniwa bu itaita Jisasbë tolewa esogo mëtlelëkefëtle. Na lebutako oneho bu Jisame lowene sle mëtletla.

Pita Ainiasme sle totle

³² Pita li life li life elëme asë tëbelëfa. Na bu Lita lifewa tuju na kë life mëta, Gotobë onehona tafa mutula. ³³ Na bu kë life mago ho li hwi tlole. Bubë weniji Ainias. Bubë iniwa elebo mogowa. Bu tégëbe tégëbewa latle. Na bu toballi ita aona tlibutu kënji melë latle. ³⁴ Na Pita bume megali latlole, “Ainias, Jisas Klais jume elë sle lëgetame. Ju huju ele na jubë ni labuku mana hohlo etleme.” Na bu hokweinawa huju tle. ³⁵ Na iniwa oneho, Lita na Saron lifate mëta kë tafa mëtlabë, Ainias kë sle tégëbëme hwi mëtla na Jisame lowene sle mëtletla.

Pita Tabitame gli mago huju tëtamë

³⁶ Jisame lowene sle egletlebë mëse li, Jopa lifate mëta tafa tle. Bubë weniji Tabita. Bu Grik galina bubë weniji mefë lamëtëtaya, Dorkas. Iniwa olë bu iniwa onehome taitakefëme. Na bu wesibi jwa onehome, hi wesibi na fli wesibina mata tlëkefëme. ³⁷ Na kë olëna, bu atowelili tle na gli tle. Na bu mogo tuna swa mëtëtaya. Na matawa kë ke togolebë lo ke mëta gwa mototaya. ³⁸ Jopa life bu Lita life li mëta lëbe. Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho gali meaholokwane mëtletla, Pita Lita life mëta tafa lële. Këme nëgеме bu tlemalë home, Pita belë këme jine mëtlëma. Bu Pita belëme fwa mutulo na bume megali motlolo, “Ju sebobë lifewa hokweinawa saesi. Ju ahuta asa ele.” ³⁹ Na Pita kë tlemalë

hona mutuja. Na bu kë lo elême fata tle. Na matawa kë ke togolebë lo kewa sei motowelëlo. Na seiju one iniwa, Pita belême mitisitla na ye mëtlekefëya. Na Tabita, tuja ato mana tëtabena, kë susu totomebë ëho, Pitame lebotane mototometla. ⁴⁰ Na Pita bu iniwa onehome kë mago hehë təkaketëme. Na sēkefo miti tafa tētəkake. Na mana Gotome gēgali tlelėkagle. Na kë gēgali yawe tlole, na bu kë mëse mogobë li elême swaya tokoke na gali tolë, “Tabita, ju huju ele.” Na kë mëse naba hobo tika totome na Pitame hwi tlole na huju tle na tafa təkake. ⁴¹ Na Pita bume tobame fa tētamë na huju tetokwakë na bu hujuna tlibe. Na Pita, seiju oneme na Jisame lowene sle mëtletlabë onehome, gali telokwakëme, migisitla namēglame. Na bu bubelë mitisitla. Na bume lebotane tētātëme, Tabita tuja ato mana ekëne. ⁴² Na kë gali, Jopa life mëta asë tēbelëfatle. Na lebutako oneho Jisame lowene sle mëtletla. ⁴³ Na Pita Jopa life mëta lebutako olë tafa tle. Bu ho lina tafa mëtelo. Bubë weniji Saimon. Kë ho kë nëgebë, bulmakau kleli jibo slesle totokwefëmebë ho, kibo mëgle lime.

10

*Ensel Korniliusme fata tle-
tle na bume gali tlole*

¹ Ho li, Sisaria lifate mëta tafa tle. Bubë weniji Kornilius. Kë ho bu Rom life gavmanbë, wame home boblo

mogotomabë enënebë eso ho. Na bu we lujafe we wame home boblo mogotomabë enëneme tafa tlelême. Kë enëne, bu Itali lifate mago enëne. ² Kornilius bu Gotobë tolewa esogo tlelëkefëtle. Na buna, bubë nona, nëbalena, na bubë lo mëta kë tafa tēglelëmebë enënena, Gotome lotu melekefëtle. Bu Israelbë afenëboni, wesibi jwa kë tafa mëtlabëme, taitakefëme na baliti tlëkefëme. Na bu Gotome itaita gēgali tlelëkefle. ³ Olë li, taboklë kljina, bu Gotobë enselme nimitelëha wesibina hwi tlole, bubë lowa təkaklitle. Na bume megali latlole, “Kornilius!” ⁴ Kornilius enselme hwi tlokweflebë na uli metletle na gali tlole, “Tako ho, fëyemene?”

Na ensel këme gali tlole, “Ju Gotome kë gēgali eglelëkeflebë, bu kë gali waaholokwane lolokwefë. Na ju wesibi jwa enëneme, wesibi kë eglëkefëmebëme, Goto wahwi lolotë na bu jume tako fleflesumu lalëletë. ⁵ Eli ju ho flime Jopa lifewa sajine elême, ho lime hohwi namugutatlame. Bubë weniji Saimon na bubë li weniji Pita. Na bume, gali mujelëlame, ju belë ligisitë nalëgleme. ⁶ Na kë ho, bubë wenisa Saimonbë lo mëta lëtabe. Kë ho bu bulmakau kleli jibo sle sle lotokwefëmebë ho, kibo mëglelime. Bubë lo nutu helefo li mëta lilibetle.”

⁷ Ensel Korniliusme wafi gali tlole na kile totle. Na Kornilius bubë tlemalë wege home na jowa wame boblo

logotlebë home gali telok-wakëme, bu belë migisitla namëglame. Kë wame boblo logotlebë ho mata Gotobë tolewa esogo tlelëkefëtle. Na bu Korniliusme feilawamu taitakefle. ⁸ Aomalë mitisitla na Kornilius iniwa wesibi bume nimitelë mëta kë fata mëtletlebëme gali tleme. Na kë aomalë home Jopa life elëme jine telëkakëme, Saimon Pitame hohwi namugutatlame.

Pita nimitelëha wesibi hwi tle

⁹ Kornilius kë jine tēglëmebë ho mutuja na alëge mëta jowa klabëwa ni mëtebëya na ita kë mago huju mëtla na mutuja. Mutujabë na kliji ku mëta tlibe bu Jopa lifate lololi mototla. Na kë olëna, Pita matawa kë ke togolebë lo ke elë tokwale, Gotome gëgali nalëglelëleme. ¹⁰ Pita bu fone latle na hi wesibi hime tole tle. Bu hi wesibi mana sle mototok-wefëma na bu nimitelëha wesibi hwi tle. ¹¹ Na matafa inoha latikawa tēkakettle na tako lablab ëhoha wesibi kë mago tuku tēmalitlatle. Nilina taba kë ëho mëta jejelë wako elëme këkesi mëtletle na mana tuku tēmalitlatle. ¹² Kë ëho mëta, memelë kleli na memelë taiju na memelë tato na memelë fole kë mëta motowelibe. (Israelbë afenëboni bu këha wesibi hana hihi mëlekefëya. Bu melowene lamëtla, “Bu kë wesibi hi mëglana kwe bu Gotobë naba lime tēbo miglitayame.”) ¹³ Na Pita gali lego aholokwane tle na megali tlole, “Pita ju huju

elëme na kë hi wesibi tētëkle etame na hi elëme.” ¹⁴ Kwe Pita gali tle, “Weye. Tako Ho, bo hanane mu hi nēgelëme. Sebo, Israelbë afenëboni, këha wesibi hihi hana nēlekefëya. Sebo melowene nanëla, ‘Ebë wesibi hi nēglana kwe sebo Gotobë naba lime tēbo nanilitaya.’ Bo ëtani kë nēgebë na ëje mana ekë bo këha wesibi hihi hana nelë.” ¹⁵ Na kë ëfalëbo lego Pitame ita gali tlole, “Wesibi Goto megali kë lëglebë, ‘Ebë lale hi wesibi,’ ju megali asa ele, ‘Ebë tēbo hi wesibi.’ Weye.” ¹⁶ Na kë gali lego kë galime aowafe gali tlole na mana kë ëho matafa elëme lakiwa tokwale.

¹⁷ Na Pita kë nimitelë mana lowene tlekefëtlebëë na Kornilius kë jine tēglëmebë ho mana fata mëtëkakija. Bu fli home afina metakune motloma, “Saimonbë lo hametane?” Bu mitisiya, na Saimon këme tafa tēglebë lo ino ëfome mitejuwelikwëya. ¹⁸ Na gali motloma, “Saimon Pita ebë lo mëta mana tafa lëlene o hanane?” ¹⁹ Pita bu kë nimitelë gali mana lowene tlekefëtlebëë na Gotobë Amtëtomba bume mana gali tlole, “Aholokwane ele! Jume aomalë ho jume kë hohwi mëtagitëyo. ²⁰ Ju huju elëme na kë home esune eglëmebëme kle etëkakeme na buna eyeume. Ju buna egëyeume tutune asa ele. Bo jine nelëbakëmetë.”

²¹ Na kwe Pita kë ho belë kle tētëkake na gëgali tlelëme, “Sobo kë hohwi etatelobë ho, ta bo ekë. Sobo fëyeme esijone?” ²² Na bu megali

mëtla, “Wame home boblo mogotomebë enënebë eso ho, Kornilius, bu jine telëbakëna. Bu lale lakalena homu na bu Gotome lotu lëlekefëtlebë ho. Na Israelbë afenëboni iniwa melowene lamletla, ‘Bu lale lakalena homu.’ Na Gotobë ensel bume wagali tlole, ‘Ju ho flime, Jopa lifewa jine elëkakëmeme, Saimon Pitame ju belë mëglesula namëglame. Na ju bubë gali aholokwane naeglotleme.’”²³ Na Pita kë aomalë home lowa nëno tle na këme weife ni tlebëme. Na olobalë bu nani kë mago iniwa mutuja. Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho fli, Jopa life mëta kë tafa mëglabë mata bume esogo mëtletlëma.

Pita Korniliusbë lowa tuju

²⁴ Bu mutujabëë na alëge mëta ni mëtebëya. Na li olëna Sisaria lifatewa fwa mutula. Korniliusbë ilawa mago enënename, na bubë yabeni-name, bu wafi gali tlagume. Na bu wafi loko mëtëkakija na Pitame mana hwi mëtletla.²⁵ Pita Korniliusbë lowa fata tule na lowa tëkaklu. Na Kornilius, Pitabë li elë tisi tle na sëkefo miti tafa tletle na Pitame lotu tletle.²⁶ Na këme Pita huju tetëbakle na gali tlole, “Ju huju ele. Bo melë, howa, ju fenene. Ju melë asa ele.”²⁷ Na Pita buna gëgali mëtelobë na oneho buna iniwa kë mitisiyabë lowa mëtëkakluja. Na Pita këme hwi telujuwelëme, lebutako oneho loko mëtelujuwelëya.

²⁸ Na Pita bume gali tlome, “Sobo walowene elo. Sebo Israelbë afenëboni kwe

memelë nanëla, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënenana hana loko nëglelëyame na sebo buna hana tafa nëglame. Kwe Goto bome melebotane latëtatenë, bo melowene asa manelë, ‘Fli enëne bu Gotobë naba li mëta tëbowa mëtabëya.’ Weye.²⁹ Këme nëgeme, sobo kë gali tëgelokwakë nabë gali hana boblo nëtatëyo, bo hokweinawa këme tisi. Na bo some takune nëlëyo. Bome sobelë nigisibëme, fëyeme gali telokwakënanë?”

³⁰ Na Kornilius bu këme gali tle, “Aona olë wamutuju, wesibi bome mana fata tletenë. Kë wesibi melë latle. Taboklë klijina, ebë fenene, bobë lo mëta tafa telë na Gotome gëgali tletlëlë. Bo Gotome gëgali tëglelëlëbëë na mana ho li bobë lime latlikakiwa. Bubë ëho kliji fene u tletle.³¹ Na bu gali tle, ‘Kornilius. Ju Gotome kë gëgali eglelëkeflebë, bu waaholokwane lolë. Na ju wesibi jwa enëneme, wesibi kë eglëkefëmebëme, Goto wahwi lolë.³² Na ju ho flime Jopa lifewa sajine elëkakëme, na Saimon Pitame nagali mugujelëlame, ju belë nalgisi tème. Kë ho, bowenisa Saimonbë lo mëta tafa lële. Kë Saimon bulmakau kleli jibo sle sle lotokwefëmebë ho, kibo mëglelime. Bubë lo nutu helefo li mëta lilibetle.’³³ Këme nëgeme, bo fli home ju belë hokweinawa këme jine telëkakëmë. Na ebë lakale, ju yaha esitënamu. Na ëje sebo iniwa Gotobë naba lime ekë nëtabëya nëtabëya. Na Tako

Ho jume kë tëglëbë gali, sebo aholokwane nanëgletlame.”

Pita Korniliusbë lo mëta gali të totle

³⁴ Na kwe Pita megali latle, “Nëgalimufe. Bo walowene nelë. Habëtabo onehobë, Goto iniwa metole lalëletëme. Bu Israelbë afenëbonime fwa nane tole lëletëme. ³⁵ Iniwa oneho, Gotome lotu mëlekefëtlana na lale lowenewa esogo mëlelëtlana, kwe Goto këha onehome tole lalëletëme na lalaitame. ³⁶ Goto seme Israelbë afenëbonime kë lëglë nabë gali, sobo wafi lowene eletelo. Na kë lale gali melë lëgëbetle lalële, ‘Jisas Klais bu iniwa onehobë eso home tafa lëletëmeme. Jisas seme kaiselo laitakefëna, sebo Gotona yonane nanëglabëme.’ ³⁷ Sobo walowene elo. Ètani, Jon bu gali të tëtätëme, baptais namëglame. Na bu lebutako onehome baptais totome. Jon bu onehome wabaptais totome na mana kë olëna Jisas Israel life mëta lebutako wesibi totometëme. Kë wesibi bu Galili provins mëta afina oto tle. Sobo kë wesibime wafi lowene eletelo. ³⁸ Sobo ebë walowene elo. Goto bu Nasaret life mago Jisame aniji tole na bubë Amtëtomba na tako afutuku bume tlële. Na Jisas bu kë afutukuna li life li life asë tëbelëfa na onehome taitame. Goto buna tafa mëtëgelome nëgëme, na iniwa oneho Satan kë yage totomebë, bu iniwa wasle tëtägume. ³⁹ Na iniwa wesibi, Jerusalem lifate mëta na

Israelbë afenëbonibë li life li life mëta, Jisas melë kë totomebë, sebo wafi hwi tloa. Na wesibi melë kë totomebë, kë gali këme të nëtatla. Na bume mogo nalë ti mëta bu mëtla. ⁴⁰ Kwe tële olë mutuju na aona olëbëna Goto bume gli mago mana huju tole. Na bume olafa tëtägutëme, oneho hwi namoglolabëme. ⁴¹ Kwe Israelbë afenëboni iniwa, bume nane hwi motlola. Weye. Goto ëbame sebo Aposel home waaniji tlome, bume ita hwi namoglolame na bubë gali të nanëgëtatlame. Na bu matëmatë mago huju tëglëna, sebo buna hi tla. ⁴² Na bu seme anisasana gali tlon, bubë lale gali iniwa onehome të nanëgëtatëmame. Na sebo onehome metë sle nanëgëtatëmame, ‘Goto Jisame waaniji tole, gigli mëtlabë onehobë lowene na mana tafa mëglabë onehobë lowene abiabi hwi lolotëmeme na mana lëselokwame.’ ⁴³ Ètani, iniwa Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho, Jisame megali lamëtletla, ‘Iniwa oneho ebë home kë lowene sle mëgletlabë, Goto bubë tëbo lowenebë aholokwana ti lëgletëmeme.’”

Gotobë Amtëtomba Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belë tisi tëme

⁴⁴ Pita gali mana të togotlëbë, na Gotobë Amtëtomba, Gotobë gali kë aholokwane mëglabë onehome mana tisi tëme. ⁴⁵⁻⁴⁶ Këme nëgëme bu lili anigawa galina gëgali mëtla

na Gotome bibita mototla. Kēme nēgeme, Jisame lowene sle mētletlabē oneho, Pitana kē mitisiyabē, hwi motloma na klelego memētletēma na megali mētla, “Hwi elo, Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē oneho, Goto bubē Amtētomba bume walēlēme.” Na Pita bume megali latletēme, ⁴⁷ “Gotobē Amtētomba kē enēneme wafī lisitēme bu ēbame seme fene tisitēna. Ho seme ebē onehome tu mēta baptaisme hana lēkle mēgētaname. Bo melowene nanelē, ‘Sebo bume lalowa baptais no-tomame.’” ⁴⁸ Na Pita kē onehome megali latlome, “Sobo Jisabē wenijina bap-tais elomo.” Na Pita bume baptais totome. Na bu Pitame takune motlola, buna habenuju olē tafa namēglame.

11

Pita bume kē fata tēgletlebē wesibime gali tlome

¹ Aposel ho na, Jisame lowene sle mētletlabē oneho flina, Judia provins mēta kē tafa mētlabē, bu megali aholokwane mētla, Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē enēne, Jisabē gali lowene sle lamēlētla. ² Pita Jerusalem lifatewa tugujuna, na Jisame lowene sle mētletlabē oneho flī bume wame gali memotlola. Kē enēne bu melowene lamētla, “Bu ato jibo tētlē mogotomabē lakale esogo sle mēglelēlabēme feilawa afutuku mētla.” ³ Bu megali motlola, “Ju ato jibo tētlē jwa motomabē hobē lowa

fēye esome tēkaklune na buna fēyeme hi telulone?”

⁴ Na kwe, iniwa wesibi bume kē fata mētletlebē, Pita kēme gēgali tle. Bu megali tle, ⁵ “Bo Jopa life mēta tafa telē na bo Gotome gēgali tēglelēkeflēbēē na bo nimitelēha wesibi mana hwi telē. Bo tako lablab ēhoha wesibi hwi tlolē, matafa mago tuku tēmalita. Nilina taba kē ēho mēta jejelē wako elēme kēkesi mētla na mana tuku tēmalita. ⁶ Bo kē wesibi lowene sle nanēgletemēme na bo kē ēho elēme mana hwi sle telokwaklē. Na bo mehwi tloṁē, memelē tbaluku kleli na memelē waluju mago kleli, na memelē tato na memelē taiju na memelē fole. Israelbē afenēboni bu kēha wesibi hana hihi mēlekefēya. ⁷ Na ēfalēbo lego bome megali tlonē, ‘Pita ju huju ele na wesibi tētēkle etamē na hi elēme.’ ⁸ Kwe bo megali telē, ‘Tako Ho, bo hanane mu hi nēgelēme. Sebo, Israelbē afenēboni, kēha wesibi hihi hana nēlamu. Sebo melowene nanēla, “Kē wesibi hi nēglana kwe Gotobē naba lime tēbo nanilitaya.” Kēme nēgeme kēha wesibi hi hana telē, bo ētani kē nēgebē na ēje mana ekēne.’ ⁹ Kwe kē ēfalēbo lego heven life mago ita megali tle, ‘Wesibi Goto megali kē lēglebē, “Ebē lale hi wesibi,” ju megali asa ele, “Ebē tēbo hi wesibi.” Weye.’ ¹⁰ Goto kē galime aowafe gali tle na kē ēho matafa elēme ita mana ki tokwake.

¹¹ Kē olē nawa, aomalē ho, sebo kēme tafa tēglabē

lowa mitisiya. Sisaria lifate mago ho li, bo belème jine telëbakème. ¹² Na Gotobë Amtëtomba bome megali tlonë, 'Ju kè enënena egëyeubème, tutune asa ele. Buna lalowa eyeu.' Na ebë tobali ita jowa afanino kè mëglijabë, bu mata iniwa Sisaria lifatewa bona tuja. Na seme kè gali tégelëbakënabë hobë lowa tækakluja. ¹³ Na bu seme megali latlona, 'Ensel bobë lowa tækaklë na kème tlibe na megali tlonë, "Ju ho flime Jopa lifewa sajine elëkakème, ho lime hohwi namugutatlame. Bubë weniji Saimon Pita. Na bume gali mujelëlame, ju belë naligisitème. ¹⁴ Na kè ho jume na jubë lo mëta kè tafa mëglabë enëneme gali të nalëgëtatëmeme. Sobo kè gali aholokwane elëlome na Goto some nëno lëleme." ¹⁵ Bu nimitelë gali kè të togotlebë wayawe tlole, na bo mana gali tëme ototelë. Bo gali tokwafe kofene të tëtagulë, na mana Gotobë Amtëtomba bume tisi tëme, seme ëbame otome fene tigisi tënabë. ¹⁶ Na, Jisas ëbame seme kè gali toglonabë gali bo ita lowene tletelë. Bu megali latlona, 'Jon onehome tu mëta baptais totome, kwe tokwafe Goto bubë Amtëtombana baptais lëgëtome.' ¹⁷ Èbame sebo Tako Ho Jisas Klaisme lowene sle tletla na Goto bubë Amtëtomba seme tlëna. Na kè fenene Goto kè enëneme bubë Amtëtomba tlème. Bo melowene nanelë, 'Kè wesibi ebë Gotobë wesibi. Na bo Go-

tome hana boblo nogotlème na bubë tole hana lëkle nëgëtatelème. Goto bume kè totometëmëbë wesibime lëkle hana nogotomème."

¹⁸ Na kwe, bu Pitabë gali yafe aholokwane mëtla. Na bume kè wame motlolabë lowene latliwa tëtetème. Na bu Gotome bibita mototla na megali lamëtla, "Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, Goto ino tika tëtätème, bubë tèbo lowene aholokwana ti mëglabème na unaunalème lale tafa mëglabème."

Antiok lifate mago oneho, Jisame lowene sle mëtletla

¹⁹ Èbame, Stivenme mogo nalë kè tëkle motolabë olëna, Israelbë afenëboni fli bu Jisame kè lowene sle mëtletlabë oneho flime mana tèbo mototoma. Kème nëgème, bu mago lebutako, li life li lifewa mitliwaya. Bu Fonisia provinswa, na Saiprus afayowa na Antiok lifatewa memitliwaya lamëtla. Na bu Jisasbë lale gali mana të mëtëtagutëma. Kwe Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme gali hana të mëtëtatëma. Weye. Bu Israelbë afenëbonime fwa të mëtëtagutëma. ²⁰ Kwe bu mago ho fli, Saiprus afayo mago na Sairini lifate mago, Antiok lifatewa mutuja na Tako Ho Jisasbë lale gali Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme të mëtëtatëma. ²¹ Na Tako Hobë afutuku bu mëta tëtetème na bu kè afutukuna Jisasbë lale gali të mëtëtatëma. Kème

nëgeme lebutako oneho Jisame lowene sle mëtletla na bubë tëbo lowenebë aholokwana ti motokouja. Na Jisabë lowenewa esogo mëtletlëta.

²² Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho, Jerusalem lifate mëta kë tafa mëglabë, kë gali aholokwane mëta na bu Barnabasma Antiok lifatewa jine mëtelëkakla. ²³ Barnabas Antiok lifatewa tuhu tule na mehwi tleme. Goto kë onehome ululu sle totome na lataitame. Na bu këme tako fleflesu latletëme. Na bume lale galime meokokwe tleme, “Sobo Tako Ho Jisame unaunalëme lowene sle eglekefëtelome na bubë lowenewa esogo elelëkefëtelome.”

²⁴ Na Barnabas bu lale homu nëgeme. Na Gotobë Amtëtombabë afutuku bu mëta feilawa tëtabetle. Na bu Gotome feilawamu lowene sle tletle. Na këme nëgeme feilawa oneho bu Jisame lowene sle mëtletla.

²⁵ Na kwe, Barnabas bu Tarsus lifatewa tuju, Solme hohwi nalugutatleme. ²⁶ Bu hohwi tëttagutlebëë na Solme mana hwi tujuwelële. Na no tlële na Antiok lifatewa elebo nagi tlesule. Na tlemalë, Jisame lowene sle mëtletlabë onehona, kë lifate mëta kë tafa mëtlabë, jowa tlibutuna loko mëtlelëkefëya na Gotobë gali okokwe motlokefëmo. Na Antiok life mëta, bu Jisame lowene sle mëtletlabë onehome, afina mefë lamotoma, “Kristen.”

²⁷ Kë nalëwa, Gotobë lowene mago gali të motokweflabë ho fli, Jerusalem

lifate mago, Antiok lifewa mitisiya. ²⁸ Na Gotobë

lowene mago gali të totokweflebë ho li, bubë weniji Agabus, bu Kristen onehobë naba li mëta hujuna tlibe na Gotobë Amtëtombabë afutukuna megali tleme, “Tako fone, iniwa life mëta fata lokoume.” Na tokwafe, Sisar Klodius eso home tafa tëglena, kë fone mana fata tokou.

²⁹ Kristen oneho, Agabusbë gali aholokwane motlola. Na bu gali sle mototla. Kristen oneho flime, Judia provins mëta kë tafa mëglabë, balitina mëgaitama namëglame. Na jowa jowa ho, bubë baliti musu niji loko mëtëtaya. ³⁰ Na bu Barnabas na Solname jine mëtelëkakëma. Na bu kë baliti, Kristen onehobë letitabo home mëtehoutemo na mutujuwelëmo.

12

Eso ho Herot, Jemsme mogo nalë tëke tlole na Pitame kalabusu lowa tuku tle

¹ Na kë nalëwa, eso ho Herot bubë wame home boblo mogotomabë enëneme gali tleme, Kristen oneho flime tëbo namëtagumame.

² Na bu li home gali tlole, na bu Jonbë bolijamome, Jemsme kosina mogo nalë tëke tlole. ³ Herot bu mehwi latlome, Israelbë afenëboni kë wesibime fleflesu lamëtla. Këme nëgeme, bu Israelbë afenëbonibë tako lotu olëna, bubë wame home boblo mogotomabë enëneme gali tleme, Pitame kalabusu lowa tuku namëglame. Israelbë

afenëboni, kë tako lotu olëna, sëse wesibi jwa bletë nage hi mëtlegefëya. ⁴ Bubë wame home boblo mogotomabë enënëne Pitame fa mototla na kalabusu lowa tuku mëtla. Na Herot bu, wame home boblo mogotomabë enëne we tobali ita jowa këniji aniji tleme, Pitame hwi namoglokweflame, bu lëglëboukakulime. Nilimalë afina hwi motlokwefla. Na fli mana hwi mëtla. Na tokwafe fli nilimalë ita hihijika mëtla. Na otobë mutuja. Na bu olëna klabëna mehijikawa lamëtlegefëya. Herot bu melowene latle, Israelbë afenëbonibë tako lotu olë yawe lëleme na Pitame kalabusu lo mago mana lëlesuleme, na onehobë naba lime bubë tëbo loweneme takune lololeme. ⁵ Këme nëgeme Pita kalabusu lo mëtla tafa tle. Na wame home boblo mogotomabë enëne bume hwi motlokwefla. Kwe Kristen oneho, Gotome anisasana takune motlokwefla, Pitame lëgaitale nalëgleme.

Ensel Pitame taitale, kalabusu lo kile nalogotleme

⁶ Na kwe Herot bu olë waaniji tlele, onehobë naba li mëtla Pitabë tëbo loweneme takune naloglome. Na kë klabëwa, Pita bu wame home boblo mogotomabë enënë tlemalëbë ku mëtla nitëbetëme. Na bume senë taba toba mëtla këkesi mëtletla na li senë tobamu toba elë kë tafa tëglebë wame home boblo logotomebë hobë toba mëtla kesi tuletla na li senë tabo yemane toba elë kë tafa tëglebë wame home boblo

logotomebë hobë toba mëtla kesi tuletla. Na wame home boblo mogotomabë enëne fli, kalabusu ino ëfome mana sei mëtlegefëtla. ⁷ Na kwe Gotobë ensel lafatawa tle. Na kë kalabusu lo, elulego telube. Na ensel Pitame mëglëbo mëtla luluju totle na gali tlele, “Ju hokweinawa huju ele.” Na senë taba, bubë toba mago, lalukluwa mëtëtëkakettle. ⁸ Na ensel gali tlele, “Pita jubë ëhona, juba jibona gëgelo etome.” Na Pita melë tle. Na ensel gali tlele, “Jubë heletabo ëho mata gelo etleme na bome nagi enënëme.” ⁹ Na Pita kë tlë tabo lo tokwëfo kile tle na enselme nagi tlële. Kwe Pita melowene hana tle, “Bume kë fata lëgletlebë wesibi ebë nëgali wesibi o hanane.” Bu melowene tle, “Bo nimitelë hwi nelëwa.” ¹⁰ Tlemalë weife nagi mëtëyeu na kalabusu lo kë hwi moglokweflabë home lasigliwa mototomo. Na ita mëtëyeu. Na kalabusu lo kë hwi moglokweflabë ho flime sigli motujetomo, kwe bume hwi hana motloma. Na tlemalë bu kalabusu lobë ainëna ino elë fwa mutulo, kë kalabusu kile namogotlome, na lifate elë mëyeume. Na kë ino blawa latikawa tëkakettle. Na bu kalabusu lo kile mëtelo na li alëge esogo mëtletlolo. Na kwe ensel Pitame alëge mëtla lakilewa tëkake.

¹¹ Na Pita bu kë wesibime lowene tle na gali tle, “Bo walowene nelë, ebë nimitelë nane. Weye. Goto bubë ensel bo belë jine lëlëtenë,

bome lëgaitanë nalëgleme. Këme nëgeme Herotna, Israelbë afenëbonina, bome tēbo mēgētanabē lowene kē nēgebē, hana tēbo mēgētaname.”¹² Na bu Jon-Makbē bota, Mariabē lowa tuju. Lebutako oneho kē lo mēta loko mētelulelēya na Gotome gēgali mētlelēkefla.¹³ Pita kē lo ino mēta kēke telukwaketēme. Na li wege mēse, bubē weniji Roda, tisi, ino tika naegetatleme fene.¹⁴ Bu Pitabē mou lego aholokwane tlole. Na bu tako fleflesu tēgletleme nēgeme, ino tika jwa kēme tētatile. Na bu fēka tokou na fli onehome gali tlole, “Pita walisife, ino efome ekē lelējuwelēbokwe!”¹⁵ Kwe bume gali motlēya, “Ju yaya mēse.” Kwe bu anisasana gali tlole, “Weye. Nēgalimu. Bu ino efome ekē lelējuwelēbokwe.” Na bu gali motlēya, “Sebo melowene nanēla, ‘Ebē bume kē hwi loglokweflebē enselhane.’”

¹⁶ Kwe Pita ino mēta itaita kēke telukokekēfe. Na kēme bu ino tika mētētatla. Na bume hwi motlola na klelegomu memētletla.¹⁷ Na Pita bume tobanawa lēkle totome, gali kuju namēgebēyame. Na Tako Ho, bume kalabusu lo mago kē no lēglēlebē gali, tē tētātēme. Na bu megali latlome, “Sobo kē wesibime, Jems name, Jisame lowene sle mēgletlabē oneho fliname gali elomo.” Na Pita bume hune totome na li lifatewa tuju.

¹⁸ Olobalēwa, kalabusu lo mago wame home boblo

mogotomabē enēne, Pitame yafe hwi mētletla kwe bu tafa hana tle. Na bu klelego memētla. Na blalo tētakune mētlelogwaya, “Pita habelē lujune?”¹⁹ Eso ho Herot, bu kē gali aholokwane tle, “Pita hana tafa lēlefe.” Na bu ho flime jine tlēme, Pitame hohwi namētatlame. Kwe bu Pitame hwi hana motlola. Kēme nēgeme, Herot, Pitame kē hwi moglokweflabē home yafe takune tlole kwe hanane. Na bu li home gali tlole, Pitame kē hwi moglokweflabē home mogo nalē tētēkle nalēgētame. Na tokwafe, Herot Judia provins kile totle na Sisaria lifatewa tuju na kēme tafa tule.

Eso ho Herot wagli tle

²⁰ Eso ho Herot bu Tair lifate mago onehome na Saidon lifate mago onehome tako wame latlome. Kēme nēgeme bu iniwa loko mētlelēya na Herotme hwime mitisiya. Kwe bu Blastusme afina takune motlola, bume lēgaitame nalëgleme. Na bu kēbēme helawa tletēme. Blastus bu eso ho Herotbē lo hwi toglokweftlēbē ho. Buna iniwa, Herot belē mutuja, aisenē hi namēlélélame na bume kē wame toglobebē wame lowene lēglēkēle nalëgleme. Kē enēne, bubē hi wesibi, eso ho Herot kēme tafa lēglēbē lifate mago glo mētlekefēya. Na bu melowene lamētla, “Herotbē wame tli jwa lēgebetlena kwe bu hi wesibi bu mago ita glo hana mēglame.”

²¹ Herot bu kë enënena gëgali mëglabë olë waaniji tlole. Na kë olëna bu eso ho këna negli mogotlabë ëho gëgelo tle na eso hobë tafa labu mëta tafa tle na kë enëneme mana gëgali tlelëme. ²² Na iniwa oneho Herotme feilawa we motlola, “Ebë ho nane. Ebë goto li, ekë gali lolona.” Na bume lotu mëtleletla. ²³ Herot bume kë gali motlolabë galime aholokwane tlole, kwe bu lëkle hana totome. Na Gotome flelesu lëgletlebëme tole hana tle. Këme nëgeme, Gotobë ensel li bume hokweinaawa tako atowelili tlële. Na bisikëfa bubë alejina imona hi mëteluletle na bu gli tle.

²⁴ Na Gotobë gali li life li life fifiji mëtlagula. Na lebutako onehomu Jisame lowene sle motokoutla.

²⁵ Jerusalem lifate mëta loko kë mëtëtayabë baliti mëtlëmobë wege yawe motlolo. Na Barnabasna Solna Jerusalem lifate mana kile mototlo na bu Jon-Makme, Antiok lifatewa weife mëtlelulo.

13

Bu Barnabasname Solname aniji motloma, Jisabë lale gali të namëtagutemome

¹ Kristen oneho fli Antiok lifate mëta tafa mla. Na bu mago fli, bu Gotobë lowene mago gali të mototokwe-fla. Na fliye, bu Kristen oneho flime Gotobë lale galime okokwe motloma. Kë enënebë weniji melë: Barnabas na Simeon, bume

mefë lamototla, “Kokolebo ho,” na Lusius bu Sairini life mago ho, na Sol, na Manain bu eso hobë Herotbë yonane ho. ² Li olëna, kë oneho, Tako Home lotu mëtleletla. Na bu hi wesibi hi jwa mëtla, Gotome lowene sle namëgletlame. Na Gotobë Amtëtomba gali tlole, “Sobo Barnabasname, Solname aniji elomo, bo bume kë aniji toglotëmebë wege fa namogotlome.” ³ Këme nëgeme, bu ita hi wesibi hi jwa mëtla na Gotome mana gëgali mëtlelëla, kë tlemalëme lëgaitame nalëgleme. Na bubë toba bubë eso mëta gogwa motoletëma, bume kë wege fame aniji motloma. Na tlemalëme jine mëtelëkakëma.

Barnabasna Solna Jisabë lale gali Saiprus afayo magobë onehome të mëtëtatemo

⁴ Gotobë Amtëtomba tlemalëme jine tlëme. Na bu Selusia lifatewa mëtëyeu. Na këme sibu lo mëta fëfe mëtelo. Na sibu lo bume Saiprus afayowa tlelume. Na bu sibu lo mago fëfe mëtëkako na Salamis lifatewa mëtëyeu. ⁵ Bu Salamis lifatewa fwa mutulo na Israelbë afenëbonibë lotu lo elë asë mëtëbelëfo. Na Gotobë gali të mëtëtatemo. Na Jon-Mak buna iniwa mutuja, tlemalëme nalëgaitameme.

⁶ Tlemalë Saiprus afayobë li life li life mëtëkoujo na Pafos lifatewa fwa mëtelo. Na bu Israelbë afenëbo lime mana esune mëtlëlo. Bubë weniji Barjisas. (Bubë weniji Grik galina mefë lamototla, Elimas.) Bu itaita

humëi tlekëfe na memelë olo tlësëme. Kë ho bu itaita mesogëna latlokwefëme, “Bo Gotobë lowene mago gali të nogotlëbë ho.” ⁷ Kë ho bu eso ho Sergius Paulusbë yonane ho. Sergius Paulus bu Saiprus afayo magobë eso ho. Na bu lale lowenenabë ho. Bu Barnabasname Solname gali telokwakeme bu belë migisitelo namëgelome, bu Gotobë gali aholokwane nalëgleme. Na tlemalë bu belë mitisitelo na bume Gotobë gali të mëtëtatelo. ⁸ Kwe humëi ho Elimas, kë tlemalëbë wege blo nalëgëtatëmeme afutuku tle. Bu metole latle, eso ho Sergius bu Jisame lowene sle jwa na lëgletleme. ⁹ Gotobë Amtëtomba Solme afutuku tlële. Solbë li weniji ebë Pol. Na bu kë afutukuna, Elimasme anisasana hwi tlole na megali latlole, ¹⁰ “Ju Satanbë nëba. Ju iniwa lale loweneme wame eglomebë ho. Tetëbo lowene na kule kule lowene, ju mëta nohwa lelutabetë. Ju Gotobë iniyafe gali, jubë sosogëna galina hihijika elekëfe. Ju kë tēbo lowenebë fëye olëna kile eglemene? ¹¹ Ju aholokwane ele. Goto jume tēke loglëme ekëne na jubë naba titiki mëgletëme. Na ju klijibë elulego hwi hana eglotleme. Na ju tako naba titiki tabo metafawa ekoukëfëme.” Pol bu megali wafi tle na hokweina wa olobaha wesibi tetujutle na Elimasbë naba lamu totometle. Na naba kilego mëtletle. Na bu home hohwi tētamë, bume toba

fana mëglelula namëglame. ¹² Eso ho Sergius kë wesibi hwi tlole na bu Jisame lowene sle tletle. Bu tlemalë kë okokwe motlolobë gali klelego tēgletleme nēgeme.

Sol bu Jisabë gali Pisidia provins mago lifate li, Antiok mëta të totle

¹³ Polna, buna kë asë mëtëglabë hona, Pafos lifate kile mototla. Na bu sibulona Perga lifatewa mutuja, Pamfilia provins mëta. Kwe Jon-Mak bume hune totome na Jerusalem lifatewa ita tuju. ¹⁴ Bu Perga lifate kile mëtelo na mëtëyeu na Antiok lifatewa tuhu mutulo, Pisidia provins mëta. Na bubë lotu olëna bu Israelbë afenëbonibë lotu lowa mëtëkaklujo na tafa mëtélulo. ¹⁵ Na lotu lo hwi möglokweflabë eso ho, Mosesbë yahi hwi motloma na Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë yahi mata hwi motloma. Na mana bu ho lime Polname, Barnabasname gali naloglomeme jine metlëla, megali naloglomeme, “O afani, sobo onehome lëgaitamebë gali li egehologna kwe sobo lalowa gëgali egleme.”

¹⁶ Na Pol huju tle, na bume tobana lëkle totome, gëgali kuhu namëglame na gali tlome, “Sobo Israelbë afenëboni na sobo fli oneho, Gotome kë lotu eglëkefëtëlobë, sobo iniwa aholokwane elo. ¹⁷ Israelbë afenëbonibë Goto, bu sebobë semleninome meaniji latlome, bubë oneho tafa namëgletlame. Bu bubë

life kile mototla na fli enënebë lifate, Isip lifate mëta, tafa mëtla. Na këme Goto bume taitame. Na bu lebutako onehomu fata mëtla. Na Goto tokwafe, bubë afutukuna bume Isip lifate mago nëno tle na ho jwa tabo elë tlelume.

¹⁸ Na bu kë ho jwa life mëta niliafewe tlibutu kënji asasë mëtla. Na bu kë niliafewe tlibutuna Gotome tetëbo lamototokwefla. Kwe Goto bume lataitakefëme. ¹⁹ Tokwafe bu tako flëke elë fwa mutula. Kë flëke weniji Kenan. Tobali ita tële li li afenëbo mago enëne kë flëke mëta tafa mëtla. Kwe Goto, Israelbë afenëbonime afutuku tlëme na bu kë afutukuna, kë tobali ita tële li li afenëbo mago enëneme unalëme tëbo mototoma. Na Goto kë enënebë flëke Israelbë afenëbonime yo tlome, kë flëke bubë flëke fata nalëgletëmeme. ²⁰ Kë flëke fa mototlabëme 450 tlibutu lamëtla. Na tokwafe, Goto bu oneho flime aniji tlome, Israelbë afenëbonibë asë hwi namoglotëmame. Bu melë motokweija na Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho Samuel bume mana tafa tlelëme.

²¹ Samuel bume tafa tēglelëmebëe, na bu Samuelme takune motlola, li home aniji naloglotëmeme eso home fata nalëgletëmeme. Na kwe Goto, bu Solme aniji tlole, bubë eso home tafa nalëgletëmeme. Na bu eso home niliafewe tlibutu kënji tafa lëgleme. Sol bu Kisbë bowene. Bu Benjaminbë afenëbo mago. ²² Kwe Goto Solme eso home tafame

hehë tletle na Devitme aniji tlole, bubë eso home tafa nalëgletëmeme. Bu Devitme megali tletle, 'Bo Jesibë nëbame, Devitme, wahwi nololë na bo bume tako tole nanëletelë. Bu bobë iniwa tole esogo lëglelëmetënëme.'

²³ Ètani Goto megali sle latle, Devitbë afenëbonibë mago, tako letitabo home lëgëtabetëme nalëgleme, Israëlbë afenëbonime tëbo lowene mago nëno nalëgleme. Na kë ho bu wa fata tle na bubë weniji Jisas.

²⁴ Jisas, bubë wege fa jwa togotlena na Jon, Israëlbë afenëbonime gali metë latëtatëme, 'Sobo tëbo lowenebë aholokwana ti elome na Gotome fwa lowene sle eletelome na mana baptais elome.' ²⁵ Jon bubë wege yawe logloleme nounou tle na bu megali latle, 'Sobo bome melowene laletë nane, "Goto kë aniji toglolebë ho, onehome nëno lëglebë ho." Weye. Bo sobo kë hwi egletelobë ho nane. Kwe kë ho kë ligisibë, bubë afutuku takomu kwe bobë afutuku tokwëfo. Bo lale ho nane kë ligisi home kë nēgaitalëme, manawa wege ho fene laitale. Weye. Bo bubë jiteho hana titika nēgletelëme. Bu letitabo homu nēgeme na bo atwati homu. Bu lale homu kwe bo atwati homu.'

²⁶ O afani, Abrahambë afenëboni, na fli enëne Gotome kë lotu eglekefëtelobë, sobo aholokwane elo. Goto onehome kë nëno tēglebë gali, seme wajine tlëtëna. ²⁷ Jerusalem lifate mëta kë

tafa mētlabē oneho na bubē eso enēne melowene hana mētletla, 'Goto, Jisame aniji tole, seme tēbo lowene mago nēno lēleme.' Bu Gotobē lowene mago gali tē mototokweflabē ho kē yahi mētlabē gali, iniwa lotu olēna hwi motlokwefla, kwe bu kē gali lowene sle hana mētletla. Kēme nēgeme megali lamētla, 'Jisas kwe gli malēle.' Ebēha lowene kē mētlabē, kwe bu Gotobē lowene mago gali tē mototokweflabē ho ētani fene yahi mētla. ²⁸ Bu Jisasbē fēye tēbo wesibiha hwi hana motlotla na bume mogo nalē tēkle mototlamu. Weye. Kwe bu eso ho Pailatme anisasana gali motlola, 'Gli malēle.' ²⁹ Gotobē lowene mago gali tē mototokweflabē ho, bume ētani meyahi lamētletla. 'Oneho bume memelē tetēbo lowene gwa mētētātla.' Na bu kē iniwa tetēbo lowene Jisame fwa gogwa mototletla. Na mana bume ti mago tohwa mototla, na matēmatē mēta gwa mutujetla. ³⁰ Kwe Goto bume matēmatē mago huju totle. ³¹ Na Jisana ētani kē asē mētlekefēyabē enēne, Galili provins mēta na Jerusalem lifate mēta, bume lebutako olē hwi motlokwefla. Na kē oneho, Jisame kē hwi motlokweflabē, Israelbē afenēbonime, kē lale gali tē mētētakefētēma.

³² Na sebo some mata kē lale gali metē nanētātēyo. Goto sebobē semleninome megali sle latlome, ho lime jine lēgletēname, seme tēbo lowene mago nēno nalēgleme. ³³ Na Goto, Jisame matēmatē

mago kē huju togotlebē, bu sebobē semleninome fene gali sle tlome. Na kē gali sle gali namba tēle Buk Song mēta mefata watletēna. Étani Devit, Buk Song mēta meyahi latletle,

'Ju bobē nēbamu

na ēje bo onehome walebotane nētatemē,
bo jubē ayamu.'

³⁴ Goto, Jisame matēmatē mago huju totle, na bu ita hana gli lēgleme na matēmatē mēta kibo hana lēgleme. Goto ētani kē wesibime megali latle, 'Bo sobobē bisemleme, Devitme, fene gali sle tlolē, bo some nēgaitome na lale wesibi nēglēyome. Na kē gali iniyafememu gali telē bu mefata mēgleme, bo ētani fene gali telē.' ³⁵ Na li gali, Gotobē bogo mēta melēgēbe lalēle, kē bu megali latla, 'Ju jubē wege fame kē aniji toglolebē ho, matēmatē mēta kibo lēglebēme, hwiwa hana eglolēme.' ³⁶ Kē gali bu Devitme hana gali tle. Sebo walowene nēla, Devit ebē life mēta tafa tēglēna, bu Gotobē tolewa esogo tlelēle. Na bu tokwafe gli tle. Na bume matēmatē mēta gwa mototla, bubē bolijafujunime fene gogwa mētla. Na bubē ato ini flawa tletle. ³⁷ Kwe Goto matēmatē mago kē huju togotlebē ho, bubē ato kibo hana tletle. ³⁸ Kēme nēgeme sebo some, sebobē afanime, lale gali metē kēme nētātēyo. Sobo melowene sle naegelome, 'Jisas kēme tisi, sobobē tetēbo lowene

sle nalotometëyome.’³⁹ Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali tafa sle gali, sobobë tëbo lowene hana sle lëgëtatëyome, na some mefë hana lëgëtome, ‘Lale oneho.’ Kwe iniwa oneho, Jisame kë lowene sle mëtletlabë, Goto bubë iniwa tëbo lowene aholokwana ti lëgletëmeme na mefë logotomeme, ‘Lale oneho.’⁴⁰⁻⁴¹ Ètani, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho, megali lamëtla, ‘Sobo bome tetëbo gali kë eglonabë enëne, sobo hwi elo. Na klelego egelome na tëbo eglitome. Bo li wesibi sobobë ku mëta fata nëgetatëyome. Bo melë kë nogotlëbë wesibime, ho li some gali lëglëyona, kwe bubë gali aholokwane hana eglolome.’ Sobo ululu sle saelo. Kë tëbo wesibi some fata lëgletëyolime.”

⁴² Pol bu gali wafi të têtatëme. Na kwe buna, Barnabasna, totoho namëkakome kofene, kwe oneho bume megali lamotloma, “Li lotu olë fata lëglena, sobo ita sa esijo na seme gali ita të etatëname.”⁴³ Na oneho lotu lo mago totoho mëtëkaka. Na Israelbë afenëboni lebutako na fli enëne, Israelbë afenëbonibë lotu tokwafe kë esogo mëtletlëlabë, bu Polname Barnabasname esogo mëtletlëma. Na tlemalë bume lale galime megali lamotlokwefëmo, “Sobo Gotobë tolewa esogo elelëlo na bubë maninibo mëta tafa elome.”

⁴⁴ Na li lotu olëna, iniwa oneho, kë lifate mago, Polna Barnabasna Gotobë gali të

mogotlobë aholokwaneme loko motokweija.⁴⁵ Kwe Israelbë afenëboni fli, bu Polname Barnabasname mehwi lamotloma. Lebutako oneho bubë gali aholokwaneme tako tole lamëtla. Na bu tlemalëme tako moumou memëtletlëma. Na bu Polbë gali aholokwane mëglabëme tako kokasa memëtletla. Na bume tiniji galina gali motlola.⁴⁶ Këme nêgeme, Polna Barnabasna bume anisasana megali motlomo, “Goto bu seme wagali tlonna, bubë gali some, Israelbë afenëbonime, afina të nêtatëyobëme. Kwe sobo kë gali aholokwane egllobëme kokasa laletelo. Na sobobë kë lowenena, seme melebotane latatëna, sobo Gotobë unaunalëme lale tafa fa hana egotlome.” Këme nêgeme sebo some hune nelome na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belë nêyeume, Gotobë lale gali të nanutatemome.⁴⁷ Sebo bu betelëme këme negëyeume, Tako Ho seme gali toglonome nêgeme. Bu megali latlono, “Bo jume waaniji nolë. Na elulego, wesibi fene olafa lële, Israelbë afenëboni, mëtabëya jwa mëglabë enëneme, bome meolafa etagutëmeme. Na ju iniwa life mago onehome aitawagumeme, bome lowene namëgletëname. Na bo bume nëno nêkowime.”

⁴⁸ Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne, kë gali aholokwane motloma na tako fleflesu memëtla na gali mëtla, “Tako Hobë gali kë nêgebë, lale galimu.” Na iniwa oneho, Gotona

unaunalëme tafa mëglabëme, kë aniji toglomebë, kë oneho, bume lowene sle mëtletla. ⁴⁹ Na Tako Ho Jisasbë gali, kë provins mëta li life li life fifiji mëtlagula. ⁵⁰ Kwe Israelbë afenëboni, bu kë lifate magobë letitabo one, Gotome kë lotu melekefëtlabë tēbo lowene tufiji mëtētātēma, na kë lifate magobë eso enënebë tēbo lowene mata tufiji mëtētātēma, Polname Barnabasname tēbo namogotomame fene. Na buna, kë lifate mago oneho flina, bu Polna, Barnabasname tēbo lowene fa mëtētātēma na bubë distrik mago hehë mëtëkakētēma. ⁵¹ Na tlemalë, bubë juba mago flëke, kë lifate mago onehobë naba lime bu mëtelo. Melëme lëlekuju mëtelo, bu kë lowene kë fa mogotlabë tēbo miglitayame. Na bu Antiok lifate kilë mototlo na Aikoniam lifatewa mëtëyeu. ⁵² Kwe Kristen oneho, Antiok lifate mëta kë tafa mëglabë, tako fleflesu memëtla na Gotobë Amtëtomba bu mëta tētābetēme.

14

Barnabasna Polna, Aikoniam lifate mëta gali tē mototlo

¹ Polna Barnabasna, bu Antiok lifate mëta fene mëtelo, bu Aikoniam lifate mëta këha wesibi melamototlo. Bu Israelbë afenëbonibë lotu lowa mëtëkakulo na Jisasbë lale gali tē mëtētātēmo. Bu lale galimu tē sle mëtētātēmo. Na Israelbë afenëboni lebutako na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne,

Jisame lowene sle mëtletla. ² Kwe Israelbë afenëboni fli, kë gali lowene sle hana mëtletla. Na bu Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë tēbo lowene tufiji mëtētātēma, Kristen onehona tēbo lowene namëgletēmame. ³ Tlemalë Aikoniam lifate mëta tako tafa lamëtelo. Na bu Tako Hobë lale gali tēme uli hana mëtelo. Na Jisas bume tako afutuku tlëme. Na bu kë afutukuna memelë klelegowa wesibi blëge blëge mototomo. Na Tako Ho, bu kë klelegowa wesibina, onehome melebotane latētātēme, kë gali bu kë tē mëtētātēmobë ebë nëgali galimu. ⁴ Kwe kë lifate mago oneho telë lowene mëta tafa mëtla. Fliye bu Israelbë afenëbonina yonane mëtla, na fliye tlemalë Aposelna yonane mëtla. ⁵ Tokwafe, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne fli na Israelbë afenëboni fli na bubë letitabo enënenana, iniwa lowene sago mototla. Polname Barnabasname tēbo namogotomame fene na bume aniji sisike namëgletēmame fene, mogo nalë tëtëkle namëgëtayame fene.

Barnabasna Polna, Likonia provins mëta gali tē mototlo

⁶ Barnabasna Polna, bume kë tëtëkle mëgëtayabë gali aholokwane mëtelo. Na bu Listra lifatewa lamëtlëboukakujowa. Na bu kë lifate mëta na Derbe lifate mëta asë mëtelo. Këbë lifate bu Likonia provins

mëta mëbë. Na bu kë lifate mëglëbo mago life mëta asë mëtelo. ⁷ Na tlemalë bu Jisasbë lale gali kë provins mëta të mëtëtagutemo.

⁸ Na Listra lifate mëta, kiju tëbona ho li këme tētabe. Bota bume kiju tëbona mëtabo fu totle. Na kë ho bu mana ekë tafa lële. Bu asë hana tle. Bu metafawa latlekëfe. ⁹ Kë ho Pol kë të togotlebë gali aholokwane sle tokoutle. Na Pol bume wëya tlelële na bume melë lowene latletle, kë ho bu Jisame walowene sle lëgletleme nēgeme, na bubë kiju tēbo, Goto lalowa këme sle lëgëtatleme. ¹⁰ Këme nēgeme, Pol bume anisasana wëya tlelële na anisasa gali tētelokwakle, “Ju huju ekokeme na hujuna elibeme.” Na kë ho bu hokweinawa huju tokoke na këme asasë tēbelëfa.

¹¹ Lebutako oneho bu Pol kë togotlebë wesibi hwi motlola na bubë Likonia galina momolë mëtla, “Sebobë goto, hoha fata mëlefe na bu sebelë ekë metujulo.”

¹² Na bu Barnabasma mefë lamototla, “Bu sebobë tako goto Sus.” Na bu Polme mefë lamototla, “Bu sebobë goto, Hermes.” Bu mefë këme mototla Pol bu gëgali takowa ho nēgeme. ¹³ Bubë goto Susbë lotu lo, bu kë lifate tiniju elë tlibetle. Na kë lotu lo mëta wege lëglebë ho, iko bulmakau kleli fli, lifate mago lëglesli ino ëfo elëme tlesume. Na bu lale ti tahweji taba meta susu tujetëme na tehwei. Buna, kë lifate mago onehona, kë bulmakau kleli

tëtëkle mëgëtayame kofene, Barnabasna, Polname lotu namëgletëmame fene.

¹⁴ Kwe Barnabasna, Polna, bume kë fata tēgletëmebë wesibibë gali aholokwane mëtelo, na klelego memëtletemo. Na bubë ëho kaka mototomo. Bu melëbëme lëlekuju mëtelo, bume kë mototometëmabë wesibime tole hana mëtelo. Na bu kë onehobë ku mëta mitlibo na bume feilawa këkale galina gali motlomo, ¹⁵ “Sobo kë wesibi fëyeme etlone? Sobo melë asa elo. Sebo sobo fenene këha howa nētabo. Sebo sobelë këme tisijo, lale ëhwati gali të nanëgëtatëyome. Kë ëhwati gali melë. Sobo blawa kë lotu egletemobë tēbo wesibi aholokwana ti elome na sobo lowene hihijika elome na tako kalëlegona Gotomume lotu eletelome. Kë Goto bu matafana, lifena, nutuna, iniwa wesibi kë mëgebebë, bu blëge blëge totome. Sobo kë lotu egletemobë wesibi some hana mëgaitome. ¹⁶ Ètani kë nēgebë na ëje mana ekë, oneho bubë tolewa esogo mëtlagila na bu memelë wesibime lotu mëtëkweitëma na Goto bume hwiwa latlagime. ¹⁷ Kwe Goto bu ëho nane tle. Weye. Iniwa olë Goto onehome lale wesibi olafa tētagimetëme, bu melowene namëglame, ‘Bu tafa lalëlaginafe.’ Bu some tu tlëwagijo. Na bu lale hi wesibi mata fata tētagimo. Na bu some feilawa hi wesibi tlëwagijo, na sobobë lowene sle tētagimekëfëtëyo, sobo

fleflesuna kème tafa elo.”
 18 Oneho bubè gali aholokwane mètla, kwe bulmakau kleli tètèkle mēgētayabème awi lowene mètlekefèya, tlemalème lotu namēgletēmame. Kwe tlemalè bume anisasana lèkle lèkle mototokwefèmo. Na bu melè hana mètla.

19 Kwe tokwafe, Antiok lifate mago na Aikoniam lifate mago Israelbè afenèboni, Listra lifatewa mitisiya. Na bu kè lifate mago onehobè tēbo lowene tufiji mētētātēma. Na bu Polme wame motlola. Kème nēgeme bu Polme aniji ato elè sisike mētletla, na bu mogowa latitigowa. Mogo nalè tēkle namoglotlame fene. Na oneho bu meweniji lamètla, wagli lèlewa. Na bubè ato ki motokouja na lifate mēglēbo elè kile mutula.

20 Kwe, Kristen oneho Polbè ato li elè mutujutla na hwagēnè mototla. Na Pol bu huju tle na lifatewa ita tuju. Jowa olèwa tètabe na bu Barnabasna Derbe lifatewa mētēyeu.

Barnabasna Polna bu Kristen onehome Gotobè lale galina mētaitamo

21 Tlemalè Derbe lifateme, Jisasbè lale gali tē mētētatemō. Na lebutako onehome mētaitamo, Jisame lowene sle namēgletlame. Na bu Derbe lifate kile mētelo na Listra lifatewa ita mētēyeu. Na Aikoniam lifatewa ita mētēyeu na Pisidia provinsbè li mago lifate Antiokwa fwa mutulo. 22 Na iniwa life mēta, bu Kristen onehome lale gali tē mētētāgutemo, bume lēgaitame nalēgleme.

Tlemalè bume anisasana gali motlomo, “Sobo Jisame kè lowene egletelobè lowene asa elèkèlo. Mana lowene sle saelekefètelo. Sobo aholokwane elo, Jisasbè lowene esogo nēglelētlabè lowene ebè kalēlegomu lalēletle. Sebo feilawa hobota mēta afina tafa nēleme na mana Goto bu sebobè eso home unaunalème tafa nalēgletēname.” 23 Na tlemalè bu Kristen onehobè letitabo home iniwa life mago aniji mētlagumo, Kristen onehome tafa namēglelēmame. Bu afina hi wesibi yo mētelo, Gotome lowene sle namēgletelome. Na Gotome gēgali mētletlèlo, na bu Kristen onehobè letitabo home, Gotobè toba elè mana gogwa mētelo.

Barnabasna Solna Siria provins mago lifate Antiokwa ita mētēyeu

24 Tokwafe Barnabasna Solna bu Pisidia provins ku kuwa bule mētētāgulo na Pamfilia provinswa fwa mutulo. 25 Bu Gotobè gali Perga lifate mēta tē mututatemō, na tokwafe bu Atalia lifatewa mitimo. 26 Na Atalia lifate mēta, sibu lo mēta fe mētelo. Na sibu lona Siria provins mago Antiok lifatewa mētēyo. Ètani kè lifate mago, Kristen oneho, tlemalème aniji motloma, Gotobè lale gali tē namēgētatemome. Na bu mata Gotobè toba elème gogwa mètla, bume lēgaitame nalēgleme na ululu sle nalogotomeme. Na bume kè aniji motoglomabè wege yawe

motlolo. Na bu Antiok lifatewa ita mitisiyo.²⁷ Tlemalë bu Antiok lifatewa tuhu mêtelo. Na Kristen onehome gali mêtelokwakëmo, bu belë migisiya namëglame. Na bu mitisiya na tlemalë gali motlomo, “Sebo kë tégëyeubë, Goto seme taitano. Na sebo onehobë ato sle têtatemo, na sebo Gotobë gali têtatemo, na sebo onehome taitamo, Jisame lowene sle namëgletlame. Na Goto, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata, taitame, Jisame lowene sle namëgletlabëme.”²⁸ Na tlemalë, Antiok lifate mëta, Kristen onehona, lebutako olë tafa mëtla.

15

Kristen oneho, Jerusalem lifate mëta loko mêtletlëya

¹ Na këme, fli ho, Judia provins mago, Antiok lifatewa mêtetujula. Na bu Kristen onehome meokokwe lamotloma, “Sobo, Goto Mosesme ato jibo têtëlë gali kë tégëlëbë esogo jwa eglëlëlona, na bu sobobë ato jibo têtëlë jwa mogotometëyona kwe Goto some hana nëno lëgleme.”² Polna Barnabasna kë hobë gali aholokwane motlomo na bubë galime fleflesu hana mêtletëmo. Na buna kë wesibime momata mëtlelogwaya. Këme nëgeme, Kristen oneho, Polna, Barnabasna, fli honame aniji motloma, Jerusalem lifatewa namugujame. Na kë gali, Aposelna, Kristen onehobë

letitabo hona sle namugujetlame.

³ Kristen oneho bume Jerusalem lifatewa jine mêtëlëma. Na bu Fonisia provins na Samaria provins kukuwa mutuja. Na bu kë provins mago Kristen onehome, megali motloma, “Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne mata Jisame lowene sle mêtletla.” Bu kë gali aholokwane mëtla na bu tako fleflesu memëtla.

⁴ Bu Jerusalem lifatewa fwa mutula. Na Kristen onehona, bubë lotu letitabo enënenana, Aposelna gali motloma, “Sobo sebelë egisijome nëgeme, sebo some tako fleflesu këme nëletëyo.” Na Polna Banabasna megali motlomo, “Sebo li life li lifewa kë tégëyeubë, Goto seme feilawa taitano na sebo memelë wesibi melë këme totomo.” Na tlemalë bu kë iniwa wesibime gëgali mêtletlëmo.⁵ Kwe Farisi ho fli, Jisame lowene sle mëgletlabë, bu huju mëtla na bu megali lamëtla, “Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne, Jisame kë lowene sle mêtletlabë, Goto Mosesme kë tégëlëbë tafa sle gali saesogo sle mëlëlëla na sobo bubë ato jibo satëtëlë etometemo.”

⁶ Na kwe, Aposelna, letitabo hona loko mêtletlëya, kë gali sle namogotlame.⁷ Bu kë galime, feilawa gëgali mëtla na mana Pita huju tle na gali tlome, “O afani, sobo walowene elo, ëtani Goto bome somago wafi aniji tlonë, Jisabë lale gali,

Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme të nanëgëtatemëme, bu aholokwane namlame na bume lowene sle namëgletlame. ⁸ Goto iniwa onehobë lowene wafi lowene lëletëme. Na bubë Amtëtomba kë Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme watlëme, seme fene tlëna. Na bu këha lowene kë tëglebë, seme melëme lebotane tëtätëna, bu kë Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata fle-flesu latletëme. ⁹ Goto seme fene tëtana, bu kë Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme këha melë wafi totome. Bu Jisame lowene sle mëtletlame nëgëme, na Goto bubë tēbo lowene aholokwana këme ti tletëme, sebobë tēbo lowene aholokwana fene ti tletëna. Na bu Gotobë naba lime lalowa këme tafa mla. ¹⁰ Sobo kë onehome, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali esogo mëglelëmamabëme asa gali elomo. Bu kë gali habëna esogo mëglelëmamene? Sobo këha hobota bume asa elëmo. Sobo hwi elo, sebobë semenino kë tafa sle anebo gali hana esogo sle mëtlagima. Na sebo mata kë tafa sle anebo gali hana esogo sle nëlagila. Na sebobë afuninona, sebona iniwa kë tafa sle anebo gali esogosle nëglagilabëme tako hobota mëta tafa nëla. Sobo kë onehome melë egotomona kwe sobo Gotome su etlo. Sobo Gotome fëyeme su etlone? ¹¹ Kwe sebo melowene nëglame, “Tako Ho Jisasbë maninibo mëta

fwa, Goto seme nëno tle. Na kë enëneme mata Jisasbë maninibo mëta fwa nëno tle.”

¹² Pita megali tle, na loko kë mëtletlëyabë ho, gëgali lakujuwa metëbaguja, li gali hana ki mëtla. Na bu Polna Barnabas nabë galiwa aholo bo mëtëtagutëma. Na bu megali motlomo, “Goto seme afutuku tlëno na sebo kë afutukuna memelë klelegowa wesibi, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë kume blëge blëge totomo.” Na bu kë wesibi galibë të mëtëtatemo.

¹³ Tlemalë gali wafi yawe motlolo na Jems mana gëgali tle, “O afani, bobë gali aholokwane elotëna. ¹⁴ Saimon Pita bu seme megali sle tlon, Goto, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belë alako kë tigititëmebë, bubë maninibo melebotane nalëgëtatëmeme. Na bu mago fli, aniji naloglomeme bubëmu tafa, namëgletlame. ¹⁵ Na Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho, kë galime wafi gali mëtla. Ètani bu kë gali meyahi lamëtla, ¹⁶ Tako Ho megali tle, “Devit onehome eso home kë tafa tēgletëmebë wege, lo fene fli tletle. Kwe unina tokwafe bo nigisime kë wege nahuju nogotlëme, ho fli lëglebë lo fene huju lotle. Na Devitbë afenëboni onehobë eso home tafa mëgletëmabë wege ita fa motlame. ¹⁷ Na këme Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne bome hohwi

mëgëtakefëtëname. Kë enëne bu Israelbë afenëbo nane, kwe bo kë enëneme waaniji tlomë, bu mata bobëmu namëgëtabëtëname.”¹⁸ Ebë Tako Hobë gali. Bu ëtanimu kë wesibime megali wafi tle, kë wesibi fata mëgleme.’

¹⁹ Këme nëgëme, bobë lowene melë lëgëbetenë lalële. Sebo Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, Jisame tokwafe kë lowene sle mëtletlabë enëneme gali asa manoloma, ‘Sobo, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali iniwa saesogo eelëlo.’ Weye. Sebo kë hobota galina bume asa gali manoloma. Bu Gotome tokwafe lowene sle mletla.²⁰ Kwe sebo bume pasë lalowa yahi nëletëma na bume nelëkakëmame. Na bume megali nelëkakëmame, ‘Sobo fësöme kë gogwa mëglabë hi wesibi asa hi elo. Na sobo lisei lowene asa elo. Na bu ko iniwa luguju tleslejwabë kleli asa hi elo. Na komu mata asa hi elo.’²¹ Bu kë lowene esogo jwa mëglëlëana kwe Israelbë afenëboni bu tiniji mëglame. Israelbë afenëboni bu iniwa tafa sle gali, Moses kë yahi tëglebë, lowene sle lamletla. Na ëtani anebomu na ebë olë mata, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali iniwa life mëta të mëtëtagukefëtla. Na iniwa tafawa mëglabë olëna, Israelbë afenëbonibë lotu lo mëta, bubë gali hwi mëtlagikefëtla.”

Bu Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme,

Jisame tokwafe kë lowene sle mëtletlabë enëneme, pasë yahi mëtletëma

²² Aposel ho na lotu letitabo enëne na Kristen oneho fli, kë mëta kë loko mëtletlëyabë, bu blalo gali sle mototla, bu mago tlemalë letitabo home aniji namoglo-mame, Polna Barnabasna Antiok lifatewa iniwa buna muguja namëglame. Na bu Judasna Sailasname aniji motloma. Judasbë li weniji ebë Barsabas.²³ Na bu pasë li yahi mëtla. Na kë pasë bubë tobame mëtlëma, mëgehujaya namëglame. Bu meyahï lamëtla:

“O Silisia provins mago, na Siria provins mago na Antiok lifate mago oneho, sebo Aposelna letitabo hona some ebë pasë ekë yahi nëkeketëyo. Sobo sebobë afanino. Sobo, Israelbë afenëboni nane, kwe sebo iniwa Jisame lowene sle nëletla. Lale kljimu.²⁴ Sebo gali waaholokwane tla. Semago ho fli, sobelë mitisiya na bu tutune lowenena, sobobë lowene wasisile mototometëyo. Bu some memelë galina gëgali mëtletlëyo. Na sobo kë gali klelego metletemo na tutune lowene mëta tëtäbo. Kwe sebo kë iniwa gali some hana gali telëbakëyo.²⁵ Sebo somëta kë fata mëtëglebë wesibibë gali, waaholokwane tletëyo. Këme nëgëme sebo loko tletlëya na sebo jowa lowene mëta fwa tëtäbëya. Na sebo gali sle totla, tlemalë home aniji nanoglomame na sobelë jine nanëgelëfakëmame. Na

bu sebobë lale yabeni, Polna, Barnabasna bubë nagi migisijome. ²⁶ Polna Barnabasna sebobë Tako Ho Jisas Klaisbë wege fa motokweflo. Na oneho bume wame lamolokwefëma na bume mogo nalë tëbo mogotomame fene. Kwe bu këbëme uli hana mëtelo. Bu Jisasbë wege mana fa motokweflo. ²⁷ Këme nëgeme sebo Judasna Sailasname sobelë këme jine nëlëma. Sebo some pasë mëta kë yahi nëgletëyobë gali tē namëgëtatëyome. ²⁸ Sebo Gotobë Amtëtombana jowa lowene wasle totla. Sebo melowene nanëla, ‘Sebo some megali hana gali noglëyome, sobo Israelbë afenëbonibë iniwa lowene saesogo elelëtemo.’ Weye. Sebo some kë hobota galina hana gali noglëyome. Sobo ebë lowenewa saesogo elelëlo. ²⁹ Sobo fësosome kë gogwa mëglabë hi wesibi asa hi elo. Na bu ko iniwa luguju tlejwabë kleli asa hi elo. Na sobo kleli afabo tuja salë toba asa hi elo na kolei mata asa hi elo. Na sobo lisei lisei asa elo. Sobo ebë wesibime ululu sle egelona na kë kwe lalowa. Sebobë gali eme tei tou lëletëna. Sobolalo ululu sle saelo.”

³⁰ Na kwe Kristen oneho kë nilimalë home Antiok lifatewa jine mëtlëma. Bu Antiok lifate mëta fwa mëtla. Na bu Kristen onehome loko mëtelëkakëma na kë pasë bume mëtlëma. ³¹ Bu kë pasë hwi motlëyabë na

kë pasë galime tako fle-flesu memëtla. ³² Judas na Sailas, bu Gotobë lowene mago gali tē mëtëtagutemobë ho. Na bu Antiok lifate Kristen onehome lebutako lale gali tē mëtëtatemo. Bu kë lale galina, onehome lamëtaitemo, Jisasbë lowene esogo sle namëglelëlame. ³³⁻³⁴ Tlemalë bu Antiok lifate mëta sogë tafaha mëtelo. Na tokwafe Kristen oneho bume kaiyo motloma. Na bume kë jine mëtelëbakëmbë oneho belë, jine mëtelëkakëma.* ³⁵ Na Polna Barnabasna Antiok lifate mëta mana tafa mëtelo. Na buna fli enënena, Gotobë lale gali lebutako onehome okokwe motlokwefëma na bu Jisasbë gali tē mëtëtakefëtëma.

Polna Barnabasna yonane hana mëtelo

³⁶ Tokwafe, Pol Barnabasma megali tlole, “Sebo, otome Jisasbë gali kë tē tëtagutemobë oneho belë ita nëgëyeume. Sebo melowene nanëgletemome, ‘Bu Jisasma kë lowene mëtletlabë lowene anisasana mana lowene melekefëtlane o hanane?’” ³⁷ kwe Barnabasbë tole metëgëbetle latle, Jon-Makna iniwa mugujame. ³⁸ Kwe Pol gali tle, “Kë ho kwe ëtani Pamfilia provins mëta seme wahune tëtano. Bu sebona kë wegeme tugujame tole hana tle. Këme nëgeme sebo bume hana nëglelulome.” ³⁹ Tlemalë bu kë wesibime yonane hana mëtelo. Na blalo

* **15:33-34** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Kwe Sailas bubë lowene hihijika tle na bu Antiok lifate mëta lu tle.”

momata mètelo. Na bwa bwa mètèyeu mètelo. Barnabas Makme no tlèle na bu sibu lowa fe mètelo na Saiprus afayowa mètèyeu. ⁴⁰ Kwe Pol Sailasme aniji tlole, buna mēgēyeu namēgelome. Na Kristen oneho, Gotome takune motlola, tlemalēme ululu sle nalēgētāgumeme na bume lēgaitame nalēgleme. Na tlemalē mana mētèyeu. ⁴¹ Na kēme tlemalē Siria na Silisia provinswa mētèyeu. Na bu li life li life mago Kristen onehome, lale gali tē mētētāgutemo. Bu kē lale galina, bume lamētaitamo, Jisasbē lowene esogo sle namēglelame.

16

Timoti Polna mētèyeu

¹ Polna Sailasna Derbe lifatewa fwa mutulo, na tokwafe Listra lifatewa mētèyeu. Kē lifate mēta, Kristen ho li tētābe. Bubē weniji Timoti. Timoti bota bu Israelbē afenēbonibē mago mēse na bu mata Kristen mēse. Kwe bolijaya bu Israelbē afenēboni nane, bu Grik life mago ho. ² Na Kristen oneho, Listra na Aikoniam lifate mago, Timotime melowene lamētletla, “Bu lale homu.” ³ Pol bu metole latle, Timotime weife lēgleluleme. Kwe bu walowene tle, Israelbē afenēboni, li life li life mēta kē tafa mokoujabē melowene wamētletla, “Timoti bolijaya bu Israelbē afenēbo mago nane, bu Grik life mago ho. Na Timoti tokwēfome nēgena kwe bolijaya bubē ato jibo tlē

hana tētātle.” Kēme nēgeme, Pol Timotibē ato jibo kēme tlē tētātle, Israelbē afenēboni bume flelesu namēgletlame. ⁴ Pol, Sailas, Timotina bu Listra lifate kile mētla na li life li life elēme mutuja. Na bu kleli kolei hi jwa gali, na fli gali, Aposelna lotu letitabo enēnena ētani Jerusalem lifate mēta kē sle mototlabē, Kristen onehome okokwe mētlaguma. Na bume megali motloma, “Sobo ebē gali saesogo sle elelēkefēlo.” ⁵ Bu kē gali aholokwane mētla na kēme nēgeme iniwa Kristen bu Jisasmē kē lowene sle mētletlabē lowene feilawa kalēlego tletēme. Na Jisasmē lowene sle mēgletlabē oneho bu feilawa fata mētla.

Pol Masedonia provins mago home, nimitelēha wesibina hwi tlole

⁶ Tokwafe Polna, buna kē mutujabē ho, Esia provinswa Gotobē gali tēme mugujame tole mētla. Kwe Gotobē Amtētomba bume lēkle totome. Na bu kē belē muguja jwa namēglame. Kēme nēgeme bu Frigia provins na Galesia provins ku kuwa mutuja. ⁷ Na bu Misia provins li elē fwa mutula. Na bu Bitinia provinswa muguja namēglame fene kwe Gotobē Amtētomba bume ita lēkle totome kē belē muguja jwa namēglame. ⁸ Kēme nēgeme bu Misia provins kukuwa mutuja na Troas lifatewa fata mutula. ⁹ Na kē klabēna, Pol, Masedonia provins mago ho lime, nimitelēha wesibina hwi tlole. Kē ho tlibe na

anisasana gali tlole, “Ju nutu su elëme na Masedonia provins elë esime na seme aitaname.”¹⁰ Pol bu nimitelëha wesibi wahwi tle. Na sebo hokweinawa wesibi sle totoma, Masedonia provin-swa nuguja nanëglame. Sebo* walowene tla, Goto seme walebotane lëtatëna, Jisasbë lale gali Masedonia provins mago onehome të nanugutatëmame.

Lidia bu Jisasmë lowene sle tletle

¹¹ Këme nëgëme sebo Troas lifate mëta sibu lowa fëfe tla. Na Samotres afayo mago lifatewa su tëkaka. Sebo këme jowafewa nitebëya. Na li olëna sibu lo seme Neapolis lifatewa sei tujuwelëna, Masedonia provins mëta. Sebo kë sibu lo mago kë lifate mëta fëfe tla.¹² Sebo Neapolis lifate kile tla. Na Filipai lifatewa life nagi tuja. Rom lifate mago enëne bu ëtani kë life bu le mëtlëkakila na këme mana tafa mëtla. Na ebë Masedonia provinsbë lale na tako lifatemu. Na sebo kë lifate mëta, habenuju afe olë tafa tla.¹³ Na Israelbë afenëbonibë lotu olëna, sebo kë lifatebë lëglesï ino elë totoho tëkaka. Na sebo lolime kë tégëbebë tu helefo elë tuja. Sebo meweniji latla, Israelbë afenëboni fli bu Gotome gëgali mëglelëkeflabëme këme loko mëlelëkefëyawa. Na sebo kë tu helefo mëta, one flime hwi tloma, bu këme loko mëtlelëya. Na sebo tuja,

na buna tafa tula na gëgali tla.¹⁴ Na mëse li këme tafa tle bubë weniji Lidia. Bu Taiataira lifate mago mëse. Na bu lale winowa ëho balitina hihijika tlekëfe na feilawa baliti këna glo tlekëfe. Bu Israelbë afenëboni magobë mëse nane kwe bu Gotome lowene sle latletle. Bu Polbë gali aholokwane tlole. Na Tako Ho bubë lowene sle tëtätë na bu Polbë gali lowene sle tletle.¹⁵ Na sebo buname, na bubë ilawa lo mago enënenamë baptais totoma. Bume wabaptais totoma na bu seme gali tlonä, “Sobo bome melowene sle egletënanä, ‘Bu Jisasmë walowene sle eletlefe,’ kwe sobo lalewa egisijome na bobë lo mëta bona tafa nëlame.” Na bu seme itaita gali wafi tlonä. Na sebo buna nugujabëme halawa tletëya na bubë lowa nagi telëkakëya.

Bu Pol na Sailasnamë kal-abusu lowa sike mëta

¹⁶ Olë lina, sebo Israelbë afenëbonibë, Gotome kë gëgali mëtlelëkeflabë life elë tuja. Na sebo manawa kë wege eglekëfebë layo mëseme esune tlëya. Ahwane kë mëse mëta tëtabetë. Na kë ahwane kë mëseme, wesibi tokwafe fata mëglebë gali tëme taitakefë. Na bume kë tafa mëtëglelëyabë eso ho, lebutako baliti kë mësebë gali të wegëna glo mëtlekefëya. Oneho bume baliti mëtlëkefëma na kë mëse bume tokwafe kë fata mëgle

* **16:10** Feilawa lowene ho, melowene lamëtletëna, “Pol ebë life mago Lukme notlële na buna iniwa mutuja. Na Luk bu kë gali yahi tle na ebë gali melëgebe këme lële, ‘Sebo.’”

wesibi gali të tètakerfètème.
¹⁷ Na kwe kë mëse Polna seme nagi esogo tlagina na itaita mewe tokwei, “Kë enëne kë nëgebë, tako afutukuna Gotobë wege enëne. Goto some kë lëgaitobë na kë nëno lëglebë lowenebème të mètakerfètëyo.”
¹⁸ Kë mëse bu lebutako olë memelëwa latlekëfe. Na Pol bu we toglokwefëmebème kokwasamu latletë. Na bu swaya təkaketë na kë ahwaneme gali telëkakle, “Bo jume Jisasbë wenijina gali nolë, ju kë mëseme kile etamë.” Na hokweinawa kë ahwane bume lakilewa tètamë. Na këme nëgeme, bu wesibi tokwafe fata mëglebë gali ita hana të totle.

¹⁹ Bume kë tafa mëtëglelëyabë eso ho, yafe hwi motlëya na melowene lamëtla, “Sebo baliti hana glo nëglamefe, fëyeme tëbo nenenë?” Na bu Polname Sailasname këme fafa mëtla na këme kë loko mëlelëkefëyabë life elëme, bubë eso enëne belë ki motokouja. ²⁰ Na bu tlemalë, onehobë gali aholokwane moglomabë ho belëme mëtletluma na bume gali motloma, “Kë tlemalë ho, bu Israelbë afenëbonibë ho. Na bu ebë life mago onehobë tëbo lowene tufiji mëtëtatemo. ²¹ Kë tlemalë ho, bu onehome memelë lowenebème okokwe motlomo, kë lowene esogo namëglelëmame. Sebo kwe Rom provins mago enëne. Sebobë lowene këha nane. Weye. Na sebo bu kë gëgali mëgelobë lowene hana esogo nëglelëtëmame.” ²² Na kë mëta kë loko mëtletlëyabë

oneho, kë tlemalë home mata tëbo gali motloma. Na kwe, onehobë gali aholokwane moglomabë ho, tlemalë hobë gelowa ëho titika mëtletëma na wame home boblo moglotomabë enëneme gali motloma, “Sobo bume atobeilana lëlafa etomo.” ²³ Këme nëgeme, bume unalëme atobeilana lëlafa lëlafa sle memototoma. Na onehobë gali aholokwane moglomabë ho bume kalabusu lowa mëtletluma. Na kalabusu lo mago home hwi toglokwefëmebë home anisasana gali motlola, “Ju kë tlemalë home hwi sle sa elome, mëglëbouboukajolime.” ²⁴ Kalabusu lo mago home hwi toglobebë ho, kë gali aholokwane tlome. Na bu tlemalë home, kalabusu lo ku mëta kë lëgelubebë tlëtabo elëme tlelëkakume. Na bubë kiju ti tële afloko elë sike telukwaketëme, mëglëbouboujolime.

²⁵ Klabë kunamu, Polna Sailasna bu Gotome gëgali mëtletlëkeflobëë na sawa mata fëfë mëtëtakefëyo. Na fli enëne, kë kalabusu lo mëta kë tafa mëtlabë, bu Polna Sailasname mana aholokwane motlokwefëma. ²⁶ Na hokweinawa nano tako latlamëwa. Na bu kë kalabusu lo anisasana so tëbelëkakle bu ëjeha fli etleme. Na kë kalabusu lo ino iniwa latitikawa mëtëkou. Na senë taba iniwa kalabusu enënebë mago lalokluwa mëtletëme. ²⁷ Na kalabusu lo mago home hwi toglobebë ho, huju tle na këme mehwi tle, iniwa kalabusu lo ino watitika mokoufe na melowene tle, “Kal-

abusu kë mëglabë ho iniwa wamelëboujafe. Bobë eso ho bome gali loglonëmefe.” Këme nêgeme bubë kosi ki tokoke na bubë ato, këna mogo nalë tlu nalogotleme fene. ²⁸ Kwe Pol bume anisasana këkale telokwakle, “Jubë ato asa tēbo etle, sebo iniwa mana ekë nētabëya.” ²⁹ Na kalabusu lo mago, home hwi toglomebë ho, ho lime we telokwakle, “Esi hokweinawa ehwei.” Na bu esi tehwei tle na bume tlēle. Na bu kalabusu lowa hokweinawa tēkaklu. Na bu Polna Sailasna belë fēka tokou. Bu ulina lilina sago metle na bubë li mēta, sēkefo miti tafa tle. ³⁰ Na kwe bu tlemalēme kalabusu lo mago toho tlelëkakēme. Na bume takune tlome, “O letitabo, bo habelë nêgelēmene na Goto bome tēbo lowene mago no nalëglēnēme?”

³¹ Na tlemalē këme gali motlolo, “Ju, Tako Ho Jisame fwa salowene sle eletle na Goto, juna, jubë mēsena, nēbalena, na jubë lo mēta kë tafa eglelēmebë enēnename tēbo lowene mago nēno nalëgleme.” ³² Na këme tlemalē, kë honame bubë lo mēta kë tafa tēglelēmebë enēnename, Jisasbë gali tē mētētatego. ³³ Na këme klabë kuna mu, kalabusu lo mago home hwi toglomebë ho, tlemalēme nēno tle. Na bume atobeilana kë lēlafa mototomabë lunuju swa totometēme. Na tlemalē, kë ho na bubë lo mēta kë tafa lēglelēmebë enēnename baptais mototomo. ³⁴ Na kalabusu lo mago home

hwi toglomebë ho, tlemalēme bubë lowa tlelume na bume hi wesibi tlēme. Na buna bubë lo mēta kë tafa tēglelēmebë enēnena fleflesumu memētla, bu Goto lowene sle mētletlame nêgeme.

³⁵ Olobalē, onehobë gali aholokwane moglomabë ho, plismanë kalabusu lowa jine mētlēma. Na bu kalabusu lo mago home hwi toglomebë home gali motlola, “Onehobë gali aholokwane moglomabë ho megali lamla, ‘Ju kë tlemalēme kalabusu lo mago jine elëkakēme.’” ³⁶ Këme nêgeme, kalabusu lo mago home hwi toglomebë ho, bu Polme gali tole, “Onehobë gali aholokwane mëglabë ho bu megali lalëkeke, ‘Polna Sailasname kalabusu lo mago sajine elëkakēmo.’ Këme nêgeme sobo lalowa eyeu. Sobo tutune lowenena asa eyeu.” ³⁷ Kwe Pol plismanēme megali tlome, “Onehobë gali aholokwane moglomabë ho, sebobë gali aholokwane sle jwa fēyeme mētlane? Bu sebobë li fēye wesibiha hwi hana motlotēna. Kwe bu seme hobë naba li mēta blawa lēlafa mētētana na kalabusu lowa blawa sike mēta. Kë enēne melowene hana mētlane, ‘Sebo Rom provins mago enēnefe?’ Na ēje bu seme hwelutuwa nēgēyeubēme fēyeme gali molonane? Matēbefe, hanane mu. Kë onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho, buwa samisiya, na seme kalabusu lo mago nēno mlame.”

38 Na kwe plismanë ita mutuja, na bu Polbë gali, onehobë gali aholokwane moglomabë home gali motloma. Bu megali motloma, “Polna Sailasna bu Rom provins mago ho.” Onehobë gali aholokwane moglomabë ho, kë gali aholokwane mëtla na bu tako uli memëtla. 39 Këme nëgeme, bu kalabusu lowa mutuja na Polname Sailasname gali motloma, “Masiwafe, sebo tëbo enëne, sebo some tëbo latëto. Sebo melowene hana tletëyo, ‘Sobo Rom provins mago ho. Masiwafe.’” Na bu tlemalëme kalabusu lo mago nëno mëtla na bume gali motloma, “Sobo ebë lifate lalowa kile egotlomene?” 40 Na kwe tlemalë kalabusu lo kile mototlo na Lidiabë lowa mëtëyeu. Na bu Kristen oneho flina loko mëtletëya. Na bume lalë gali të mëtëtatemo, bume lëgaitame nalëgleme. Na tokwafe bu Filipai lifate kile mëtelo na mëtëyeu.

17

Tesalonaika lifate enëne bu Polname Sailasname tëtëkle mägëtayame fene

1 Pol bubë yabena, Amfipolis lifatewa mutuja. Bu kë lifate kile mëtla na Apolonia lifatewa mutuja. Na bu kë lifate mata kile mëtla na Tesalonaika lifatewa tuhu mutula. Israelbë afenëbonibë lotu lo kë lifate mëtla tlibetëme. 2 Pol iniwa lifate mëtla fene tokou, bu kë lifate mëtla mata melatle. Bu Israelbë afenëbonibë lotu lowa tëkaklu na bu kë

life mago onehona loko mëtletëya. Na Gotobë bogo mago galime, buna gëgali hihijika mëtletëfëya. Bu aona wiki bubë lotu olëna melatletëkefëme. 3 Na bume megali sle latlome, “Jisas bu kë ho kë nëgebë, Goto bume ëtani anebomu kë aniji toglolebë ho, onehome tëbo lowene mago nëno nalëgleme.” Na bume gali tlome, “Aholokwane elo, ëtani Gotobë bogo mëtla, gali metëgëbetle latle, ‘Goto kë jine lëglelebë home, tëbo mogotlame na bu gli lëgleme. Kwe bu matëmatë mago huju lëgleme.’ Na kwe kë gali, bu Jisasme fwamu gali tletle. Sobo walowene elo, Jisas bu wagli tle na huju tle, Goto ëtani fene gali tle.” 4 Na Israelbë afenëboni fli, buna kë tafa mëtlabë, Pol kë të togotlebë gali, aholokwane motlola na bu Jisasme lowene sle mëtletla. Na bu Polna Sailasname yonane sle mëtletëma na nagi mëtletëma. Na lebutako Grik life mago enëne Gotome kë lotu melekefëtlabë, na lebutako letitabo one mata Jisasme lowene sle mëtletla.

5 Kwe Israelbë afenëboni fli, bu Polna Sailasna, ilawa kë yonane mëtlabëme, hwi motloma. Na bume moumou mëtletëma. Këme nëgeme, bu ho loko mëglelëyabë lifeme, blawa kë asasë mëglabë tëbo enëneme, loko mëtëtagujaya. Bu lebutako tëbo enëneme waloko mëtëtaya na bubë tëbo lowene tufiji mëtëtatëma, Polna Sailasname wame namoglomame. Na bu asë

mëtëbelëfaiya na anisasa flikale mëtla. Na fli, Jesonbë lo ino tée mëtêlutukwakla na mëtëkakluja. Na bu Polna Sailasname hohwi mëtêlutatëma, bume kë life mago onehobë toba elë gogwa namëglame. ⁶ Bu tlemalëme yafe hohwi mëtêtatëma kwe hwi hane motloma. Këme nêgeme bu Jesonname, Kristen oneho fliname, fafa mëtla na kë lifate mago eso ho belëme mëtêluma. Na bu anisasa-na mëflikale mëtla, “Ebë enëna, Polna, Sailasna bu iniwa li life li life motokouja na onehobë tēbo lowene tufiji mëtêgutëma. Na ëje ebelë mana kë fe mëtakija. ⁷ Na Jeson kë hobëme bubë lowa nēno tle na këme tafa tlelëme. Kë enëne bu sebobë tako eso ho, Sisarbë gali boblo lamëtêtakefëtla. Na bu itaita megali lamelekefëya, “Tako eso ho li lëtabe, bubë weniji Jisas. Sobo bume fwa esogo elëlëlome.” ⁸ Kë life mago oneho na bubë eso enëne, kë gali aholokwane mëtla na wame mëtla na flikale mëtêkouja. ⁹ Na kwe, kë lifate mago eso ho, bu Jesonna, buna kë tafa tēglelëmebë onehome, balitime gali tleme, bubë tēbo lowene këna sle namogotlame. Na bume jine mëtêlëkakëma.

Polna Sailasna bu Beria lifate elë mëtëyeu

¹⁰ Klabë wafi ki tēbe na Kristen oneho Polna Sailasname Beria lifatewa mana jine mëtêlëkakëma. Bu Beriawa fwa mutulo na bu Israelbë afenëbonibë lotu

lowa mëtëkaklujo. ¹¹ Israelbë afenëboni Beria lifate mago, bu Tesalonaika lifate mago Israelbë afenëboniha nane. Beria mago enëne Polna Sailasname gali aholokwane mēglabëme tole lamëtletëma. Kwe Tesalonaika mago enëne buwe, bubë gali aholokwane mëtletëmabëme tole hana mëtletëma. Na iniwa olë, Beria mago oneho, Gotobë bogo mago gali itaita hwi motlokwefëma, melowene sle namëgletlame, “Polna kë tē mēgëtatembë gali bu nēgali lamelo o hanane.” ¹² Na Israelbë afenëboni lebutako, Jisame lowene sle mëtletla. Na Grik life mago ho lebutako na Grik life mago letitabo one lebutako, bu mata Jisame lowene sle mëtletla.

¹³ Kwe Israelbë afenëboni Tesalonaika lifate mëtla kë tafa mëtlabë, kë gali waa-holokwane mëtla, Pol, Beria lifate mëtla, Gotobë gali kë tē lëtakefëtëme. Këme nêgeme bu Beria lifatewa mutuja na onehome tetēbo galina gali mëtlaguma na këna onehobë tēbo lowene tufiji mëtêtatëma, Polme wame namoglolame. ¹⁴ Na kwe, hokweinawa, Kristen oneho, bu Polme nutu yenëbawa jine mëtêtelëkakla. Kwe Sailasna Timotina, Beria lifate mëtla mana tafa mëtelo. ¹⁵ Na Polme kë sei mutujuwelëlabë ho buna Atens lifatewa tuhu mutula. Na bu Polme Atens lifate mëtla kile mutula na bu Beria lifatewa ita mutuja. Na Pol, Sailasname Timotiname gali telokwakëme, bu bo belë hokweinawa samisijo.

Pol Atens lifate mēta Gotobē gali tē tētātēme

¹⁶ Pol bu Atens lifate mēta, Sailasna Timotiname mana hwi tlekefetēmebēē na bu Atens lifate wako wako mana asē tēbelēfa. Na bu mehwi tle, eouwe bubē lebutako fēso mana mētabetēmefe. Na bubē lowene tēbowamu tēbetle. ¹⁷ Kēme nēgame bu Israelbē afenēbonibē lotu lowa tēkaklu. Na bu Israelbē afenēbonina na Israelbē afenēboni mētābēya jwa mēglabē enēnena, Gotome kē lotu mēglekefētlabēme, gēgali hihijika mētlekefēya. Na iniwa olēna bu ho kē mēta loko mēglelēkefēyabē life elēme tujukēfetēme. Na kē mēta kē tafa mētlabē onehome gēgali tlelēkefēme. ¹⁸ Na lowene letitabo mēgletlabē ho fli, kē mēta tafa mētla. Bume mēfē lamototoma, Epikurian enēne na Stoik enēne. Na bu Polme momata mētlelēla. Pol bume, Jisasbē galime gēgali tlokwefēme na bume matēmatē mago huju mēglabē galime mata gēgali tlelēkefēme. Kēme nēgame kē enēne megali mētla, “Kē lowene jwa ho bu itaita blawa fēyeme gēgali lēlekēfene? Bu fēye wesibime gali lēlene?” Na fli megali mētla, “Sebo bubē gali lowene hana nēletla, bu seme melēme gali lolona nawa, ‘Sobo fli enēnebē gotome salotu eletemo.’” ¹⁹ Na kwe bu Polme, bubē lifate mago eso enēne belē mētlelula, bubē gali aholokwane namoglolame. Kē enēne bu Areopagus fatini mēta loko mētlelēkefēya.

Na kē enēne Polme gali motlola, “Ju kē tiho gali, ju onehome kē okokwe eglokwefēmebēme, seme ita gali enona. Sebo kē wesibi lowene sle nanēgletlame. ²⁰ Sebo jubē gali aholokwane tla, na sebo melowene nanēletēyo, ‘Ebē li gali meha gali ele. Na sebo ētani kēha gali aholokwane hana tla. Kēme nēgame sebo metole nanēla, ju kē okokwe toglonabē gali wayobē lowene sle nanēgletlame.’” ²¹ Atens life mago enēnena, Atens lifate mēta kē nibowai mēglabē enēnena bu fli wesibi mēglabē lowene hana fafa mototla. Wēye. Bu tiho galime fwa aneanebo gali mētlekefēya na tiho gali aholokwane mēglabē mēfwa tako tole lamētlekefēya. Na iniwa tiho anebo gali, bu kē aholokwane mēglekefēyabē, bu itaita iniwa olē gēgali mētlekefēya.

²² Na kwe Pol bu kē eso enēnebē kume tlibe na bume megali tlome, “Sobo Atens lifate mago enēne, bo some melowene nanēletēyo, ‘Sobo lebutako fēso wesibime lotume tako tolemu laletemo.’” ²³ Bo kē galime kēme gali nelē. Ēbame bo sobobē lifateme asē tēbelēfē na bo sobobē li li fēsobē masei, sobo kēme kē lotu eglekefētemobē, mana hwi tlagumetēyo. Na bo fēsobē masei li hwi tolē. Sobo kē masei mēta meyahi latelo, ‘Lowene nēgletla jwabē goto.’ Na kwe kē goto sobo lowene jwa kē egletelobē na sobo manawa kē lotu egletelobē, bo some kē gotobē anebo gali

të nêtatëyo.

²⁴ Bubë anebo gali melë lëgëbetle lalële. Buwa, ebë life blëge totle na iniwa wesibi kë mëgëbebë mata blëge blëge totome. Na ebë life mago wesibi, matafa mago wesibi ebë bubëwa mëbetle na bu iniwa wesibibë eso ho. Këme nëgëme, ho gliji mëglabë lotu lo mëta hana tafa lëgleme. ²⁵ Bu li wesibimeha hana afolo lëletle, sebo bume kë nëgaitalame. Hanane mu. Sebo hëhë këneglabë amtëtomba, Goto buwa lëlëna. Na iniwa wesibi mata buwa lëlëkefëna. ²⁶ Ètani anebo mu, bu jowa home blëge blëge totle. Na iniwa memelë ato jibona oneho, kë ho magowa fata mëtla. Na bu kë onehome iniwa life ëlëme jine tëbelëkakëme. Na iniwa afloko mëta tafa mëtëkouja. Na bu bwa bwa tafa mëglabë olë mata aniji tlotëme. ²⁷ Goto bu melë këme tle. Oneho bu belëme migisitla namëglame. Na bume lowene sle mletlame. Këme nëgëme Goto onehome këme blëge blëge totome. Na bume iniwa wesibi tlëme, bume hohwi namëgëtatlame na bume mana hwi na loko mololame. Kwe bu seme iniwa jowa jowa home kakë hana tafa lëletëna. ²⁸ ‘Sebo hëhë kë nëglabë, na asë kë nëglabë kalëlego, buwa lëlëkefëna.’ Kë wesibi sobobë lowene letitabo enëne fli fene yahi mëtla, ‘Sebo mata bubë nëbalemu nëtabetla.’ ²⁹ Sebo Gotobë nëbale tafa nëla. Këme nëgëme sebo Gotome melowene asa manëletla,

‘Bu fëso.’ Weye. Goto, bu silva anijina, gol anijina, anijimuna kë blëge blëge motomabë fësoha nane. Weye. Goto bu sebobë lowenenawa na tobana kë blëge blëge nogotomabë wesibiha nane.

³⁰ Ètani, oneho bu fëso fëso mëtëglana kwe kë nalë Gotome lowene hana mëtletla. Kwe Goto bume hwiwa latlome na bume li wesibiha hana totle. Kwe ebë olë Goto iniwa li life li life mago onehome anisasana megali lalëlagume, ‘Sobobë iniwa tëbo lowene aholokwana ti ekoujome na bome fwa lowene ekoutëname.’ ³¹ Bu olë li waaniji tlole, iniwa onehobë lowene hwi lolometëmeme na abiabi lëselokwame. Na Goto ho lime waaniji tlole, onehobë lowene hwi naloglometëmeme na lëselokwame. Kë ho bu wafi gli tle na Goto bume matëmatë mago wahuju totle. Na Goto bu kë huju togotlebë seme melebotane latëtätëna, bume kë lëselokwabë wege fame waaniji tlole.”

³² Bu matëmatë mago huhuju mëglabë gali yafe aholokwane motlola, fliye Polme sasonatlëtlë memototla. Kwe fliye bume gali motlola, “Sebo metole nanëletëyo, ju tokwafe kë galime seme ita gali lalowa okokwe sle eglonamene.” ³³ Na kwe Pol kë letitabo enëneme hune totome na tuju. ³⁴ Kwe fli ho bu Jisame lowene sle mëtletla na bu Polna ilawa mëtebëya. Na bu mago ho li tafa tle, bubë

weniji Dionisius. Kë ho bu Areopagus fatini mëta, kë loko mëglelëkefëyabë ho. Na mëse li bubë weniji Damaris, na fli oneho mata Jisame lowene sle mëtletla.

18

Pol Korin lifate mëta gali të tëtätëme

¹ Tokwafe, Pol Atens lifate kile tle na Korin lifatewa tuju. ² Na bu kë mëta, Israelbë afenëbo lime esune tlële. Bubë weniji Akwila. Bu Pontus provins mago ho. Buna no Prasilana, Itali lifate tokwafe kile mëtelo na Korin lifewa mitisijo. Rom provins magobë tako eso ho, Klodius, megali tëgleme nëgeme, “Iniwa Israelbë afenëboni, Rom lifate kile mlame na li lifatewa mujame.” Na bu Rom lifate këme kile mëtelo. Na Pol kë tlemalëme hwime tujutëme. ³ Kë tlemalë bu lo këna gigliji mëglabë selë blëge blëge mototokwefëmo, baliti këna glo namëgelome. Na Pol bu mata kë wege melatlekefe. Këme nëgeme Pol, buna këme tafa mëtla na buna wege mëtla. ⁴ Na iniwa lotu olëna, Pol, Israelbë afenëbonibë lotu lowa tækaklukëfe na buna gëgali hihijika mëtlekefëya. Bu metole latle, Israelbë afenëbonibë lowene na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë lowene Jisame lowene sle mëgletlabë huju tëtakefëtëme.

⁵ Sailasna, Timotina, Masedonia life kile mëtelo na Pol belë mëtëyeu. Bu fata mëtelo na këme Pol selë susu wege kile tle na Jisasbë gali

iniwa olë të tëtakefëtëme. Bu Israelbë afenëbonime anisasana megali tlokwefëme, “Goto Jisame waaniji tlole, bubë onehome tëbo lowene mago nëno lëglebëme.” ⁶ Kwe Israelbë afenëboni këha gali aholokwaneme tole hana mëtletla. Na bume wame motlola na tetëbo galina gali motlola. Këme nëgeme, Pol bubë ato ëho mago obo, bubë naba li mëta bubu tletëme. Na bume megali tlole, “Goto some tokwafe tëbo lëgetona, ebë sobobë wesibiwa, ebë bobë wesibi nane. Na eli bo some hune nëgëtome na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme fwa gali të nugutatëmë.” ⁷ Na kwe Pol bu kë lotu lo kilë tle. Na bu Titius Jastusbë lowa tuju, këme tafa nalëgleme. Kë ho Israelbë afenëboni nane, kwe bu mata Gotome lotu lëlekefëtëbë ho. Na bubë lo Israelbë afenëbonibë lotu lo lime tlibetle. ⁸ Kë lotu lobë eso hobë weniji Krispus. Buna, bubë lo mëta kë tafa tëglelëmebë onehona Tako Ho Jisame lowene sle mëtletla. Na Korin lifate mago oneho lebutako, bu mata Jisame lowene sle mletla. Na Pol bume iniwa baptais totome.

⁹ Li klabë na, Pol nimitelëha wesibina wesibi li hwi tlole na Tako Ho Jisas, bume megali tlole, “Ju bobë gali tème uli asa ele. Ju itaita gali eglokwefëmeme. Ju asa kuju ebemu. ¹⁰ Bo juna nëtabome na jume nëgaitëme, na ho li jume hana tëbo lëgëtamëme. Bome kë lowene mëgletë nabë oneho, ebë lifate

mëta feilawa tafa mëglame nêgeme.”¹¹ Pol kë gali aholokwane tle na këme nêgeme bu Korin lifate mëta jowa tlibutu na yeme tobali ita jowa kënji tafa tle. Na bu onehome Gotobë galime okokwe tlokwefëme.

¹² Galio, Akaiia provinsbë eso home têtabetëme. Na kë nalë, Israelbë afenëboni, blalo bu loko mëtleläya na Polme fa mototla, na eso ho Galio belë mëtlelula, Pol kë tēbo logotlebëme gëgali namëglelëame.¹³ Na bubë naba lime megali mëtla, “Kë ho, Goto Mosesme kë tēglëlebë tafa sle gali boblo mogotlabëme, onehome feilawa okokwe lolokwefëme. Na Gotome li lowenena lotu namëgletlabëme okokwe lolokwefëme.”¹⁴ Pol gëgali lëgleme kofene, kwe Galio efalëbona bluju metotle na Israelbë afenëbonime gali tlome, “Sobo Israelbë afenëboni, kë ho bu wesibi tako tēbo logotlebë o sobobë, Rom life mago gavmanbë gali, boblo logotlebë kwe lalowa, bo sobobë gali aholokwane noglëyome.¹⁵ Kwe sobo bo belë tisijo, na sobo sobobë semleninobë tafa sle gali mefwa gëgali tlenëna. Bo sobobë këha gali hana sle nēgëtatëyome. Ebë sobobë wesibi wa. Sobo lalo sle ejuwetlo.”¹⁶ Na bume kë mago kë telëkakëme.¹⁷ Na Korin lifate enëne, Israelbë afenëbonibë lotu lo hwi loglokweflebë eso

ho, Sostenesme, fa mototla na Galiobë naba li mëta tēkle mototla. Kwe Galio bume hwiwa latlome na kë wesibime feilawa lowene hana tlekëfe.

Pol bu Antiok lifate elë ita tuju

¹⁸ Pol bu Korin lifate mëta tako olë tafa tle. Na tokwafe bu Kristen onehome kaiyo tlome na bume hune totome. Na bu, Prisila, Akwilana, Senkria lifatewa iniwa mutuja. Na Pol bu kë life mëta bubë eslehuba mana le tlë, bu Gotome kakëne gali gali togloleme nêgeme.* Ètani Pol Gotome wesibi lëglebë galime wagali sle tlole. Na Israelbë afenëboni fene mëtla, bubë eslehuba le jwa tlë. Bu eslehuba le jwa mana tafa tle. Na kë tēglebë wesibime, Gotome kë gali sle toglolebë, yawe tlole. Na bubë eslehuba mana le tlë. Na Polna, Prisilana, Akwilana, Siria provinswa kë tugujubë sibulo mëta fëfë mëtla na këna mutuja.¹⁹ Na bu Efesus lifatewa fata mutula. Na Pol Akwilana, Prisilaname kë mëta hune tle. Na Pol buwa Israelbë afenëbonibë lotu lowa sigli tēkake. Na bu Israelbë afenëbonina gëgali hihijika mëtlekefëya.²⁰ Na bume megali motlola, “Ju sebona awi tafa nëla.” Kwe Pol bume gali tlome, “Weye. Bo sobona hana tafa nēglame.”²¹ Na tokwafe bume kayo tlome na gali tlome, “Goto bu tole lëgletenëna kwe bo sobelë ita nigisime.” Na bu

* **18:18** Israelbë afenëboni bu melë lamëtlekefëya; Gotome kë kakëne mëgletlabë olë, yawe sle moloma kwe bu eslehuba mana le le melëma.

Efesus lifate mago enëneme hune tle na sibu lo mēta fe tle. Na Efesus lifate kile tle. ²² Na sibu lo bu Sisaria lifatewa fwa tule. Na Pol bu Jerusalem lifatewa tuju. Na bu kē lifate mago, Jisame lowene sle mētletlabē tokwēfo gēgaliwa tlelēme. Na bume hune totome na Siria provins li mago Antiok lifatewa tuju.

²³ Pol bu Antiok lifate mēta tako tafaha tle na mana tuju. Na bu Galesia provinsbē na Frigia provinsbē li life li life tekou. Na bu Kristen onehome, Gotobē lale gali tē tētaguteme, bume lēgaitame nalēgleme.

Apolos bu Efesus lifate onehome gali tē tētātēme

²⁴ Israelbē afenēboni mago li, Efesus lifatewa tisi na kēme tafa tle. Bu Aleksandria lifate mago ho na bubē weniji Apolos. Kē ho bu lale lowenebēme gēgali tēglekēfēbē ho. Na bu Gotobē bogo mago gali lowene sle tēgletlebē ho. ²⁵ Ho bume Jisasbē lale gali waokokwe motlola. Bu Jisas kē togotomebē wesibi gali, onehome okokweme tako tole latle. Na bu Jisas kē togotomebē wesibibē gali abiabi toba tē slemu tētakefētēme. Kwe bu Jon kē baptais totomebē mēfwa lowene sle latletle. Kwe, bu Jisame lowene sle mēgletlabē onehome, baptais logotomebē lowenebēme, lowene hana tle. ²⁶ Apolos bu Israelbē afenēbonibē lotu lowa tujukefētēme. Na bu gali anisasana tē tētakefētēme. Na bu uli hana tletēme. Prisilana Akwilana bubē gali yafe

aholokwane motlolo na bubē lowa mētletlulo. Na bume Gotome lowene sle lēgletlebē lakalebēme, okokwe sle motlolo, bu lowene sle nalēgletlememu. ²⁷ Apolos bu Akaia provinswa lugu-jubēme tole latle. Na Efesus mago, Kristen oneho bume jine mēglēlabēme fleflesu lamētletla. Kēme nēgeme bu Akaia provins mago, Kristen onehome, pasē meyahi mētēkaketēma, “Apolos sobelē fata lēkakina sobo no elēlome na ululu sle saetlo.” Na Apolos bu belē tuhu tle. Goto kē life mago Kristen onehome wafi maninibo tletēme na wafi taitame na bu Jisame lowene sle kēme mletla. Na Apolos kē life mago, Kristen onehome taitame. ²⁸ Apolos bume metēgaitamelatle. Bu iniwa onehobē naba li mēta, Gotobē bogo mago gali anisasana tē tētātēme. Na bu Israelbē afenēbonibē memelē yaya gali lowene kēna boblo tētātēme. Na bume Gotobē bogo mago gali metē sle latētātēme, “Goto Jisame kē aniji toglolebē ho, Israelbē afenēboniname na iniwa onehoname nēno nalēglebēme.”

19

Pol Efesus lifate mēta gali tē tētātēme

¹ Apolos bu Korin lifate mēta mana tafa tle na Pol fatini lufu mēta kē mētēgēbagubē lifate elē asē tēbelēfa. Na bu Efesus lifatewa mana fwa tēkaki. Na kē lifate mēta, Kristen onehome esune tlēkakime. ² Na bume metakune tlome,

“Sobo Jisame alako kë lowene sle tēgletelobē, Gotobē Amtētomba sobelē latisitēyone o hanane?” Na bu metafu mētētatla, “Weye. Sebo, ētani meaholokwane hana tla Gotobē Amtētomba lalētabetle.”³ Na Pol bume takune tlome, “Sobo yalēbē gali aholokwane telone na mana baptais fa totlo.” Na bu gali metafu mētētatla, “Sebo Jonbē gali aholokwane toglolame nēgame na baptais kēme fa totla.”

⁴ Na Pol gali tlome, “Ētani, tēbo lowene aholokwana kë ti mētēglabē onehome, Jon bume baptais totome. Na bume gali tlome, ‘Bobē nagi kë ligisibē home sobo mana lowene sle naegletelome.’ Kēbē home Jon kë gali tēgletlebē bu Jisas.”⁵ Kē gali yafe aholokwane mētla, na Pol bume Tako Ho Jisasbē wenijina baptais totome.⁶ Na Pol jowa jowa hobē eso mēta toba gogwa tokoutēme na Gotobē Amtētomba mana tisitēme. Na bu lili anigawa galina gēgali motokouja. Na Goto bume kë tēglēmēbē gali tē mētētagama.⁷ Kē onehobē tabei we ita tēle kēnijiha.

⁸ Na Pol bu Israelbē afenēbonibē lotu lowa tēkaklu. Na bu Jisasbē lale gali onehome anisasana tē tētātēme. Na Goto bubē onehome eso home tafa lēgletēmēbē galibēme, onehome feilawa tē tētakefētēme. Na bu onehome taitame, kēbē galibē lowene sle namēgletlame. Na bu melē kë tēglebē aona yeme.⁹ Kwe bu mago fli, kë galibē

aholokwaneme tole hana mētla. Na bu fli onehobē naba lime megali mētlekefēya, “Kristen oneho kë lowene mēgletlabē wesibi bu tēbo wesibi.” Kēme nēgame, Polna, Kristen onehona, bu Israelbē afenēbonibē lotu lowa hana mētēkakluefēya. Iniwa olē, Pol bu Tiranusbē okokwe lo mēta, Jisasbē lale gali onehome anebo gali tlelēkefēme.¹⁰ Na bu kë mēta melē kë tēglebē, tēle tlibutu. Kēme nēgame, feilawa onehomu, Esia provins mēta kë tafa mētlabē, bu Jisasbē lale gali aholokwane mētlekefēya. Fliye Israelbē afenēboni na fliye Israelbē afenēboni mētābēya jwa mēglabē enēne.

Skevabē bowenenino ahwaneme yafe hehē mētletla

¹¹ Goto, afutuku, Polme tēle. Na Pol bu kë afutukuna, memelē klelegowa wesibi blēge blēge totome.¹² Kēme nēgame oneho bu lablab tētlē tabo glo mētla na Polbē ato mēta lēlesili mototoma. Na bu kë ēho, ato tēbona enēneme mutujuwelēma. Na kë tēbo atobē laslewa mētletēme. Na ahwane bubē ato mago lamētlēboukakuwa.

¹³ Israelbē afenēboni fli, bu hobē ato mago, ahwane heheēme asē metēbelēfaya. Fliye Tako Ho Jisasbē wenijina ahwane onehobē ato mago hehē namēgletēmame fene. Bu megali lamētlekefēya, “Pol bubē gali kë tē lētakefētlebē, Jisasbē wenijina gali nolēyo, sobo eyeu.”¹⁴ Na Skevabē tobali ita tēle bowenenino bu kë galina ahwaneme gali

mëtlagukefëma. Skeva bu lotu lo mëta wege lëglebë eso ho. ¹⁵ Li olëna, Skevabë bowenenino, Jisasbë wenijina ahwane yafe hehë mëtëkoutëma. Na ahwane li, bubë gali metafu latëtatëme, “Bo Jisame kwe lowene nanëletelë na Polme mata lowene nanëletelë kwe sobo fëye enënëne?” ¹⁶ Na ahwane kë tëbo togotlebë ho, kë home okli tëkaketëme na tëtëkle tëta na unalëmemu tëbo totome ëhona kaka kaka metotometëme. Këme nëgeme kë lo mago ëho flatabowa mëtlëbouja, winona nohwa feli mëtlelëla. ¹⁷ Israelbë afenëboni iniwa na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne iniwa, Efesus lifate mëta kë tafa mëtlabë, wesibi Skevabë bowenenime kë fata tëgletëmebë gali aholokwane mëtla. Na bu tako uli memëtla. Na iniwa bu Tako Ho Jisame melowene mëtletla, “Bubë weniji blawa hana fë no-gotlame bu tako afutukuna weniji.” ¹⁸ Na lebutako tiho Kristen oneho mitisiya. Na bubë ëtanifu iniwa tëbo wesibime onehobë naba li mëta gëgali mëtëkakëja. ¹⁹ Na humëi kë lowene mëtlabë enëne, na memelë olo kë mëtlësëmabë oneho, bu tetëbo sakei gali bogo loko mëtëtagijaya. Na bu iniwa onehobë naba li mëta ahoju tako agoti mëtlelëla na kë iniwa bogo ahojuwa sisike mëtla, temu namëgleme. Ho ebë bogo balitina glo lëglebëme tole lëglëna kwe bubë baliti kënjiji 50,000

silva baliti. ²⁰ Na këha melë kë mëtlabë, feilawa oneho bubë lowene mago lowenena melowene sle mëtletla, “Jisasbë gali, iniyafe galimufe.” Na feilawa oneho bu Jisame këme lowene sle mëtlekefëtla.

Efesus enëne, Polme tako wamemu memotlola

²¹ Kë iniwa wesibi mefata wamëtle, na Gotobë Amtëtomba Polme lowene huju tëtätla na Pol bu melowene fa totle, “Bo Jerusalem lifatewa nuguwina, Masedonia provins na Akaia provins kukuwa nuguwime. Bo kë belë afina nuwime na mana Rom lifate elë mata nuwime.” ²² Na Pol, bume kë mëtaiteflobë home afina jine tlëme Masedonia provin-swa. Bubë weniji Timoti na Erastus. Na bu afina motouto. Kwe Pol, buwe, Esia provins mëta mana tafa tëtëkake.

²³ Na kë nalë, Efesus lifate mëta, fli oneho bu Kristen onehome, wame lamotloma. Na bu anisasana wame gali huju mëtlelëla. ²⁴ Na ho li kë wame lowene tufiji totle. Bubë weniji Demitrius. Bu wesibi, silva anijina blëge blëge totokwefëme. Buna bubë wege hona, bu mëse goto lotu lobë amtëtomba wesibi, silva anijina, blëge blëge mototokwefëma. Na bu feilawa balitimu këna glo mëtlekefëya. Kë mëse gotobë weniji Artemis. ²⁵ Na kwe, Demitrius, bubë wege honame, na tokwëtokwë fëso amtëtomba wesibi, silva

anijina kë blëge blëge mototkwefëmabë honame, iniwa loko têtamë. Na bu megali tloime, “O yabenino. Sebo melowene nëglame, ebë wege kë nëgebëye, sebo tako baliti këna fa nêtakefëya na sebo lale tafa këme fa notla. ²⁶ Sobo Polme wafi lowene eletelo, na sebo bubë gali wafi aholokwane tletla. Bu Efesus lifate mago onehome fwa nane gali lolome. Weye. Bu Esia provins mago onehome mata gali latlagume. Bu onehome anisasana megali tlagukefëme, ‘Kë fëso amtëtomba, tobana kë blëge blëge mogotomabë, bu gotomu nane na bu some hana lëgaitome.’ Oneho kë gali aholokwane mëtla kë fëso amtëtomba tole hana mëletëma. ²⁷ Polbë gali kë nëgebë, bo tutune nanëletelëfe. Sebo amtëtomba kë blëge blëge nogotomabë wege, tëbo lëgetatëname. Na oneho sebobë wege sisile mëtatëname. Na li wesibime mata, bo melowene nanelë, ‘Oneho bu Polbë gali esogo mëglëlëana kwe bu sebobë tako goto, Atemisbë lotu lowa ita hana migisiyame, bume lotu namëgletëyame. Na oneho bu Artemisme aholokwana ti mëglame na bume ita hana lotu mëgletëyame.’ Sobo walowene elo, Esia provins mago oneho tēkeji na iniwa life mago oneho mata bume lotu mëlekefetëya.”

²⁸ Oneho Demitriusbë gali aholokwane mëtla na tako enisusu memëtla na anisasana këkale mëtla, “Sebobë, Efesus lifate mago goto,

Atemis, bu takomu.” ²⁹ Na kë gali Efesus life oneho belë fifiji tle na iniwa anisasana këkale mëtla. Na oneho mutuja na Masedonia provins mago tlemalë home, Polna kë asë mëtlabë home, fafa mutula. Na tlemalëme, oneho këme loko mëtletelëkefëyabë lifekuwa, hokweinawa ki motokouja. Kë tlemalë hobë weniji melë, Gaius na Aristarkus. ³⁰ Na Pol, loko kë mëtletëyabë onehome gali nalugujëlëmeme fene kwe Kristen oneho bume lëkle memototla. ³¹ Na Esia provins mago gavmanbë wege ho fli, bu Polbë yabenino nëgeme, na bume këme lëkle gali, gali mëtletëkakla, “Yabe, ju oneho këme loko mëletelëkefëyabë lifeku elë asa eiju. Matëbe.”

³² Na loko kë mëtletëyabë onehobë lowene yaya mëtletëme na bu anisasana këkale mëtëbelëfaya. Fli hobëye, li lowene mëta këkale mëtëbelëfaya na fliye li lowene mëta këkale mëtëbelëfaya. Na feilawa oneho, bu loko kë mëtletëyabë wayo gali lowene hana mëtletla. ³³ Israelbë afenëbo li bubë ku mëta tëtabetëme, bubë weniji Aleksander. Na Israelbë afenëboni fli, bume kë onehobë naba li mëta so mëtletëkakla. Fli oneho bume hwi motlola na meweniji mëtla, “Ebë ho kë nëgebë ebë kë wame nëglabë eso ho ekëwa.” Kwe Aleksander toba momale totle, oneho bu kaju namëgebëyame. Bume megali naloglomeme

fene, ebë wame kë nëgebë, Israelbë afenëbonibë wesibi nane. ³⁴ Kwe oneho bume hwi sle motlola na melowene mëtletla, "Israelbë afenëbonife." Këme nëgeme, iniwa oneho bu anisasana këkale mëtkefëya, "Sebobë, Efesus life mago goto, Artemis, bu takomu!" Na bu kë galina, tako olë, anisasana gëgali mëtkefëya.

³⁵ Na kë life magobë gavmanbë yahi wege fa lëgëtatlebë ho onehome këkale tlome na bume megali tlome, "Sobo, Efesus life mago oneho, aholokwane elo. Iniwa life mago oneho, seme walowene mëletëna. Mëse fësobë, Artemisbë lotu lo, sebobë lifate mëta lilibe, na sebo kë lotu lo ekë tafa nëlelëla. Na Artemisbë fëso amtëtomba, matafa mago kë tëtetibakebë, semëta ebamë na sebo tafa nëlelëya. ³⁶ Iniwa oneho kë galime melowene lamëtla, 'Ebë nëgali galimu.' Këme nëgeme, sobo kuju ebo, blawa asa enisusu eletemo. ³⁷ Sobo aholokwane elo. Kë tlemalë home sobo sebelë kë tëglesumobë, bu sebobë lotu lo mago wesibi tokli hana mëtelo. Na bu sebobë mëse gotome tēbo galiha, hana mëtlëyo. ³⁸ Demitriusna bubë wege enënena bu ho flime wame moglomana, kwe bu onehobë gali aholokwane loglomebë ho belë samëlesuma. Onehobë gali aholokwane moglomabë ho buwa sasle mëtatëyome. ³⁹ Na sobo fli galina nëgena, kwe sobo kë gali, ebë life mago oneho kë gëgali mëglekefëyabë

olëna sasle egotomome. ⁴⁰ Ebëha gëgali tēbo, teiyo elekëlo. Sobo hwi elo. Rom life mago gavmanbë eso enëne, bu ëje sebo kë nëglabë wesibi aholokwane mëglana, kwe bu seme onehobë gali aholokwane loglomebë ho belë mëglenunane na megali moloname, 'Kë enëne, bu tēbo lowene huju motokweflabë enëne.' Sebo ëje kë loko nëglelëyabëye na anisasana kë gëgali nëgëbelëfayabëye, kwe hobota fata nogotlabë mefwa gëgali nëla. Na gavmanbë eso enëne bu seme ëje kë nëglabë wesibime takune moglonana, kwe sebo habë tafu nëgëtatëmamene? Hanane." ⁴¹ Gavmanbë yahi wege fa lëgëtatlebë ho wagali tlome, na bu onehome jine tēbelëkakëme.

20

Pol bu Masedonia provins mëta na Grik provins mëta asë tēbelëfa

¹ Kë anisasana gëgali kuju mëtebëya, na Pol bu Kristen onehome mana gali telokwakeme, bu belë loko namokweitlame. Na bu loko motokweitla na bume mana lale gali tē tëtätëme na bume ululu sle mëglabë gali mana tē tëtätëme. Na bume kayo gali tlome na Masedonia provinswa mana tuju. ² Bu kë provins mëta asë tēbelëfa na Kristen onehome megali tlagume, "Sobo Jisame kë lowene egletelobë lowene asa elëkëlo, mana lowene sle saelekefëtelo." Na bu

Grik provinswa fwa tule.
³ Bu Grik provins mēta aona yeme tafa tle. Na bu sibu lo mēta fe nalēgleme fene, Siria provinswa luguju nalēgleme fene. Kwe bu megali aholokwane tēgleme nēgeme, Israelbē afenēboni bume kē sibu lo mēta, mogo nalē tēke moglolame. Na bu lowene kēme hihijika tle. Na bu Masedonia provins elē kē tugujubē alēge elē kēme tuju.
⁴ Fli ho bu Polna mutuja. Kē enēnebē weniji melē, Pirusbē bowene Sopater, bu Beria lifate mago ho. Na Aristarkus na Sekundus, bu Tesalonaika lifate mago ho. Na Gaius, bu Derbe lifate mago ho. Na Timoti na Esia provins mago ho Tikikus na Trofimus.
⁵ Kē enēne motoutaya na bu seme* Troas life mēta hwi mētletēna. ⁶ Sebo Filipai life mēta mana tafa tēgelobē na Israelbē afenēbonibē tako lotu olē mana yawe tletēme. Bu kē lotu olēna, sēse wesibi jwa bletē nage hi mētlekefēya. Na sebo mana sibu lowa fēfe telo na Filipai life kile totlo. Sebo sibu lo mēta nilina olē telo na tobali olēbēna Troas lifate mēta kē hwi mētletēnabē ho belē fwa telo. Na sebo iniwa Troas lifate mēta tobali ita tēle olē kēniji tafa tla.

Pol bu Troas lifate mēta Yutikusme gli mago huju totle

⁷ Sande klabēna, sebona, fli Kristen onehona, Jisame lowene nēgletlabē hi wesibi

hime loko tlelēya. Na Pol bu Gotobē gali mana tē tētātēme. Na bu Gotobē gali metē tētātēmebēē, klabē ku tētehulu metlelēle. Bu kē olēna luguju mago nēgeme. ⁸ Kē matawa ke lo mēta feilawa lamo u mētēkou. Na kē lo bu akolalo. ⁹ Na falake ho li, bubē weniji Yutikus, kē lo flelu ino mēta tafa tole. Na Polbē gali mana aholokwane tlagule. Pol bu gali metē togotlebēē, na Yutikus bu nilafale tle na kēme ni tobe. Na kē mago lifewa latetetigowa. Na bu kle mētla na fa mototowetla na yafe hwi motlola kwe bu wagli tle. ¹⁰ Pol mata kle tle. Na kē falake hobē ato mēta matawa towetigotle na hwē tlēle. Na onehome lēkle totome, “Sobo tutune asa eletelo, bu mana hwi lēta.” ¹¹ Na bu ita lowa fēfe motokwaka. Na Jisame lowene mēgletlabē hi wesibi hi mētla. Na Pol ita gēgali tēglelēmēbēē, olē fetina loko na mana hune totome. ¹² Na kē falake ho bu lalowa tafa tle. Na bume mētlelula. Na bubē lowenebē lalowa tēbetēme.

Pol Troas lifate kile totle na Miletus lifate elēme tuju

¹³ Na kwe sebo Polme kile totla na sebo sibu lowa fēfe tla na sebo afina Asos life elē toutaya. Na sebo Polme Asos life mēta hwi tletla. Pol bu life nagi tigisime nēgeme na bu seme Asos life elēme afina kēme jine tlēna. ¹⁴ Na Pol bu seme Asos life mēta esune tlēkakina. Na sebo sibu lowa

* **20:5** Feilawa lowene ho, melowene lamētla, “Pol Filipai lifewa fwa tle, na Lukme notlēle na buna mutuja. Na Luk bu kē gali yahi tle na ebē gali melēgebe kēme lēle, ‘Seme.’”

tletula. Na sibu lona Mitilini lifatewa iniwa tuja. ¹⁵ Na li olè Mitilini lifate kile totla na Kios afayoliwa fwa tula. Na kè mèta jowa olè tla na sebo Kios afayo kile totla na Samos lifate elè fwa tèkakija. Na kè mèta jowa olè tla na sibu lona Samos lifate kile totla na Efesus life sigliwa totla na Miletus lifate elè fwa tèkakija. ¹⁶ Pol ëbame melowene latle, “Esia provins mèta feilawa olè hana tafa lègleme.” Kème nègeme bu Efesus life sigliwa kème mototla. Bu metole latle, Israelbè afenëbonibè tako lotu olè, Pentikos olè, Jerusalem lifate mèta, hwi naloglome. Na bu hokwe-hokweinawa kème tokou.

Pol, Kristen onehobè letitabo home, Efesus lifate mèta kè tafa mëglabè, kayo tlome

¹⁷ Sebo Miletus lifewa fwa tla na Pol, Kristen onehobè letitabo home, Efesus life mèta kè tafa mëglabè, gali tuku tèkaketème, bu belè migisitla namèglame. ¹⁸ Na bu belè mitisitla na iniwa loko mètletèya. Na Pol megali tlome:

“Bo ètani Esia provins elè tisi na bo sobona tafa tula. Na bo sobona kè tafa tugulabè, bo wesibi bo melè kè totomèbè, sobo wafi lowene tletèna. ¹⁹ Sobo walowene tletèna. Bo ebè wege mèta kè tafa tugulèbè tako hobota mèta tafa tulè. Israelbè afenëboni bome tèbo mètètakename nègeme. Na bo anisasana ye tlekefè. Kwe bo bome nane lowene telè, bo Jisasbè wegewa fa

tètakefètelè. ²⁰ Iniwa gali tè tégètatëyobème bo some kikli hana tleteyo na li gali ha èho hana tètätëyo. Iniwa gali bo some lègaitobème tè totometëyo. Oneho kème loko mëlelèkefëyabè lifeku mèta, na sobobè lo mèta, bo some okokwe tlokwefëyo. Kèbème sobo walowene eletelo. ²¹ Bo Israelbè afenëbonibème na Israelbè afenëboni mëtabëya jwa mëglabè enëneme mata gali anisasana tè tètakefètemè. Bo bume megali tlomè, ‘Sobobè tèbo lowenebè aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelelome, na sobobè Tako Home, Jisame lowene sle eletelome.’ ²² Na eli, bo Gotobè Amtëtombabè tolewa esogo nèglelètelème na bo Jerusalem lifatewa kème nuguwime. Iniwa tèbo wesibi, bome kè mèta fata mëgletenëbème, bo lowene hana nelè. ²³ Bo kwe ebèwa lowene nëletelèmu. Iniwa tako lifate, bo kè asè nègèbelèfèbè, Gotobè Amtëtomba bome megali latlonè, tako hobota na kal-abusu lo mèta gwa mëgètobè mana hwi lèkeketè.

²⁴ Bo bobè ato uli hana nëlelèlè. Lalowa, bome melè matètana. Bo metole nanelè, Tako Ho Jisas bome kè tèglènèbè wege, bo yawe sle noglolème. Kè wege melè lègèbelalèlè; bo iniwa onehome metè sle nanègètatemème. Goto iniwa onehome maninibo tletème. Na bu metole latle, iniwa oneho Jisame lowene sle namègletlame.

²⁵ Ètani bo sobona kë tafa tëglabë, Goto bubë onehome, eso home, kë tafa lëgletëmebë gali, të têtatëyo. Èje kwe bo walowene nelë, ita kwe sobo bome hana hwi egloname. ²⁶⁻²⁷ Këme nëgеме bo some ekë gali sle nolëyo. Iniwa olë bo sobona kë tafa tlekefëyabë, bo some Gotobë iniwa gali watë têtatëyo. Bo bubë gali tëme tëbojiwa hana telë. Këme nëgеме bo some gali nolëyo. So mago ho li tëbo liglitana, ebë bubë wesibiwa. Bobë wesibi nane. ²⁸ Sobo some ululu sle saelo. Na Jisame kë lowene mëgletlabë onehome tafa sle elelëmome. Gotobë Amtëtomba some kë wegeme wafi aniji tlëyo. Gotobë nëba Jisas, bu gli tletëme na bubë wino wafi tuju tle. Na bu këna kë onehome wataitame, bubë oneho tafa namëgletlame. ²⁹ Sobo bume tafa sle eglelëmome. Bo melowene nanelë, 'Tokwafe bo some hune nëgelëna, sosogëna ho sobelë migisiyame. Na bu Jisame kë lowene mëgletlabë onehobë lowene tëbo mëgëtatëmame. ³⁰ Na tokwafe somago, fli oneho kë nëgebë, bu Gotome kë lowene mëgletlabë onehome sosogëna mëglagumame. Bubë tëbo lowenewa esogo namëglelëtëmame na bume mata esogo mëglelëmame.' ³¹ Këme nëgеме, sobo ululu sle këme eglekefome. Bo melë kë tëgelëbë wesibime, aholokwana asa ti elo. Aona tlibutu, bo sobona kë tafa tëglabë, klijina, klabëna, some lale

galime okokwe tlokwefëyo, some lëgaito nalëgleme. Bo some kë okokwe tëglëyobë, naba tuna okokwe tlëyo.

³² Eli bo some Gotobë toba elë, ekë gogwa nelë, some ululu sle nalëgëtagujome. Na bo metole nanelë, Goto some kë maninibo lëgletëyobë gali lowene naeglekefëtelome. Kë maninibo gali some lëgaitome, Gotome lowene sle naegletelobëme. Na tokwafe sobo lale tafa fa egotlome, Goto bubë iniwa onehome kë aniji togletëmebë tafa.

³³ Bo ètani sobobë wesibi hana mëmaune tlëmë. Bo ho libë balitiha o èhoha hana mëmaune tlëmetelë. ³⁴ Sobo bome wafi hwi tlonä. Bo lo këna gigliji nëglabë selë susu totokwefëmë na baliti këna fa têtakefë. Bo bobë tafa këna taitakeflë na bobë yabe, bona kë tafa tëglabë home, mata taitakefëmë. ³⁵ Iniwa wege bo melë kë togotlëbë, some melëme olafa têtatëyo. Iniwa wege sebo kë lowene nëgletlabë, anisasana wege nëglame, ato tëbonabë enëneme na wesibi jwa enëneme mata nanëgaitamame. Sebo, Tako Ho Jisabë gali, salowene sle nëlekefëtla. Bu megali latle, 'Li ho, li home, wesibi lëglëlena kwe bu tako fleflesu malële. Kwe li ho, wesibi li ho mago kë fa logotlëbë kwe bu tokwëfo fleflesuwa lëgleme.'

³⁶ Pol kë gali wayawe tlole na bu Kristen onehobë lotu letitabo enënena, sëkefo miti tafa mëtëkouja na Gotome mana gëgali mëtletlëla. ³⁷⁻³⁸ Na bu këme tako maninibo

memëtletla. Pol megali toglomeme nëgeme, “Bome ita hana hwi egloname.” Na bu Polme hohwë metlëla na ye mëtletlëla na sësle sësle mototla. Na bume sibu lowa sei mutujelëla.

21

Pol bu sibu lona, Jerusalem lifatewa tuju

¹ Sebo, Kristen onehobë lotu letitabo enëneme hune tla. Na sibu lo mëta fëfe tla na Kos afayowa tuja. Na li olëna Kos afayo mago Rodes afayowa tuja. Na Rodes afayo mago Patara lifatewa fwa tula. ² Na sebo sibu lo mago fëfe təkaka Patara lifate mëta. Na sebo Fonisia provinswa kë tugujubë sibu lo hwi tujuwelëla. Na sebo kë sibu lo mëta fëfe tula na këna tuja. ³ Na kwe sebo Saiprus afayo, yemane toba elë hwi telokwakla na sebo sigli tokouja. Na sebo Siria provinswa fwa tula. Na kë sibu lo Tair lifatewa tuju, wesibi hune naluguleme. ⁴ Na sebo Tair lifate mëta sibu lo mago fëfe təkaka. Na Kristen onehome hwime tuja. Na sebo buna tafa tēglabë, tobali ita tēle olë tla. Kë nalë, Gotobë Amtëtomba, kë enëneme lowene tlëme. Na bu kë lowenebëme Polme gëgali mëtletlëla, “Ju Jerusalem lifatewa asa eiju, bu jume tēbo mēgētome.” ⁵ Sibu lo Tair lifate kile nalëgleme kofene na Kristen oneho bubë onena, nēbalena seme nutu helefo mëta sei mëtletlëna. Na sebo kë mëta sēkefo miti tafa tla na Gotome mana

gëgali tletlëla. ⁶ Na bu seme kayo motlona na sebo bume mata kayo tloma. Na sibu lowa mana fëfe tla na bu bubë lowa ita mutuja.

Gotobë lowene mago gali tē totokweflebë ho, Agabus, Sisaria lifate mëta Polme gali tlole

⁷ Na kwe sebo sibu lona, Tair lifate kile tla, na sebo Tolemes lifatewa fwa tula. Na sebo kë life mago, Kristen onehome, sësle totoma. Na sebo buna jowa olëwa tafa tla. ⁸ Na li olëna sibu lo mëta fëfe tla na Tolemes lifate mago tuja. Na sebo Sisaria lifewa fwa tula na sibu lo mago fëfe tokwaka na Filipbë lowa tuja. Ebë ho kë nēgebë, bu Jisasbë lale gali tē tētakefētēmebë ho. Na buna fli tobali ita jowa hona ebame Jerusalem lifate mëta meaniji lamotloma, Aposel enëneme mēgaitakefëma namēglame. ⁹ Kë ho bu ononeglë nēbale kēniji nilina. Na bu home yo hana tlome. Na kë nilina ononeglë Gotobë lowene mago gali tē mototokwefla.

¹⁰ Sebo Sisaria lifate mëta habenuju olëwa tafa tla. Na ho li Judia provins kile tle na Sisaria lifatewa tisi. Bubë weniji Agabus. Bu Gotobë lowene mago gali tē totokweflebë ho. ¹¹ Bu sebelë tisi. Na Polbë alitaba fa tētamë na bubë tobana kijuna lalei totome. Na bu megali tle, “Gotobë Amtëtomba bome lowene watlënë. Kë lowene galibë melēgebe lalële, ‘Israelbë afenëboni, Jerusalem lifate mëta kë

tafa mëglabë, ebë alitababë bolijayabë toba na kijuna melalëi mogotometlame, bobë tobana kijuna fene lalei notomë. Na bume Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme yo molomame, bume tēbo namogotlame.”

¹² Na kwe sebo Agabusbë gali aholokwane tloa. Na sebona, kë life mago enënena, Polme anisasana lëkle totla na gali tloa, “Ju Jerusalem lifatewa asa eiju. Matëbe.”

¹³ Kwe Pol sebobë gali metafu latëtätëna, “Sobo bome asa maninibo eletëna na bobë lowene këna asa sisile etatëna. Sobo aholokwane elo. Bo Tako Ho Jisasbë wege fa nogotlëna, na bu bome, Jerusalem lifate mëta, kalabusu mëgëtanana, na bu bome mogo nalë tëkle mëgëtanana, kwe lalowa bome melë matëtana. Bo kë wesibi uli hana nëletemë.”
¹⁴ Sebo Polme yafe gali tloa kwe sebobë gali aholokwane hana tlotëna. Kë wesibime nëgame sebo bume feilawa gëgali hana tlelëla na bume megali tloa, “Wesibi, Tako Ho bu melë logotomebëme kwe bu melë malotome.”

Pol bu Jerusalem lifatewa fwa tule

¹⁵ Na tokwafe li olëna, sebo wesibi sle totoma, Jerusalem lifatewa nuguja nanëglame. Na sebo Jerusalem lifatewa tuja. ¹⁶ Na Kristen oneho fli, Sisaria life mago, sebona tuja. Sebona tuja na sebo Jerusalem lifatewa tuhu tula, na bu seme, Saiprus

afayo mago hobë lowa sei mutujenëna. Na sebo kë lo mëta tëtëbëya. Lo bolijayabë weniji Nason na bu ëtani anebomu Jisame lowene sle tletle. ¹⁷ Na Jerusalem lifate mago Kristen oneho bu seme yafe hwi motlona kwe bu tako fleflesu memëtletëna.

¹⁸ Li olë na sebo Polna, Jemsme hwime tuja. Na Kristen onehobë letitabo ho, sebona loko tlelëya. ¹⁹ Na Pol bume hohwë tokou na sësle tëtägume. Na iniwa wesibi Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë li mëta kë totomebë Pol kë gali tëtätëme.

Kristen onehobë lotu letitabo enëne, Polme megali motlola, “Ju Gotobë tako lotu lowa ejumo”

²⁰ Kristen onehobë lotu letitabo enëne, Polbë gali aholokwane motlola na bu Gotome tako fleflesu memëtletla. Na bu Polme megali motlola, “O afa, ju walowene sle ele, Israelbë afenëboni feilawamu, bu Jisame walowene sle mletla. Na kë enëne bu, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali esogo mëglëlebëme lowene anisasana mana mehola aholokwana ti hana mla. ²¹ Kwe kë oneho bu sogëna gali meaholokwane lamëtla, ‘Pol, bu Israelbë afenëbonime, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë provins mëta kë tafa mokoujabë, megali latlagukefëme, “Sobo Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali asa esogo

eléletelo.” Na bu mata megali latle, “Sobo sobobē iko nēbalebē ato jibo asa tētlē etometemo. Na sobo Israelbē afenēbonibē lowene asa esogo elelēmetēmo.”²² Sebo walowene nēla. Ju ebelē kē tigusibē gali bu aholokwane mēglana bu jume wame mēglēyome. Sebo kē wesibi habelē nogotlamene?²³ Ju, sobobē gali esogo eglelētēnana, kwe lalowa. Semago ho nilimalē, Gotome Gotobē wenijina wakakēne mētla wesibi melē mogotomabēme. ²⁴ Ju kē nilimalē home nēno elēme, na Gotobē tako lotu lowa elelēkakumeme. Na sobo iniwa, Gotobē naba li mēta lale tafa egelobē lowenebē, esogo elelēlome, Goto Mosesme kē tēglēlebē tafa sle gali fene lēbe. Na sipsip kleli, ju li ho mago, balitina glo eletēmeme. Na lotu lo mēta wege mēglabē home elēmeme, bu Gotome ahojume namēgletlame. Sipsip kleli ahojumbē yawe mololame na kē nilimalē ho bu bubē eslehuba mana le melēmame.* Ju melē eglana, feilawa oneho melowene namēgletēyome, ‘Kē gali jume kē gali mētletēyobē gali, ebē sogēna gali.’ Na bu jume melowene namēgletēyome, ‘Goto Mosesme kē tēglēlebē tafa sle gali esogo eglelēlebē ho.’²⁵ Na Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē enēneme, Jisame tokwafe kē lowene mētletlabē, sebo pasēna megali tloma, ‘Sobo

kē lowene esogo eglelēlona kwe lalowa. Sobo fēsoma kē gogwa mēglabē hi wesibi asa hi elo. Na bu ko iniwa lugujutle slejwabē kleli asa hi elo. Na kolei mata asa hi elo. Na sobo lisei lowene asa elo.”²⁶ Li olēna, Pol kē nilimalē home nēno tle. Na buna iniwa, Gotobē naba lime lalowa tafa mēglabē lowene esogo mēglelēlame, Goto Mosesme kē tēglēlebē tafa sle gali fene lēbe. Na tokwafe bu Gotobē tako lotu lowa mētēkakluja. Na Pol bu Gotobē tako lotu lo mēta wege mēglabē home megali tlome, “Tobali ita tēle olē mugujuna, na sebo iniwa Gotobē naba li mēta lalowa tafa nēglame. Na sebo sipsip kleli bwa bwa mana nehweijame, Gotome ahojume namēgletlame.”

Israelbē afenēboni, Polme Gotobē tako lotu lo mēta fa mototla

²⁷ Kē tobali ita tēle olē yawe lēgleme kofene na Israelbē afenēboni, Esia provins mago, Polme hwi motlola, Gotobē tako lotu lo mēta tafa tle. Na bu onehobē wame lowene tufiji mētētātēma, na Polme mana fa mototla. ²⁸ Na bu anisasana kēkale mētla, “O Israelbē afenēboni, sobo seme aitaname esijo. Ebē ho kē nēgebē, bu li life li life mago onehobē naba lime, seme, Israelbē afenēbonime sisile latētakefēna. Na bu iniwa onehome meokokwe latlagume, ‘Sobo Goto Mosesme kē tēglēlebē tafa sle gali asa esogo elelētelo.’ Na bu

* **21:24** Israelbē afenēboni bu melē lamētlekefēya, Gotome kakēne gali kē moglobabē olē yawe sle moloma na bu eslehuba mana le melēma.

Gotobë tako lotu lo mata sisile têtatëna. Bu kë wesi-biwa nane tle. Weye. Bu Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, Gotobë tako lotu lowa tlelëkakume. Na këna, ebë lale lotu lo sisile totle na kë lo, Gotobë naba li mëta tëbowa tlibetle.”²⁹ Ètani, Polna, Efesus life mago ho, Trofimusna, Jerusalem lifate mëta asë mëtelo. Na kë enëne mana hwi motloma. Na këme nêgeme bu Polme meweniji lamëtletla, “Bu kë Israelbë afenëboni lëtabejwa lëglebë home, Gotobë lotu lowa wafi tlelëkakulewa.”

³⁰ Na feilawa oneho, Jerusalem lifate mago, kë gali aholokwane motokouja na bu hokweinawa loko motokweija. Na Polme fa mototla na Gotobë tako lotu lo mëglëbo elë ki motokouja. Na bu hokweinawa ino titiji mëtla.

Rom life mago wame home boblo mogotomabë enëne, Polme fa mototla

³¹ Bu Polme tëkle motokweflabë, na Rom life mago wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho li, meaholokwane tle, “Jerusalem lifate mago ho blalo momogli mëtagujaya.”

³² Na hokweinawa, bu wame home boblo mogotomabë enëneme, bubë eso enënename nëno tle na wame këme mëtlabë oneho belë tlelume. Polme kë tëkle mototlabë oneho, kë eso hona, wame home boblo mogotomabë enënename yafe hwi motloma, na Polme tëkle hana mototla. ³³ Na wame home

boblo mogotomabë enënebë eso ho loliwa tisi na Polme fa totle. Na bu wame home boblo mogotomabë enëneme gali tleme, “Sobo kë home tële senë tabana lei etlome.” Na bu Israelbë afenëbonime takune tleme, “Ebë ho yalëne? Na bu fëye tëbo wesibi fa totlene?”³⁴ Na feilawa oneho li li galina feilawa gëgali mëtla. Na bu feilawa se mototla na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho bu gali aholokwane sle hana tleme. Këme nêgeme bu wame home boblo mogotomabë enëneme gali tleme, “Sobo Polme sebobë lowa elelulome.”³⁵ Bu Polme mëtlelula na bubë lo mago mitigo mëta kofene mëtlebila. Na wame home boblo mogotomabë enëne, onehome mehwi lamotloma, Polme mogo nalë tëkle moglotlamefe. Këme nêgeme, Polme tëkle mogotlalime, kë mago lafeijiwa mëtlëla. ³⁶ Feilawa onehomu bume nagi esogo mëtlaguma na anisasana megali mëtlaguma, “Mogo nalë tëke elolo, mogo nalë tëke elolo.”

Pol, Jisame kë lowene lëgletlebë lowenebëme, Israelbë afenëbonime, gali sle tleme

³⁷ Wame home boblo mogotomabë enëne, Polme bubë lowa mëglëkakulame kofene kwe Pol bu wame home boblo mogotomabë enënebë eso home, Grik galina gali tlole, “Bo jume gali lime lalowa gali noglëmene?” Na bu klelego metletle na Polme gali tlole, “Ju Grikbë gali habëna lowene elene?”

38 Bo jume mewenijiwa nanelë, ‘Ju Isip life mago howa. Ètani onehobë wame lowene kë tufiji tètätëmebë ho, gavman enëneme wame namoglomame. Na bu, 4,000 ho, kosina wame kë lowene sle mëtëglabë home, ho jwa tabo elë tlelume.’” 39 Na Pol bubë gali tafu tètätle, “Bo kë ho nane. Bo Israelbë afenëbo. Bo Tarsus lifate mago ho, Silisia provins mago. Bu lale na tako lifatemu lëbetenë. Bo jume tokwëfo takune noglëme fene. Bo ebë onehome lalowa gali noglomëmene?” 40 Wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho bume gali tlole, “Lalowa.” Na Pol bu mitigo mëta tlibe na toba momale tètätëme, oneho gëgali kuju namëgebëyame. Bu iniwa kuju mëtebëya na Pol, bume, Hibu galina mana gëgali tle.

22

1 Na Pol bume megali tlome, “O ayani na afanino, sobo aholokwane elo. Bo some ekë gëgali sle nëlelëyo. Bo li wesibiha fa hana totlë.” 2 Oneho aholokwane motlolabë, Pol Hibu galina gëgali tle na bu kujunamu këme mitlibaguja.

Na Pol bume megali tlome. 3 “Bo kë nëgebëye, Israelbë afenëbo. Beë bome Tarsus lifate mëta fu tëtänë, Silisia provins mago lifate tokwëfo. Kwe bo ebë lifate mëta sigli telë. Na bo Gamaliel okokwe loglonëbëme towë. Na bu bome sebobë semleninome, kë gwa tètätëmebë tafa sle

galibëme okokwe slemu tlonë. Na bo Gotobë tafa sle gali anisasana esogo slemu tlelëtelëmu, sobo tei elo. 4 Èbame bo Jisame kë lowene mëgletlabë onehome tëbo latotokwefëmë. Bo bume mogo nalë tëtëkle nëtagwibëme tako tole latelë. Na kë onehome senë tabana lalei totokwefëmë na kalabusu lowa tlelukwefëmë. 5 Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, bome lowene lamëletëna, bo ebë fene melë kë tëgelëbëme. Na bu kë wesibibëme some gali mëglëyome. Na kë enëne bu pasë yahi mëtla na bome mëtlëna. Bo sebobë ilawa mago enëneme, Damaskus lifate mëta kë tafa mëtëglabë kë pasë tehutemë. Ebë pasë bome kë mëtlë nabë, bome megali sle lamotlona, Jisame kë lowene mëtletlabë onehome kalabusu nanotomëme fene. Bo Damaskus lifewa tuguwibë, kë pasëbë gali fene gali tla melë nanugulëme fene. Na bume Jerusalem lifatewa nëlesumëme na bu mana tëbo motomame.”

Pol kë nalë Jisame kë lowene tëgletlebë gali, të tètätëme

6 Ita, Pol bu megali tëtëkake, “Bo tuguwibë, na kliji kuna bo Damaskus life nounou totlë. Na hokweinawa tako elulego, matafa mago, bome iniwa lahwegënëwa tëtänë. 7 Na bo life mëta latitigwëwa. Na bo we lego mana aholokwane telë na megali tlonë, ‘Sol, Sol, ju bome fëyeme sisile etakefënëne?’ 8 Na bo

metakune tlole, 'Tako ho, ju yalene?' Na ke we lego metafu tetatenē, 'Bo Nasaret life mago Jisas. Ju bome sisile latakefenē.' ⁹ Bona ke tiglijabē enēne ke elulego hwi lamotlola. Kwe bome ke gali toglonēbē we lego aholokwane hana mētla.

¹⁰ Na bo megali tlole, 'Tako Ho, bo habelē nēgelēmene?' Na Tako Ho bome megali tlonē, 'Ju huju elēme na Damaskus lifatewa ejume. Na ke lifate mēta, iniwa wesibi ju egotomebēme, Goto jume ke tole lēgletēbē, ho li jume ke lifate mēta gali lugujuwelēme.' ¹¹ Ke elulego, tako elulego nēgeme na bobē naba kēme kilego mētletenē. Kēme nēgeme, ho bona ke tugujabē bome toba fana Damaskus lifatewa mētlenuna.

¹² Ho li ke lifate mēta tafa tle. Bubē weniji Ananias. Bu Gotome fwa lotu lēgletlebē ho. Na bu Goto Mosesme ke tēglēlebē tafa sle gali esogo sle lēglēlētlebē ho. Na Israelbē afenēboni iniwa, Damaskus lifate mēta ke tafa mēglabē bu melowene lamētletla, 'Lale ho.' ¹³ Ke ho bo belē tisi na bobē lime tlibetenē. Na bome megali tlonē, 'Afa, Sol, jubē naba tika mēgletēme.' Bu fene gali tlonē, na bobē naba tika mētletenē na bo bume hwi tlole. ¹⁴ Na bu gali tlonē, 'Sebobē semleninobē Goto, melēme tole lēletē, ju bubē tole lowene na egletleme. Bu jume melēme aniji tolē, ju Gotobē lale lowenewa ke esogo lēglēlētlebē home hwi nae-gloleme. Na ju bubē ēfalēbo

mago gali aholokwane nae-glometleme. ¹⁵ Na iniwa wesibi ju ke hwi toglobebē na gali ju ke aholokwane toglometlebē onehome tē naegētagutēmeme. ¹⁶ Na ju fēyeme hwi elene? Mana baptais fa etole. Ju Tako Home Jisame gali eloleme, jume lēgaita nalēgleme na jubē tēbo lowene sle nalogotometēme.'"

Goto Polme jine tlēle, Jisasbē gali Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē enēneme tē nalētātēmeme

¹⁷⁻¹⁸ Pol ita megali tlome, "Bo Jerusalem lifatewa ita tigrisina, na bo mana Gotobē tako lotu lowa tekakuli. Na bo Gotome mana gēgali tlelēkeflēbē na bo Tako Ho, Jisame, nimitelēnaha mana hwi tlole. Bu bome megali latlonē, 'Ju Jerusalem lifate mago hokweinawa eiju. Ju bobē gali ke lifate mēta tē egotlena kwe bu hana aholokwane mēgletēyome.' ¹⁹ Na bo megali telē, 'Tako Ho, bu kwe bome walowene mēletēna. Ētani bo iniwa lotu lowa ke asē tēgēbelēfēbē na jume ke lowene mēgletēyobē onehome iniwa tētēkle latētakefē na kalabusu lowa sisike tlekefē. ²⁰ Na jubē gali tē logotlebē ho Stivenme mogo nalē ke tēkle mototlabē, kwe bo kēme tlibē na bo ke wesibi tako fleflesu latletelēmu. Na Stivenme anijina ke tēkle mototlabē, hobē heletanēno ēho, bo hwi tlometemē.' ²¹ Kwe Tako Ho bome megali tlonē, 'Ju eiju. Bu jume, Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē enēne

belème jine nëgelëkakème, kakë kë tafa mugulabë oneho belème. Ju bume egaitame naegleme.”

Pol wame home boblo mogotomabë enëneme megali tlole, “Bo Rom lifate mago ho”

²² Israelbë afenëboni, Polbë gali aholokwane motlola. Kwe Pol, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme lëgaitame nalëglebème gali tlole, kwe bume ita tako enis-usumu memëtletla. Na bubë kë gali aholokwaneme tole hana mëtletlamu na bu anisasana gali mëtla, “Mogo nalë tëke elolo! Mogo nalë tëke elolo! Këha hobë, ebë life mëta asa tafa malële! Gli malële!” ²³ Bu anisasana gali mëtëbebokwakabë, na bubë heletanëno ëho titika mëtla na sisike mëtebokwaka na life obona mesisike motokwaka. Bu këna melëbème lëlekujju mëtla, bu Polbë gali tole hana mëtletlamu. ²⁴ Këme nëgème wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bubë wege home gali tlole, “Sobo Polme, sebobë lowa elelëkakulome na bume taba afona lëlafatlole. Na kë enëne wame kë mogolabë lowene wayobème takune elolome. Bo melowene nanëgelème, ‘Israelbë afenëboni, bume mogo nalë tëkeme fëyeme tole mëlane?’” ²⁵ Këme nëgème, bu Polme kijuna tobona lei mototometla. Na bume taba afona tëkle mogotlame kofene. Kwe Pol wame home boblo mogotomabë enënebë

eso ho lime hwi tlole, lolime tlibetle. Na bume takune tlole, “Rom provins mago gavmanbë gali melë lëgëbetle lalële. Sobo Rom provins mago hobë tëbo lowene afina sahwi elotelo. Sobo Rom provins mago ho blawa lalowa tëkle egotlomene o hanane? Weye, hanane. Bome, Rom provins mago ho, na sobo bome blawa fëyeme tëkle egëtanamene?”

²⁶ Kë eso ho, kë gali aholokwane tle, na bubë tako eso home tuju tle na gali tujuwelële, “Ju habelë egotlemene? Kë ho bu Rom lifate mago ho!” ²⁷ Na kë tako eso ho Pol belë tisi tle na takune tlole, “Ju bome gali enonë. Ebë nëgali o sogëna. Ju Rom life mago hone o hanane?” Na Pol gali tlole, “Nëgali.” ²⁸ Na kë tako eso ho megali latlole, “Bo tako baliti Rom lifate magobë gavmanme watlële na bo mefata wanelë, Rom life mago ho.” Kwe Pol megali latle, “Bo kwe hanane. Ayana, beëna bu Rom life mago. Këme nëgème, bo mata Rom life mago ho.” ²⁹ Wame home boblo mogotomabë enëne, bu Polme tëkle namogotlame kofene, kwe Polbë gali meaholokwane motlolana, “Bo Rom life mago ho,” kwe bu uli memëtla na fo mëtëkaka. Na kwe tako eso ho bu mata tako uli metle. Bu wame home boblo mogotomabë enëneme megali togglomeme nëgème, “Sobo Polme senë tabana lei etlomo.” Bubë lowene metëgëbetle latle, Rom life

mago home blawa asa lalei etlo.

Pol Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme gali të tētātēme

³⁰ Wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bu metole latle, melowene sle nalëgleme, “Israelbë afenëboni, Polbë fëye tēbo lowene hwi motlotlane?” Kēme nēgeme, jowafe niwa tēbe na bu Polme kēna lalei mototlabë senë taba titika totometle. Na bu lotu lo mēta wege mēglabë eso ho na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme, gali telokwakēme, loko namokwētame. Na Polme kē enēne belë tlelule. Na bubë naba lime tlibetēme.

23

¹ Na kwe, Pol Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme wëya tlelëme na megali tloime, “O afani, bo Gotobë naba lime kē asë nēgelëbë, bo tēbo lowene mēta hana asë nelë. Bo melowene nanelë, ‘Bo wesibi liha hana totlë.’” ² Pol megali tle, na Gotobë tako lotu lo mēta wege lēglebë tako eso ho, Ananias, Polbë lime kē mitlijabë enëneme gali tloime, “Sobo ëfalëbo elë bu elo.” ³ Na Pol kēme gali tlole, “Goto jume mata tēke loglëme. Ju waholo lebotabo ti ha. Oneho jume matawa hwi moglëyobëye, lala klistomu, kwe lokwalëfe waholo lebotabo ti ha lëlubetë. Ju melowene lalene, ‘Ju Goto Mosesme kē tēglëlebë tafa sle gali esogo eglelëbë ho, na kē galina bobë tafa hwi sle loglotenëme.’ Na ju kē gali

fëyeme boblo etlene, na bome ëfalëbo elëme bume fëyeme gali elomene?”

⁴ Na kē enēne Polbë lime kēme tlijabë, Polme megali motlola, “Ju Gotobë tako lotu lo mēta wege lēglebë tako eso home fëyeme tēbo gali elolene?” ⁵ Na Pol kēme gali tle, “O afani, masiwafe, bo melowene hana nēletelë, kē ho bu Gotobë tako lotu lo mēta wege lēglebë tako eso ho. Gotobë bogo megali eglame nēgeme, ‘Sobo, sobobë eso home, tēbo gali asa elolo.’”

⁶ Pol melowene latletēme, “Israelbë afenëbonibë lotu eso enēne, fliye bu Farisi enēne na fliye Sadyusi enēne.” Kēme nēgeme, bu anisasana gali tloime, “Afanino, bo kē nēgebëye, Farisi ho. Na bobë afuna, ayana, bu mata Farisi ho. Bo melowene nanelë, gigli enēne bu matëmatë mago huhuju mēglame. Na kē wesibime fwa bome so namëtatëname.”

⁷ Pol kē galime gëgali tle, na Farisi enēne na Sadyusi enēne blalo wame mëtla na li li lowene mēta mëtëtabëya. ⁸ Ebë wame wayobë melëgëbetle lalële. Sadyusi enēne megali lamëtkefëya, gigli enēne matëmatë mago hana huhuju mēglame. Na ensel na alibaho hanane tafa mēle. Kwe Farisi enēne bu kē wesibi iniwa lowene sle mëtletëma. ⁹ Kēme nēgeme, anisanamu gëgali mëtla. Na Farisi enēne fli, Gotobë galime kē okokwe moglomabë ho, bu hujuna mitlija na anisasana megali

mëtle, “Sebo ebë hobë tēbo lowene hana hwi nolotla. Ensel li o alibaho li bume wagali mololenawa. Bu melë lëglena, na sebo bume tēkle nogotlana kwe sebo Gotobë wege sisile nogotlame.”¹⁰ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho bu mehwi tlome, anisasana wame gali feilawa huju mëtlelëla na bu uli metletëme. Bu melowene tle, “Farisi enëne na Sadyusi enëne Polbë ato memelë ki tei mletlafe, na bubë ato bule lëgletlemefe na bu gli lëleme.” Këme nêgeme bu wame home boblo mogotomabë enëneme gali tlome, “Sobo loko kë mëglelëyabë enëne belë eyume na Polme kë enënebë mago no ejuwelolome na elesulome na sebobë lowa elëlkakulome.”

¹¹ Bu melë kë mëglabë. Na klabë kuna Tako Ho Jisas, Polbë li mëta tlibetle. Na gali tlole, “Ju uli asa ele. Ju bobë gali, Jerusalem mëta fene tē etle, Rom lifate mëta, melë, tē egotleme.”

Israelbë afenëboni gali sle mototla, Polme mogo nalë tēkle namogotlame

¹² Na kwe li olobalëna, Israelbë afenëboni fli mana loko mëtlelëya. Na gali sle mototla, Polme mogo nalë tēke namoglolame. Bu Gotobë wenijina kakëne mëtle, “Sebo Polme mogo nalë satēkle notla. Sebo mogo nalë tēkle jwa nogotlana kwe sebo hi wesibina tuna hana hi nêglame.”¹³ Polme mogo nalë tēkle gali kë kakëne mëtëglabë hobë tabei këniji

niliafewe (40) sogë sigliwa.¹⁴ Kë ho, bu lotu lo mëta wege mëglabë eso ho belë na Israelbë afenëbonibë letitabo enëne belë mutujutëma na megali motloma, “Sebo Gotobë wenijina gali mekakëne sle wanëla, ‘Sebo Polme mogo nalë satēke noglolame. Sebo tēkle jwa nogotlana kwe sebo hi wesibina tuna hana hi nêglame.’”¹⁵ Këme nêgeme, sobona, Israelbë afenëbonibë lotu eso enënena, wame home boblo mogotomabë enënebë eso home sagali elolo. Na bume mesogëna elolome, ‘Sebo metole nanëla, ju Polme sebelë sei elëfatëna, sebo bume fli wesibime takune nanoglolame. Sebo melowene sle nanëgletlame, “Bu fëye wesibi totlene?”’ Sobo melë egelona, kwe sebo alëgeme ekë tafa nëla. Na bu Polme sobelë sei mëglëlana, kwe sebo bume alëgeme mogo nalë tēke noglolame.”

¹⁶ Kwe Polbë blola, kë gali aholokwane tle. Këme nêgeme tuju na wame home boblo mogotomabë enënebë lowa tēkaklu. Na bolumama Polme gali tlole.¹⁷ Na Pol, wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho lime, bu belë naligistleme gali telokwacle. Na bu tisi tle na Pol megali tlole, “Ebë falake home jubë tako eso ho belë sei ejuwelële. Bume li galime gali nalogloleme.”¹⁸ Këme nêgeme, kë eso ho, kë falake home, bubë tako eso ho belë tlelule na megali tle, “Kalabusu mëta kë tafa lëglebë Pol, bome megali

lalolonë, ‘Ebë falake home jubë tako eso ho belë sei ejuwelële. Bume gali lime gali naloglome.’”

¹⁹ Na këme, kë tako eso ho kë falake home tobame fa totle na mëglëbo elë tlelule. Na tlemalë buwa mutujuwelibo na mana takune tole, “Ju bome fëye galibëme gali eglonëmene?” ²⁰ Na kë falake ho megali tole, “Israelbë afenëboni bu gali wafi sle motla, uniji jume takune nameglëyome, Polme, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë mëglëlutëma namëglame. Bu jume sogëna mëglëyome na megali tole, bu Polme fli wesibime takune namoglolame na melowene sle namëgletlame, ‘Bu fëye wesibi tlene?’ ²¹ Kwe ju bubë gali asa aholokwane elome. Bu mago fli ho, bu kënjiji niliafewe sogë sigliwa, bu Gotobë wenijina gali mekakëne wamla, ‘Sebo Polme mogo nalë satëkle notla. Sebo tëkle jwa nogotlana kwe sebo hi wesibina tuna hana hi nëglame.’ Bu jume mana kë hwi meletëyo, bume megali naeglomeme, Pol bu belë maluju.” ²² Na kwe, kë tako eso ho, kë falake home gali tole, “Ju bome galime kë egisitenëbë, li home kë galibëme asa gali elole.” Na bu kë falake home jine telëkakle.

Bu Polme, tako eso ho Feliks belë jine metlëla

²³ Na kwe wame home boblo mogotomabë enënebë tako eso ho bubë tokwëtokwë eso home tlemalëme gali

telëkakëme. Na bu belë mitisijo na bume gali tlome, “Sobo wame home boblo mogotomabë enëne 200 kënjiji, loko etome. Na hos klelina kë asë mëglabë home 70 kënjiji loko etome. Na sëfana kë wame mëglabë enëne 200 kënjiji loko etome. Sobo Sisaria lifewa egëyeume sagli elëlome na klabëmuwa eyeume. ²⁴ Sobo Polme hos kleli fli aniji elotelome, bu këna luguju nalëgleme. Na sobo bume eso ho Feliks belë sei sle ejuwelëlome.” ²⁵ Na wame home boblo mogotomabë enënebë tako eso ho, pasë yahi tle na bu megali latle, ²⁶ “Lale olobalë eso ho Feliks, ju sebobë tako eso ho mu. Bobë weniji Klodius Lisias. Na bo ebë pasë jume ekë yahi nëletë. Na ebë pasë Polme megali latlatle. ²⁷ Israelbë afenëboni, ebë home fa mototla na mogo nalë tëkle namogotlame fene. Kwe bo gali meaholokwane telë, ‘Bu Rom provins mago ho.’ Këme nëgeme, bona, bobë wame home boblo mogotomabë enëne bume kë wame motlolabë enënebë mago no tlëla. ²⁸ Bume kë so mëtatlabë gali wayobëme bo lowene sle nanëgletelëme. Këme nëgeme, bo Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë këme tlelulë. ²⁹ Bo bume kë tëbo wesibime takune tlomë. Na bubë onehobë tafa sle galime fwa anebo gali mëtlelëna. Na bu kë tafa sle galime fwa so mëtëtatla. Kwe bo bubë fëye wesibiha

hwi hana tlotelë. Na sebo bume mogo nalë manawa hana tëkle nogotlame o manawa hana kalabusu nogotlame. Matëbe. ³⁰ Na èje bo ebë gali meaholkwane nanolomë, bu bume mogo nalë tëkle mogotlabë gali wa sle mëtätla. Na këme nëgeme bo ju belë hokweinawa këme jine nelëbaklë. Na bume kë so mëtätlabë enëneme gali nolomëme, bu jubë naba li mëta gëgali sle namëglame. Bobë gali tei.”

³¹ Na kwe, wame home boblo mogotomabë enëne, bubë eso hobë gali esogo mëtletlëta na bu kë klabëna Polme Antipatris lifatewa sei mutujuwelëla. ³² Jowa klabë tle na wame home boblo mogotomabë enëne, hos klelina kë asë mëtletkefëyabë, Polme Sisaria lifatewa sei mutujuwelëla. Na wame home boblo mogotomabë enëne fliye, Jerusalem lifatewa ita mutuja na bubë lowa fëfë motokwaka. ³³ Bu Sisaria lifatewa fwa mutula na eso ho Feliksme pasë mëtletlëla. Na Polme mata mëtlesula na bubë naba li mëta tlibetle. ³⁴ Bu kë pasë hwi tlagwi na Polme këme metakune tlole, “Ju fëye provins mago hone?” Na Pol gali metafu tëtätle, “Bo Silisia provins mago ho.” ³⁵ Na kwe eso ho këme megali tlole, “Jume tëbo loweneme so mëtätëyobë enëne migisiyana kwe bo jubë gali aholokwane nolotëme.” Na bu këme wame home boblo mogotomabë enëneme

megali tlole, “Sobo Polme, ètanifu eso ho, Herotbë lowa elelëkakulome na sobo mana hwi sle elokweflome, lëglëboukakulime.”

24

*Israelbë afenëbonibë
letitabo enëne, Polme so
mëtätatla*

¹ Na bu tobali olë wamutuju na Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho, Ananias, Sisaria lifewa mana tuju. Na Israelbë afenëbonibë letitabo enëne fli, na oneho tafa sle mëglabë gali, lowene sle lëgletlebë ho li, buna mutuja. Bubë weniji Tertulus. Na bu Polme so kë mëtätatlabë galibëme, eso home gali motlola. ² Na kwe, eso ho Polme gali telokwakle, ligisi tle nalëgleme. Na bu tisi tle na Tertulus, Pol kë tafa tëglebë galime mana gëgali tle. Na bu megali latle, “Eso ho Feliks, ju seme lale tafame laitakefëna. Ètani kë tafa tëglaginabë na mana ekëne fe lëkaki wame hana tokweija ebelë mana ekë fe lëkaki. Ètani feilawa wesibi kë tëbo mëtletë nabë, jubë lale lowenena sle tëttagimetëna. Ju seme feilawa wesibime taitagina. ³ Sebo kë wesibi hwi tlagima na sebo maninibona sle tla. Na sebo jume tako fleflesu latokweitëyo na megali tokweija, ‘Yahala fëyemene.’

⁴ Kwe bo jume gëgalina kiki hana nëgëtëme. Ju seme maninibo naegletëname fwa takune nolë na ju sebobë tokwëfo gali aholokwaneme

aholo bo naegëtatëname.”
 5 Na bu Polbë galime megali tletle, “Sebo ebë home mehwi nanolola, bu memelë tëbo lowene mëta tafa lëglebë ho. Bu iniwa lifate mëta, Israelbë afenëbonibë wame lowene tufiji tëtagutëme. Na bu Nasaret lifate mago Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë onehobë eso ho. Kë enëne bu lalë enëne nane. 6-8 Bu melëbëme fene su tle. Gotobë tako lotu lo, tetëbo lowenena tëbo nalogotleme fene na kë lo, Gotobë naba lime tëbowa lilibetleme. Kwe sebo bume mana kë fa totla. Këme nëgëme, bu kë tafa lëglebë galime, sebo kë gali nëglëyobë, ju sa takune elole. Ju bubë ëfalëbo mago gali lowene sle naegletleme.”*

9 Israelbë afenëboni bu këbë loweneme, Tertulusme mëtaitala na bu këme megali mëtla, “Ebë gali kë nëgebë, nëgali galimu.”

Pol, Feliksë naba lime, Tertulusbë gali tafu tëtatlë

10 Na kwe, eso ho Feliks, Polme esuwalëwa tlole, gëgali nalëgleme. Na Pol këme megali tle, “Bo jume walowene sle nëletë. Ju ebë life mago onehobë gali aholokwane eglomebëme, ëtani anebomu tëtabetëme na mana ekëne etabe. Këme nëgëme bo jume fleflesu

këme nëletë, ju bobë gali aholokwane sle eglonëme.
 11 Ju tëtakune ekouna, kwe ju mehwi sle eglolëme, we ita tèle olë wamutuju, bo Jerusalem lifatewa lotume këtuguwibë. 12 Na Israelbë afenëboni bome mehwi hana motlona, bo ho lina Gotobë tako lotu lo mëta wame gali nëlelëgome. Weye. Bo Israelbë afenëbonibë iniwa lotu lo mëta o iniwa lifeku mëta, fli hobë wame lowene tufiji hana tëtatemë. Weye.
 13 Ebë gali bu bome kë so mëtatë nabë, nëgali gali nane. Weye. Bome kë so mëtatë nabë gali eso olafa sle hana mëtatëyo.

14 Kwe bo some megali sle nëlëyo. Bo kwe ëtani sebobë semleni kë lotu mëtletlabë Gotome fwa mana lotu nëletelë na bo Tako Ho Jisasbë lakale mata esogo nëlelëtelë. Israelbë afenëboni mefë lamototla, ‘Tako Ho, Jiasme esogo mëglelëtlabë, tëbo lakale.’ Kwe bo melowene nanelë, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali iniwa bu nëgali gali mu. Na iniwa gali, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho kë yahi mëtëglabë, kë mata nëgali gali mu. 15 Na bo Goto me melowene nanëletelë. Tokwafe li olëna iniwa gigli enëneme matëmatë mago

* **24:6-8** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Na sebo bume sebobë, lotu eso enënebë naba li elë yafe tlelula, bu kë tafa lëglebë galime gëgali nanëglelëmame fene, kwe eso ho Lisiasna, bubë wame home boblo mogotomabë enënena mana kë mitisiya, na seme enisusuna hehë mëtletëna na sebobë toba mago bume mana ki mëtëkaka. Na Lisias këme gali tle, ‘Fli oneho ebë home, onehobë gali aholokwane moglomabë enëne belëme mëglelulame tole mëglana ta jubë naba li elë samëglesulame na bu kë tafa lëglebë galibëme sa gëgali mëglelëyome.’”

huhuju logotomeme. Lale lowenena gigli mētlabē enēne na tēbo lowenena gigli mētlabē enēne bume iniwa huhuju logotomeme. Bona, ebē enēne kē tafa mēglabē, jowa lowenewa nehola. ¹⁶ Kēme nēgeme bo kē nēgeholēbē gali esogo sle nēglelēlēbēme feilawa afutuku kēme nelē. Na bo Gotobē naba lime na onehobē naba lime tafa sle nanēgletemēme.

¹⁷ Bo Jerusalem lifate kile totlē. Na bo li life mēta kē tafa tugulēbē, feilawa tlibutu tafa tulē. Na tokwafe, bo Jerusalem lifatewa ita tisi. Na baliti jwa kē tafa mētlabē yabe enēneme, nēgaitamēbēme baliti tehweitemē. Na bo sipsip kleli Gotome ahojume nanēgletelēmeha tisi. ¹⁸ Bo Gotobē tako lotu lowa nuguwime tole latelē, kēme nēgeme, bo Gotobē naba lime lale tafa nēgelēbē lowene afina sle totlē na bo mana tako lotu lowa tēkakuli. Na oneho bome Gotobē tako lotu lo mēta hwi motlonabē, bo Gotobē naba lime lalowa tētābē. Bo feilawa enēnena hana tafa tla. Na sebo fēyeha hana totoma. Na fli enēneha hana flikale motlona. ¹⁹ Kwe Esia provins mago Israelbē afenēboni mitisiya na bome blawa wame motlona. Bome kē so mētētātēnabē enēne jubē naba lime bo kē tēbo togotlēbē wesibime bu gēgali mēkakijame. Kē enēne bu migisiya jwa fēyeme mēlane kē galime gēgali namēglame? ²⁰ Bo melowene nanelē, bu gēgali hanane. Kwe ebē iniwa enēne, bo

Israelbē afenēbonibē lotu eso enēnebē naba lime kē tiglibēbē, bu bobē tēbo wesibi o tēbo lowene wafi hwi motlotēnabē kwe bo metole nanēletemē bu jume kē tēbo lowenebēme sagēgali mēglelēyome. Bu jume lalowa gēgali mēglelēyomene o hanane. ²¹ Kwe bo melowene nanelē, bo tokwēfo wesibi kē tēgelēbē, kēme fwa wame molona. Kē wesibi melē, bo bubē gali aholokwane moglomabē hobē lime kē tiglibēbē, bo megali latelē, ‘Bo Gotome melowene sle nanēletelē, lebo enēneme, matēmatē mago huhuju logotomeme.’ Kē wesibime fwamu bome sobobē naba li elēme kēme mēlesuna.”

²² Feliks, Tako Ho Jisasbē lakale kē esogo mēglelēlabē onehobē lowene walowene sle tletēme. Pol gēgali tēglebē yawe tole na Feliks mana megali tlome, “Sobobē gali eme fwa tou lēgletēyome. Tokwafe wame home boblo mogotomabē enēnebē eso ho, Lisias, ebelē ligisina, kwe bo sobobē gali sasle nēgetatēyome.” ²³ Na bu wame home boblo mogotomabē enēnebē eso ho li, megali tole, “Ju Polme sahwi elokwefle jubē lokwalēfe mēta fwa tafa lēleme. Kwe bume naba feilawa asa ahwatle. Weye. Bubē yabeni bume wesibina mēgaitalabēme asa lēkle etome kwe bu matisitla.”

Eso ho Feliks, Polme kalabusu lowa tuku tēglebē, tēle tlibutu tafa tle

²⁴ Fli olë wamutuju. Na Feliks, bubë no Drusilana mitisijo. Drusila kë nëgebëye, Israelbë afenëboni mago mëse. Na Feliks, Polme gali telokwakle, bu belëme ligisi tle nalëgleme. Na Pol tisi tle na buna gëgali mëtelo. Na bu Polbë gali aholokwane tlagule. Na Pol, Jisas Klaisme lowene slebë lowenebëme mana okokwe sle tole. ²⁵ Na Pol, oneho lale lowene esogo mëglelëlabëme gëgali tle. Na oneho bubë asë ululu sle mogotlabëme gëgali tle. Na tokwafe Gotobë naba li meta onehome gali aholokwane loglomebë na onehome fu fu logotomebë olë mata gëgali tle. Feliks kë gali yafe aholokwane tole na bu tako tutune metle na megali tle, “Ju ejumo. Tokwafe bo tole nëgelëna mana sagali nëgelëkakëme, bo belë ita egisi naegleme.” ²⁶ Feliks Polme metole fene latletle, Pol bume baliti lëlële nawa, na bu bume kalabusu lo mago jine lelëkakleme. Këme nëgeme, itaita këme gali telokwakëkefle, bu belë gëgalime ligisikefëtle nalëgleme.

²⁷ Bu melë kë tëglebë tële tlibutu latle na mana Porsius Festus, Feliksme hihijika tle na eso home tafa tle. Kwe Feliks bu metole latle, Israelbë afenëboni bume fleflesu namëgletlame. Këme nëgeme Polme kalabusu lo mëta fwa këme kile tle.

25

Eso ho Festus, Polbë gali aholokwane tole

¹ Festus, Sisaria lifatewa tisi na Judia provins mago enëneme eso home tëtabetëme. Na bu kë mëta aowafe ni tëbe. Na bu Sisaria lifate kile tle na Jerusalem lifatewa tuju. ² Na Israelbë afenëbonibë lotu lo mëta wege mëglabë eso ho na bubë letitabo enëne, Festus belë mutujutla. Na Pol tëbo lowene mëta kë tafa tëglebë gëgalibëme gëgali mëtlelëla. Na bume këme anisasana megali motlola, ³ “Ju seme lalowa aitanamene? Sebo metole nanëla. Ju Polme Jerusalem lifatewa jine elëbakleme.” Bu kë galina këme gali motlola, fli home alëgeme ëhome gali motlomame nëgeme, na Polme mogo nalë tëkle namogotlame. ⁴ Na Festus bubë gali metafu tëtatëme, “Pol, Sisaria lifate mago kalabusu lo mëta mana tafa lëleo. Bo sogë tafawa nanelë, na bo Sisaria lifewa nuguwi nanëgelëme. ⁵ Këme nëgeme, sobobë eso enëneme jine elëmo, bona nuguja nanëglame. Na kë ho, tëbo lowenena tafa lëglena, kwe lalowa bu bobë naba lime bubë tëbo lowene lalowa gëgali mëgletlame.”

⁶ Festus Jerusalem lifate mëta tobali ita aona olë o welujuwa olë tafa tle, na bu Sisaria lifatewa ita tuju. Jowa klabëwa ni tëbe na kë olobalëna hobë gali këme aholokwane mëglekefëtëmabë lo mëta tafa tle. Na Festus, Polme mëglesutla namëglame gali tlome. ⁷ Bu Polme sei mëtelëfatla. Na Israelbë

afenëboni, Jerusalem lifate mago kë mitisiyabë bume loko mëtletlëta na bume gali blawa soso mëtëtatla. Na Pol bu tetëbo lowenebë mëta kë tafa tëglebëme gëgali mëtletla. Kwe Festus bubë galime melowene hana tletëme, “Bubë gali nëgali galimu.” Bu meolafa hana mëtëtatla, bubë gali nëgali gali. ⁸ Bu gali blawa wafi soso mëtëtatla na Pol bubë gali mana metafu tëtätëme, “Bo fëye wesibiha hana totlë. Bo Israelbë afenëbonibë tafa sle gali boblo hana tëtätëme. Na bo Gotobë tako lotu lo, tëbo lowenena tëbo hana tëtätëme. Na bo Rom lifate mago gavmanbë eso home tëbo hana totlë.”

⁹ Kwe Festus melëme tole tle, Israelbë afenëboni bume fletesu namëgletlame. Këme nëgëme, Polme këme takune tlole, “Ju metole lalene? Jerusalem lifatewa ejume na bo kë mëta bubë gali aholokwane nolomëme.” ¹⁰ Kwe Pol megali tle, “Hanane mu. Bo kë mëta kë tafa nëgelëbë lo, bu Rom lifate mago eso ho, Sisarbë lo, onehobë gali këme aholokwane mëglekefëyabë lo. Bome blawa kë so mëtatë nabë gali, eme fwa aholokwane eglomeme. Ju bome walowene eletënë, bo Israelbë afenëbonime fëye wesibiha hana totometemë. ¹¹ Bo li wesibiha tëbo nogotlëbë, kwe lalowa bo gli manelë. Bu bome li fëye tëbo wesibiha hwi moglotënana, na megali moloname, ‘Ju ebë tëbo wesibi mëta gli egleme,’ kwe lalowa bo kë mëta gli

manelë. Kwe bome kë so mëtëtatë nabë gali, sogëna nëgebë, ho bubë toba elë hana gwa mëgëtaname. Bo metole nanelë, Rom lifate magobë tako eso ho, Sisar, bome blawa kë so mëtëtatë nabë gali, buwa saaholokwane lëgleme.” ¹² Na kwe Festus, bume lale lowene kë mëglëkeflabë enënena blalo gëgali mëtla na Polme megali tlole, “Ju megali waele, ‘Eso ho Sisar, jume blawa kë so mëgëtatëyobë gali bu saaholokwane lëgletëme,’ kwe ju eso ho Sisar belë egujume.”

Festus, eso ho Agripame, Polbë galime gëgali tletële

¹³ Habenuju afe niwa tëbe. Na eso ho Agripama, bomulu Bernaisina, Sisaria lifatewa mitisijo, Festusme hwi namoglolome. ¹⁴ Na kë tlemalë tako tafaha mëtelo. Na Festus eso ho Agripame Polbë galime mana megëgali tletële, “Ëbame, Feliks li home kalabusu lowa kë tuku tëglebë, bu kalabusu lo mëta mana tafa lële. Bubë weniji Pol. ¹⁵ Bo Jerusalem lifate mëta tafa tëgelëna, Israelbë afenëbonibë letitabo enëne na lotu lo mëta wege mëglabë eso ho, gali bume so mëtëtatla. Bu metole lamëtla, bo megali nanoglomëme fene, ‘Bu wafi tëbo tlitawa, na wame home boblo mogotomabë enëne, bume mogo nalë tëke namoglolame.’ ¹⁶ Kwe bo bubë gali metafu latëtätëme, ‘Sebo Rom provins mago enëne, sebobë lowene melë lëgëbelalële, bume kë so mëtatlabë enënebë gli

toba elë blawa hana gwa nêgëtatëmame. Fli ho bu li home so mêtatlana, kwe bubë gali tafu mêgëtatlabëme aholo bo sle samëtagutla. Bubë so gali afina tafu lëtatëmeme na tokwafe onehobë gali aholokwane lëgletëmebë ho, bubë gali hwi sle lolotëmeme.’

17 Këme nêgeme kë enëne ebë lifatewa, bona tisiya. Na bo haha tafu hana totlë. Bo jowa klabëwa ni tebë na bo hobë gali këme aholokwane mëglekefëyabë lowa mana tuwi. Na bo wame boblo enëneme gali tломë, ‘Kë home elesulo.’ 18 Na bobë naba lime, bume kë so mêtëtatlabë enëne, bu mitlija na mana gëgali motokouja. Bo melowene latelë, ‘Bu tëbo wesibi kë togotlebëme gëgali mëgletlamewa. Kwe bu këbëme hana gëgali mëtla. Weye.’ 19 Buna, bubë lotu lowenebëme anisasana momata mëtletlogwaya. Na bu li ho kë gli tëglebëme anisasana momata mëtletlogwaya. Kë hobë weniji Jisas. Kwe Pol këme megali tle, kë ho kë gli tëglebë mana hwi lëta. 20 Bo ebë gali sle nogotlëbëme lowene hohwi nanëtatëlëmu. Kwe bobë lowene yaya lalëletenë. Këme nêgeme, bo Polme metakune tlole, ‘Ju metole lalene? Jerusalem lifatewa ejume na bo kë mëta jubë gali aholokwane nolëme.’ 21 Kwe Pol megali tle, ‘Bo kwe kalabusu lo mëta tafa manelë. Tokwafe, Rom lifate magobë tako eso ho, Sisar, bome blawa kë so mêgëtatënabë gali

saaholokwane lëgletenëme.’ Këme nêgeme bo megali telë, ‘Bu kalabusu lo mëta tafa lëglekefëbëë, na bo mana Rom lifate mago eso ho belë jine nelëkaklëme.’” 22 Eso ho Agripa kë gali aholokwane tle na Festusme megali tlole, “Bo ebë hobë gali aholokwaneme tole nanëletelë.” Na Festus këme gali tlole, “Uniji saaholokwane eglolëme.”

23 Na li olëna, Agripa Bernaisina bu lale negli wesibina negli mototlo na bu mana mitisijo. Na kë tlemalë, wame home boblo mogotomabë enënebë eso hona, Sisaria lifate mago letitabo hona, oneho këme loko mëtletlëkefëyabë lowa iniwa mëtëkakluja. Na Festus bu wame home boblo mogotomabë enëneme jine telëkakëme, Polme bu belë mëglesula namëglame. Na bu Polme bu belë mëtlesula, 24 Na Festus këme megali tle, “Eso ho Agripa, na sobo iniwa oneho, sebona kë tafa nêglabë, sobo ebë home hwi elolo. Israelbë afenëboni iniwa, Jerusalem lifate mago na ebë lifate mago, ebë home gali so mêtëtatla. Bu bome anisasana megali lamotlona, ‘Mogo nalë tëkle etole mana tafa lëglelime.’” 25 Kwe bo ebë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotelë. Na bo megali hana nêgelëme, ‘Gli malële.’ Bu metole lalële, eso ho Sisar bume blawa kë so mêtatlabë gali buwa saaholokwane loglomeme. Këme nêgeme bo gali wasle totlë, Polme eso ho Sisar belë

jine nêgelëkaklëbëme. ²⁶ Bo eso home Sisarme ebë hobë tēbo lowenebëme pasë yahi nêkaketelëme fene. Kwe bo bubë li wesibiha hwi hana tlotelë, bo so kē mētētatabë gali wayo lowene hana nêletelë. Na bo pasë mēta sebobë eso home fēye so gali wayobë yahi nêgletelēmene? Kēme nêgeme, eso ho Agripa, bo ebë home jubë naba li elë kēme nêlesutë, na fli enēnebë naba li elë mata kēme nêlesulë, bubë gali aholokwane sle naeglolome. Bo kē so galibë wayo lowene sle nêletelëme na bo pasë mana yahi nêkaketelëme. ²⁷ Bo kalabusu lo mago ho li, eso ho belë jine nêglëlëna, na bubë so galibë wayo hana yahi nêgletelëna, kwe bo melowene nanelë, ‘Kēha lalë lowene nane.’”

26

Pol eso home Agripame gali tlole

¹ Na Agripa Polme gali tlole, “Jubë gēgalime mana gēgali ele.” Na Pol tobana lēkle totome, oneho gēgali kaju namēgebēyame. Na bu megali tle, ² “O eso ho Agripa, Israelbë afenēboni, bome blawa kē so mētētātēnabë gali jume tē nēgētātēme. Na bobë gali jubë naba li mēta gēgali nēgelëbëme tako tole nanelë. ³ Ju sebobë, Israelbë afenēbonibë iniwa lowenebë wafi lowene sle eletēna. Na kofe kofe gali kē gēgali nēglelogwayabë, kē wesibime mata ju wafi lowene eletēna. Kēme nêgeme bo metole

nanelë, ju alabujuwa tafa eleme. Na iniwa galime aholo mana bo sle etagwime.

⁴ Israelbë afenēboni iniwa, bobë lakalebëme wafi lowene sle mēletēna. Bo tokwēfome bobë lifate mēta kē tafa tokweibë na ita Jerusalem lifate mēta kē tafa tokweibë, bu bobë lakalebëme wafi lowene mēletēna. ⁵ Na bu tole mēglana kwe bu bobë lakalebëme jume lalowa gēgali mēglelēyome. Bu bome melowene lamēletēna, ‘Bo falakeme nēgena, bo Farisi ho li tētābë. Na bo Farisibë lowenewa anisasana esogomu tlelētēmē.’ Farisi enēne Mosesbë tafa sle anebo gali iniwa anisasana esogo mētletlëla. ⁶ Bo ēje ekë nilibë. Na bu bome sobobë naba li elë mēlesuna bobë lakaleme some gēgali namēglelēyome. Na kē gēgali wayobë, melēgebe lalële; bo melowene nanelë, ētani Goto bobë semlenime megali sle latlome, bu gigli enēneme huhuju logotomeme. Na bo kē wesibi melowene sle nēgletelëme na bo kēme hwi nêkaketelë. ⁷ Sebobë semle, Israelbë we ita tēle nēbalebë afenēboni, bu klabëna olëna Gotome fwa lotu mētletkefētla. Na bu melowene sle kēme mētletla, ‘Goto gigli enēneme huhuju logotomeme na bu kē wesibi hwi mētëkaketa.’ Eso ho, kē wesibime fwa Israelbë afenēboni, bome sobelë kēme mētlesuna. ⁸ Sobo fli emēta kē eglibobë enēne, melowene fēyeme elone, ‘Goto gigli kē mētlabë enēneme hana huhuju logotomeme.’

⁹ Ètani bo melowene

latelë, Nasaret lifate mago Jisame, kë lowene sle mëgletlabë onehome sisile manotomë. ¹⁰ Na bo kë wesibi Jerusalem lifate mëta melë totlë. Lotu lo mëta wege mëglabë eso ho, bome iniwa afutuku mëtlëna kë wesibi togotlëbëme. Na bo kë iniwa afutukuna Jisame lowene sle kë mëtletlabë onehome feilawa sisile totomë na kalabusu lowa tlukefëmë. Na eso enëne bu giglime gali mëtlana kwe bo mata helawawa latelë, gigli matla. ¹¹ Feilawa olë bo melatlekefë, Israelbë afenëbonibë lotu lowa nëkakuliwa nëgelëbë, na Jisame kë lowene mëgletlabë onehome fafa nëkouwi na sebo mana tëtëkle nelutaya. Bo melëme tëbo fene totomë, bu Jisame klëë gali namoglolame na bume kë lowene mëtletlabë lowenebë mëlëkëla namëglame. Bo ebëha wesibi Jerusalem lifate mëta fwa nane telë. Weye. Bo bume tako enisusumu metletemë, na bo kakë lifate enëneme mata melatëtagumë.”

Pol bu Jisame kë lowene tēgletlebē galime gēgali tle

¹² Pol megali tle, “Lotu lo mëta wege mëglabë eso ho, bome metole lamëtletëna, Kristen onehome tëtëkle nanëgëtagwime. Na bome Damaskus lifewa kë esome fwa jine mëtelëkakëna. ¹³ O eso ho, bo Damaskus lifewa tuguwibëë, kliji kume tlibe. Na bona kë tugujabë hona tako elulego hwi tlola, matafa mago tisitëna. Kë elulego kë nëgebë bu klijiha nane. Weye. Bu tako elulegomu.

Kë elulego, bona kë tugujabë enëne name iniwa lahwegënëwa tëtana. ¹⁴ Sebo iniwa latitiwagujawa. Na bo li hobë gali aholokwane tlole, Hibru galina megali latlonë, ‘Sol, Sol, ju bome fëyeme sisile etakefënëne? Ju bome tëbo egëtakefënëna kwe, ju jume tëbo elitamë.’ ¹⁵ Na bo metakune tlole, ‘Tako ho, ju yalëne?’ Na Tako Ho bu këme tafu tëtatenë, ‘Ju kë sisile egëtakefënëbë Jisas. ¹⁶ Kwe ju huju ele. Bo jume ebë olëna këme nisitë, jume aniji nanoglëme, bobë wege fa naegëtatënëme. Ju wesibi nabana ëje kë hwi eglomebë, kë galibëme onehome sagali elëwagume. Na ita fli wesibi bo jume tokwafe olafa nogo-tometëme, kë wesibi galime, onehome mata gali elomeme. ¹⁷ Bo jume nëgaitëme. Na jubë ilawa mago enëne na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne jume tëbo hana mëgëtome. Hanane. Bo jume Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belë jine nëgelëkakëme, ¹⁸ bubë lowene sle naegëtagutëmeme. Na bu tlukufini kile namokoujame na elulego tabome natafa mokoujame. Na bu Satanbë tëbo lowene kile mokoujame na Gotobë lale lowenewa mehwagulame. Na bu bome lowene sle mokoutëname na Goto bubë iniwa tëbo lowenebë aholokwana ti nalëkoutëmeme. Na bu bobë oneho tafa namokoutëname.’ Tako Ho Jisas bome kë gali tlenë.”

Pol, Jisasbë gali të wege, bu kë fa të tagulebëme, Agripame gali tlole

19 Pol eso ho Agripame gali tlole, “Eso ho Agripa, bo nimitelëha wesibina heven lifate mago kë hwi toglolebe, boblo hana totlë. Hanane mu. 20 Bo Damaskus lifate mago onehome afina gali të tutatemë. Na ita Jerusalem lifate mago onehome, na Judia provins mago onehome, na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata të tëtagutemë. Bo gali metë latëtagutemë, ‘Sobo sobobë tëbo lowenebë kile elome na Gotome fwa lowene eletelome. Sobobë lakale melebotane saetlo, sobobë tëbo lowene iniwa kile tëkoujo na sobo Gotome wafi lowene ekoutelo.’ 21 Bo ebëha gali onehome të tëtagukefëtemëme nëgeme na Israelbë afenëboni bome kë wesibime fwa Gotobë tako lotu lo mëta këme fa mëtelutana. Na bome mogo nalë tëkle namëgëtaname fene. 22 Kwe Goto bome feilawa lataitanë. Goto bome tëgaitawaginëbë na ëje mana ekë laitakefënë. Këme nëgeme ëje bo ekë nilibë. Na bo iniwa enëneme, atwati enënena eso enënename, Jisasbë gali ekë të nëtatemë. Na bo li gali hana të nëtatemë. Mosesna, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho fene yahi mëtla, bo kë galiwa të notokweflë. 23 Ètani bu meyahi lamëtla, ‘Goto kë aniji toglolebe ho, bubë onehome nëno lëleme, bu tako elili fa logotleme na gli lëleme. Na lebo enëne matëmatë

mago huhuju mëglabëme bu afina logoutatëmeme. Na bu Gotobë lale gali, olë fenene, Israelbë afenëbonime na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata të lëgëtatëmeme.”

Pol Agripame megali lalole, “Ju Jisame salowene sle eletle”

24 Pol kë gali të tëtagulebëe, na Festus anisasana mekëkale tlole, “Pol ju yaya lale. Ju tako lowene fa egotleme nëgeme. Na kë lowenebë jume yaya këme lëta.” 25 Na Pol gali tle, “Eso ho Festus, bo yaya nane nelë. Weye. Bobë iniwa gali nëgali galimu. Ebë yaya gali nane. 26 Na iniwa gali bo kë të nogotlëbë, eso ho Agripa lowene lalëletëme. Këme nëgeme, bo bume kë gali të nëgëtatelëbëme uli hana nelë. Bo walowene nëletelë, Jisas iniwa wesibi kë totomebë, bu li mumu hana lëbetle. Iniwa wesibi Jisas kë totomebë bubë naba lime ëho hana lëgleme nëgeme na bu lowene sle këme lëletle.” 27 Na Pol, eso ho Agripame gali tlole, “Eso ho, Agripa, ju Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë gali lowene sle laletlene o hanane? Bo walowene nelë, ju wafi lowene sle eletle.”

28 Eso ho Agripa Polme këme metakune tlole, “Ebë tokwëfo olëna ju gali kë të etatenëbë, ju melowene laletenëne, ‘Bo Jisame lowene sle nanëgletelëmene?’” 29 Na Pol bubë gali metafo tëtatle, “Bo Jisasbë gali tokwëfo olëna

të nogotlëna o tako olëna të nogotlëna, bo Gotome megëgali nanëlelë, ju na fli enëna kë tafa egelobë, sobo iniwa Jisame lowene sle eletelo, bo fene lowene sle nëletelë. Kwe bome senë tabana fene lei mëtëtana some këha lei mëgëtobëme bo tole hana nëletëyo.”

³⁰ Na kwe eso ho Agripa na Bernaisi na eso ho Festus na buna kë tafa mëtlabë enëne huhuju mëtëkouja, ³¹ na kë lo mago totoho mëtëkaka. Na bu blalo megëgali mëtla, “Kë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotla na sebo megali hana nëglame, ‘Bume lalowa, mogo nalë tëkle etlo o kalabusu malële. Weye.” ³² Na Agripa, Festusme megali tlole, “Sebo bume kalabusu lo mago jine nëgelëkakëlame fene kwe bu megali tëgleme nëgëme, ‘Rom lifate magobë eso ho, Sisar, bome blawa kë so mëtätë nabë gali bu saaholokwane lëgleme.’ Na sebo bume kalabusu lo mago jine jwa këme nëlëkakla. Sebo bume eso ho Sisar belë fwa sajine nëglëame.”

27

Pol Rom lifatewa tuju

¹ Festus gali mesle latotle, sebo sibu lome fe nëlame na Itali provinswa nujame. Na bu Polname, fli kalabusu enëname, wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho belë sei mutujuwelëma, bu mëglëboujalime hwi sle namoglomame. Kë

hobë weniji Julius. Buna bubë wame home boblo mogotomabë enëna, bu eso ho Sisarbë lo mëtä sei mëglëkeflabë enëne. ² Na sebo* Adramitium lifate mago kë tigusibë sibu lo mëtä fëfe tla. Kë sibu lo, nutu helefo mëtä, kë tafa mokoujabë lifate elëme lugujume kofenene, Esia provins mëtä. Na Aristarkus bu sebona tuja. Kë ho bu Masedonia provins mago na bubë lifate weniji Tesalonaika. Na kwe sebo Sisaria lifate kile totla. ³ Jowa klabë tëkaka na sibu lo Saidon lifate mëtä fla tule. Na Julius, Polme lalë lakale lebotane tëtätle na bume megali tlole, “Jubë yabenime hwime lalowa egujume, bu jume hi wesibiname, fli wesibiname mëgaito namëglame.” ⁴ Na kwe tokwafe Saidon lifate kile totla. Na tako flelu, sibu lo miti nagi fo tëttagule. Këme nëgëme, sebo Saiprus afayo amlebo elë këme hwagënë tokwokwëya. Na kë afayo aflokobë tako flelu hana tle. ⁵ Sebo tako nutu su tëkaka na Silisia provins na Pamfilia provins loli elë sigli tokouja. Na Lisia provinsbë lifate mëtä, Maira mëtä fla tula.

⁶ Na sebo kë lifate mëtä sibu lo mago fëfe tëkaka. Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho Aleksandria lifate mago kë tigusibë sibu lo hwi tlole. Kë sibu lo, Itali provinswa luguju nalëgleme. Këme nëgëme bu seme kë sibu lowa mëtlenuna. Na sebo kë sibu meta fëfe tula. ⁷ Na

* **27:2** Feilawa lowene ho, melowene lamëtla, “Luk bu kë gali yahi tle na ebë gali melëgebe këme lële, ‘Sebo.’”

sebo Maira lifate kile totla, na sibu lo feilawa olë alabujuwa tujukëfe. Flelu bume miti nagi fo tëtagukefleme nëgëme. Sebo Nidus lifatewa nounou watla kwe flelu sibu lo mana kë tëbetokwakle na sebo tuguja hana tla. Këme nëgëme sebo sibu lo jelë tetokwakla na Krit afayo elë tuja. Na sebo Krit afayo flelu jwa tabo elë tuja, Salmone hwetu li elë tuja. ⁸Na sebo kë afayo mëglëbo elë alabuju tujukëfëya. Na sebo li afloko elë mana fwa tla. Kë aflokobë weniji melë, “Lale Ku Tako.” Bu Lasea lifate li mëta lëbe.

⁹Na kwe, lebutako olë wafi mutuju na Gotome hi jwa tafa mëtletlabë olë mata wafi tuju. Na nutu feilawa sosogli lëglebë yeme wafwa tla. Këme nëgëme, Pol megali tlome, ¹⁰“O sibu lo mago enëne, sobo aholokwane elo. Bo melë lowene nanelë, sebo eli nugujana, kwe sebo alëgëme tëbo niglitayame. Na kwe kë sibu lo na lebutako wesibi tëbo mëgleme. Wesibiwa tëbo mëgleme nane. Weye. Sebo fli kë mëta gigli nëglame.” ¹¹Kwe wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, Polbë gali aholokwane hana tlole. Bu sibu lo bolijayabë lowene na sibu lo kë asë tëglelëlebë hobë lowene esogo tlelëtëme. ¹²Ebë sibu lo këkesi labu kë nëgebë, lale tabo nane. Tako flelubë olë ligisi nëgena, sibu lo flelume habëna ëho lëglemene? Flelu sibu lome bubluju logotleme. Këme nëgëme lebutako ho, sibu lo mëta kë tafa mëtlabë, gali sle mototla, kë lifate kile

namëglame. Bu melowene mëtla, “Sebo ebë lifate kile nëlame na Finiks lifatewa nujame. Na kë lifate mëta, tako flelu ligisi olë tafa nëlame. Bale, fwa nugulame nawa o hanane.” Finiksbë sibu lo këkesi tala Krit afayo nëgemowe mëglëbo elë lëbetëme. Na sibu lo kë tëbo lotokwefëmebë flelu, kë belëme fe hana lulekefe.

Labasagli flelu tako nutu mëta huju tle

¹³Negemowelë mago flelu tisi na bu tako flelu nane. Këme nëgëme, bu melowene mëtla, “Sebo Finiksbë sibu lo këkesi labuwa lalowa nugujame.” Këme nëgëme bu sibu lo kë fa logotlebë hobota tabo ainë buhe mototla na bu kë tala kile mëtla. Na Krit afayobë helefo mëglëbo mëglëbowa mana mutuja. ¹⁴Bu mutujabë, na hokweinawa Krit afayo elë mago labasagli flelu tako mana tisi. Bu kë flelu mefë lamotla, “Nëgetuje elë mago flelu.” ¹⁵Na kë flelu sibu lome feilawa bëbë totle na ku takowa fo tëtagule. Sibu lo mëta kë wege mëglabë ho bu sibu lo yelu, flelu kë belëme tigisibë elëme yafe swaya mototla kwe hanane. Flelu bume tako boblo metotome. Këme nëgëme bu flelubë tolewa esogo mëtletlëtla. Na sibu lo ku tako elë mana fo fowa tëtagule. ¹⁶⁻¹⁷Sebo Kauda afayo nëgemowe mëglëbo elë tuja. Na kë tala tako flelu hanane. Na sibu lo mëta kë wege mëtletlëtla enëne, sibu lona kë ki tokweijabë ihe, sibu lo

elo li elë tako afutukuna ki motokweiya. Na sibu lowa mana ki motokwaka na tabana tafu mëtëtagujaya. Na bu tatako taba glo mëtla. Na sibu lo lokwalëfe elë blou mototolelëma na mana kë tabana sibu lo tafu mëtëtagula, flelu kë sibu lo yayei logotlelime. Bu Afrika lifate li mago tu lokwalëfe mago yenëba mëta lesilime, uli memëtla. Këme nëgeme sibu lo kë asë mëglelëmebë selë ki mëtëtekekëya na bu flelubë tolewa esogo mëtlagutla.¹⁸ Fleluna, nutuna sibu lome feilawa boblo mototlo. Këme nëgeme, jowa klabë tla na sibu lo mëtä kë wege mëglabë enëne, fi wesibi nutuwa sisike mëtla, sibu lo fogolego nalëgleme.¹⁹ Tële olë wamutuju na aona olëbëna bu sibu lo kë asë mëglelëmebë selë fli na selë kë mëtä kesi mëglebë ti flina nutuwa sisike mëtëtekaka, sibu lo fogolego nalëgleme.²⁰ Lebutako olë sebo kljina, sëgetobana hwi hana noloma. Na tako flelu seme sibu lona feilawa bëbë tëtaguna. Këme nëgeme, sebo melowene hana nëla, “Sebo tuja ato nëtabëyame.” Weye. Sebo melowene nanëla, “Sebo iniwa gigli nëglame.”

²¹ Lebutako olë bu iniwa hi jwa tafa mëtla. Na tokwafe, Pol huju tle na ku mëtä tlibe na bume megali tlome, “Sobo bobë gali esogo tëglelëtë nabë na Krit afayo kile jwa nëlame kwe seme ebë tëbo olë esune hana lëglëname fene.”²² Kwe bo some gali nëlëyo, sobo ebë tëbo olëme feilawa asa tutune

eletelo. Semago ho li hana gli lëgleme. Kwe sibu lowa tëbo lëgleme.²³ Bo Gotome fwa tafa nëglekefëtëlëbë ho. Na Gotome fwa lotu nëglekefëtëlëbë ho. Èje klabë, Gotobë ensel bobë lime lilikakitenë,²⁴ na megali lononë, ‘Pol ju ebë wesibi kë fata lëglebëme uli asa ele. Ju tokwafe Rom lifatewa tuhu eguleme na Sisarbë naba lime elibeme. Aholokwane ele. Goto some lëgaitome. Na iniwa ho juna sibu lo mëtä kë tafa egelobë bu gigli hana mëglame.’²⁵ Ensel megali loglonëme nëgeme na bo some këme gali nëlëyo, sobo uli asa elo. Bo Gotome melowene nanëletelë, ‘Iniwa wesibi bu bome fene gali lononë, bu melë fata mëgleme.’²⁶ Kwe flelu ebë sibu lo lëgehuleme na li afayobë yenëba mëtä bubluju luleme.”

²⁷ Na kwe sebo kë nutu mëtä tëtabëyabëë, olë këniji latla we ita aona. Kë nutu mēfē lamotla Meditëre-nian nutu. Nilifu klabë kuna, sibu lo mëtä kë wege mëglabë enëne melowene mëtla, “Sibu lo li afayo belë fwa lëgleme lololi lalëlefe.”²⁸ Këme nëgeme, hobota tabo wesibi taba heletabo mëtä kesi mototla na yenëba mëgëselëlabëme nutuwa tuku mëtëtekaka na yenëba këna mëtëselëla. Na ita buhe mëtetofakla na bubë lëlekuju tabei ebë këniji nil-iafewe. Na ita sibu lona kli mëtëtekaka na ita yenëba këna lëlekuju mëglabë wesibi tuku mëtëtekaka. Na ita buhe mëtetokwakla na bubë lëlekuju

tabei ebë këniji aowafewe. Këme nêgeme bu melowene mêtla, “Yenëba lololi tei not-lafe.”²⁹ Na bu uli memêtla, sibu lo, aniji mêtla bubluju lëglelime. Këme nêgeme bu sibu lo këna hobota lëglebë ainë nilina, sibu lo elo elëme sike mêtëtékaka, sibu lo kë mêtla fwa lëgemule nalëgleme. Na bubë gotome gali tuku mêtletëma, hokweinawa feti nalëgleme, bu hwi sle namëkakame.³⁰ Sibu lo mêtla kë wege mëglabë ho, sibu lo kile namëglame fene, alëge hohwi mêtëtatla. Këme nêgeme bu sibu lo mago ihe tabana nutu mêtla tuku mêtëmalitaya. Na mesogëna mêtla, “Sebo kë ihena, ainëna taba eso, sibu yelu mêtla kë kesi nanokoujame na ainë mana nutuwa sisike nêtëkakame.”³¹ Kwe Pol wame home boblo mogotomabë enënebë eso honame wame home boblo mogotomabë enënename megali tlome, “Kë enëne sebona sibu lo mêtla tafa jwa nêglana kwe sobo gigli egelome.”³² Këme nêgeme, wame home boblo mogotomabë enëne tële taba, ihe mêtla kë kë kesi mêtlabë, tëtlë mototoma. Na nutu ihe mana fo tëtagwi.

³³ Feti lololi tle. Na Pol iniwa home, hi wesibi hi namokoujame anisasana gali tlome. Na bu megali tlome, “Sobo we ita nilina olë tafa sle hana telo, tutune mêtla fwa tafa tokweijo na hi wesibi hana hi tokweijo.”³⁴ Këme nêgeme bo some anisasana këme gali nëlëyo, sobo hi wesibi mana hi naekoujome.

Some kë hi wesibi afutuku namëglelëyome. Sobo aholokwane elo. Semago ho li ato li hana tëbo logotleme, sebo iniwa lalowa nêtabëyame.”³⁵ Na Pol kë gali yawe tlole na bletë nage fa totle na bu kë enënebë naba lime Gotome lale gali tlole, “Ebë bletë nage, yaha fëyeme enënëne.” Na bu bletë nage fufu totle na mana hi tle.³⁶ Iniwa ho bu Polbë gali aholokwane mêtla na bubë tutune lowene, sle tletëme. Na bu mata hi wesibi glo motokouja na hi motokouja.³⁷ Sebo sibu lo mêtla kë tafa tëglabë tabei bu këniji 276 ho.³⁸ Sebo hi tokoujabë, imo soslo mêtëtagujaya. Na sebo witi liji begë manogwa nutuwa sisike têtëkakaka, sibu lo fogolego nalëgletëname.

Sibu lo tëbo tle

³⁹ Olë wafeti tëbe na sibu lo mêtla kë wege mëglabë ho yenëba hwi mêtelokwakla. Kwe kë yenëba mêtëselëla hana mêtla. Na bu wakona tëglebë yenëbabë hwi mêtelokwakla. Na bu gali mêtla, “Sebo ebë sibu lo, ebë wakoha tabo elë manehula na kë mêtla fla nulelëleme.”⁴⁰ Këme nêgeme bu ainë mago taba tëtlë mototoma na nutu mêtla hune mêtëkakaka. Na bu sibu lo këna kë asë mëglelëlabë yegu mago taba totohwa mototoma. Na bu sibu lo kë asë mëglelëlebë selë kli mototokwakla, flelu hoho nalogotleme. Na sibu lo yenëba elë mana lujume.⁴¹ Kwe sibu lo yelu, nutu lokwalëfe mago yenëba mêtla lalesiliwa totole.

Na nutu bu sibu lo elo bubluju totle. ⁴² Na wame home boblo mogotomabë enëne, bu kalabusu home hao mëtletëma, bume mogo nalë tëtëkle namëgëtayame fene. Bu fofolou mokoujame na mana mëlëboukakujalime. ⁴³ Kwe wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho Polme lëgaitalëme tole lëgletleme nëgeme. Na bu wame home boblo mogotomabë enëneme melëkle totome, “Kalabusu home mogo nalë asa tëtëkle eto. Matëbe.” Na bu seme iniwa gali tlonā, “Sobo foloume lowene lalo kwe sobo afina lalowa okokli ekako na yenëba elë folou ekoujome. ⁴⁴ Na sobo fli, sibu lo mago agwihe glo elome na këna some nutu mana yenëbawa fo lëtagujome.” Sebo melë tla na sebo iniwa yenëba elë fëfe tula. Na semago liha hana tëbo tliā.

28

Pol bu Malta afayo mëta tafa tle

¹ Sebo iniwa helefowa fëfe tla. Na kë lifate mago enëne seme megali lamotlona, “Ebë afayobë weniji Malta.” ² Këbë lifate mago enëne seme flesuna mëtaitana. Tu mana tetokëfe na kë lifeku tlilego metle. Këme nëgeme bu ahoju këme hoho mëta. Na bu seme iniwa ahoju labuwa mëtlenuna, sebo ahojume sa nanugulame. ³ Pol ahoju hoho ti glo tle na ahoju mëta gogwa tole. Na tëbo taiju, kë ahoju hoho ti kufe ke telulamë. Na kë taijume ahoju

atëte tëselëkakë. Na latohowa tëkakëyamë na Polme toba mëta tëtou tlële. Na mana kesi tokwakëyatle. ⁴ Na kë lifeku mago oneho kë taiju Polme tobame kë tëtou tëglëlebë mehwi motlotla, tobame mana kesi tlatle, na bu blalo megëgali lamëtla, “Hwi elolo. Ebë ho kë nëgebë, mogo nalë kë tëtëkle tëtakëfëbë ho. Bu nutu mëta gli hana tle. Kwe tëbo loweneme kofayame kë tëbo lotokwefëmebë goto, bu kë home mogo nalë tëke naloglëleme.” ⁵ Kwe Pol kë taijume ahoju elëme bile tetokwakë na bume li wesibiha fata hana tletle. ⁶ Oneho bu melowene lamëtletla, “Polbë ato sëse lëgletlemewa o bu hokweinawa mogo nalë letigomewa.” Na bu Polme mana yafe hwi motlokwefla. Kwe li wesibiha bume fata hana tletle. Këme nëgeme bu lowene hihijika mëta na bu megali mëta, “Kë ho ebë li goto tekwe nëge!”

⁷ Këbë ahoju labu lime kë tëgëbebë life, ebë kë afayobë eso hobë life. Bubë weniji Publius. Kë ho seme bubë lowa nëno tle na bu seme aona olë tafa tlenëna na ululu sle memutëtana. ⁸ Publiusbë bolijaya tako tëbo latle. Bu ato ahojutena, aliji tuna melatle. Na Pol bu belë tuju tle na Gotome takune tole. Na bu toba gwa totatle na bubë ato sle tletle. ⁹ Pol bu melë tle, na kë afayo mago atowelili enëne fli mata Pol belë mitisiya na Pol bubë ato mata sle totometëme. ¹⁰ Iniwa oneho bu seme flesu mëtletëna na seme feilawa wesibi mana mëtlëna.

Sebo aona yeme Malta afayo mēta tētabēya na sebo bume hune nēglame kofene. Na bu seme hi wesibi mētlēna. Na sebo kē afolo tēgletēmabē wesibi mata mētlēna. Na bu sibu lo mēta gogwa mētletēna.

Pol Rom lifatewa tuhu tule

¹¹ Sebo li sibu lo mēta fēfe tla. Kē sibu lo kē nēgebē bu tako flelu yemena kē afayo mēta temule. Bu Aleksandria lifate mago.

Na Sus gotobē tlemalē iko nēbalebē amtētomba tina kē blēge blēge mototomabē, sibu lo yelu mēta mētēbetēme. Na sebo kē lifate kile tla na tuja.

¹² Sebo Sirakyus lifatewa fwa tula na kēme aona olē tafa tla. ¹³ Na sebo Sirakyus lifate kile tla na Regium lifatewa fwa tula. Jowa klabēwa tla na mana nēgemowelē mago flelu tisi. Kēme nēgeme sebo Regium lifate kile tla na sebo tēle olē tuja na Puteoli lifatewa fwa tula. ¹⁴ Na kē lifate mēta, sibu lo mago fēfe tēkaka. Na Kristen oneho flime esune tlēma. Na bu seme, buna tafa nanēglame takune motlona. Na sebo buna toballi ita tēle olē kēniji tafa tla. Na ita sebo bume hune totoma na Rom lifatewa tuja. ¹⁵ Kristen oneho,

Rom lifate mēta kē tafa mētlabē, gali aholokwane mētla, “Polna kē misiya.” Na bu seme alēgeme esune mēglēnabēme mitisiya. Fliye bu seme Apiusbē wesibibē hihijika lifeku mēta esune mētlēna na fliye Aona Ni Lo kē mēta mēglibebē lifeku mēta esune mētlēna. Pol bume

yafe hwi tlome na bu tako flelesu metle na maninibona sle tle na Gotome flelesu gali telokwakle.

¹⁶ Sebo Rom lifatewa fwa tula. Na Rom lifate mago gavmanbē ho megali tle, “Pol buwa li lome lalowa tafa lēgleme kwe wame home boblo logotomebē ho li bume mana sei lēlēkefētleme.”

Pol bu Jisabē gali Rom lifateme tē totle

¹⁷ Pol Rom lifate mēta aona olē tafa tle, na bu Israelbē afenēbonibē eso enēneme mana gali telokwakēme, bu belē migisitla namēglame. Na bu mitisitla na Pol bume gali tlome, “Bobē afani, bo sebobē enēneme hana tēbo totomē, na bo sebobē semleninobē gali hana boblo totlē. Kwe Israelbē afenēboni, bome Jerusalem lifate mēta wakalabusu mētētana. Na bu bome Rom lifate mago gavmanbē toba mēta gwa mētētana. ¹⁸ Na kwe, Rom lifate mago gavman, Israelbē afenēboni, bome blawa kē so mētētātēnabē gali aholokwane motlona. Kwe bobē li fēye wesibiha, hwi hana motlotēna na megali hana mētla, ‘Bume lalowa, mogo nalē tēkle etlo.’ Weye. Kēme nēgeme bome kalabusu lo mago jine namēgelēkakēname fene. ¹⁹ Kwe, kē Israelbē afenēboni, bome kalabusu lo mago jine mēglēnabē gali boblo mototla. Na bo gali fēye mago fa nogotlēmene? Kēme nēgeme, bo megali telē, ‘Bo metole nanelē, bome blawa kē so mētētātēnabē gali, Rom lifate magobē eso

ho, Sisar, saaholokwane loglonëme.' Kwe bo kë Israelbë afenëbonime, tëbo gali noglomëme nane tisi. ²⁰ Këme fwa nëgëme bo some këme gali nolëyo, bome kë kalabusu mëgëtanabë wesibi lowene sle naegletelome. Tako tafa wato kwëija, na sebo, Israelbë afenëboni, seme lëgaitanabë home, Goto jine gali kë lëgelëbaklebë home, mana ekë hwi nëlekefëtle. Na bo melowene nanelë, 'Goto jine gali kë lëgelëbaklebë ho wafi tisi.' Na kë loweneme fwa nëgëme, bome këme kalabusu mëtëтана."

²¹ Na bume gali motlola, "Judia provins mago ho, bu jubë loweneme pasëna seme hana gali mëtelëbakëna. Na Judia provins mago ho li, sebelë, jubë li tëbo galiha, hana tehitëna. ²² Kwe lebutako enëne, li life li life mago megali lamëtlekefëya, 'Jisame lowene sle mëglekefëtlelabë enëne bu tëbo enënemu.' Këme nëgëme, sebo jubë lowene mago lowene aholokwane sle nanëgletëyome."

²³ Na kwe bu olë li aniji motlola, Polbë gali aholokwane namoglolabëme. Na kë olëna, lebutako oneho, Pol kë mëta kë tafa lëglebë lowa loko motokweija. Na Goto bubë onehome, eso home, kë tafa lëgletëmebë galime, Pol okokwe sle tlome. Na bu, Moses, Jisasbë gali kë yahi tëgletlebë, galime mata okokwe tlome. Na Gotobë lowene mago gali kë të mototokweflabë

enëne, Jisasbë gali kë yahi mëtletlabë galime mata okokwe tlome. Pol metole latle, oneho melowene namëglame, "Jisame kë gali mëgletlabë gali nëgali galimu." Pol bu olobalëmu oto tëglebë na olë ki na loko metleblemu. ²⁴ Na kwe fli enëne Polbë gali melowene sle lamëtlela, "Bubë gali nëgali gali fe." Kwe fliye melowene hana mëtle. ²⁵ Na bu blalo momata mëtlelogwaya. Na Pol bu li galime mana gali tlome, "Gotobë Amtëtomba, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë home, Aisaiame, gali metëglële latle. Na kë gali kë nëgebë nëgali gali mu. Na Aisaia kë gali sebobë semleninome gali tlome. Bu megali latlole, ²⁶ 'Ju kë oneho belë ejume na ju megali elomeme, "Sobo gali itaita aholokwane eglekefëtelome kwe sobo kë gali wayobë lowene sle hana egletelome. Na sobo itaita hwi eglokweflome kwe sobo hwi sle hana eglolome." ²⁷ Kë enënebë lowene wakalëlego tletëme. Na Gotobë gali aholokwaneme wafi tëboijiwa mletla. Na Goto kë totomebë wesibi bubë nabana hwi moglomabëme tëboijiwa wamla. Kwe bu Goto kë totomebë wesibi hwi sle moglomana na Gotobë gali aholokwane sle mëglana, na kë wayo gali lowene sle mëgletlana, kwe bu tëbo lowenebë kile mlame na aholokwana ti mlame. Na bu bo belë misiyame na bo naitamëme na bume sle notomëme."

²⁸⁻²⁹ Na Pol megali latle,

“Sobo sobobë semlenino fenene, Gotobë gali aholokwaneme metëbojiwa lalo. Këme nëgeme bo some këme gali nëlëyo. Goto onehome nëno lëglebë gali, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme wafi telëkakëme. Kë enëne bu aholokwane mëglame.”

³⁰ Pol bu, li lo mëta, Rom lifate mëta, tële tlibutu tafa tle. Na bu kë lo bolijayame baliti tlëkefle, bu kë lo mëta tafa nalëgleme. Iniwa oneho, Pol belë kë mitisikefëtlabë, Pol bubë lowa fleflesuna nëno tlekëfe.* ³¹ Na, Goto bubë onehome, eso home, kë tafa lëgletëmebë galime Pol okokwe tlokwefëme. Na bu Tako Ho, Jisas Klaisbë galime lebutako onehome okokwe tlokwefëme. Na bu kë gali tëme uli hana tle. Na ho liha bume lëkle hana tle.

---

* **28:30** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Pol bu kë galime wagali tle. Na Israelbë afenëboni bume kile mototla na mutuja. Na bu blalo kë galime feilawa momata mutula.”

Filipai

Polbë pasë, Filipai

onehome kë yahi

tëgletëmebë

Pol Filipai lifate mago Kristen onehome fleflesu tletëme, bume kë mëtaitalabëme

¹ Bo Pol na Timotina, sebo Jisas Klaisbë wege ho. Sebo some, Filipai lifate mago Kristen onehome na lotu mogoutatlabë eso enënename na lotu wegeme kë mëgaitobë enënename pasë ekë yahi nëkeketëyo. ² Bo sebobë aya Gotome na Tako Ho Jisas Klaisname itaita takune nanolokwefëmë, some maninibo tli lowene namëglëyome.

Pol Gotome fleflesu galina gali tlole

³ Iniwa olë, bo some kë lowene nëglekefëtëyobë, bo bobë Gotome megali nanolokweflë, “Bo bobë Gotome mefleflesu gali nanolokweflë, yahala fëyemene. ⁴ Iniwa olë, Goto some lëgaitobëme, bo gëgali nanëlelëkeflë, bo fleflesuna gëgali nëlelëkeflë.

⁵ Automemu bo sobelë Jisasbë gali kë tëgehilebë, sobo bome kë gali tëme taitana, na sobo bome mana ekë aitagina. Na bo some tako fleflesu këme nëlekefëtëyo.

⁶ Bo melowenemu nanelë, Goto sobobë lowene mëta lale tafa lowenebë gwa tëtätëyo. Na kë lale tafa lowenebëme

mana lalaitakefëyo. Na Klais Jisasbë ligisi olëna bu kë lowene mana slemu sle lëgëtatëyome. ⁷ Sobo bobë maninibo mago mu. Këme nëgeme, bo some këha lowene nëgletëyobë ebë lalemu. Kë wege, Goto bubë tolenawa, bome kë tëglënëbë, sobo bona kë wegeme iniwa kahwë slemu latla. Bo kalabusu lo mëta kë tafa nëgelëbë o bo kalabusu lo mëta tafa jwa tëgelëna, bo onehome, Jisasbë gali esobëme, gali sle tlomë. Na bo Jiasme kë lowene sle namëgletlabë ëhwati gali onehome okokwe tlole bu Jiasme lowene slemu namëgletlame. Na sobo bona mana kahwë sle tëglana. ⁸ Bo some iniwame maninibomu nanëletëyo, Klais fene maninibo tletëyo na bo some ita hwime këme tole nëletëyo. Goto lowene lalële, bo some nëgali gali gali nolëyo.

⁹ “Bo Gotome megali nanolokweflë, fli enëneme tole egletemobë lowene, sobobë lowene mëta, takowa nalëgebetëyome. Na kë lowenebë, Gotome kë lowene sle egletelobë lowenebë, some laitome. Na sobobë lowene lalowa nalëbetëyome. Na sobo kë lowenena wesibi melowene naegletemome, lale wesibi o tëbo wesibi. ¹⁰ Sobo melë egelona, na Klaisbë ita ligisibë olë fo lokoketlana kwe Goto some mehwi lëglëyome, lale onehomu. Na bu some li fëye tëbo wesibiha hana hwi glotëtëyome. Na sobo iniwa

lowene, lowene sle naeglete-mome na fëye lowenebë lale lëgebena kë lowenebëwa esogo sle elelëlome. ¹¹ Na iniwa lale lowene Jisas Klais mago kë migisibë, bu somëta nohwa mëgëbetëyome.” Na iniwa oneho bu kë lowene somago hwi mololame na Gotome fleflesu mletlame na megali mlame, “Goto bu tako homu. Iniwa wesibi bubë lokwalëfe mëta fwa mëbetle. Bu lale mu.”

Pol kalabusu lo mëta tafa tëglena, fli ho Jisas Klaisbë lale gali mana të mëtëtagula

¹² O Kristen afani na oneglëni, bo metole nanelë, sobo melowene egelome; ebë wesibi bome kë fata mëtëgletenëbë, bu Jisasbë lale galime lëkle hana mototle. Weye. Kë wesibi, Jisasbë lale gali fli oneho betelë fifiji tëglebëme lataitale. ¹³ Iniwa wame home boblo mogotomabë enëne, eso ho Sisarbë lo mëta kë sei mëglëkeflabë, na fli enëne mata, bu melowene lamëtla; bo Jisas Klaisbë gali të nëtakefëtëlëme nëgeme, bome kalabusu lowa këme tuku mëtla. ¹⁴ Na lebutako Kristen oneho bome melowene mëtletëna; bo kalabusu lo mëta tafa telë. Na këbë lowene bume Jisame anisasana lowene sle mëgletlabëme taitame. Na bu uli mëtlekëla na Gotobë gali anisasana të mëtëtatla.

¹⁵ Fli oneho, mehwi lamëtla, fli oneho bobë wenijime fleflesu lamëtletëna. Na bome tëbo mëgëtanabë lowene fa mototla na bobë weniji lëlä mogotlabë lowene

mata fa mototla. Na bu metole lamëtla, oneho bubë wenijime fleflesu namëgletëmame. Na këme fwa nëgeme, Klaisbë lale gali këme të mototla. Kwe fliye bu lale lowenenamu tafa mla na Klaisbë lale gali këme të mëtatla. ¹⁶ Kë oneho bome tole lamëtletëna na melowene lamëtletëna, Goto bome melëme aniji tlonë, Klaisbë lale gali esobëme, onehome okokwe sle nanoglomëme. Na bume lebotane sle nëtatëmëme, kë gali nëgali galimu. Na këme nëgeme bu Klaisbë lale gali këme të mototla. ¹⁷ Kwe bobë weniji kë lëlä mogotlabë oneho metole lamëtla, fli oneho bume melowene namëgletëmame, “Bu lale enënemu.” Na bume fleflesu na mletëmame. Na bu Klaisbë lale gali këme të mëtëtagula. Kwe bu lale lowene nane fa mototla. Weye. Bu metole lamëtla, bo kalabusu lo mëta kë tafa nëgelëbë, bo hobota feilawa fa nanogotlëme. Këme nëgeme bu melë këme mëtla. ¹⁸ Kwe oneho Klaisbë gali lale lowenena të mogotlana o tëbo lowenena të mogotlana, bo këbëme welili hana nëletëmëme. Bo melëme fwa fleflesu nelë, bu Klaisbë lale galiwa të mëtagutlame. Na kwe këbë bome fleflesu lëgëtanëme.

Pol melowene latle, “Bo tuja ato mana tafa nelëme na Filipai lifate mago Kristen onehome naitamëme”

¹⁹ Na bo kwe fleflesuwa nëglekefëme. Bo melowene nëgelëme nëgeme, Iniwa olë

sobo Gotome takune elokwe-flo, bome lëgaitanë nalëgleme. Na Gotobë Amtëtomba, Jisas kë tëglë nabë, bobë lowene kalëlego lalëtakefëtenë. Na këme fwa Goto bome laitane na bo kalabusu lo kile nelëme na manawa ho tafa nanëgelëme. ²⁰ Këme nëgeme bo metole nanelë, bo li tëbo wesibiha hana nëgelëme, na bo këme tiniiji nëlëme. Hanane. Kwe bo metole nanelë, elë na tokwafe bo Gotobë lale gali tème uli hana nëgelëme. Bo gli nëgelëna o tuja ato mana tafa nëgelëna, iniwa wesibi bo melë kë nëgelëbë, Klaisme fwa nëletelë. Na kë iniwa wesibi bume weniji tako melëleme. ²¹ Bobë lowene melë lëgëbelalële, Bo tuja ato mana tafa nëgelëna, iniwa wesibi bo melë kë nëgelëbë, kwe Klaisme fwa nëletelë. Na bo gli nëgelëna kwe bo lale tafa fa nogujetlëme na bo ëje kë tafa nëgelëbë tafame boblo logotleme. ²²⁻²³ Kwe bo tuja ato mana tafa nëgelëna, bo melowene nanelë, bo feilawa onehome, Klaisbë lowene esogome mëgletlëlabëme okokwe noglomëme. Bo gli nëgelëna o tuja ato mana tafa nëgelëna, bo melowene hana nelë, fëye lowene esogo nëgletlëlemene? Bome kë tèle lowene, tabaha kiki mële. Bo gli nëgelëbëme. Na Klaisna tafa nogulobëme, tako tole nanelë. Kë kwe lalemu. ²⁴ Kwe bo some lowene nëgletëyome nëgeme na bo melowene këme nelë, bo tuja ato tafa manelë, some nëgaito nanëgelëme. Kë kwe

lallowamu. ²⁵ Bo melowene slemu nanelë, bo some nëgaitobë wege mana lëbe. Këme nëgeme bo melowene nanelë, bo tuja ato mana tafa nëgelëna na some feilawa nëgaitome, Jisasmë esogo eglëlëlobë lowene, lowene sle naegletelome na këbë loweneme fwa fleflesu naegelome. ²⁶ Na ita bo sobelë nigisina na sobo bome hwi enonana, sobo Jisas Klaisme fleflesu eletelome, bu bome sobelë ita leglesunëme nëgeme.

Pol, Filipai lifate mago Kristen onehobë lowene kalëlego tëtatëme

²⁷ Tako wesibi melë. Sobobë asë sle etlome na Klaisbë lale lowenewa esogo elelëlome. Sobo melë egelona, na bo some hwi noglok-wakijona o bo tafa nëgelëna na galiwa aholokwane nëgletëyona, kwe bo melowene nëgletëyomemu, sobo Jisasmë lowene sle lowene mana esogo elelëkeflo na sobo yonane mëta mana tafa elekefo na jowa lowene nawa Klaisbë iniwa wege fa etlome. ²⁸ Bo some megali nolëyo, some kë wame mëglëyobë enëneme uli asa eletemo. Bu some mehwi mëglëyona, sobo bume uli hana eletemo, kwe bu melowene namëglame, Goto seme tëbo lëgëtanamefe. Kwe Goto some ululu sle lëgëtome na lale tafa lëlelëyome. ²⁹ Aholokwane elo. Goto some tèle lale lowene wafi tlëyo. Li lowene, Jisas Klaisme lowene sle eglëtelobë lowene. Na li lowene, Klaisme lowene

sle egletelobë mëta hobota eglibe telobë lowene. ³⁰ Sobo ëtani bome wafi hwi tlonā, bo Jisame kë lowene sle nēgletelëbë wame mëta tafa telë. Na sobo bobë gali waaholokwane telo, ëje bo kë wame mëta mana ekë nëtabë. Na ëje sobo elili kë fa egotlobë, sobo melowene egelome, bona iniwa Jisame kë lowene sle nēgletlabë wame mëta nëtabëya.

2

Klaisbë lowene fene tëbetle, melowene egelome

¹ Klais sobobë lowene kalëlego malëtatëyo. Bu some feilawamu tole lalëletëyo na këme nēgeme sobobë lowene lëgëbetëyo sle këme lële. Sobo Gotobë Amtëtombabë lowene mëta tafa egelome nēgeme, sobo flime këme maninibo eletemo na sobo flime mata këme tole eletemo. ² Kë gali nēgali gali nēgebë kwe sobo melë saelo, sobo iniwa jowa lowenenawa yonane elome. Na sobo iniwa jowa lowenenawa, ho flime tole egletemobë lowene esogo elelëlome. Na sobo iniwa jowa lowene nawa tafa elome. Sobo melë egelona kwe sobo bobë lowene feilawa fleflesu egëtatëname. ³ Sobo some fwa asa lowene elo. Na sobo fli enëneme melowene asa eletemo, sebo bu fene këha enëne nane, sebo kwe lalemu. Sobo flime salokwalëfe eletemo, na bume melowene eletemome, bu sebo fene këha nane bu kwe lale enënemu. ⁴ Sobobë wesibiwa asa ululu

sle etomo. Weye. Sobo fli enënebë wesibi mata ululu sle egotometemome. Na bume aitamome tafa sle namëglame.

Klais atwati hoha kë fata tëglebëye, bume fwa hana lowene tle na Goto bume tako fleflesu këme tletle

⁵ Sobobë lowene Jisasbë lowene fene tëbetle, këha salëbetëyo. Bubë lowene melë: ⁶ Iniwa wesibi fata jwa mëtlena Jisas bu Goto fene metafa latle. Kwe bu Gotoha tafa lëglebë lowene tëgehole hana tle. Weyewa. ⁷ Bu Gotoha tafa tëglebë lowene kile tle na home manawa wege lëgletëmebë hobë loweneha tëbetle na life mago hoha fata tle. ⁸ Na oneho bume mehwi motlola, life mago ho fenene. Na bu bume fwa hana lowene tle kwe iniwa onehome lokwalëfe tletëme na Gotobë galiwa esogo tletëtle. Bu melë tle na bu mana gli tle. Bu kë gli tëglebë, bume tëbo homeha ti mëta bu mëtla. ⁹ Bu mële tëgleme nēgeme na Goto bume këme fleflesu tletle. Na bume këme no tlële, buna eso home weife tafa namëgelome. Na Goto bume iniwa wesibime eso home tafa lëgletëmebë weniji tlële. Kë weniji kë nēgebë iniwa onehobë wenijime boblo lalotometëme. ¹⁰ Bu Jisame kë weniji këme tlële bu metole tëgleme nēgeme. Iniwa hëhëna wesibi, Heven life mëta kë mëtabebë, na life mëta kë mëtabebë na life lokwalëfe mëta kë mëtabebë, bu iniwa Jisame sëkefo

miti tafa mletlame. Na Jisasbë lokwalêfe mëta fwa metabëtame. ¹¹ Na bu iniwa megali mlame, "Jisas Klais bu tako homu. Iniwa wesibi bubë lokwalêfe mëta fwa mëbetle." Na kë lowenena, bu melë lowene olafa motlame, "Goto bu lalena Tako Ho mu."

Sebo elulego tabo fene menëgëtabëame. Onewome, Goto belë lugujubë alëge lebotane nanëgëtatëmame

¹² O yabeni. Bo sobona ëtani kë tafa tëglabë, sobo bobë gali aholokwane tlon na esogo tlelëlo. Na ëje bo sobona nane tafa nëla. Bo kakë tafa nulë. Kwe bo some megali nolëyo, ëje mata sobo bobë gali saesogo sle elelëtëna. Goto some bubë maninibo nawa tëbo lowene mago wafi nëno tle. Na sobo tutune lowenena bume fwa lokwalêfe eletelome. Na sobobë lowene sle etomome. Na bu kë gali sle tëglebë wesibi fame fwa, afutukuna wege elekefëtëmome. ¹³ Melëme nëgeme. Goto some, bubë lowene esogo eglelëlobëme huhuju lalëtakefëyo. Na bu some afutuku lëlelëkefëyo na lalaitakefëyo, bubë tolewa esogo naeglelëtëlobëme.

¹⁴ Na sobo iniwa wesibi melë kë egotomobë, sobo flalego tafa naeglelëmome. ¹⁵⁻¹⁶ Sobu melë egelona kwe sobo Gotobë nëbalemu tafa egelome. Na oneho some li fëye wesibiha hwi hana moglotëyome. Na Goto mata some li fëye wesibiha hwi hana loglotëyome. Na sobo Klaisbë lalë gali egehulo sle

elome. Na sobo ebë life mago tetëbo lowene kë esogo mëglelëkeflabë onehobë naba li mëta kilego tabo mëta lamo fene u elamë. Këme nëgeme, sobo melë egelona, na Klais onehome hwi sle loglomebë olë fata lëglena, na bu some li tëbo wesibiha hana hwi loglotëyona, kwe bo këme tako fleflesu nëgletëyome. Na kwe bo melowene nëgelëme, iniwa wesibi, bo sobobë ku mëta melë kë togotomëbë, blawa hana këkë telë. ¹⁷ Bo lowene hana nelë, Tokwafe ho bome mogo nalë tëkle mëgëtaname nawa o hanane nawa. Fëyeme tëkle mëgëtanamene. Melëme nëgeme bo Jisasbë gali të nëgëtagukefëtëleme nëgeme na sobo na fli enëne kë gali lowene sle egletelome nëgeme. Kwe melë nëgena kwe bo fleflesu nëgelëme. ¹⁸ Na sobo mata fleflesu elo, sobo bona fleflesu nëglame.

Pol, Timotime Filipai lifatewa jine lëgelëkaklebëme, gali lële

¹⁹ Tako Ho Jisas bu tole lëglena kwe bo Timotime sobelëme hokweinawa jine nëgelëbaklëme. Na ita bu bo betelë lisime, bu bome sobo kë tafa egelobë lowenebëme gali nalëglëkwakinëme. Na bu kë gali aholokwane nololëme na bo fleflesu nelëme. ²⁰ Bobë li mëta, Timotiha ho li tafa hana lële. Weyewa. Timoti bu bona yonane sle nanelo na bona jowa lowene mëta fwa tafa nelë. Na bu some kë maninibo lëglekefëtëyobë maninibo, bobë fene lëbe. Na

bu some lëgaitome feilawa lowene lëlekefëtëyo. ²¹ Fli oneho, bume fwa lowene melekefëya. Na bu Jisas Klaishë wege fabëme feilawa hana tole mletla. ²² Sobo Timotime wafi lowene eletelo. Bu lale homu na bu bume fwa lowene lëglebë lowenebë mëta hana lëtabe. Sobo bume walowene eletelo, bu bome Klaishë lale gali të nëgëtatëmëbëme lalaitakefënë, nëba bolijayame fene laitakefle. ²³ Këme nëgeme bo bume sobelë jine nëglëlëme këme tole nelë. Kwe bome kalabusu lo mëta fata gali kë lëgletenëbë wesibi afina lowene nëletelëme na bo Timotime sobelë hokweinawa mana jine nelëbaklëme. ²⁴ Bo melowene nanelë. Tako Ho bome lëgaitanëme, na ho bome kalabusu lo mago jine mëglëname nounou. Na bo mana sobelë nigisime.

Epafroditusme Filipai lifatewa jine lëgelëkaklebëme, Pol gali tle

²⁵ Bo Timotime tokwafe jine nëgelëbaklëme kwe ebë olëna bo melowene nanelë, bo sebobë afame, Epafroditusme afina sobelë jine nelëbaklëme. Bu bona Klaishë lale gali wegeme wege nelo. Na Klaishë lale gali të wegebë hobota weife fa notokweflo. Sobo bome lëgaitanëbëme kë jine tëgelëbaklobë. ²⁶ Bu some tako maninibomu lalëletëyo. Na some hwime tolemu lalëletëyo. Na bu melowene lalële, sobo bubë gali waa-holokwane tletelo, bu tëbo latle. Na kë lowenebë, bu

some maninibo lëgletëyobë lowene, bubë lowene mëta takomu lëbetle. ²⁷ Nëgalimu. Èbame bu tëbo latle na gli lëgleme kofene. Kwe Goto bume maninibo tletle. Na bume gli afe kë tëglebë mago sle totle. Na Goto bume fwa nane maninibo tletle. Weye. Bu bome mata maninibo latletenë, Epafroditus gli lëglebë welili bome boblo lëgëtanëlime. ²⁸ Bo bume sobelë jine nëgelëbaklëme tole nanelë, sobo bume ita hwi naeglolome na fleflesu eletelome. Epafroditus sobona tafa egelona, sobobë maninibo lowene mana satli lëbetëyome na tafa sle elome. Melë nëgena, kwe bobë maninibo lowene mata tli lëgëbetenëme na tafa sle nelëme. ²⁹ Sobo Epafroditusme, Jisasbë weni-jina no elëlome na fleflesu eletelome. Na sobo këha home mata mefë naegotomome, "Lale homu." ³⁰ Bu Jisas Klaishë wege fa togotlona, ëjeha gli lëleme. Kwe bu bume fwa nane lowene tle. Weye. Bome tegaitanëbë wegeme fwa, sobo kë jine tëgelëbaklobë wegewa lowene sle tletle. Sobo kakë tafa egulome nëgeme na sobo bome habëna egaitanamene? Këme nëgeme bume këme jine telëfaglo bo belë.

3

Klaisme kë lowene sle mëgletlabë oneho, bu lalemu

¹ O Kristen afani na oneglëni. Bobë lowene mëta li gali mana lëbe. Kë

galibē melē. Klais somēta walētabetēyo, na sobo bume fwa safleflesu eletelo. Autome bo some gali li, pasē mēta wayahi tletēyo. Na bo kē gali some ita yahi nēgleteyobēme, kokasa hana nelē. Ebē gali some lēgaito sle nalēgleme. Ho some sogēna moglēyolime. Ebē gali melē.

² Ato jibo tētlē gali kē tē motokweflabē enēnebēme ululu sle saelo. Kē enēne kē nēgebē fifli tabo amale fenene. Sobo bubē gali asa aholokwane elomo, sobobē lale lowene hihijika mēgletēyolime. Kē tēbo enēne megali lamēlekefēya, “Sobo Judabē afenēbobē tafa sle gali iniwa esogo jwa eglelēlona na ato jibo tētlē jwa egotomona kwe Goto some lale oneho fē hana logotome.” ³ Kē enēne bu Gotobē nēbalemu nane. Weye. Kwe sebo kwe, Jisame kē lowene sle nēgletlabē enēne, sebowa, Gotobē nēbalemu tafa nēla. Gotobē Amtētombabē afutukuna, sebo Gotome lotu nēlekefētla na Jisame mata fleflesu nēlekefētla. Sebo melowene nanēla, sebo ato jibo kē tētlē notomabē, kē wesibi, seme Gotobē naba lime lale tafa sle nēglabēme hana lēgaitaname. ⁴ Sobo aholokwane elo. Ato jibo tētlē gali kē tē motokweflabē enēne bu metētane lamelekefēya. Sebo Judabē afenēbobē tafa sle gali feilawa esogo sle nelelēkefla na ato jibo tētlē lowene mata esogo nelelēkefla. Na kēbē lowene seme Gotobē naba lime sle mētakefēna. Kwe kēbē lowene

onehome, Gotobē naba lime tafa sleme mēgaitamena, kwe bo feilawamu tētane nēgebēmemu na ato jibo tētlē gali kē tē motokweflabē enēneme boblomu nogotomēme. ⁵ Bo ētani kē esogo tēglelēlēbē lowene, sobo lowene laletelo. Ētani beē bome kē fu tetanēbē, tobali ita aona olē tafa tlenēnē na bu bobē ato jibo mana tlē mētētātēna. Bo Israelbē afenēbomu na bo Benjaminbē afenēbo mēta fata telē. Bobē ayana beēna bu Judabē afenēbo. Na bo Judabē afenēbo mago kēme tafa nelē. Bo sigli telē na bo Farisi lotu eso enēnebē lowene esogo tletētēmē. Na Mosesbē tafa sle anebo gali esogo tlelēlēmu. ⁶ Bo Gotobē wege fame feilawa afutukumu telē. Kēme nēgēme, ētani bo Jisame kē lowene sle mētletlabē enēneme, feilawamu wame tlomē. Oneho bome Mosesbē tafa sle gali esogobēme, hwi moglonana kwe bome li tēbo wesibiha hana hwi moglotēname. ⁷ Ētani bo meweniji latelē, kēbē lowene lalowa lēbewa. Bo meweniji latelē, kē iniwa lowene esogo neglelēmēna, bo Gotobē naba lime lale ho tafa nēgelēmefe. Kwe bo Klaisme yafe lowene sle tletelē na ēje bo ētanifu lowene, tēbo wesibi fene mehwi nanolomē. ⁸ Bo Judabē afenēbobē tafa sle galime fwa nane gali nelē. Weye. Iniwa wesibi bo ētani melē kē tēgelēbē, bo mewenijiwa latelē, Gotobē naba lime lalowa nēgelēmewa. Kwe

bo ěje kē wesibi kleli kibo fene mehwi nanolomē. Bo Klais Jisame melowene sle nēgletelēme nēgeme, bu bobē Tako Ho. Na bo kē loweneme fwa melowene nanelē, nēgali wesibimu. Bo kē iniwa tēbo lowene wahune telē, Jisame fwa lowene slemu nanēkakatelēme. ⁹ Na bo bunamu lesili sle nanēgelome. Ętani bo melowene latelē, bo Judabē afenēbobē tafa sle gali esogo neglelēlēna, kwe bo Gotobē naba lime lale ho fata nēgelēmewa. Kwe ěje bo kē lowene hana nelē. Weye. Ęje bo melowene nanelē. Sebo Jisame fwa kē lowene nēgletlabē oneho, Goto seme mēfē kēme lētana, “Lale oneho.” ¹⁰ Bo metole nanelē, Klaisme lowene slemu nanēgletelēme. Goto bubē tako afutukuna Klaisme matēmatē mago huju totle. Na bo metole nanelē, bo kē afutukuna tafa nanēgelēme. Bo metole nanelē, Klais seme taitanabēme elili fene fa totle, bo mata bubē wege kē fa nogotlēbē mēta, kēha elili mēfa nogotlēme. Na bu fene gli tle, bo megli nēgelēna, kē kwe lalowa. ¹¹ Bo kēha lowene mēta tafa nēgelēna kwe bo melowene nanelē Goto bome mata matēmatē mago huju lēgētānēme.

Pol melēbēme afutuku tle, wege toulā elē fwa naluguleme

¹² Bo melowene hana nelē, bo Klaisbē lowene iniwa wafa totlē na bo lale homu tafa nelē. Weyewa. Kwe Klais bome buha fatabēme kēaniji toglonēbē, ěje bo

kēha fatame feilawa afutuku nēlekefēmu. ¹³ O Kristen afani na oneglēni. Bo melowene hana nelē, bo Klaisha wafata nelē. Weyewa. Kwe jowa lowenewa lebetenē. Kē lowene melē, bo ětani kē fa togotlēbē wesibi aholokwana ti sle nanēgelēme na tokwafe fa nogotlēbē wesibime fwa feilawa afutuku nanēgelēme. ¹⁴ Bo wege toulā elēme fwame feilawa afutuku nelē, na kē wege toulā mago wesibi fa nanogotlēme. Kē wesibi melē, Goto bome megali lolonē, “Ju bona heaven life mēta ěhwati tafa nēgelome.” Klais ti mēta gli tle seme lēgaitana nalēgleme na nēno lēleme. Kēme fwa nēgeme, Goto buna heaven life mēta ěhwati tafa nēgelome kēme gali tle. ¹⁵ Sebo Gotome lowene nēgletlabēme. Na kē letitabo nēgletlabē ho, sebo iniwa jowa lowenewa neholame, na wege toulā elēme fwame, feilawa afutuku nēlame, bo ěje fene gali nelē. Kwe somago fli, li lowenena nēgena kwe Goto some lale lowene lebotane lētātēyome. ¹⁶ Kwe tako wesibi melē, sebo kē esogo nēglelēkeflabē lale lowene, Goto seme kē lebotane tētātēnabē, kē lowenebē nēgehola sle nēglame na aholokwana asa ti manēla. Weye!

¹⁷ O Kristen afani na oneglēni, sobo iniwa, bo kē esogo neglelēkeflēbē lowene saesogo elelēlo. Sebo sobona kē tafa tēglabē, sobo sebo kētafa tēglabē lowene wahwi tlotēna. Na sebobē lowene kē

esogo mëglëlëlabë onehobë lowene, hwi sle eletemome na sobo bubë lowene esogo elelëtemome. ¹⁸ Bo some itaita gali wafi tlëyo na ita bo some nabatuna ekë gali nolëyo. Lebutako enëne tetëbo lowene esogo mëtlëlëla na kë lowene seme melë lebotane lalëtana, bu Klaisme wame lamolola. Na Klais ti mëta seme tegaitanabëme, këgli tëglebë wege, tëbo namëgëtatlame fene. Bo kë enënebë lowene wafi hwi nolotemë. Bu sobobë lale lowene tëbo nametateyome. ¹⁹ Kë enëne, bubë ato kë tole mëgletëmebë lowenewa esogo esogo melelëkefëma na këbë ato tole lowene bubë Goto fene mefata lamëlekefëtëme. Kë enëne ebë life mago wesibi fame fwa lowene melekefëya. Na bu ebë life mago tiniji wesibi fame fwa tako fleflesu lamelekefëya. Goto këha enëneme hel life mëta tëbo logotomememu. ²⁰ Kwe sebo, Jisame kë lowene sle nëgletlabë enëne, sebo këha enëne nane. Weye. Sebo kwe heven life mago enëne. Na ëje sebo Tako Home Jisas Klaisme hwi nëletla, bu heven life kile loleme na seme nënome letujuleme. ²¹ Klais, bubë afutukunawa, iniwa wesibi melë logotomeme, bubë lokwalëfe mëgëbetleme. Kë afutukunawa, bu sobobë tëbo ato jibo hihijika lëletëname na sobobë ato bubë lale ato fene mefata mëletëname.

4

Sebo yonane nëlame na fleflesu nëlame na lale lowene mëta nëtabëyame

¹ O bobë Kristen afani na oneglëni, sobo tako hobë lowene esogo elelëtelome na kë lowene mëta fwa satafa elo, bo ebë pasë fene yahi nëletëyo. Bo some tako tolemu nanëletëyo. Bo sobobë weniyanë hwi jwa noglometëyome nëgëme, na bo some këme maninibo nëlekefëtëyo. Bo sobo kë tafa egelobë gali yafe aholokwane telë na bo tako fleflesumu mëtletëyo na bo melowene latelë, Goto some metëglënlëlatle, lale wesibimu fenene.

² Yuodia na Sintike, sobo tlemalë one aholokwane elo. Sobo Tako Home wafi lowene sle eletelo na sobo bubë lowene mëta weife tafa elo. Këme nëgëme sobolalo momata asa elelëkoïyo. Sobo jowa lowenewa saeholo na sobolalo yonane sle elome. ³ Na ju bona weife kë wege nëgelobë ho, bo jume gali nolë, ju kë tlemalë oneme, lale galina sasle etome, bu yonane sle namëgelome. Tlemalë bonamu kahwë sle latla, Jisasbë lale gali asë tëglelëtlabëmë. Klemen na bobë fli weife wege enëne mata bona kahwë sle latla, Jisasbë lale gali asë tëglelëtlabëmë. Kë enënebë weniji, Gotobë ëhwati bogo mëta mëbetëme.

⁴ Sobo Tako Hobë oneho etabo, ta sobo këbëme safle-flesu elekefo. Bo some ita ekë gali nëlëyo, sobo fleflesu elo.

5 Sobo iniwa onehome alabujuwa tafa lowenena sa-tafa elelëmo na bu melowene namëgletëyome sobo këha enëne. Sobo aholokwana asa ti elo, Tako Ho ligisi olë nounou ekë lëletle. 6 Sobo li wesibimeha asa tutune elo. Weye. Sobobë iniwa hobotame, Gotome fwa sagali elokweflo. Sobo Gotome fwa gali elokweflome na sobo bume itaita megali elokweflome, "Yahala fëyemene" na some lëgaitobëme takune elokweflome. 7 Sobo melë egelona kwe Goto sobobë maninibo tli lëtakefëtëyome. Sobo Klaisme lowene sle egletelome nëgeme, Goto sobobë maninibo këme tli lëtakefëtëyome. Goto seme flalego lowene kë lëlëkefë nabë, bu lale wesibimu. Na sebo kë wesibi esobëme habëna lowene nëgletlamene? 8 O Kristen afani na oneglëni, bo some li galime gali nolëyo. Sobobë lowene nëgali lowenename lale lowenename fwa salowene elekefëtemo. Na onehobë naba lime tafa sle egelobë lowene, na fleflesu kë egelobë lowene, na onehome yonane eglelëmobë lowene salowene elekefëtemo. 9 Iniwa wesibi bo some kë okokwe toglëyobë, sobo kë wesibiwa saesogo elelëmo. Sobo bome wahwi tlon na iniwa wesibi bo fene telë sobo mata melë saelo. Sobo melë egelona, kwe sobobë flalego tafa eso ho Goto lëtabetëyo, sobona tafa egelome.

Pol, Filipai life mago Kris-

ten onehome fleflesu tletëme, bume wesibi mëtlëlame nëgeme

10 Sobo bome egaitaname ita lowene telo. Këme nëgeme bo Tako Home tako fleflesumu nanëletelë. Ètani sobo bome tegaitanabëme lowene latlekefo kwe alëge hanane. 11 Bo ebë galime kë gali nëgelëbë melëbëme nane, bo wesibime afolo nëletelëme. Weye. Bo alabujuwa tafabëme, wafi lowene nelë. Bo hobotana o hobota jwa tafa nëgelëna o wesibina o wesibi jwa tafa nëgelëna, bo këme hobota hana nëgelëme. Bo këha lowenebëme alabujuwa kaiselo tafa nëlekefë. 12 Bo wesibi jwa ho tafa nëgelëna o bo lebutako wesibina ho tafa nëgelëna bo alabujuwa kaiselo metafa nëlekefë. Bo hi wesibina nëgena o bo hi wesibi jwa nëgena bo alabujuwa kaiselo metafa nëlekefë. Bo alabujuwa tafa lowene wafi lowene sle nëletelë. Iniwa wesibi bome kë fata mëglekefëtenëbëme bo alabujuwa tafa lowene wafi lowene sle nëletelë. 13 Klais bome afutuku lalëlelëkefënë na iniwa wesibi bome kë fata mëglekefëtenëbë, bo kë afutukuna alabujuwa kaiselo metafa nëlekefë.

14 Bo hobota kë fa notokwe-flëbëme, sobo bome kaiselo aitakefëna. Yahala fëyemene! Bo këbëme tako fleflesumu nanëletëyo. 15 O Filipai lifate mago Kristen oneho, sobo wafi lowene elo, bo Jisasbë gali të wege somëta afina të totlë. Na sobobë Masedonia provins kile telë na li

life li lifewa të tetagulëna, kwe kë mago Kristen enëne balitina hana mëtaitana. Weyewa. Sobowamu aitanana. ¹⁶ Bo Tesalonaika lifate mëta tafa tëgelëna kwe sobo bome aholokwana hana ti telo, sobo bome balitina itaita lataitana. ¹⁷ Sobo bome melowene asa eletëna. Some balitime ita takune noglëyome. Weye. Kwe some melëme tole nëletëyo. Sobo onehome agaitamobë lowene, Goto hwi lolotëyome na some fleflesu lëletëyome na ululu sle lëtome. ¹⁸ Sobo melowene egelome, iniwa wesibi, sobo bome Epafroditusbë tobame kë tëgelëbakënabë, bo kë wesibi wafi glo telë. Èje bo lebutako wesibina tafa nelë. Bo li wesibimeha hana afolo nëletelë. Sobo bome kë tëgelëbakënabë wesibi ebëha, ho kleli Gotome, fene ahojume lëletle, lale sinikibo hëhë nalëgletleme na Goto bume fleflesu lëletleme. ¹⁹ Bo kë lotu nëgletelëbë Goto, bu iniwa lale wesibina lëtabe. Sobo Jisas Klaisme lowene sle egletelobë oneho nëgeme, këme fwa Goto some iniwa wesibi sobo kë afolo egletelobë some lëglëyome. ²⁰ Goto, bu sebobë Goto na sebobë Aya. Sebo bume iniwa olë fleflesumu nëglekefëtlame, bu Tako Homu nëgeme. Nëgali mu.

Pol Filipai onehome yawe galime gali tlome

²¹ Sobo Jisas Klaisbë onehome bobë sësle gali gali nolëyo. Na bona kë tafa nëglabë afani mata some sësle

gali gali mëlëyo. ²² Iniwa Jisasbë oneho ebë lifate mëta kë tafa mëglabë, some sësle gali gali mëlëyo. Na Jisasbë oneho, eso ho Sisarbë lo mëta kë wege mëglabë, bu mata some sësle gali gali mëlëyo.

²³ Bo metole nanelë, Tako Hobë, Jisas Klaisbë maninibo somëta lëbeteyome na some laitome. Ta tei.

1 Tesalonaika Polbë oto pasë, Tesalonaika onehome kë yahi tëgletëmebë

Polna Tesalonaika lifate mago onehome tako maninibomu lamëtletëma

¹ Bo Pol, Sailas na Timoti, sebo aomalë, pasë some, Tesalonaika lifate mago Kristen onehome, ekë yahi nëletëyo. Sobo aya Gotobë na Tako Ho Jisas Klaisbë oneho. Bo metole nanelë, Goto na Tako Ho Jisas Klaisna bubë maninibo lowene matlëyo na flalego tafa naegelome.

Pol, Tesalonaika oneho, Jisame kë lowene sle mëgletlabë lowenebëme, fleflesu tletëme

² Sebo Gotome fleflesuna gëgali nelelëkefla sebo some lowene nëglekefëtëyome nêgeme. Sebo some lowene nanëlekefëtëyo Gotome gëgali nëglelëkeflana. Some aholokwana hana ti nëlekefëya. ³ Sebobë aya Gotome kë gëgali nëglelëkeflabë, sebo some ebë wesibibëme lowene nëlekefëtëyo. Sobo Jisame kë lowene sle eglletelobë lowene, some lale wegebëme huju lëtakefëyo. Sobo fli enëneme tole eglletemome nêgeme na bume aitamobë wegeme këme afutuku elekefo. Sobo Tako Ho Jisas Klaisme melowene sle eglletelome, tokwafe

seme nênome ligisime. Iniwa hobota some kë fata lëglekefëtëyobë, këbë lowene bu some laitakefëyo, sobo tafa sle naegëlobëme. Na këme nêgeme, sebo Gotome këme fleflesu nëlekefëtla. ⁴ O Kristen afani na oneglëni, Goto some tako tolemu lalëletëyo. Na sebo some melowene nanëletëyomu, Goto some wafi aniji tolëyo, bubë enëne egëtabetelobëme.

⁵ Jisasbë lale gali, sebo some kë tëgehitëyobë, somëta galiwa nane tisitëyo. Weye. Bu afutukuna Gotobë Amtëtombana iniwa tisitëyo. Na sebo Jisame kë lowene sle nëgletlabë lowene, sobo hwi sle tlotetëna. Na sobo seme melowene tletëna, sebo kë të togotlabë lale gali, sebo melowene slemu nanëletla, nêgali gali mu. Sebo sobobë ku mëta kë tafa tëglabë lale tafa, wafi hwi tlotëna. Sebo melë kë tëglabë, Jisasbë lowene esogobëme, some lebotane tëtätëyo.

⁶ Sebobë tafa fene tëbekefëtëna, sobo këha tafa esogo tlelëkeflo. Na Jisasbë tafa fene tëbetle sobo këha tafa esogo tlelëkeflo. Sobo Gotobë lale gali yafe aholokwane telo na esogo tlelëlo. Na fli oneho some mana kë wame motlëyo na lebutako tëbo wesibi some mana fata mëtletëyo, kwe sobo këbëme welili hana telo. Weye. Gotobë Amtëtomba some lataito na sobo Gotobë lale gali fleflesuna aholokwane tletelo. ⁷ Këme nêgeme, Jisame kë lowene sle mëglekefëtlabë oneho,

Masedonia provins mēta na Akaia provins mēta kē tafa mēglabē, sobobē kē lale tafa hwi motloteyome nēgeme na bu melowene mētlame, bubē lale tafa fene lēbetēme, sebo mata kēha tafa manēla. ⁸Tako Hobē Jisasbē gali, sobo kē tē togotlobē, kakēmu metugujutēyo latle, fwamo lego fene tiwatēyo. Na kē galibē, Masedonia provins magowa na Akaia provins magowa nane aholokwane motokouja. Weye. Sobo Gotome kē lowene sle egletelobē gali, iniwa life mago oneho mata aholokwane lamotokouja. Kēme nēgeme, kē galibē, ita hana gali nēglame. ⁹Sebo sobelē kē tigusiyabē, na iniwa wesibi kē fata mētlebē, oneho kē gali buwa tē mētētagula. Bu some gali metē lametakefētēyo, sobobē iniwa fēso fēso lowenebē aholokwana ti telo na unalēme lēgētābebē Gotome fwa lowene eletelome na bume fwa tafa eletelo na bubē wege enēne tafa elo. ¹⁰Bu seme mata megali motlona, Sobo Gotobē Nēbame melowene egletelome, bu heven lifate kile luguleme na ita lisime. Jisas bu seme, bubē glina Gotobē enisusu mago wafi nēno tle. Tokwafe Gotobē enisusu ligisina sebo nēgētābēya sle nanēglame.

2

Pol Tesalonaika lifatēme kē wege tēglebēme, gali tle

¹ O Kristen afani na oneglēni, sobo seme

walowene eletēna sebo sobelē kē tigusiyabē kēbē asēbē tuwati asē nane. ²Sobo seme wafi lowene eletēna. Sebo sobelē tigusiya jwa tēglana, Filipai lifate mēta sebo aomalē tako elili fa totlamu, na seme tako lēlafa lamētētānamu. Na sebo tako elili kē mēta fa totla. Na sebo sobelē kē tigusiyabē, Filipai lifate mago enēne fene wame motlona bu seme melē lamētētāna. Kwe sobobē Goto, sobobē lowene afutukumu latlelēmētēna na sebo kēbē wamebē kikli hana tēkaketlamu na sebo mana Gotobē lale gali tē tētātēyo. ³Sebo some, Jiasme lowene sle egletelobē galime, gali tolēyona, kēbē mēta yaya galiha hana gali tla. Sebo some meyaya lowenena nane tisitēyo, sebo sobobē wesibi manawa glo nanēgletēyome. Weye. Na sebo some sogēna sogēname nane tisitēyo. ⁴Weye. Goto sobobē lowene wahwi sle tlotēna, na bubē tolenawa seme Jisasbē lale gali tēbē wege tlēna. Kēme nēgeme sebo melēme nane wege nēla, oneho sobobē wegeme na fleflesu mēgletēname. Weye. Sebo metole nanēla, Goto sobobē lowene hwi loglomeme, na sobobē wege buwa fleflesu lēletleme. ⁵Sobo wafi lowene tletēna sebo sobobē lowene lale lale galina hana sisile totometēyo. Weyewa. Na sebo lale lale galime mata gēgali hana tla na sobobē mēmaune lowene kēna lēlamu notlame. Weye. Goto bu mata kē wesibime walowene lēletēna. ⁶Sebo kē wege kē fa nogotlabē,

sebo melême nane fa notla, sebo fli enêneme flesu ho fata nanëgletëmame o sobo seme flesu ho fê naetaname. Weye. ⁷ Sebo Jisas Klaisbë ëfalëbo enëne nëtabetla na sebo flesu enëneha këme nëtabëya. Këme nëgeme, sebo metole nëglabë kwe, some megali noglëyome fene, “Sobo seme aitana.” Kwe sebo some megali hana tloleyo. Weye. Sebo somëta kë tafa tëglabë, flalego tafana tafa tla nëbale tokwëtokwë fenene. ⁸ Sebo some tako tolemu latletëyo. Këme nëgeme Gotobë lale gali some fleflesuna këme tlëyo. Sebo some Gotobë lale galiwa nane tlëyo. Weye. Sebo iniwa wesibi melë nëglabëme, wafi sagli tlëla, some nëgaito nanëglabëme. Sobo sebohö yabenimu tafa tëgelome nëgeme.

⁹ O kristen afani na oneglëni, sobo wafi lowene elo. Sebo somëta kë tafa tëglabë na Gotobë lale gali kë të tëtätëyobë, sebo baliti glo wege mata anisasanamu fa totla. Melême nëgeme, sebo wesibi kë balitina glo nanëglekefëyame, some sosalë nëgëtolime. Këme nëgeme, sebo olëna klabëna sebohö tobana këme wege tlekefëya, sobo seme wesibime egaitalime.

¹⁰ Sebo somëta kë tafa tëglabë loweneme, sobo walowene eletëna na Goto mata seme lowene lalëletëna. Sobo, Jisame kë lowene sle egletelobë onehobë ku mëta, tafa tëglana, sebo Gotobë naba lime, lale tafawa latla. Na sebo li wesibiha kë mëta

hana tëbo totla. Weyewa. ¹¹ Sobo seme lowene laletëna. Bolijaya bubë nëbaleme fene laitame, sebo some melë tegaito latla. ¹² Sebo melë latla, sobobë lowene tufiji tëgëtatëyobë gali tolëyo, na sebo some tegaito gali mata gali tolëyo. Na sebo some anisasana megali tolëyo: “Sobo Goto kë tole lëgletlebë tafana satafa elo. Goto bu some wawe tolëyo, bu eso home kë tafa lëgletëmebë oneho belë naekaklijome. Na bubë onehona iniwa lale tafa naegelome.”

Kristen oneho, bume kë fata mëtletëmebë tëbo wesibime boblo lamototoma

¹³ Sebo itaita kë wesibime mata Gotome fleflesu galina gali nolokwefla. Sebo some Gotobë gali alako të tëtätëyona sobo melowene hana telo, hobë gali. Weye. Sobo melowene latelo, Gotobë nëgali galimu. Nëgali, kë gali ebë Gotobë gali. Na kë galiwa, sobo Jisame kë lowene sle egletelobë lowene, buwa sle lotokwefëmetëyo. ¹⁴ O Kristen afani na oneglëni, Jisas Klaisme kë lowene mëgletlabë oneho, Judia provins mëta kë tafa mëglabë fenene, sobo mefata lalo. Sobobë yabenino, some tëbo lamëtakefëo. Israelbë afenëboni, bu Jisame kë lowene sle mëgletlabë onehome, Judia provins mëta kë tafa mëglabëme, fene tëbo motokwefëma. ¹⁵ Kë Israelbë afenëboni, Gotobë ëfalëbo mago gali ëtani anebo

kë mëtehilabë home mogo nalë tètëkle mëtëtakefëya. Na bu mata, Tako Home Jisame mogo nalë tëkle mototla. Na bu seme mata hehë mëtletëna. Bu Goto kë tole lëgletlebë lowene boblo mëtakefëtla. Na bu iniwa onehome wame molokwefëma.¹⁶ Kë Israelbë afenëboni seme yafe lëkle mëtëtakefëna, Goto onehome tafa sle logotomebë gali, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa kë mëglabë enëneme, të jwa nanëtatëmame. Bu melëme tole jwa mëtëglame nëgeme, Israelbë afenëbo metabëya jwa kë mëglabë onehome Goto nëno lëgoukëfelime, seme këme lëkle mëtëtakefëna fene. Bu tëbo lowene feilawa fafa motokwefla na kë tëbo lowene bubë ëtanifu tëbo lowenena iniwa loko lokweitëmeme. Këme nëgeme, Gotobë enisusu bume wafata tletëme na tëbo logotomeme nounou lalële.

Polbë lowene huju tletle, Tesalonaika lifate mago onehome ita hwi nalugujëlëmeme

¹⁷ O Kristen afani na oneglëni, ëbame Israelbë afenëboni seme somago hehehë mëtletëna. Na kë afolo olëna, sebo some maninibo latletëyo, bolijaya nëbale kakë tafa moguletlabë fenene. Sebo sobobë weniyanë hwi hana nolometëyo kwe sebobë lowene somëta mana lëbetëna. Këme nëgeme sebo alëge feilawa hohwi këme nëtëtakefëtla, so betelë ita nigisiya nanëglame na some ita hwi nanoglyëyome. Sebo some ita hwime tako

tolemu nanëla,¹⁸ Sebo sobelë nigisiyame tole nanëla. Na bo Pol, bo sobelë nigisitëyome yafe yafe nanëlekefë. Kwe Satan seme lëkle lalëtakefëna, na sebo sobelë nigisiya jwa këme nëla.¹⁹ Unina, sebobë Tako Ho Jisas, ita ligisina, seme fëye wesibi, afutuku lëglelënamene, na sebo këna bubë naba lime fleflesuna nilibetlame. Sebo bume fëye wesibi lebotane nëgëtatlamenë bu melowene nalëgletëname, sebo bubë wege, wege sle latëtatla. Sebo kwe some fwa fleflesu nëletëyome. Na some fwa lebotane nëtome.²⁰ Nakwefëyemene, sebo some fleflesu nanelekefëtëyo na lëlou nëlekefëtëyo.

3

Pol Timotime jine tlële, Tesalonaika lifate mago onehome lëgaitame nalëgleme

¹ Na kwe, sebo Athens life mëta tafa tëglabë, sebo some ita tako maninibomu latletëyo na melowene tletëyo, sebo some ita hwi nëglëyobëme, tako tole latla, këme nëgeme sebo hwi hana tla. Na sebo melowene tla, sebo Sailasna, Athens life mëta tafa nelome.² Na Timotime sobelë jine nelëbaklome. Bu sebobë Kristen afa na bu Gotobë wege ho na sebo Gotobë wegeme ilawa wege nëla, Jisas Klaisbë lalë gali ilawa të nëtägula. Sebo bume sobelë jine tlëlo, some lëgaito nalëgleme, Jisame kë lowene sle eglëtelobë lowene, esogo sle naeglelëtëlo.³ Na

su wesibi some kë fata lëgletëyobë, somago fli tutune egelolime na Jisame kë lowene sle egletelobë lowene kile egelolime. Sobo lowene lalo, seme ebë su wesibi kë fata mëgletë nabë Gotobë toleme fata mëletëna. ⁴ Sebo sobona mana tafa tëglana, sebo some megali latlëyo, “Tokwafe seme lili hobota fata mëgletëname.” Na sobo melowene wafi eletelo, sebo fene gali tolëyo, kë tëbo olë seme wafata lëletëna. ⁵ Bo melowene hana tletëyo, sobo Jisame kë lowene sle egletelobë lowene mana ehola o hanane, na bo feilawa mehwi hana tëtëkakë. Këme nêgeme bo Timotime sobelë këme jine telëbaklë. Bo metutune tēgelēme nêgeme, Satan some susu lēgētōlime na sobo Jisame kë lowene sle egletelobë lowene aholokwana ti egelolime. Na sebo somëta kë wege tēglabë wege manawa tēbo lēgletēnalime.

Timoti lale gali tehitleme nêgeme, Pol këme fleflesu tle

⁶ Kwe Timoti sobona tafa tulo na some hune tuto na bu se mëta tokwafe fata tēkaki. Na sobo kë tafa egelobë lale gali seme tē tētātēna. Bu some megali latletëyo, “Sobo Jisame feilawa mana lowene sle elekefētelo. Na sobo fli onehome mata mana tole elekefētemo. Na sobo seme mana lowene elekefētēna, na fleflesu lalekefētēna. Sebo some hwi nanogloyome fene maninibo nēlekefētëyo, sobo mata seme hwi naegloname me-maninibo lalekefētēna.” ⁷ O

Kristen afani na oneglëni, ho seme kë wame moglonabë, sebo kë wesibi mëta nētabëya. Kwe sebo some meaholokwane latletëyo, sobo Jisame feilawa mana lowene sle elekefētelo, na këbëwa seme taitana na sebo lowene sle tētātēna. ⁸ Sebo ebë gali meaholokwane tla, sobo Tako Home Jisame mana lowene sle elekefētelo. Na sebo flalego tafana këme tafa nēla. ⁹ Sebo some Jisame kë lowene sle egletelobë loweneme, lowene nēletëyo, na sebo Gotome fleflesu galina gali nanolokwefla. Sebobë Gotobë naba lime, sebo feilawamu fleflesu nēla. Na kë fleflesu galibëme Gotome habëna gali noglolamene. ¹⁰ Sebo kli-jina klabëna, Gotome itaita metakune nanolokwefla, bu seme lēgaitana nalēgleme, some hwibëme nigisiteyo nanēglame. Na sobo Jisame kë lowene sle egletelobë loweneme afole egletelona, kwe sebo some nanēgaitome, sobo Jisame feilawa lowene sle naegletelome.

Pol, Gotome gali tlole, bume lēgaitale nalēgleme, Tesalonaika lifate mago onehome hwime lugujutēme nalēgleme

¹¹ Sebo metole nanëla; sebobë aya Goto na seboë Tako Ho Jisas Klais, sebobë alēge sle nalētātēname, sebo some hwime nigisiya nanēglame. ¹² Sebo metole nanēletëyo. Tako Ho Jisas, fli onehome tole egletemobë lowenebë, some feilawamu

lëglëyome. Na sobolalo feilawa tole eglelëgome na iniwa onehome mata tole eletemome, sebo some fene tole nëletëyo. ¹³ Sebo metole nanëla, Goto këbë lowenena, sobobë lowene lëgaitatëyome. Na sebobë Tako Ho Jisas, bubë onehona iniwa ita migisiyana, kwe Jisas some ëhwati tafa hwi egletelobë oneho hwi lëglëyome na sobo lale oneho egëtabome. Na kwe sebobë aya Gotobë naba lime, tëbo wesibiha hana lëgebetëyome.

4

Sebo Goto kë tole lëgletlebë tolewa sa esogo neglelëlame

¹ O Kristen afani na oneglëni, sebo some Gotobë tole esogo eglelëlobë lowene iniwa wafi okokwe tolëyo. Na sobo kë iniwa lowene esogo elelëkeflo, sebo fene gali tolëyo. Kwe sebo ëje some, Tako Ho Jisasbë wenijina megali nanolëyo, sobo kë lowene anisasana itaita saesogo elelëkeflo.

² Iniwa gali, sebo Tako Ho Jisasbë wenijina kë gali toglyëobë, sobo walowene sle eletelo. ³ Gotobë tole, melëgëbetle lalële: Sobo iniwa tetëbo lowene aholokwana ti elome na ëhwati oneho etabome. Sobo iniwa lisë lisë loweneme hëhele, egelome na aholokwana ti elome. ⁴⁻⁵ Sobo, jowa jowa, lisei lowene, sobobë lowene mëta kë mëgebebë lëlë etokwefëmome. Sobobë lowene, one mëmaunebë lowene mëta asa gwa etokweflo. Na

bume lisei lisei eglelëmobë lowene asa huju malëletëyo. Weye. Këha tole asa esogo elekeflo, Gotome lowene jwa mëgletlabë oneho fene melekefëya. Sobo Goto kë tole lëgletëmebë lale lowenewa esogo elelëkefëtelome. ⁶ Sobo Kristen afanime na oneglënime sosogëna asa elëmo na bubë ho o mëse liseë nabana hwi elotleme. Sobo melë egelona kwe sobo bume tëbo lowene mëta gogwa egelome. Ètani sebo some anisasana megali latolëyo, "Iniwa ho bu këha wesibi mëglabëme, Tako Ho Goto, bume tëbo logotomememu."

⁷ Goto seme lisë lowene esogo nëglelëlabëme nane aniji tlon. Hanane mu. Bu seme kë aniji toglonabëye melë: sebobë lowene bume nëglëla nanëglame na ëhwati lowenewa, esogo nanëglelëlame. ⁸ Këme nëgeme, ho ebë gali boblo logotlena, kwe bu hobë galiwa nane boblo lëtatëme. Weye. Bu Gotobë gali boblo lëtatle, some bubë Amtëtomba kë lëglëkefëyobë Goto.

Sobo sobolalo yonane egelome

⁹ Sobolalo kë yonane eglelëgobëme, hana yahi nëgletëyome. Melëme nëgeme, Goto some onehome yonane eglelëmobë loweneme wafi okokwe tolëyo. ¹⁰ Na ebë bu nëgalimu; sobo Masedonia provins mëta kë tafa mokoujabë Kristen onehome tole lalekefëtemo. Kwe Kristen afani na oneglëni, sebo some anisasana megali

nolëyo, sobo këbë lowene feilawamu saesogo elelëkëflo. ¹¹ Sobo aholabu lowene jwa na wame lowene jwabë onehoha tafa egelobëme, sa afutuku elo. Sobo fli enëne kë fa motokweflabë wesibime asa gali elokwefëmo. Sobo kë egelobë wesibiwa lowene elekefëtemome. Na sobobë tobana wesibi etomome, sobobë tafa këna egaitalo naegelome, ëtani sebo some fene gali tolëyo. ¹² Sobo melë egelona, kwe sobo wesibime afolo hana egletemome na fli onehome, some mëgaitobëme takune hana eglokwefëmome. Na Jisame lowene sle jwa mëgletlabë oneho bu sobo kë tafa egelobë tafa hwi moglotëyona bu some fleflesu mëgletëyome na some megali mlame, “Lale enënemu.”

Tako Ho Jisas ita ligisime

¹³ O Kristen afani na oneglëni, sebo metole nanëletëyo, gigli kë mëtebëyabë Kristen onehome, wesibi fata lëgletëmebë wesibime, sobo lowene sle naegletemome. Sobo, gigli mëtebëyabë Kristen enëneme feilawa maninibo asa eletemo, Goto me lowene jwa mëgletlabë oneho fene mla. Këbë enëne, gli mago huhuju mëglabë lowene hana lëbetëme. ¹⁴ Sebo melowene nanëla, Jisas gli tle na gli mago huhu tle. Këme nëgeme sebo melowene nanëla, Jisasbë afutukuna, Goto, Kristen onehome, gigli mago huhuju logotomeme na bu Jisasna iniwa misiyame. ¹⁵ Sebo ëje kë të nëgëtatëyobë gali,

ebë bu Tako Hobë gali. Bu melë lëgëbetle lalële. Tokwafe, Tako Ho Jisas ita ligisina, sebo tuja ato mana kë tafa nëglabë oneho, sebo afina hana nokwalame, Jisame oloba mëta esune nanëglëlame. Weye. Hanane mu. ¹⁶ Goto feilawa we loglomeme, na bubë eso ensel mata we lëgleme na Gotobë funiji elamëme. Na Tako Ho Jisas, Heven life kile luleme na lisime. Na Jisame kë lowene sle mëtletlabë oneho, gigli kë mëglabë, bu afina huhuju mlame. ¹⁷ Kë olëna, sebo tuja ato mana kë tafa nëglabë oneho na gigli mago kë huhuju mëglabë oneho, sebo iniwa Tako Ho Jisame oloba mëta esune nowelëlame. Na sebo Tako Ho Jisasna unaunalëme tafa nëlame. ¹⁸ Na kwe, sobolalo, kë gali të etokweflome, sobobë lowene këna aitakefëmome.

5

Sebo Jisas ligisibëme sagli nëglëtlame

¹ O Kristen afani na oneglëni, sebo Jisas ligisibë olëme, hana gali sle noglëyome. ² Sobo wafi lowene eletelo. Jisas ligisibë olë, bu lafatawa lëgleme, tokli ho klabë fene lisi. ³ Oneho megali mëglame, “Ëje sebobë lale fleflesu olë lemotëna. Na seme wame moglonabë enëne hana tafa mla. Weyewa.” Kë olëna, bume tëbo logotomebë wesibi, lafatawa lëletëmememe, mëse nëba amlebo fene fale etamë.

Na kwe bu kë wesibi hana elë mëglélame. ⁴ O Kristen afani na oneglëni, sobo klabë mëta tafa egelobë oneho nane, klelego kë egelome. Weye. Këme nêgeme some kë olë fata lëglana klelego hana eglételome, ho tokli home hwime fene klelego lële. Weye. ⁵ Sobo iniwa, elulego mëta asë egelobë oneho. Sebo tlokofini mago oneho nane. Weye. ⁶ Këme nêgeme, sebo lili sloslowa asa manëla. Gotome lowene jwa mëgletlabë oneho fene mla. Sebo sagli nëglélame, Jisas ligisibë olëme mana hwi nëkaketlame. ⁷ Sebo lowene nanëla, bu nini mëgebëyabë enëne bu klabë nini lamebëya. Kye mëglabë enëne bu klabë kye kye mëla. ⁸ Kwe sebo kwe kliji elulego mëta tafa nëglabë oneho. Sebo këme lowene sle nëglame. Sebo Gotome lowene slemu nëletlame na fli onehome mata tolemu nëletëmame. Kë lowenebë seme, Satanbë tetëbo lowenebëme tite lëtaname, yako lamu kaba soldiame fene tite etole. Na Jisas seme nënome ligisibë lowene, lowene sle nëletlame. Kë lowenebë seme, Satanbë tetëbo lowenebëme tite lëtaname, eso kaba soldiame fene tite etole. ⁹ Goto seme melëme nane aniji tlonä, Gotobë enisusu mëta tafa nëlame. Weye. Bu seme melëme aniji tlonä, sebobë Tako Ho Jisas seme nëno nalëgleme. ¹⁰ Ètani Jisas wafigli tle, seme legaitanabëme. Këme nêgeme, sebo tuja ato mana tafa nëglana o sebo

gigli nëglana na bu mana lisina, kwe sebo buna ëhwati atobëna tafa nëglame. ¹¹ Këme nêgeme, sobolalo, këbë lalë galina gëgali elelëgome na sobolalo, sobobë lowene aitamome, sobo fene elekefo.

Jisasme kë lowene mëgletlabë onehome, lalë lowene fabëme, Goto lëgaitameme

¹² O Kristen afani na oneglëni, sebo some megali nolëyo! Some kë moutatëyobë na kë mëgaitakefëyobë hobë gali aholokwane elomome na esogo elëletëmome. Tako Ho, some kë mougoutatëyobë home, aniji tloime, some tafa namëglëlëyome. Bu some Gotobë galime okokwe lamolokwefëyo na sobobë tëbo lowene sle motokwefëmetëyo. ¹³ Sobobë kume, wege kë fa motokweflabë enëneme lowene eletemo na bume lalë lowenenamu yonane elelëmome na bume tolemu sle eletemome. Na sobo iniwa jowa lowene mëta fwa etabome na yonanewa elome.

¹⁴ O Kristen afani na oneglëni, sebo some anisasa megali nolëyo! Sobobë ku mëta, wege jwa kë tatafa mëglabë onehobë lowene anisasa galina sasle etometemo. Na tutune na uli kë mëglabë onehobë lowene alabuju galina sle etometemome. Na afutuku jwa kë tafa mëglabë onehome aitamome. Na sobo iniwa onehome alabuju elelëmome. ¹⁵ Oneho some gëglë mëglëlëyona, kwe sobo kofaya bume asa gëglë

elelëmo. Weye. Iniwa olë sobo Gotobë onehome ululu etomome na iniwa onehome mata ululu sle etomome.

¹⁶ Sobo itaita fleflesu eglekefome.

¹⁷ Na sobo Gotome gëgali elelëkeflome.

¹⁸ Lale wesibi o tëbo wesibi some fata legletëyona, sobo Gotome fleflesu gali nawa sa gali elokweflo. Goto metole lalële, Jisabë lowene mëta kë asë egelobë enëne, sobo këha lowenewa saehokweflo.

¹⁹ Gotobë Amtëtomba some li wesibi fa egotlobëme huju lëgëtona, sobo lëkle asa etlo.

²⁰ Na Gotobë ëfalëbo mago gali some kë të mëgëtatëyobëme heheë asa elo.

²¹ Kwe sobo iniwa gali kë aholokwane eglomobë, sobobë lowene mëta obobwelë elujuwetomome. Na iniwa lale gali, ehwëyome na esogo elelëmome.

²² Na sobo iniwa memelë tetëbo galime na tetëbo loweneme hëhele egelome.

²³ Bo metole nanelë, Gotobë maninibo tli lowene, buwa sobobë iniwa tëbo lowene sle malotometëyo, ëhwati onehomu fata naegletelome. Na bu sobobë atona lowenena iniwa ululu sle nalotometëyome, sobo lalowamu tafa naegelome.

Na sobobë Tako Ho Jisas ita mana lisime, Gotobë naba li mëta tëbo wesibi liha hana lëgebetëyome.

²⁴ Some bubë oneho fata egelome kë aniji toglëyobë Goto, bu kë wesibi some fata lëgëtatëyome. Bu melëme nëgeme, bubë iniwa gali esogo lalëlelëkefle.

²⁵ O Kristen afani na

oneglëni, sobo Gotome sagëgali elelëlo, bu seme lëgaitana nalëgleme.

²⁶ Sebo Gotome kë lowene nëgletlabë

onehobë lowene fene

lëbetëna, sobo fli Kristen

afanime na oneglënime

sasësle etomo.

²⁷ Bo Tako hobë wenijina some, anisas-

ana megali nolëyo, sobo

ebë pasë Jisame kë lowene

mëgletlabë iniwa onehobë

aholo li mëta sahwi elëyo.

²⁸ Sebo metole nanëla, sobobë

Tako Ho Jisas Klais some

ululu sle malëto.

Jems

Jems kë yahi tëglebë pasë

¹ Bo Jems Gotonabë, Tako Ho Jisas Klaisnabë manawa wege ho. Bo some pasë ekë yahi nëkeketëyo. Sobo we ita tële Israelbë afenëbo lilife lilife mëta kë nibowai ekoujobë oneho. Sobo lale klijimu.

Hobota wesibi kënegebëye, seme kalëlego mëgëtanabë wesibi

²O bobë, Jisame kë lowene sle eglotelobë afani na oneglëni, some tetëbo hobota wesibi fata mëgletëyona, na sobo kë wesibi hwi eglomona, kwe sobo kë wesibi mehwi eglomome, fleflesu wesibiwa. ³Këme nëgeme, sobo melowene egelome. Këha su kë nëgebëye some melëme olafa mëto, sobo Gotome lowene slemu laletelomu. Këha su some hobota eglibetemobëme laito na ebë life mago tetëbo lowene aholokwana ti elome. ⁴Na hobota eglibetelobë afutuku bubë wege yawe malolole. Kwe sobo melë egelona, sobo hobota eglibetelowa egelona kwe sobo ebona flo egelome, na sobo Goto kë tole lëgletlebë lowenebëme hana afolo eglomemu.

Ho li lale loweneme, afolo lëglena, kwe Gotome fwa satakune lolole

⁵ Kwe loweneme yalë afololëglena, kwe bu Gotome

takune lololeme, na lëlëme. Melëme nëgeme Goto bu tako fleflesumu lalële iniwa onehome lowene lëglëmebëme bu wame hana loglomeme. ⁶Kwe bu Gotome melowene sle lëletleme bu lëgëtatënëme na mana takune lololeme. Lebutako lowenena asa takune malolole. Matëbemu. Fëyemene? Ho bu lebutako lowenena wesibime takune loglolena kwe bubë lowene haliji tu fenene melë asa malëletle. ⁷Bo some tutuneme gali nolëyo, sobo melë asa elo. Fëyemene? Këha lowenena ho Gotome wesibime takune loglolena, wesibi Tako Ho mago fa hana logotleme. Hanane mu. Bu melowene asa malëletle, "Goto bome wesibi lëglënemefe." Wëyewa. ⁸Bu tële lowenena ho lëtabe. Këbë tële lowene bume kiki lalëbobukwake na bu këme nëgeme bu jowa lowene mëta fwa hana lëtabe.

Wesibi jwa enëne name, wesibi feilawa enënename, Jems okokwe tlome

⁹ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afani na oneglëni, wesibi jwa nëgena kwe lalowa bu fleflesu matla. Goto bume mehwi loglomeme nëgeme, letitabo enëneha mëtabëyame. ¹⁰Jisame kë lowene sle mëgletlabë oneho balitina kë nëgebë. Melëme, bu kwe fleflesu mëglame Jisas Klaisbë lokwalëfewa mëtabëa. Këme nëgeme bu iniwa wesibina bu kwe tëbo mëglitayame bu ti tahweji fene maktëfa mle na mitigo. ¹¹Bo megali,

kliji bubë atëtena, lokwalena na kaka lëkekeme, bubë atëtena agosaba lakokowa lëtamëme, na bubë tahweji mata lamaklëfawa lëtamë na bubë tahweji laegëtikwawa na bubë lale weniyane latëbowa lëletë. Bu baliti ho fene, bu iniwa wege motla motla, kwe bu hokweinawa gigli mëglame. Këbë wesibi bubë kwe tëbo mëgletëmeme.

Goto bu seme ululu sle lalëtakefëna, tëbo lowene belëme hana ki lëkake

¹² Feilawa hobota one-home fata mëgletëmema na bu hobota mëglibetlawawa mlame, kwe këha oneho bu fleflesu matla. Këme nëgemë. Tokwafe kwe Goto bume lale ëhwati tafa lëglëmeme. Goto bu megali sle wafi tle, "Bume kë tole mëgletlabë enëneme kë ëhwati tafa lëglëmeme."

¹³ Hobë tëbo lowene huju lëgëtatlena, bu melowene asa malële, "Goto bome tëbo lowene elë bu ki lëkake." Weye. Tëbo lowene Gotome hana ki lëkakeme. Na Goto home, tëbo lowene elë hana ki lëkakeme. ¹⁴ Kwe sebobë tëbo lowene kë nëgebëye, buwa seme tëbo lowene elë kiki lëbebokwake. Kë lowene tëbowa seme sosogëna lolona na kiki lëbebokwake, tëbo lakale nogotlabëme. ¹⁵ Bo gali nelë ebë wafle galime. Ebë tëbo lowene loglotle wame huju lëglena bu mëse nëba fene ehole. Na ke maninibo tëbo takowa na bu tetëbo wesibi lotle, na kë tetëbo wesibi logotlebëye, naglime fata lotle. ¹⁶ O bobë afanino na oneglënino, këbë

maninibo tëbo some ki asa malëbebokwake. ¹⁷ Iniwa lale lale wesibi kë glo nëglekefëyabë, kë heven life mago metujukefle. Kliji, yemena, sëgetobana, kë blëge togotomebë Aya, kë lale wesibi iniwa buwa seme lëtelëbakëkefëna. Kë Aya kë nëgebë bu lowene hihijika hana lëlekëfe. Bu kë nëgebë, kliji elulego mago amtëtomba fenene këha hana lële. Bu melëbë nane, heletabo lële na ita afluja lële, amtëtomba fenene. Weye. Goto bu melëgëtabekëfëwa lalële. ¹⁸ Bu melë bëme tole lële sebo bubë nëbale fene nëtabetla nëlame. Bu sebobë aya fene mefata lëletëname. Na bu kwe bubë nëgali galina seme jine lëletëna. Na sebobë maninibo kwe bu mëta fwa kesi mëleme. Na kë onehome Goto meaniji latlome bubë, bu wesibi blëge blëge totomena.

Sobo gali aholokwane elome na esogo elelëlome

¹⁹ O bobë afanino na oneglënino. Sobo ebë wesibi salowene sle eletemo. Sobo iniwa aholo bo sle etome, na alabuju galina mana tafu etatemome na sobo hokweinawa momatame asa ëjuwetigo. ²⁰ Sobo enisusu asa elo matëbe, ho li hokweinawa enisusu lëglena bu Gotobë naba li mëta lale ho nane. ²¹ Këme nëgëme tetëbo lowene, sobobë lowene mëta kë fata mëglekefëtëyobë, aholokwana ti elome. Na flalego tafana Gotobë gali mana fa etlome. Goto kë gali somëta wafi gwa telutatëyo. Këbë gali kë nëgebë sobo lale

unaunalëme ëhwati tafa këna fa egotlome.

22 Sobo Gotobë tafa sle gali aholonawa asa aholokwane elo. Weye. Sobo esogo esogo eglelëmome. Aholokwanewa egelona, kwe sobo sobolalo, kule kule lalelogo. 23 Kwe ho li Gotobë tafa sle gali aholonawa aholokwane lëglena na esogo hana lëglelëlena. Kwe ho bu wenyane tu mëta hwi loglalebë fenene. 24 Bubë wenyane hwi lolole, kwe ita bu hokweinawa bubë wenyane lamëmëtewa lëkakettle. Bobë wenyane habetabone? 25 Kwe kë lale tafa sle gali kënegebëye, tëbo loweneha li hana lelube. Na bu tëbo loweneme boblo logotleme na seme ëhwati tafa lëlëname. Na ho li kë lale tafa sle gali hwi sle loglomena na esogo sle lëglelëmena na aholokwana hana ti lëglena kwe Goto sle logotometleme na lalowamu fata mëletleme.

26 Kwe ho li megali lëglena, “Bo lale Jisame kë lowene sle nëgletelëbë ho na Gotobë lowenewa esogo sle nëglelëlëbë ho,” kwe bu bubë aleji ululu sle jwa logotlena kwe bu bume fwa kule kule lële. Këme nëgeme Gotome kë lotu lëgletlebë lowene, waiyo jwa këme lëbetle. 27 Jisame kë lowene sle mëgletlabë onehobë lakale, Aya Gotobë naba lime lalowa lëgëbetëmebë, bu melë; Sebo flinëba nëbaleme inainagi nëglame. Na seiyo oneme mata naitamame. Na bu hobota fa mogotlabëme na wesibi nëglëmabëme mata naitamame. Na li wesibi

mata melë lëgëbelalële, sebo sebobë lakale ululu sle nëtagulame, ebë life mago tëbo lowene sebobë lale lowene, Gotobë naba lime lëlalë lëgëtatënalime.

2

Sebo iniwa onehome jowa lakalewa olafa nëgëtatëmame

1 O bobë afanino na oneglënino, sebo iniwa Jisas Klaisme kë lowene sle nëgletlabë oneho. Bu kënegebëye heven lifate mago lale wesibibë eso ho lëtabe. Këme nëgeme, sobo melë asa elo, wenijiatena enëneme fwa sle etomome kwe atwati enëneme tëboijiwa elomome.

2 Ho li lale lale ëho gëgelo lëleme na golna blëgetabo toba baliti toba kume lehwamëme, na lotu lowa mana lëkaklina. Na wesibi jwa ho kaka tabo ëhona mata lëkaklime. 3 Na sobo melë egelona, lale ëhona negli sle kë logotlebë home fwa megali elolome, “Ebë lale labume tafa ele,” kwe wesibi jwa home megali elolome, “Eme ejuwelibe” o megali elolome, “Bobë kiju li mëta tafa ekoketenë.” 4 Kwe sobo kë fene melë egelona, na wesibi jwa enëneme tëboijiwa eglomona kwe sobo tëbo lakale fa etlo. Melë kë egelobë, sobo onehome eselëkwëyo lowenena hwi elomo na iniwa onehome jowa lowene nawa hana hwi elomo na melowene hana elo, sebo iniwa mëtabowa tafa nëlafe.

5 Bobë afanino na oneglënino, sobo aholokwane elo. Wesibi jwa kë

mëtabëyabë, oneho ebë life mago onehobë naba lime Goto bume meaniji latlome, Jisas Klaisme lowene sle mu mëgletlame. Ètani Goto bu megali sle latle, oneho bume tako tole kë mëgletlabë, Goto esohome kë tafa lëglebë lifate mëta tafa mëglame. ⁶ Sobo kë wesibi jwa enëneme sisile latokwefëmo. Kë wesibi lowene sle ekaketelo. Some tiniji ya lëlëkefëyone na hobota ya gwa lëtakefëtëyone na plis enëne belë lëlelukefëyo. Wesibi feilawana oneho buwa melë lamëtakefëyo. ⁷ Sobo Jisas Klaibë oneho etabetelo. Na kë Jisas Klaibë lale weniji yalë sisile lëtakefëtlene. Kë feilawa wesibina enënefe.

⁸ Goto bubë bogo mëta tafa sle gali tlëna. Bubë auto mago gali melëgëbe lalële, “Ju jubë yabeme metole egletleme, ju jubë ato fene tole etle.” Sobo melë eglelona, kwe sobo lale lakale blëge egotlome. ⁹ Sobo balitina onehome eselëmona bu lale, kwe wesibi juwa tëbo onehome tëbo etomome, kwe sobo tëbo lakalemu fa etlomu. Gotobë tafa sle gali some meolafa lëgëtoime sobo tafa sle gali boblo egotlobë enëne etabomu. ¹⁰ Ho li iniwa tafa sle gali esogo sle lëglelëmena. Na bu li tafa sle gali boblo logotlena, kwe bu tëbo lalilitamu na bu iniwa tafa sle gali boblo logotomebë ho lëtabemu. ¹¹ Sebo walowene nëla. Goto megali kë tëglebëme, “Sobo hona one asa lisei lisei elelëmo.” Na bu

ita megali latle, “Onehome mogo nalë asa tëtëkle eto.” Kwe ju lisei lisei hana eglena, na kwe ju home mogo nalë tëkle etle, kwe këha melë eglena, kwe ju iniwa tafa sle gali boblo egotomebë ho etabemu. ¹² Lowene elo tokwafe sobo Gotobë koto mëta eglibome wesibi sobo kë egotomobëme, na kë gëgali egllobëme. Sobo fli onehome tole egletemona kwe sobo egëtabo sle eglome. ¹³ Ho li, li home maninibo jwa lëgletlena, kwe Goto kë hobë lakale hwi loglotlëna kwe këha home Goto hana maninibo lëgletlememu. Kwe ho li, li home maninibo lëgletlena, Gotobë maninibo nawa bu Gotobë enisusu boblo logotleme na bu kwe tafa sle lëleme.

Gotome lowene sle nëgletlabë lowene na lakale esogo nëlelëtlame

¹⁴ O bobë Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënnino, so-mago ho li megali lëglena, “Bo Gotome lowene sle nanëletelë.” Kwe bu fli onehome ululu sle juwa logotomena, këha Gotome lowene slebë lowene wayo hanamu lëbetle. Na këha lowene Goto onehome bubë koto mëta hwi loglomona bume habëna lëgaitalemene? Weyewa. ¹⁵ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afa li o mësenëba li bu ëhome afolo melome o hi wesibime afolo melome, ¹⁶ na somago, li afa megali lolomeme, “Goto some ululu sle malëto,

sobo fleflesuna eyeu. Sobo lale ëho gëgelo elome na hi egelobëë, imo têtäfumu etomome.” Kwe sobo bume bubë ato lëgaitametëmebë wesibi eglëmo jwa nëgena, këha blawa gëgali. Bume habëna lëgaitamemene? Weyewa. ¹⁷ Jisame lowene sle nëgletlabë lowene, mata, kë fenene. Këbë fli onehome nëgaitamabë lakale juwa nëgena, këbë meolafa sle lalotle Jisas Klaisme lowene slebë hanane. Këme nëgeme bume habëna lëgaitalemene? Weyewa.

¹⁸ Kwe ho li megali lëleme, “Ho li Gotome lowene sle lëgletlebë lowenena, kwe ho li onehome lëgaitameme.” Bo kwe bume metafu nëgëtatelëme, “Kwe fli onehome agaitamo juwa egelona Jisame lowene sle eglletlebë lowene hanane.” Kwe bo some bo Jisame kë lowene sle nëgletelëbë lowene, lebotanë nëtatëyo, bo onehome kë nëgaitamëbë lowenena. ¹⁹ Sobo melowene sle lalo, “Jowa Gotowa lëtabemu.” Kë kwe nëgali lowenemu. Masiwafe, alibaho, ahwane na tijeli mata Gotome melowene sle lamletle, jowa Gotowa lëtabe. Na bu tutune lowenena tafa mle. ²⁰ Sobo eso ka juwa etabone! Gotome lowene sle nëgletlabë lowene onehome nëgaitamabë lowene juwa nëgena, këbë lowene hi wesibi juwa ti fenene. Sobo kë galibë wayo lowene naegletelomene? Sobo aholokwane elo. ²¹ Sebobë

semle Abrahamme lowene ekaketelo. Goto bume lale ho fëye melëna totle. Bu bowene Aisakme, ahøjumebë amasei mëta yafe gwa towetle Gotome lëglële nalëgleme. Abraham kë blëge togotlebë Goto yafe hwitlotle bu lale ho fë këme totle. ²² Lowene sle elo, Abraham Gotome lowene sle tletle na bubë gali esogo sle tlelëtle. Na tële wesibi iniwa sago mëtle, Abraham Gotome lowene sle tëgletlebë lowene olafatletle. ²³ Abrahamnabë, Aisaknabë, anebo galime, Gotobë bogo megali kë eglabë, “Abraham Gotome lowene sle tletle na Goto bume lale ho fë totle.” Na bume mefë mototla, “Gotobë yabe.” ²⁴ Sobo melowene egelome, ho Gotobë naba lime lalowa lëgëtabebëme, sobo hwi elo bu Gotome lowene sle lëletle na onehome laitameme këme fwa Goto bume mefë lotleme lale ho. Weyea.

²⁵ Kë fenene, Rahap bu lisei mëse. Bu melë latle, Josua kë jine tëglëmebë home lowa nono tle na ëho totome na li alëge elë jine telëkakëme. Kë lakalena Goto bume lale mëse fë këna tëtamë. ²⁶ Alibaho ato mëta lëgëlutabe jwa nëgena, kwe kë ato wagli lële. Kë fenene, onehome nëgaitamabë lakale jwa nëgena kwe Gotome lowene sle negletlabë lowene wagli lële.

3

Sebobë gëgali ululu sle no-gotlame

¹ O bobë Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, somago feilawa, onehome okokwe moglomabë ho fata asa elo. Këhabëme gali nelë. Sobo wesibi walowene eteloto. Tokwafe sebo onehome kë okokwe noglomabë ho, Goto onehome koto loglomena seme feilawa obobwelë lëgëtaname. ² Sebo Jisame kë lowene sle nëgletlabë fli olëna tetëbo lowene meblëge blëge notla. Ho li kleë gali juwa lëglena bu tafa sle lalële këha ho bu bubë iniwa tafa ululu sle lalotlë. ³ Sebo hos klelibë ëfalëbo mëta ainë afo susu nanotometëma na bu sebobë tolewa naesogo mëglelëmetëname. Sebo kë ainë afo nawa nëbebotokwakëma. ⁴ Aholokwane elo, sibu lo mata bu tako wesibi. Ho sibu lo mago yegu tokwëfo nawa tei fa mëbebotokwakla, tako kalëlegona flelu yafe lehule jeline këbë yegu mëta tei fa mëbebotokwakla. ⁵ Kë fenene aleji mata këha, bu tokwëfo wesibi, kwe bu tako hobota lalowa fata loglotleme.

Aholokwane elo, tokwëfo ahoju naflebo, tako ahojume fata logotlememu. Na iniwa walujume latemuwa lëtagule. ⁶ Sebobë ëfalëbo bu ahoju fenene, bu helbë ahoju leslië lotle. Ëfalëbo bu tetëbo wesibi blëge lotle, sebobë amtëtomba sisile lotometëna. ⁷ Oneho waluju mago wesibi olome memëlëma, fole, taiju, kleli na tu mago wesibi mata olome memëlëma, bubë tolewa esogo mëglelëmetëmebëme.

⁸ Kwe ho li semago aleji lëkle logotlebë afutuku hanane mu. Aleji bu tëbo wesibimu, bu motaba fenene. Ho hana lëbebotokwaklememu. ⁹ Kë alejiwa sobo mesosaia latlomu, Gotome këna flelesu eteloto na kwe ita Goto bu fene, kë blëge blëge totomebë onehome tëbo gali elomo. ¹⁰ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, kë jowa efalëbowa melë lalële, Gotome flelesu lëletle na ita tetëbo gali lële. Kë tële lowene ilawa asa yonane matelo. ¹¹ Yefi tu mago lale tu na tëbo tu na jowa tala magowa hana sisibo mëlukwokeme. ¹² Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, atowai mëta nihi logowalëmene? Hee! Binibi mëta wei logowalëyamene? Hee! Këjina yefi tu, bu lale tume fata logotlemene? Weyewa.

Lale lowenena ho, bu lale lakale olafa, lotleme

¹³ So mago ho li megali lëglena, “Bo ebë life mëta asë nëglabë lale lowene, lowene sle nanëletelë.” Këha ho sebobë ku mëta tafa lëglena kwe bu meolafa salotle, bu onehome laitamëbë ho. Na fli enëneme lokwalëfe lëgletëmebë lakale blëge lotleme. ¹⁴ Kwe mëmaune lowene, na gëglë lowene, wenijiate fa egotlobëme boblo lowene, sebobë lowene mëta mana mëgëbena kwe sobo mëjiaklë asa elo sebo lowenena tafa nëla. ¹⁵ Këha yaya lowene Goto

mago nane misi. Weye. Këha lowene hobë lowene magowa, ebë flêke mago wesibiwa na bu Satan mago misi. ¹⁶ Sobobë ku mëta mëmaune lowene, na gëglë lowene, na wenijate fa egotlobë lowene, këha lowene tëbo lowene, na gëglë lowene bu fata motle sobobë ku mëta. ¹⁷ Lale lowene Goto mago kë migisibë lakale ekë, tëbo lowene lëgëbetle juwa lëleme na Gotobë tolewa esogo lëlelëleme. Këme keibë, fli enëna mogweliha tafabë lakale. Këme keibë, onehome lënalëna loglomebë lakale. Këme keibë, fli onehome boblo jwa logotomebë lakale. Këme keibë, fli onehome maseiwa lëgletëmebë lakale, na ululu sle notomame. Këme keibë, onehome këha lakalewa blëge nëtatëmame. Këme keibë, ju sogëna na able eglebë lakale ju mëta asa ehole. ¹⁸ Këme keibë, fli onehome yonane sle mëglelëmabë lakale. Goto kë tole lëgletlebë lale lowene nuju mëta lale hi wesibi fenene hulu mle.

4

Oneho ebë lifebë lakale kë tole mëgletlabë, bu Gotome wame moglolibë enëne

¹ Sobolalo wame na momata fëyeme elelëgone? Ebë esome fwa fata lële. Kë tëbo lowene sobobë lowene mëta lelubetëyo na some kë tëtëke lëtakefëyo. Bo sogëna gali nanëlëone? Hee! ² Sobo wesibi fa egotlobëme tako tole lalo, kwe sobo hana fa etlo. Këme nëgeme sobo

sobolalo moumou këme elelëgo, sobo fli eneneme mogo nalë tëtëklebëme këme sagli elolo bubë wesibi glo naegletemobëme. Meleme nëgeme sobo bubë wesibi mëmaune lalomememo, kwe sobo glo hana elo. Sobo gëglë këme elo kë wesibi glo naegelome. Sobo Gotome takune jwa eglolome nëgeme, sobo wesibi glo jwa këme elo. ³ Sobo Gotome takune lalëkweflo, kwe sobo wesibi fa hana etlo. Fëyemene? Sobo tëbo lowenena takune eglëkeflome nëgeme. Sobobë ato fleflesu tëbo lowenebë tole këna yawe naeglolome. ⁴ Sobo labeso totoho mëglabë oneha. Sobo melowene hana elone? Oneho ebë life mago lakale tole mëgletlana, kwe bu Gotome wame moglolibë enëne. Këme nëgeme fëye enëne ebë life mago lakalena yonane mëglabëme tole mëglana bu, bu tobana melëlekujü lamela, sebo Gotome wame noglolibë enëne nëtabëya. ⁵ Sobo melowene lalone, ëtani Gotobë bogo mëta blawame yahi mëtlane? Weyewa. Bu megali lala. “Goto bubë amtëtomba ho mëta kë gwa tëgelujuwetlebë, Goto bu seme metole lalëletëna ho mëseme fene tole lëletë, kwe bu bume sisile egotlana fli home mëmaune eglëmebë lowenena.”

⁶ Kwe, Goto seme lalaitakefëna, tëbo lakale boblo nogotomabëme. Gotobë bogo megali lala, “Goto tuwetuwe mëglabë onehome

tëbo ijiwamu lalokokwefëme. Kwe Goto bu fli onehome kë lokwalëfe mëgletëmabë onehome bu ululu sle lalotokwefëme.”⁷ Sobo Gotome salkwalëfe eletelo na bubë tole mëta fwa asë eletelome. Na sobo Satanme feilawa boblo egotlome kwe sobo melë egelona, kwe bu somago lëglëboukakume.⁸ Sobo Goto nawa lesili eulome, na bu somëta mata lesili lëkakime. Tële lowenebë mëta kë tafa egelobë oneho, sobo sobobë lowene sle etomome. Tëbo lowene sakile elo na Gotome fwa lowene sle eletelome.⁹ Sobo nabatuna feilawa saye elo na somalëfana temutu enitome. Sobo tëbo lowene mëta feilawa etabome nëgeme. Sobo soso lakale mëta ke tafa egelobë, ye lakale elë sahihijika ekako na ye feilawa kle etlome na sobobë fleflesu lowene hihijika ekakome na witina tafa ekoujome.¹⁰ Sobo Gotobë naba lime lokwalëfe lowenena satafa elo. Sobo melë egelona, kwe bu some fleflesu lëletëyome na wenijiatena oneho hwi lolëyome.

Fli enëneme, sebo blawa asa so manëtatëma

¹¹ O afanino na oneglënino blawa asa so etatemo na eselëmome. Ju mëglena, kwe tafa sle gali, tëbo gali lalolemu, kwe jubë wege nane tafa sle gali sle egotlebëme, weye. Jubëye, esogowa eglelëleme.¹² Goto tafa sle gali buwa lehole sle lëlemu, na buwa onehome koto loglomebë ho lëtabe. Na gigli mëglabë onehome lëgaitamebë ho, na bu onehome Hel elëme lalowa

mejine lëglëmeme. Sobo ebë life mago howa. Sobo habëtabo hone, onehome eselëmo këme elo?

Sebo aholabu asa manëla

¹³ Sobo aholo bo eto, sobo megali kë egelobë enëne, “Eli o uniji bo tebë lifate takowa nuwime na jowa tlibutu tafa nulëme na baliti loko nëgëtëbë wege mana fa notlëme.”¹⁴ Sobo megali asa elo. Sobo uniji fata lëglebë wesibi lowene laletelone? Weye. Sobo ebë life mëta kë tafa egelobë tafa, tokwefo olëwa etabo, olobalë, oloba fene mekesiwa lalële, kwe kliji yafe u lëkeke kwe lagëgowa lëkake.¹⁵ Sobo megali egelome. Goto seme ebë life mëta tafa nëglabëme tole lëgletënanana, kwe sebo kë wesibi nogotlamemu.¹⁶ Sobo aholabu asa elo na megali ebokwako, këha lakale bu tëbo wesibi.¹⁷ Ho li lale lowenebë lakale walowene lëgletlena kwe bu kë lowenebë lakale blëge jwa logotlena kwe bu tëbo lowene blëge lotle.

5

Feilawa wesibina enëne bu fuflu fa mogotlame

¹ Hai! Wesibi lebutakona enëne aholokwane elo. Sobo tako ye sakle etlomu na witina asë elome. Melëme nëgeme, tako hobota some esogo lalëlagijo na some lamu logotobëme nounou lalëkeke.² Sobobë iniwa lale wesibi kë nëgebë wafla meletëyo, na lale lale ëho mata lahwë watëtlë motometëyo, na

wanehou watiji meletëyo. ³ Sobobë silva baliti na gol baliti gu wafi mëleletëyo. Kë balitibë gu, Gotobë naba lime gali sle mëleme, bu sobobë tëbo lakalebëme. Këbë balitibë gu sobobë ato ahoju-naha bu temu lëgëtatëyome. Yawe olë lololi lalëkeke na sobo lale lale wesibi loloko eto. ⁴ Aholokwane elo. Nuju mago olo wesibi kë wawa mëglekefëtëyobë wege home baliti eglëmo sle hana elo, baliti wali tokli lalekefëtëmo. Tako Kalëlegona Goto, këbë tëbo lakale wahwi lolole, na wege enënebë afeflei mata waholokwane lolome. ⁵ Sobo ebë life mëta lale tafa fa etlo. Sobo iniwa wesibina etabo. Na sobo li wesibi meha hana afole eletelo. Sobo sëse tabo tobaluku luku hime sagli lëglëlebë fenene. ⁶ Kwe sobo lale lakale mëta kë tafa egelobë onehobë lakale lasëlëtemo na mogo nalë tëtëkle eto. Sobobë afutuku hana boblo mëgëtatëyome kwe sobobë wame tafu mëgëtatëyomene? Weyewa.

Sobo lowene tafuwa etlome na Jisas ligisibëme mana hwi eletelome

⁷ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, sobo lowene tafuwa etlome Jisas ligisibë olë, mana hwi eletelome. Olo wesibi ola mëglabë home lowene eletemo. Bu memelë lamla, tlibutu awi hwi lëletlee, tlibutu ye lëkake na wanagli fata lële na nuju mago olo wesibi mana wawa lële. ⁸ Sobo mata hobota

fa egotlona lowene tafuwa egotlome, na eglibe telowa elome. Jisas Klais ligisibë olë lololi walëletle, këme nëgeme sobo titiwa laeglibowa.

⁹ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino. Sobo fli Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanime naba asa tutuhu etometemo. Aholokwane elo. Sobobë gali aholokwane lëglëyobë ho wafi lisi. Ino ëfome ekë lilibe. ¹⁰ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, Gotobë ëtanifu profet onehome lowene ekaketemo. Bume oneho wame lamotloma kwe bu lowene tafuwa lamototla, na bume blouwa lamëtletëma. Sobo bubë lakale fene mefa saetlo. ¹¹ Aholokwane elo, sobo megëgali lalekefo, Gotobë profet oneho, bu hobota memëtalebila na bu kë wesibi hana uli mëtletla na lowenewa tafu mototla. Sobo megëgali këme elekefëtëmo, "Goto bume fleflesu latletëme." Sobo Jobbë anebo gali wafi lowene eletelo. Bu tatako hobota fafa totle. Kë hobota boblo latotome na kë wesibi bume lële hana mototle. Sobo kë wesibi, wafi lowene eletelo, kë iniwa hobota wafi ye tlelële na Goto bume mana iniwa wesibina taitale. Goto bu melë këme lële, bu tako maninibo eso ho, bu onehobë tëbo lowene aholokwane ti lëgletëmebë ho.

Sebo Gotobë wenijina blawa asa kakëne manëla

¹² Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na

oneglënino, sobo ebë jowa wesibiwa salowene eletelo. Sobo matafa mago wesibina asa kakëne elo o life mago wesibina mata asa kakëne elo. Sobo nëgali galime gali egelona, kwe nëgali galiwa gali egelome. Sobo hanane galime gali egelona, kwe sobo hanane galiwa gali egelome. Goto some tëbo lëgëtolime.

Lale lowenena ho, bu Gotome gali loglolena, kwe Goto bubë kë gali aholokwane logloleme

¹³ So mogo ho li hobota mëta tafa lëglena, kwe bu Gotome sagëgali lëlelële. Ho li fleflesu lëglena kwe Gotobë fleflesu sawa safë lëtamë. ¹⁴ So mago ho li ato elili lëglena kwe bu lotu eso enëneme satakune lolomeme, bume migisitla namëglame. Na bu mujutlame, na Gotome gëgali meelëlame, na welë tu Jisas Klaisbë wenijina mana ju mletlame, ¹⁵ ato elili mago titika nalëgleme. Ho Gotome melowenena sagëgali mëlelëla, “Sebo Gotome melowene slemu nanëletla, ato elilina home sle logotleme.” Kwe ato elili kë home kile logotleme. Na ëtani bu kë fa totlebë tëbo wesibi, Goto aholokwana ti lëgletleme. ¹⁶ Këme nëgeme, sobo jowa jowa, sobo kë tafa

egelobë lakalebëme sobolalo gëgali elelëgome. Na Gotome mana kofaya kofaya gëgali elelëlome. Na Goto sobobë kë tëbo lakale aholokwana ti lëletëyome. Gotobë naba lime asë sle lëglebë ho, Gotome gëgali lëglelëlena kwe bubë gëgali tako afutukunamu na tatako wesibi logotomeme. ¹⁷ Elaija bu sebo fenene kwe bu Gotome itaita gëgali tlelële, na tu tëgeto juwa tle. Nëgalimu tu tëgeto hana tle, tu tëgeto juwa kënjiji tlibutu, aona tlibutu tle na tobali ita jowa yeme. ¹⁸ Na Elaija bu ita Gotome gëgali tlelële na tu mana teto. Na life mëta hi wesibi ita hulu motokou.

Ho li lale lowene aholokwana ti lëglena, ta kë hobë lowene sasle etatelo

¹⁹ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino. So mago ho li Gotobë nëgali gali aholokwana ti lëglena na li yaya lëglena, na ho li bubë lowene sle lugutatlena na bu lowene hihijika lëglena, ²⁰ sobo melowene egelome, tëbo lowenena home yalë lëgaitalena, na ita Jisame esogo lëlelëme bu melëbëme laitale Helwa luguju juwa nalëgleme Goto bubë iniwa tëbo lowene aholokwana wati lëletle.